VI. YILDIZ ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

ÖZET BİLDİRİ KİTABI

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

VI. YILDIZ ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

12-13 Aralık 2019

İSTANBUL

Kongre Onursal Başkanı

Prof. Dr. Bahri Şahin

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Ali Fuat Arıcı

Prof. Dr. Mehmet Akif Okur

Prof. Dr. İbrahim Kocabaş

Prof. Dr. Turan Sağer

Doç. Dr. Mustafa Başaran

Dr. Öğr. Üyesi Sema Aydın

Arş. Gör. N. Banu Süer

Arş. Gör. Mahmut Bilgetürk

Arş. Gör. Yunus Savaş

Arş. Gör. Tuğba Özbek

Arş. Gör. Mustafa Erol

Öğr. Gör. Işıl Dönümcü

İlknur Yılmaz

Bilim ve Hakem Kurulu

Prof. Dr. Adnan Küçükoğlu, Atatürk Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ali Fuat Arıcı, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ali Göçer, Erciyes Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Aynur Koçak, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ayşe Banu Karadağ, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ayşe Melek Özyetgin, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Bedri Gencer, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Birsel Karakoç, Uppsala University, İsveç

Prof. Dr. Cemal Zehir, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Çavuş Şahin, 18 Mart Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Esin Can, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ensar Yılmaz, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Feride Gönel, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Francesco Scalera, University Of Bari "Aldo Moro", Italy

Prof. Dr. Güler Aras, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Halit Keskin, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Hayati Akyol, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Hüseyin Taştan, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. İbrahim Kırcova, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. İbrahim Kocabaş, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. İlhan Erdem, İnönü Üniversitesi, Türkiye

Prof. İlhan Özkeçeci, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Jamaluddin Husain, Purdue University, USA

Prof. Dr. Kenan Aydın, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Kürşad Yılmaz, Manas University, Kırgızistan

Prof. Dr. M. Engin Deniz, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ayşegül Baykan, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Akif Okur, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Hacısalihoğlu, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Gürol, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Melike Bildirici, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Merziyye Necefova, Azerbaycan Millî İlimler Akademisi, Azerbaycan

Prof. Dr. Mumtaz Akhter, University of Punjab, Pakistan

Prof. Dr. Mustafa Gündüz, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Murat Demircioğlu, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Murat Donduran, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Nihat Erdoğmuş, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Niyazi Kahveci, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Nevin Coşar, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Qalip Sayılov, Azerbaijan National Academy Of Scinces, Azerbaycan
Prof. Dr. Sait Öztürk, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Salih Durer, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Sefa Bulut, İbn Haldun Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Selahattin Turan, Uludağ Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Selma Yel, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Selim Aren, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Selim Hilmi Özkan, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Sündüz Kasar, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Suat Ungan, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Timothy Rasinski, Kent State University, USA
Prof. Dr. Turan Sağer, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Yahya Altınkurt, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Yavuz Erişen, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Yonca Gürol, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Yusuf Tepeli, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Zühal Ölmez, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Alparslan Okur, Sakarya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ayfer Şahin, Ahi Ervan Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ayrin Ersöz, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Celile Ökten, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ceren Erdin Gündoğdu, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Cüneyt Akar, Uşak Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Dursun Ali Tokel, Fatih Sultan Mehmet V. Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Erol Duran, Uşak Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Elmira Adilbekova, Ahmet Yesevi Üniversitesi, Kazakistan
Doç. Dr. Kerem Karaosmanoğlu, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. M. Abdullah Aslan, Erzincan Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Bekir İnce, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. M. Eyyüp Sallabaş, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Murat Ateş, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Muhammet Başbuğ, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mustafa Başaran, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Mustafa Ulu, Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nursel Topkaya, 19 Mayıs Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Remziye Ceylan, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sertel Altun, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Yasin Şehitoğlu, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Bahtiyar Aslan, Bandırma 17 Eylül Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Cevdet Şanlı, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Hatice Mumyakmaz, Yozgat Bozok Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin Kahraman, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Murat Bartan, Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Özgür Babayiğit, Yozgat Bozok Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Özkan Sapsağlam, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sema Aydın, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Şerif Esendemir, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Editörler

Doç. Dr. Mustafa Başaran
Dr. Öğr. Üyesi Sema Aydın
Arş. Gör. Mustafa Erol
Arş. Gör. Mahmut Bilgetürk

Kongre İletişim Bilgileri

E-posta: ytusbekongre@gmail.com
Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Davutpaşa Yerleşkesi
Tel: 0 (212) 383 31 15

Basım Yılı: 2019
Basım Yeri: Yıldız Teknik Üniversitesi Matbaası

Kongre kitabında yer alan özet bildirilerin içeriğinden yazarlar sorumludur.
Yıldız Teknik Üniversitesi idaresinin görüşlerini yansıtmamaktadır.
Metinlere ait her türlü yasal sorumluluk yazarlara aittir.

Kongre Kapsamında Sunulan Bildiriler

Güncel Coğrafya Öğretmenliği Lisans Programının Değerlendirilmesi 1
Suriyeli Sığınmacıların Çalışma Hayatı ve İstihdam Sorunu: Gaziantep Örneği 2
Menemencioğullari Ailesi ve Türk Bürokrasisindeki Yerleri 3
Suriye-Irak İlişkilerinin Ortadoğu'daki Gelişmelere Etkisi 4
Özel Yeteneklilerin Eğitiminde, Gagne, Briggs, Wager Öğretim Tasarımı Modeline Uygun Olarak Hazırlanmış Dersin Etkililiğinin Değerlendirilmesi 5
Birinci Dünya Harbi Kanal Cephesi ve Kore Harbi Örneklerinde Birleşik Harekât Tecrübesi ve Personel Uyumu 6
Nükleer Silahların Yayılmasını Önlemeye Yönelik Uluslararası Çabalar: Rejim Teorileri Açısından Bir Değerlendirme 7
K-Ortalamalar Kümeleme Yöntemi ile BRIC ve MINT Ülkelerinin Makro Ekonomik Göstergeleri Üzerinden Değerlendirilmesi 8
Kenan Hulusi Koray'in ''Miras Keçe''adli Öyküsünde Leitmotiv Unsurlar 9
Max Weber'in Meşruiyet Sınıflandırması ve İktidar Kavramı 10
Narsist Kişiliğin Tükenmişlik Üzerindeki Etkisi: Bir Alan Araştırması 11
Azerbaycan Kahramanlık Destanlarında Somatik Leksikanın Semantik Özellikleri 12
Avrupa Ülkelerinde Faaliyet Gösteren ve Gri Endeksine Göre Raporlama Yapan Firmaların Sürdürülebilirlik Raporlarına İlişkin Güvence Denetim Uygulamaları 13
XVI. Yüzyılın Az Tanınan Bir Şairi: Emîr Hasan-zâde Su'ûdî (Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Mecmû'alarda Kayıtlı Şiirleri) 14
Türk Edebiyatında Niyet Tutma Oyunları (Oyun Amaçlı Fâl-Nâmeler) 15
Sosyal Medyada 'Gerçek'ten 'Sanal'a Kimlik Aktarımında Yaşanan Etik Problemler 16
50 Senelik Süreçte Kemalettin Tuğcu'nun Söz Varlığı'nın Değişimi 17
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Öğretim Görevlilerinin Kullandıkları Yöntem ve Teknikler Üzerine Bir Araştırma (Kırklareli Tömer Örneği) 18
The Problem of Displacement in Yemen 19
Yönetim Düşüncesinin Transferi Bağlamında Türkiye'de Batı Etkisi: TODAİE, YODÇE ve ODTÜ'nün Kuruluşu 20
Sosyal Çatışma Kuramı ile Yapısalcı Kuram Çerçevesinde İşyeri Sendika Temsilcileri ve Sosyal Diyaloğu Sağlamadaki Rolleri 21
Kültürlerarası Yaklaşım Işığın Almanca Ders Kitaplarında Edebi Metinlerin Karşılaştırılması 22
Azerbaycan Folklor Dilinde Hitap 23
Çağdaş Sanatta Genetik 24
Medeni Yargıda Hukuka Aykırı Şekilde Elde Edilmiş Deliller 25
Bölgesel Kalkınmanın Gelişmesinde Yerel Yönetimlerin Katkısı: Konya Ovası Projesi (KOP) İlleri Belediyelerinin Etkinliklerinin Veri Zarflama Analiziyle Değerlendirilmesi 26
Contemporary Art As The Reason and Instrument of Protest 27
Sosyo-Teknik Etkileşim Tasarimi: İnsan-Bilgisayar Etkileşiminde Toplumsal Bilinç 28
Linguistic Errors Of Students Learning Turkish As A Second Foreign Language 29

Investigation of Prospective Teachers 'Perceptions of Teachers' Practices According to Different Variables: A Relational Research 30

İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Adalet Değerine İlişkin Farkındalıkları 31

İlkokul Öğrencilerinin Adalet Değerlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 32

Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Akademisyen Algısı 33

Türkiye'de Ortaokul 5., 6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Programlarında Bilim Tarihi Üzerine Değerlendirme 34

Hayat Beni Neden Yoruyorsun Oysa Ben Alışveriş Merkezlerinde Çok Mutluyum Yorgun İnsanların Alışveriş Merkezlerindeki Mutluluk Hallerinin Fotoğrafa Dayalı Öyküleme Tekniği ile Analizi 35

Amerika'da Yüksek Okul Düzeyinde Türkçe Öğretimi: Tespitler ve Çözüm Önerileri 36

A Neo-Gramscian Analysis Of Turkish Compliance With Its Climate Change Commitments 37

FOMO (Fear Of Missing Out) 38

İkinci Dünya Savaşında Türkiye'nin Savunma Tedbirleri: Çakmak ve Çatalca Hatları 39

Psikolojik Sözleşme İhlali Algısının Üretkenlik Karşıtı İş Davranışlarına Etkisinde İçsel İşten Ayrılma Niyetinin Aracı Rolü: Kamu Çalışanları Örneği 40

An Empirical Analysis On Stock Investors In Istanbul Stock Market Via Behavioral Finance 41

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Harita Kullanım Yeterlilikleri Açısından İncelenmesi 42

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Dil Kullanım Hassasiyeti Noktasında Araştırılması 43

Tomatis Yöntemi ve Uygulamaları 44

Orta Okul Öğretmenlerinin Proaktif Davranışları 45

Obama Döneminde ABD'nin Ortadoğu Politikasının Türkiye-Irak Bölgesel Kürt Yönetimi (IBKY) İlişkilerine Etkisi: Karşılıklı Bağımlılık Kuramı Üzerinden Bir Değerlendirme 46

Türkiye'de Öğretmen Yetiştirmenin Genel Kültür Meselesi 47

Yeni Kamu Diplomasisi ve Devlet Dışı Aktörler 48

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Sosyal Yetkinlik ve Rekabet Düzeylerinin Farklı Erken Çocukluk Eğitimi Yaklaşımları Açısından İncelenmesi 49

Nesimi'nin Eserleri Araştırmalarda 50

Kolombiya'da Terörizm ve Terörizmle Mücadele Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi 51

Kadın, Persona, Anima/Animus ve Mekân Açısından Cinsiyetçi Yaklaşımlar: Ayrılıktan Sonra 52

2006 ve 2019 Türkçe Öğretim Programlarında Yer Alan Dinleme Kazanımlarının Seçici Dinleme Stratejisi Açısından Karşılaştırılması 53

İşletme-Örgütsel Bağlılık 54

L'Arménie Gazetesi Işığında Minas Çeraz'ın Ermeni Meselesi Adına İngiltere'de Yürüttüğü Faaliyetler 55

Milli Kimliğin ve Bilincin İnşasında ve Yeniden Üretilmesinde Kent Müzeleri Örneği 56

Türk Dış Politikasındaki Yeni Normatif Paradigma: Batı-Merkezciliğe Bir Karşı Koyuş 57

Öznel İyi Oluş ve Hayatın Anlamı: Sosyal ve Duygusal Yalnızlığın Aracı Rolü 58

İlkokul Öğrencilerinin Çevre Farkındalıklarının Belirlenmesi 59

9. Dönem Sinop Milletvekillerinin TBMM'deki Faaliyetleri (1950-1954) 60

Döviz Kuru Değişimlerinin Otomotiv Sektöründeki Satınalma Üzerine Etkisi 61
Akreditasyon Sürecinde Öğretim Görevlilerinin Hizmet-İçi Eğitim İhtiyaç Analizi 62
Cinsiyete Göre Gelişme Endeksi Kapsamında Değerlendirilen Dünya Ülkelerinin K- Ortalamalar Kümeleme ile Tekrar Değerlendirilmesi 63
İlkokul Matematik Dersinde "En Yakın Onluğa Yuvarlama" Konusunun Oyun Yöntemiyle Öğretilmesinin Öğrenci Başarısına Etkisi 64
Sürdürülebilirlik Endeksi Duyurularının Firma Değerine Etkisi 65
Türkiye'de Kent Sosyolojisi'nin Çalışma Tarzı Üzerine Bir Değerlendirme: Disiplinlerarası Mı Değil Mi? 66
Abd-Sscb Gerginliği Ekseninde 1957 Suriye Bunalımı ve Türkiye 67
Kara Katil'in Çeviri Serüveni Üzerine 68
Finansal Piyasaların Bağlanmışlık Analizi: Türkiye Örneği 69
Birikim Süreçlerinde Dönüşüm ve Konut Politikalarına Etkisi: Çin Halk Cumhuriyeti Örneği 70
İngiliz "The Times" Gazetesine Göre Halifeliğin Kaldırılması (1924) 71
Reel Efektif Döviz Kurunun, İhracat ve İthalat Fiyat Endeksi Üzerindeki Etkisi 72
Tipografiye Göstergebilimsel Yaklaşım 73
Tasarım Süreçlerinde Özgünlük ve Özgürlük İlişkileri 74
Türkiye'deki 1968 Öğrenci Hareketlerinde Bir Gençlik Örgütü: Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı 75
Milli Görüş Hareketi'nin Kapitalizm Kavrayışına Dair Sembolik Bir Pencere: Necmettin Erbakan'ın Odalar Birliği Başkanlığı (1969) 76
Husserl Fenomenolojisi ve Natüralizm Eleştirisi 77
Büyükşehir Belediyelerinde, Meclis ve Başkan Uyumsuzluğu, Başkanlar "Topal Ördek" Durumuna Düştüler mi? 78
Kültürel Miras Eğitiminde Artırılmış Gerçekliğin Rolü ve Mevcut Mobil Uygulamaların Değerlendirilmesi 79
Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Karşısında "Big Data" 80
Corpus study of English Textbooks published by Ministry of National Education 81
Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Ders Kitabı ile New Language Leader İngilizce Öğretim Seti Intermediate Ders Kitabının Dilbilgisi İçeriği Yönünden Karşılaştırılması 82
Türkçe Ders Kitaplarındakı Kip ve Kiplik Öğretimine Öneriler 83
Darüşşifadan Hastaneye: Anlam ve Kullanım Yönüyle Kavramlardaki Değişim 84
Finansal Okuryazarlığı Düşük Bireylere Sunulabilecek Bir Sermaye Piyasası Ürünü Olarak Yatırım Fonu 85
Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Evliliğe Yönelik Tutumları 86
Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Kaynaklardan Aldığı Evlilik Mesajları ve Evliliğe İlişkin Tutumları 87
Yabancı Dil Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi 88
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (Eba) ile İlgili Görüşleri 89
Milliyetçilik Kuramları Ekseninde Türkiye'de Z Kuşağı Sivil/Kitlesel Türk Milliyetçiliği: Ankara'da Nitel Bir Araştırma 90

Ahmet Hamdi Tanpınar ve Batılılaşma: Doğu ve Batı Arasında Bir Medeniyet Krizi 91
Türk Havacılık Tarihi'nde Tayyâre Mecmûasi (1924 -1926) 92
Antroposen Çağı'nda Cehaletin Yeniden Yazımı/ Çevirmenin Rolü 93
Diliçi Çeviride Sansür Olgusu 94
Sosyal Bilgiler 6. Sınıf Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanına Yönelik Bir Materyal Tasarımı: Dijital Çizgi Roman 95
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Frankofon Öğrencilerin Hal Eklerini Öğrenme Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar 96
Timss Sınavı Bağlamında İlköğretim 8.Sinif Matematik Öğretim Programı 97
Sınıf Birliği Nasıl Oluşturulmaktadır? 98
Yoksulluğun Büyüme Esnekliği: Türkiye Örneği 99
Varlık Vergisi'nin Yüzyılın Sonuna Taşınan Tartışmaları (1999-2001) 100
Gemilerde Bilişim Teknolojileri Kullanmanın Yönetici Düzeyindeki Gemi Adamaları Üzerindeki Etkisi 101
Limanlarımızda Sürdürülebilir Çevre Yönetimi: Yeşil Liman Kavramı 102
Batılılaşma Dönemi Osmanlı Eğitim Kurumlarında Resim Dersleri ve Sanayi-I Nefise Mektebi Örneği 103
4. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabının 2023 Eğitim Vizyonuna Göre İncelenmesi 104
Bir Şiir Mecmuasi Vasıtasıyla Şiirlerinden ve Şairliğinden Haberdar Olduğumuz Şeyh Nûşî Efendi 105
Avrupa Birliği Adalet Divanı ve Yargıtay Kararları Işığında İlaç Markalarında Karıştırılma İhtimali 106
Politikayı Hannah Arendt'le Birlikte Yeniden Düşünmek 107
Adile Naşit'in Sanat Hayatı 108
Dede Korkut'un Üçüncü Nüshasında Geçen Deyimlerin Oluşum Şekilleri ve Bu Deyimlerin Türkiye Türkçesindeki Karşılıkları Üzerine Bir Değerlendirme 109
Dede Korkut Metinlerinde Geçen İsnat Grupları Üzerine Bir Değerlendirme 110
Ebeveynlerin Çocuklarından Beklentileri ile İlkokul Öğrencilerinin Psikolojik İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 111
Hikâyelerle Bütünleştirilmiş Çevre Eğitimi Aktiviteleri ile İlkokul Öğrencilerinin Çevre Farkındalıklarının Geliştirilmesi 112
Sosyal Zekâ'nın İş Tatmini Üzerinde Etkisi 113
Küreselleşme Mi, Küreselleştirme Mi? 114
19. Yüzyılın Yazılı Tanığı Lütfî Paşa'nın İnşâ Faaliyetleri Hakkındaki Düşünceleri 115
Öğretmenlerinin Genel Beslenme Alışkanlıkları, Katkılı Besinler Hakkındaki Bilgi ve Görüşleri 116
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Örtük Programa İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi 117
0-6 Yaş Çocuğu Olan Anne Babaların Ebeveynlik Süreçlerinde Sosyal Medyayı Kullanma Alışkanlıkları 118
Türk Tarih Encümeni Mecmuası 119
1979 İran İslam Devrimi Sonrası İran'ın Yumuşak Güç Politikasının Jeopolitik ve Mezhepsel Boyutu 120

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Etkinliklerinin Revize Bloom Taksonomisi Doğrultusunda İncelenmesi 121

Yabancılara Türkçe Öğretimi Bağlamında Hayat Boyu Türkçe Öğrenci Kitap Setinin Avrupa Dil Portfolyosuna Uygunluğunun İncelenmesi 122

Sermaye Piyasalarında İşlem ve Piyasa Değeri Yoğunlaşmaları 123

The Impact Of ESG Disclosure On Equity Inflows: Empirical Evidence From Listed Companies 124

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Edebi Metin Örneklerinden Taşeli Masalları 125

Temsilde Cinsiyet Farkı: Gündem Belirleme ve Seçim Stratejileri Açısından Farklı Bir Yaklaşım 126

Gelişmişlik ve Temsilde Eşitlik Arasındaki İlişkiyi Anlamak: Türkiye Örneği Üzerinden Bir Değerlendirme 127

Yeni Dünya Düzeninde Yükselen Güçler: BRICS ve MINT Ülkeleri 128

Siyaset ve Sanat Alanında Ünlülere Dair Skandal Haberlerinin Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Analizi: Türk ve Amerikan Ulusal Medyasında Yer Alan İki Haberin Karşılaştırması 129

İşletmelerin Kriz Dönemlerinde Uyguladıkları İnsan Kaynakları Yönetimi Politikalarının Değerlendirmesi 130

Osmanlı-Rusya`nın XVIII Yüzyılın Ilk Yarısında Kafkasya Politikası ve Azerbaycan 131

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Öykülerin Çocuk Edebiyatı Estetik Ölçütleri Bakımından İncelenmesi 132

Kurumsal Yönetim Uygulamalarının İşletmelerin Finansal Performansı Üzerine Etkisi 133

Kadın Cinayeti Haberlerinde Namus Vurgusu ve Namus Üzerinden Meşrulaştırma Strateji Üzerine Tartışma 134

Çevresel Faktörlerin Şirket İnovasyon Sürecine Etkisinin, Türkiye'de İlk Rüzgâr Enerji Santrali (Res) Çelik Levha Üretimi Üzerinden İncelenmesi 135

Mizahın Erişilebilirliği: Karikatürün Sesli Betimlenmesi 136

Dijitalleşen Sinema Salonlarının Dijitalleşen Pazarlama İletişimleri ve Transmedya Anlatım Sinerjileri: Cinemaximum Facebook Hesabının Analizi 137

İki 'Eksiden' Bir 'Artı' Yaratmanın Kimlik Aritmetiği: 'Ateist Bir Kadın'ın Sosyal Medyada Çoklu Öz-Temsil Denemeleri 138

Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi 139

Antik Yunan Eğitimindeki Cinsiyet Karşıtlığı ve Toplumsal Cinsiyet Algısı 140

Facebook, Youtube ve Instagram Reklamlarının Tüketicilerin Reklama Yönelik Tutumlarına Etkisi 141

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Lisans ve Lisansüstü Eğitim-Öğretim Faaliyetlerinde İnteraktif Uygulamalar: Pamukkale Üniversitesi Örneği 142

"Videolarıma Sahip Olabilirsin Ama Ruhuma Asla": Yeni Eşitsizliğin Tezahürü Olarak Canlı Webcam Siteleri 143

Konutun Değişen Tanımıyla Konut Üretim Aktörlerindeki Farklılaşma: İstanbul Örneği 144

Moğol Dilindeki Türkçe Alıntılarda Metatez 145

Feminine Face Of Poverty And Its Relationship With The Process Of Aging In Turkey 146

İşyeri Arkadaşlığının ve Örgüt Temelli Özsaygının Örgütsel Özdeşleşme Üzerindeki Etkisi 147

Etkileşimli Mobil Uygulamaların Müzik Dinleme Motivasyonları Üzerindeki Rolü: Spotify Üzerine Bir İnceleme 148

The Influence Of Shakespeare On Lessing's Conception Of Drama 149

Ekolojik Ayak İzi Kapsamında Çevresel Kuznets Eğrisi Hipotezinin Geçerliliği: Seçilmiş Türki Cumhuriyetler Üzerine Ampirik Bir İnceleme 150

Ortaokul Öğrencilerini Okumaya Motive Eden Etkenler 151

Financial Support And SME Performance in Manufacturing Industry From The Perspective Of Impact Evaluation 152

Çağatayca Bir Tûtînâme Tercümesi: Latîfî'nin Mazharu'l-Acâyib'i 153

'Güçlü Program' Gerçekten Güçlü Müdür? Bilim Sosyolojisi ve Felsefesi Açısından Bir Değerlendirme 154

Doğu ve Batı'nın Köken Mitleri Işığında Ayna ve Narkissos Olguları Üzerine Bir Değerlendirme 155

Bitcoin ve Gram Altın Fiyatları Arasındaki İlişki: 2014 –2019 Dönemi İçin Nedensellik Testi 156

Girişimci Şirketlerin Ölçeklenmiş Şirketlere Dönüşüm Sürecinde Çevik Organizasyon Yaklaşımının Performans Üzerine Etkisi 157

Öğrenci Merkezli Konuşma Tekniklerinin İki Dilli Öğrencilerin Türkçekonuşma Becerilerine Etkisi 158

Kuruluş Yeri Seçiminde Karar Teorisiyle Yeni Bir Yaklaşım: Havacılık Sektöründe Bir Ahp Uygulaması 159

Türk Çocuk Mahkemelerinde Performans Değerlendirmede Yeni Bir Yaklaşım 160

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Etkinliklerin Dijital Yetkinlik Açısından İncelenmesi 161

Eski Roma Uygarlığı ve Heykel: Koleksiyonculuğun Başlaması ile Heykel Sanatında Amaç ve Mekân Değişimi 162

İlişki İnançlarının İlişki Doyumuna Etkisinde Eş Seçim Tutumu ve Evliliğe Yüklenen Anlamın Aracı Rolü 163

Kore Savaşı Karar Alma Sürecinin Analitik İncelenmesi 164

Milliyetçi Hareket Partisi'nde Bekâ Sorunsalı: Devlet-Millet ve "Hasım"ları 165

Eski Türkçeden Türkiye Türkçesi Ağızlarına Anlam Değişmeleri 166

Türkçe Eğitiminde Dil Bilimi Terimlerinin İşlevi 167

Türkiye'de 24 Haziran 2018 Seçimlerinde Kadın Temsiliyeti 168

Güçlü Program' Gerçekten Güçlü Müdür? Bilim Sosyolojisi ve Felsefesi Açısından Bir Değerlendirme 169

Digital Dementia: Multiple Perspectives 170

Crowned Word of 2018: A Research on Nomophobia 171

Müşteri Etkileşimi ve Marka Sadakati İlişkisi: Nitel Bir Araştırma 172

Edebi Hatıralarda Tanzimat Edebiyatı Dönemi 173

Komşuda Belirsiz Hayatlar: Türkiye'de Yaşayan Iraklı Mültecilerin Durumu 174

Kayıp Çocuk Vakalarında Etkin Müdahaleye Yönelik Multidisipliner Yaklaşım Mekanizmaları Adına Mıssıng Europe ve Amberalert Europe Örnekleri 175

Reklam Tasarımında Yerel ve Evrensel Dil Farkı 176

Türkçe Derslerinde Kullanılan Yenilikçi Ölçme Değerlendirme Etkinliklerine Yönelik Araştırmaların Analizi 177

Reşat Nuri'nin "Yazar" ve "Çevirmen" Kimlikleri Üzerine Betimleyici Bir Çalışma 178

Osmanlı Devletinde Vakıf Tarım İşletmeleri: İltizam Süreci ve Verimlilikleri Analizi(19.Yüzyıl) ...179
Ukrayna'da Türkçe Öğretimi ...180
Bir Aktivizm Aracı Olarak Grafik Tasvirler ve Hayvan Hakları Hareketinin Görsel İletişimde Temsili ...181
Muasir Azerbaycan Şiirinde Mevzu Rengarenkliyi ...182
İç ve Dış Güvenlik Politikaları Doğrultusunda Devletlerin Aldığı Siber Güvenlik Önlemleri ...183
Facebook Çerezlerinin Kişisel Verilerin Gizliliği Kapsamında Değerlendirilmesi ...184
Endüstri 4.0 ve İnsan Kaynakları Belirsizlikler ...185
Endüstri 4.0 ve Firmaların Karşılaşacağı Belirsizlikler ...186
Öğrenci Merkezli Dinleme/İzleme Etkinliklerinin İki Dilli Öğrencilerin Türkçe Dinleme/İzleme Becerilerine Etkisi ...187
Azerbaycan-Türkiye Edebi İlişkileri Elyazma Kapsamında ...188
Turkey's Gulf War Polıcy After The Cold War Era ...189
Türkiye'deki Otomotiv Firmalarına Yönelik Şikayetlerin Metin Madenciliği Yöntemiyle İncelenmesi ...190
Genel Kimya Dersinde Eğitsel Oyunların Kullanımı ve Etkililiği ...191
Pre-service Science Teachers' Attitudes toward Chemistry Laboratory and Perceived Difficulty of Experiments ...192
Genç Yetişkinlerde Kaygı ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinlerin İncelenmesi ...193
Yetişkinlerde Kişilik Özellikleri ve Mutluluğu Artırma Stratejileri: Kim Hangi Stratejiyi Kullanır? ...194
Gayrettepe Metro Durağının Bilgilendirme Tasarımı (İnfografik Tasarım) Açısından İncelemesi ...195
Fotoğraf ve Hareketli Görüntüde Kullanılan Işığın Anlam Yaratıma Üzerindeki Etkisi ...196
Bakma ve Görme Bağlamında Fotoğrafik Görüntünün Yorumlanması ...197
Savunma Harcamalarının Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkileri Nelerdir?:Mınt Ülkeleri Üzerine Ampirik Bir Analiz (1970-2016) ...198
Uluslararası İktisadi Aktörler Olarak Mülteciler: Suriyeli Girişimcilerin Davranışı Üzerine Bir Alan Çalışması ...199
Ukrayna'da Türkçe Eğitimi ...200
Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Becerileri: Dilekçe Örnekleminde ...201
Statünün Gündelik Hayatta Deneyimlenmesi: Haldun Taner Öykülerine Sembolik Etkileşimci Bir Yaklaşım ...202
Türkçe Ders Kitaplarının Deyim Varlığı ve Okullar için Hazırlanan Deyimler Sözlüklerinin İşlevsellikleri Üzerine Bir Araştırma ...203
İnsan Kaynaklar Uygulamaları ve Arabuluculuk ...204
İmalat Sanayi İşletmelerinde Öz Sermaye Karlılık Tahmini ve Nedenselliğin Karar Ağacı, Finansal Oranlar ve Makro Ekonomik Göstergeler ile Araştırılması ve Bıstistanbul Üzerinde Bir Uygulama ...205
Elektronik Ağızdan Ağıza Pazarlamanın Tüketici Satın Alma Niyetine Etkisi: Instagram Kullanan Kadın Tüketiciler Üzerine Bir Araştırma ...206
Halka Açık Özel Sağlık İşletmelerinin Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlarına İlişkin Bir İçerik Analizi ...207

Violence In Animation Films And Its Effects On Children 208
Güncel Sergileme Yöntemleri Bağlamında Rus İzlenimciliği Müzesi ve Güneşte Bir Yer Sergisi 209
Logosantrik Yapılar, Platon ve Çoklu Tapınım Olgusu 210
Sinema-Resim İlişkisi ve Almodovar Filmlerine Etkisi 211
Türkiye'deki Halka Açık Firmaların Net İşletme Sermayesi Kararlarının Firma Karlılığına Etkisi 212
Zimmerman'ın Modeli Bağlamında Geliştirilen Öz Düzenlemeli Öğrenme Grup Rehberliği Programının Lise Öğrencilerinde Etkililiğinin İncelenmesi 213
Türk Ulus İnşa Sürecinde "Rıza Kültürü": Şeref Kitabı Örneği (1937) 214
Erken Cumhuriyet Döneminde Sağlıklı Bir Beden İnşası: Çocuk Dergilerinde "İzdivaç Öjeniği" 215
6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Gerçekleşen Birleşmelerde Ortakların Pay ve Haklarının Korunmasının Hukuki, Finansal ve Muhasebesel Analizi 216
6361 Sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu Uyarınca Finansal Kiralama Sözleşmesinin Fesih Yoluyla Sona Erdirilmesi 217
Yeni Belgeler Işığında Soğuk Savaş Döneminde Türkiye'de Yapılan Askeri Darbeler ve Amerika 218
Türkler Dünyasında Çin ve 21. Yüzyılda Çin Tarzı Faşizm 219
Karma-Melez Çizime Dayalı Temsil Biçimlerinin Mekân Tasarımı İçin Değerlendirilmesi 220
İş Yaşam Kalitesi: Sağlık Personeli Üzerinde Bir Araştırma 221
Hemşirelerin Yıkıcı Liderlik Algıları 222
Azerbaycan ve Türkiye Cumhuriyetlerinde Ortaögretim Ders Kitaplarını Değerlendirme Kriterlerinin Karşılaştırmalı Analizi 223
Mark Twain'in 'Tall-Tale Öykücülüğü' Kapsamında Zıplayan Kurbağa Hikayesinin İncelemesi 224
Bağımsızlık Devrinde Azerbaycan Şiirine Bir Bakış 225
Öykü Tamamlama Tekniğinin Okul Öncesi Dönem Çocuklarındaki Problem Çözme Becerilerine Etkisi 226
Çağdaş Azerbaycan Şiirinde Hocalı Faciası 227
Azerbaycan Edebiyatında Karabağ Konusu 228
Used Abused, And Left For Dead: Grotoesque Vısualıty In Constructıon Of Dıscurvıty Wıthın Extreme Metal Musıc Scene. 229
Kültür Politikaları Bağlamında İbb Şehir Tiyatroları'na Bakış 230
Dede Korkut Kitabı'nın İncelenmesi ve Muharrem Ergin 231
Каталоги рукописей, изданные в Институте рукописей имени М.Физули 232
İran Göç Edebiyatı Temsilcilerinin Sözlü ve Yazılı Anlatımlarının Söylem Analizi/Psikoloji Bağlamlarında Değerlendirilmesi 233
İdari Kolluğun Temel Faaliyet Alanı Olarak Kamu Düzeni Kavramı 234
Fyodor Mihayloviç Dostoyevski'nin ''Öteki'' Adlı Romanında Yabancılaşma Olgusu ve Öteki' Nin Yaratımı 235
Günümüz Sanatında Minyatürün Yeniden Kullanılması, Canan Şenol'un İşlerinin İrdelenmesi 236
Avrupa Birliği Üyelik Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Önemi ve Türkiye'deki Gelişimi 237
Hakas Folklorunun Sözlü Kaynaklığından Çağdaş Hakas Edebiyatının Temsilciliğine Doğumunun Yüzüncü Yılında Mihail Yeremeyeviç Kil'çiçakov 238

Fırsatlar ve Sorunlar Bağlamında Türkiye'de Suriyeli Sığınmacı Olmak 239
Lev Şestov'un Edebi Kahramanlarla Felsefi Yolculuğunun İlk Durağı: W. Shakespeare 240
Yeni Medyanın Yerel Medyada Yarattığı Dönüşümler: Kayıplar ve Kazanımlar 241
Karakter Eğitiminde Çocuk Edebiyatının İşlevi (Sevim Ak Romanları) 242
Nitelikli Öğrencinin Sahip Olması Gereken Özellikler: Değerler Mi Beceriler Mi? 243
Yerlilerin Gözünden Yabancılar: Zenofobi 244
Lübnan'ın Ekonomi-Politik Dinamikleri Ekseninde 2019 Ekim Protestoları 245
Kıbrıs Türk Basın Tarihinde Nacak Gazetesinin Rolü 246
Uluslararası Krizlerde Mültecilerin Dış Politika Aracı Olarak Kullanılması 247
Yetişkinlerin Boş Zaman Aktiviteleriyle Birlikte Mutluluğu Arttırmaya Yönelik Geliştirdikleri Stratejilerin Yaşam Doyumuna Etkisinin İncelenmesi 248
Multipl Skleroz Hastalarının Yaşam Kalitesi Düzeyleri 249
Sinema-Televizyon Eğitimine Teknik Bir Bakış: Büyük Bir Değişim Mi? Bilgisayar Destekli Renk Düzeltmesi (Düzenlemesi) 250
Yabancı Kelimelerin Türkçe Karşılıklarına Yönelik Bir İnceleme; Sınıf Öğretmeni Adayları Karşılıklar Hakkında Ne Düşünüyor? 251
Ürün Görünürlüğüne Göre Genç Tüketicilerin Referans Grup Etkisine Duyarlılıkları 252
Taşlıcalı Yahyâ Bey'in Kasidelerinde Savaş Tasvirleri 253
Yüksek Performanslı İş Sistemlerinin, Örgüt Performansına Etkisinin, Örgüt Yapısının Aracı Etkisi Rolünün İncelenmesi 254
Öğretmen Adaylarının Mobil Öğrenme Motivasyonları ile Mobil Teknoloji Kullanımı Öz Yeterliklerinin İncelenmesi 255
Elif ile Bâ Hikayesi 256
Gün: As A Space For The Exhibition Of "Ideal Femininity" 257
Affective Domain Of Discourse And Contribution Of Nonverbal Communication To The Development Of The Domain In Narratives 258
Reconstruction Of Thomas Aquinas's Five Proofs of God's Existence and Examination Of Their Logical Strength Through Critical Thinking 259
Gençlerde Popülarite Algısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 260
Turizm Öğrencilerinin Staj Dosyalarının Değerlendirilmesi 261
Aile Kurma Kaygısı Ölçeği Çalışması 262
ISO Kalite Belgelerinin Firmalara Sektörel Bazda Etkisi 263
Yeşil Giresun Gazetesi Üzerinden Dönemsel Bir Okuma; Giresun'da Kent ve Mimari (1945-1955) 264
Koşullu Anlamın Oluşturulmasında "Eğer" Bağlaçının Rolü (Azerbaycan ve Türk Dillerinde) 265
Atatürk Kitaplığı K 221 Numarada Kayıtlı Tarih Mecmuası ve Edebiyat-Tarih İlişkisi Bakımından Değeri 266
Etkileşimli Dizi İçeriklerinin Dizi İzleme Motivasyonları Üzerindeki Rolü: Doğaya Karşı Mücadele Dizi Örneği 267
Haksız Rekabet Hukuku İlkeleri Işığında "Paralel İthalat" 268
Örgütsel Kabiliyetin Firma Başarısı Üzerindeki Etkisi: Bir Alan Araştırması 269

Safranbolulu Bir İktisatçı; Prof. Dr. Sabri F. Ülgener ve Alman Tarihçi Okulu 270
GARCH Melez Yaklaşımı ile Oynaklık Modellenmesi 271
Atatürk-İnönü Ayrılığı 272
Telefonsuz 1 Gün: Nomofobi Üzerine Bir Araştırma 273
Yüksek Güvenlikli Sitelerde Gündelikçi Kadın Emeği: İstanbul Örneği 274
Bazı Sosyal Medya Değişkenleri Açısından Ergen ve Genç Yetişkinlerin Fomo Düzeylerinin İncelenmesi 275
Evolution Of Changing Imge As The Ascending Existence Value, Evolving Of Earth Agenda To Apocalypse, Evolution Of Time Of Three To A True One Center 276
Modern Türk Equipe'sinin Bilginin İkiz Mimarisi ve Değişimi Süreci Olarak Okunması, İlk Modern Bilgi Terimleşmesi Mimarisi Olarak İmge Merkezli Akademi 277
Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa, Gazetecilik ve Fransız Etkisi 278
Türkiye ve Singapur'un Çocuk Koruma Sistemlerinin Karşılaştırılması 279
Dikeyde ve Yatayda Dağılmak: Zorunlu Göç, Travma ve Çocuk 280
Entegre Raporlama ve Entegre Raporlama Bileşenlerinin Borsa İstanbul Ulaşım Endeksinde Yer Alan Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporlarında İncelenmesi 281
Bozkır İlinden İslami Döneme Geçişte Türk Devlet Geleneği Üzerinde Etkili Olan Unsurlar 282
Milli Mücadele Dönemi Sağlıklı Toplum Çabasında Sifilizin Etkisi 283
PIKTES Kapsamında Hazırlanan Yabancı Uyruklu Öğrenciler İçin Türkçe Kitabının Dil Becerileri Açısından İncelenmesi 284
Osmanlı Gayrinizami Harp Tecrübesinin Kuva-Yı Milliye Direnişine Etkisi 285
Osmanlı Kuruluş Devrine Dair Devrin Farsça İlhanlı Vakayinamelerinin Katkıları ve Değerlendirilmesi 286
Evaluating The Digital Marketing Metrics: The Relationship Of Average Session Duration To Sales Performance 287
Çevreci Bakış Açısıyla Örgüt Kültürü, İnovasyon ve Performans İlişkisi: Bir Alan Araştırması 288
Gıda Güvenliği Eğitiminin, Öğrencilerin Gıda Güvenliğine İlişkin Tutum ve Davranışına Etkisi 289
Sanatın Form Değiştirmesi ve Kamusal Sanatta Banksy 290
Finans Sektöründe Finansal Oranların Önemi ve İşleyişi 291
Türkiye'de Faliyette Bulunan İşletmelerde Kurumsal Yönetim Uygulamalarının, Farklı Sektörlerdeki Şirketlerin Performanslarına Etkisi 292
The Impact Of Populism And Nationalism On Common Agricultural Policy (Cap) 293
Kıyı Bankacılığının Kaynak Ülkelere ve Türkiye'ye Etkileri 294
İnsan Kaynakları Yönetiminde Dijitalleşme Üzerine Kavramsal Bir Çalışma 295
Ergenlerde Dijital Oyun Bağımlılığının Yordayıcısı Olarak Beş Faktör Kişilik Özellikleri 296
Spinoza'nin Hakikat Kavramından Yola Çıkarak Devlet Yönetimi 297
Dick, Carey ve Carey Modeli: Okul Öncesi İngilizce Dersine İlişkin Uygulama Örneği 298
Pınar Kür'ün "Herkes Bana Düşman" Adlı Öyküsünün Wodak'ın Söylem Tarihsel Yaklaşımı Çerçevesinde Çözümlenmesi 299

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Kelime Öğretimi: Yedi İklim Türkçe A1 Örneği 300
Keçecizâde İzzet Molla'nın Şiirlerinde Şeyh Gâlib Tesiri 301
Türk Akımı Projesi'nin Bölgesel ve Çok Boyutlu Düzlemdeki Etkileri 302
Öğrencilerin Matematiği Nasıl Algıladıklarına Yönelik Metaforik İnceleme 303
İlköğretim Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Eğitim Programı Kapsamındaki Öğretmenlik Uygulaması Dersinden Önceki ve Sonraki Mesleki Görüşlerinin İncelenmesi 304
The Energy Performance Certificate Price Premium- Revealing The Pure Label Effect 305
Doğu Anadolu'da Nevruz Geleneği ve Bayramın Sosyo-Psikolojik Amacı 306
İmalat Sanayi İşletmelerinde Öz Sermaye Karlılık Tahmini ve Nedenselliğin Karar Ağacı, Finansal Oranlar ve Makro Ekonomik Göstergeler ile Araştırılması ve Bist İstanbul Üzerinde Bir Uygulama 307
Odun Dışı Orman Ürünleri Dış Ticareti 308
Bazı Mesleki Özelliklerin Tükenmişlik Üzerine Etkisi 309
Çalışan Performansı ile Tükenmişlik Düzeyi Arasındaki İlişki 310
Bilgisel Değer Değişim Süreci ve İlk Modern Türk Equpie'si Olarak İmge Merkezli Akademi 311
İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazar Algısı 312
Plastik Sanatlarda Sergileme Grafiği ve Pera Müzesi Örneği 313
Medya Okuryazarlığı Öğretim Programı Değerler Eğitimi İlkelerinin Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Ders Kitabında İncelenmesi 314
Engelli Bireylerin Çocuk Kitaplarından Beklentileri ve Bu Beklentilerin Mevcut Eserlerle Kıyaslanması 315
Behiç AK'ın Gülümseten Öyküler Serisi Hakkında Öğrenci Görüşleri 316
Görsel Okuryazarlık Farkındalık Eğitiminin Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Becerisi Üzerine Etkisi 317
Görsel Okuryazarlık Farkındalık Eğitiminin Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Becerisi Üzerine Etkisi 318
Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Benlik ve Matematik Öğrenme ile İlgili Metaforları 319
Sanayi 4.0 Sürecinde Medya İşletmelerindeki Teknik Değişim ve Dönüşüm 320
Gazete Basım Yayın ve Dağıtım Süreçlerinin Sanayi 4.0 Sürecindeki Olası Değişim ve Dönüşümü 321
Hedonizmin Alışveriş ve Yatırıma Yansıması ve Zamanlama 322
Davranışsal Finansta IKEA Etkisi ve Sahiplenme Önyargısı Alırken ve Satarken Biçilen Değerler Üzerindeki Etkisi 323
Şeyhülislam Yahya'nın Gazellerinde Zaman Mefhumu 324
Siyasal Olanla İlişkisi Açısından Aydın Kimliği ile Emile Zola 325
Uluslararası Hukukun Yorum Kuralları Açısından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Yaşayan Enstrüman" Olarak Yorumlanmasının Meşruluğu 326
12 Eylül Askeri Darbesinin The Times Gazetesindeki Yansımaları 327
Türkçe Öğretmen Adaylarının Osmanlı Türkçesi Dersi Hakkındaki Düşünceleri 328
Osmanlı Türkçesi (Osmanlıca) Ne Değildir? 329
Fındık Tarımı Özelinde Tarım İş Aracılığının Sosyolojik Analizi 330

Yoksullar Arası Rekabet ve Geri Dönüşüm İşçiliği 331
Şiirin Şehri İstanbul": Muzaffer Tayyip Uslu'nun Şiirlerinde İstanbul 332
Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarında Söz Sanatlarının Metaforlarla Öğretilmesi 333
Emine Işınsu'nun Dört Romanının Tasavvufi Unsurlar Açısından Değerlendirilmesi 334
Çocuklara Rehber Mecmuası 335
Tanzimat Şiirinde Kötülük Problemi ve Teodise Arayışları 336
Nevādirü'l- Emṡāl, Farsça Türkçe Deyim Sözlükleri Arasindaki Yeri ve Su Konulu Deyimleri Üzerine Bir İnceleme 337
Zeynep Korkmaz Araştırmasında "Marzubanname" Eseri 338
Nûreddîn Mahmûd'un Kişisel Özellikleri'nin Kaynaklar Işığında Tetkik ve Tahlili 339
16. Yüzyıl Sûriyye Kasidelerinden 1582 Şenliğine Genel Bir Bakış 340
Doğu'dan Batı'ya, Batı'dan Doğu'ya Bakmak 341
Saraybosna ve Çevresi: "Evliyalar ve Şehitlerle İlgili Yaşanan Savaş Memoratları 342
Kırgız Türkçesiyle Kazak Türkçesinin Güney Bölgesi Ağızındaki Yuvarlaklaşma ve Dudak Uyumu Benzerlikleri Üzerine Bir Değerlendirme 343
Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Piyeslerinde Anlatıcı 344
Halit Ziya Uşaklıgil'in Ferhunde Kalfa Adlı Öyküsü'nün Leitmotive Tekniği Bağlamında İncelemesi 345
Büyük Azerbaycan Şairi İmadeddin Nesimî`Nin Edebi İrsinin Abd`de Araştırılması Üzerine 346
"Hançerli Hanım Hikaye-i Garibesi" ve "Felatun Bey ve Rakım Efendi" Eserlerinde Mirasyedi Tip 347
Modern Şairin Geleneksel Şiir Karşısındaki Konumu Bağlamında Turgut Uyar ve Divan'ı 348
Türlerarasılık Bağlamında Âhir Zaman Kitabı ve Osmanlı Dönemi Minyatürlerinde Eskatolojik Varlıklar 349
Ela Gözlü Pars Celile Adlı Romanda Sanat ve Edebiyat Çevreleri 350
Bakışın Büyülü Gücü: Türk Destanlarında Nazara Yönelik Halk Hekimliği Uygulamaları 351
Ferit Edgü'nün Seçilen Öykülerinin Metindilbilim Açısından Çözümlenmesi 352
Coumbary Efendi'nin Ay Çalışmaları ve 'Kamere Dair Bazı Malumat'' Adlı Eseri Üzerine Bir Değerlendirme 353
Ahmet Midhat Efendi'nin Felâtun Bey ile Râkım Efendi ve Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Şık Romanlarında Toplantı 354
Türkmen Türkçesindeki Farsça Alıntı Kelimeler 355
Eski Türkçeden Osmanlı Türkçesi Dönemine Bazı Tıp Terimlerinin Fonetik ve Semantik Değişimleri Üzerine Değerlendirmeler 356
Fatma Aliye Hanım'ın "Udi" Romanına Müzikal Bağlamda Bir Bakış 357
Kutadgu Bilig'de "Pişmanlik" Duygusu 358
Manastırlı Dâniş Ahmed Efendi'nin Makâmât-ı Harîrî Tercüme ve Şerhi 359
Necip Fazıl Kısakürek'in "Kaldırımlar" Şiirinde Doğum Travması ve Oedipus Kompleksi 360
Dil Temelinde Göç Sorunu 361
Bedii Nesir Dilinde Mantıksal Kurgu 362

Nazli Eray'in Öykülerinde Masal Etkisi 363
Latife Tekin'de Kadın Kimliğinin Yazı Yoluyla İnşasi 364
Yavuz Akpınarın Cənubi Azərbaycanda Milli Şüurun Formalaşmasının Ədəbiyyatda İzləri 365
Yavuz Akpınar Türkiyə-Azərbaycan Ədəbiyyatları Arasında Ədəbi-Mədəni Körpüdür 366
Suat Salih Asral'ın Yazarlığının ve Şairliğinin Ötesinde Halkiyatçı Kimliği 367
Anadolu Sahası Hayvan Masallarında Yardımcı Kahraman: Kuşlar 368
Hüseyin Baykara Divanı'nın İngiltere ve Fransa'daki Nüshaları Üzerine 369
Ahmet Hamdi Tampınar'ın Eserlerinin Anlamsal Tarz Özellikleri 370
Azerbaycan Türkçesinin Terminoloji Leksikasinda Arapça ve Farsça Kökenli Kelimeler 371
Harekât-ı Milliye'nin Terakki-i Millet Bağlamında Değerlendirilmesi 372
Mustafa Kemal Paşa'nın Nutuk'ta Bahsettiği Diş Politika Olaylarının Realist Kuram Çerçevesinde Bir Değerlendirmesi 373
Kojin Karatani'de Mübadele Biçimleri ve Dünya Tarihinin Yapısı 374
İmparatorluğu Tanımlamak: İmperyal (Klasik) İmparatorluktan Emperyal (Modern) İmparatorluğa 375
Millî Mücadele Yıllarında Bulgaristan Basınına Bir Örnek; Çiftçi Gazetesi (1920-1921) 376
Küresel Düzeyde Siyasetin Finansmani Sorunu ve Yolsuzluk 377
Türkiye'nin Kamu Diplomasisinin Yeni Medya Platformlarında Ürettiği Kültürel İmgeler: Türk Hava Yolları'nın Instagram İçeriklerinin Görsel Söylem Analizi 378
Avrupa Birliği Rusya İlişkilerinde Ortak Komşuluk Sorunu 379
Savaşın Aktör Düzeyindeki Değişimi: Ortadoğu'da Devlet Harici Savaş 380
Kurumsal Yapısı ve İşleyişi Bakımından "İnsan Güvenliği Ağı" 381
Devletçilik Gölgesinde Halkçı Siyaset 382
Gendered Effects Of Land-Grabbing 383
Türkiye'deki Düşünce Kuruluşlarının Örgüt Kapasiteleri Üzerine Bir Değerlendirme 384
Suriye İç Savaşı'nda El Kaide'nin Örgütsel Evrimi 385
Britanya İmparatorluğu'nun Savaşı Karşısında Bir İrlandalı: Roger Casement ve "Avrupa'ya Karşi İşlenmiş Suç" 386
Kavramsal Olarak Devlete Ait Yaklaşimlar ve Devlet Türleri 387
Transnational Social Movements And International Relations Theory 388
BAE-Suudi Ekseninin Statükocu Politikasının Geleceği 389
Adnan Menderes ve Demokrat Parti'nin Türk Siyasi Hayatındaki Yeri 390
Germany's Diaspora Policy – Romania As Case Study 391
İnşacılık Perspektifinden Putin Dönemi Rus Dış Politikasında İran Üzerine Bir İnceleme 392
Rusya'nın Hazar Havzası Enerji Politikaları 393
1980 Öncesi Diyanet Gazetesinin İşlevi: "Toplumu Aydınlatma" 394
A Firm-Level Decomposition Analysis of Energy Consumption in Turkish Manufacturing Sector ..395
XIX. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Çiftlikler: Yazıcı Çiftliği Örneği (1852-1858) 396
Kredi Temerrüt Takasları ile Yabancı Portföy Yatırımları Arasındaki İlişki: Türkiye Örneği 397

Türkiye için Kirlilik Cenneti Hipotezinin Geçerliliğinin Sınanması 398
Sağlık Hizmetleri Bir Lüks Mü Yoksa Gereklilik mi? Türkiye'den Kanıtlar 399
Türkiye'de Gelir Vergisi Gelir Dağılımını Düzeltmede Bir Araç mı? 400
BIST 100 Endeks Fiyatlarında Yükseliş-Düşüş Tahmini İçin Bir Yapay Öğrenme Modeli 401
Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerin Hisse Senedi Piyasaları Arasındaki Oynaklık Yayılımının Makroekonomik Temelleri 402
Türkiye'de 2000 Yılı Sonrası Dış Göçlerin Göç Yoğunluk Haritaları ile İl Bazında Analiz Edilmesi 403
Elektronik Ağızdan Ağıza Pazarlamada Tüketicinin Şüphecilik Davranışına İlişkin Bir Araştırma 404
Uluslararasılaşma Sürecinde Endüstriyel Pazarlarda Marka Yönetimi: Bir Örnek Olay 405
ISO Belgesine Sahip Firmaların Özellikleri 406
Bitcoin ve Gram Altın Fiyatları Arasındaki İlişki: 2014 – 2019 Dönemi İçin Nedensellik Testi 407
Türkiye'de Uygulanan Yatırım Teşvik Politikalarının Bölgesel Ekonomik Büyümeye Etkisi: Düzey 3 Bölgeleri Bazında Ampirik Bir Analiz 408
A Research On The Effect Of Work-Famıly And Famıly- Woek Conflıct In Publıc Instıtutıons 409
Halka Açık Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Mali Hakları 410
Ahmet Tabakoğlu'nda Ahîlik Kurumu ve Ahî Zihniyeti 411
Doğalcı Bilinç Yaklaşımlarına Karşı Nagel'ın Argümanına Searle'ün Cevabı 412
20. Yüzyıl Felsefesinde Özgür İradenin Varlığı Problemi 413
İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Oyun Tercihlerinin Belirlenmesi 414
Çocukların Kelime Hazinelerinin Çeşitli Faktörler Açısından İncelenmesi 415
Yabancı Uyruklu Ebeveynler ile Türk Ebeveynlerin Erken Çocukluk Eğitiminden Beklentilerinin İncelenmesi 416
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğuna Karşı Yaklaşımları 417
İlkokul Öğrencilerinin Okula Uyum Sürecinde Akranları ile Yaşadıkları Problemler 418
Çocukların Bilgisayar Oyun Bağımlılığı ve Mutluluk Düzeyinin İncelenmesi 419
Origami ve Matematik Öğretimi 420
Türk ve İsveçli Annelerin Çocukları İçin Kullandıkları Mutluluk Artırıcı Stratejilerinin Karşılaştırılması 421
Teknoloji Çağı Karakteri Olarak Youtuberların Çocukların Günlük Yaşamındaki Etkilerinin İncelenmesi: Ebeveyn Görüşleri 422
İlköğretim Öğrencilerinin Yaşam Ortamlarına Göre Çevresel Tutumları 423
Sanal Dünyada Millî Kahramanlara Duyulan İhtiyaç 424
Öğretmen Adaylarına Verilen Mentorlük Hizmetlerinin Niteliğinin İncelenmesi 425
Beliren Yetişkinlik Döneminde Kimlik Gelişimi ve Kişilerarası İlişkiler Arasındaki İlişkileri İnceleyen Çalışmaların İncelenmesi 426
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin İnsan Hakları Konusunda Malcolm X Çizgi Romanının Kullanımı Hakkında Görüşleri 427
Akıllı Telefon Uygulamaları Üzerinden Gerçekleştirilen Mesleki Amaçlı Proje Süreçlerinin Değerlendirilmesi 428

A Brief On The History Of Translation Studies 429
Aile İçi Kurallarda Tutarsızlık Ölçeği (AKTÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 430
Okul İmajının Oluşumunda Lise Müdürlerinin Rolüne İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri 431
İlkokul Bağlamında Sürdürülebilir Eğitim ve Sürdürülebilir Liderlik: Öğretmen ve Yöneticilerin Algıları 432
Canlandırma Sanatında Sürrealizm Etkisi: "Destino" 433
Postmodernist Kültürün Afiş Tasarımına Yansıması ve Neville Brody Afişleri 434
Rkhk M. 57 Vd. Hükümlerine Dayalı Olarak Açılan Tazminat Davalarında Zamanaşımı 435
Yetki Genişliği ve Yerinden Yönetim İlkelerinin İncelenmesi, Benzerlik ve Farklılıklarının Belirlenmesi 436
Kültürel Miras Kapsamındaki Yapıların Çağdaş Müze İşlevine Adaptasyonlarına Yönelik Louvre Müzesi Öğretileri 437
Tasarım- Erişilebilirlik Kavramı Arasındaki Çok Boyutlu İlişkinin Mekan Tasarımı Üzerinden Değerlendirilmesi 438
Drama in The Thin Line Between Epic And Dramatik Theatre 439
Kültür Varlıkları Koruma Kurullarının Kararlarının Hukuk Mahiyeti: Değerlendirmeler ve Öneriler 440
6360 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Yasası'nın Köy Yönetimlerine İdari Açıdan Olumsuz Etkileri 441
Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri 442
Limited Şirketlerde Çıkmaya Katılma 443
Sosyal Sürdürülebilirlik Bağlamında İşlevsel Kalite ve Yapılı Çevrenin Ulaşılabilirlik Profili 444
Sosyal Sürdürülebilirlik ve Yapılı Çevrenin Mekânsal Kalitesi Arakesitinde Mekânsal Yönelim 445
Mekân Tasarımı İçin Beden Kumaşından Dünya Algısı 446
Gelenek ve Çizgi Film: Norveç ve Türk Çizgi Filmlerinde Kültürel Yansımalar 448
Kullanıcı Deneyimi (Ux): Kullanıcı Arayüzünde Animasyon Kullanımı 449
Reklam ve Tipografi: Basılı Medya Reklamlarında Tipografi Kullanımı Üzerine Bir İnceleme 450
Yeşilçam Sinemasında Melodramatik Kalıplar ve Kader Teması: Kaderde Birleşenler 451
Geçmişten Günümüze Üsküdar'da İki Cami: Mihrimah Sultan Cami ve Marmara İlahiyat Cami 452
Günümüze Camilerinde Kadınlar Mahfili: Kahramanlar Cami ve Ayşe Ilıcak Cami 453
Ambalaj Tasarımında Etkileşimin Rolü 454
Öznel Yaklaşım Belirleyeni Olarak Karar Duygusu 455
Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin Web Sayfalarının Görme Engelliler Açısından Erişilebilirlik Analizi 456
Sinemasal Mekân ile AVM Mekânının Karşılaştırmalı Analizi 457
Alman Dışavurumcu Der Sturm Hareketi 458
Görme Engelli Kullanıcılar İçin Örnekler Üzerinden E-Kütüphane Analizi 459
Gerçeklikten Kurguya, Kurgudan Piyasaya: Çağdaş Fotoğrafçıların Görsel İletişim Tasarımı Alanındaki Üretimleri 460
True Blood Dizisinde Vampirlerin Dönüşmesi ve Sınırları Aşması İçin Bir Yer: Louisiana 461

Gentile Bellini ve İstanbul Seyahati 462
Cahit Arf'ı Tanıyalım 463
Çokkültürlülük ve Çokdillilik Bağlamında Kaybolmaya Yüz Tutmuş Bir Dil: Hertevince (Hértevin Dili) 464
Erken Yaşta Yapılan Evlilikler ve Aile Kurumu Üzerine Etkisi Üzerine Bir Alan Araştırması: Bitlis İl Merkezi Örneği 465
Yerin Ruhu Kavramını Mekânsallaştırmak: Galata ve Eyüp Sultan 466
Bilgisayar Oyunlarındaki Matematik 467
Toplumsal Cinsiyet Adaleti 468
Sosyal Dışlanmaya Maruz Kalan Göçmenler Neler Yaşıyor? İntihar Eden Suriyeli Çocuk Vail Örneği 469
Ana Akım Haber Sitelerinde Otizm ve Otizmli Bireylerin Temsili 470
Kitle Toplumuna Geçişte Ikinci Yeni ve Modernizm 471
Eğitim Süreçlerinde Kişisel Öğrenme Ortamlari Olarak Sosyal Ağlar: Instagram Örneği 472
Kentsel Mekânın Toplumsal Yeniden Üretimi Sürecinde Belirleyici Faktörler: San Marco Meydanı Örneği 473
Dijitalleşen Dünyada Gözetim ve Mahremiyetin Dönüşümü: Black Mirror Örneği 474
Yabancılara Türkçe Eğitimi Ders Kitaplarındaki Sıfat İşlevli Yan Tümceler Üzerine Bazı Gözlemler 475
Beklentiler ve Gerçekler: Yabancı Dil Öğretiminde Akademisyen ve Öğretmenlerin Beklenti Farklarının ve Öğrenme Ortamının İncelenmesi 476
İngilizce Öğretmenlerinin Öğretim İlke ve Yöntemlerine İlişkin Yetkinlik Düzeyleri ve Eğilimlerinin İncelenmesi 477
2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Hikâye Anlatımı 478
2017 Öğretmen Genel Yeterliklerinin Öğretmen ve Okul Yöneticileri Görüşleri ile İncelenmesi 479
Boş Zamanı Değerlendirmeye Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Algıları Üzerine Bir Çalışma 480
Examining the Relationship between Pre-service Science Teachers' Awareness about Sustainable Development and Attitudes and Behaviours toward Environmental Issues 481
Teknolojinin Sonuçları ile Demokrasinin Hayatta Kalması Arasındaki İlişki 482
Kitâbu Evsâfı Mesâcidi'ş-Şerîfe'nin Söz Varlığı Üzerine Notlar 483
Nursel Duruel'in Geyikler, Annem ve Almanya Öyküsünde Leitmotiv Tekniğinin Kullanımı 484
The GCC Inıtıatıve For Yemen Revolutıon: A Save Guard Or A Delıberate Plot? 485
Türkiye'de Bilişsel Esneklik ile İlgili Yapılan Çalışmaların Doküman Analizi Yöntemiyle İncelenmesi (2009-2019) 486
Türkçe Ders Kitaplarındaki Öykü Kişilerinin İncelenmesi 487
High School EFL Students Attitude Change towards English Lessons Enriched with Literary Materials 488
A Study On The Use Of Translatıon Technology By The Greek-Speaking Learners Of Turkısh 489
Dijital Pazarlama Mecralarında Kullanıcı Etkileşimi 490
Kır-Kent Bütünleşme Süreci ve Değişen Köylülük: Kocaeli Bayraktar Köyü Örneği 491

Türkiye'de Küresel Kriz Sonrasında Takipteki Kredileri Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi..... 492
Medya Sektöründe Beşinci Nesil Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı için Yapılması Gereken Yatırımlar ve Yatırım Maliyetleri.....493
Dördüncü Sanayi Devrimi (Sanayi 4.0) Sürecinde Gazetecilik Sektöründe Kullanılacak Robotik Teknolojilerin Haber Kalitesi ve Medya Etiği Açısından Değerlendirilmesi.....494
Tarih Öğretiminde Sinemanın Yeri: Çizgili Pijamalı Çocuk Örneği 495
Behiç Ak Çocuk Kitaplarında Toplumcu Gerçeklik.....496
Çoklu Zekâ Kuramı Bağlamında Vladimir Tumanov'un Çocuk Kitaplarının İncelenmesi 497
Gölcük Tersanesinin Kuruluş Faaliyetleri ve Cumhuriyet Donanmasının Kuvvet Yapısına Etkileri, 1923-1945 498
Oğuz Özdeş'in Sinemaya Uyarlanan Popüler Aşk ve Macera Romanları 499
Bağımsız Sinema Yapıtlarının Ekonomik Altyapısı, Dağıtım Olanakları ve İçerik Tercihleri 500
Gazete İşletmelerindeki El Değiştirmelerin Ekonomi Haberlerine Etkisi: Hürriyet Örneği 501
Geçmişten Ranta Açılan Kapı; Kentlerde Bir Rant Politikası Olarak Nostaljinin Kullanımı 502
Bankalara Yönelik İş İlanlarının İçerik Analizi ile İncelenmesi 503
Engelli Çocuğun Ailesi Olmak.....504
Oğuz ve Kelt Eposlarında Kahramanın Mucizevi Doğuluşu ve Hayatı ile Bağlı Motifler 505
Homo Connexus, Phono Sapiens,.....506
Dünyada Entegre Raporlamanın Ortaya Çıkışını Gerektiren Nedenler ve Gelişim Süreci 507
Entegre Kurumsal Performans Değerlemesinde Bir Model Çalışması: Topsis Yöntemi 508
Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri ve Faizsiz Kredi Sisteminin Uygulanabilirliği 509
Bağımsız Denetçi Davranışlarının Davranışsal Finans Açısından İncelenmesi: Enron Skandalı Örneği 510
Türkistanlı Bir Hacı'nın Gözünden 19. Yüzyılın Sonlarında İstanbul 511
Tanzimat Dönemi'nde Laik Bir Temele Oturtulmaya Çalışılan Osmanlılık Kimliği.....5 12
2019 Yılı Ödüllü TV Dizilerindeki Giysi Modelleri Üzerinden Vurgulanan Kimlik Algısının Göstergebilimsel Açıdan Çözümlenmesi.....513
Türk Mutfak Sanatının Yerel Mutfaklar Özelinde Markalaşması "Gastrodiplomasi" 514
Kişilik Özelliği ve Duyguların Risk Alma Davranışına Etkisi 515
Balkanlarda 1877-1878 93 Harbi) Sonrası Süreçte Türk ve Müslümanlara Uygulanan Soykırım.....516
Renklerin Tüketici Davranışlarındaki Etkisi ve Buna Yönelik Fas'ta Bir Araştırma.....517
Mali Denetimlerde ile Kalite Yönetim Sisteminin Gereksinimi Üzerine Bir Araştırma 518
Analysis of Indicators Used in Assessment of a Country's Resilience to Financial Shocks under Structural Breaks: Evidence from Fragile Five 519
Türkiye'de Dijital Detoks İhtiyacı Algısı ve Turizmin Bir Dijital Detoks Aracı Olarak Değerlendirilmesi 520
Kız Hamamından Bekârlığa Veda Partisine Değişen Evlilik Âdetlerinde Değişmeyen Unsurlar.....521
Kurumsal Risk Yönetimi Çerçevesinde İç Denetimin Öneminin Değerlendirilmesi 522

Suriyeli Mülteciler Bağlamın Çokdilli ve Çokkültürlü Eğitim 523
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisi 524
Geçici Koruma Statüsü Altındaki Suriyeli Çocukların Türkçe Öğrenim Durumları Üzerine Bir Araştırma 525
Yazar ve Çevirmen Arasındaki Metinlerarası İlişki 526
Bağdatlı Rûhî'nin Tarih Manzumlerinde "Bağdat" 527
Ermeni Harfli Kıpçak Türkçesi Metinlerinde Tıp ile İlgili Söz Varlığı 528
Toplam Üretken Bakımda (TPM) Otonom Bakım Etkinliği Üzerine Örnek Bir Çalışma 529
Toplam Kalite Yönetimi ve Bir Otomotiv Endüstrisinde Kaizen Uygulaması 530
Lojistik ve Tedarik Zinciri Araştırmalarında Kullanılabilecek Olan Bilimsel Araştırma Yöntemleri 531
Fransızca Sözlüklere Yeni Eklenen Kelimelerle Çeviri Uygulamaları 532
Les Misérables'ın "Öz-Çeviri" Serüveni 533
Türk Dili ve Edebiyatı Alanı Pedagojik Formasyon Eğitiminin Durumu ve Güncel Sorunları 534
Köy Enstitülerinin Müfredatındaki Türkçe Dersleri Üzerine 535
The Need For Growth In Airports And Airport Relocations 536
Kırgız Tüketicilerinin Online Alışverişte Karşılaştıkları Sorunlar 537
Anglo-Norman İngilteresindeki Anonim Ortaçağ Romansı Olan *Gui De Warewıc*'te El Yazması Geleneği 538
Cumhuriyet Dönemi Kadın Cinayetlerinin İstanbul Gazetelerine Yansıma Biçimleri (1923-1945) ... 539
Türkiye'de Yaşayan Kazak Diasporası ve Diaspora Milliyetçiliği 540
Yükseköğretimde Araştırma Performansının Değerlendirilmesi: Türkiye'deki Devlet Üniversiteleri Üzerine Bir Veri Zarflama Analizi Uygulaması 541
Tarık Buğra'nın Tekrarlarla Kurgulanan Bir Hikâyesi: Oğlumuz 542
5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Resim-Metin İlişkisi 543
Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Sosyal Medyanın Kullanılmasına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi 544
Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan İdari Personellerin Örgütsel Adalet Algılarının Tükenmişlik Düzeylerine Etkisi: İstanbul İlinde Bir Devlet Üniversitesi 545
Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Programa Yönelik Tercih Nedenleri ve Memnuniyet Durumlarının İncelenmesi 546
Büyükşehir Belediyelerinde Sosyal Medya Kullanımı: Sorunlar Ve Öneriler 547
Liselere Geçiş Sınavlarının (1998-2019) Türkçe Bölümlerine Yönelik Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme 548
An Exploratory Study into the Effects of Disruptive Innovation Practices in Turkey 549
Türkiye'de Vergi Aflarının Nedenleri ve Etkileri 550
1970'lerde Diyanet İşleri Başkanlığı: Laik Devlet ile İslamcı Hükümet Ortağı Arasında 551
Narrative Semiotics: Design Of Space And Influence Of It On Narrative Persons 552
Temel Eğitimde Eskimeyen ve Değişmeyen Mesele: Ahlak Eğitimi 553

Güncel Coğrafya Öğretmenliği Lisans Programının Değerlendirilmesi

Mustafa Sağdıç

Çalışmanın amacı, Türkiye'de 2018 yılında güncellenen Coğrafya Öğretmenliği Lisans Programını coğrafya alan dersleri, pedagoji dersleri ve genel kültür dersleri bağlamında, daha önceden uygulanan coğrafya öğretmenliği programları ile karşılaştırarak değerlendirmektir. Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın temel veri kaynağını 1980 sonrası Yüksek Öğretim Kurumu tarafından uygulamaya konulan Coğrafya Öğretmenliği Lisans Programları ve ders içerikleri oluşturmaktadır. İlgili dokümanlardan elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular arasında; güncel programda daha önceden ayrı başlıklarda ele alınan alan bilgisi ile alanın öğretimine ilişkin dersler Alan Eğitimi başlığı altında toplanmıştır. Özellikle alan bilgisi derslerinin saatleri ve kredileri önemli ölçüde azaltılmıştır. Buna mukabil Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerinin saatleri ve kredileri büyük ölçüde arttırılmıştır. Genel kültür kapsamındaki derslerde de önemli değişiklikler söz konusudur. Seçmeli derslerin oranı %25'e çıkartılarak, seçmeli ders çeşitliliği arttırılmış ve Bologna sürecine uyum sağlanmıştır. Önceki programda yer alan Okul Deneyimi dersi kaldırılarak yeni programda Öğretmenlik Uygulaması 1 ve Öğretmenlik Uygulaması 2 dersi ile tek dönem olan Öğretmenlik Uygulaması dersi iki döneme çıkartılmıştır. Ancak uygulama süresi Okul Deneyimi dersinin öğretim programından kaldırılması nedeniyle esasen değişmemiştir. Öğretmen adayları önceki programda olduğu gibi 4 yıllık lisans programının ancak son yılında okullarda uygulama yapabilmektedir. Coğrafya Öğretmenliği Lisans programındaki toplam kredi sayısı 165'den148'e, toplam ders saati ise 182'den 157'ye indirilmiştir. Fakülteler arasındaki program ve ders farklılıklarını azaltmayı hedefleyen 2018 lisans programı daha çok merkezi bir yaklaşımla yerel farklılıkları büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır. Elde edilen bulgular ilgili literatür ile tartışılmış çalışma sonunda bazı öneriler geliştirilmiştir. Bu kapsamda güncel öğretmen yetiştirme lisans programları ile ilgili akademik çalışmaların artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Lisans Programı, Öğretmen Yetiştirme

Suriyeli Sığınmacıların Çalışma Hayatı ve İstihdam Sorunu: Gaziantep Örneği

Hamza Ateş, Merve Demir

Suriyeli sığınmacıların bir kısmı barınma merkezlerinde yaşarken büyük çoğunluğu yerel halkla iç içe yaşamaktadır. Yerel halkla iç içe yaşayan Suriyeliler birçok problemle karşılaşmaktadır. Bu problemlerin en önemlilerinden birisi de sığınmacıların çalışma hayatı ve istihdam sorunudur. Araştırma kapsamında Suriyeli sığınmacıların çalışma hayatı ve istihdam sorunları ayrıntılı bir şekilde araştırılmış, bu sorunların hangi faktörlere göre farklılık gösterdiği saha araştırmasıyla ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırma alanı olarak Gaziantep ili seçilme nedeni Suriye sınırına komşu bir şehir olarak siyasi kriz sonucu kaçan insanların sığındığı bir şehir olması ve aynı zamanda sanayi ve ticaret açısından Türkiye'nin önde gelen şehirlerinden olmasıdır. Suriyeli sığınmacıların Türkiye topraklarında yaşadıkları sorunların ortaya konulması açısından bu çalışma önem arz etmektedir. Karşılaşılan bu sorunların tespiti Türkiye'nin uyum politikaları belirleme sürecinde bir kaynak niteliğinde olabilecektir. Araştırma sonuçlarına göre istihdam alanında herhangi bir yasal engel olmamasına rağmen çalışmayan Suriyelilerin oranı yarıdan fazladır. Çalışmamalarındaki en büyük neden olarak kendilerine uygun iş bulamadıkları belirtmişlerdir. Suriyeli sığınmacıların eğitim durumu ile Türkiye'de istihdam ile ilgili sorun yaşama durumu arasında ilişki bulunmaktadır. Ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacıların eğitim seviyesi genel itibarıyla düşük olduğu için niteliksiz iş gücü alanlarında çalışmakta bu alanlarda da düşük ücret ve zor çalışma koşulları olduğundan dolayı çalışmamayı tercih edenlerin sayısı fazladır. Suriyeli sığınmacıların yaşadıkları istihdam sorunları yaşanılan diğer sorunlara öncü olmuştur. İstihdam sorunu yaşayan sığınmacılar yeterli gelir elde edememekte bunun sonucunda beslenme ve Barınma sorunu yaşama durumu da gelir seviyesine bağlı olarak değişmektedir. Gelir seviyesi arttıkça beslenme ve barınma sorunu yaşama durumu azalmaktadır. Bireyler yeterli gelir elde edemediği için yaşadığı bu sorunlar aynı zamanda sağlıksız ve bakımsız yerlerde ikamet etmelerine neden olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Gaziantep, Suriyeli Sığınmacılar, Türkiye, istihdam

Menemencioğullari Ailesi ve Türk Bürokrasisindeki Yerleri

Ercan Karakoç, Turay Yayla

Bozdoğan topluluklarından olduğu belirtilen Menemencioğulları ailesi, İçel'den Niğde'ye kadar olan Anadolu coğrafyasında yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Zamanla Çukurova ve çevresinde yoğunlaşan Menemencioğulları, bölgenin yönetiminde de söz sahibi olan kuvvetli ailelerden biri olmuştur. Konar-göçer topluluklardan olduğu kabul edilen Menemencioğulları kaynaklarda "Türkmen Aşireti" veya "Hanedan Ailesi" gibi isimlerle anılmıştır. Başta aşiretin son lideri Hacı Ahmet Bey ile önde gelen kişilerden oluşan bir grup Menemencioğlu, 1865 yılında yürürlüğe giren Fırka-i Islahiye uygulamasıyla İstanbul'da zorunlu iskana tabi tutulmuşlardır. Bundan dolayı ailenin bir bölümü burada kök salmıştır. Ailenin geri kalan kısmı ise Adana ve çevresinde zamanla yerleşik düzene geçerek yaşamlarını burada sürdürmüşlerdir. Aile bireylerinden bazıları, bir süre sonra hem Osmanlı İmparatorluğu'nun hem de Türkiye'nin üst yönetim kademelerinde bulunmuşlardır. Eğitime önem veren aile üyeleri arasında askeriye, maliye, mülkiye ve hukuk alanları başta olmak üzere farklı disiplinlerde eğitim-öğrenim görmüş birçok kişi vardır. Bunlar arasında diplomat, siyasetçi, bakan, bilim insanı, eğitimci ve öğretmen olarak görev yapan pek çok bürokrat ve yetkili bulunmaktadır. Ayrıca ailede yazarlık ve gazetecilik mesleğinde öne çıkan isimler de vardır. Bu kişilerin birçoğu Türk bürokrasisinde önemli makamlarda bulunarak kritik görevler ifa etmişlerdir. Aile bireylerinin bir kısmı Osmanlı Devleti'nin son döneminde görev yapmış olmalarından dolayı yıkılış sürecinde yaşanan önemli gelişmelerin içinde bizzat yer almış, Osmanlı Devleti'nin çöküş sürecine tanıklık etmişlerdir. Milli Mücadele'ye destek veren Menemencioğulları yeni Türk devletinin kuruluş safhasında da yer almışlardır. Nitekim yeni Türk devletinin modernleşme sürecinde aile bireylerinin önemli katkıları olduğu görülür. Bu bildiride Menemencioğulları ailesinin Türk bürokrasisindeki yerleri ve ifa ettikleri görevler ele alınarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Menemencioğulları, Fırka-i Islahiye, Bürokrasi, Numan Menemencioğlu, Hasan Menemencioğlu.

Suriye-Irak İlişkilerinin Ortadoğu'daki Gelişmelere Etkisi

N. Neşe Kemiksiz

Suriye ile Irak arasındaki ilişkiler, Irak'ta monarşinin devrildiği 1958'e kadar, olumsuz bir seyir izlemiştir. 1960'lı yıllarda her iki ülkede de Baas Partisi'nin iktidara gelmesi ilişkileri yeni bir boyuta taşımıştır. Arap ülkeleri arasında birlik sağlama hedefine karşın, Baas Partilerinin farklı kanatları arasındaki rekabet, Irak ile Suriye arasındaki birleşme girişimlerinin sonuçsuz kalmasına ve güç mücadelesinin yoğunlaşmasına neden olmuştur. 1973 Arap-İsrail Savaşı ve 1979 Camp David Anlaşması'nın sağladığı yakınlaşmaya karşın, ilişkileri belirleyen temel unsur rekabet, hatta düşmanlık olmuştur. İki ülke birbirlerinin rejim muhaliflerine destek vermiş, Irak Lübnan'da Suriye karşıtı grupları desteklerken, Suriye İran-Irak Savaşı'nda İran'ı desteklemiş ve 1991'deki Körfez Savaşı'nda ABD öncülüğünde Irak'a karşı oluşturulan uluslararası koalisyona katılmıştır. 2000'li yıllar iki ülkede de Baas rejimlerinin varoluş mücadelesine sahne olmuş ve ilişkilerde radikal değişikliklerin yaşanmasına yol açmıştır. Suriye, Irak'ın 2003'te ABD tarafından işgaline karşı çıkmış ve işgale yönelik direnişi desteklemiştir. İşgal sonrasında Şii ağırlıklı Irak hükümetleri ile yakın ilişkiler kuran Suriye, ülkesinde barındırdığı Iraklı eski Baasçıların Irak'ta terör eylemlerini kışkırttığı iddiaları nedeniyle Irak'ın suçlamalarına da maruz kalmıştır. Suriye'de 2011'den itibaren başlayan iç karışıklıklar, Irak'ın Şii yönetimlerini Suriye'de Sünnilerin iktidara gelmesinin Iraklı muhalif Sünnileri güçlendireceği endişesiyle Suriye'nin Alevi rejimine destek vermeye yöneltmiştir. Irak, İran'ın Suriye'ye silah/militan sevkiyatında bağlantı noktası olarak kritik rol oynamıştır. IŞİD'in 2014'den itibaren Irak ve Suriye'de bazı bölgeleri kontrol etmeye başlaması ortak tehdit algısını ve güvenlik işbirliğini güçlendirmiştir. IŞİD'e karşı kazanılan başarıya rağmen, iki ülkeye yönelik iç ve dış tehditler mevcudiyetini sürdürmüştür. Suriye-Irak ilişkileri, bölgesel güç mücadelesinde Suriye-İran-Hizbullah eksenine yeni bir halka ekleyerek, bu ekseni Körfez ülkeleri-İsrail ekseni karşısında güçlendirmiştir. Suriye-Irak ilişkilerinin; bölgesel güç dengelerinin yanı sıra, IŞİD tehdidi, Kürtlerin siyasi geleceği, mezhep çatışmaları ve enerji boyutunda bölgeye önemli yansımaları olabileceği düşünülmektedir. Çalışmada, Ortadoğu'nun şekillenmesinde önemli faktörlerden biri olarak değerlendirilen Suriye-Irak ilişkilerinin bölgedeki gelişmelere olası etkilerinin ortaya konması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Irak, Suriye, İran, IŞİD, Ortadoğu

Özel Yeteneklilerin Eğitiminde, Gagne, Briggs, Wager Öğretim Tasarımı Modeline Uygun Olarak Hazırlanmış Dersin Etkililiğinin Değerlendirilmesi

Özgül Mutluer, Sertel Altun

Çalışmada, Gagne, Briggs, Wager öğretim tasarımına uygun planlanan destek eğitimi dersinin etkililiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma örnek olay deseninde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Bilim Sanat Merkezi'nde destek eğitimi programına devam eden ilkokul düzeyinde 10 öğrenci ve gözlemci olarak uygulamaya katılan ve Bilim Sanat Merkezi'nde görev yapmakta olan 2 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretim tasarımını uygulayan öğretmen, on bir yıllık deneyime sahip bir sınıf öğretmenidir. Araştırmanın hazırlık sürecinde araştırmacı ve bir uzman tarafından Gagne, Briggs, Wager öğretim tasarımına uygun olarak 8 saatlik ders planlaması yapılmıştır. Tasarım öncesinde, öğrenci, öğretmen, ortam ve kazanım analizi yapılmış yapılan analizler sonucunda tasarım şekillendirilmiştir. Gagne, Briggs, Wager öğretim tasarımına uygun olarak hazırlanmış program iki hafta süresince Bilim Sanat Merkezi'nde destek eğitimi alan çalışma grubunda yer alan öğrencilere uygulanmıştır. Nicel verileri toplamak için öğretim sonunda öğrenci ürünlerini değerlendirmek amacıyla derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Nitel verilerin toplanmasında, öğrenci öz değerlendirme formu ve gözlemci öğretmen görüşlerinden faydalanılmıştır. Gözlemci olarak aynı kurumda görev yapan ve çalışma grubunda yer alan öğrencileri tanıyan iki öğretmen seçilmiştir. Nicel verilerin analizinde yüzde ve frekans analizi yapılmıştır. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, Gagne, Briggs, Wager öğretim tasarımının Bilim Sanat Merkezi'nde destek eğitimi derslerine katılan, özel yetenekli öğrencilerin öğrenme sürecine olumlu etkileri bulunmaktadır. Bu etki, öğrenci başarısı ve öğrenci motivasyonu üzerinde etkili olmasının yanı sıra öğretmenlerin öğrenme sürecini yönetme, sistemli hareket etme, dersi etkili planlama noktalarında belirginleştiği görülmektedir. Bu bağlamda, davranışçı ve bilişsel kuramın bir sentezi olan Gagne, Briggs, Wager öğretim tasarımının öğretmene süreci yönetme, öğrenciyi aktif hale getirme, öğrenmeye rehberlik etme ve zamanı verimli planlama konularında öğretmene avantajlar sağladığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gagne, Briggs, Wager, öğretim tasarımı, özel yetenekliler, BİLSEM.

Birinci Dünya Harbi Kanal Cephesi ve Kore Harbi Örneklerinde Birleşik Harekât Tecrübesi ve Personel Uyumu

İsmail Kamil Öztürk, Gültekin Yıldız

Birleşik harekât kavramı geçmişten günümüze ortak çıkarlar uğruna hareket etmeyi kapsamakla birlikte modern anlamda çok uluslu operasyonları ifade etmektedir. Bu çerçevede Türk askerî personelinin katılmış olduğu iki birleşik harekât olan Birinci Dünya Harbi ve Kore Harbi incelenmiştir. Bu çalışmada birleşik harekâtın ne olduğunun anlatılarak bunun uygulamada Türk askerî tarihi açısından ne gibi deneyimsel kazanımların olduğu dile getirilmeye ve bu harplerden elde edilen tecrübelere bakılarak bir takım dersler çıkarılmaya çalışılmıştır. Böylelikle ileride yapılacak olan birleşik harekât kapsamındaki çok uluslu operasyonların daha uyumlu ve düzgün bir şekilde işlemesi amaçlanmıştır. Çalışma resmî tarih ve hatıralar üzerinden ilerlemekte olup konu alınan harplerin teferruatlı anlatımına girilmemiştir. Buradaki maksat hatıralar eşliğinde işlenen harekâtın detaylarına inilerek personel temelinde bir inceleme yapmaktır. Çalışmada harp ve harekâta değinmeden önce ilk olarak birleşik harekâtın ne olduğu anlatılmaya çalışılmıştır. Böylelikle harp ve harekâtın anlatımı esnasında ne gibi kazanımlar yaşanıldığının anlaşılması sağlanmaya çalışılmıştır. Birleşik harekât askerî bir kavram olduğundan anlatımı da askerî kaynaklar üzerinden yapılmıştır. Birleşik harekâtın anlatımı sonrasında Türklerin Birinci Dünya Harbi'nde Alman müttefikleri ile beraber icra ettikleri birleşik harekât tecrübesi ele alınmıştır. Bu çalışmada odaklanılan kısım ise Birinci Dünya Harbi esnasında iki ofansif cepheden birisi olan Kanal cephesidir. Bunun akabinde Türklerin Kore Harbi'nde Birleşmiş Milletler çatısı altında Amerikalı müttefikleri ile olan ilişkileri üzerinden birleşik harekâtın icrası da incelenmiştir. Burada işleyişin siyasi ayağına da değinilerek Amerikan bürokratlarının kendi çıkarları için aldıkları kararların Türk Tugayı'nı nasıl etkilediği anlatılmaya çalışılmıştır. Daha sonrasında Türklerin Birinci Dünya Harbi'nde Alman müttefikleri ile ve Kore Harbi'nde Amerikalı müttefikleri ile beraber icra ettikleri birleşik harekât tecrübelerinden elde ettikleri tecrübeler ayrıca irdelenmiştir. Burada iki harekât arasında ne gibi benzerlikler olduğuna ve ne gibi hataların tekerrür ettiğine değinilmiştir. Nihai olarak da edinilen tecrübeler neticesinde harekât öncesinde ne gibi hazırlıkların ve planlamaların gerektiği belirtilerek daha iyi bir harekâtın icra edilebilmesi açısından değerlendirilmelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Birleşik Harekât, Askerî Personel, Uyum, Süveyş Kanalı, Kore.

Nükleer Silahların Yayılmasını Önlemeye Yönelik Uluslararası Çabalar: Rejim Teorileri Açısından Bir Değerlendirme

Çiğdem Nas, Kahraman Süvari

Bu çalışmada uluslararası toplumun bugüne kadar yapılmış en ölümcül silahlar olarak değerlendirilen nükleer silahların yayılmasını önleme çabaları rejim teorileri açısından incelenecektir. Nükleer silahların özellikle yatay olarak yayılmasını engellemek için uluslararası toplum çeşitli mekanizmalar geliştirmiştir. Oluşturulan bu uluslararası mekanizmaların en önemlisi 1968 yılında imzaya açılan günümüzdeki en kapsamlı güvenlik antlaşmalarından biri olan Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Antlaşması'dır. Bu antlaşma ile sadece beş devlet (Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Fransa, Birleşik Krallık ve Çin Halk Cumhuriyeti) resmi olarak "nükleer devlet" statüsü ile tanımlanmış olup anlaşmaya taraf olan ve nükleer silaha sahip olmayan devletler, hiçbir şekilde nükleer silah elde etmeyeceklerinin taahhüdünü vermişlerdir. Nükleer silahların yayılmasını engellemek için oluşturulan bu düzenlemeler uluslararası bir rejim olarak değerlendirilebilir mi, devletler neden bu mekanizmalara uyarak nükleer bir güç olmayı istemekten vazgeçmişlerdir sorularına bu çalışmada yanıt aranacaktır. Çalışma, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, uluslararası rejim teorilerinin temel varsayımları anlatılacaktır. Rejim teorileri, "devletlerin ortak bir amaca yönelik oluşturdukları prosedürler, normlar, kurallar ve karar alma mekanizmaları" olarak tanımlayabileceğimiz uluslararası rejimlerin oluşumunu, devamlığını, etkilerini inceleyen çalışmaları içermektedir. Rejim teorilerinin cevap aradığı en temel soru devletlerin neden iş birliği içerisine girdikleri üzerinedir. İkinci bölümde, uluslararası nükleer silahların yayılmasını önlemeye dair devletlerin oluşturduğu mekanizmaların ortaya çıkışları ve işlevleri tarihsel gelişim içerisinde anlatılacak. Devletleri nükleer silahların yayılmasının sınırlandırılması konusunda iş birliği düzenlemelerini oluşturmaya iten ortak anlayışa göre, ölümcül yıkıcı etkileri İkinci Dünya Savaşı'nda kullanıldıklarında görülen nükleer silahların daha önce bu tür silahı elde etmemiş aktörler tarafından geliştirilmesi dünyayı nükleer bir savaşa yaklaştıracaktır. Üçüncü bölümde, rejim teorilerinin temel argümanları çerçevesinde nükleer silahların yayılmasını önlemeye yönelik uluslararası çabaların genel bir değerlendirilmesi yapılarak çalışma sonlandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nükleer Silahlar, Rejim teorileri, Uluslararası Güvenlik

K-Ortalamalar Kümeleme Yöntemi ile BRIC ve MINT Ülkelerinin Makro Ekonomik Göstergeleri Üzerinden Değerlendirilmesi

Çiğdem Özari

Ekonomist Jim O'Neill tarafından 2001 yılında derlenip sunulan "Building Better Global Economic BRICs" çalışması ile literatüre giren BRIC ülkeleri ifadesi; Brezilya, Rusya Federasyonu, Hindistan ve Çin' i içine alan bir ülkeler topluluğunun kısaltmasıdır. Bu ülkelerin sunulan ortak özellikleri ise dünya ekonomisinde özellikle hacimce geniş pay almaları ve yeraltı kaynaklarınca zengin ülkeler olmalarıdır. Ancak O'Neill, BRIC ülkelerinin bazı alanlardaki eksiklikleri ve gerilemelerinden dolayı zayıflamakta olan performanslarına alternatif piyasa olarak 2013 yılı sonunda dünya ekonomisinin "Yeni Dörtlü"sü olarak gösterilen Meksika, Endonezya, Nijerya ve Türkiye'den oluşan MINT ülkeleri grubu tanımını ortaya koymuştur. Bu çalışmadaki temel amaç bu ülkelerin elde edilebilen en son (2017 yılı) makro ekonomik göstergelerini dikkate alarak, hem MINT hem de BRIC ülkelerinin kendi içlerinde birbirlerine ne kadar benzer ya da benzemez olduğunun K-Ortalamalar Kümelenme yöntemi ile ortaya koymaktır. Bu açıdan çalışmanın temel iddiası aslında O'Neill in iddia ettiği farklı gruplanmanın sadece makro ekonomik göstergeler bazında ne kadar farklı ya da benzer olabileceğini ortaya koymak olacaktır. Çalışma ile elde edilen en önemli tespit; BRIC ve MINT ülkelerinin sadece temel makro ekonomik göstergeler açısından uzay boyutta gerçekleşecek doğal kümelenmelerinin gerek küme içerisinden gerekse küme dışından seçilen kümelenme iterasyonları ve sahip olunan yüksek Gölge İstatistiği değeri ile doğal olarak 3 ayrı küme grubunun oluşabileceği tespitidir. Örneğin Çin sahip olduğu makro ekonomik göstergeler ile tek başına; Brezilya, Türkiye ve Nijerya başka bir homejen gruba ve son olarak Hindistan, Endonezya ve Meksika ise bir diğer küme grubunu oluşturmaktadırlar. Özellikle bu doğal kümelenmelerin derinlemesine analizi ülkelerin dünya üzerindeki konumlanmalarını görmeleri ve kendilerini diğer ülkelerle karşılaştırabilmeleri açısından oldukça kıymetlidir. Sadece tek bir gösterge yıl ve makro ekonomik göstergeler perspektifi ile elde edilen tespitler, aslında birçok farklı yıl göstergeler dikkate alınarak da gerçekleştirildiğinde ülkelerin kendilerini çok daha iyi konumlandırabilmeleri açısından da daha da kıymetli olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik gelişmişlik; Kümeleme Analizi; BRIC ve MINT Ülkeleri

Kenan Hulusi Koray'in ''Miras Keçe''adli Öyküsünde Leitmotiv Unsurlar

Enes Buğra Tökel

Öyküler, kahramanlarıyla hatırlanırlar. Bu kahraman olayları yaşayan, başlatan veya olaylardan etkilenendir. Söz konusu bu başkişi her zaman insan olmamaktadır. Bazen bir hayvan bazense bir nesne, öyküde ana kişi olabilir. Okuyucu ise okumakta olduğu hikâyenin kahramanın başından geçenleri merak eder. Onun gelişim ve değişim sürecini takip eder. Yazarlar da anlaşılabilirliği arttırabilmek için olayların ortasına bir merkez koyarlar. Gelişim sürecinin devamı için ise bazı teknikler vardır. Bu tekniklerden birisi de ''Leitmotiv'' tekniğidir. Aslında bir müzik terimi olan Leitmotiv, daha sonraları edebiyatta da kullanılmıştır. Müziğin bir parçasının nakarat olarak tekrarlanmasını esas alan bu kavram, edebi metinde de karşımıza yine tekrar özelliğiyle ortaya çıkar. Olayların, bir nesnenin, bir durumun ya da bir ismin sürekli olarak tekrarlanması ile şekillenen Leitmotiv, yazarın amacı doğrultusunda kullanılmaktadır. Çünkü tekrar eden parçanın anlamı, her tekrarda yoğunlaşacak ve bir o kadar da dikkatleri üzerine çekecektir. Okuyucunun öyküyü takip ettiği değişim/dönüşüm süreçleri bu yolla daha rahat verilebilecektir. Kenan Hulusi Koray'ın Miras Keçe adlı eserinde de bu teknik kullanılmıştır. Öykünün başkahramanı bir keçedir. Öyküde sürekli olarak keçenin el değiştirmesi ve olaylar tekrar ettikçe nesnenin kaderinin zamanla dönüşmesi durumu, ana unsurdur. Yazar, öyküsünde önyargıların kötülüğünü anlatmaktadır. Arzu ettiği bu alt metni ise okuyucuya, aileye miras olarak kalan değersiz bir keçeyle vermek istemiştir. Aileye gönderilen obje, herkes tarafından önce beğenilmez ve evin en ücra köşelerine atılarak hor görülür. Fakat bir vesile ile daha sonradan, keçenin değerli olduğu öğrenilir. Bu bağlamda metin Leitmotiv tekniğiyle okunmaya müsaittir ve bu bildiride Miras Keçe öyküsü leitmotiv tekniği açısından incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Leitmotiv, Hikâye, Miras Keçe, Kenan Hulusi Koray.

Max Weber'in Meşruiyet Sınıflandırması ve İktidar Kavramı

Ahmet Müderrisoğlu

İnsanoğlu, değişen sosyal ve toplumsal dinamiklere bağlı olarak tarihin her döneminde yeni kurum ve yapılar ortaya çıkarmıştır. Ortaya çıkan bu kurum ve yapılar beraberinde yeni kavramlar doğurmuştur. Bu kavramların yarattığı yeni dinamiklere bağlı olarak yapılan toplumsal sözleşme yöneten-yönetilen kavramlarını literatüre sokmuştur. İşte bu noktada devlet, iktidar ve meşruiyet gibi ifadelerin tanımlanması zarureti ortaya çıkmıştır. Meşruluk, hem iktidarının kaynağı hem kullanılış biçimleri bakımından, yönetilenlerin rızalarına uygun olma durumunu ifade eder. İktidarın meşru olması, yönetenin yönetilenler tarafından kabul edilmesi ve bunun doğal bir sonucu olarak yönetene itaat etmesi sonucunu doğurur. Meşruiyet kavramı geçmişten günümüzü bakıldığında hem tarihsel hem de toplumsal bağlamda farklı ölçütlere göre ifade edilmekte ve değişim göstermektedir. Meşruiyetin kavram olarak ele alınması ve sınıflandırılması noktasında karşımıza iki önemli teori çıkmaktadır. İlki Alman sosyolog Max Weber'in meşruluk teorisi diğeri ise Amerikalı siyaset bilimci David Easton'un meşruluk teorisidir. Max Weber'in meşruluk teorisine göre üç tür meşruiyet tipi söz konusudur. Bunlar; geleneksel, yasal-ussal ve karizmatik meşruiyettir. David Easton ise meşruluğun üç kaynağı olduğundan söz etmektedir. Weber, meşruiyet türlerini analiz ederken değişik dönem ve coğrafyaları hesaba katarak sınıflandırmasını üç ana başlık şeklinde ifade etmektedir. Çalışmamızın ana eksenini Max Weber'in meşruluk teorisi oluşturmaktadır. Bu nedenle Weber'in meşruiyete bakış açısı ve sınıflandırması üzerinde durulacak ve bu teori bağlamında değerlendirme yapılacaktır. Weber'in yaptığı bu sınıflandırma ideal tiplerin incelenmesi olarak değerlendirilmedir. Yani meşruiyet kavramı değerlendirilirken tek, evrensel bir tanım söz konusu olmamakla birlikte zamana ve coğrafyaya göre ciddi farklılıklar karşımıza çıkmaktadır. Yazımızda Max Weber'in meşruiyet türlerinin incelenmesinin yanı sıra bu meşruiyet tiplerine uygun olan yönetimlerde kısaca analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: İktidar, Meşruiyet, Max Weber

Narsist Kişiliğin Tükenmişlik Üzerindeki Etkisi: Bir Alan Araştırması

Burcu Erşahan, İsmail Bakan, Suat Eryer

Günümüzde kamu sektörü ve özel sektörde kişilik konusu önemli hale gelmiş ve kişilik ile ilgili konular tartışılmaya başlanmıştır. Dolayısıyla kişilikle ilişkili olabilecek başka konularında çalışmalara konu olması artık kaçınılmaz bir hal alarak literatürde yerini almıştır. Liderlik, etkileyici amaçlar belirlemek ve bu amaçları gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan sistemi kurmak, devamında ise geliştirmek için öncü konumundaki kişinin tutum ve davranışlar bütünü olarak tanımlanmaktadır.

Kişiliğin çeşitli türleri bulunmaktadır. Bunlardan biri de Narsist kişiliktir. Narsizim kavramıyla ilgili literatürde pek çok tanım bulunmaktadır. Özseverlik olarak bilinen Narsizim psikolojik bir terimdir. Ayrıca Narsizim; kişilerin kendilerine karşı hissettikleri yüksek seviyedeki beğeni, kibirlilik, benmerkezcilik olarak da ifade etmek mümkündür. Narsist liderlik anlayışı ise, kendi bencil ihtiyaçları ve inançları doğrultusunda kişilik gösterdikleri kurum ve kuruluşların ihtiyaç ve çıkarlarını değiştiren bir yöneticilik anlayışı olarak literatürde ifade edilmektedir. Tükenmişlik ise, ruhsal ve fiziksel açıdan vücuttaki enerjinin bitmesinden dolayı kişinin başarısız olması tükenmiş hale gelmesi olarak tanımlanmaktadır.

Maslach ve Jackson'ın tükenmişlik kavramına ilişkin yaptıkları tanım ve ortaya çıkardıkları model oldukça yaygın olarak literatürde kabul edilmektedir Maslach tükenmişliği, iş yerindeki stres yapıcı unsurlara karşı bir tepki olarak uzun sürede ortaya çıkan psikolojik bir durum, çalışan ile işi arasındaki uyumsuzluğun sonucu olan kronik bir gerginlik durumu olarak tanımlamaktadır. Maslach, tükenmişlik kavramını duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı olarak üç boyutta ele almaktadır.

Bu çalışmada Narsist Kişilik ile Tükenmişlik arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla bir alan araştırması yapılmıştır. Birincil veri olarak anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmada Narsist Kişilik ve Tükenmişlik değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemek için Robert Raskin ve Howard Terry(1988) Narsist Kişilik Ölçeği ile Maslach Tükenmişlik Ölçeği(1981) kullanılmıştır. İlk olarak çalışmada Narsist Kişilik ve Tükenmişlik değişkenlerinin yazın taramasına yer verilip, ölçeklerin güvenilirlikleri test edilmiş, frekans analizi, korelasyon ve regresyon analizi yapılmış, elde edilen araştırma bulguları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Narsist Liderlik, Maslach Tükenmişlik Ölçeği

Azerbaycan Kahramanlık Destanlarında Somatik Leksikanın Semantik Özellikleri

İmaret Süleymanova

İnsanın vücut üyeleri fizyolojik faaliyette yer aldığı için onların isimleri de iletişim sürecinde aktif kullanılır. Zaman geçtikçe, insan zekası olgunlaştıkça vücut üyeleri, onların isimleri iletişim sınırlarının genişlenmesi ile yeni yeni anlamlar kazanıyor. Azerbaycan kahramanlık destanları insan organlarının adını bildiren kelimeler esasında oluşan deyimlerle zengindir. İnsanın tefekkürü, konuşması ve heyecanı kenidisini bu tür ifadelerde daha açık yansıtabiliyor. Somatik deyimler genel olarak halk dilinin özelliklerine uyum sağladığı gibi halk tefekkürünün etno-mental katmanına da uymaktadır. Örneğin: "Baş" kelimesi Türk lehçelerinin tarihî gelişme aşamasında yalnızca vücudun en yüksek noktası anlamını vermiştir. Kıpçak grubunda "baş" yerine "kafa/gafa" sözcüğü kullanılır. "Baş" iletişim sürecinde çok esnek işlendiği için ilkin leksik anlamından uzaklaşarak mecazileştiği halde, "kafa/gafa" kelimesi bu yönde mecazilik kazanmamış, onun esasında yeni deyimler türememiştir. "Baş" sözü esasında ise baş vermek, baş vurmak, başa düşmek, başa getirmek, başa salmak vb. onlarca yeni ifadeler oluşmuştur. Somatik leksika Azerbaycan kahramanlık destanlarında daha yaygındır. Kahramanlık destanlarının ilk seçeneklerinde somatik ifadeler az kullanılmıştır. Bunun nedeni böyle ifadelerin tarihen dilde erken yaranmasına rağmen aktif işleklik kazanmaması ile ilgilidir. Örneğin: "göz" kelimesinin temelinde oluşmuş gözüne durmak deyimine bakalım. "Kitab-ı Dede Korkut" destanında biz "göz" kelimesinin temelinde semantik ifadenin oluşumunu görebiliyoruz: - Ben Kazanın nimetini çok yemişim, bilmesem gözüme dursun. Burada göz ve durmak sözleri mecazileşerek farklı anlam veren bir deyim oluşturmuştur. Türkçemizin leksik ve semantik açıdan zenginliğini yansıtan bu tür deyimler hakkında daha geniş tasavvur yaratmak için kahramanlık destanlarımızda rastladığımız çok sayıda örnekler bize daha kapsamlı bilgi vermektedir: Kel Hamza ancak özü Kırat'a baş çekerdi. Deliler Köroğlu'nun geldiğini bilip onun ayaklarına düşdüler vb. Araştırmamızda somut örneklere dayanarak kahramanlık destanlarımızın dilinde somatik leksika temelinde oluşmuş deyimlerin lengüistik özelliklerinden ayrıntılı bahsedeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Kahramanlık Destanları, Dil Özellikleri, Deyimler, Somatik Leksika, Mecaz.

Avrupa Ülkelerinde Faaliyet Gösteren ve Gri Endeksine Göre Raporlama Yapan Firmaların Sürdürülebilirlik Raporlarına İlişkin Güvence Denetim Uygulamaları

Esra Atabay

Piyasada faaliyet gösteren şirketler, faaliyetlerinin yanı sıra sosyal sorumluluk projelerine ve çevreye verdikleri önem sayesinde de rakiplerine karşı üstünlük sağlayabilmektedirler. Çevresel, sosyal ve ekonomik faaliyetlere karşı duyarlı olma, işletmelerin sürdürülebilirliğine olanak tanımaktadır. İşletmeler çevresel, sosyal ve ekonomik sorumluluklarıyla ilgili plan ve projelerini, gerçekleştirdikleri faaliyetleri bir rapor aracılığıyla kullanıcılarına duyururlar. Kurumsal sürdürülebilirlik raporları olarak adlandırılan bu raporlar, bu bağlamda şirketlerin paydaşlarıyla olan iletişiminde aracılık görevi görmektedir. İşletmeler, iklim değişikliği, insan hakları, yolsuzlukla mücadele gibi önemli sürdürülebilirlik konularında Küresel Raporlama Girişimi (GRI) endeksini rehber olarak kabul etmektedirler. Bu rehbere göre hazırlanan kurumsal sürdürülebilirlik raporlarında sunulan bilgilerin üçüncü taraflarca denetlenerek onaylanması işletmelerin ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerinin doğrulanmasını ve böylece işletme itibarının artmasını sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Küresel Raporlama Endeksindeki ilkelere göre kurumsal sürdürülebilirlik raporlarını hazırlayan işletmelerin, hazırladıkları sürdürülebilirlik raporlarına ilişkin üçüncü taraflardan güvence denetimi talep etme düzeylerini ve tercih ettikleri denetim dayanaklarını tespit ederek, güvence denetimine verilen önemi ortaya koymak ve ülkemizdeki mevcut durum ile kıyaslama yapmaktır. Çalışmanın amacı doğrultusunda, araştırmanın kapsamını Avrupa bölgesinde bulunan 53 ülkede faaliyet gösteren 1376 büyük ölçekli işletmenin 2016 yılına ilişkin 1404 adet kurumsal sürdürülebilirlik raporu oluşturmaktadır. Araştırma kapsamının belirlenmesinde, erişime açık en son rapor yılı, bölge ve işletme büyüklüğü kriterlerine göre sınırlandırma yapılmıştır. Her bir kurumsal sürdürülebilirlik raporu, ait olunan sektör, güvence denetimi talep edilme durumu ve güvence denetimi gerçekleştirilmiş ise denetim dayanağı bakımından analiz edilmiş ve Microsoft Excel programında veriler özetlenmiştir. Özetlenen veriler, SPSS istatistik paket programı kullanılarak frekans analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analiz sonucunda, Avrupa'da ülke bazında en fazla güvence denetimi talep eden ilk üç ülkenin sırasıyla İspanya (%12,53), İtalya (%10,83) ve Hollanda (%10,26) ile Almanya (%10,26) olduğu; en fazla "finansal hizmetler'' ve "enerji" sektöründeki büyük ölçekli işletmelerin sürdürülebilirlik raporlarını güvence denetimden geçirdiği ve üçüncü taraf güvencesinde en fazla ISAE3000'e (%74,7) uygun denetim yürütüldüğü tespit edilmiştir. Türkiye'de 2016 yılında sürdürülebilirlik raporu hazırlayan firma sayısı 48 olup sadece 1(bir) firmanın güvence denetimi talep ettiği görülmüştür. Bu da, ülkemizin güvence denetimine verdiği önemin çok düşük olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik Raporu, Güvence Denetimi, Küresel Raporlama Girişimi (GRI)

XVI. Yüzyılın Az Tanınan Bir Şairi: Emîr Hasan-zâde Su‘ûdî (Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Mecmû‘alarda Kayıtlı Şiirleri)

Mustafa Özkat

XVI. yüzyılın ikinci yarısında yaşamış ve özellikle Sultan III. Murâd döneminde (1574- 1595) adından söz ettirmeyi başarmış olan Mehmed Su‘ûdî Efendi, müderris ve kadı olarak hizmet vermiş, ilmiye sınıfına mensup bir şâirdir. Edirne Kadısı iken vefat eden Niksarlı Emîr Hasan’ın oğludur. “Cenâbî” mahlası ile şiirler söyleyen Mustafa Efendi ile iki defa Kıbrıs beylerbeyliğinde bulunan Seyyid Ahmed Efendi, şairin kardeşleridir. Su‘ûdî’nin oğlu Abdülkadir Kadrî Çelebi de şairliği ile tanınmış bir müderristir. Su‘ûdî, Ebûssuûd Efendi’den ders alarak başladığı meslek hayatında Süleymaniye Medresesi müderrisliğine kadar yükselmiş; Halep, Medîne ve Diyarbakır kadılıklarında bulunmuştur. Şairin “Su‘ûdî” mahlasını seçmesinde Ebussuûd Efendi’den mülazım olması etkili olmuştur. H. Şevvâl 999’da vefat eden Su‘ûdî, şiir mecmualarında yer alan perakende şiirlerinden başka biri coğrafya ile ilgili (Târîh-i Hind-i Garbî veya Hadîs-i Nev) diğeri de astronomi ve astroloji ile ilgili (Metâli‘ü’s-Sa‘âde) olmak üzere minyatürlerle süslü iki büyük eser bırakmıştır. Katip Çelebi, Su‘ûdî’nin, bilimlerin tasnifiyle ilgili Ravzatü’l-Ulûm ve Devhatü’l-Fühûm adlı bir eserinin daha adını vermekteyse de bu esere bugüne kadar ulaşılamamıştır. Su‘ûdî Mehmed Efendi’nin Sultan III. Murad’a sunduğu Târîh-i Hind-i Garbî adlı eseri, üç bölüm halinde düzenlenmiş; ilk iki bölümde kozmografik bilgiler verilmiş, üçüncü bölümde ise Amerika kıtasının keşfinden bahsedilmiştir. Bu eseri yazmadan önce, konu ile ilgili Batı kaynaklı kitapları okuduğu anlaşılan şairin Arapçadan tercüme ettiği Metâli‘ü’s-Sa‘âde adlı ikinci eseri ise Sultan III. Murad’ın yaşları 7 ile 12 civarında olan kızları Ayşe ve Fatma Sultan’a hediye edilmek üzere kaleme alınmıştır. Oldukça sade bir dil, açık ve anlaşılır bir üslupla yazılmış olan bu eserden tezkirelerde söz edilmemektedir. Eserde, burçlar, yıldızlar, ayın şekilleri, değişik tarzlarda fallar, ihtilâçnâmeler, rüya tabirleri, acâib mahlûkatlar gibi pek çok konuya yer verilmekte ve verilen bilgiler minyatürlerle de desteklenmektedir. Bu bildiride, sanatçının edebî kişiliği ile eserleri tanıtılacak, şairin şiir mecmualarından tespit edilen 10 civarındaki gazeli de şairliğinin bir göstergesi olarak izleyicilere aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dîvân Edebiyatı, XVI. Yüzyıl, Su‘ûdî, Metâli‘ü’s-Sa‘âde, Târîh-i Hind-i Garbî

Türk Edebiyatında Niyet Tutma Oyunları (Oyun Amaçlı Fâl-Nâmeler)

Mustafa Özkat

İnsanoğlunun gelecek hakkında bilgi sahibi olma isteği, galiba insanoğlunun tarihi kadar eski. Zaman, coğrafya ve kavimlere bağlı olarak kullanılan araçlar değişse de birtakım işaretler yorumlanarak gelecekle ilgili tahminler yürütülmüştür. "Fâl" olarak adlandırılan bu tahmin yürütme işinin Türk boyları arasında da yaygın olduğu bilinen bir gerçektir. Nitekim "Irk Bitig" adlı eserimiz, bizde bu uygulamaların ne denli eski olduğunun da bir belgesidir. Türkçe fevâ'id mecmualarını taradıkça şaşılacak derecede çok çeşidi ile karşılaştığımız tahmin yürütme işinin bir türü bildirimize konu edilecektir: Niyet Tutma Oyunu. "Oyun amaçlı fâl-nâmeler" olarak da adlandırılan bilmece-bulmaca tarzı bu eserler, akılda tutulan herhangi bir ismi ya da harfi bulmaya yönelik olarak düzenlenmektedirler. Türk toplulukları arasında ilk örneklerine ne zaman rastlandığını bilmediğimiz bu oyunların, eğlenmek, hoşça vakit geçirmek için düzenlendiğini söyleyebiliriz. Çoğunlukla manzum olarak kaleme alınmış bu tarz fâl-nâmeler, bir tablo ya da manzûmede yer alan bir isim ya da harfi bulmaya yönelik düzenlendiği gibi bir sûrede (İhlâs suresinde) geçen harfi tahmin etmeye yönelik olarak da düzenlenebilmektedir. İsim bulmaya yönelik olarak düzenlenen falnamelerde kadın, erkek, bitki (meyve veya çiçek), hayvan (kuş) adları ile elif-bâ (ya da ebced) harflerinin adları kullanılmıştır. Tutulan isim ya da harflerin cevapları, dörtlük ya da beyit nazım birimleriyle düzenlenmiş manzumelerle verilmektedir. Çoğunlukla falnameyi düzenleyen şairin mahlasına yer verilmeyen bu manzumelerde bazen aruz, bazen de hece ölçüsü kullanılmıştır. Bu nedenle oyun amaçlı fal-nâmeleri, Halk ve Divan şairleri tarafından tanzim edilmiş müşterek bir tür olarak değerlendirmek mümkündür. Hece ölçüsüyle yazılmış manzumelerde hecenin 7'li, 8'li, 9'lu, 10'lu ve 11'li kalıpları karışık olarak kullanılmıştır. Aruzlu manzumelerde ise hecenin 11'li kalıbına da uyan, aruzun kısa kalıpları tercih edilmiştir. Manzumelerin ölçüsüz örnekleriyle de karşılaşıldığı gibi hiçbir manzumeye yer verilmeyen falnameler de mevcuttur. Bildirimizde, yazma halindeki mecmualardan derlediğimiz manzum niyet tutma oyunlarının değişik örnekleri sunulacak, bunların izleyenlerle interaktif olarak uygulaması yapılacak ve bu oyunlarda uygulanan yöntem tanıtılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fâl, fâl-nâme, niyet tutma, oyun.

Sosyal Medyada 'Gerçek'ten 'Sanal'a Kimlik Aktarımında Yaşanan Etik Problemler

Yasin Avcı

Teknolojiyle birlikte yaşantımızın odak noktası haline gelen kitle iletişim araçlarının en önemlilerinden biri internet olmuştur. Sanal hayatların ve sanal aktivitelerin günümüzde sosyalleşme adına yapılan hareketlerin merkezi haline gelmiştir. Bunun neticesinde yeni bir iletişim ve sosyalleşme süreci ortaya çıkmıştır. Bu mecra sayesinde kullanıcılar gerçek kimliklerinin yanında bir de sanal kimlik sahibi olmuşlardır. Sosyal medyada kullanıcılar oluşturdukları gerçek kimlikleri veya sanal kimlikleriyle çevrelerine hitap edebilmekte, yeni arkadaş çevreleri oluşturabilmektedir. Sergilemeyi ve gözetlemeyi ateşleyen bir yapıya sahip olması; sosyal medya kullanıcılarının bireysel olarak oluşturmuş oldukları çevrelerine, idealize ettiği kimliklerini göstermesine de fırsat verebilmektedir. Kullanıcılar burada gerçek kimliklerinden daha çok sanal kimlikleriyle ön plana çıkmaktadır. Burada amaç sosyal medyadaki iletişim sistemlerinin sunduğu imkânlar sebebiyle gerçek kimliklerin sanal kimliğe aktarımında bir dezenformasyona uğradığını saptamaktır. Sosyal medyada kimlik, dezenformasyona uğrayan bir sanal kimlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kimlik sosyal medya kullanıcısına gerçekte olanı değil de idealize ettiği kimliği empoze etme özgürlüğü sunmaktadır. Bir anda karşımıza çok zengin, kültürlü, sosyal, hayvansever, doğa dostu gibi bir kimlik olarak çıkabilmektedir. Bireyler sosyal medya mecrasında gerçek kimliğinde sahip olduğu dezavantajlarını, sanal kimliğini oluştururken ya da ifade ederken göstermekten kaçınmaktadırlar. Kimliğinde sahip olduğu bilgi birikimini, kültürel yapısını ve sosyal yaşantılarındaki olumsuzluklarını, sosyal medya uygulamalarının sunduğu imkânlar neticesinde aktarması bireyin vicdanına bırakılmaktadır. Sosyal medya uygulamalarının fiziki özelliklileri ile ortaya çıkan bu mekanizmanın işlevselliği ve cazibesi, bireyin gerçekte nasıl bir kişiliğe (kimliğe) sahip olduğu değil; nasıl bir kimlik olarak görüntülenmek istediğiyle doğru orantılı olduğu anlaşılmaktadır. Bireysel kazanımlar çaba gerektirmektedir. Ancak hedeflenen bir kimlik ile sosyal medyada çok kolay bir şekilde kazamınlar elde etmek mümkün görülmektedir. Sahte sanal kimliklerin oluşması bu mecrada etik probleminin yaşandığını göstermektedir. Fiziki yapısı itibariyle sosyal medya uygulamalarının etik konusuna önlem getirebilecek bir altyapısı bulunmamaktadır. Yaşanan etik probleminin ancak kullanıcıların bireysel davranışlarıyla şekillenebilecek olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimer: Sosyal Medya, Kimlik, Sanal Kimlik, Etik

50 Senelik Süreçte Kemalettin Tuğcu'nun Söz Varlığı'nın Değişimi

İsmail Teoman Güneş

Kemalettin Tuğcu, Türk Edebiyatı'nın en önemli şahsiyetleri arasında yer alır. Özellikle cumhuriyet sonrası, çocuk ve gençlik edebiyatının oluşumu ve gelişiminde onun büyük katkıları söz konusudur. Yazarın bir diğer dikkat çeken tarafı ise oldukça uzun bir süre yazın hayatını sürdürmesidir. 1902 yılında İstanbul'da doğar, 1996 senesinde yine İstanbul'da vefat eder. 94 yıllık uzun bir ömür süren Kemalettin Tuğcu aynı zamanda üretken bir yazardır, 312 eseri bulunmaktadır. Tuğcu'nun ilk romanı Üç Aylıklar 1936 yılında yayınlanmıştır. Yazar, hayata veda ettiği 1996 senesine kadar yazmayı sürdürmüş, 60 yıllık bir edebi hayatı olmuştur. Bu dönem aynı zamanda Türk Dili'nin büyük değişimler geçirdiği bir zaman dilimidir. 1930'lu yıllarda başlayan Dilde Sadeleşme ile Türkçe'nin söz varlığında yer alan Arapça ve Farsça sözcükler atılmış yerlerine Türkçe sözcükler yerleştirilmiştir. Dildeki değişimin izlenebileceği çeşitli kaynaklar bulunmaktadır; gazeteler, dergiler ve edebi eserler bunların başında gelir. Gazete ve dergi gibi süreli yayınlar değişimi açıkça ortaya koysa da belli bir üslup bütünlüğü içinde bulunamaz. Yazar ve editör değişimleri, yayın politikalarındaki farklılıklar söz varlığında da değişime yol açmaktadır. Edebi eserler bu konuda daha tutarlı kaynaklardır. Tek bir yazar tarafından kaleme alınır, söz varlığı yazarın kendi kişisel tercihidir. Kelime seçimleri ve dili kullanış biçimleri kendine özgüdür. Her yazarın kendine has bir üslubu olsa da, sanatçı anlaşılmak ve okuyucuya ulaşmak ister. Özellikle geniş kitlelere hitap eden yazarlarda bu tavır daha belirgindir. Bir kelimeyi ne kadar sevse bile okuyucu anlamıyorsa terk etmek zorundadır. Bu sebeple dildeki değişimleri ana akım yazarların eserlerinden daha doğru bir şekilde izleyebiliriz. Bu çalışmada, Kemalettin Tuğcu'nun 1942 yılında yayınlanan Dişikuş romanı ile 1992 yılında yayınlanan Kahve Çekirdeği romanlarının dili ve söz varlığı mukayese edilerek elli senelik süreçte yazarın söz varlığındaki değişim ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kemalettin Tuğcu, Çocuk ve Gençlik Edebiyatı, Söz varlığı

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Öğretim Görevlilerinin Kullandıkları Yöntem ve Teknikler Üzerine Bir Araştırma (Kırklareli Tömer Örneği)

Dilek Bayraktar

Yabancılara Türkçe öğretiminde derslerde kullanılan Türkçe öğretimi yöntem ve teknikleri belirleyen önemli bir faktör öğrencilerin Türkçeyi öğrenme nedenleridir. Bir diğer faktör ise Türkçenin Türk soylulara veya başka dil ailesine mensup gruplardaki öğrencilere öğretilmesinde ortaya çıkan belirgin farklılıklardır. Bu çalışmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğretmen görüşlerine başvurarak öğretmenlerin derslerde kullandıkları öğretim yaklaşımlarının, yöntem ve tekniklerin neler olduğunu belirleyebilmektir. Araştırmanın problemini "Yabancılara Türkçe öğretiminde öğretim görevlilerinin kullandıkları yöntem ve teknikler nelerdir?" sorusu oluşturmaktadır. Araştırmanın alt problemleri şunlardır: Yabancılara Türkçe öğretiminde öğretim görevlileri hangi yöntem ve tekniklerden daha çok verim almışlardır? Öğretim görevlileri Türk soylular dışındaki gruplarla Türk soylulara Türkçe öğretiminde farklı hangi yöntem ve tekniklerden yararlanıyorlar? Farklı dil ailelerine mensup gruplardaki öğrenciler için ayrı öğretim programına ihtiyaç var mıdır? Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği araştırmada görüşme ve doküman analizi yöntemlerine yer verilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunda 2018-2019 bahar döneminde Kırklareli TÖMER'de görev yapan öğretim görevlileri yer almaktadır. Araştırma verilerinin tamamı, araştırmacı tarafından geliştirilen ve açık uçlu sorulardan oluşan "yarı yapılandırılmış görüşme formu" ile elde edilmiştir. Bu araştırmayla; Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten öğretim görevlilerinin mesleki tecrübeleri, alana yönelik çalışmaları, öğrencilerinin dil öğrenme amaçlarına ilişkin farkındalıkları, sınıf oluşumu hakkındaki görüşleri, derslerde uyguladıkları yöntem ve tekniklerin neler olduğu, hangi yöntem ve tekniklerden verim aldıkları, bunların öğrenci gruplarına göre farklılıkları, öğretim programının yeterliği hususunda görüşleri belirlenmiştir. Yabancılara Türkçe öğretiminde TÖMER'lerde çalışan öğretim görevlilerinin öğrenci gruplarına göre derslerde öğretim yöntem ve tekniklerinden hangilerini kullandıklarının, hangilerinden verim aldıklarının ortaya konması bu alanda çalışma yapan araştırmacılar için önem arz etmektedir. Bu bağlamda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için öğretim görevlilerinin kullandıkları yöntemler rehberliğinde kaynak kitaplar, materyaller, etkinlikler hazırlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Yöntem ve Teknikler, Öğretim

The Problem of Displacement in Yemen

Elham Mohammed Al-Hidabi

Currently, the issue of migration took an international level because the increase of conflicts and wars which affected on domestic levels then accused increase of the numbers of migrants and Displaced people. The problem of Refugees and displaced people accused many problems in economic, social and political aspects, where it still continues till now. Today Yemen suffers from many political and economic challenges because the civil war which started since 2004 till 2014, then it took regional war or what so-called 'proxy war' between Saudi Arabia and its allies from one hand, and Iran with its ally in Yemen Houthi militia from another hand in 2015. . Because of these conflicts there were too bad consequences on the migration and refugee issues in Yemen. Yemen is the only country in the Arabian Peninsula which signed the Refugee Convention in 1951, and its Protocol in 1967. the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) began its work in Yemen in 1987, where it expanded its work in the south of Yemen in 1992 to respond to the large influx of Somali refugees due to the civil war. Right now, the situation of migrants has become worse after the war launched by the Saudi alliance in 2015. In addition, of the problem of displacement and internal migration took an urgent level because it caused a major humanitarian crisis in Yemen. In this research paper, the first chapter provides a general background on the migration and displacement issues in Yemen in general, it discusses the factors affecting the issue of migration before and after the war. It focuses mainly on the issue of displacement. It also discusses the humanitarian and social effects caused by the ongoing war in Yemen, finally it tries to give some recommendations to contribute to find suitable solution for the problem of displacement in Yemen.

Key words: Displacement, Migration, Yemen, humanitarian crisis in Yemen

Yönetim Düşüncesinin Transferi Bağlamında Türkiye'de Batı Etkisi: TODAİE, YODÇE ve ODTÜ'nün Kuruluşu

Erdem Cam

Bu çalışmanın amacı; Batı yönetim düşüncesinin Türkiye'ye transferi bağlamında TODAİE, YODÇE ve ODTÜ'nün kuruluş süreçlerindeki Batı etkisini incelemektir. Çalışmada nitel yöntem kullanılmış olup literatür taraması ve doküman incelemesi tekniğinden yararlanılmıştır. Osmanlı Devleti zayıflamaya başladığı zaman yüzünü Batıya dönerek birçok kurumunu Batılı tarzda örgütleme çabası içine girmiştir. Bu öykünme Askeriye'den Tıbbiyeye ve Mülkiyeye kadar kendisini birçok kurum üzerinde göstermiştir (Şahin, 1999: 87). Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasını müteakip 1946'dan sonra ve özelikle NATO üyeliliğiyle birlikte Batıya öykünme hız kazanmıştır. Türkiye'de çok partili yaşama geçiş ile birlikte doğan yeni siyasi yapı, değişimi de beraberinde getirmiştir. Freeman (1999) sosyal yapılar, ekonomik örgütlenme kalıpları ve siyasi seçkinler topluluğu değiştiğinde o ülkede uygulanan politikaların da değiştiğini ifade eder (Akt: Stone, 2000). Türkiye'nin 1950'li yıllar ile sanayileşmeye başlaması modern kurumların ve yönetim düşüncesinin transferini de beraberinde getirmiştir. Üsdiken bu süreçte önemli bir noktaya dikkat çekmekte ve Türkiye'nin sanayileşmeye başlaması ile uluslararası akademik çevrelerde yakınsama teorisinin tartışılmaya başlanmasının tesadüfi olarak aynı döneme denk geldiğini ve yönetim düşüncesi transferinin modernleşme için gerekli bir bileşen olduğunu belirtmektedir (Üsdiken, 1996: 35). Bennett (1991 akt. Stone, 2001: 5) yakınsamanın dört nedenini tespit etmiştir. Bunlar; öykünme ya da model alma, uyumlaştırma, seçkin ağlar ve politika toplulukları ve nüfus etmedir. Bu bağlamda sanayileşme sürecinde Türkiye'de yapılandırılan bazı kurumların öykünme ve Amerika'nın nüfus etme politikası çerçevesinde kurulduğu söylenebilir. 1950'li yıllara kadar Alman etkisinde yapılanan Türkiye'de ki akademik kurumlar (Taşçı, 2010:194) 1950 sonrası yerini Amerikan etkisine bırakmıştır (Üsdiken, 2004; Kipping vd, 2008: 6). ABD, 1946'dan sonra Batı Avrupa ülkelerinde "verimlilik" sözcüğünü kilit bir terim olarak kullanmıştır. ABD'nin ilk teknik yardım planı olan Marshall Planı ile başlayan süreç, Batı Avrupa ülkelerinde etkisini göstermiş, Amerikan kalıplarını transfer etmek için verimlilik konusu ön plana çıkartılmıştır (Kipping, 1998: 55; Boel, 1998: 37). Bu süreç Türkiye'de de yaşanmıştır. 1946'dan sonra Türkiye ekonomik ve siyasi olarak yüzünü Amerika'ya çevirmiştir (Üsdiken ve Wasti, 2009: 1067). Batı yönetim düşüncesinin transferi ABD'li akademisyenlerin Türkiye'ye gelmesi (Örnek, 2012) ile akademik ve bürokratik kurumların yapılandırılmasında kendisini göstermiştir. Bu şekilde ABD, Türkiye'de iş dünyası ve eğitim alanları üzerinde bir etki yaratma (Üsdiken, 2009: 2) girişiminde bulunmuştur. Bu etkinin yaygınlaşması, sistemi yönetecek idari kadrolar, Türkiye'nin Batı ekonomik sistemi ile eklemleşmesini sağlayacak işgücünün yetiştirilmesi ve çalışma ilişkilerini düzenleyecek kurumların ortaya çıkması ile somutlaşmıştır. Bunun için gerekli olan adım; kadroların yetiştirileceği kurumlarının kurulmasıdır. TODAİE, YODÇE ve ODTÜ'nün kuruluş süreçlerinde bunun izleri görülmektedir. Bu çalışmada yanıt aranan soru; bu kurumların kuruluş süreçlerindeki Batı etkisi ve desteğinin nasıl ve hangi araçlar ile sağlandığıdır?

Sosyal Çatışma Kuramı ile Yapısalcı Kuram Çerçevesinde İşyeri Sendika Temsilcileri ve Sosyal Diyaloğu Sağlamadaki Rolleri

Erdem Cam

Bu çalışmada; "işyeri düzeyinde sosyal diyaloğu sağlamada işyeri sendika temsilcilerinin rolleri nedir" sorusuna Türkiye örneği üzerinden yanıt aranmıştır. Bu bağlamda işyeri sendika temsilcilerin görevlerini yerine getirirken yaşadıkları sorunlar ile bu sorunları nasıl çözdükleri, bu süreçte nasıl bir rol üstlendikleri incelenmiştir. Temsilciler, görevleri itibariyle işyerinde sürdürdükleri sendikal faaliyetler ve sendika üyesi işçi ile işveren arasında köprü görevi yapmaları nedeniyle özel bir öneme sahiptir (Cengiz; 2009: 59). Temsilcilere atfedilen bu önem, işyeri sendika temsilcilerinin görevlerini yerine getirirken göstermiş oldukları davranışların işçiler üzerindeki etkisi ile işçi ve işveren arasında bir arabulucu gibi çalışmaları nedeniyle ortaya çıkmıştır. Bu çalışma Türkiye'de faaliyet gösteren iki konfederasyona üye olan sendikalardaki işyeri sendika temsilcileri üzerinden yürütülmüştür. Bu amaçla 2012-2017 yılları arasında on sekiz ilde 144 işyeri sendika temsilcisi ile odak grup mülakat yapılmış, işyerinde sosyal diyaloğu sağlamada önemli görevleri olan işyeri sendika temsilcilerinin sorunları araştırılmıştır. Çok farklı işkollarından olan bu temsilcilerin belirtmiş oldukları sorunlar, temsilcilerin işçilerin karşı karşıya kaldıkları sorunları nasıl çözdükleri hakkında ipuçları vermektedir. Endüstriyel demokrasinin en temel ön şartı işçilerin temsili olduğuna göre (Webb,1897) bu çalışmadaki bulgulardan yola çıkılarak Türkiye için işyerinde demokratik çalışma ortamının daha iyi nasıl kurulabileceği ve sendikal kararların tabandan tavana doğru nasıl etki edebileceği yönünde çıkarımlar yapılabilir. Bu çalışmada temsilcilerin davranışları kuramsal olarak iki ana başlık altında incelenmiştir. Bunlar; çatışmacı yaklaşım çerçevesinde işçilerin hakları için mücadele eden temsilciler (sosyal çatışma kuramı) ile işverenle uzlaşan ve diyaloğu esas alan temsilcilerdir (yapısalcı kuram). 1980 sonrası Türkiye'de uygulanan iktisat politikaları ile küreselleşmenin yarattığı rekabetçi iktisadi düzen sendikaların zayıflamasına yol açmış ve sendikal örgütlülüğün güç kaybetmemesi için işyeri sendika temsilcilerine önemli roller düşmüştür. Öte yandan kamu kurumlarındaki sendikalı işçi sayısındaki azalma ile özel sektör işyerlerinde sendikal temsilin yetersiz olması, işyeri sendika temsilcilerinin etkinliklerinin sorgulanmasına yol açmıştır. Bu sorun alanları çalışma ilişkilerinde yeni arayışları gündeme getirmiştir. Çünkü Türkiye'de sendikalar gün geçtikçe güç kaybetmekte ve bu tablo karşısında yenilikçi politika ve eylem planı geliştirememektedirler. Yapılan araştırma sonucunda Türkiye'de işyeri sendika temsilcilerinin ağırlıklı olarak diyaloğu esas alan bir tutum içinde oldukları ancak buna koşut olarak mücadeleci sendikacılık anlayışı ile hareket eden temsilcilerin de olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Endüstriyel demokrasi, sosyal diyalog, işyeri sendika temsilcisi, Türkiye.

Kültürlerarası Yaklaşım Işığın Almanca Ders Kitaplarında Edebi Metinlerin Karşılaştırılması

Gülcan İnan

Kültürlerarası yaklaşım, yabancı dil öğretiminde gerekli olan dinleme, konuşma, yazma ve okuma ile dilbilgisi becerilerinin geliştirilmesinin yanı sıra, dilin kültürden ayrı düşünülemeyeceğini belirterek öğrenciye, ilgili dilin kültürünün de öğretilmesini hedeflemektedir. Bu yöntemle yetişen öğrenciler dört temel dil becerisini kazanmalarıyla birlikte, ilgili dilin dil bilgisel yapılarını kullanma becerisi ve aynı zamanda o dilin kültürünü de öğrenme imkânı bulacaktır. Bu bağlamda edebi metinlerin ve edebiyatın rolü yadsınamaz. Bir kültür aktarıcısı olarak edebiyatın ders kitaplarında yer alması hem temel becerilerin kazanılması hem de hedef dilin kültürünü bilinç dışı öğrenme noktasında oldukça önemlidir. Araştırmada Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının ‘’Wie Bitte A2.2’’ düzeyinde Orta Öğretim ders kitabı olarak 31.07.2017 tarihinde yayınlanan ve halen genellikle Ortaöğretim kurumlarının ikinci yabancı dil olarak Almanca dersinde kullanılan ders kitabı ve buna karşın Almanya da hazırlanmış 2010 yılında 1.basımı gerçekleştirilen ‘’Rundum’’ ders kitabı ile aşağıdaki sorulara karşılaştırmalı olarak cevap aranmaya çalışılacaktır.

1- Edebi metinler kullanılmış mı? Hangi tür edebi metinler üzerinden aktarım gerçekleştirilmiştir?

Edebi metinlerin yabancı dil öğretiminde kullanılması önemlidir. Çünkü edebi metinler kültürün bir aynasıdır bu nedenle edebi metinlere mutlaka yer verilmelidir.

2- Kitaplarda dünya tarafından tanınmış Alman yazarlarına yer verilmiş mi?

Tüm dünya tarafından tanınan bir yazarı kitaplarda bulundurmak öğrenciyi, o kişiyi diliyle beraber kültürüyle tanımaya yönlendirecektir.

Çalışmanın sonucunda yerel ders kitabında edebi tür ve yazarların yeteri kadar yer almadığı tespit edilmiştir. Buna karşın Almanya’da hazırlanmış ders kitabında edebi tür ve yazarlara oldukça yer verildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kültürlerarası yaklaşım, edebiyat, edebi metinler, ders kitapları

Azerbaycan Folklor Dilinde Hitap

Senuber Abdullayeva

Folklor dilinde hitapların kullanım hızı çok yüksek olduğundan ilginç özellikleri ve geniş kapsamıyla dikkat çekmektedir. Hitapların çok kullanılması ekstra-lengüistik faktörlerden kaynaklanmaktadır. Folklor dilinde rastlanan hitaplar müracaat edilen şahsı bildirmekle beraber, hem de bedii estetik işlev taşımaktadır. Hitap folklor dilinde üslubî figür olarak görülür, duygusallık, ekspresiflik, şiirsellik oluşturur. Bu da folklor metinlerinin, özellikle masalların hafızalarda kalmasına, nesilden nesile aktarılmasına neden oluyor. Hitaplar yalın halinde olan kelime veya kelime grupları ile ifade edilir. Bedii hitap yüksek tonlama ile söylenilir, cümlenin başında ünlemlerle birlikte kullanılır. Ünlem bedii hitaba ihtişam, coşku getirir, onu sıradan hitaplardan ayırır. Azerbaycan folklor dilinde kullanılan bedii hitaplar basit ve birleşik şekilde görülmektedir. Folklor dili için çok birleşenli hitaplar normatif olarak kabul edilir. Masalların dilinde çok birleşenli hitaplar özel katman oluşturur, işlenme hızına ve sayısı itibariyle ötekilere nisbeten aktif kullanılır. Retorik hitap ancak açıklayıcı karakter taşımaktadır. Bu tür hitap çok eski zamanlardan sözlü halk edebiyatında kullanılmakta ve aşağıdaki modellerde kendini göstermektedir:

1) Ey hezarat, ey ağalar hitapları.

2) Ya Allah, aman felek, Hudaya, aman Tanrım, ya Rabbi, ya Mevla vb. ifadeler farklı tamlayan kelimelerle birleşerek mecazi bedii hitaplar oluşturur.

3) Folklor dilinde hayvan ve kuşlara müracaat da görülmektedir. At'a hitap etmek masal ve destanlarda daha çok yaygındır.

4) Masal dilinde cansız varlıklara – halı, sihirli değnek, sihirli topuz, yüzük, şapka, torba, sarı kaya, selvi v ağacı, orman, su vb. nesnelere müracaata rastlanılmaktadır.

5) Dağlara hitap destan dili için karakterik özelliktir.

6) Ey dili kafil, ey dadi-bidad gibi ifadelerle kendi kendine hitap edilir.

7) Hükümdara müracaat ifade eden kibleyi-âlem sağ olsun, şah sağ olsun gibi hitaplar.

8) Bedii hitapların tekrarlanması da karakterik özelliklerden biridir.

Folklor dilinde çağdaş dil açısından arkaik olarak algılanan hitaplar da az değildir. Folklor örnekleri sözlü şekilde yaşamını sürdürmekle bugün de bedii estetik fonksiyon taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hitap, Folklor Dili, Çok Birleşenli, Bedii Estetik İşlev, Bedii Hitap.

Çağdaş Sanatta Genetik

Figen Girgin

Genetik sanat, DNA'yı içeren sanattır. Sanatta genetik, uzun bir süre önce daha çok bir fotoğrafçı olarak bilinen Edward Steichen'in, 1936'da MoMA'da hibrit delfinyum çiçeklerini sergilemesi ile varlığını göstermesine rağmen, son yirmi yıldır daha çok ilgi görmektedir. Günümüzde bilgisayarın hızı, veri depolamadaki iyileştirmeler, çizim programlarındaki çeşitlilik, dijital araçlarda maliyetin azalması gibi nedenler teknolojiye ve biyoteknolojiye yakınlığı arttırmanın yanı sıra bilimsel keşiflere duyulan merak, bilimsel uygulamaları estetik geleneği içinde yorumlama isteği, sanat ve bilimi aynı paydada buluşturuyor. Sanat ve bilimin kesişmesi ya da etkileşimi, yüzyıllar önce bir ressam olan Leonardo da Vinci ve bir doktor ve anatomist olan Andreas Vesalius'un insan vücudunu betimledikleri anatomi araştırmaları ve çizimlerinde de görülür. Günümüzde ise vücudun genetiğinden ve genetik üzerine yapılan araştırmalardan etkilenen bazı sanatçılar, genetiğe yönelik DNA'nın en popüler temsili olan çift sarmal ve kromozomlar gibi görsel imgeler ve işaretleri kullanırlar. Sanatçılar bazen DNA'nın bilinen formundan etkilenirken; bazen bir kişinin genetik kodları ve oranı türe özgü olan; A (adenin), T (timin) , G (guanin), S (sitozin)'in harflerinin sembolik olarak gösterilmesi ile yaratım sürecine girmektedirler. Bilim insanları gen üzerine yaptıkları araştırmalara oldukça titiz yaklaşıp, doğruluk elde etmeye çalışırken; sanatçılar bu duruma daha esnek yaklaşır. Sanatçılar, insan yaşamının sadece kod ve bilgiye indirgenmesini sorgular. İnsanın bu kodların dışında, kültürel, sosyal değerler, kişisel deneyimlerle değişen ya da şekillenen daha esnek ve etkileşimli bir yapısının olup olmadığı sorusu estetik duyarlılıkla ele alınır. Sanatın rolü, bilimin verilerine bir antitez oluşturmak değil, onun verileri ışığında sorulmamış olanı sorgulamaktır. Çoğunlukla ten üzerine odaklanan sanat için, bedenin içyapısı, soyut dünyası sanatsal açıdan oldukça verimlidir. Bu süreçte sanatçıların çoğu bilim insanları ile işbirlikçi bir çalışma içerisine de girerler. Betimsel tarama modelli olan bu araştırmada genetiğin çağdaş sanattaki yeri, DNA'ya odaklanan bazı sanatçıların yapıtları ışığında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Genetik, Çağdaş Sanat, Sanat

Medeni Yargıda Hukuka Aykırı Şekilde Elde Edilmiş Deliller

Mert Namli

Özel hukuk uyuşmazlıklarını çözmekle görevli bulunan medeni yargının amacı, bireylerin subjektif haklarının gerçeklik temelinde sağlanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda hâkim, taraflarca önüne getirilen vakıaları, yine tarafların getirdikleri delilleri serbestçe değerlendirmek suretiyle gerçeği tespit edecektir. Medeni yargının amacı gerçekliğin tespiti olmakla birlikte, bu amaca ulaşmak için izlenen yolun da hukuka uygun olması gerekmektedir. İşte bu yolda karşılaşılan en önemli sorunlardan biri, gerçekliğin tespiti için kullanılan delillerin hukuka aykırı olması ihtimalidir. Bunun önlenmesi için kanun koyucu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 189/2. maddesinde, "hukuka aykırı olarak elde edilmiş olan deliller, mahkeme tarafından bir vakıanın ispatında dikkate alınamaz." düzenlemesine yer vermiştir. Kanun koyucu, bu genel koruma hükmünü sevk etmiş olmakla birlikte, bunun kapsamı ve sınırlarını somut bir şekilde düzenlememiştir. Bu durum karşısında mahkeme kararları ve öğretide hukuka aykırı deliller, "hukuka aykırı şekilde üretilmiş deliller" ve "hukuka aykırı şekilde ele geçirilmiş" deliller olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Hukuka aykırı şekilde üretilmiş deliller gerçeği yansıtmadığı için bunlara itibar edilemeyeceği görüş birliğiyle kabul edilmektedir. Bununla birlikte "gerçeği yansıtan ancak hukuka aykırı şekilde ele geçirilmiş deliller" için aynı yargıya varmak mümkün değildir. Çünkü bu deliller, bir yandan gerçekliğin tespiti için büyük önem arz etmekte (özellikle boşanma ve mobbing – iş yerinde psikolojik taciz- davalarında), diğer yandan ise bireyin temel hak ve özgürlüklerinin ihlali tehdidini bünyesinde barındırmaktadır. Bundan ötürü de hangi delillerin hukuka aykırı olarak elde edildiklerinin belirlenmesi bakımından bir yandan öğretide görüş ayrılıkları yaşanmakta, diğer yandan ise Yargıtay ve bölge adliye mahkemeleri tartışılması gereken kararlar vermektedir. Bildiri çerçevesinde hukuka aykırı deliller ile en fazla karşılaşılan alanlar olan iş uyuşmazlıkları ile boşanma davalarına yoğunlaşılacaktır. Bu davalara ilişkin olarak Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinin verdikleri çeşitli kararlar, gerçeğin tespiti – temel hak ve özgürlüklerin korunması arasındaki hassas denge göz önünde bulundurularak, karşılaştırmalı hukuk ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kıstasları çerçevesinde değerlendirilecek; böylece medeni yargı bakımından Türk Hukuku'nda hukuka aykırı delillerin sınırları belirlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Medeni yargı, ispat, delil, hukuka aykırı delil, boşanma, mobbing

Bölgesel Kalkınmanın Gelişmesinde Yerel Yönetimlerin Katkısı: Konya Ovası Projesi (KOP) İlleri Belediyelerinin Etkinliklerinin Veri Zarflama Analiziyle Değerlendirilmesi

Mustafa Aydinli, Ahmet Ergülen

Konya Ovası Projesi (KOP), belirlenen bölgelerde yatırımların gerektirdiği araştırma, planlama, programlama, projelendirme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerinin yerine getirilmesi suretiyle, bu projelerin kapsadığı bölgelerin kalkınmasını hızlandırmayı hedeflemektedir. KOP illeri olarak belirlenmiş (8) ilde yer alan Büyükşehir ve İl Belediyelerinin bölgelerin rekabet gücünü geliştirerek ekonomik ve sosyal yapıyı güçlendirme yönünde sergileyecekleri stratejik adımlar, belediyelerin idari yapılanmaları, bütçe planları benzer çerçevede oluşmaktadır. Ancak yerelde faaliyetlerini gerçekleştirirken kullanılan personel kaynakları, bağlı bulunan ilin nüfus sayısı, ilçe sayıları, ilçe belediyelerinin yapıları, ilin mülki sınırlarının genişliği, bütçe miktarı, öz kaynak ve buna bağlı gelirleri, kiralamadan elde ettiği gelirler ve diğer yatırım gelirleri, uluslararası hibe kaynaklı yapılan projeler, makine sayıları vb. girdi ve çıktı değerleri doğal olarak birbirinden farklılık arz etmektedir. Belediyelerin birbirinden bağımsız tüzel kişiliklerinin olması, bölgesel farklılıklar, merkezi yönetim desteği, meclis yönetiminin almış olduğu kararlar gibi nedenlerle gelişim farklılıkları oluşmaktadır. KOP bölgesinde bulunan belediyeler kendi illerindeki bölgesel kalkınmaya katkı sağlamak amacıyla ve sosyal belediyeciliğin gereği olarak, yatırım faaliyetlerini destekleyici, teşvik edici yerel faaliyetlerde bulunmaktadır. Ancak bu faaliyetlerin sadece sayısal girdi ve çıktı değerlerine bakarak belediyelerin etkinliklerini ölçmek mümkün değildir. Bu bağlamda çalışmada, ülkemizde KOP illeri içerisinde kurulmuş olan (8) belediyenin birbirine kıyasla ne derece etkin oldukları ve KOP amacına bağlı olarak bölgesel kalkınmaya yaptıkları katkılar tespit edilmeye çalışılmıştır. Üst yönetimlere mevcut durum hakkında bilgi verebilmek ve geleceğe dair değişken faktörler hakkındaki alınacak kararlarda iç görü oluşturabilmek adına çalışma önemli bir noktadadır. Çalışmada söz konusu sekiz belediyenin 2018 yılında kamuoyuna açıklanan 2017 resmi faaliyet raporlarındaki verilerden oluşan bir veri seti oluşturulmuştur. Performans ölçümünde etkinlik analiz yöntemlerinden olan doğrusal programlama tabanlı "veri zarflama analizi yöntemi" kullanılmıştır. Veri zarflama analizi için kurulacak doğrusal programlama modelinde ise Lindo paket programı kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda belediyelerin göreceli etkinlik analizleri gerçekleştirilmiş ve değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel Kalkınma, Yerel Yönetimler, Etkinlik Analizi, KOP İlleri Belediyeleri

Contemporary Art As The Reason and Instrument of Protest

Mert Sarısu

All the social and political occurrences of 20th century that has shaken the world -World War II, Cold War, USA occupation of Vietnam, the national liberation wars, revolutionary uprisings of workers and students in 1968- have resounded strongly also in the fields of culture and arts. Many collectives and initiatives where artists evolved into protestors, began to take action in this period. As artists struggled to draw attention to the injustices in the society and adapted art as a way of direct action, they also problematized the art institutions and seek to alter and improve their own community. With the rise of the neo-liberal economy and managerialism, political protest at the museums and other institutions has come to be virtually routine in the past three decades; individuals of the culture industry, although their aims and practices are diverse, are determined to shed light to the complications of contemporary art establishments predominantly produced by neoliberal regimes; transforming art into protest, at the same time aestheticizing protest itself. This article considers art institution as a public space and as a place of dispute, analysing some case movements opposed to and by means of these very institutions. Investigating why, in which public spaces, and by whom these instances take place, it is attempted to understand their common means and motivations, answering which artistic and political instruments are being used in these movements and what kind of returns are pursued to achieve at the end; enquiring where the "high" art ends and social protest begins.

Anahtar Kelimeler: Art Workers, Culture Institutions, Social Protest

Sosyo-Teknik Etkileşim Tasarimi: İnsan-Bilgisayar Etkileşiminde Toplumsal Bilinç

Mert Sarısu

Teknolojinin her alanda insan hayatına girmesiyle birlikte kullanıcı miktarındaki artış ve değişen kullanıcı davranışları enformasyon teknolojilerindeki ilerlemeyi de kalıcı ve engellenemez hale getirmiştir. Teknolojik gelişmeler kullanıcı davranışlarının ve ihtiyaçlarının da değişmesiyle birlikte mekanik sistemlerden tek yönlü enformasyon teknolojilerine ve geçtiğimiz birkaç on yılda da etkileşimli iletişim sistemlerine evrilmiştir. Yeni teknolojilere ve iletişim sistemlerine kullanıcı profilinden gelen olumlu tepkiler ile sektör beklentilerin üzerinde bir ivmeyle hareketlenmiş, sermayeden gelen büyük yatırımlarla enformasyon teknolojisi ve insan-bilgisayar etkileşimli sistemler en çok yatırım yapılan alanlardan biri haline gelmiştir. Bir yandan kullanıcılar gelişmelere kucak açıyor, teknoloji insan hayatını hiç olmadığı kadar kolaylaştırıyor gibi görünürken, diğer yandan on yıllardır katedilen gelişmeler, harcanan beyin ve sermaye gücü ve geçmişin ideallerinin gerçekleşmesi yönünde atılan adımlara rağmen; iletişim, teknoloji, medya, sosyal medya gibi kavramlar günümüzde sosyal etkilerinden dolayı eleştirilmektedir. Bilgisayar bilimlerinde insan faktörüne ve kullanıcı ile sistemler arasındaki etkileşimli arayüze odaklanan insan-bilgisayar etkileşimi çalışmalarında son yıllarda katedilen gelişmelerle birlikte teknolojinin insan hayatındaki yeri geçmişte örneği bulunmayan bir noktaya ulaşmış bulunmaktadır. İnsan, teknolojiyi yönlendiren tasarımcı rolündeyken, bu gelişmelerle birlikte insanlık ve hayatı bilgisayar tarafından tasarlanır ve biçimlendirilir hale gelmekte, oluşturduğu sistemlerin etkilerini sosyal yaşamda hiç olmadığı kadar hissetmektedir. İnsan-bilgisayar etkileşimi “gerçek” hayatı bu derece manipüle edebilecek seviyeye gelmişken, etkileşimin insan hayatını ilerletecek, toplumsal olarak insanlığın evrimine olumlu yond katkıda bulunacak şekilde gelişmesi etkileşim tasarımı problemlerinin başında gelmelidir. Bu makalede, insan-bilgisayar etkileşiminin insan ve toplum ihtiyaçlarını karşılamadaki rolü sorgulanacak, teknolojik ilerlemelerin insan hayatına paralelliği ele alınacak; etik prensipler de göz önünde bulundurularak etkileşim tasarımının sosyal, ekonomik, politik olaylara cevap verebilmesi için tasarım sürecinde göz önünde bulundurulması gereken değerler araştırılacak, daha yararlı bir gelecek için tasarım sürecinde atılabilecek adımlar anlaşılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İnteraktif Tasarım, Teknoloji, Toplum, Sosyo-Teknik

Linguistic Errors Of Students Learning Turkish As A Second Foreign Language

Zeynep Zeliha Sonkaya

Learning a new language is a difficult feat for which people have to develop a complex set of linguistic skills, including encoding the words of the new language, learning syntactic structure, and integrating the resulting representations with existing language knowledge. Especially, communicating with somebody via foreign language can be extremely long and tiring for adults. Therefore, determining errors often made by individuals who are learning first or second foreign language, and updating curriculum according to errors is highly important. For this reason, in recent years, foreign language education has been focusing on learning styles. Most popular studies in the field of foreign language education has focused on applied linguistics, second language acquisition and second foreign language teaching subjects. Apart from mother language and second language acquisition, the notion that refers to second foreign language learning (Tertiärsprache) often appears in the terminology. This notion is generally used for learning third language in the school. In recent years, interest to learning Turkish as a second language has been increased. Although increasing interest to learning Turkish as foreign language, the desired success could not be achieved. For this reason, studies on problem-oriented approaches in teaching Turkish as a foreign language is became quite important. In this sense, the error analysis method, which is one of the problem oriented approaches, provides to us an important clue for the second language learning process. For this reason, in the study it was aimed to determine the errors made by individuals who learn Turkish as a first or second language. This study was conducted on 20 learners of Turkish as a second foreign language and 20 native speakers of English who are learning Turkish as a second language. All students were at B1-B2 level and training at Middle East Technical University. In order to determine student errors, the six visuals, which are related to each other and allowed to make stories, were given to the students and they were asked to produce Turkish sentences describing the situation or event in these visuals. Prior to the study, local ethic statement was taken and all participants were informed about the research then taken to the study who gave their consent. Data were analyzed with content analysis technique which is a research tool used to determine the presence of certain words or concepts within texts or sets of texts. At the result of the study, our findings demonstrated that students who are learning Turkish as a second language mostly made linguistic errors which kind of syntactic. Also it was found that students who are learning Turkish as a second foreign often made linguistic errors which kind of lexical and grammatical. Our study has, however, several limitations. The limited with sample size might also have prevented us from determining all of the linguistic errors. Future studies may concentrate the trying different methods to determine the linguistic errors made by learners of Turkish as a second or second foreign language and use of larger sample sizes having a wider range of severity.

Anahtar Kelimeler: Turkish as a Second Language, Second Foreign Language, Error Analysis

Investigation of Prospective Teachers 'Perceptions of Teachers' Practices According to Different Variables: A Relational Research

Barış Kalender

This research, which aims to determine the perceptions of the prospective primary school teachers on the teaching practice process in terms of variables, was developed in accordance with the relational-screening model which from the quantitative research designs. In the study, volunteer students were selected in the department of primary school of education faculty of a public university. These students consist of 71 girls and 13 men. The data of the study was collected by "Field Experience Instrument for Elementary Pre-service Teachers" developed by Hacıömeroğlu and Değer (2017). Data were analyzed using SPSS 23 package program. As a result of the study, there was no significant difference between the total score taken from the scale and the gender and general grade point average of prospective teachers. When the relationship between the practice process subscale of the scale and the seniority of the application teachers was examined, it was found that there was no significant difference between the practice process subscale scores according to the seniority of the practice teacher. When examining whether there is a relationship between lecturing and self- evaluation sub-dimension of the scale, it is one of the results that there is no significant difference between lecturing and self-evaluation dimension. It has been concluded that the meaningful difference is only between the duration of coming to practice schools of the instructor and the taken point of sub-dimension of "the university instructor". According to these results, it is suggested that teaching staff should come to practice schools more frequently, provide necessary support to prospective teachers in the process, provide guidance to them and provide necessary feedback.

Anahtar Kelimeler: Teaching Practice, Prospective Primary School Teacher, Primary School

İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Adalet Değerine İlişkin Farkındalıkları

Erol Duran, Cüneyt Akar

Adalet, hukuk, felsefe, siyaset bilimi ve iktisat gibi sosyal bilimlerin araştırma alanında olmasının yanında; her daim eğitim bilimleri alanının da dikkatini çeken bir kavramdır. Özellikle son zamanlarda değer eğitiminin öneminin artmasıyla beraber, adalet bir değer olarak okullarda çocuklarımıza kazandırılmaya çalışılmaktadır. Hatta, Millî Eğitim Bakanlığı okullarda öğrencilere kazandırılması amacıyla kök değerler belirlemiş ve kök değerler arasına adalet değerini de almıştır. Adalet, hak ve hukuka uygunluk; doğruluk, gibi kavramlarla ifade edilmektedir. Kişilerarası iletişimi ve ilişkileri düzenleyen; toplumun düzeninin sağlanmasına katkı sağlayan bir değer olan adalet, hem hukuki hem de ahlaki bir değerdir. Erken çocuklukta adalet değerinin kazandırılması, bireyin bu değere ömrü boyunca sahip çıkmasına katkı sağlayacaktır. Çünkü değer eğitiminde "ne kadar erken o kadar iyi" anlayışı söz konusudur. İlkokulda adalet değerinin edindirilmesi veya pekiştirilmesi elzemdir. Soyut bir kavram olan adalet, etkinliklerle somut bir hâle dönüştürülüp öğrenciye kazandırılmalıdır. Öğrencilerin adalet değerine ilişkin algıları, farkındalıkları ve tanımlamaları belirlenmeden, adalet değerini kazandırmaya çalışmak; etkililiği ve verimi azaltabilir. Bu araştırmanın bu belirlemeye ve adalet değerinin eğitimi için uygun bir başlangıç zemini oluşturmaya katkı yapacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı ilkokul öğrencilerinin adalet değerine ilişkin farkındalıklarını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır: "İlkokul 3. Sınıf öğrencileri adalet değerini nasıl tanımlamaktadır?" ve "İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin adalet değerini önemseme durumları nasıldır?". Bu çalışma nitel modelde ve durum deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Uşak ilinde eğitime devam eden 60 ilkokul 3. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken kolay ulaşılabilir örneklem seçme tekniği tercih edilmiştir. Veri toplamak amacıyla, "İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Adalet Değer Farkındalıklarını ve Değerleri Önemseme Durumlarını Belirleme Formu" geliştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kök değerler, adalet, farkındalık

İlkokul Öğrencilerinin Adalet Değerlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Erol Duran, Cüneyit Akar

Okulların en önemli amaçlarından biri öğrencilere milli ve evrensel değerleri kazandırmak olarak açıklanmaktadır. Bu amaçla milli eğitim bakanlığı 10 adet kök değer belirlemiştir. Bu değerlerden biri "adalet" tir. Bir toplumda barış, huzur ve mutluluğun en önemli ön koşulu adalettir. Çünkü adalet olmadan bunların sağlanması mümkün değildir. Vatandaşlara bu değerin çocukluk yılarından itibaren kazandırılması büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle ilkokul kademesi, diğer değerler için olduğu gibi, adalet değerinin kazandırılmasında da ayrı bir yere sahiptir. Bu çerçevede çalışmanın temel amacı ilkokul öğrencilerinin adalet eğilimlerini belirlemektir. Yine bu araştırma ile öğrencilerin adalet eğilimleri ile cinsiyet, ailenin ortalama aylık gelir durumu, günlük televizyon izleme süresi, okunan kitap sayısı, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, öğrencilerin yaşı, bilgisayar-tabletle oyun oynama süresi değişkenleri açılarından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarının alana katkı sağalması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma uşak il milli eğitim müdürlüğüne bağlı devlet ilkokullarında öğrenim gören 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören 336 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin adalet eğilimlerini belirlemek için Sarmusak (2011) tarafından geliştirilen Adalet Eğilim Ölçeği kullanılmıştır. Bizzat araştırmacılar tarafından uygulanan ölçeklerden elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Adalet eğilimi ölçeğinin ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanış, cinsiyet ve sınıf düzeyi için t testi uygulanmıştır. Öğrencilerin yaş, anne-baba eğitim durumu, okunan kitap sayısı, telefon tabletle oyun oynama süresi, aylık gelir değişkenleri ile adalet eğilimleri arasındaki ilişki için pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin adalet eğilimleri iyi düzeyde bulunmuştur. Öğrencilerin adalet eğilimleri cinsiyet ve sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı görülmüştür. Öğrencilerin yaşı, evde yaşayan kişi ve kardeş sayıları, anne ve baba eğitim durumları ve okunan kitap sayısı değişkenleri ile bir ilişki bulunmamıştır. Buna karşılık tablet ve televizyon ile oyun oynama süresi ile adalet eğilimleri arasında negatif bir ilişki bulunurken, gelir durumuyla pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür. İlişkilerin gücü düşük düzeydedir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Değer eğitimi, Adalet değeri

Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Akademisyen Algısı

Emine Bozkurt Polat, Osman Basit, Aysel Tüfekci Akcan

Akademisyenlik toplumun farklı kesimlerinin farklı algılayabileceği bir meslektir. Akademisyenlerin toplumun gelişmesine katkı sağlayacak bir dizi görevi bulunmaktadır. Bu görevlerin en önemlilerinden biri de bilimin sürekliliğini sağlamak için geleceğin bilim insanlarının yetişmesine katkı sağlamaktır. Geleceğin bilim insanlarının yetişmesinde akademisyenlerin sadece bilimsel bilgiyi aktarmak görevi yoktur. Bakış açısıyla, vizyonuyla, çalışmaları ve ilkeli duruşu ile akademisyenlerin rol model olması akademisyen adayları açısından önemlidir. Eğitim fakültelerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları aynı zamanda birer akademisyen adayıdır. Öğretmen adaylarının akademisyenlik mesleği ve akademisyenlere yönelik algılarının belirlenmesi; öğretmen adaylarının akademisyenlere ilişkin bakış açılarının belirlenmesi, akademisyenlerin temel görevlerini yerine getirme durumları hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi, akademisyen öğretmen adayının karşılıklı birbirlerini anlamasını ve etkili iletişim kurabilmelerini sağlamak açısından önemlidir. Bu nedenle yapılan araştırma, okul öncesi öğretmen adaylarının akademisyenlik mesleğine ve akademisyenlere yönelik algılarını daha detaylı anlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel yöntemlerden temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalında 1. Sınıf ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan öğretmen adayları oluşturmuştur. Araştırmada görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yüz yüze yapılan görüşmelerde, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma kapsamında araştırmanın geçerlik ve güvenirliğini sağlamak amacı uzman görüşü ve zengin betimleme ölçütlerinin sağlanmasına özen gösterilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuş; kategoriler halinde düzenlenmiş ve yorumlanmıştır. Okul öncesi öğretmen adaylarının akademisyenlere yönelik görüşlerini derinlemesine anlamak için yapılan bu araştırmanın bulguları yorumlanırken bulguların çalışmaya katılan öğretmen adayları ile sınırlı olduğu, katılımcıların deneyimleri, sınıf düzeyleri ve kişisel birtakım özelliklerinin onların akademisyenlere yönelik görüşlerini etkileyebileceği dikkate alınmalıdır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının akademisyenlere yönelik görüşlerine ilişkin bulgular araştırma soruları kapsamında; (a) akademisyene bakış ve akademisyen tanımlamaları, (b) akademisyenlerin toplumsal imajı ve (c) akademisyenin özellikleri ve (d) karşılaştırmalar olmak üzere dört ana başlık altında sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademisyen Algısı, Öğretmen Adayı, Erken Çocukluk Eğitimi, Temel Eğitim

Türkiye'de Ortaokul 5., 6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Programlarında Bilim Tarihi Üzerine Değerlendirme

Berrin Bayburt, Pelin Çakırca

Dünya nüfusunda meydana gelen sürekli artış ile bilimsel ve teknolojik gelişmeler, bireysel ve toplumsal ilişkilerin daha karmaşık hale gelmesine neden olurken, bireylerin bu gelişmelere uyum sağlayabilmeleri için yeni bilgi ve becerileri kazanmalarını gerektirmektedir. Bu durum tüm derslerde olduğu gibi Sosyal Bilgiler dersi programlarının da bu gelişmeler ışığında sürekli olarak güncellenmesini zorunlu kılmaktadır. Bilimsel bilgi birikimi, geçmişten günümüze tüm toplumların katkılarıyla oluşan ve oluşmaya devam eden ve tüm insanlığa ait ortak bir mirası ifade etmektedir. Bu bakımdan, okul programlarında Bilim Tarihi öğrenme alanı ve kazanımlarına yer verilmesi, bilimi sadece Batı merkezli görme anlayışı yerine öğrencilerde bilimin insanlığın ortak mirası olduğu yönündeki farkındalığın oluşmasına, bilimsel bilgiye ulaşma konusunda öğrencilere temel bilgi ve becerilerin kazandırılmasına ve en önemlisi bilimsel bilgiyi üreten toplum-alan toplum ayrımının ve kabulünün ortadan kaldırılmasına önemli katkılar sunacaktır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de Ortaokul 5. 6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Programlarını, Bilim Tarihi kapsamına giren konular ve kazanımlar açısından değerlendirmektir. Çalışma, betimsel tarama niteliğinde olup doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla, 2017'de yayınlanan ve 2018'de revize edilen T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Sosyal Bilgiler Programı (2018) konu ve kazanımları incelenmiş ve genel olarak şu tespitlerde bulunulmuştur. Programın özel amaçları arasında; "doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma yollarını bilen bireyler olarak eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları; bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini bilinçli kullanmaları; bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlakı gözetmeleri" amaçlarının yer aldığı görülmüştür. Ayrıca kazanımlar incelendiğinde, 5. Sınıf Programı'nda "Kültür ve Miras ile Bilim, Teknoloji ve Toplum" öğrenme alanları, 6. Sınıf Programı'nda "Birey ve Toplum, Kültür ve Miras ile Bilim, Teknoloji ve Toplum" öğrenme alanları ve 7. Sınıf Programı'nda ise "Kültür ve Miras ile Bilim, Teknoloji ve Toplum" öğrenme alanları altında bilim tarihi kazanımlarına yer verildiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Bilim Tarihi, Sosyal Bilgiler Programı

Hayat Beni Neden Yoruyorsun Oysa Ben Alışveriş Merkezlerinde Çok Mutluyum Yorgun İnsanların Alışveriş Merkezlerindeki Mutluluk Hallerinin Fotoğrafa Dayalı Öyküleme Tekniği ile Analizi

Kazım Mert

Bir alışveriş merkezinin; hem nefret edilecek hem de vazgeçilmeyecek kadar insanların hayatında yer almasının nedeni nedir? Zamanın çok hızlı geçtiğini söyleyen, teknolojinin hayatı kolaylaştırdığını her ortamda belirten modern hatta post-modern dünyanın insanın günümüzde en önemli sorunlarından biri mutsuzluktur. Söz konusu mutlu yaşam nerededir? Satın alınabilir mi? Çok uzaklarda mıdır yoksa büyülü mekanın içinde bizi mi beklemektedir? Mutsuzken insanların nefret ettiği ancak alternatifsizliğin içinde mutlu olmanın yollarını aradığı alışveriş merkezleri ilk defa bundan tam 30 yıl önce karşımıza çıkmıştı. O zamandan bugüne kadar geçen süre içinde ülkemizde alışveriş merkezleri sayısı 420'lere ulaşmıştır. Nüfus artışı, çalışan sayısının artışı, teknolojinin baş döndürücü değişim hızı, ülkemizin dünyadaki değişimleri daha yakından tanıma ve takip etme merakı, şehir merkezlerine göçün yoğun şekilde yaşanması gibi nedenler insanları gün geçtikçe yormaya ve mutsuz olmasına neden olmayı başarmıştır. Şehirlerin kalabalıklığı, betonlaşan şehirlerin yeşil alanları hızlı terk edişi, insanların toplu yaşam mecburiyetlerine rağmen bireysel yaşam tercihleri, daha rahat yaşamlar için zamanlarını çalışma hayatlarında harcamaları ancak keyifli yaşamlar için zaman fakiri insanların ortaya çıktığı dönemleri keşfeden alışveriş merkezleri. Kendini dinlerken yorgun düşen insanlar dinlenmek için alışveriş merkezlerini tercih etmek zorunda kalmışlardır. Daha az yorulmak daha çok mutlu olmak için bazen yalnız bazen sosyal çevresi bazen ailesi ile birlikte mutlu insanların tablosunun içinde yer almak için alışveriş merkezlerini tercih etmekten başka seçenekleri kalmadığı için nefretin vazgeçilmezliğe dönüşen mutluluk durakları olmayı başarmıştır alışveriş merkezleri. Bu çalışmada; fotoğrafa dayalı öyküleme tekniği kullanılmıştır. Alışveriş merkezlerinin sunduğu hizmetlerden (sosyal yaşam alanları, yemek yeme alışkanlıklarındaki etkileri) ve etkinliklerden (aktiviteler-çocuk tiyatrosu-, kişisel resim sergileri, müzik konserleri, ünlüler ile buluşma) yararlanan insanların alışveriş merkezlerindeki fotoğrafları çekilmiş ve fotoğraflar üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır. Çalışmada değerlendirilen fotoğraflar Türkiye'nin farklı illerinde (Erzurum, Sakarya, İstanbul, Bolu, Kocaeli, Adana, İzmir, Şanlıurfa, Çanakkale, Antalya, Samsun ve Mersin) bulunan 12 alışveriş merkezinde çekilmiştir. Fotoğraf çekimi araştırmacı tarafından araştırmaya konu olan illerde bulunan alışveriş merkezlerinde kendisi tarafından çekilmiştir. Fotoğraf analizinde tüketicilerin kişisel hak mahremiyetleri konusuna özen gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alışveriş Merkezi, Tüketim, Mutluluk

Amerika'da Yüksek Okul Düzeyinde Türkçe Öğretimi: Tespitler ve Çözüm Önerileri

Selim Tiryakiol

Bu çalışmada Amerika'da Türkçe'nin yüksek okul düzeyinde öğretimini Yale Üniversitesi örneğinde tartışılmaktadır. Türkçe Amerika'da çeşitli üniversitelerde yabancı dil olarak öğretilmektedir. Yale Üniversitesi de bu üniversitelerin arasında önde gelmektedir. Yaklaşık 20 yıldan beri Yale Üniversitesi'nde Yakın Doğu Dilleri ve Medeniyetleri bölümünde kesintisiz olarak Modern Türkçe Programı adı altında Türkçe dersleri yer almaktadır. Türkçe Yale Üniversitesi'nde seçmeli olarak öğretilen 50 dilden sadece biridir. Bu derece dil çeşitliliğinin olduğu bir ortamda Türkçenin öğretimi konusunda da çeşitli kolaylıklar ve güçlükler görülmektedir. Bu çalışmanın amacı Yale Üniversitesi'nde Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunları ve çözüm önerilerini derleyerek hem Amerika'daki enstitüler için hem de Türkiye'de dil politikası geliştiren kurumlar için bir teklif geliştirmektir. Çalışma araştırmacının Yale Üniversitesi'nde Türkçe öğretim uygulamaları yoluyla elde ettiği deneyimler ve gözlemlerin yanında öğrencilerden anket aracılığıyla toplanan görüşlere ve resmi üniversite dokümanlarına dayanmaktadır. Bu yönüyle ele aldığı konularla ilgili görüşleri, deneyimleri ve sahadan ve resmi dokümanlardan toplanan verileri bir araya getiren nitel bir çalışmadır. Çalışmada tespitler ve yorumlar başlığı altında "Türkçe derslerinin dağılımı ve saatleri", "Öğrencilerin demografileri ve Türkçeye ilgi duymalarının sebepleri", "Öğrencilere sunulan yurtdışı çalışma imkânları", "Derslerde kullanılan materyaller" tartışılmıştır. Sonuç olarak ise Amerika'nın en köklü ikinci üniversitesinde sunulan imkânlarla birlikte Türkçe öğretiminde yaşanılan kolaylıklar ve güçlükler sıralanmıştır. Çalışmanın bazı tespit ve önerileri şöyledir: Yale Üniversitesi'nde dil dersleri Amerika'da başka bazı üniversitelerde de olduğu gibi yoğunlaştırılmış ve bir günde 5-6 saate varan dersler yerine her gün birer saat olacak şekilde dağıtılmıştır. Bu durum öğrenciyi her gün Türkçe ile meşgul etmekle birlikte öğrenim sürecini uzun bir zamana yaymaktadır ve bu bazen öğrencinin Türkçe bilgisini ileri seviyeye taşıyamadan yarıda bırakmasına sebep olmaktadır. Yale Üniversitesi'nde öğrenciler stratejik, kültürel, Türkçenin yapısı, aile kökenleri gibi sebeplerden dolayı Türkçeye ilgi duymaktadır. Öğrencilerin ilgilerinin farklılığı dilin farklı becerilerine yoğunlaşmalarına sebep olmaktadır. Üniversitenin öğrencilere sunduğu yurtdışı çalışma imkânları oldukça geniştir. Bu imkânlar öğrencilerin Türkiye'yi ziyaret ederek Türkçelerini Türkçe konuşulan bir çevrede ilerletmelerine imkân tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Amerika'da Türkçe Öğretimi, Yabancı Dil, Yale Üniversitesi

A Neo-Gramscian Analysis Of Turkish Compliance With Its Climate Change Commitments

Sevgi Balkan-Şahin,

Climate change with its heavy social, environmental, and economic consequences poses one of the greatest challenges to humanity today. Recognizing the urgency of coping climate change in its major official documents, Turkey has set the objective of embedding climate change norms into its development policies and reduce greenhouse gas emissions by 21% by 2030. Moreover, Turkey has undertaken significant changes in its legal and institutional framework to cope with climate change as part its membership process with the European Union (EU). However, the unwillingness to give an end to its fossil-fuel oriented economic development policy, particularly the increasing use of coal in the energy production process coupled with the marginalization of civil society in environmental governance have undermined its efforts towards climate change. The de-Europeanization literature would explain the failure of Turkey to harmonize its climate change responsibilities with its energy practices and growth strategies through a weak accession conditionality due to the stagnation in EU-Turkey relations. This paper, however, attributes Turkey's trade-off between climate change norms and its strategy of growth at all costs to the post-1980 neoliberal transformation of the Turkish economy. By reconfiguring the relation between state, capital and labor, the restructuring of the Turkish economy has triggered the emergence of social forces that have identified their interests with market principles, including market-oriented capital groups, politicians, bureaucrats and intellectuals in Turkey. Analyzing the wider socioeconomic transformation process of Turkey is thus crucial to understand how certain social forces endowed with more power prioritize and justify energy-intensive growth by presenting it as the only way of ensuring rapid development, competition and stability within the country.

Keywords: Turkey, climate change, neo-Gramscian perspective, de-Europeanization

FOMO (Fear Of Missing Out)

Müge Bekman

Her gün teknolojik gelişmelere bir yenisinin eklendiği günümüzde ve buna paralel olarak dijitalleşmenin ve sosyal medyanın bireylerin hayatında önemli bir yer ve zamana sahip olduğu görülmektedir. Her geçen zamanda bu sosyal medyada bulunma ve zaman geçirme süreleri de artmaktadır. Bireylerin iletişim, alışveriş, tüketim, arkadaşlık kavramları da yeni uygulamalar ile birlikte yeni biçimlere dönüşmektedirler. Bu davranış ve tutumlar zaman içerisinde bireyi farklı şekillerde de etkilemektedir. Böylece sosyal medya artık kişilerin hayatın en önemli parçalarından biri haline gelmiştir. Bireyin kullandığı sosyal medyada ki sosyal ağlar sayesinde, sürekli kendini güncel tutma, yaptıklarını paylaşma ve başkalarını izleme isteği gibi davranışları tüm dünyada yeni bir kavramın yani Fear of Missing Out (FoMO) doğmasına neden olmuştur. Bu kavram Türkçeye Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu olarak çevrilmiştir. Bugün her gün her bireyin kolaylıkla sahip olduğu, internet kullanımına olanak kılan akıllı telefonlar sayesinde, bireyin sürekli sosyal medya da ya da sosyal ağlarda olma isteği artmış ve bulunamadığı ya da sosyal medyayı kullanamadığı zamanlarda ise yaşanan gelişmelerden, olaylardan haberdar olamamaktan ya da takip ettiği kişi ve kişilerin neler yaptığına duyulan merak sebebiyle ve bunların hepsini kaçırma korkusu nedeniyle oldukça uzun zamanını sosyal medyada geçirerek yeni bir bağımlılık türünün ortaya çıkmasına neden olmaktadırlar. Bu yeni bağımlılık türü ise aynı zamanda sosyal ağları ve sosyal medyayı kullanmayı tercih eden kurumlar için yeni bir etkileşim ve yeni bir pazar yaratarak, bu gelişmeleri kaçırma korkusuyla beraber sosyal medyada uzun zaman geçiren hedef kitleye ulaşarak, tutum ve davranışlarını etkileyerek satın almaya yöneltmeyi başarabildiği, halkla ilişkiler pazarlama karmasında yeni bir dönem başlatmaktadır.

Anahtar Kelimeler: FOMO

İkinci Dünya Savaşında Türkiye'nin Savunma Tedbirleri: Çakmak ve Çatalca Hatları

Hasan Cenk Çelik, Mehmet Beşikçi

İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye'nin izlediği aktif tarafsızlık politikası nedeniyle Türkiye savaşa dahil olmamıştır. Bununla birlikte, savaş boyunca sürdürülen bu politika Türkiye'yi savunma tedbirleri almaktan alıkoymadı. Ülke genelinde askere alımlar artırıldı, bazı şehirlerde sıkıyönetimler ilan edildi ve savaş ekonomisine geçildi. Askeri komuta kademesi ise yaşanan savaşı gözlemliyor ve olası bir saldırı karşısında hazırlıklar yapıyordu. Bu hazırlıkların en maliyetli kalemlerinden biri ise Trakya'da hazırlanan savunma hatlarıydı. Bu hatların birçok örneğini savaşa katılan ülkelerde görmekteyiz. Gelişen teknolojiyle birlikte tanklar artık savaşlarda belirleyici silah teknolojisi haline gelmişti ve tanklara karşı savunma hatları inşa etmek birçok ülkenin gündemindeydi. Almanya'da Siegfried Hattı, Fransa'da Maginot Hattı, Romanya'da Carol hattı ve Finlandiya'da Mannerheim Hattı bu savunma taktiğinde dönemin güncel örnekleriydi. Türkiye'de başlarda Yunanistan ve Bulgaristan sınırına yakın bir noktada planlan Çakmak Hattından kısa sürede vazgeçilmiş ve Çatalca- Demirkapı mevkiinde yeni bir hat inşasına başlanmıştı. Bu hatlardaki ana amaç, cephelerde kullanılmaya başlanan Alman ağır tanklarına ve Almanların uyguladığı yıldırım harbine karşı koyabilmekti. Bunun için hatlarda tankların geçemeyeceği çapta ve derinlikte hendekler kazılmış, bugün hala görebileceğimiz beton koruganlar yapılmış, tüneller ve iletişim kabloları döşenmişti. Bu çalışmanın amacı Çakmak ve Çatalca Hatlarına neden ihtiyaç duyulduğunu ve bunların nasıl kullanılması planlandığını tartışmak; İkinci Dünya Savaşı'nın henüz başında Fransa'da yapımı yıllarca süren Maginot Hattının Almanlar karşısında hiç direnememesine rağmen kısıtlı bir ekonomiye sahip Türkiye'nin bu hatlara neden bu denli maddi ve manevi birikim harcadığını ortaya koymaya çalışmaktadır. Bunun için dönemin gazeteleri, dergileri ve Trakya'da İkinci Dünya Savaşı sırasında askerliğini yapmış insanların hatıratları, TC Genelkurmay ATASE Arşivleri ve Britanya Ulusal Arşivleri kaynak olarak incelenmektedir. Ayrıca bazı koruganların yerleri tespit edilmiş ve fotoğraflanmıştır. Bu bildiri Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Doç. Dr. Mehmet Beşikçi danışmanlığında hazırlanmakta olan Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İkinci Dünya Savaşı, Çakmak Hattı, Çatalca Hattı, Savunma, Korugan

Psikolojik Sözleşme İhlali Algısının Üretkenlik Karşıtı İş Davranışlarına Etkisinde İçsel İşten Ayrılma Niyetinin Aracı Rolü: Kamu Çalışanları Örneği

Turhan Erkmen, Ceylan Merve Binici, Esma Dökmener

Ülkemizde devlet üniversiteleri, istisnai durumlar haricinde mevzuatta belirlenen şartlara göre idari ve akademik personel alımı gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla sınırlı personel kaynağına sahip olan ve çeşitli nedenlerle bu kaynağı kaybetme riski yaşayan kurumlar, çalışan verimliliğini arttırabilmek için yöntemler geliştirme ihtiyacı duyarlar. Özel sektör çalışanları bulundukları kurumdan memnun olmamaları halinde, mesleki yeterlilikleri, tecrübeleri ve eğitimleri dâhilinde değerlendirmeler yaparak çalıştıkları pozisyonu, kurumu veya sektörü değiştirebilirken kamu kurumlarında akademik veya idari görevde çalışan kişiler olumsuz koşullar ile karşılaştıklarında kurum değişikliğini tercih ederler. Ancak nakil işlemlerinin yasalarca şartlara bağlanması kişilerin bu haktan yararlanmasını zorlaştırarak kamu personelinin iş hayatında karşılaşacağı olumsuzluklara tepkisini etkilemektedir. İşten ayrılmayan fakat tayin de alamayan kamu personelleri olumsuz örgüt koşullarıyla karşılaştıklarında üretkenlik karşıtı davranışlar veya iş yerinden kendini soyutlama davranışları gibi farklı savunma mekanizmaları geliştirirler. Bu çalışma ile performans düşüklüğüne bağlı verimlilik kaybının temel nedenlerinden biri olan üretim karşıtı iş davranışlarına çalışanların psikolojik sözleşme ihlali algısının etkisinin incelenmesi ve içsel işten ayrılma niyetinin bu ilişkideki moderatör rolünün değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma Yıldız Teknik Üniversitesi'nde görev yapan idari (657'ye tabi devlet memuru) ve akademik personeller (öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi, uzman) ile gerçekleştirilmektedir. Sözleşmeli akademik personeller (yabancı uyruklu öğretim elemanları), 4/B sözleşmeli memurlar ve sürekli işçiler (temizlik, güvenlik, büro destek elemanları) örneklem dışı bırakılmış, 1627 akademik ve 717 idari personel arasından kolayda örneklem metodu ile ulaşılan kişilerle anket yapılmıştır. Anketin ilk kısmında demografik verilere ait sorular, ikinci kısmında Rousseau (1995) tarafından geliştirilen ve Dizdar (2009) tarafından uyarlaması yapılan Psikolojik Sözleşme İhlali Algısı ölçeği, üçüncü kısmında Spector, Fox, Penney, Bruursema, Goh ve Kessler (2006) tarafından geliştirilen ve Öcel (2010) tarafından uyarlaması yapılan Üretim Karşıtı İş Davranışları ölçeği ve son kısmında Lauck (2005) tarafından geliştirilen ve Seçer (2018) tarafından uyarlaması yapılan İçsel İşten Ayrılma ölçeği kullanılmıştır. Bulgular değerlendirme aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler:İçsel İşten Ayrılma, Psikolojik Sözleşme, Verimlilik,Üretim Karşıtı İş Davranışları

An Empirical Analysis On Stock Investors In Istanbul Stock Market Via Behavioral Finance

Şaban Onur Viga

From 1940s Science of Mathematics has been used to describe a person who's involved with economical process analysis to describe economic activities within numbers and formulas. The economic module has caused it to imprison people inside of this method, and these methods caused individuals to become rational beings. At this point, as a criticism of Behavioral Finance and Traditional Finance theories have been emerged by academic fields. In this article, according to traditional Finance theory, investors in the decision-making process, Behavioral Finance approach have been investigated within the framework of the act. the study of behavioral factors that cause irrationality and the fact that different investment decisions are made as opposed to expectations makes behavioral finance a popular topic. The aim of this study is to determine which behavioral characteristics of stock market investors are dominant and to have knowledge about the behavioral characteristics that investors are affected by. This paper will provide the foundation for further survey-based study on small group of professional stock investors, which focus on the psychological factors that affect the investors' decisions when trading. This research is designed as a survey method in two phases. First phase includes classification questions. Second phase has 32 behavioral questions which are thought to be related with human behavior. In the content of this study conservatism, confirmation, self-attribution, mood, over-optimism, illusion of control behaviors was examined. Research shows us investors get effected easily from outside elements also categories behavioral approaches and what type of behavior Istanbul Stock Market investors represent. Form the implementation, BIST (Stock Istanbul/Borsa Istanbul) investors shows mostly conservative attitude and get effected %70 by experts' opinions in written and visual media.

Anahtar Kelimeler: Behavioral Finance, Stock Market, Istanbul Stock

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Harita Kullanım Yeterlilikleri Açısından İncelenmesi

Mustafa Şeker

Etkili ve duyarlı vatandaşlar yetiştirme refleksi ile ortaya çıkan sosyal bilgiler, çağın şartları ve imkânları çerçevesinde en etkili yöntem ve teknikleri kullanarak farklı disiplinleri yaşam biçimi haline getirmiştir. Sosyal bilgileri oluşturan en önemli disiplinlerden biri de tarih bilimidir. Etkili bir tarih öğretimi için yöntem ve teknik çeşitliliği kadar etkili materyal kullanımı da önem arz etmektedir. Haritalar, Tarih bilimi yanında başta coğrafya olmak üzere diğer sosyal bilimleri oluşturan disiplinler açısından da ayrıcalıklı bir ehemmiyete sahiptir. Sosyal bilgiler, sosyal bilimlere ait disiplinlerin bir potada eritilmesi sonucu meydana gelmiş bir çalışma alanı olduğu için ders kitaplarında yer verilen harita gibi çok önemli materyaller de bütün disiplinlerle ilgili olabilir. Dolayısıyla eğitim öğretim açısından önemli olan bu materyalin etkili biçimde kullanılabilmesi için nitelikli hazırlanması ve eğitim öğretimin amaç ve kazanımlarına uygun olması gerekir. Önceki yıllarda hazırlanan ders kitaplarında yer verilen haritalarda bilimsel hataların yanında görsel hataların da yer aldığı görülmüştü. Pedagojik açıdan çok ciddi problemlerin başında yer alan bu sıkıntıların son zamanlarda hazırlanan ders kitaplarında ne durumda olduğu araştırılmıştır. Haritalar soyut konuların somutlaştırılması noktasında kullanılan çok önemli materyaller olup aynı zamanda öğrencilerin pedagojik açıdan yeterli eğitim-öğretim seviyesine getirilmesinde etkili olan görsel materyallerdir. Fakat ders kitaplarında kullanılan haritaların yeterliliği noktasında gerek eğitimciler gerekse diğer eğitim paydaşları tarafından zaman zaman eleştiriler getirildiği de görülmektedir. Dolayısıyla bu çalışma ile sosyal bilgiler ders kitaplarında kullanılan haritaların pedagojik yeterliliğinin araştırılması amaçlamıştır. Ayrıca bu araştırmada doküman incelemesi metodu kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Ders Kitapları, Görsel Materyal, Harita

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Dil Kullanım Hassasiyeti Noktasında Araştırılması

Mustafa Şeker

Dilimiz hızlı bir yozlaşma sürecinden geçmektedir. Geçmişten bugüne yazılan milyonlarca eser günümüz nesilleri tarafından anlaşılamamaktadır. Geçmişinden güç alarak geleceğe güvenle bakmayı bir vatandaşlık bilinci kazanma anlayışı kabul eden sosyal bilgiler ise bu süreçten en fazla etkilenen çalışma alanlarından biridir. Özellikle öğrenciler için çok önemli bir materyal olan ders kitaplarında dilimiz konusuna ne kadar hassasiyet gösterildiği özelikle üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Bu sebeple sosyal bilgiler ders kitaplarında geçen kavramların seçiminde Türkçe hassasiyeti konusuna ne kadar özen gösterildiğini araştırmayı amaçlayan bu çalışmanın ayrıca literatüre de ayrı bir katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Bu araştırma kapsamında, doküman incelemesi yöntemiyle Talim Terbiye Kurulu tarafından okullarda okutulmasına izin verilen ve MEB'e bağlı okullarda okutulan hâlihazırdaki sosyal bilgiler ders kitapları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Ders Kitabı, Dil

Tomatis Yöntemi ve Uygulamaları

Ceylan Ünal Akbulut

Kulak-burun-boğaz uzmanı Fransız Alfred Tomatis tarafından geliştirilen yöntem "Tomatis Yöntemi" olarak adlandırılmaktadır. Kendisinin yaptığı en önemli buluş ceninin ana rahminde duyabildiğini ispatlaması olmuştur. Kulağın hamileliğin onuncu haftasında oluşmaya başladığını ve cenin kulağının dört buçuk aylık olduğunda duyduğunu keşfetmiştir. İnsan sesinin iyileştirici gücü mucizevidir. Annenin konuşma dili bebek için ilk müziktir. Annenin bebeğine konuşma tonu, söylediği ninni sakinleştirici etki yaratmaktadır. Şarkı dinlemek, seçilen esere göre insanlarda farklı tesirler oluşturmaktadır. Şarkı söylemenin söyleyenlere kendi bedenleri üzerinde olumlu etki yarattığı bilinmektedir. Tomatis 1950'lerde oluşturduğu yöntemle duyma yeteneğimizi yeniden ayarlamamızı sağlamıştır. Geliştirdiği filtrelenmiş ses, doğru dengeyi sağlamamıza yardım edecek Elektronik Kulak adını verdiği bir cihaz ile kulağımıza aktarılmaktadır. Tomatis, kulağın sadece duyma amaçlı değil, hareketi düzenlemek için de kullanıldığını ifade etmiştir. Tomatis'e göre; insan kulağı her yaşta dinleme ile ilgili başkalaşım geçirebilmektedir. Yöntemde W.A.Mozart'ın seçilmiş eserleri Gregoryen ilahiler ve Valsler dinletilmektedir. Dinletilen programlar belirli bir süre zarfında ve periyod içerisinde danışanlara uygulanmaktadır. Kurlar halinde yapılan dinlemeler sonucu çeşitli kazanımlar sağlanmaktadır. Bu durum, konuşmada farklılık ve duymada farkındalıkla beraber beyinde kortikal değişiklikler ve enerji aktarımına sebep olmaktadır. Araştırmanın amacı Tomatis Yönteminin uygulandığı alanları tespit edip, bu alanlarda yapılmış olan çalışmaları gün ışığına çıkarmaktır. Araştırmanın önemi günümüzde bu yöntemi uygulamış danışanlardaki farklılıkları ortaya çıkartmak ve değerlendirme yapmaktır. Tomatis yöntemi otistik ve disleksi ve öğrenme güçlüğü olan çocuklarda uygulandığı gibi, müzisyenlerde de yapılan örnekler bulunmaktadır. Toamtis Yöntemi ve Uygulamaları isimli çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemi sonucunda dünyada Tomatis hakkında yapılmış çok sayıda makale ve teze ulaşılmıştır. Ülkemizde konu başlığı Tomatis olmayan ancak içerisinde Tomatis Yöntemi ile bilgiler veren makale çalışmalarına ulaşılmıştır. Bu yöntemin iki yaşından itibaren her bireye çoğu rahatsızlığında kullanıldığı düşünüldüğünde, ülkemizde bu konuda araştırmaların yapılmasının ve bilimsel olarak kanıta dayalı bir çalışma olduğu konusu yaygınlaştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: A.Tomatis, Mozart, İşitme

Orta Okul Öğretmenlerinin Proaktif Davranışları

Demet Cengiz, Ali Aksu

Proaktif bireyler etkileşim içinde olduğu çevreyi bulunduğu örgüte fayda sağlayacak şekilde değiştirmek isterler. Problem oluşmadan önce, olası sorunları öngörerek uygun çözümler üretebilen ve olayların içinde aktif olarak yer alan kişilerdir. Proaktif davranış, mevcut koşulları iyileştirirken ya da yeni koşullar oluştururken inisiyatif kullanmayı ve mevcut koşullara pasif olarak uyum sağlamak yerine statükoya meydan okumayı içermektedir (Crant, 2000; Çini, 2014). Proaktif davranışın, öğrenme motivasyonu, iş performansı, iş memnuniyeti, meslek başarısı, strese dayanıklılık, etkili liderlik, kurumsal inisiyatiflere katılma, ekip performansı, yenilikçilik ve girişimcilik gibi pek çok önemli bireysel ve kurumsal sonuçla olumlu bir şekilde ilişkili olduğu saptanmıştır (Bakker, Tims ve Derks, 2012; Bateman ve Crant, 1993; Crant, 1995; 1996; 2000 Crant ve Bateman, 2000; Kim, Hon ve Crant, 2009; Pitt, Ewing ve Berthon, 2002; Seibert, Crant, ve Kraimer, 1999). Konuyla ilgili olarak yapılan araştırmalar, proaktif davranış ile bu kavramlarla arasındaki ilişkiyi ele almıştır ancak eğitim alanında proaktivite üzerine yeterli çalışma bulunmamaktadır. Oysa her şeyin hızla değiştiği günümüz ortamında, K-12 düzeyinde öğretmenlerin proaktif niteliğinin önemi özellikle artmaktadır. Dolayısıyla bu çalışma, eğitim alanında öğretmenlerin proaktif olma ve davranabilme durumlarını saptamaya odaklanmıştır. Proaktif kişilik özelliğini ölçmede literatür taraması yapılmış ve alanda yapılan çalışmalardan yararlanılarak hazırlanmış sorular kullanılmıştır. Ortaokul düzeyinde görev yapmakta olan farklı branşlardaki 18 öğretmenle görüşme yapılmıştır. Bu öğretmenlerin dokuzu akademik başarısı yüksek, sosyo-ekonomik düzeyi iyi olan ailelerin çocuklarının bulunduğu bir ortaokuldan diğer dokuzu ise akademik başarısı ve sosyo-ekonomik durumu daha düşük olan ailelerin çocuklarının okuduğu bir ortaokuldan seçilmiştir. Her dokuz öğretmen grubu hizmet yılı bakımından1-7 yıl, 7-15 yıl ve 15 yıl üstü görev yapmış öğretmenler şeklinde seçilmiştir. Öğretmenlerden görüşme tekniği ile elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile yorumlanmıştır. Kavramı derinlemesine inceleyebilmek için nitel çalışma tekniği tercih edilmiştir. Çalışma sonucunda öğretmenlerin proaktif olma ve proaktif davranabilmelerini etkileyen faktörler belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Proaktivite, Proaktif Davranış, Eğitim, Öğretmen.

Obama Döneminde ABD'nin Ortadoğu Politikasının Türkiye-Irak Bölgesel Kürt Yönetimi (IBKY) İlişkilerine Etkisi: Karşılıklı Bağimlılık Kuramı Üzerinden Bir Değerlendirme

Özgür Tepe

Bu makale, ABD'nin Başkan Barack Obama döneminde Ortadoğu'ya yönelik değişen dış politika yaklaşımı ve araçlarının, Türkiye-IBKY ilişkilerine nasıl bir etkisi olduğu temel sorusuna cevap bulmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda, Obama döneminin barışcı-müzakereci, çok taraflı ve bölgesel aktörlere dinamik yaratabilme fırsatı verdiği dış politika anlayışının söz konusu olan ilişkiye etkisini analiz etmeyi amaçlamaktadır. 1970'lerle birlikte uluslararası sistemin yapısında yaşanan dönüşüm, ekonomik araçları, siyasal düzen içerisindeki ilişkilerin boyutunu farklılaştırması açısından önemli kılmaktadır. Bu dönüşümden, devletlerin dış politika yöntem ve araçları da etkilenmekte hatta değişmektedir. Çalışmada, analiz aracı olarak Robert Keohane ve Joseph Nye'ın "güç ve karşılıklı bağımlılık" teorik yaklaşımı kullanılacaktır. Devletler arasında giderek artan karşılıklı bağımlılık ilişkisi, yerleşik realist teorinin askeri güç ve ulusal çıkar şeklindeki güvenlik kaygısı yaklaşımını geride bırakarak ekonomik işbirliği süreçlerini oluşturması açısından önemli bir kuramsal değere sahiptir. Bu bağlamda, Obama Dönemi Ortadoğu politikasının Türkiye-IBKY ilişkilerinde ne şekilde ve nasıl bir "fırsat alanı" ortaya çıkardığı sorusundan hareket edilerek, Türkiye-Irak Bölgesel Kürt Yönetimi arasındaki yaşanan yakınlaşmanın boyutları ve sınırlılıkları ifade edilen kuramsal yaklaşım ile analiz edilecektir. Bu doğrultuda, 2008-2016 yılları arasında oluşan ekonomik ve kültürel entegrasyon sonrası enerji ve ticaret alanlarımda gelişen ekonomik ilişkiler, karşılıklı bağımlılık temelinde açıklanmaya çalışılacaktır. Araştırma neticesinde,Türkiye ile Irak Bölgesel Kürt Yönetimi arasındaki ilişkilerin ifade edilen dönem içerisinde ekonomik saiklerle seyrettiği tespit edilmiştir. Ayrıca söz konusu bu yakınlaşmanın Obama dönemi dış politika pratikleri ile yakın bir ilişki içerisinde olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik İlişkiler, Güvenlik, Karşılıklı Bağımlılık, Irak Bölgesel Yönetimi, Türkiye, Obama Dönemi Amerikan Dış Politika

Türkiye'de Öğretmen Yetiştirmenin Genel Kültür Meselesi

Mustafa Sağdıç

Türkiye'de eğitim fakültelerinin lisans programlarının güncellenmesi süreçlerinde akademik alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi ile beraber öğretmen yetiştirmenin üç temel ayağından birini oluşturan genel kültür bilgisi en fazla ihmal edilen alan olagelmiştir. Mesleğinde başarılı bir öğretmenin yeterli bir genel kültür bilgisine sahip olması gerektiği çok çeşitli akademik çalışmalarda sürekli dile getirilmesine rağmen nasıl bir genel kültür eğitiminin verilmesi gerektiği konusu yeterince belirgin hale getirilememiştir. Bu nedenle çalışmanın amacı eğitim fakültelerinin lisans programlarında okutulan genel kültür derslerini tarihsel bir perspektif ve uluslararası literatür aracılığıyla değerlendirmektir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile yapılmıştır. Araştırmanın temel veri kaynağını özellikle 1980 sonrasında eğitim fakültelerinde uygulanan lisans programları oluşturmuştur. Elde edilen dokümanlar içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Ortaya konulan bulgular arasında; (1) Türkiye'de genelde üniversitelerde, özelde ise eğitim fakültelerindeki genel kültür dersleri temel bilgi ve becerileri kazandırmak için yeterli değildir. (2) Genel kültür dersleri çoğunlukla teorik derslerdir, uygulama derslerine yeterince yer verilmemektedir. (3) Genel kültür derslerinin yönetiminde çok başlılık söz konusudur ve koordinasyon sorunları yaşanmaktadır. (4) Genel kültür dersleri disiplinler arası yaklaşıma yeterince uygun değildir. Çalışmadan elde edilen bulgular ilgili literatür ile tartışılmış ve bazı öneriler geliştirilmiştir. Özellikle üniversitelerdeki genel kültür derslerinin öğretimi ile ilgili akademik çalışmaların artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Genel kültür, öğretmen yetiştirme, Eğitim Fakültesi

Yeni Kamu Diplomasisi ve Devlet Dışı Aktörler

Elif Karahan Toker, Cengiz Çağla

Uluslararası ilişkiler ve siyaset bilimi alanında, temel ve ateşli tartışmalar; insanların ve devlet dışı aktörlerin(non-state actors) güçlenmesinin, uluslararası sistemi hangi yollarla ve ne kadar etkilediğini noktasında artış göstermektedir. Realistlere göre; uluslararası sistemde sadece devletler bir değişiklik yapmaya haiz iken, Liberaller; devletin merkezde olduğu ama kilit bireylerin ve devlet dışı aktörlerin devletin davranışları ve karakterlerinin formasyonu üzerinde kritik etki edebilecek durumda olduğunu ifade ederken, Yapısalcılar ise; bireylerin ve devlet dışı aktörlerin, alışılmış süregelen fikirlerin, inanışların yeniden yapılanmasına etki ederek günümüz güncel söylemlerinin değişim sürecinde önemli rolleri olduğunu savunurlar. Sivil toplumun rolünün giderek artmasının sonucu olarak, yeni kamu diplomasisi devlet dışı aktörleri daha fazla içerir bir hale gelmiştir. Bugün, vatandaşlar ve devlet dışı aktörler kamu diplomasisine entegre olmuş durumdadır. Kamu diplomasisi alanındaki perspektifler arasındaki ayrılıklar, anlaşmazlıklar ancak devletdışı aktörlerin alandaki yerlerinin tanımlanması ve bir ortak görüşte birleşilmesi halinde, anlaşılır hale gelip, doğru işler bir duruma gelecektir. Bu görüşü kabul etmekle beraber, aslında yeni kamu diplomasisi gibi yeni bir alanın öncelikle sınırlarının belirlenmesinin ve en azından temel öğelerde birleşilmiş bir tanımlama yapılmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz. İki ayrı kampa ayrılan kamu diplomasisi araştırmacıları arasında devlet dışı aktörlerin hangi aktivitelerinin kamu diplomasisi olarak kabul edilip edilmeyeceği tartışma konusu olsa da yakın zaman yazınlarında devlet dışı aktörlerin kamu diplomasisi için önemi noktasında bir uzlaşmaya yaklaşılmıştır. Eğer bu alanda anlamlı bir tartışma yapılmak isteniyorsa; mutlaka en azından kamu diplomasisinin tanımı ve aktörleri konusunda temel bir tanımlama üzerinde bir uzlaşı oluşturulmalıdır. Devlet dışı aktörlerin kamu diplomasisi içerisindeki konumu hususundaki belirsizlik, Gregory'nin kamu diplomasisi için yaptığı "yeni bir akademik alanın doğuşu" tanımının hayat bulmasına da mani olmaktadır. Devlet dışı kamu diplomasisi (NSPD: Non-state Public Diplomacy) üzerine yazılacak her türlü makale, çok iyi, açık, net bir kamu diplomasisi tanımı ile başlamalıdır. Ayrıca devlet dışı aktörler ve non-Western (batılı olmayan) ülkelerin kamu diplomasileri üzerine daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Kamu diplomasisi, yeni kamu diplomasisi, devlet dışı aktörler, dijital diplomasi

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Sosyal Yetkinlik ve Rekabet Düzeylerinin Farklı Erken Çocukluk Eğitimi Yaklaşımları Açısından İncelenmesi

Merve Özçelik, Özkan Sapsağlam

Erken çocukluk eğitimi, çocuğun doğumundan itibaren başlayan bir süreçtir. Çocuk bu eğitimi öncelikle evde anne ve babasından almaya başlar daha sonrasında ise okul öncesi eğitim kurumlarında eğitimine devam eder. Okul öncesi eğitim kurumları çocuğun sosyal, duygusal, fiziksel ve bilişsel alandaki gelişimlerini destekleyen kurumlardır. Bu kurumlarda MEB (2013) okul öncesi eğitim programı uygulanabildiği gibi Waldorf ve Montessori gibi alternatif okul öncesi eğitim yaklaşımları da uygulanabilir. Tüm okul öncesi eğitim yaklaşımlarında çocuğun sosyalleşmesi ve sosyal becerilerinin geliştirilmesi önemli bir yer tutar. Sosyal becerilerin edinimi ve sosyalleşme, topluma ayak uydurma ve arkadaş edinimi gibi kazanımları beraberinde getirebildiği gibi kişiler arasındaki problem durumları ve çatışmaları da içerir. Çocuk okula başlaması ve akranlarıyla etkileşimde bulunmasıyla dostluk, sempati, paylaşma ve yardımlaşma gibi iyi ilişkiler kurmasının yanı sıra rekabet, kavga ve çatışmalar içine de girer. Yapılan bu çalışmada, farklı erken çocukluk eğitimi yaklaşımlarında sosyal yetkinlik ve çocukların rekabetçi davranış düzeyleri incelenmiştir. Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi ile yapılmış olup okul öncesi dönem çocuklarının sosyal yetkinlik ve rekabetçi davranış düzeylerinin eğitim aldıkları okul öncesi eğitim yaklaşımı türüne göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırma verileri, İstanbul'da bulunan MEB, Waldorf ve Montessori erken çocukluk yaklaşımlarını uygulayan anaokullarında öğretmenler tarafından doldurulan ölçekler yoluyla toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini farklı erken çocukluk eğitimi yaklaşımlarına göre eğitim alan 287 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmanın veri analiz süreci devam etmektedir. Bu araştırma özellikle farklı yaş grubundaki okul öncesi dönem çocuklarının rekabetçi davranış düzeylerini incelemesi ve farklı erken çocukluk eğitimi yaklaşımlarını ele alarak kıyaslaması bakımından önem arz etmektedir. Literatür incelendiğinde okul öncesi çocukların rekabet düzeyleri ile ilgili farklı okul öncesi eğitim yaklaşımlarını da içeren bir çalışmanın daha önce yapılmadığı ve okul öncesi dönemdeki çocukların rekabetçi davranışlarını inceleyen çalışmaların çok az olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: MEB, Montessori, Waldorf, Sosyal yetkinlik, Rekabetçi davranış

Nesimi'nin Eserleri Araştırmalarda

Ruhengiz Aliyeva

Hamit Araslı, klasik Azerbaycan edebiyatının zengin hazinesini iyi vakıf olan alimlerdendir. O, Orta Çağ Azerbaycan Edebiyatı Tarihi'nin temel gelişim yönlerini araştırmış olan çok boyutlu araştırmacılardandır. H. Araslı Nesimi'yi sevmiş, şiirlerini öğrenmiş, kitaplarını okumuş, genel olarak eserlerini tahlil etmiştir. "Bende sığar iki cihan, ben bu cihana sığmazam" mısrası ile başlayan gazeli, insanı idraki ile yücelik makamına, ilah seviyesine yükseltmektedir. Nesimi, "Ben hakkım" diyor. Bu dünyaya sığmayan insanın cismi değil, aklı ve idrakidir. Şaire göre "kâmil insan" aklı ve aşkı ile insanların gözleri önünde karanlığı yok edip, güneş gibi ışık saçmaya kadirdir. Nesimi, Azerbaycan edebiyatında anadilde şiirin temelini atmıştır. Nesimi, Azerbaycan şiirinin dilini zirvelere yükselten, eserlerinde dönemin ilerici düşüncelerini terennüm eden, amacı uğrunda mücadele eden ve bu yoldan dönmeyen, mertçe ölüme giden fedakar bir sanatkardır.

Anahtar Kelimeler: Nesimi, araştırma, edebiyat

Kolombiya'da Terörizm ve Terörizmle Mücadele Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi

Serkan Yenal

Terör kelimesi, Latince terrere'den gelmekte ve korkutmak, dehşete düşürmek, caydırmak gibi anlamları içermektedir. Günümüzdeki terörizm kavramı ise, siyasi bir hedefi gerçekleştirmek amacıyla ve korkutmak, dehşete düşürmek yöntemiyle gerçekleştirilen şiddet eylemlerine karşılık gelmektedir. Terörizmle ilgili yazın içinde çok farklı tanımlamalar yapılsa da, gerek yazarlar gerekse ülkeler arasında uzlaşılmış bir terör tanımına ulaşmak mümkün değildir. Bu durum bir ülkenin terörist olarak nitelendirdiği bir örgüte, başka bir devletin özgürlük savaşçısı demesine zemin hazırlamaktadır. İlk çağdan beri süregelen terör ve eylemleri günümüzde farklı bir boyuta ulaşmıştır. Gerek terör eylemlerinin hedefleri gerekse terörist profilleri önemli değişikliklere uğramıştır. Günümüzde terör örgütleri teknolojideki gelişmeleri de yakında takip ederek çok spesifik hedefler seçmekte, eylemler uluslararası boyuta ulaşmakta ve tüm dünyayı etkisi altına almaktadır. Terör örgütleri artık ülkeler tarafından da hedefleri doğrultusunda başka bir ülkeye yöneltilmiş bir silah olarak kullanılabilmektedir. Kolombiya'da terör faaliyetleri 1920-1930'lara dayanmaktadır. Bu dönemde arazi sahiplerinin kahve üreten tarım işçilerine yönelik uyguladığı zorlu çalışma koşulları, arazi mülkiyeti sorunları gibi gerekçelerle yerel direniş grupları oluşmuş ve ülke genelinde çatışmalar meydana gelmiştir. Yetkililerin bu gruplara karşı güç kullanması, 1930'ların ortasında yerel grupların silahlı bir örgüt konumuna gelmesine yol açmıştır (Vargas, 1999). Yine 1948'den 1958'e kadarki süreç incelendiğinde, Kolombiya'da "La Violencia" adı verilen sivil savaş döneminde Kolombiya'daki Siyasal Partiler arasında yoğun çatışmalar yaşanmış ve bu çatışmalar sonrasında pek çok örgüt oluşmuştur (ICCT, 2017). Kolombiya da iç çatışmalar ve terörizm sorunuyla uzun süre mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bu eylemler neticesinde 200 binden fazla kişinin yaşamını yitirdiği, yüz binlerce binlerce kişinin yaralanmıştır. Kolombiya'da terör örgütleri devletin bir kısmını kontrol edebilecek güce ve boyuta ulaşmıştır. Bu bildiride, Kolombiya'daki terörist örgütler ve Kolombiya'nın terörle mücadele stratejileri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Terör, Terörizm, Kolombiya'da Terörizm

Kadın, Persona, Anima/Animus ve Mekân Açısından Cinsiyetçi Yaklaşımlar: Ayrılıktan Sonra

Ayla Oğuz

Kişinin sosyal imajının yansıması olarak tanımlanan persona Jung'cu bir arketip olup bireyin ben ile sosyal alan arasında bağ kurmasına hizmet eder. Latince'de 'maske' sözcüğüyle tanımlanan persona kişinin kendisine ait olmayan bir karakterle özdeşleşmesi anlamına gelir. Psikanalizin önemli kuramcılarından Carl Gustav Jung arketipler ve ortak bilindışı kavramları ile ruhsal süreçlerin açıklanması bağlamında bilime önemli bir katkı sağlamıştır. Jung'a göre insan ruhu kişinin davranış ve düşüncelerinde bilinçli ya da bilinçsiz olarak işlev edinen bütün ruhsal süreci kapsar. Jung'a göre ortak bilinçdışı bastırılmış duygu ve düşüncelerin ilk örnekleriyle doludur. Öte yandan kadın kavramı ise Jung'cu bağlamda kadın ve erkeğin ruhundaki kadınsı ve erkeksi taraflara gönderme yapan anima ve animus ile tanımlanır. Bütün bu kavramsal çerçevede Karayip kökenli bir Britanya'lı yazar olarak Jean Rhys'in Ayrıldıktan Sonra (After Leaving Mr. MacKenzie) adlı romanında kadın-erkek ilişkisini cinsiyetçi bir yaklaşımla anlatmaya çalıştığı gözlemlenmektedir. Mr MacKenzie, bir yandan Julia'nın sevgilisi olarak İngiliz erkeğini temsil ederken diğer yandan erkekler açısından kadını kontrol etmede ekonomik gücün ne kadar önemli olduğunu açığa çıkarır. Romanda baş karakter Julia Paris'te bir süre yaşadıktan sonra aşk kırgını bir kadın olarak Londra'ya yerleşmiş ve Mr. MacKenzie ve ilişki kurduğu bütün erkekler tarafından hor görülmüştür. Sonuç olarak böylesi bir erkek egemen toplumun soğuk atmosferinde yaşayan Julia kadınlık duyguları yönünde zamanla hissizleşir. Jung'cu terimlerde düşünüldüğünde bunun nedeninin Julia'nın içinde yaşadığı toplumla ve özellikle de erkeklerle bağ kurmasına aracılık eden personasının topluma başka bir Julia resmi göstermesinden kaynaklandığı ortaya çıkar. Bu anlamda Jung'cu psikanalitik yaklaşımda Julia'nın animusuna uygun düşen erkek imgesinin kusurlu olduğu görülmektedir. Ayrıca, romanda Julia'nın yaşam örüntüleri boyunca kadın, anima/animus, persona, mekân ve cinsiyetçi geçişlerin birbirini izlemesi romanı cinsiyetçi ve arketipsel çözümlemeler yönünde değerli kılmaktadır. Bu açıdan romanın cinsiyetçi terimlerde ve Jung'cu bakış açısıyla irdelenmesi İngiliz Edebiyatı ve psikanaliz bağlamında disiplinler arası çalışmalara değerli bir katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: cinsiyetçi, kadın, arketip, Jung, Jean Rhys

2006 ve 2019 Türkçe Öğretim Programlarında Yer Alan Dinleme Kazanımlarının Seçici Dinleme Stratejisi Açısından Karşılaştırılması

Oğuzhan Uzun

Dinleme, insanlar arası sağlıklı bir iletişimin gerçekleşmesi için önemli bir işlevi üstlenmektedir. Konuşma becerisinin ön koşuludur ve iletişim açısından kişinin başkasıyla iletişim kurabilme sürecinde etkilidir. İletişim işlevi dışında eğitim sürecinde bilgi edinmek, akademik başarıyı üst düzeye çıkarmak ve kalıcı bir öğrenme gerçekleştirmek için dinleme becerisi kullanılmaktadır. Gelişen teknolojiyle birlikte dinleme/izleme araçlarının gelişmesi eğitim sürecinde dinleme becerisi açısından birçok bilgiye ulaşmayı çok kısa bir süre içerisinde mümkün kılmaktadır. Bu sayede birey bilgiye ulaşırken zamandan ve enerjiden tasarruf edebilmektedir. Bilgiye kısa sürede ulaşılabilmesi eğitim açısından olumlu bir durumken diğer yandan dinleyici durumunda olan bireyin gereğinden fazla bilgiye maruz kalmasına neden olabilmektedir. Gereğinden fazla bilginin doğruluğunun ve dinleyici konumunda olan bireyin işine yarayıp yaramayacağının değerlendirilebilmesi dinleme süreci içerisinde oldukça zordur. "Bilgi kirliliği" olarak bilinen bu durumun aşılabilmesi, ihtiyaç duyulan bilgiye ulaşabilmek için dinleme becerisinin etkin bir şekilde kullanılması, dinleyici durumundaki bireyin hangi bilgiye ulaşmak istediğinin farkında olması gerekmektedir. Farkındalık, eğitim sürecinde "Seçici Dinleme Stratejisi" ile oluşturulabilir. Söz konusu strateji; insanların ilgi, ihtiyaçlarına göre dinleme/izleme metni içerisinden bilgiyi alıp anlamlandırması temeline dayanmaktadır. Eğitim ortamında öğrencilerin hangi bilgiyi almaları gerektiğinin farkına varabilmeleri, stratejinin aktif olarak öğretmen tarafından öğrenciye kullandırılmasıyla sağlanabilir. Araştırmanın amacı, 2006 ve 2019 Türkçe öğretim programlarında yer alan dinleme kazanımlarının karşılaştırmalı olarak incelenerek seçici dinleme stratejisini geliştirmeye yönelik kazanımların varlığının ortaya konulmasıdır. 2019 programının güncel, Türkçe öğretmenleri tarafından kullanılan mevcut program olması; 2006 programı ise yapılandırmacı anlayışa geçişin ilk programı olmasından karşılaştırma konusu olarak seçilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretim Programı, Dinleme Eğitimi, Seçici Dinleme Stratejisi

İşletme-Örgütsel Bağlılık

Özlem Itil, Erhan Akalin

Çalışmanın amacı kamu kurumlarında çalışanların örgütsel bağlılıklarını üst seviyelere çıkararak, verimliliği arttırmaktır. Özellikle kurumlarda yönetici değişiklikleri ile örgütsel bağlılığın değiştiği görülmüştür. Burada yöneticilerin personele yaklaşımı, çalışanların yeteneklerine göre bölümlere ayrılması ve demokratik, katılımcı ortam oluşumunun örgütsel bağlılığı arttırdığı gözlemlenmiştir. Bu beraberinde verimliliği ve müşteri memnuniyetini arttırmıştır. Karşılıklı diyaloglarla hem çalışanların hem de vatandaşların geri dönüşleri pozitif yönde olmuştur. Örgütsel davranış alanına yönelik ilk bilimsel yaklaşımlar psikologlar tarafından ortaya konmuş ve geliştirilmiştir. Psikologların ilk yaklaşımı işe alınacak kişilerin seçimine yönelik olarak ortaya çıkmış ve ayrıca yapılan işlerin bölümlere ayrılması şeklinde de kendini göstermiştir. Ana amaç örgütlerde üretkenliği ve verimliliği arttırmak olduğu için öncelikli olarak çalışma hayatında insan davranışlarını anlamak ayrıca yorumlayarak bilimsel bir alana oturtmak şeklinde metodolojik bir yaklaşım olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle ikinci Dünya Savaşı'ndan sonra örgütsel davranış alanında yapılan çalışmaların sayısı artmış ve farklı görüşler ortaya atılmıştır. Çalışanların içsel dünyalarının nasıl etkilendiği ve örgütleri de nasıl etkilediği de ayrıca araştırılmış ve örgüt yapısı içinde şekillendirilmiştir. Küreselleşmeyle birlikte örgüt yapılarında farklılıklar ortaya çıkmış ve buda beraberinde örgütsel öğrenmeyi, çeşitliliği, yetenek yönetimini ön plana çıkarmıştır. Çalışma psikoljisinin alanına giren iş yaşam dengesinin korunması ve etkileşimi ayrıca etik davranışların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması konuları da toplum yapısının pozitif bir şekilde etkilenmesine katkı sağlamaktadır. Örgütsel davranış bilimi kamu kurumlarında uygulanmakta mıdır? Kamu kurumu şeklinde genel bir ifade, bütünü tam olarak anlamamızı zorlaştıran bir ifadedir. Her kamu kurumunun farklı bir işleyişi ve kültürü vardır. Bazı kamu kurumları çok statik olabilmekte diğerleri oldukça mobil olabilmektedir ya da ikisinin de harmanlandığı bir yapı içinde olabilmektedir. Modern Yönetim Tekniklerinde dile getirildiği gibi hizmet verilen vatandaşında paydaş olduğu yapılar aynı zamanda örgütün farklı boyutlarda olduğunu göz önüne sermektedir. Çalışanların örgütsel bağlılığının arttırılmasına yönelik bir organizasyonel yapının oluşumu motivasyon arttırıcı uygulamaların varlığı, liyakat esaslı çalışma ortamının sağlanması insan çeşitliliğine ve çalışanların yeteneklerine göre iş bölümü yapılması ve periyodik eğitimler kamu kurumlarında örgütsel bağlılığın yükselmesini ve beraberinde aidiyet duygusunun artmasını sağlayacaktır. Yönetici konumundaki kişilerin liderlik vasıflarına sahip olması, dünyadaki gelişmeleri yakından takip etmesi ve demokratik bir yapıda olması kamu kurumlarında var olan yapıları daha da ileriye taşıyacak ve örgütsel bağlılığı arttırarak üretkenliği ve verimliliği pozitif yönde etkileyecektir. Oto kontrol sistemi ile çalışanlara iç işleyişte aynı zamanda denetim yapabilme ve söz söyleme hakkı sağlanabilecektir. Sonuçta bu işleyişler aidiyet duygusunu en üst seviyeye ulaştıracaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Kurumu, Örgütsel Bağlılık, Örgütsel Davranış, Liderlik

L'Arménie Gazetesi Işığında Minas Çeraz'ın Ermeni Meselesi Adına İngiltere'de Yürüttüğü Faaliyetler

Büşra Beyhan

Fransız İhtilali sonucunda zuhur eden milliyetçilik akımı, dönemin büyük imparatorluklarını etkilemesinin yanı sıra Osmanlı Devleti'ni de kıskacına almıştır. Osmanlı Devleti'nin azınlık tebaasından Rumlar, Sırplar, Bulgarlar ve pek çok millet gibi Ermeniler de bağımsız bir idare kurabilmek amacıyla çeşitli isyan hareketlerinde bulunmuştur. Bağımsızlık yolunda Düvel-i Muazzama'nın desteğini kazanmak isteyen Ermenilerin faaliyetleri kilise, aydınlar, öğretmenler, gazeteciler gibi çeşitli gruplar tarafından desteklenmiştir. "Bağımsız Ermenistan" adına faaliyet gerçekleştiren isimlerden biri, hem Ermeni Patrikhanesi himayesinde hem de Avrupa devletlerinde bireysel faaliyetlerde bulunan Minas Çeraz'dır. Berlin Kongresi'nin eski Ermeni delegelerinden biri olan Çeraz, Paris merkezli yayınladığı L'Arménie gazetesi ile hem Ermeni Meselesini Avrupa kamuoyuna tanıtmış, hem de gerçekleştirdiği faaliyetleri bu gazetede yayınlamıştır. Çeraz'ın yayınladığı faaliyetlerinden biri de 1880 senesinde Ermeni Patriği tarafından "Özel Elçi" unvanı ile görevlendirilerek İngiltere'ye gönderilmesi ve burada kurduğu temaslardır. W.E. Gladstone, James Bryce, Charles Dilke, F.W. Chesson gibi döneminin ünlü siyasi isimleri ile özel görüşmelerde bulunan Çeraz pek çok dük, lord,leydi, büyükelçi ve gazeteci ile de temaslar kurmuştur. Çeraz, görevinden yaklaşık 21 yıl sonra İngiltere'deki görüşmelerini L'Arménie gazetesinde "Une Mission Politique en Anglettere" başlığı ile yayınlamıştır. Mevzubahis mesele ile ilgili yerli ve yabancı literatürde kapsamlı bir çalışmanın bulunmamasından dolayı bu çalışmada, L'Arménie gazetesinin ışığında Minas Çeraz'ın İngiltere'deki faaliyetleri incelenecek ve Ermeni meselesi adına olan katkısı ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Minas Çeraz, L'Arménie, Basın.

Milli Kimliğin ve Bilincin İnşasında ve Yeniden Üretilmesinde Kent Müzeleri Örneği

Aysel Tapan

Milliyetçi söylemin inşası ve hafızalara kazınması sürecinde merkezi konumda olan ulusal müzeler, bir milletin tarihinin basit bir göstergesi ya da sunumu değildir. Müzelerin, milli bilincin şekillenmesi ve sürekliliğinin sağlanması, milli kimliğin inşası ve yeniden üretilmesi için elverişli toplumsal koşulların yaratılmasında işlevsel bir niteliği bulunmaktadır. İdeolojik ve kültürel olarak bağdaştırıcı bir araç olan müzeler, ulusun "şanlı" ve "kutsal" geçmişine ilişkin bilgi biçimleri üreterek ulusu anlama şeklini belirleyen, toplumsal bağları koruyan ve türdeşleşmeyi sağlayan en önemli faktörlerden biridir. Müzeler ayrıca, toplumsal belleğin inşasında hatırlatılmak istenen şeylerin hafızalarda yer etmesi ve derin izler bırakabilmesi için eserlerin anlam ve sembolleriyle toplumsal değer, tutum ve inançlar arasında bir eşleştirme ve uyum sağlamaktadır. Birlik inancını besleyen sembollerle yaratılan ortak bir geçmişle oluşturulan toplumsal bellek ise milli kimliğin üretilmesinde temel bir rol oynamaktadır. Birlik inancını besleyen milliyetçi anlam ve sembollerin gündelik hayatta sürekli tekrar edilerek hatırlatılmasında kullanılan araçlarından biri olan müzeler aynı zamanda devlet ideolojisinin anlamlandırılması ve meşruiyet kazanması meselelerinin çözümüne katkıda bulunmaktadır. Çünkü müzeler, gerçekliğin gündelik hayatta düzenlenmesinde kullanılan en etkili araçlardan biri olmuştur ve bir milletin sahip olduğu toplumsal, kültürel ve ekonomik değerler gündelik hayatın içinde birbirini etkileyen ideolojik süreçlerin bir ürünüdür. Milliyetçilik ve gündelik hayatın bu çokboyutlu yapısı nedeniyle simgeler her yere sirayet etmektedir. Milliyetçi anlam ve semboller, milli kimliği inşa etmek ve yeniden üretmek amacıyla banal bir şekilde gündelik hayatta temsil edilmektedir. Milliyetçiliğin müzeler üzerinden gündelik hayattaki yansımaları ve tasarımları bağlamında bu çalışmanın amacı ise müzelerin milli kimliğin ve milli bilincin inşa edilmesi ve yeniden üretilmesi sürecinde işlevini irdelemektir. Çalışma kapsamında, Anadolu Medeniyetleri Müzesi ve İstanbul Şehir Müzesi'ndeki eserler sergileme ve sunum teknikleri de göz önünde bulundurularak görsel metin okuma yöntemle incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Milliyetçilik, milli kimlik, milli bilinç, ulusal müzeler.

Türk Dış Politikasındaki Yeni Normatif Paradigma: Batı-Merkezciliğe Bir Karşı Koyuş

Aslı Ege

Türk dış politikasındaki yeni "normatif" paradigma dünyadaki yoksulluğun ve eşitsizliğin giderilmesi arayışında ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Davutoğlu'na göre, yükselen bir güç olarak Türkiye, uluslararası sistemde yeni, belki de reformist bir kimlik sahibi olmanın özlemi içerisindedir. Bu amaçla, örneğin Türkiye'nin yaklaşık dört milyon göçmeni barındırmasının, bu tarz bir reformist kimlikle ilişkisi vardır. Buna göre Türkiye, küresel adaletsizliğe karşı koyan söyleminde, aynı zamanda mevcut dünya düzenine ve kurulu güçlerin statükocu siyasetine de eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmaktadır. Buradan kaynaklanarak, Türkiye, Batı'ya karşı benzer değerler sistemini paylaştıklarını düşündükleri Ortadoğu üzerinden Doğu ve Afrika üzerinden Güneye doğru açılımlarında Batı'nın sömürgeci geçmişinden kaynaklanan emperyalizminden dem vurmuş, kendisini "ezenlere" karşılık himayedar olarak sunmuştur. Burada, mevcut uluslararası düzenin hem az gelişmiş ülkeler açısından hem de Ortadoğu boyutuyla Müslüman ülkeler için "adaletsiz" boyutuna dikkat çekilmektedir. Bu doğrultuda AK Partinin kullandığı Kuzey-Güney medeniyet retoriği de Doğu-Batı medeniyet retoriğinin bir uzantısı olarak işlemektedir. Arap Baharının yerini bıraktığı Ortadoğu'daki mevcut savaş ortamında ve IŞİD terörü ve mülteci krizinin varlığında Doğu-Batı ikileminin bir kez daha derinleştiği bir ortamda, Kuzey-Güney retoriğinin dinamiklerini de bünyesinde barındıran Türkiye, "uluslararası adalet" vurgusu üzerinden ahlaki bir söylemle sadece Batı'ya karşı Doğuyu değil, Kuzey'e karşı Güneyi de savunmaktadır. Bu öngörülerle, bu bildiri, Türk dış politikasındaki yeni normatif paradigmanın özünün küresel adalet taleplerinde ifade bulduğunu ve içeriğinde aslında Batı merkezciliğe bir karşı koyuşu barındırdığını savunmaktadır. Bu karşı koyuş, tek başına Batıyı hedef göstermekten ziyade, dünya düzeninin adaletsiz kurumsal, siyasal ve ekonomik temsillerine bir eleştiridir. Fakat aynı zamanda Batı merkezli modernleşme paradigmasına ve tarih algısına da bir meydan okumadır. Bu bildiri, disiplinler arası bir yaklaşımla normatif teoriye ve niteliksel araştırma yöntemlerine dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Batı-merkezcilik, dış politika, normatif

Öznel İyi Oluş ve Hayatın Anlamı: Sosyal ve Duygusal Yalnızlığın Aracı Rolü

Ahmet Çağlar Özdoğan

Amaç:

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ve hayatın anlamı arasında sosyal ve duygusal yalnızlığın aracı etkisi incelenmiştir. Araştırmanın katılımcıları Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 18-33 olup, 307'si kız ve 170'i erkek olmak üzere toplam 477 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada Yaşam Doyumu Ölçeği (Diener, 1985), Olumlu - Olumsuz Duygu Ölçeği (Watson ve Ark., 1988) ve Hayatın Anlamı ve Amacı Ölçeği (Aydın, Kaya ve Peker, 2015) ve Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (DiTomasso, Brannen ve Best, 2004) kullanılmıştır. Araştırmada veriler korelasyon ve çoklu regresyon yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Aracı etki sınaması için Preacher ve Hayes'in (2008) önerileri doğrultusunda regresyon temelli aracılık makrosu kullanılmıştır ve aracılığın anlamlılığını kontrol etmek için ise bootstrapping prosedürü kullanılmıştır. Araştırmada öznel iyi oluş ile hayatın anlamı ve sosyal ve duygusal yalnızlık arasında anlamlı ilişkiler belirlenmiştir.

Yöntem:

Araştırma ilişkisel araştırma modeline uygun olarak düzenlenmiştir.

Önem: Mutluluk ve mutluluğa ilişkin yordayıcıların toplum ruh sağlığı açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bulgular:

Hayatın anlamının üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeylerini anlamlı düzeyde açıkladığı tespit edilmiştir (ΔR^2=.21, p<.001). Sosyal ve duygusal yalnızlığın üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeylerini anlamlı düzeyde açıkladığı tespit edilmiştir (ΔR^2=.14, p<.001). Aracı etki için yapılan bootstrapping sınamasında öznel iyi oluş ve hayatın anlamı arasındaki ilişkide aile içinde yalnızlığın (bootstrap katsayısı = -.06, SH = .02; %95% GA = -.09, -.03), sosyal yalnızlığın (bootstrap katsayısı = -.05, SH = .01; %95% GA = -.08, -.01) ve romantic yalnızlığın (bootstrap katsayısı = -.03, SH = .01; %95% GA = -.05, -.01) kısmi aracı etkiye sahip olduğu bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öznel İyi Oluş, Hayatın Anlamı, Sosyal ve Duygusal Yalnızlık

İlkokul Öğrencilerinin Çevre Farkındalıklarının Belirlenmesi

Mustafa Yeşilyurt, Rumeysa Özperk, Ayşe Nur Şahin

Çevre, canlıların hayatları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde bulundukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı ifade etmektedir. Günümüzde sağlıklı bir çevrede yaşamak, temel insan haklarından biri olarak kabul edilmektedir. Bu ise ancak kaliteli bir eğitimle mümkündür. Bu amaçla öğretmen ve öğrencilerin en iyi şekilde bilgilendirilmeleri sağlanmalıdır. Öğrencilerin okul dışında, doğadaki öğrenme deneyimlerini çevre bilinci vermeye yönelik olarak zenginleştirmek ve çeşitlendirmek ve öğrencileri doğayla buluşturarak, çevreyi keşfetmelerini sağlamak ve onlara çevreye karşı sorumluluk bilinci aşılanmalıdır. Çevre eğitimi, çevreye duyarlı ve çevre koruma konusunda olumlu tutum ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmeyi amaçlamakta ve çevre sorunlarının çözümünde de en üst noktada yer almalıdır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerine çevre farkındalıklarının geliştirilmesidir. Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ön-test, son-test, kontrol gruplu deneysel deney kapsamında yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu, İstanbul Esenler ve Güngören de bulunan devlet ilkokullarda yapılmıştır. Esenler'de bulunan ilkokul kontrol grubunu oluştururken Göngören'de bulunan ilkokul deney grubunu oluşturmuştur. Araştırmanın verileri çevreye yönelik farkındalık getirme anketi ile elde edilmiştir. Araştırma da elde edilen veriler SSPS paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda deney grubu lehine anlamlı farkındalık belirlenmiştir. Ön ve son testlerde son testlerinde lehine anlamlı farkındalık belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda ilkokul öğrencilerin de çevre farkındalıklarının geliştirilmesine yönelik etkinliklerin önemli olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler; Çevre Eğitimi, Farkındalık, Sorumluluk

9. Dönem Sinop Milletvekillerinin TBMM'deki Faaliyetleri (1950-1954)

Kerem Ermiş

1950 genel seçimleri Türkiye Cumhuriyeti Tarihi'nde dönüm noktalarından birini oluşturmuştur. 14 Mayıs 1950'de yapılan bu seçimlerde Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı Demokrat Parti'ye devretmiştir. Böylece Demokrat Parti'nin 1950-1960 yılları arasında on yıl sürecek olan iktidarı başlamıştır. DP Dönemi 27 Mayıs 1960'da bir askeri darbe ile sonlandırılmıştır. Ocak 1946'da kurulmuş olan Demokrat Parti, 1950 seçimlerinde 487 milletvekilliğinden 416'sını kazanmıştır. DP'nin bu başarısında şüphesiz uygulanan çoğulcu sistemin payı vardır. Birçok ilde seçimlerin Demokrat Parti tarafından kazanılmasına rağmen DP bu seçimlerde Sinop'tan milletvekili çıkaramamıştır. XI. Döneme gelindiğinde ise milletvekilliklerinin tümü Demokrat Parti tarafına geçmiştir. Bahsi geçen dönemde iktidar ile muhalefetin partisi olan CHP arasında yoğun tartışmalar yaşanmıştır. Meclis içerisinde yaşanan bu tartışmalardan Sinop milletvekilleriyle alakalı olan kısımlarına ayrıntılı olarak yer verilecektir. Mamafih 9. Dönemde görev yapan TBMM içerisindeki Sinop milletvekillerinin biyografileri, yaş ve eğitim durumları kısaca aktarılacaktır. Müteakiben 6 milletvekilinin TBMM'deki faaliyetleri ortaya konulacaktır. 1950 seçimlerinde Sinop'tan 5 milletvekili seçilmiş, 1951 yılı ara seçimlerinde ise vekillerin sayısı altıya yükselmiştir. Sinop milletvekillerinin TBMM içerisinde oldukça aktif oldukları görülmektedir. Çeşitli meslek gruplarına dâhil olan Sinop milletvekillerinden bazıları diğer teşrii dönemlerinde de seçilerek görev yapmıştır. Vekillerden bazılarının meydana getirdiği eserler mevcut olup bu kaynaklara konu dâhilinde müracaat edilecektir. 9. Dönem Sinop milletvekillerinin hayatları hakkındaki bilgilerimizin çoğunluğu TBMM Arşivindeki Hal Tercümelerine dayanmaktadır. Bilindiği üzere Demokrat Parti yıllarında iktidar-muhalefet ekseninde yoğun bir muhalefet ortamı oluşmuştur. Çalışmanın amaçlarından biri de Sinop özelinde, iktidar-muhalefet ilişkisinin panoramasını çıkarmak olacaktır. Sinop milletvekillerinin biyografileri hakkında bazı çalışmalar mevcut olup tamamını kapsayan bir çalışma henüz yapılmamıştır. Yine bazı kaynaklarda vekillerin hayatları hakkında bilgilere rastlamak mümkündür. Bu çalışmayı özgün kılan ise değer ise 9. Dönem Sinop milletvekillerinin hayatlarını ve meclis içerisindeki çalışmalarını bir bütün olarak ortaya çıkarmaktır. Araştırma esnasında ağırlıklı olarak Cumhuriyet Arşivi ve TBMM Arşiv belgelerinden faydalanılacaktır.

Anahtar Kelimeler :Cumhuriyet Halk Partisi, Demokrat Parti, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Sinop Milletvekilleri.

Döviz Kuru Değişimlerinin Otomotiv Sektöründeki Satınalma Üzerine Etkisi

Aykut Çalişkan, Mesut Karakaş

Bu çalışmada otomotiv sektörünün ülke ekonomisi için önemi, Türkiye ve dünya otomotiv sektörünün gelişmesi ve döviz hareketlerine karşı olan tutumu incelenmiştir. Döviz kurlarında ki yıllara göre değişimler ve ekonomiye etkileri baz alınarak otomotiv sektöründeki tüketici üzerinde oluşturulan satın alma etkileri ele alınmıştır. Otomotiv üretiminde yıllar içerisinde meydana gelen yükselişlere bir de refah seviyesindeki artışlar eklenince Türkiye de otomobile olan talep sürekli artan bir hale gelmiştir. Bu sebepten dolayı sürekli olarak cari açık sorunu ile karşılaşan ülkeler de bu sektördeki değişimleri yakından takip etmektedirler. Bu durumda bu sektöre yönelik talebin bileşenlerinin belirlenmesi kritik önem taşır. Buradan yola çıkarak; bu çalışmada, kritik önem taşıyan bileşenlerden biri olan döviz kurlarındaki değişim ve otomotiv satışlarının arasındaki ilişki incelenmeye çalışılmıştır. Türkiye pazarında özellikle 1990'lı yılların başlarında ihracat ve üretimde büyük gelişmeler yaşandığı gözlemlenmiştir. Bu olgu dolayısı ile veri seti olarak 1992-2018 yılları arasında zaman serisi ele alınarak ARDL (Autoregressive Distributed Lag Bound Test) analizi yapılmıştır. Veri seti oluşturulurken ODD (Otomotiv Distribütörler Derneği), OSD (Otomotiv Sanayi Derneği), TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) vb. kuruluşlardan yararlanılmıştır. Oluşturulan ekonometrik modelde otomobil satışları, ticari araç satışları, döviz kurları, sanayi gayri safi yurt içi hasıla ve benzin fiyatları değişkenler olarak ele alınmıştır. Çalışmada ARDL analizi kullanılarak sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. ARDL analizi sonucunda döviz kurundaki yıllara göre değişiminin otomotiv sektöründeki satın alma üzerinde ters orantıya sahip olduğu gözlemlenmiştir. Dövizdeki artış oranları otomotiv satışlarında azalışa, döviz kurundaki azalış ise otomotiv sektördeki artışa sebebiyet vermektedir. Sonuç olarak, döviz kuru değişimlerinin gözle görülür şekilde değişmesi ülke ekonomisini etkilemiş ve bu etkileşim otomotiv sektörüne de belirgin şekilde artış ve azalış şeklinde yansıma göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Döviz Kuru, Otomotiv Sektörü, ARDL

Akreditasyon Sürecinde Öğretim Görevlilerinin Hizmet-İçi Eğitim İhtiyaç Analizi

Uğur Diler

Eğitimde ilerleme iyi eğitilmiş öğretmen, öğretmen eğitimi ise iyi planlanmış hizmet içi mesleki eğitim çalışmaları ile mümkündür. Bu araştırmada; hizmet içi eğitim ihtiyaç analizi anketleri akreditasyon sürecinde görev almak isteyen 99 öğretim elemanı üzerinde uygulandı. Bu anketlerin değerlendirilmesi sonucunda, öğretim elemanlarının nerdeyse tümünün performansını geliştirmeye yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının olduğu sonucuna varıldı. Analiz sonucuna göre eğitim düzeyi farklı olan personellerin eğitim ihtiyacının 1.boyutunu değerlendirmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunurken eğitim ihtiyacının 2.boyutunu değerlendirmeleri arasında anlamlı fark bulunmadı. Eğitim ihtiyacı anketinin 2. Boyutunda sadece ölçme değerlendirme ile ilgili eğitimler olduğundan ve ankete katılan öğretim elemanlarının bu eğitimlere daha önceden katıldıkları için anlamlı fark bulunamadı. Eğitim ihtiyacının 1.boyutunun değerlendirilmesinde farklılık yaratan grubun belirlenmesi amacıyla yapılan TUKEY testi sonucuna lisans mezunlarının eğitim ihtiyacının 1.boyutu için katılımları en düşük iken yüksek lisans mezunlarının en yüksektir. Bunun sonucunda 30 öğretim elemanından rastgele seçilerek 15 tanesine 2017-2018 yılında 75 saatlik eğitim verilmiştir. Eğitimlerin sonunda "Eğitim Değerlendirme Anketi" yapılarak Eğitimin Planlanması ve Programı, Eğitimcilerin Yeterlilik Düzeyi, Eğitim Sonu Kazanımlar, Genel Değerlendirme sonuçları ortaya koyulmuştur. Deney grubunda eğitim öncesi ve eğitim sonrası bilgi ve beceriye dayalı performans maddelerinin puanlarının karşılaştırılması amacıyla yapılan Wilcoxon testi sonuçları tabloda verilmiştir. Analiz sonucuna göre bilgi ve beceriye dayalı performans maddelerinintamamında eğitim sonrası puanlar eğitim öncesi göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde artmıştır (p<0,05). Buna göre yapılan hizmet içi eğitim personelin bilgi ve beceriye dayalı performansını artırmıştır. Kontrol grubunun eğitim öncesi bilgi ve beceriye dayalı performans maddeleri puanları ile deney grubunun eğitim sonrası puanlarının karşılaştırılması amacıyla yapılan Mann Whitney testi sonucuna göre deney grubunun eğitim sonrasında bilgi ve beceriye dayalı performans maddelerinin tamamının puanları kontrol grubunun eğitim öncesi puanlarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksektir. Bu sebeplerden dolayı akreditasyon sürecinde görev almak isteyen tüm öğretim elemanlarının akreditasyon sürecini sağlıklı, düzgün, güvenilir, tarafsız, standartlara uygun yürütebilmesi için bu eğitimi almaları tavsiye edilmektedir.

Anahtar Kelimeler :Hizmet-içi Eğitimler, Eğitim Planı ve Programı, Eğitimcilerin Yeterlilik Düzeyi, Akreditasyon Süreci

Cinsiyete Göre Gelişme Endeksi Kapsamında Değerlendirilen Dünya Ülkelerinin K- Ortalamalar Kümeleme ile Tekrar Değerlendirilmesi

Özge Eren

Cinsiyet eşitsizliği, tarihsel olarak insani gelişmenin önünde büyük bir engel olarak duran dünyanın farklı ülkelerinde kadınların, genç kızların ve kız çocuklarının farklı alanlarda karşılaştığı ve yaşadığı dezavantajlı durumların kaynağıdır. Özellikle 90'lı yıllara sonrasında Birleşmiş Milletler tarafından hem farkındalık yaratabilmek, hem de önleyici aktiviteler geliştirebilmek için üzerinde yoğun olarak çalışılan ve politikalar üretilmeye çalışılan bir alandır. Birleşmiş Milletler bu konuyu sayısallaştırmak amaçlı " Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi " adlı bir endeks türeterek hemen hemen her yıl ülkeleri gelişmemiş, az gelişmiş, gelişmiş ve çok gelişmiş olarak 4 farklı kategoride konumlamaya çalışmaktadır. İndeks cinsiyet eşitsizliğini insan gelişiminin üç önemli yönüyle ölçmektedir. İlk boyut üreme sağlığıdır ve bu boyut anne ölüm oranı (doğumda) ve ergen doğum oranları ile ölçülmüştür. İkinci boyut güçlenme ve yetki ayağıdır ve kadınların meclisteki temsil oranı ile en az orta öğretim düzeyindeki 25 yaş ve üstü yetişkin kadın oranı ile değerlendirilmektedir. Son ayak ise ölçülen işgücü piyasasına katılım olarak ifade edilen ve 15 yaş ve üstü kadın nüfusun işgücüne katılım oranı ile ölçülen ekonomik durumdur. Çalışmamızdaki çıkış noktası ise belirli göstergelere dayanarak elde edilen Cinsiyet Eşitsizliği Endeksine göre gerçekleştirilen kümelenme yapısının bir de k ortalamalar kümeleme algoritması ile nasıl şekillenebileceğinin görülmesi çabasıdır. Bu kümelenme yöntemi her bir ülkeyi 5 boyutlu uzay düzlemde, Birleşmiş Milletlerin önerdiği gibi 4 kümeye ayrılması belirtildiğinde kümelenme sonucunda üzerinde çalışılan dünya ülkelerinin çok gelişmiş ve gelişmiş olarak nitelendirdiği ülkeler bir küme üzerinde toplanmıştır. Bu açıdan bakıldığında yapılan ayrımda özellikle çok gelişmiş ve gelişmiş olarak değerlendirilen ülkeler bir kümede yer alması bu ülkelerin genel olarak birbirlerine çok yakın bir pozisyonda olduklarını göstermektedir. Çalışmada esas amaç aslında bir açıdan da farklı ölçümlemelerle bu sıralama ya da gruplandırmaların nasıl değişebileceğini de göstermek olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi; K-ortalamalar Kümeleme Yöntemi; Ülkelerin Gelişmişliği

İlkokul Matematik Dersinde "En Yakın Onluğa Yuvarlama" Konusunun Oyun Yöntemiyle Öğretilmesinin Öğrenci Başarısına Etkisi

Ebru Ergül, Mustafa Doğan

Şüphesiz ki, matematiğin bütün konuları ayrı ayrı önem arz etmektedir. Bazı konuların öğretimi ise ilerideki öğretim kademelerinde öğrenilecek konuların anlaşılmasını etkileyebilmektedir. Öğretimine ilkokul ikinci sınıf düzeyinde başlanılan bir sayıyı en yakın onluğuna yuvarlama konusu (hangi onluğa daha yakın) bunlardan birisidir. Bu konu yalnızca öğrencilerin aritmetik işlemler yaparken kolaylık sağlaması için öğrendiği kısa bir yol değil aynı zamanda 6. sınıftaki "yaklaşık değer" ve 12. sınıftaki "limit" kavramlarının temelini oluşturmaktadır. Ancak günümüzde limit kavramı halen birçok öğrenci tarafından net olarak anlaşılamamaktadır. Bu durum bizlere öğrencilerin önceki sınıf düzeylerinde yaklaşık değer belirleme ya da bir sayının hangi onluğa daha yakın olduğu konularıyla ilgili öğrenme eksikliklerinin olduğunu göstermektedir. Bu eksikliklerin kaynağını bulmak içinse ilkokul süreçlerine inmek ve sorunun kaynağını "İlkokul süreçlerinde matematiksel kavramlar nasıl kolay anlaşılır?" sorusuna yanıt aramakta bulmak izlenilmesi gereken yollardan birisidir. Elbette ki bu sorunun sayısız cevabı bulunabilir. Bunlardan birisi de aktif öğrenme yönteminin matematiksel kavramların öğretilmesi üzerinde etkili bir tekniği olan oyun temelli öğrenmedir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı ilkokul ikinci sınıf "hangi onluğa daha yakın" kavramı öğretiminde oyunla desteklenmiş süreçlerin geleneksel yöntem ile yapılan öğretim süreçlerine göre öğrencilerin akademik başarıları üzerinde ne derecede etkili olduğunu ortaya çıkarmaktır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden gerçek deneysel desenlerinin bir türü olan öntest-sontest kontrol gruplu seçkisiz desen kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilindeki bir devlet okuluna devam eden 22'si deney, 26'sı kontrol grubunda olacak şekilde seçilmiş 48 ilkokul ikinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Üç haftalık uygulama süreci boyunca deney grubunda konu ile ilgili olarak oyun destekli faaliyetler; kontrol grubunda ise milli eğitim programının uygulamaları yürütülecektir. Denencelerin sınanması için gerekli olan veriler araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testleri ile toplanacaktır. Araştırma verileri bir istatistik programı kullanılarak analiz edilecektir. Araştırmanın sonuçları kongre sunumunda paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Matematik Eğitimi, Oyun ile Öğretim, Sayı Yuvarlama.

Sürdürülebilirlik Endeksi Duyurularının Firma Değerine Etkisi

Devran Deniz

Sosyal sorumlu yatırımlar son 30 yılda dünyada önemli gelişmeler göstermiş olup Türkiye'de de son yıllarda bu alanda gelişmeler yaşanmaktadır. Türkiye İş Bankası tarafından oluşturulan Tema çevre yatırım fonu ve daha önemlisi BİST tarafından oluşturulan sürdürülebilirlik endeksi (XUSUR) bu gelişmelerin örneklerindedir. Sürdürülebilirlik endeksi Borsa İstanbul tarafından 4.11.2014 tarihinde hesaplanmaya başlanmış olup, endeksin değeri çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim ölçütlerine göre endekse dâhil edilen şirketler üzerinden hesaplanmaktadır. Endeksin oluşturulmasındaki amaç yatırımcılar ve şirket yöneticileri tarafından kurumsal sosyal sorumluluk konularında farkındalık oluşturmaktır. Bu şekilde çevre, kurumsal yönetim, sağlık, güvenlik gibi sürdürülebilirlik konularında duyarlı yatırımcılar için yatırım alternatifleri oluşturulabilecek dolayısıyla şirketler de sürdürülebilirlik konusunda duyarlı olma eğilimine girecektir. Sosyal sorumlu yatırımlar açısından yapılan çalışmalar ise sosyal sorumlu yatırımlar veya sosyal sorumlu şirketlerin performansları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada sosyal sorumlu yatırımlar için en önemli temsilci olan sürdürülebilirlik endeksine dâhil olmanın firma değerine etkisi araştırılmıştır. Bunun için endekse dâhil olma veya çıkarılma duyurularının firma değerine etkisi olay etüdü yöntemi ile incelenmiştir. Çalışma sonucunda endekse dâhil olan şirketlerin duyuru günü ve ertesi iş gününü kapsayan 2 günlük olay penceresinde normalüstü getiri ortalaması istatistiksel açıdan sıfırdan farklı olmadığı tespit edilmiştir. Endeksten çıkarılma olay sayısı ise çok az olduğu için analiz edilmemiştir. Elde edilen bulgu gerek olay etüdü yöntemi ile gerekse endekse dahil olan ve olmayan şirketlerin kârlılık oranlarının karşılaştırıldığı çalışmaların sonuçları ile örtüşmektedir. Söz konusu çalışmalar daha kısa dönemli very periyotları ile geçmiş yıllarda yapılmış olup bu çalışmanın bulguları söz konusu sonuçları daha geniş ve yeni bir veri seti ile kuvvetlendirmiştir. Sonuç olarak elde edilen bulgular XUSUR endeksinin başlangıcından bu yana zaman içinde sürdürülebilirlik endeksi ve sosyal sorumlu yatırımlar konusunda toplumda farkındalığın oluşmadığı şeklinde yorumlanabilir. Ancak ilerleyen yıllarda bu konuda yatırımcılar ve şirket yönetimleri nezdinde nasıl farklılaşmaların olacağı incelenmeye devam edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sorumlu Yatırım, Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Sürdürülebililik Endeksi, Olay Etüdü, Normalüstü Getiri.

Türkiye'de Kent Sosyolojisi'nin Çalışma Tarzı Üzerine Bir Değerlendirme: Disiplinlerarası Mı Değil Mi?

M. Burcu Bayrak

Sosyolojinin pek çok alt-disipline ayrılmış olması, her zaman tartışılan bir konudur. Bir yanda tek bir sosyoloji altında kalınması gerektiğini savunanlar, diğer yanda alt-disiplinlere ayrılmanın incelemeyi kolaylaştıracağını ve 'özel'e ya da 'yerel'e inebilmeyi sağladığını söyleyenler bulunmaktadır. Bu ayrım, alt-disiplinlerin ve farklı epistemolojilerin önemini ve katkısını yadsımadan, sosyoloji başlığı altında, büyük ve genel bir kuram yaratma çabasıyla aşılabilir. Bunun için de hem çeşitli bilim dallarına ve disiplinlerarası bilgiye hem de çeşitli sosyolojiler tarafından sağlanmış teorik ve pratik bilgiye ihtiyaç olduğu açıktır. Kent Sosyolojisi, bu teorik ve pratik bilginin toplanabileceği en uygun alt-disiplinlerden biridir. Şikago Okulu ile birlikte kurumsallaştığı tarihler, disiplinlerarasılığın da yükselişe geçtiği dönemdir. Şikago Okulu da başarısını bu disiplinlerarasılığa; pek çok farklı alandan, pek çok bilim insanının, farklı bakış açılarını yansıtmasına borçludur. Okul'un farklı isimlerle anılmasının nedeni de budur. Kent Sosyolojisi, ilerleyen yıllarda tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bir disiplin olarak kendini kurmuş, akademik anlamda kendine yer edinmiş; fakat bu disiplinlerarası çalışma tarzını sürdürememiş ve kendi içine kapanmıştır. Nasıl ki toplumu anlamak için iktisadi, siyasi, yönetsel, ideolojik, tarihi vb. bütün bilgiye ihtiyacımız var ise, binlerce yıldır binlerce farklı şekilde var olan kenti anlamak için de tüm bu bilgi gereklidir. Bu doğrultuda çalışmada; Kent Sosyolojisi için neden disiplinlerarası bir çalışma tarzının gerekli olduğunu göstermek, Türkiye'de Kent Sosyolojisi'nin disiplinlerarası bir çalışma tarzına sahip olup olmadığını anlamak ve disiplinin hangi konu ve kuramlarla sınırlandırıldığını belirlemek hedeflenmektedir. Betimsel araştırma biçiminde kurgulanan çalışma, büyük ölçüde teorik olacak ve geniş çaplı literatür taramasına dayanacaktır. Bunun yanı sıra Türkiye Üniversitelerindeki, Kent Sosyolojisi dersi kapsamındaki konular ve kaynaklar da taranacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent Sosyolojisi, Çalışma Tarzı, Disiplinlerarasılık, Türkiye.

Abd-Sscb Gerginliği Ekseninde 1957 Suriye Bunalımı ve Türkiye

Işıl Tuna

I. Dünya Savaşı sırasında Ortadoğu'da Osmanlı yönetiminin çekilmesinin ardından kısa bir süre sonra bölge emperyalist güçlerin bayrağı altına girmiştir. Suriye'de de bu bağlamda Fransız Mandası kurulmuştur. Ancak II. Dünya Savaşı sırasında Ortadoğu'da emperyalist güçlerin himayesinde bulunan devletlerin teker teker bağımsızlıklarını kazanmaları Türkiye ile Arap Devletleri arasındaki ilişkilerde yeni bir başlangıç yapılabileceğinin işaretini verdiği gibi bölgede bir güç boşluğu oluşturdu. Bu boşluğu doldurmak savaş sonrası birbirlerine karşı soğuk savaş ilan eden ABD ve SSCB'ye düşüyordu. Sovyet yayılmacılığının kısa süre içinde yönünü Ortadoğu'da Suriye'ye yöneltmesi haklı sebepleri olan Türkiye'yi endişelendirmekteydi. Çünkü II. Dünya Savaşı sonrası Sovyetler Birliği'nin Türkiye'nin kuzeyinden toprak talep etmesi ile yaşanan gerilim Türkiye'nin dış tehdit algısı olarak Sovyetleri görmesine neden oldu. Türkiye ile Suriye'nin tarihsel geçmişine baktığımızda ikili ilişkiler cumhuriyetin ilk yıllarında istenen düzeye ulaşamamıştı. Aynı durum 1946 tarihinde kurulan ve 14 Mayıs 1950 seçimleri ile iktidara gelen Demokrat Parti döneminde de devam etmekteydi. Böyle bir ortamda Suriye'nin Sovyetler Birliği ile yakınlaşması Türkiye'yi endişelendirdi. Suriye'de olası bir Sovyet rejimi ile Türkiye fiilen muhasara altında kalmış gözükecekti ve Türkiye bir NATO üyesiydi. Bölgedeki gelişmeleri yakından takip eden ABD'de bu durumdan oldukça rahatsızdı. Netice olarak Amerika Türkiye'ye Suriye sınırı boyunca asker yığmasını teşvik etti. Sovyetler'in Suriye'yi kullanarak Ürdün üzerinde siyasi bir hâkimiyet kurma çabası içerisine girince Türkiye ile Suriye arasında kriz patlak verdi. Mayıs 1957 tarihinde Suriye'deki seçimleri sol partilerin kazanması üzerine Türkiye'nin endişesi daha da artmıştı. ABD elçileriyle Türkiye arasındaki görüşmeler devam ederken Sovyetler 10 Eylül 1957 tarihinde Başbakan Adnan Menderes'e gönderdiği bir mektupla suskunluğunu bozdu. Suriye'nin Türkiye'yi BM'ye şikâyet etmesi ile de konu uluslararası boyut kazandı. Konunun BM'de görüşülmesi üzerine kriz yumuşar gibi olsa da krizin tam olarak sona ermesi BAC'nin kurulmasına kadar sürdü. 5 Bildiri özetleri 250-300 kelime arasında olmalıdır. Çok kısa ve çok uzun bildiriler hakem değerlendirmesine tabi tutulmadan elenecektir. Gönderilen bildirilerin akademik olarak özgün ve daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış/sunulmamış ve yayımlanmak/sunulmak üzere başka bir dergiye ya da etkinliğe gönderilmemiş olması gerekmektedir. Özet bildirilerde çalışmanın amacı, sorunsalı, önemi, yöntemi ve bulguları verilmeli, bilimsel dil ve üslup gözetilmelidir. Türkçe yazım kurallarına dikkat edilmelidir. Bu çalışmada Türkiye'yi Suriye ile karşı karşıya getiren konjonktürel, tarihsel ve siyasal arka plan belirtildikten sonra Türkiye'nin süreçteki politikasının değerlendirilecek ve bu politikanın sonuçları gözler önüne serilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ortadoğu, Türkiye-Suriye İlişkileri, Demokrat Parti, ABD, Sovyetler.

Kara Katil'in Çeviri Serüveni Üzerine

Özge Altıntaş, Ayşe Banu Karadağ

Ait oldukları dönemin bir kesitini sunabildikleri için edebiyat alanında "yeni gerçekçilik" kavramı çerçevesinde incelenen polisiye edebiyat eserleri, son yıllarda çeviribilim alanının da araştırma nesneleri haline gelmiştir. Çevirinin salt metinsel aktarımdan ziyade özgün metnin yeniden yazımı olduğu düşüncesinden hareketle, başka toplumlarda üretilen polisiye edebiyat ürünleriyle benzerlikler taşıyan telif polisiye eserler çeviribilimin araştırma alanına dahil edilebilmektedir. Bu bakış açısıyla yurt dışında polisiye edebiyat çevirisi üzerine yapılan çalışmalar, kaynak dizgedeki polisiye eserlerde işlenen alegorinin çeviri yoluyla gerek dizgede gerek kültürün alegorisine dönüştürülebileceğini göstermektedir (Rolls & Sitbon, 2013). Yurt dışındaki çalışmalara konu olan ve farklı toplumların edebiyat dizgesinde karşılaşılan polisiye edebiyata ilişkin çeviri sorunsallarının bir benzerine edebiyat dizgemizde de rastlanmaktadır. Edebiyat dizgemizde seri halinde yayımlanan ilk telif polisiye edebiyat eserleri kendi döneminin kültürel, tarihsel ve ideolojik bir tasvirini yapmaktadır. Fakat bu eserler "yeni gerçekçilik" çerçevesinde değerlendirilebilmelerine rağmen batılı polisiye karakterler ve onların serüvenleriyle olan benzerlikleri nedeniyle pek çok çalışmanın tartışma konusu olmuştur. Bu çalışmanın amacı, ilk telif polisiye serisi olarak sunulan Türklerin Sherlock Holmes'ü Amanvermez Avni (1913-1914) kapsamında yayımlanan Kara Katil isimli eseri polisiye çevirisi bağlamında yeniden ele almaktır. Bu amaçla serinin dördüncü kitabı olan Kara Katil isimli öykünün Sherlock Holmes öyküleriyle karşılaştırmalı bir incelemesi yapılacaktır. Kurgu ve karakter karşılaştırması odağıyla yapılacak bu incelemede, kaynak ile erek metin arasındaki benzerlikler ve farklılıklar saptanacaktır. İnceleme sonucunda saptanan benzerlikler ve farklılıklar polisiye çevirisi kapsamında ortaya atılan "düşünümsel yeniden çeviri" ("re-translation") (Rolls, 2016: 445) kavramı ışığında değerlendirilecektir. Metin üretimi sırasında yazar/çevirmen Ebüssüreyya Sami'nin başvurduğu yöntemler çeviribilim bağlamında tartışmaya açılacak ve çeviri geleneğimizdeki metin üretim yöntemleri çerçevesinde irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Polisiye Edebiyat Çevirisi, Düşünümsel Yeniden Çeviri, Kara Katil

Finansal Piyasaların Bağlanmışlık Analizi: Türkiye Örneği

Oğuz Eskin

Şokların finansal piyasalar arasında yayılması, uluslararası finans/ekonomi literatüründe önemli bir araştırma alanıdır. Hisse senetleri ve döviz piyasaları arasındaki oynaklık yayılımlarının zamanla değiştiği ve ekonomik türbülans dönemlerinde yükseldiği gözlemlenmiştir(Grobys, K., 2015). Örneğin, petrol fiyat şoklarının reel ekonomi üzerinde önemli etkilerinin olduğu belgelenmiştir(Kilian, 2009). Finansal şoklar ortaya çıktığında, finansal piyasalar yüksek dalgalanmalara maruz kalır ve piyasalarda görülmemiş bir hızla dalgalanmalar gerçekleşmektedir. Piyasalar arasındaki finansal bağlantılılık nedeniyle, finansal istikrarsızlık dönemlerinin şok etkileri normal ekonomik duruma göre daha hızlı yayılabilmektedir. Genel olarak ekonomi stres döneminde değil ise, oynaklığın yayılma etkileri neredeyse yok denecek kadar azdır. Hisse senedi piyasaları ise ekonomideki temel faktörlerden etkilenir. Finansal kriz dönemlerinde piyasalar arasındaki etkileşim (bağlanmışlık) yükseldiği için, araştırmacılar yaptıkları çalışmalarda piyasalar arası bağlanmışlığı özellikle finansal kriz ve istikrarsızlık dönemleri için ölçmeye çalışmışlardır. Yapılan çalışmalar finansal piyasalar arasındaki yayılma etkilerinin finansal istikrarsızlık ve kriz dönemlerinde yükseldiğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada Diebold ve Yılmaz (2009,2012,2014)'un geliştirdiği Bağlanmışlık Endeksi yöntemi kullanılarak finans piyasalarının oynaklıklarının bağlanmışlığı ve piyasalar arası geçiş incelenmiştir. Bunun yanında Diebold-Yılmaz bağlanmışlık çerçevesinde Schmidbauer vd. (2013) ve Schmidbauer vd. (2016) tarafından geliştirilen yayılma değerleri(Propogation Value) hesaplanarak, bu piyasaların şok yayma potansiyellerini de hesaplanmıştır. 2010 Ağustos – 2019 Eylül tarihleri için Reuters veri terminalinden alınan günlük döviz kuru(USD/TRY), BİST100 endeksi, petrol fiyatları ve 10 yıllık gösterge tahvil faizi verileri ile analiz yapılmıştır. Bu dönem içinde USD/TRY döviz kuruna gelen şokların büyük ölçüde diğer piyasalara net pozitif oynaklık kaynağı olarak davrandığı görülmüştür. Görece kısa bir dönem haricinde Bist100 endeksi diğer piyasalardan net şok alıcı bir davranış sergilemektedir. Analizimiz daha uzun bir süreyi kapsaması için 2 yıllık gösterge tahvil oynaklıkları ile tekrarlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bağlanmışlık Analizi, Döviz Kuru, Finansal Piyasalar, Finansal Şoklar

Birikim Süreçlerinde Dönüşüm ve Konut Politikalarına Etkisi: Çin Halk Cumhuriyeti Örneği

Ferhat Koçoğlu

Çin Halk Cumhuriyeti 1970'li yılların sonlarından itibaren gerçekleştirilen ekonomik reformlarla birlikte birikim sürecinde dönüşüm yaşamış süreç konut politikaları açısından da önemli değişimleri beraberinde getirmiştir. Çalışmanın temel amacı konut politikalarıyla birikim süreçleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyarak farklı birikim rejimlerinde ortaya çıkan konut politikalarını Çin Halk Cumhuriyeti özelinde incelemektir. Çalışma bu bağlamda ilk olarak reform öncesi merkezi ve planlı ekonominin sosyalist konut politikasına ilişkin değerlendirmelerde bulunacaktır. Dönemin konut politikalarına yön veren aktörlerin süreçteki rolleri ve uygulamaları çalışmanın ana başlıklarından biridir. Merkezi ve planlı dönemin konut politikalarına ilişkin sorun alanları çalışmanın bir diğer odak noktasıdır. Bu dönemde konut politikasının oluşturulması ve uygulanmasında resmi yönetsel birimler ve devlet mülkiyetindeki işletmeler dışında başka bir aktörden söz etmek olanaklı değildir. 1978 sonrası sosyalist piyasa ekonomisine adım adım geçiş sürecinde devletin ve ilgili aktörlerin konut politikalarına ilişkin tutumları; konut sunumu ve konutların mülkiyet hakları bağlamında değişime uğramıştır. Değişimin temel unsurlarından biri; devlet mülkiyetindeki konutların satışı ve kiralanmalarına ilişkindir. Bu kapsamda farklı politika ve programlar uygulamaya konmuş ve yeni birikim sürecinin işleyişine uygun konut piyasasının temelleri oluşturulmaya başlanmıştır. Konut politikaları sınıfsal talepleri ve sonuçları içeren bir süreçtir dolayısıyla reform sonrası değişimin temel unsurlarından biri sınıfsal taleplere uygun konut politikalarının oluşturulması ve bu bağlamda farklı konut tiplerinin ortaya çıkmasıdır. Değişimin bir diğer unsuru devlet mülkiyetindeki arazilerin kullanım haklarına ilişkindir. Bu bağlamda arazi kullanım haklarının genişletilerek konut piyasasının zemini güçlendirilmiştir. Çalışmada temel vurgu konut politikasının ekonomik anlamdaki birikim sürecine uygun şekilde ticarileşmesi ve konut geliştiricilerinin reformlar sonrası aktif olarak konut piyasasına girerek geleneksel konut politikasının piyasa odaklı olarak değişime uğramasıdır.

Anahtar Kelimeler: Çin Halk Cumhuriyeti – Konut Politikası –Sosyalist Piyasa Ekonomisi-Birikim Süreçleri

İngiliz "The Times" Gazetesine Göre Halifeliğin Kaldırılması (1924)

Mevlüt Samet Yıldız, Çağatay Benhür

Hz. Muhammed, İslam dininin peygamberi olmasının yanı sıra; aynı zamanda liderlik ettiği toplumun siyasi lideri konumunda olmuştur. Arapça'da, birinin yerine geçen anlamında kullanılan halife kelimesi, İslam dini içerisinde Hz. Muhammed'den sonra Müslümanların siyasi yöneticisini tanımlamak için kullanılmıştır. Hz. Muhammed'in vefatının ardından Dört Halife dönemi başlamıştır. Göreve gelen ilk dört halife de başına geçtikleri toplumun siyasi lideri konumunda olmuşlardır. Sonrasında Halifelik unvanı Emevi ve Abbasi hanedanlığının üyeleri tarafından kullanılmıştır. Abbasiler döneminde Halifeliğin siyasi gücü kısmen Selçuklular aracılığıyla Türklere geçmiştir. Osmanlı Padişahı, Yavuz Sultan Selim'in 1517 yılında gerçekleştirmiş olduğu Mısır seferi sonrasında, Halifelik tamamen Türklerin eline geçmiştir. Ayrıca bu olayla birlikte Halifelik ilk kez Arapların kontrolünden çıkmıştır. 1517 yılından Halifeliğin kaldırılacağı 1924 yılına kadar Halifelik makamını temsil edecek olan Osmanlı Padişahları, özellikle ilk dönemlerde Halife unvanından daha çok Sultan unvanını kullanmayı tercih etmişlerdir. Tarihsel süreç içerisinde yaşanan bazı gelişmeler çerçevesinde Halifelik makamının etkisi sıklıkla tartışılır olmuştur. Özellikle Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı Padişahı ve Halife Mehmet Reşad'ın ilan ettiği cihada karşı Mekke Şerifi'nin ayaklanması sonucunda bu tartışmalar zirve noktasına ulaşmıştır. Uygulanmaya konduğu tarihten, Büyük Millet Meclisi tarafından saltanatın kaldırılmasına kadar geçen süreçte daha çok siyasi bir makam olarak kullanılan Halifelik unvanı, ilk kez devlet işlerinden ayrı tutularak yine Osmanlı hanedanından olan Abdülmecid Efendi'ye Büyük Millet Meclisi tarafından verilmiştir. Ancak Halife Abdülmecid Efendi'nin, Osmanlı hanedanından gelmesinin de etkisiyle kendisine çizilen sınırlar dışında hareket etmesi hasebiyle; 3 Mart 1924 tarihinde Halifelik Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kaldırılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının üzerindençok kısa bir süre geçmesinin ardından Halifelik makamının kaldırılması tarihsel süreç içerisindeki en önemli meselelerden biri konumunda olmuştur. Olayın gerçekleştiği dönem itibariyle İngiltere sömürgesi altından birçok Müslüman topluluk bulunmaktadır. Bu sebeple çalışmamızda dönemin İngiltere'sinin en önemli gazetelerinden sayılan The Times aracılığıyla Halifelik makamının kaldırılmasının gerek İngiliz kamuoyunda gerekse de İngiltere hâkimiyeti altındaki Müslüman topluluklarda ne şekilde değerlendirildiği ve yorumlandığı incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halifelik, Devrimler, The Times, Türkiye, İngiltere

Reel Efektif Döviz Kurunun, İhracat ve İthalat Fiyat Endeksi Üzerindeki Etkisi

Burçin Yazar, Batuhan Medetoğlu, Salih Tutar

Dış ticaret, mal ve hizmetlerin sınırlar arasında belirli bir ücret karşılığında değişimini ve akışını ifade etmektedir. Ülkelerde dış ticaret genel olarak iki şekilde gerçekleşmektedir. Bu hareketin ilki, ülkelerde üretilen mal ve hizmetlerin, yurtdışına belirli bir ücret karşılığında satılmasını ifade eden ihracat şeklinde gerçekleşmektedir. İkinci olarak da ülkelerin yurtdışından, belirli bir ücret karşılığında mal ve hizmet almasını ifade eden ithalat şeklinde gerçekleşmektedir. Para ve mal akışına bakıldığında ise ihracatta para akışı ülke içerisine, mal akışı ise ülke dışına doğrudur. İthalatta ise mal akışı içeri, para akışı ülke dışına doğrudur. Kimi zaman da hariçte işleme gibi rejimlerle, ihracat yapılmak üzere ithalat da yapılmaktır. Döviz, genel bir tanımlama ile yabancı ülke paraları veya para yerine geçen ödeme araçlarına verilen isimdir. Nakit yabancı paralara efektif döviz ya da efektif adı verilmektedir. Döviz piyasası ise yabancı para ya da para yerine geçen araçların alınıp satıldığı piyasalar şeklinde tanımlanmaktadır. Döviz piyasasında, bankalar, dış ticaret firmaları, spekülatörler, arbitrajcılar, Merkez Bankası, hazine, döviz brokerleri ve enflasyondan korunmaya çalışan işlemciler gibi aktörler bulunmaktadır. Döviz arz ve döviz talebi sonucunda da döviz kuru oluşmaktadır. Döviz kuru, ulusal bir paranın, yabancı para karşısındaki değeri şeklinde tanımlanabilir. Literatürde döviz kuru sabit, esnek ve denetimli olmak üzere 3'e ayrılmaktadır. Reel efektif döviz kuru da dış ticarette önemli pay sahibi ülkelerin para birimlerinden oluşacak sepet dikkate alındığında, Türk Lirasının ağırlıklı ortalaması şeklinde tanımlanmaktadır. Dış Ticaret Akımları Teorisi'ne göre bir ülkenin parasının değerini belirleyen etken, o ülkenin yapmış olduğu mal ve hizmet ihracat ve ithalâtıdır. Döviz kurunda yaşanan artışların, ihracatı arttırması, ithalatı ise azaltması beklenmektedir. Kur artışı, ülkede bulunan mal ve hizmetlerin fiyatlarını düşüreceğinden ihracat artmakta, ithalat ise azalmaktadır. Bu çalışmada, reel efektif döviz kurlarının, ihracat ve ithalat fiyat endeksi üzerindeki etkisi incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İhracat, İhlalat, Döviz Kuru, Dış Ticaret Akımları Teorisi, Efektif

Tipografiye Göstergebilimsel Yaklaşım

İrem Fulya Özkan, Ahmet Dolunay

Grafik tasarımı alanındaki gelişmeler, hedef kitlenin bilgi alma ve bilgiyi işleme biçimlerini aşamalı olarak etkilemektedir. Grafik tasarımcılar, tasarımlarını oluştururlarken geleneksel sanat unsurlarının ve tasarım ilkelerinin yanında güncel (teknolojik, sosyo-kültürel vb.) yenilikleri de özenli bir şekilde kullanmaktadırlar. Sürekli gelişen teknolojinin hayatın pek çok alanına hâkim olduğu bu modern ortamda, tasarımlarda, sunulan iletilerin yorumlanmasına yardımcı olmak için daha hızlı algılanabilecek referanslar kullanılmalıdır. Grafik tasarımı çalışmalarının, insanların seçimlerini etkilediği ve istenilen yönde karar vermeye yönlendirdiği bilinmektedir. Hazırlanan tasarımlar, hedef kitlenin ilgili konu hakkında bilgilendirilmelerini sağlamakta, önceliklerini belirlemelerine yardımcı olmakta ve onların karar vermeleri konusunda yönlendirmeler yapmaktadır. Matbaanın icadı ile ivme kazanan grafik tasarımı alanındaki gelişmeler neticesinde, tasarım ve tipografi ayrılmaz bir bütün haline getirmiştir. Bir mesajı hedef kitleye iletme kaygısı ile oluşturulan tasarım ürünleri, tipografiyi sadece anlamlı metin kısıtlamasıyla değil görsel bir öğe olarak da kullanmaya başlamıştır. Tipografi alanında meydana gelen gelişmeler, tipografinin kendi başına yeni bir tasarımsal varlığa dönüşmesini sağlamıştır. Herhangi başka görsel bir öğeye ihtiyaç duymadan yalnızca tipografik elemanlarla tasarımlar yapılabilmektedir. Tipografi, bazı tasarımlarda genel yapıyı desteklemek amacıyla yardımcı eleman olarak kullanılırken, yeni dönemde bu ikincil yapıdan çıkarak başlı başına tasarımın öznesi haline gelmiştir. Çalışmada, tipografinin, tasarımlarda konuşmanın yazı hali olması ve metnin okunabilirlik kaygısı dışında, kendisinin fiziksel ve tasarımsal varlığı ele alınmıştır. Bu bağlamda araştırmada, tasarımın bütünü ile birlikte kullanılan tipografik elamanların, hedef kitlenin, iletilen mesajı anlamlandırma süreçleri üzerinde doğrudan nasıl bir etkiye sahip olduğu incelenmiştir. Gelişen tasarım anlayışı kapsamında bu çalışma, tipografi alanına etkili ve etkileşimli iletişim modelleri kazandırılması açısından önemlidir. Bildiri içeriğinde, ele alınan kavramsal çerçeve, tipografinin semantik ipuçlarının hedef kitle üzerindeki beklenen etkilerini analiz eden yeni araştırma alanlarına kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tasarım, Tipografi, Grafik Tasarımı, Göstergebilim, Sanat ve Tasarım.

Tasarım Süreçlerinde Özgünlük ve Özgürlük İlişkileri

İrem Fulya Özkan

İletişim kavramı, insanlık tarihinden bu yana süregelen ve zamanla evrimleşen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanların iletişim kurma güdüsü, günümüze kadar çok çeşitli sözel ya da görsel biçimlerde karşımıza çıkmaktadır. Değişen dünya ve gelişen teknoloji yapıları ile birlikte yerini daha farklı karmaşık mesajları iletme amacına yöneltmiştir. Görsel bir iletişim platformu olan grafik tasarımı alanında en önemli kaygı, belirlenen izleyici kitlesi ile iletişim kurmaktır. Bir grafik tasarım ürünü, verilmek istenilen mesajın direkt olarak, en sade şekilde ve akılda kalıcı şekilde izleyiciye iletme kaygısı taşımaktadır. Başka bir deyişle, tasarımcılar, tasarımlarda yer alan mesajın hedef kitleye net şekilde iletmek için, kavramların dizilimini görsel bir kompozisyonda, gerekli tasarım kuralları ve esasları en iyi biçimlerde kullanarak vurgulamalıdır. Grafik tasarımcılardan, tasarımlarda mesajın sağlıklı iletmesi dışında iletiyi, özgün ve yaratıcı biçimlerde ortaya koyması beklenmektedir. Bu bağlamda tasarımcılar, müşterinin talep ve isteklerini iyi anlamalı ve belirlenen tüketici hedef kitlenin kültürel yapısını iyi analiz etmelidir. Aynı zamanda, tasarım süreçleri kapsamında kültürel, ekonomik, politik bağlamların yanı sıra tasarım üslubu, estetik ve medya kanalı gibi bağlamları da göz önünde bulundurulmalıdır. Ancak, tüm bu etkenler arasındaki ilişkilerin ve etkileşimlerin iyi anlaşılması ve uygulanması beklenmektedir. Bu çalışmada, tasarım süreçlerindeki özgünlük ve tasarım biçimlerindeki özgürlük kavramları narasındaki ilişkiler, tasarımcı, müşteri ve tüketici kitle çerçevesinde ile ele alınmıştır. Çalışma, özgün bir grafik tasarım ürünü ortaya koymak için gereken tasarım sürecinde, tasarımcıların rolleri ve görevleri üzerinde etki eden unsurları incelemektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, tarafların demografik bağlamları, tasarım süreçlerini, tasarımın kendisini ve iletilen mesajın algılanma süreçlerini nasıl etkilediği arasında bir ilişki ortaya koymaktır. Bu çalışma içerisinde ele alınan ilişkiler, grafik tasarımı eğitimi ve eğitim sonrası profesyonel çalışma alanlarında yaratıcı yaklaşımlar bağlamında yeni araştırma alanlarına kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Grafik Tasarımı, Tasarım, İletişim, Özgünlük, Özgürlük.

Türkiye'deki 1968 Öğrenci Hareketlerinde Bir Gençlik Örgütü: Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı

Elif Tosun

1952 yılında faaliyetlerine başlayan Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı (TMGT), öğrenci, işçi, köylü ve kadın olmak üzere dönemin farklı gençlik gruplarını bir platformda temsil etme amacıyla yola çıkmış ve yaklaşık 30 yıl boyunca faaliyetlerini sürdürmüş dernek düzeyinde bir kuruluştur. Gençliğin sorunlarını dile getirmek ve gençliğe yönelik faaliyetlerini duyurmak için ise 1960-1968 yılları arasında Gençlik dergisi adıyla bir yayın çıkarılmıştır. Bahsedilen yayın organı incelendiğinde TMGT'nin 1960-1968 yılları arasında haftada bir gün gençliğe yönelik radyo yayını yapmak, kültür ve sanat faaliyetlerini teşvik etmek ve turizm çalışmaları yürütmek gibi çeşitli faaliyetler gerçekleştirdiği görülmektedir. Ayrıca uluslararası düzeyde Batı gençliği örgütlenmeleri tarafından düzenlenen toplantılara katılan TMGT, buradan hareketle Türk gençliğinin ilerlemesi ve ülke kalkınmasına hizmet etmesi için yapılması gerekenlere dair hedeflerini de bahsi geçen aracılığıyla dile getirmiş ve dönemin parti yöneticilerinin gündemine taşımaya çalışmıştır. Bu sunumda, dünyanın pek çok yerinde toplumsal huzursuzluğun oluştuğu ve dönemin pek çok gencinin aktif olarak dünya ve ülke siyasetine yönelik eleştirilerini yükselttiği 1968 hareketleri sürecinde TMGT'nin Türkiye'deki gençliğe dair eylemleri ve söylemleri ile dünya siyasetine yönelik eleştirilerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Dünya siyasetinde önemli bir etki yaratan bu sürecin Türkiye'de nasıl deneyimlendiği, nasıl bir birikimin ürünü olduğu veya 68 sürecinin hangi talepler doğrultusunda biçimlendiği daha önce pek çok çalışmada ele alınan bir konudur. Burada ise Türkiye'de 1968'e uzanan yolda TMGT'nin neler hedeflediği ve 1968 sürecine nasıl yaklaştığı sorularına cevap verilmeye çalışılarak döneme dair literatüre bir katkı yapılması hedeflenmektedir. Döneme dair anı, biyografi düzeyindeki pek çok eserin yanı sıra Türkiye'de 68 hareketi üzerine yazılmış ikincil kaynaklarda bir gençlik örgütü olarak TMGT'den bahsedilmektedir. Bu çalışmada ise bunların yanı sıra Gençlik dergisi ve ek olarak TMGT yayınlarından çıkarılan bazı süreli yayınlardan yararlanılmıştır. Dergide yer alan metinler üzerinde yürütülen içerik analizi tekniği ile TMGT'nin, ulusal ve uluslararası düzeydeki sorunlar karşısındaki tutumu, gençliğe yönelik söylemleri ve Türkiye 1968'ine yönelik görüşleri bütüncül olarak ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: TMGT, Gençlik, 68 Hareketi

Milli Görüş Hareketi'nin Kapitalizm Kavrayışına Dair Sembolik Bir Pencere: Necmettin Erbakan'ın Odalar Birliği Başkanlığı (1969)

Leman Meral Ünal

Bu sunumun amacı, Milli Görüş hareketinin tarihsel lideri olan Necmettin Erbakan'ın genel başkan seçildiği 1969'daki Türkiye Odalar Birliği (TOB) seçimlerinin, Türkiye'nin ilk bağımsız İslamcı hareketi olan Milli Görüş Hareketi'nin kapitalizm anlayışını ve sermaye sınıfı ile kurduğu ilişkiyi anlamada vazgeçilmez bir rehber olduğunu ortaya koymaktır. Türkiye İslamcılığının önde gelen siyasi aktörlerinden biri olan ve 1970'lerin başından itibaren İslamcılığı yasal alanda gerçek bir siyasal harekete dönüştüren Erbakan, Türkiye kamuoyunun gündemine ilk olarak Odalar Birliği'nde yaptığı başkanlık görevi ile gelmiştir. Bilindiği üzere Odalar Birliği, TÜSİAD'ın (Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği) kurulacağı 1971 yılına kadar sınıf içi mücadelelerin yaşandığı en önemli sermaye örgütüdür. Erbakan'ın Anadolu sermayesinin tüm katmanlarının desteğiyle Odalar Birliği'nin başına geçmesi, burjuvazinin tüm kesimlerini eşit şekilde temsil etme misyonunu taşıdığı öne sürülen bir kurumun farklı kesimlerin mücadele alanı haline geldiğini göstermesinin yanı sıra kurum içindeki siyasi süreçlerin geleneksel olarak aldığı biçimden önemli bir sapmaya da işaret ediyordu. Ne var ki Erbakan'ın küçük ve orta boy sermaye kesimlerinin desteğiyle seçildiği Odalar Birliği başkanlığı çok uzun sürmedi. Süleyman Demirel liderliğindeki Adalet Partisi'nin (AP) girişimiyle, göreve gelmesinden sadece iki buçuk ay sonra polis zoruyla görevden alındı. Erbakan'ın hem küçük ve orta sermayenin desteğiyle Odalar Birliği başkanlığına seçilmesi hem de Türkiye kapitalizminin çelişkilerinin kamuoyunda açıkça görünür kılındığı bir müdahaleyle görevden alınması Türkiye'de devlet-işadamları, devlet- dini gruplar, büyük sanayiciler-küçük ve orta boy taşra burjuvazisi ve elbette Milli Görüş hareketi ile kapitalizm arasındaki ilişkiyi anlamaya dair sembolik bir örnektir. Çalışmada ikincil kaynak olarak zorunlu üyeliğe dayanan bir sınıf örgütü olan ticaret ve sanayi odalarına dayanan akademik çalışmaların yanı sıra Türkiye sermaye sınıfının gelişimine ve kapitalizm-dindarlık ilişkisine odaklanan literatürden de yararlanılmıştır. Birincil kaynak olarak ise 1969 yılının ana akım gazeteleri, süreli yayınları ve Türkiye Odalar Birliği'nin rapor ve tutanakları içerik ve söylem analizi tekniği ile incelenmiştir.

Anahtar kelimeler; Necmettin Erbakan, Milli Görüş Hareketi, Türkiye Odalar Birliği, Sermaye sınıfı, Kapitalizm

Husserl Fenomenolojisi ve Natüralizm Eleştirisi

Anıl Salar, Songül Demir

Bu çalışmanın hedefi, Husserl'in geliştirdiği Transandantal Fenomenoloji'yi, natüralist ontoloji ve doğal tavra karşı nasıl konumlandırıldığının gösterilmesidir. Öncelikle düşünürün Fenomenolojik tavır ve Doğal tavır arasında yaptığı ayrıma işaret edilecektir. Bu tavırlardan ilkinde Felsefi ve transandantal (bilmenin yapılarına ilişkin) bir soruşturma söz konusu iken, ikincisinde kaynağını gündelik hayatta bulan ve Bilimsel pratikte sürdürülen bir naif realist inanç söz konusudur. Husserl'e göre natüralizmin kaynağı, deneyimin asli yapıları üzerine bir düşünümün geliştiril(e)memesidir. Bu karşıtlığın ortaya koyulmasının ardından, Husserl'in son dönem çalışmasında, bilimsel tavrın sınırlılığını ve Transandantal Fenomenolojiyi tematize etmek için ortaya koyduğu (bilim-öncesi ve bilim-ötesi yaşayışı ve bilimin pratikleri ile tüm sonuç ürünlerini kapsayan) Yaşam-dünyası kavramının, bilimin tasavvur ettiği dünyadan nasıl farklılaştığı serimlenecektir. Husserlin önerdiği Transandantal Fenomenoloji'nin felsefeye yüklediği görevin ve önerdiği metodun ele alınması, Felsefe'nin neden bilimlerin temelinde olması gerektiğini ortaya koyar. Zira bilimlerin her biri Yaşam-dünyası'nı kısmi olarak incelese de, bunların hiçbiri kendi koşullanmalarını ve çalışmalarının örtük varsayımlarını ele alacak kapasitede değildir. Yaşam-dünyası'nın araştırılmasının zemininin ve apriori yapılarının incelenmesi; hem Felsefe'nin asli görevine cevap verebilmesi, hem de Bilimler'in başarıya ulaşabilmeleri için elzemdir. Aksi halde, tüm bu disiplinler ve sahip olduğumuz kurumlar, bir Kriz'in içine sürüklenecektir. Çalışmanın önemi, günümüzde natüralizmin Husserl'in yaşadığı dönemde olduğu kadar belki de daha fazla etkili olmasıdır. Natüralizmin'in insana ve yaşama ilişkin indirgemeci yaklaşımının ortaya koyulup tartışılması günümüzde Felsefi bir görev olarak ortaya çıkar, zira natüralizmin kendisi Felsefe'nin sınır ve yeterliliğini tartışma konusu yapmaktadır. Fenomenoloji ise natüralizme karşı gerek 20. yüzyılda gerek günümüzde en önemli eleştirel cephelerden birisini oluşturur. Çalışmanın sonuçları, natüralizmin gerek doğanın gerek bilincin natüralizasyonu ve nesneleştirilmesi sürecine dayandığı ve Fenomenoloji aracılığı ile bu sürecin hem açıkça ortaya koyulabileceği hem de bu ontolojinin Felsefe ve Bilimler için dejenere edici sonuçlarının gösterilebileceğidir.

Anahtar Kelimeler; Natüralizm, psikolojizm, transandantal fenomenoloji, yaşam-dünyası, kriz.

Büyükşehir Belediyelerinde, Meclis ve Başkan Uyumsuzluğu, Başkanlar "Topal Ördek" Durumuna Düştüler mi?

Bekir Parlak, Fatih Bilgin

31 Mart 2019 tarihinde yapılan seçimler sonrasında, İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediyelerinde görev değişimi yaşanmıştır. 31 Mart'ta yapılan seçimlerde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı parti değiştirmiştir. Daha sonrasında İstanbul'da Başkanlık seçimleri iptal edilmiş, tekrar yapılan seçimlerde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığını Cumhuriyet Halk Partisinin adayı kazanmıştır. Bu seçimler sonrasında, Ankara ve İstanbul'un ilçe belediye başkanlıkları ve ilçe belediye meclislerinin büyük çoğunluğunun Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından kazanıldığı, Büyükşehir Belediye Başkanlıklarının ise Cumhuriyet Halk Partisi adaylarınca kazanıldığı bir tablo karşımıza çıkmıştır. İlçe Belediye Meclislerinin büyük kısmının Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından kazanılması sonucu Büyükşehir Belediyelerinin karar organı olan Büyükşehir Belediye Meclislerinin çoğunluğunu Adalet ve Kalkınma Partisi grubu kazanmıştır. Nihayetinde Belediyelerin Başkanlık makamı ile Belediye Meclisleri arasında siyasal parti uyumsuzluğu ortaya çıkmıştır. Seçimlerin ardından yaptığı bir basın açıklamasında bu mevcut duruma dikkat çeken Cumhurbaşkanı, Ankara ve İstanbul belediye başkanlarının "topal ördek" (lame duck) durumuna düştüğünü ve meclis çoğunluklarının Adalet ve Kalkınma Partisinde olduğunu, seçilen başkanların meclislerin onayı olmaksızın işlem yapamayacağını açıklamıştır. Çalışmada Cumhurbaşkanı'nın yaptığı açıklamadan yola çıkarak, söz konusu Belediye Başkanlarının meclis desteğine sahip olmamalarına rağmen, Amerikan Başkanlık Sisteminde karşılaşılan "topal ördek" durumunu karşılayıp karşılamadığı sorusuna cevap aranmıştır. Çalışmada 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile 6360 sayılı kanun incelenerek Belediye meclislerinin görevleri ve yetkileri incelenmiştir. Akabinde aynı kanunlar üzerinden Büyükşehir Belediye Başkanlarının görev ve yetkileri incelenerek Belediye Başkanlarının meclisin onayı olmaksızın tek başına yapabileceği işlemler sıralanacaktır. Belediye Başkanlarının meclis kararı olmaksızın tek başına yapabileceği işlemlerle, Belediye Meclislerinden karar çıkmadan yapamayacağı işlemler kıyaslanacaktır. Sonuç bölümünde ise Amerikan Başkanlık sisteminde sıkça zikredilen "topal ördek" kavramı incelenerek hangi şartların topal ördek durumunu oluşturduğu 4 Bildiri özetleri 250-300 kelime arasında olmalıdır. Çok kısa ve çok uzun bildiriler hakem değerlendirmesine tabi tutulmadan elenecektir. Gönderilen bildirilerin akademik olarak özgün ve daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış/sunulmamış ve yayımlanmak/sunulmak üzere başka bir dergiye ya da etkinliğe gönderilmemiş olması gerekmektedir. Özet bildirilerde çalışmanın amacı, sorunsalı, önemi, yöntemi ve bulguları verilmeli, bilimsel dil ve üslup gözetilmelidir. Türkçe yazım kurallarına dikkat edilmelidir. Açıklanarak, "Büyükşehir Belediye başkanlarının durumlarıyla benzerlik taşıyıp taşımadığı" sorusuna cevap bulunmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler; Yerel Yönetimler, Amerikan Başkanlık Sistemi, Topal Ördek, Büyükşehir Belediye Meclisleri, Büyükşehir Belediye Başkanları,

Kültürel Miras Eğitiminde Artırılmış Gerçekliğin Rolü ve Mevcut Mobil Uygulamaların Değerlendirilmesi

Özlem Vargün, Mehmet Nuhoğlu

Bu makalede bilgi iletişim teknolojileri (BİT), artırılmış gerçeklik (AG) ve mobil uygulamaların kültürel miras eğitimine katkısı, yaratıcı olanakları ve eksikleri mevcut mobil uygulamalar incelenerek değerlendirilmiştir. Seçilen örneklem ikincil veri kaynakları ve uygulamalar için hazırlanmış önceki dönem çalışmalar ile son (2019) "AppStore" ve "Google Play"de çıkan AR ile kültür ve turizm amaçlı hazırlanmış uygulamalar arasından seçilmiştir. Ancak mobil uygulamalarda içeriğin kültürel miras olduğu ama amaçtan çok araca dönüşen kentsel rehberlerin bir kısmı ile mobil turizm uygulamaları kapsam dışı bırakılmıştır. Bilgi iletişim teknolojilerinin kültürel mirasın eğitimi ve tanıtımında kullanılması; özellikle artırılmış gerçeklik uygulamalarının bireysel öğrenmeyi desteklemesi, daha derin bir bakış açısı sunması; bu yeni öğrenme yaklaşımları olarak konuyu popüler hale getirir. Bu tür uygulamalarda kullanılan hikayeleştirme ve animasyonlar; kültürel değer hakkındaki bakış açısını değiştirir ve duygudaşlık sağlanmasında etkin bir rol üstlenir. Mobil uygulamaların kültürel miras eserlerine daha kolay erişim sağlaması, turizmi ve öğrenmeyi teşvik etmesi, teknolojik araçların ve bununla ilgili yeni yöntem ve eğitim modellerinin ortaya çıkartılmasını sağlar. Ancak kültürel mirasın tanıtımı önemli bir sorumluluktur. Artırılmış gerçeklik ile tarihin yeniden kurgulanarak sunumu birtakım zorluk ve sorunları da beraberinde getirir. Artırılmış gerçeklik uygulamalarındaki bu zorluklar mobil uygulamalarda farklı kullanım yöntemleri olarak ortaya çıkar. Artırılmış gerçeklik başlığı altında hazırlanan uygulamalar sadece yazınsal ve resimsel olabildiği gibi modelleme ile etkileşimli ve tarihi atmosferi yansıtan canlandırmaları da içerir. Bu bildiride mobil uygulamaların kültürel mirasın eğitimi ve tanıtımı için kullanımları tarihsel süreç içinde nasıl geliştiğine değinilerek şu an mevcut uygulamaların değerlendirilmesi yapılmıştır. Artırılmış gerçekliğin yöntem ve kullanım kültürel mirasın tanıtımı için yapılan mevcut uygulamaların teknolojik imkanları sınıflandırılmış, eğitici olumlu yanları kadar eleştirel bakış açısı da getirilmiştir.

Anahtar kelimeler; Artırılmış Gerçeklik, Kültürel Miras, Mobil Uygulamalar, Eğitim

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Karşısında "Big Data"

Sergül Balsever

"Big Data"; gelişen teknoloji sayesinde, internet, sensörler ve elektronik cihazlar gibi çeşitli araçlardan hızla gelen hacmi büyük, çok çeşitli, düzensiz ve sorunlu veriyi; toplama, saklama, temizleme, görselleştirme, analiz etme ve anlamlandırma bilimidir. Diğer bir deyişle devasa boyutlara ulaşana verilerin işlenerek anlamlı hale dönüştürülmesidir. "Big Data" teknolojileri ticari iş uygulamalarından suçlarla mücadeleye kadar kamu, sağlık, fen bilimleri ve sosyal bilimler gibi birçok alanda büyük ilerlemeler sağlamıştır. "Big Data" teknolojileri sayesinde her alanda büyük mesafeler kat edilirken, kişilerin rızası alınmaksızın veya herhangi bir hukuka uygunluk sebebi bulunmaksızın kişisel verilerinin ihlal edilme riski beraberinde gelmektedir. Kişisel verilerin hukuka ve dürüstlük kuralına aykırı olarak kullanılması, işlenmesi, ifşa edilmesi veyahut başka yerlere aktarılması tehdidi karşısında, kişisel verilerin korunmasına yönelik birtakım düzenlemeler kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu bağlamda, veri koruma alanında çerçeve düzenlemeler öngören Kişisel Verilerin İşlenmesinde ve Serbest Dolaşımında Bireylerin Korunmasına İlişkin 95/46/AT sayılı Avrupa Birliği Yönergesi temel alınarak hazırlanan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK), 07 Nisan 2016 tarihinde 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. KVKK ile getirilen veri koruma mekanizması karşısında "Big Data" teknolojisinin sunmuş olduğu imkanların hukuken incelenmesi gerekmektedir. Çalışmamızda ilk olarak "Big Data" kavramı ve günümüzde geldiği nokta dünyadan örneklerle açıklanacak ve daha sonra KVKK ile hukukumuzda pozitif dayanağa kavuşan kişisel verilerin korunmasına ilişkin düzenlemeler irdelenecektir. Son olarak ise bu düzenlemeler karşısında "Big Data" teknolojilerinin hukuki yerindeliği ve ne tür hukuki problemlere gebe olduğu hususunda değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: "Big Data", Kişisel Verilerin Korunması, Veri Mahremiyeti

Corpus study of English Textbooks published by Ministry of National Education

Hannah Cupery

Corpora are often employed when choosing vocabulary for EFL materials. In general, the consensus is the more frequent a word is, the more necessary it will be for learners (Jones and Durrant, 2010). The material produced by the National Ministry of Education does not explicitly state if it made use of corpora in the production process or not (MONE, 2108). However, corpora can still be effectively utilized to evaluate the materials produced. For example, Norberg and Nordlund (2018) have produced an evaluation of the English books used in elementary schools in Sweden. Their study produced useful information about the type/token ratio (TTR) and the relative frequency of the adjectives, nouns and lexical verbs used in the textbooks in relation to the BNC and VP-kids corpus. An evaluation in Korea conducted by Shin (2011) also analyzed the frequency of the words found in Korean textbooks in primary and secondary school. Information about the TTR allows us to understand how much review is built into the book and information about word frequency allows us to see if the words being taught are actually the most relevant. The methodology of this study will be very similar to the study by Norberg and Nordland, as it evaluating course books at the same level. A corpus that contains every word in the textbooks produced by MONE will be compiled, and then analyzed according TTR and the relative frequency of the adjectives, verbs and nouns will be compared to both the BNC corpus and the VP-kids corpus. The TTR will also be calculated and compared with other similar books. The overlap of the vocabulary used in the different books will also be.

Anahtar Kelimeler: Corpus Linguistics, course books, primary school,

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Ders Kitabı ile New Language Leader İngilizce Öğretim Seti Intermediate Ders Kitabının Dilbilgisi İçeriği Yönünden Karşılaştırılması

Muhammed Eyüp Sallabaş, Oğuz Serkan Yılmaz

Yabancı bir dilin öğrenilmesi ve başka insanlara öğretilmesi en eski çağlardan itibaren kültürlerarası iletişim ihtiyacının sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Son yıllarda Türkiye'nin küresel boyutta dikkat çekici bir ülke konumuna gelmesinden dolayı Türkçe de öğrenilmek istenen diller arasında önemli bir yer edinmiştir. Türkçenin uluslararası sahada ilgi görmesi Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi hususunda yapılan çalışmaları da artırmıştır. Öğrenilen bir dilin doğru kullanılabilmesi için dil bilgisi alanında gerekli yeterliliklere sahip olunması gerekir. Dil bilgisi genel olarak bir dilin sesten sözdizimine kadar bütün birimleri ile bu birimlerin yapı ve anlam özelliklerini araştıran bilim dalı olarak bilinir. Dil bilgisi öğretiminin amacı, yapısını ortaya koyarak dili öğretmektir. Bununla birlikte dil bilgisi öğretiminde kullanılan yöntem, teknik ve stratejiler henüz ana dili öğretiminde tamamen çözülememişken yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki durumu da tartışılmaktadır. Farklı ülkelerin dil öğretiminde kullandığı dil bilgisi öğretim yöntemlerini incelemek Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dil bilgisinin doğru ve yanlışlarını ortaya koyabilecektir. Dünya üzerinde öğretimi belli bir izlence ve kalıp ile kabul görmüş dillerden olan İngilizce, dil bilgisi öğretiminde kullanılan metodoloji bakımından Türkçenin yabancı dil olarak öğretimiyle karşılaştırmaya uygun olarak görülebilir. Bu araştırmanın amacı Türkçenin yabancı bir dil olarak öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 kitabı ile İngilizcenin yabancı bir dil olarak öğretiminde kullanılan New Language Leader İngilizce Öğretim Seti Intermediate kitabını dil bilgisi açısından inceleyerek karşılaştırmalar yapmaktır. Nitel araştırma tekniklerine göre yapılan bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini yabancı dil öğretimi setleri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise bu setlerden ikisi: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 kitabı ile New Language Leader İngilizce Öğretim Seti Intermediate kitapları oluşturmaktadır. Çalışmada incelenen dil öğretim kitapları; dil bilgisi etkinliklerinin sayısı, türü ve kullanılan öğretim yöntemleri hususunda istatistiki olarak karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Dil Bilgisi Öğretimi, Yabancı Dil Öğretiminde Dil Bilgisi

Türkçe Ders Kitaplarındakı Kip ve Kiplik Öğretimine Öneriler

Vildan Özlü, Celile Eren Ökten

Türkçe dilbilgisinin merkezinde bulunan fiil konusunun önemli bir birimi olan kip ve kiplik iş, oluş ve hareketin gerçekleşmesinde ortaya çıkan yorumlar ve ruhsal durumlar olarak nitelenmektedir. Kip ve kiplik konusunun anlaşılması cümle bilgisi, anlam bilgisi ve edimbilim ile doğru orantılıdır. 2005 yılında yayınlanmış eğitim- öğretim programıyla yapılandırmacı yaklaşımın ilk defa uygulanmaya başlandığı dilbilgisi öğretiminde, sezdirme yöntemi kullanılmaya başlamış ve Türkçe programı tema ve öğrenci merkezli bir hale gelmiştir. Temalara dayalı olarak diyalog ve hikâye kullanımı öğrencilere kiplerin çok çeşitli işlevlerde kullanabilme fırsatı sağlamaktadır. Yapılan araştırmada kip ve kiplik konusunun öğretimine destek olmak açısından materyal geliştirilmesi ön görülmüştür. Materyalin kendi içindeki dil bilgisi ve kelime bilgisini döngüsel şekilde vermek kip ve kipsellik öğrenim sürecini kolaylaştıracaktır. Bu süreçte öğrencilerin duyuşsal ve zihinsel becerileri, estetik farkındalıkları da gelişecektir. Tespit edilen eksikliklerin giderilmesi ile ilgili ders kitabının daha verimli kullanılabilmesi ve kipselliğin daha iyi kavranıp anlaşılabilmesi için ders kitabı dışı edebi metin önerileri verilmiştir. Kip ve kiplik konusunun kalıcılığının arttırılabilmesi ve öğrencinin konuyu anlamasının ölçülebilmesi için konuşma ve yazma becerileri ile de desteklenmesi gerekmektedir. 2006 yılından itibaren yayımlanmış ilköğretim programıyla birlikte kip ve kiplik konusu zaman kavramıyla birlikte verilmeye başlanmıştır. Ancak Türkçe dilbilgisinde kip ve zaman birbirlerinden farklı fakat aynı konu içerisinde yer alan başlıklardır. Yapıya odaklı dil bilgisi öğretiminde kip, kiplik ve zaman anlaşılamamaktadır. Birleşik zamanlar konusu işlenirken anlam kayması olarak ortaya çıkan bu sorun bir türlü giderilememekte ve dil bilimciler arasında fikir birliği oluşamamaktadır. Bu sebeple kip ve kiplik konusunun ortaöğretim 7. Sınıf ders kitabındaki tanımı, dil becerileri ile nasıl ilişkilendirildiği, etkinlikler ile nasıl ele alındığı doküman incelemesi yöntemiyle incelenmiştir. Daha sonra eylem araştırması yöntemi ile önerilen okuma metinleri ve geliştirilen konuşma ve yazma etkinlikleri değerlendirilmiş; elde edilen veriler içerik analizi ile incelenerek önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kip, Kiplik, Ortaokul Türkçe Ders Kitapları

Darüşşifadan Hastaneye: Anlam ve Kullanım Yönüyle Kavramlardaki Değişim

Mehmet Önder Karacaoğlu

Günümüzdeki anlamda sağlık kuruluşlarının 14 ve 15. Yüzyıldan itibaren hizmet verdiği bilinmektedir. Geçmişte şifa, sıhhat, afiyet gibi anlam içeriği yönüyle olumlu ifadelerden hareketle darüşşifa, darüşsıhha, darülafiye olarak anılan sağlık kurumlarının/kuruluşlarının şimdilerde hastane olarak anılması bu çalışmanın özünü teşkil etmektedir. Kavramlardaki bu değişim, diğer dillerdeki (İngilizce, Almanca, Fransızca, Arapça, Farsça) kullanımları ele alınarak irdelenmeye çalışılmıştır. Sağlık kuruluşlarının adlandırılması ve bu adlandırmaların ilk kullanımlarının günümüzdeki "hastane" kullanımına etkisi diğer dillerdeki kullanımlarla karşılaştırılmıştır. Anlam ve kullanım yönüyle kavramlardaki bu değişim tarihî süreciyle birlikte anlambilim açısından tespit edilmeye çalışılmıştır. "Darüşşifadan Hastaneye: Anlam ve Kullanım Yönüyle Kavramlardaki Değişim" adlı çalışmamız kavramlardaki değişimin dil ve kültür ekseninde ele alındığı nitel bir çalışmadır. "Darüşşifadan Hastaneye" doğru kavram değişiminin kelimenin etimoloji, yapı, kullanım özelliklerinde meydana gelen bir değişim değil; günlük hayatta sağlık algısında meydana gelen dönüşümün bir tezahürü olduğu ortaya konmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şifahane, hastane, hasta, darüşşifa. kavramlardaki değişim.

Finansal Okuryazarlığı Düşük Bireylere Sunulabilecek Bir Sermaye Piyasası Ürünü Olarak Yatırım Fonu

Muhammed Arif Balsever

Sermaye piyasaları tüm dünyada gelişen bir trend olarak bireylerin ilgi alanına girmektedir. Bu minvalde Türkiye'de de sermaye piyasası ürünleri hane halkı tarafından tercih edilir hale gelmiş, eskiye kıyasla ciddi oranda hacim artışı gözlemlenmiştir. Yine de toplumun geneline baktığımızda hala devasa bir kitlenin bu piyasadan uzak durduğu, ciddi anlamda sermayenin yastık altı olarak tabir ettiğimiz kayıt dışı birikim olarak tutulduğu görülmektedir. Ekonomide piyasaların gelişmesi ve sağlıklı fiyat hareketlerinin oluşması o piyasanın içinde bulunduğu toplum tarafından sahiplenilmesine bağlıdır. Bizde ise her ne kadar gün geçtikçe artan işlem hacmi ve yatırım hesabı sayısından bahsetsekte yine de sermaye piyasalarının toplumda genel kabul görmüş ve öğrenilmiş bir olgu olduğundan bahsedememekteyiz. Bu bağlamda toplumun piyasaya karşı mesafesinin bir takım sebepleri mevcuttur. Bu sebepleri kısaca piyasaya yönelik güvensizlik ve finansal okuryazarlık eksikliği olarak genellemek mümkündür. Yatırım fonları barındırdığı özellikler bakımından sermaye piyasası ürünleri arasında finansal okuryazarlığı düşük bireylere sunulabilecek uygun bir üründür. Bunun sebepleri iki başlıkta toparlanabilmektedir.

a) Yatırım Fonu ürün özelliği olarak içerisinde farklı enstrümanları barındıran bir sepet ürün olduğundan doğal olarak riskin dağıtılması esasına dayalıdır.

b) Fonları bu alanda eğitimli, lisanslı, profesyonel fon yöneticileri yönetmektedir. Dolayısıyla yatırımlarında Yatırım Fonu tercih eden biri aslında piyasayı takip etmeden kendi adına piyasayı takip edip doğru yatırımı yapmaya çalışan profesyonel fon yöneticilerinden hizmet almakta ve farklı yatırım enstrümanı getirilerinden istifade edebilmektedir.

Bu iki sebepten ötürü yatırım fonları finansal okuryazarlığı düşük bireylerin sermaye piyasasıyla tanışmasında kullanılabilecek en doğru enstrümandır. Bu ürün sayesinde bireyler hem sermaye piyasası ile tanışacak hem mevduat getirileri dışında farklı ürünlerin getirilerinden istifade edebilecek hemde tek bir ürün yatırımı yerine fon tercih ederek riskini dağıtmış olacağı için olası piyasa risklerinden zararsız veya daha az zararla kurtulma imkanı elde edecektir.

Anahtar Kelimeler: Sermaye Piyasaları, Yatırım Fonu, Yatırım, Risk, Finansal okuryazarlık

Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Evliliğe Yönelik Tutumları

Ekrem Sedat Şahin, Filiz Bilge

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin demografik özelliklerine göre evliliğe yönelik tutumlarının incelenmesidir. Bu kapsamda Ankara'da bulunan bir devlet üniversitesinde 2018-2019 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan 915 üniversite öğrencisi araştırmaya dahil edilmiştir. Öğrencilere ulaşmada elverişli/ uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada İnönü Evlilik Tutum Ölçeği (İETÖ) ve Kişisel Bilgi Formu (KBF) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmada tarama yöntemlerinden ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Ölçme araçlarından elde edilen veriler SPSS 23.0 Programına girilerek değerlendirilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde ikili grupların karşılaştırılmasında t Testi; çoklu grupların karşılaştırmasında ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Varyans analizi değerlendirmelerinde grupların homojenliği Levene Testi ile belirlenmiştir. Analizlerin tamamı için grupların homojen olduğu görüldüğünde F değeri anlamlı bulunan sonuçlarda farkın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe Çoklu Karşılaştırma Testi'nden yararlanılmıştır. Gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu durumlarda etki büyüklüğü istatistiği, Cohen d ve eta kare korelasyon katsayısı (η2) hesaplanarak incelenmiştir. Araştırmada hata payı .05 olarak alınmıştır. Araştırma sonucunda erkek üniversite öğrencilerinin kadın öğrencilerden, anne babası görücü usulü ile evlenen üniversite öğrencilerinin anne babası kendi aralarında anlaşarak evlenenlerden, anne babası sağ ve birlikte olan üniversite öğrencilerinin anne babası boşanmış olanlardan evliliğe yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları saptanmıştır. Ayrıca anne 4 Bildiri özetleri 250-300 kelime arasında olmalıdır. Çok kısa ve çok uzun bildiriler hakem değerlendirmesine tabi tutulmadan elenecektir. Gönderilen bildirilerin akademik olarak özgün ve daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış/sunulmamış ve yayımlanmak/sunulmak üzere başka bir dergiye ya da etkinliğe gönderilmemiş olması gerekmektedir. Özet bildirilerde çalışmanın amacı, sorunsalı, önemi, yöntemi ve bulguları verilmeli, bilimsel dil ve üslup gözetilmelidir. Türkçe yazım kurallarına dikkat edilmelidir. Babasının evliliğini mutlu olarak algılayan üniversite öğrencilerinin anne babasının evliliğini çatışmalı olarak algılayanlar ve bu konuda kararsız olduğunu belirtenlerden; anne babasının evliliğinde hiçbir zaman çatışma yaşanmadığını belirten üniversite öğrencilerinin anne babasının evliliğinde bazen çatışma yaşanan öğrenciler ile sürekli çatışma yaşanan üniversite öğrencilerinden evliliğe ilişkin daha olumlu evlilik tutumuna sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan üniversite öğrencilerinin yaşları, romantik ilişkilerinin olup olmaması, yaşamın çoğunu geçirdikleri yerleşim birimi, annelerinin eğitim düzeyi ve babalarının eğitim düzeyi açısından evlilik tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Araştırma bulguları alan yazın doğrultusunda tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, Evlilik tutumu, Üniversite öğrencileri

Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Kaynaklardan Aldığı Evlilik Mesajları ve Evliliğe İlişkin Tutumları

Ekrem Sedat Şahin, Filiz Bilge

Bu araştırmada evlenmemiş üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre çeşitli kaynaklardan (aile, arkadaşlar, kitle iletişim araçları ve diğer kurumlar) aldıkları evlilik mesajlarının farklılaşıp farklılaşmadığı ve bu kaynaklardan alınan evlilik mesajlarının olumluluk düzeyine (alt ve üst düzey) göre evliliğe ilişkin tutumlarının değişip değişmediğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda Evlilik Mesajları Ölçeği (EMÖ), İnönü Evlilik Tutum Ölçeği (İETÖ) ve Kişisel Bilgi Formu (KBF) Ankara İl'indeki bir devlet üniversitesinde, 2018-2019 öğretim yılında öğrenim görmekte olan 654 kadın ve 359 erkek olmak üzere toplam 1013 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Öğrencilere ulaşmada elverişli/ uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçme araçlarından elde edilen veriler SPSS 23.0 programına girilerek değerlendirilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde ikili grupların karşılaştırılmasında kullanılan t testinden yararlanılmıştır. Gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu durumlarda etki büyüklüğü istatistiği, Cohen d hesaplanarak incelenmiştir. Araştırmada hata payı .05 olarak alınmıştır. Araştırma sonucunda kadın üniversite öğrencilerinin, erkek öğrencilere göre arkadaşlarından ve diğer kurumlardan evliliğe yönelik daha olumlu mesajlar aldığı saptanmıştır. Diğer taraftan üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre aile ve kitle iletişim araçları kaynaklarından aldıkları evlilik mesajlarında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Alınan evlilik mesajları ile evlilik tutumları arasındaki ilişki açısından ise ailesinden, arkadaşlarından, kitle iletişim araçlarından ve diğer kurumlardan evliliğe ilişkin düzeyde olumlu mesaj alan üniversite öğrencilerine kıyasla üst düzeyde olumlu mesaj alan üniversite öğrencilerinin evlilik tutumunun daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Ayrıca üniversite öğrencilerinin evliliğe ilişkin tutumları Evlilik Mesajları Ölçeği'nin alt ölçekleri olan "Evliliğin Değerlendirilmesine İlişkin Alınan Mesajlar Alt Ölçeği", "Evliliğin Etkisine İlişkin Alınan Mesajlar Alt Ölçeği" ve "Evliliğin Yaşatabileceği Duygulara İlişkin Alınan Mesajlar Alt Ölçeği"nden evlilik mesajlarının kaynakları açısından da incelenmiştir. Alt ölçeklerden evliliğe ilişkin üst düzeyde olumlu mesaj aldığı belirlenen üniversite öğrencilerinin evlilik tutumunun alt düzeyde olumlu mesaj alan üniversite öğrencilerinden daha olumlu olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, Evlilik mesajları, Evlilik mesajı kaynakları, Evlilik tutumları

Yabancı Dil Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Sibel Ergün Elverici

Sosyal medya kullanımının hızlı bir şekilde artması onun öğrenmeyi destekleme ve öğrencileri motive etme gibi eğitim amaçlı kullanımını gündeme getirmiştir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu günlük hayatlarında sosyal medya kullanmaktadır. Sosyal medya siteleri özellikle gençlerin ders dışında da etkileşiminin sürdüğü informal platformlar olarak düşünüldüğünde işbirliğini artırmaları ve grup etkileşimleri üzerinde de etkili olmaları açısından değerlendirilebilir. Bu bağlamda sosyal medya hem genel hem de akademik kullanım için faydalı bir teknoloji destekli öğrenme aracı olarak düşünülebilir. Bu araştırmada bir vakıf üniversitesinin hazırlık bölümünde eğitim gören yabancı dil öğrencilerinin sosyal medyaya yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Daha küçük yaşta öğrencilerle yapılan araştırmalardan farklı olarak bu araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin yaş itibariyle yasal olarak sosyal medya kullanımlarına herhangi bir engel bulunmamaktadır. Araştırmanın evrenini 2018-2019 yılları arasında bir vakıf üniversitesinde eğitim gören İngilizce hazırlık öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılarak mevcut durum var olduğu haliyle tanımlanmaya çalışılmış ve (Otrar ve Argın, 2015) tarafından geliştirilen sosyal medya tutum ölçeği evrenden basit tesadüfi, oransız küme örneklem yöntemi ile seçilmiş toplamda 312 öğrenciye uygulanmıştır. Ölçekte paylaşım ihtiyacı, sosyal yetkinlik, sosyal izolasyon ve öğretmenlerle ilişki alt boyutları bulunmaktadır. Diğer yaşıtları gibi yabancı dil öğrencilerinin sosyal medyaya önemli derecede vakit ayırdıkları düşünüldüğünde onların sosyal medyaya ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğu sorusu da akla gelmektedir. Bu araştırma ile yabancı dil öğrencilerinin sosyal medyaya yönelik tutumlarının belirlenmesi ve sosyal medyaya ilişkin tutumlarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğinin tespit edilmesi hedeflenmektedir. Yabancı dil öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla betimleyici frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerinin hesaplanması ile elde edilen bulguların genelde eğitimde sosyal medya kullanımı özelde ise yabancı dil eğitiminde teknoloji entegrasyonu gibi çalışmalara katkıda bulunması ve benzer araştırmalara ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, İngilizce, teknoloji entegrasyonu, eğitimde teknoloji

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (Eba) ile İlgili Görüşleri

Sevil Büyükalan Filiz, Ekin Devrim Açikgöz

Millî Eğitim Bakanlığı, öğretimde teknoloji kullanımını artırmak amacıyla 2012 yılında Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi'ni (FATİH) başlatmıştır. Proje kapsamında her sınıf düzeyinde, bütün derslerin içeriklerini öğretmen ve öğrencilerin hizmetine sunmak için Eğitim Bilişim Ağı (EBA) kurulmuştur. EBA, öğretim sürecinde yer alan bireylerin hizmetine sunulmuş çevrim içi bir sosyal eğitim ağıdır. Bu ağ; zaman ve mekândan bağımsız olarak her zaman ve her yerde kullanılabilir. Böylece öğretim sürekli hale gelir. EBA'nın amacı, "bilgi teknolojileri aracılığıyla etkili materyal kullanımını destekleyip teknolojinin eğitime entegrasyonunu sağlamaktır." EBA, amaç ve pratiklerine bakıldığında öğrenci merkezli bir ağdır. Bu ağ ile malzemesi dil olan Türk dili ve edebiyatı dersinin ilgi çekici hale getirilmesi ve daha fazla öğrenciye ulaşabilmek hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra EBA, öğretmenlerin aynı amaçlar doğrultusunda hareket etmelerini sağlayan bir platformdur. EBA ile öğretmenlerin ortak bir paydada buluşması ve eğitime yön vermeleri istenmektedir. FATİH ve EBA'nın amaçlarına ulaşılabilmesi için bu ağın kullanımı konusunda öğretmenlerin fikir birliği içerisinde olması gerekmektedir. Bu çalışma ile Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin EBA ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi, EBA kullanımı ile öğretmenlerin cinsiyet, yaş, hizmet yılı, mezun olduğu fakülte, lisansüstü eğitim ve okul türü arasındaki ilişkiyi belirlemek ve sistemde yapılabilecek iyileştirmeler konusunda Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin önerilerine dikkat çekmek amacıyla yapılmıştır. Çalışma örneklemini, Ordu ilinde görev yapan 115 Türk dili ve edebiyatı öğretmeni oluşturmuştur. Uygulanan anket formundan elde edilen verilerin analizinde aritmetik ortalama, bağımsız t-testi, varyans analizi, Tukey testi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin EBA kullanımı ile okul türü arasında; EBA kullanmama ile yaş, hizmet yılı ve okul türü arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin video, doküman, görsel ve E-kurs modüllerini diğer modüllerden daha fazla kullandığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi, Materyal, EBA

Milliyetçilik Kuramları Ekseninde Türkiye'de Z Kuşağı Sivil/Kitlesel Türk Milliyetçiliği: Ankara'da Nitel Bir Araştırma

Furkan Aksu

Milliyetçilik, Dünya'da ve Türkiye'de ulus kimliklerinin ortadan kaybolacağının öngörüldüğü bir süreçte post-modernizme karşı direnmiş ve diğer modern yapıların aksine kendisini yeniden üretmeyi başarmıştır. Bu yeniden üretim süreci modern ulus devletlerin inşası sürecindeki resmi milliyetçi söylemin aksine sivil ve kitlesel bir eksende yeni bir forma evirilmek suretiyle gerçekleşmiştir diyebiliriz. Klasik bir toplumsal hareket olarak milliyetçilik (Türkiye'de özel adıyla ülkücülük), geleneksel bir ideolojik hareketin karakteristiğine uygun bir formda; lider, organizasyon, hiyerarşi ve tüm sosyal hayatı çevreleyen pratikler bütününü içererek Türkiye siyasi tarihinde 1960'lı yıllardan günümüze varlık göstermiş olmasının yanında 2000 yılı sonrasında doğan Z kuşağı gençliğinde; halihazırda mevcut ideolojik söylem, ritüel ve sembolleri taşıyan ancak bir ideolojik organizasyon içerisinde bulunmamayı tercih eden bir kitlenin varlığı da söz konusudur. Buradaki ''sivillik'' kavramı, çalışılan grubun Türkiye'de milliyetçiliğin ana akımı olarak nitelendirebileceğimiz kurumsal-resmi milliyetçilik biçiminden ayrışan noktalarını içermektedir. Bu çalışmanın ilk bölümünde 21.yy'da Türkiye'de yükselen kitlesel ve sivil mahiyetli milliyetçilik akımını milliyetçi kuramlar ekseninde analiz etmeye, ikinci kısımda ise dizayn edilen nitel araştırmanın bulguları ekseninde teorik tartışmayı çeşitlendirmeye çalışacağız. Bu çalışmanın amacı Türkiye'de herhangi bir ideolojik örgütlenme ile organik bağı olmayan ancak milliyetçi söylem, ritüel ve sembolleri taşımayı tercih eden Z kuşağı gençliğinin temel motivasyonlarını keşfetmeye ve onları bir önceki kuşak milliyetçiliğinden farklı kılan hususların neler olabileceğini anlamaya çalışmaktadır. Bu çaba dolayınca Ankara'da kendisini milliyetçi-Türkçü olarak tanımlayan 12-18 yaşlarında 10 genç ile yarı yapılandırılmış nitel soru formu yoluyla bir saha araştırması dizayn edilmiştir. Bir örnek olay araştırması olarak dizayn edilen çalışmada kartopu örneklemi yoluyla seçilen katılımcılarla görüşmelerin bulguları MAXQDA Nitel veri analiz programı ile analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: sivil/kitlesel Türk milliyetçiliği, milliyetçilik kuramları, Türkiye'de milliyetçi gençlik, z kuşağı gençliği

Ahmet Hamdi Tanpınar ve Batılılaşma: Doğu ve Batı Arasında Bir Medeniyet Krizi

Adem Çaylak, Emel Utlu

Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet Türkiye'sine Batının gelişmişlik düzeyine ulaşılabilme konusu her dönemde farklı perspektiflerle tartışılagelmiştir. Farklı bakış açıları ile ele alınan bu konu hala güncelliğini korumaktadır. Bu çalışma, Cumhuriyet dönemi Türk düşünce hayatının etkili aydınlarından Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Garplılaşma meselesine bakışını ve Garplılaşma üzerine yaptığı tespitleri ele alıp, medeniyet krizi üzerinden yeni bir tartışmaya kapı aralamaktadır. Tanpınar insanın içindeki dahiliyet-hariciyet durumunu kendince süzgecinden geçirmekte ve medeniyet krizinin bir anlamda 'hariçleri dahil edememekten' ötürü olduğunu düşünmektedir. Tanpınar'ın "Şark-Garp terkibi yaparak devam etmeli ve devam ederek değişmeli" fikrine dayanan önerisi, bir de bu terkibi memleket realitesinde yaşamalı fikriyle buluşunca daha nitelikli bir hal almıştır. Çalışmada Tanpınar'ın gözünden Garplılaşma sürecine, Tanzimat'ın başarısız olma sebeplerine değinilmiş ve ardından Tanpınar'ın bu konu üzerine bir nevi çözüm yolu olarak oluşturduğu terkip incelenmiştir. Tanpınar'ın içinde bulunulan durumu bir "medeniyet değiştirmesi hastalığı" olarak görmesi ve buhranın içine düşmeye sebep olan ikilikler, fikir krizleri, parçalanmış zaman içinde sürüp giden devamsızlık düşüncesi ayrıca ele alınmıştır. Kavramları takiben bu kavramların günümüz modernlik süreci ile ilişkisi kurulmuş ve değişimlere dair değerlendirmeler yapılmıştır. Tanpınar, Garplılaşmanın taklit yolu ile sebep olduğu krizleri iyi değerlendirmiş ve günümüzde de geçerliliğini koruyan tahliller yapmış; ikili yapılardan kaynaklı krizi, bu krizin altında yatan sebepleri ve krize dair kendi çözümlerini 'iç insan' odaklı bir tahlille açıklamaya çalışmıştır. Batılılaşma serüvenini soyut fikirler üzerinden somutlaştırmıştır; bu anlamda da aynı konu üzerine fikir yürüten aydınlardan farklılaşmıştır. Çalışmanın önemi de Tanpınar'ın perspektifine bağlı kalmak suretiyle yapılardaki ikiliklerle beraber zihinlerdeki ikilikleri ele alması ve günümüze dair modernlik bağlamında bir değerlendirme yapması ile haizdir. Bu bağlamda çalışmada, Tanpınar'ın medeniyet krizi ve medeniyet değiştirmesi kavramlarının yansımaları ile içinde bulunulan toplumsal değişim irdelenmekte ve modernlik çerçevesinde değerlendirmeler ortaya konulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Garplılaşma, Medeniyet Değiştirmesi, Parçalanmamış Zaman, Süreklilik

Türk Havacılık Tarihi'nde Tayyâre Mecmûasi (1924 -1926)

Birsen Sezgin, Fatmagül Demirel

Türk Havacılığının ilk süreli yayını olan Tayyâre Mecmûası, Cumhuriyet'in ilanından sekiz ay sonra 1 Temmuz 1924'te İzmir'de yayımlanmaya başlamıştır. Tayyâre Mecmûası on beş günde bir yayınlanmıştır. Genelde havacılığın özelde ise tayyârelerin önemini yediden yetmişe herkese tanıtmak, havacılığın gelişimine hizmet etmek ve gençliği geleceğin havacılığına hazırlamak derginin temel hedeflerindendir. Mecmûanın sahibi ve müdürü Şakir Hazım, Kuvâ-yı Havâîyye Müfettişliği'nden ayrılan bir tayyâreci ihtiyat zabitidir. Ayrıca Tayyâre Mecmûası, yaptığı yayınlarla askeri havacılığın maddi olarak desteklenmesi ve tayyâre cemiyeti kurulması için de kamuoyu oluşturmaya çalışmıştır. Derginin Türk hava kuvvetlerinin güçlendirilmesi için her vilayetin birer tayyâre almasına yönelik başlattığı kampanya yurt genelinde etkili olmuş ve bazı vilayetler yardım kampanyaları ile tayyâre alıp orduya hediye etmiştir. Türk Tayyâre Cemiyeti'nin 16 Şubat 1925'te kurulmasından sonra Cemiyet yönetimi, derginin sahibi Şakir Hazım'la iletişime geçerek Tayyâre Mecmûası'nın cemiyet bünyesine dâhil edilmesini sağlamıştır. Tayyâre Mecmûası, Cemiyet bünyesine geçtikten sonra havacılık haberlerinin yanı sıra Tayyare Cemiyeti'nin faaliyetleri ve farklı şehirlerdeki şubelerin etkinliklerine dair haberlere de sıkça yer vermiştir. Tayyâre'nin yayım süresi içerisinde yurt genelinde havacılığın öneminin kavranması, tayyâreciliğin bir meslek olarak tanınması, benimsenmesi ve sevilmesi içinde gayret ettiği dikkat çekmektedir. Ayrıca havacılıkla ilgili teknik gelişmelerin yanı sıra, edebiyatta havacılığın nasıl yer aldığına dair ilginç, hikâye, şiir, hatırat literatürünün de mecmuada yer aldığı görülmektedir. Halkın havacılığa karşı dikkatini çekmek için makaleler yanında bolca fotoğrafta kullanılmıştır. Bildiride, Tayyâre Mecmûası'nın Türk havacılık tarihindeki önemine dikkat çekerek, mecmua üzerinden Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki Türk havacılığının durumu, kamuoyundaki tayyâre algısı, havacılık alanında Türkiye'de ve dünyadaki gelişmeler ortaya konulmaya çalışılacaktır. Çalışmada birincil kaynak olarak Tayyâre Mecmûası'nın, 1 Temmuz 1924 ve 15 Nisan 1926 tarihleri arasında yayımlanan sayıları kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Havacılık Tarihi, Cumhuriyet, Askeri Havacılık, Tayyâre Mecmûası, Türk Tayyâre Cemiyeti

Antroposen Çağı'nda Cehaletin Yeniden Yazımı/ Çevirmenin Rolü

Emine Bogenç Demirel, Fulya Marmara

Edgar Morin "Bizi kör eden yalnızca cehaletimiz değil, bilgimizdir de" der. Son yıllarda cehaletin çok boyutluluğunu ve muğlak sınırlarını konu eden pek çok bilimsel çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan en önemlisi "Cehaletin Kültürel Üretimini" sigara endüstrisi başta olmak üzere, kadınlar ve ekoloji bağlamında da ele alan Robert N. Proctor'a aittir. Proctor, Morin'in sözlerini doğrular şekilde sadece bilgi yokluğunun değil bilginin de cehaleti doğurabileceğinden ve pek çok strateji ve yöntemle cehaletin nasıl inşa edildiğinden bahseder Proctor'ın çağdaşı ve feminist-vejetaryen kuramın yazarı Carol J. Adams ise kadınlar ve hayvanlara karşı oluşturulan bilgi kirliliğinin çalışmamızda cehaletin kültürel üretimi bağlamında ele alacağımız bir parçalanmışlıklar kültüründen istifade ederek ürettiği ortak tahakkümü ele alır. Çeviribilim, Dünyanın ekolojik anlamda geri dönülemez şekilde zarar gördüğü zaman aralığını kasteden Antroposen Çağ'ın sorunlarına kayıtsız kalmamış ve bunun doğal bir sonucu olarak, ekoloji çeviri alanında giderek önem kazanan bir konu haline gelmiştir. Bu alanda çalışan çeviribilimcilerden Michael Cronin, bize yeni bir kavram sunar: eko-çeviri. Biz de disiplinlerarası bir anlayışla gerçekleştirdiğimiz çalışmamızda, Proctor'ın ortaya koyduğu yöntemi feminist-vejetaryen kuramla zenginleştirerek, cehaletin birbirinden farklı toplumsal gruplarda bir yeniden yazım örneği olarak ortaya çıkıp çıkmadığı sorusunu soracağız ve bu bağlamda eko-çevirinin gerektirdiği eko-çevirmenin rolünü tartışacağız. Çalışmamızın temel amaçlarını şöyle sıralayabiliriz:

- Vejetaryen-feminist kuram ve cehaletbilim alanlarında ortaya konulan strateji ve yöntemlerin bağlantılarını ortaya koymak;

- Yapılan çalışmalar çerçevesinde yerleşik bir bilim dalı haline gelme iddiasında olan cehaletbilimin bir sınıflandırmasını ve terimcesini belirlemek;

- Cehalet mekanizmalarının farklı toplumsal gruplarda birbirleriyle örtüşüp örtüşmediğini gözlemlemek;

- Çevirmenin Antroposen Çağ'ın gereklilikleri kapsamında rolünü tartışmak ve bu bağlamda yeni bir vizyon ortaya koymak. Katılımcı gözlem yöntemiyle elde ettiğimiz verileri toplumsal aktörler ve ilişkiler bağlamında aydınlatıcı olacağını düşündüğümüz Pierre Bourdieu'nün habitus, sermaye, alan vb. terimleriyle okuyacağız

Anahtar Kelimeler: Yeniden yazım, Cehalet, Eko-çeviri, Antroposen

Diliçi Çeviride Sansür Olgusu

Hülya Boy, Ayşe Banu Karadağ

Bu çalışmanın amacı, diliçi çeviride sansür olgusunu Oscar Wilde'ın The Picture of Dorian Gray [Dorian Gray'in Portresi] adlı eseri üzerinden incelemektir. The Picture of Dorian Gray üzerinde eserin İngiliz kaynak dizgesine sunulduğu farklı dönemlerde gerçekleştirilen ve "sansür"/"öz-sansür" kapsamında değerlendirilebilecek olan ekleme, çıkarma ve değişiklik niteliğindeki müdahaleler, incelemenin çıkış noktasını oluşturmaktadır. Eser kaynak dizgede sırasıyla 1890, 1891 ve 2011 yıllarında olmak üzere üç ayrı metin halinde yayımlanmıştır. 1890 tarihli metin Lippincott's Monthly Magazine'in ilgili yıla ait Temmuz sayısında basılmıştır. Bu noktada, çalışmanın amacı doğrultusunda önemli olan husus, kaynak dizgeye sunulan bu ilk metnin sansürlenmiş bir metin olmasıdır. Nitekim Wilde'ın yayımlanması için dergiye gönderdiği metin, editörler tarafından kaygıyla karşılanmış ve metin üzerinde birtakım değişiklikler yapılmıştır. Bununla birlikte, metnin sansürlenerek yayımlanması esere yönelik olumsuz tepkilerin önüne geçememiştir. Neticede Wilde metni yeniden kaleme almak durumunda kalmış ve metin bu haliyle 1891 yılında kitap şeklinde basılmıştır (Ward, Lock & Co.). Wilde'ın 1891 metnini oluştururken yaptığı değişikliklerle birlikte bu metne eklediği "The Preface" [Ön Söz], eser hakkında bulunulan ithamlara karşı yazılmış bir savunma olarak değerlendirildiğinde, sansür olgusu ile ilişkilendirilebilecek önemli ipuçları sunmaktadır. Editörlüğünü Nicholas Frankel'ın üstlendiği The Picture of Dorian Gray: An Annotated, Uncensored Edition [Dorian Gray'in Portresi: Açıklamalı ve Sansürsüz Basım] başlıklı metin ise 2011 yılında yayımlanmıştır (Harvard University Press). Bu baskının yayımlanmasına ilişkin olarak Frankel, "Wilde'ın 1890 ilkbaharında öngördüğü haliyle sunulmaktadır, yani Stoddart eline kalemi alıp daktilo yazması metni kendince yayımlanır hale getirmeden, daha sonra Ward, Lock & Co. için Wilde romanı gözden geçirip genişletirken sansürlemeden önceki halidir." (2016: 31, çev. İnce) ifadelerini kullanmıştır. Bu bilgiler ışığında, çalışmada diliçi çeviride sansür olgusu üç ayrı The Picture of Dorian Gray metni üzerinde karşılaştırmalı bir inceleme yapılarak irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: diliçi çeviri, sansür, The Picture of Dorian Gray

Sosyal Bilgiler 6. Sınıf Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanına Yönelik Bir Materyal Tasarımı: Dijital Çizgi Roman

Gamze Kaba, Maide Şin, Genç Osman İlhan

Öğretimde kazanımların gerçekleştirilmesi için kullanılan önemli materyallerden biri de ders kitaplarıdır. Ancak bugün değişen ve gelişen dünyada ders kitaplarına ek olarak sınıf ortamında materyallere ihtiyaç duyulmaktadır. Eğitimin her sahasında olduğu gibi sosyal bilgiler öğretiminde de materyal kullanımı mühim yer tutmaktadır. Bu bağlamda sosyal bilgiler öğretiminde görsel materyal kullanımı ayrı bir önem arz etmektedir. Görsel materyallerden çizgi romanın kullanılması ise bazı olguları anlamlandırılmasına yardımcı olabilmektedir. Bu doğrultuda sınıfta çizgi romanla ders anlatımı gerçekleştirilirse, çoklu öğrenme ortamı oluşur; çizgi roman hem görsel hem işitsel öğrenme alanı oluşturmaktadır. Bilhassa görsel öğelerle öğrenme konusunda bireye; ilgiyi canlı tutuma, duygusal tepki vermeyi kolaylaştırma, zor konuların kolay öğrenimini sağlama olanaklarını sunmaktadır. Zamanı durduran dünyanın dokuzuncu sanatı olarak tanımlanan çizgi romanın eğitim açısından göze çarpan niteliği; muhakeme yeteneğiyle eleştirel düşünmeye olanak sağlamasıdır. Bu amaçla; sosyal bilgiler dersi 6.sınıf, etkin vatandaşlık öğrenme alanine yönetim şekilleri konusunda dijital çizgi roman materyali hazırlanmıştır. Çizgi roman materyali web sitesi aracılılığıyla dijital ortamda tasarlanmıştır. Bu süreçte araştırmacıların yanında 2 uzman görüşüne de başvurulmuştur. Hazırlanan çizgi roman materyalinin Alana katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Çizgi Roman, Dijital Çizgi Roman, Görsel Materyal,

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Frankofon Öğrencilerin Hal Eklerini Öğrenme Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar

Muammer Nurlu, Mustafa Tekeli

Son yıllarda Türkçe'nin öğrenilmesine yönelik dünya genelinde gerçekleştirilen çalışmalarla birlikte yabancıların Türkçe öğrenmek için gerek ülkemizde gerekse yurtdışında çeşitli imkânlara sahip olmaları ülkemiz ve dilimiz açısından olumlu gelişmeler ortaya çıkarmıştır. Dil öğretimi planlı ve uzun bir sürece yayıldığı için bu gelişmelerin doğal seyri içerisinde dil öğrenenlerin çeşitli sebeplerden dolayı sorunlarla karşılaşması olağandır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde karşılaşılan sorunlar ele alındığında ise Türkçe öğrenen yabancıların özellikle dilbilgisi yapılarını kullanırken hatalarında artışlar olduğu görülmektedir. Avrupa dillerinde hal eki kullanımları İngilizce "the preposition", Fransızca "la préposition" ve Almanca "die präpositionen" sözcükleriyle Türkçede edat anlamına gelen yapılarla sağlanmaktadır. Bu yapılar Türkçeye aktarılırken karşılıkları olan hal eklerinde değişiklik göstermektedir. Yabancı öğrenciler iki dil arasındaki bu farklılığı çoğu zaman öngöremeyip anadildeki dilbilgisel edinimlerini Türkçeye uygulayarak yanlış hal eki kullanımına sebep olan cümleler kullanabilmektedir. Bu çalışmada Avrupa dillerinden ana dili Fransızca olan öğrencilerin ana dildeki dilbilgisi kurallarını temel alarak yaptığı girişimler neticesinde Türkçe hal eklerinin kullanımında ortaya çıkan hatalar incelenmiştir. Frankofon öğrencilerin Türkçe hâl eklerini kullanma sürecinde yanlış dil aktarımından kaynaklanabilecek sorunlarını belirleyebilmek için Gazi Üniversitesi Tömer ve Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Dilmer'de anadili Fransızca olan 25 öğrenciye Fransızca edatlar ve karşılığı olan Türkçe hal eklerini içeren tümce çeviri çalışması verilerek bu çalışma neticesinde öğrencilerin yaptıkları hatalar örneklem olarak kullanılmıştır. Çalışmada ortaya çıkan öğrencilerin hal eklerini kullanma sürecindeki hataları üzerine Türkçe – Fransızca karşılaştırmalı bir içerik analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular yanlış çözümleme yöntemine göre oransal olarak incelenerek hataların sebepleri ve hangi hal eklerinde yoğunlaştığı saptanmaya çalışılmıştır. Çalışma sonucunda Fransızca ve Türkçedeki hâl ekleri açısından farklılıklar gösteren ve öğrencilerin hata yapabilecekleri fiil yapıları ayrıca vurgulanıp Fransızca dilbilgisi kitabı "La Nouvelle Grammaire" (DELATOUR, 2004), "Est-ce à ou de" (LASSERRE, 1965) Fransızca Edatlar Sözlüğü (Préposition) ve "Türkiye Türkçesi Grameri" (KORKMAZ Z. , 2003) çerçevesinde listelenerek Frankofon öğrencilere Türkçe hal eklerini öğrenme sürecinde katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Hâl Ekleri, Frankofon Öğrenciler, Yanlış Çözümlemesi

Timss Sınavı Bağlamında İlköğretim 8.Sinif Matematik Öğretim Programı

Özge Deniz Baysura, Banu Yücel Toy

Milli Eğitim Bakanlığı uluslararası alanda öğrenci başarısını belirlemek ve Türkiye'de öğrencilerin başarı durumlarını diğer ülkelerle karşılaştırabilmek için 1998 yılından itibaren PIRLS (Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi) ve TIMSS(Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması) uygulamalarına ve OECD tarafından yürütülen PISA (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı) uygulamasına katılmaya başlamıştır. Türkiye TIMSS'e, 1999 ve 2007 yıllarında sadece sekizinci sınıf düzeyinde katılırken 2011 yılında hem dördüncü sınıf hem de sekizinci sınıf seviyesinde katılmıştır. Türkiye'nin, her üç yılda da fen ve matematik puanları dünya ortalamasının altında kalmıştır. En son olarak 2015 yılında 4. ve 8. Sınıf düzeyinde katılım göstermiştir. Ne yazık ki, Türk öğrenciler ulusal ve uluslararası sınavlarda matematik alanında oldukça başarısız sonuçlar elde etmektedir. Bu doğrultuda, araştırmanın amacı TIMSS sınavı kapsamında İlköğretim 8.sınıf matematik öğretim programının incelenmesidir. TIMSS sınavı ve Matematik öğretim programı doküman incelemesi ile analiz edilmiştir. Bu amaçlar doküman inceleme matrisinden yararlanılmıştır. TIMSS ve 8.sınıf öğretim programının kazanım ve içerik açısından karşılaştırılması için her biri için doldurulan Doküman İnceleme Matrisi incelenmiştir. Kazanımlarım bilişsel alanının, benzerliklerin ve farklılıkların belirlenmesi için Eğitim Bilimleri öğretim üyelerinden ve Matematik Öğretmenliği yapan uzmanlardan görüş alınmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre TIMSS 2015 matematik sorularının kazanım ve konu alanı boyutlarında 8. Sınıf matematik öğretim programıyla genel olarak örtüştüğü, örtüşmeyen kazanım ve konu alanlarının ise daha alt sınıf öğretim programlarıyla örtüştüğü görülmüştür. Ancak TIMSS sorularının kazanımlarının matematik öğretim programına göre daha üst düzey bilişsel becerileri ölçtüğü ortaya çıkmıştır. Bilişsel alan boyutunda TIMSS 2015 ve matematik öğretim programı arasında genel olarak paralellik görülmüştür. Bu çalışma, Yıldız Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince Desteklenmiştir. Proje Numarası: 2015-09-01-YL05.

Anahtar Kelimeler: TIMSS, Matematik Öğretim Programı, Doküman Analizi

Sınıf Birliği Nasıl Oluşturulmaktadır?

Büşra Tombak İlhan, Mustafa Gündüz

Eğitim ortamı olarak sınıf, yalnızca öğretim tekniklerinin kullanıldığı bir saha değil, öğrenci ve öğretmen etkileşimlerinin gerçekleştirildiği sosyal bir alanıdır. Grup sosyolojisinin de öngördüğü biçimde sınıflar, kendi içlerinde bir uyum mekanizması kurmaktadırlar. Öğrenciler ve öğretmen karşılıklı ve kendi aralarında etkileşimler kurarak ortak bir kültür inşa ederler, birlik oluştururlar ve bu birlik üyelerin toplamından daha fazladır. Farklı ortamlarda yetişmiş bu bireylerin 'sınıf' adı verilen bir alanda toplanmasıyla inşasına başlanan bu birliğin nasıl yapılandırıldığı, öğrencilerin kendi aralarında ve öğretmenle mesafelerinin nasıl belirlendiği, sınıf içerisinde rollerin ve konumların nasıl oluşturulduğu merak konusudur. Nitekim sınıfta oluşturulan sosyal dinamikler, öğrenmeyi ve başarıyı etkilemektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, ilköğretim birinci sınıf kademesinde sınıf birliğinin nasıl oluşturulduğunu incelemektir. Yazarın doktora tezinin bir parçası olan bu çalışma, sınıf birliklerinin nasıl oluştuğuna dair ilköğretim birinci sınıf kademesinde yapılan pilot gözlemlerin analizini içermektedir. Çalışmanın amacı, ilköğretim birinci sınıfta sınıf birliğinin nasıl oluştuğunu anlamaktır. Çalışma, nitel araştırma deseninde kurgulanmıştır. Nitel araştırma, olguların ya da olayların derinlemesine incelenmesini ve anlamlandırılmasına yardımcı olmaktadır. Araştırma yöntemi olarak etnografi benimsenmiş, gerçeklere müdahale edilmeden gözlemler yapılmış ve sınıf birliği gerçek biçimiyle anlaşılmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin ve öğretmenin rahat hareket etmeleri adına araştırmacı kendini görünmez kılmaya dikkat etmiştir. Nitel araştırma tekniklerinden gözlemin kullanıldığı çalışmada, bir devlet okulunda birinci sınıfların gözlemini içermektedir. Okulun başladığı haftadan itibaren haftada iki kez ikişer saat olmak üzere gözlemler araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş ve alan notları tutulmuştur. Ayrıca gözlem sonrası izlenimler alan notlarından bağımsız biçimde kaydedilmiştir. Araştırmacı, hem ders hem de teneffüs zamanlarını gözlemlemiş ve notlar almıştır. Elde edilen veriler kodlanmış, temalar çıkartılmış; diğer bir ifadeyle içerik analizine tabii tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sınıf, birlik, sınıf iklimi, etnografi

Yoksulluğun Büyüme Esnekliği: Türkiye Örneği

Tolga Aksoy

Yoksulluk Türkiye ekonomisinin en önemli sorunlarından birisidir. 2017 verilerine göre ülke genelinde medyan gelirin %60'ına göre hesaplanan yoksulluk oranı %20.1 olarak gerçekleşmiştir. Daha da önemlisi, bölgesel gelir dağılımı adaletsizliğine paralel olarak yoksulluk oranları da bölgeler arasında ciddi farklılıklar göstermektedir. Örneğin en düşük yoksulluk oranı %10.3 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) bölgesinde gerçekleşirken, TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) %23.7 ile en yüksek yoksulluk oranına sahiptir. Bu farklılıklar göç, eğitim eşitsizliği, sağlık eşitsizliği ve suç oranlarında artış gibi sosyoekonomik problemleri de beraberinde getirmektedir. Yoksulluk problemine çözüm olarak kimi iktisatçılar tarafından büyümeyi teşvik politikaları savunulmaktadır. Neoklasik iktisat teorisine dayanan bu yaklaşıma göre sermayenin azalan verimi nedeniyle görece fakir olan bölgeler zengin bölgelere göre daha yüksek büyüme sağlayacakları için uzun dönemde aynı durağan durum gelir seviyesine yakınsarlar. Ancak, yoksulluğun büyüme esnekliğinin düşük olması durumunda toplam çıktıdaki artış hane halklarının refah seviyelerine yeterince yansımayacaktır. Uluslararası literatürdeki çalışmalar bölgeler/ülkeler arası ciddi esneklik farklılıkları olduğunu göstermektedirler. Yoksulluğun büyüme esnekliği üzerinde gelişmekte olan ülkeleri kapsayan oldukça fazla çalışma olmasına rağmen Türkiye ekonomisinde yoksulluk büyüme ilişkisi yeterli ilgiyi bulamamıştır. Bu çalışmanın amacı Türkiye ekonomisindeki bölgesel olarak yoksulluğun büyümeye esnekliğinin hesaplanmasıdır. 2014- 2017 dönemine ait reel gelir ve yoksulluk oranı verileri kullanılarak 26 IBBS-2 bölgesi üzerine yapılan analizlere göre bölgeler arası esneklikler arasında ciddi farklılıklar göze çarpmaktadır. Batı ve kuzey bölgelerde büyümenin yoksulluğu azaltıcı etkisi yüksekken görece fakir doğu ve güney doğu Anadolu bölgelerinde ekti daha zayıf kalmaktadır. Bu da bölgelerin nüfus, altyapı ve fiziki/beşeri sermaye gibi farklılıklarının büyüme-yoksulluk ilişkisini etkilediğine işaret etmektedir. Ayrıca sonuçlar büyüme politikalarından ziyade yoksulluğu yapısal bir sorun olarak kabul eden politikalara yönelinmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yoksulluk, Büyüme, Bölgesel Analiz

Varlık Vergisi'nin Yüzyılın Sonuna Taşınan Tartışmaları (1999-2001)

Özlem Seyhan

II. Dünya Savaşı başladıktan sonra Türkiye aktif tarafsızlık politikasıyla savaş dışı kalmayı başarsa da güvenliğini sağlamak için askeri ve mali önlemler almak zorunda kalmıştır. Üretimde aktif yer alan genç nüfusun askere alınması üretimin düşmesine yol açmıştır. Aşırı fiyat artışı ve enflasyon halkın büyük bir kısmının yoksullaşmasına neden olurken, karaborsacılık, fırsatçılık ve haksız kazanç ile toplumda aşırı zenginler ortaya çıkmıştır. Türkiye'de savaş boyunca bütçe açıklarını kapatmak ve askeri ihtiyaçları karşılamak amacıyla pek çok vergi çıkarılmış, bu vergiler sayesinde savaş yükü giderilmeye çalışılmıştır. Bunların içerisinde savaş zenginlerini hedef alan Varlık Vergisi en çok tartışılan ve gündeme getirilen vergi olmuştur. Servet ve kazanç sahiplerinden bir defaya mahsus olmak üzere alınan Varlık Vergisi 12 Kasım 1942 yılında yürürlüğe girmiş, vergi 16 ay yürürlükte kaldıktan sonra 17 Mart 1944 tarihinde tasfiye edilmiştir. Verginin çeşitli tartışmalara yol açmasının nedeni ise varlıklı gayrimüslimlerin vergiden etkilenmesi ve Aşkale kamplarıdır. DP'nin iktidara gelmesinden sonra farklı zamanlarda Varlık Vergisi gündeme gelmiştir. Çalışmanın ana konusunu oluşturan 1999-2001 yılı arasındaki tartışmalar ise 1990 yılında yayımlanan Yılmaz Karakoyunlu'nun Salkım Hanımın Taneleri isimli romanın 1999 yılında aynı isimle sinemaya uyarlanması ve TRT'de gösterime girmesiyle başlamıştır. Film Varlık Vergisini yeniden gündeme getirmiş pek çok gazetede, verginin lehinde ve aleyhinde eleştiriler yapılmıştır. Hatta film ile roman arasındaki bazı farklar art niyetli bir yaklaşım olduğu fikrini gündeme getirmiştir. Öyle ki romandaki ana karakterler Musevi iken filmdeki kahramanlar Ermeni olarak değiştirilmiştir. Çalışmada Akşam, Cumhuriyet, Hürriyet, Son Posta, Radikal gazeteleri incelenmiş, Varlık Vergisini ve Salkım Hanımın Tanelerini köşesine taşıyan yazarlar tespit edilmiştir. Yazarların eleştirilerini hangi bağlamda yaptıkları analiz edilmeye çalışılmıştır. Kimi eleştiriler doğrudan Varlık Vergisine yönelikken bazı eleştiriler ise filmin kurgu hataları ve abartılı melodram tarzına yönelik yapılmıştır. Bazı yazarlar ise böyle bir filmin TRT'de yayınlanmasına karşı çıkmıştır. Nitekim Varlık Vergisi yüzyılın sonunda da Türkiye gündemini meşgul etmiştir.

Anahtar Kelimeler: savaş zengini, vurgunculuk, vergi

Gemilerde Bilişim Teknolojileri Kullanmanın Yönetici Düzeyindeki Gemi Adamaları Üzerindeki Etkisi

Murat Yorulmaz, Serdar Alnipak

Bilişim teknolojileri, yönetsel süreçlere karar verilebilmesi için ihtiyaç olan bilgiyi farklı kaynaklardan elde eden, depolayan, işleyen, paylaşan ve raporlayan bilgisayar destekli sistemlerdir. Örgütlerde bilişim teknolojilerinin kullanımı tüm yönetim süreçlerini düzenler, kolaylaştırır ve bulundukları sektörde örgütlere rekabet avantajı yaratırlar. Dolayısıyla günümüzde bilişim teknolojilerinin kullanımı örgütler için vazgeçilemez bir durumdur. Bilişim teknolojileri örgütsel faaliyetler için gerekli olan her türlü bilginin akışını anlamlı hale getirdiği gibi zamanın ve mekânın kullanımını kolaylaştırdığı için de örgütsel amaçlara ulaşma noktasında da avantajlar yaratmaktadır. Bu kapsamda rekabetin yoğun yaşandığı ve uluslararası ticarette önemli bir yere sahip olan deniz ulaştırmasına ait gemilerde kullanılan bilişim teknolojilerinin, yönetici düzeyindeki gemi adamlarının üzerindeki etkisini belirlemek bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına yönelik olarak İstanbul'da faaliyet gösteren 18 gemi işletmesinin insan kaynakları, operasyon, satın alma ve kiralama bölümlerinin 167 çalışanından yüz yüze anket yöntemiyle veriler toplanmış ve verilerin analizinde SPSS ve AMOS 21 istatistiksel paket programları kullanılmıştır. İlk defa bu çalışmada kullanılan anketin geçerliliğini belirlemek için açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, güvenilirliğini belirlemek için de Cronbach Alfa katsayısı kullanılmıştır. Araştırma bulguları, gemi adamlarının bilişim teknolojilerini kullanmalarının en önemli sonucunun, iş yükünün azalması ve işe olan bağlılıkların artması olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma sonunda gemi işletmelerinin yöneticilerine, gemilerde bilişim teknolojilerine olan yatırımların artırılması ve geliştirilmesi yönünde tavsiyelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilişim Teknolojileri, Gemi Adamları, Deniz İşletmeciliği

Limanlarımızda Sürdürülebilir Çevre Yönetimi: Yeşil Liman Kavramı

Serdar Alnipak, Murat Yorulmaz

Kara ve deniz ulaştırma sistemlerinin entegre edildiği yer olan limanlar, deniz taşımacılığı endüstrisinin en önemli parçalarından birisidir. Gerek etkin tedarik zinciri yönetiminde gerek ise ekonomik gelişimde limanlar kilit rol oynayan noktalardır. Bununla birlikte, deniz taşımacılığı her ne kadar en çevreci taşıma türlerinden birisi olsa da limanlar; kara ve deniz tarafındaki ve liman içindeki faaliyetler sebebi ile çevre kirliliği yaratan alanlardır. Bu bağlamda ilgili alanlarda çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla ulusal ve uluslararası kapsamda politikalar, mevzuatlar ve sözleşmeler üretilmekte ve uygulanmaktadır. Bu uygulamalardan birisi de ‘’Yeşil Liman’’ uygulamasıdır. Ülkemizde de Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan “Yeşil Liman / Eko liman” projesi kapsamında limanlar tarafından çevre politikaları oluşturulması, liman operasyonlarında iş sağlığı ve güvenliği konusunda gerekli tedbirlerin alınması ve sürekliliğinin sağlanması, entegre bir kalite yönetim sistemi yaklaşımının oluşturulması, etkin atık yönetiminin sağlanması, yenilenebilir enerji projelerinin geliştirilmesi veuygulanması, operasyon süreçlerinde çevreci araç ve ekipmanların kullanımının özendirilmesi, sera gazı ve emisyon ölçümlerinin yapılması ve ses kirliliğine yönelik kontrol ve önlemler alınması vb. amaçlanmıştır. Dünyada pek çok önemli liman tesisinde de uygulanan bu proje ile hem çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlanabilmekte hem de limanın imajı, saygınlığı ve rekabet gücü olumlu yönde etkilenmektedir. Bu gerçeklerden hareketle ülkemizde de bu projenin başlatılması ve bugüne kadar on beş limanın bu sertifikaya hak kazanması büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada yazarlar, yeşil liman kavramını ve sertifikasyon süreçlerini genel hatları ile açıklamış, bu konuda yapılan akademik çalışmaları derlemiş ve gerek çevresel sürdürülebilirlik gerek ise de liman performansına yaptığı olumlu katkılardan bahsetmiştir. Ayrıca ülkemiz dışındaki uygulamalardan da örnekler verilmiştir. Çalışmanın son kısmında uygulamalara yönelik önerilerde bulunularak sürece katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Liman, Liman İşletmeciliği, Çevresel Sürdürülebilirlik

Batılılaşma Dönemi Osmanlı Eğitim Kurumlarında Resim Dersleri ve Sanayi-I Nefise Mektebi Örneği

Merve Köksal

Osmanlı Devleti'nin askeri ve idari düzlemde başlayan modernleşme serüveni, toplumsal yaşamda yeni anlayışlar şekillendirdiği gibi yeni alışkanlıkların ve beğenilerin gelişmesine de yol açmıştır. Batı modeline göre yapılandırılmış eğitim kurumlarının birbiri ardına açıldığı bu süreçte, özellikle Tanzimat Fermanı'nın ilanıyla beraber, eğitimi topluma yayma fikri öne çıkmıştır. Batı sanatı ise yapılan ıslahatların getirdiği kültürel açılımla yayılım göstermiş, önce Saray'da ardından da İstanbul'un sosyal yaşamında görünürlük kazanmıştır. Sempozyumda sunulacak olan bildiri, 18. yüzyıl sonunda eğitim programlarına girmeye başlayan resim derslerini ve II. Abdülhamid devrinde (1876-1909) resim eğitiminin kurumsallaşması adına büyük bir atılım olan Sanayi-i Nefise Mektebi'ni konu almaktadır. III. Selim'in (1761-1808) başlattığı Batılılaşma programının kapsamını genişleten II. Mahmud'dan (1785-1839) sonra, bilhassa Tanzimat Fermanı'nın ilanıyla beraber Avrupalıların ülkedeki tesiri artmıştır. Kültür ve fikir ortamı da bu izlekte bir dönüşüm geçirmektedir. Mühendishane-i Bahri Hümayun, Mühendishane-i Berri Hümayun, Mekteb-i Harbiye, Mekteb-i Tıbbiye, Darüşşafaka Mektebi, Mekteb-i Sultani ve Mekteb-i Osmani'nin eğitim programlarına resim derslerini dahil etmeleri, bu okullardan yetişen kişilerin resim sanatıyla bağlantı kurmalarını sağlamıştır. Keza bahsi geçen okullardan yetişen bir kesim, "Asker Ressamlar" olarak Türk Resim Tarihi'ne geçeceklerdir. Abdülaziz döneminde (1861- 1876) Pierre-Désiré Guillemet'nin (1827-1878) öncü olduğu sanat odaklı eğitim veren bir akademi kurma girişimi, II. Abdülhamid döneminde hayata geçirilebilmiş ve 1883 yılında Sanayi-i Nefise Mektebi açılmıştır. Osmanlı toplumundan yerli ressamların yetişmesinde büyük bir adım olan bu hadiseden sonra resim sergilerinin sayısı çoğalmış ve yerli ressamların görünürlüğü artmıştır. Neticede resim derslerinin müfredata girmesi ve sanat eğitiminin Sanayi-i Nefise Mektebi aracılığıyla kurumsallaştırılması, sanatla uygulayıcı olarak ilgilenen bir kesimin yetişmesine sebep olduğu gibi toplum nezdinde de resim sanatının tanınırlığını arttırmıştır. Yukarıda değinilen hususlar, bildiride detaylandırılarak incelenecek; Osmanlı Devleti'nin Batılılaşma sürecinde açılan eğitim kurumlarındaki resim derslerine ve söz konusu eğitimden geçerek resimle uygulayıcı olarak ilgilenme imkânı bulan önemli figürlere dair genel bir bakış geliştirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Resim Eğitimi, Sanayi-i Nefise Mektebi, Batılılaşma

4. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabının 2023 Eğitim Vizyonuna Göre İncelenmesi

Mustafa Yeşilyurt, Sinem Ünlü

Bu çalışmanın amacı Fen Bilgisi Ders Kitabı'nın ''2023 Vizyon Programı'' kapsamına uygun olup olmadığının incelenmesidir. 2023 Vizyon Programı'na göre Fen Bilgisi Dersi daha gerçek hayata yakın ve öğrencilerin somut kavramlarla kavradığı, deney-gözlem ilişkisine dayalı olarak hedeflenmiştir. Mizaç ve yetenek temelli yaklaşım sayesinde bireyin kendini tanımasına imkân sağlanacaktır. Ayrıca öğrenenin bireysel farklılıklarını dikkate alıp gerçek yaşamdan yola çıkarak, doğal merakını koruyan öğrenmenin ve üretmenin değeri artırılacaktır. Fen eğitiminde ölçme değerlendirmede süreç ve sonuç odaklı bütünleşik bir anlayış ortaya konulacak ve işlevsellik artırılacaktır. Fen eğitimi sırasında eğitim teknolojileri tüketimi alışkanlıkları yerine üretim alışkanlıkları kazandırılacak etkinliklere ağırlık verilecektir. Okul dışı öğrenme ortamları da esas alınacaktır. Bu esaslar doğrultusunda 4. Sınıf Fen Bilgisi Ders Kitabı ele alınmış ve içerik analizi yapılmıştır. Çünkü öğrencilerin okulda bilgi edindiği materyallerin başında okular da okutulan ders kitapları gelmektedir. Ders kitapları bilgi ediniminin merkezinde bulunduğundan öğrencilere olumlu bilgilerin kazandırılmasında temel bazı şeylere sahip olması gerekir. 4. Sınıf fen bilimleri kitabında bulunan; ''Besinlerimiz, İnsan ve Çevre, Maddenin Özellikleri'' gibi üniteler, günlük hayatla bağlantılı olup deneysiz kavranması daha kolay ünitelerken '' Yer Kabuğu ve Dünya'mızın hareketleri, Ses Teknolojileri, Kuvvetin etkileri, Basit Elektrik Devreleri '' üniteleri günlük hayatla bağlantılı olsa bile belirli deneyler ve materyallerle kavranması daha kolay üniteler olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin; deney ile kavranabilen ünitelere daha merakla baktığı tespit edilmiştir. Bu tespit sonucu ''2023 Vizyon Programı'' kapsamı boyunca vurgulanan deney- gözlem-merak üçlüsünün ne kadar önemli olduğu anlaşılmıştır. Araştırma temel nitel deseni ile yürütülmüş olup elde edilen veriler betimsel içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları dikkate alındığında, 4. Sınıf fen bilimleri ders kitabının kısmen 2023 eğitim vizyonuna uyduğu belirlenmiştir. 2023 eğitim vizyonuna ulaşmak için ders kitabının yeniden gözden geçirilmesi gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilimleri Dersi, 2023 Eğitim Vizyonu

Bir Şiir Mecmuasi Vasıtasıyla Şiirlerinden ve Şairliğinden Haberdar Olduğumuz Şeyh Nûşî Efendi

Yılmaz Top

Yüzlerce yıllık edebî gelenek içerisinde üretilen manzum birikimin; şiirle bir şekilde meşguliyetleri olan kişilerin beğeni ve seçimleri doğrultusunda derlenerek muhtelif yapılarda kayıt altına alınmasıyla meydana getirilen şiir mecmuaları üzerinde yapılan çalışmalar, her geçen gün başka bir şairi şiirleri vasıtasıyla bizlere tanıştırmaktadır. Bu doğrultuda, henüz -varsa- divanları tespit edilememiş şairlerin, şiir mecmualarından derlenen şiirleri; biyografik kaynakların bu şairler hakkında verdikleri -kısa hayat hikâyesi ve birkaç beyit alıntısından ibaret olan- oldukça sınırlı bilgilerin, edebî kişilik özelliklerini tespit etme noktasında taşıdığı yetersizlikleri gidermek açısından önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Bir şiir mecmuasında bir araya getirilmiş azımsanmayacak sayıdaki şiirleri vasıtasıyla -tezkirelerin sunduğu kısa tanıtım ifadelerine ilaveten- artık bizim için edebî kişiliği ve şairlik tabiatı itibarıyla da biraz daha tanınır hâle gelen şairlerden biri, bu bildirinin konusunu oluşturan Şeyh Nûşî Efendi'dir. Henüz bir divanı tespit edilememiş olan Şeyh Nûşî Efendi'nin, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T743 numarada kayıtlı şiir mecmuasında derlenmiş şiirleri (8 kasîde, 3 muhammes, 6 tahmîs, 9 müseddes, 2 tercî'-bend, 33 gazel, 1 kıt'a), bu mecmua sayesinde günümüze ulaşmış vaziyettedir. Bu bildiride; Klasik Türk şiirinde Nûşî mahlasını kullanarak şiir üretmiş şairlerin tanıtımı yapıldıktan sonra, söz konusu şiir mecmuasında derlenmiş şiirleri üzerinden Şeyh Nûşî Efendi'nin şairlik tabiatı, ele aldığı mevzular ve edebî kişiliği üzerinde tespit ve değerlendirmelerde bulunulmaktadır. Âşıkane ve rindane duyarlılıkları şiire ağırlıklı olarak taşıma ve akıcı, sağlam bir şiir dili kurma gayretiyle hareket ettiği dikkat çeken Nûşî Efendi'nin; Ayşî Efendi'nin vefatı dolayısıyla kaleme aldığı bir mersiye ve Bâkî'nin gazellerini tazmîn etmek suretiyle oluşturduğu 5 musammat (4 tahmîs ve 1 tesdîs), onun şair kimliği üzerinde bu bildiride ortaya konacak değerlendirmeleri desteklemek üzere bildiriye dâhil edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: şiir mecmuaları, Şeyh Nûşî Efendi, tazmîn, tahmîs, mersiye

Avrupa Birliği Adalet Divanı ve Yargıtay Kararları Işığında İlaç Markalarında Karıştırılma İhtimali

Burçak Yıldız

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu m. 6.1 hükmüne göre, tescili talep edilen marka ile önceki tescil ya da başvuru tarihli marka arasında "halk tarafından ilişkilendirilme ihtimali de dahil karıştırılma ihtimali" varsa, sonraki markanın tesciline itiraz edilebilmektedir. Ancak ilaç markalarına ilişkin yargı kararlarımızda "karıştırılma ihtimali" kavramının oldukça dar yorumlanmış olduğu bilinmektedir. Yargıtay'ın yerleşmiş kararları, ilaç markalarında ilgili çevrenin doktor ve eczacılardan ibaret olduğu, bu nedenle markalar arasındaki küçük farklılıkların dahi karıştırılma ihtimalini ortadan kaldıracağı yönündeydi. Yüksek Mahkeme, son yıllara kadar reçeteli – reçetesiz ilaç ayrımı yapmadan ya da markanın ilacın etken maddesinin adını içerip içermediğine bakmadan, tüm ilaç markalarını aynı katı esaslara tâbi tutmaktaydı. Bununla birlikte marka hukukumuzun temelini teşkil etmekte olan Avrupa Birliği hukukunda, ilaç markalarına ilişkin yaklaşım bu derece katı değildir. Avrupa Birliği Adalet Divanı uygulamasında ilaç markalarına ilişkin olarak öncelikle reçeteli – reçetesiz ilaç ayrımı yapılmaktadır. Üstelik Travatan Kararı ile birlikte, reçeteli ilaçlara ilişkin markalarda dahi ilgili çevrenin doktor ve eczacılardan ibaret olmadığı, kullanıcı konumundaki hastaların da bu kapsama girdiği kabul edilmiştir. Söz konusu yaklaşım, markalar arasındaki çok küçük farklılıkların karıştırılma ihtimalini ortadan kaldırmak için yeterli olamayacağı sonucunu da beraberinde getirmektedir. Yargı uygulamamızda son yıllarda verilen kararlarda, ABAD yaklaşımına uygun şekilde, uyuşmazlık konusu markaların ilişkin olduğu ilaçların reçeteli olup olmadığı, etken madde adı içerip içermediği hususları dikkate alınmaya başlanmıştır. Yargıtay'ın ilgili çevre kavramına doktor ve eczacı dışındaki uzmanları ve en önemlisi kullanıcı konumundaki hastaları da dahil etmeye başlaması, mehaz sistemle uyumumuzu artırmıştır. Çalışmamızda ilaç markalarında karıştırılma ihtimalini değerlendiren ABAD ve Yargıtay kararları incelenmekte; hukukumuzda özellikle reçetesiz satılan ilaçların markalarına ilişkin olarak karıştırılma ihtimali kavramının geniş yorumlanması gerektiği savunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlaç markası, iltibas, karıştırılma ihtimali, ilgili çevre

Politikayı Hannah Arendt'le Birlikte Yeniden Düşünmek

Adem Çelik, Metehan Karakurt

Modern politika tanımlarında hakim kavramlardan söz etmek olasıdır. Bu kavramlar arasında; iktidar, şiddet, hiyerarşi, güvenlik, kaynak dağıtımı öne çıkanlardır. Politika, birçoklarına göre, iktidarın ve gücün nasıl dağıtıldığı ve kullanıldığıyla ilgilidir. Politika, salt iktidarla ilişkili bir biçimde tanımlandığında, şiddet, politikanın etkili araçlarından birisi gibi görünür. Hatta daha ileriye gidilerek, şiddet, iktidarın dışavurumu olarak görülür. C. W. Mills'in, "siyaset iktidar mücadelesinden ibarettir; iktidarın nihai biçimi ise şiddettir" ya da Mao Zedong'un "siyaset, kan dökülmeyen savaş; savaş ise kan dökülen siyasettir" sözleri, siyaset ile şiddetin birlikte düşünülmesinin en tipik örnekleridir. Hükmetme sanatı, iktidar elde etmek ve iktidarı azamileştirme biçiminde tanımlanan siyasetin, şiddeti meşru görmesi kaçınılmaz görünmektedir. Bu tanımdan hareket edenler, en iyi ihtimalle, meşru ve gayrı-meşru şiddet arasında bir ayrıma yönelirler. Bu ayrım da şiddetin politik bir etkinlik olarak meşrulaştırılmasını onaylar. Siyaseti, iktidar ve şiddet üzerinden tanımlayan hakim yaklaşıma dönük eleştiriler de vardır. Siyaseti başka türlü tanımlamanın imkanı olup olmadığı sorusundan hareket eden bu yaklaşımlar, alternatif bir politika anlayışı ortaya koymaya çalışırlar. Bu tip politika anlayışına sahip düşünürlerin başında Hannah Arendt gelmektedir. Sahte ve sahici politika ayrımından hareket eden Arendt, sahici politikanın merkezine eylemi yerleştirir. Eylem, insanların kendilerini gerçekleştirmesini, sahici kılmasını, diğer insanlarla birlikte yaşamasını sağlayan süreçleri başlatma ve kesintiye uğratma yetisidir. Bu bakımdan politika, birlikte yaşama, kamusal meseleler hakkında tartışma ve ortak dünya için eylemde bulunma etkinliğidir. Kamusal alanda, eşitlerinin gözü önünde eylemde bulunma kişinin benzersizliğini göstermesine neden olur. Bu bakımdan, eşitlik ve çoğulluk politikanın koşuludur. Arendt, sadece eylemi değil, "söz"ü de politikanın merkezine yerleştirir. Arendt için politik yaşam, eyleme dökülmüş söz üzerine kuruludur. Politikanın söz ile ilişkilendirilmesi, açıktır ki, şiddeti dışlar. Arendt'e göre şiddet dilsizdir ve hiçbir zaman politikanın merkezi olan eyleme dökülmüş sözün neden olduğu süreç başlatma ve olma özelliğine sahip değildir. Bu çalışmanın amacı, politikayı Arendt'le birlikte yeniden düşünmenin, yeni bir politika tanımı için sağlayacağı imkanları tartışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Çoğulluk, eylem, kamusal alan, şiddet, söz.

Adile Naşit'in Sanat Hayatı

Merve Çetinkaya, Fahriye Dinçer

1930-1987 yılları arasında yaşayan Adile Naşit, 30 yılı aşan sanat hayatıyla yaşadığı dönemin siyasi, ekonomik ve toplumsal koşullarının Türk tiyatro ve sinema tarihindeki değişimlerine yakından şahit olmuş sanatçılardandır. Tiyatro kariyerine 1944 yılında, 1913'te Darülbedayi adıyla kurulan ve Cumhuriyet'in ilanıyla belediye himayesinde gelişen İstanbul Şehir Tiyatroları'nda başlamıştır. Adile Naşit'in sanat hayatının ilk yılları, ilk Türk tiyatro dergisini çıkaran, çocuk oyunları da sahneleyen ve tiyatro okulları kurulmasını önemli bir konu olarak gündeme taşıyan bu kurumda geçmiştir. 1950'de çok partili döneme geçilmesi ve liberal ekonomi politikaları izlenmesiyle sanatta devlet desteği önceki dönemlere göre azalmış, özel tiyatro girişimleri ise artmıştır. 1945'te kurulan ve Naşit'in 1950'lerin başından 1961'e kadar sahne aldığı Karaca Tiyatrosu bu dönemin özel tiyatrolarından biridir. Karaca Tiyatrosu, 1955'te açılan tiyatro binası ile bina yetersizliği döneminde İstanbul'a turneye gelen topluluklara sahne sağlayan bir tiyatro kurumudur. 1960'lı yıllarda, Türkiye'de ve dünyada görülen kültürel hareketlenmenin etkisiyle tiyatro topluluklarının sayısında artış yaşanmıştır. Adile Naşit'in 1962'den 1975'e kadar kadrosunda olduğu Gazanfer Özcan-Gönül Ülkü Tiyatro Topluluğu, "tiyatronun altın çağı" olarak adlandırılan bu dönemde kurulup uzun yıllar ayakta kalan ve meddahlık ile tuluat geleneğinden yararlanan popüler halk tiyatrosu örnekleri sahneleyen bir topluluktur. 1970'ler ise Naşit'in sinema yapımlarına ağırlık verdiği bir dönem olmuştur. Yılda çekilen film sayısının artması ve renkli filmlerin başarısı sektörü olumlu yönde etkilerken ekonomik kriz, televizyonun yaygınlaşması, seks filmlerinin aileleri salonlardan uzaklaştırması ve sansür baskısı sinemanın karşılaştığı zorluklardandır. Bununla birlikte, Naşit'in rol aldığı Hababam Sınıfı serisi ve Süt Kardeşler gibi komediler, aileleri sinemaya çekebilmiş ve gişede istikrarlı başarılar sağlamıştır. Televizyonun sinemaya güçlü bir rakip olduğu 1980'lerde televizyonda da çalışan Naşit, TRT'de Uykudan Önce adlı çocuk programını sunmuştur. Bu çalışmada Türk tiyatro ve sinema tarihinde yaşanan gelişmeler incelenerek Adile Naşit'in sanat hayatının nasıl şekillendiğine odaklanılacaktır. Sanatçının yaşadığı dönemin politik ve ekonomik hayatının sosyal ve kültürel alana nasıl yansıdığı sorgulanarak Adile Naşit'in kariyeri bu ışıkta incelenecek ve tiyatro ile sinemaya olan katkıları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adile Naşit, Türk Tiyatro Tarihi, Türk Sinema Tarihi

Dede Korkut'un Üçüncü Nüshasında Geçen Deyimlerin Oluşum Şekilleri ve Bu Deyimlerin Türkiye Türkçesindeki Karşılıkları Üzerine Bir Değerlendirme

Uğur Özgür

Türk Dilinin üzerinde en çok araştırma ve inceleme yapılan eserlerinden birisi olan Dede Korkut metinleri, dil malzemesi açısından oldukça zengindir. İçerisinde barındırdığı deyimler, atasözleri, mecazlar günümüzde de değerini koruyan ve sıklıkla kullanılan ifadelerdir. Dilin söz varlığını oluşturan, dilin zenginlik ölçütleri içerisinde yer alan deyimler, dilin daha etkili kullanılması ve anlatılmak istenenlerin daha kolay anlaşılabilmesi için kullanılan kalıplaşmış ifadelerdir. Anlatımı güzelleştirmek, kuvvetlendirmek, savunulan düşünceyi etkili kılmak amacıyla dilde yer edinmiş kalıplaşmış ifadelere sıklıkla başvurulmaktadır. Kalıplaşmış ifadeler, Dede Korkut metinlerinde de sıklıkla kullanılmıştır. Dede Korkut'un bilim dünyası tarafından bilinip üzerinde çalışma yapılan iki yazma nüshası (Dresden ve Vatikan) bulunmaktaydı. Dede Korkut'un üçüncü nüshası Veli Muhammed Hoca tarafından bulunmuş ve 2019'da Prof. Dr. Metin Ekici tarafından tanıtılmıştır. Dede Korkut'un yeni nüshasının orijinal metni transkripsiyon yapılarak Ekici, Azmun ve Shahgoli vd. tarafından birbirine yakın tarihlerde yayımlanmıştır. Bu çalışmada, dillerin söz varlığı içerisinde önemli yer tutan deyimlerin Dede Korkut'un üçüncü nüshasındaki kullanımları ele alınmıştır. Tespit edilen deyimlerin oluşum şekilleri ele alınmış ve günümüz Türkiye Türkçesindeki karşılıkları verilmiştir. Ayrıca deyimler tespit edilirken Dede Korkut'un yeni nüshası üzerine Ekici, Azmun ve Shahgoli vd. tarafından yayımlanan üç eser karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonucu deyimlerin okunuşu ve anlamlandırılmasında görülen farklılıklar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dede Korkut, yeni nüsha, dilin söz varlığı, deyimler.

Dede Korkut Metinlerinde Geçen İsnat Grupları Üzerine Bir Değerlendirme

Uğur Özgür

Türk Dilinin üzerinde en çok araştırma ve inceleme yapılan eserlerinden birisi olan Dede Korkut; dil, tarih, coğrafya, etnografya, folklor ve kültürel açıdan büyük önem taşımaktadır. Dede Korkut'ta geçen metinlerden Oğuzların teşkilat yapısı, aile bağları, ahlak, dürüstlük kavramlarının önemi, yaşanılan göçebe hayat, evlilik ve eğlence hayatları hakkında bilgi sahibi olunmaktadır. Oğuz teşkilat yapısı bakımından akına gitmek ve yapılan akınlarda başarı göstermek, büyük önem arz etmektedir. Oğuz Beyleri, yaptıkları bu akınlarda zor duruma düştüklerinde kendilerine adeta hızır gibi yetişen Dede Korkut'a danışırlar. Dede Korkut, onların ustası ve bilge kişisidir. Dede Korkut'un, bilge kişiliğinin yanında daha başka hünerleri de bulunmaktadır. Kopuz çalar, destan söyler ve hikâyenin sonunda hikâyenin kimin için düzenlendiğini belirterek hikâyeyi sonlandırmaktadır. Tarihî ve kültürel açıdan büyük önem arz eden Dede Korkut metinleri, dil malzemesi açısından da oldukça zengin kabul edilmektedir. Dede Korkut'ta geçen deyimler, atasözleri, mecazlar, isnat grupları günümüzde de değerini koruyan ve sıklıkla kullanılan ifadelerdir. Dede Korkut'un bilim dünyası tarafından bilinip üzerinde çalışma yapılan iki yazma nüshası (Dresden ve Vatikan) bulunmaktaydı. Dede Korkut'un yeni (üçüncü) nüshası Veli Muhammed Hoca tarafından bulunmuş ve 2019'da Prof. Dr. Metin Ekici tarafından tanıtılmıştır. Dede Korkut'un yeni nüshasının orijinal metni transkripsiyon yapılarak Ekici, Azmun ve Shahgoli vd. Tarafından birbirine yakın tarihlerde yayımlanmıştır. Ekici, Dede Korkut'un üçüncü elyazmasını "Türkistan/Türkmen Sahra Nüshası" olarak adlandırmaktadır. Azmun, aynı eseri "Türkmen Sahra Nüshası" olarak adlandırırken, Shahgoli vd. (2019) ise üçüncü elyazmasını "Dede Korkut'un Günbet Yazması" şeklinde isimlendirmişlerdir Bu çalışmada, Dede Korkut metinlerinde (yeni nüsha dahil) sıklıkla karşılaşılan isnat grupları üzerinde durulmuştur. Araştırmacılar tarafından makale ve gramer kitaplarında yer verilen isnat grupları hakkında giriş bölümünde genel bir bilgi verildikten sonra Dede Korkut metinlerinde tespit edilen isnat gruplarına yer verilmiştir. Ayrıca tespit edilen isnat gruplarının oluşum şekilleri ve cümle içerisindeki görevleri örneklerle ele alınmıştır. Sonuç bölümünde de isnat gruplarının Dede Korkut metinlerinde niçin sıklıkla kullanıldığı üzerinde çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dede Korkut Metinleri, Sözvarlığı, İsnat Grupları

Ebeveynlerin Çocuklarından Beklentileri ile İlkokul Öğrencilerinin Psikolojik İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Mustafa Başaran, Mustafa Erol, Ahmet Erol

Çocuğun kişilik oluşumu, benlik saygısının gelişimi, özdeşim modeli olan anne-babasının kişilik yapılarına bağlıdır. Anne ve babasını model alan çocuk istenen veya istenmeyen davranışları onlardan öğrenir. Çocuklara rol model olan ebeveynlerin çocuklarından bir takım beklentileri vardır. Ebeveynler çocukların akademik olarak başarılı olmaları, söz dinlemeleri, akşam belli saatlerde uyumaları, okulda aileye şikâyet getirmemeleri ve toplumda ailesini övdürecek davranışlar sergilemelerini istemektedirler. Çocukların aksi davranışlar sergilemeleri genellikle ebeveynler tarafında hoş karşılanmaz; hatta bu durumlarda ebeveynler çocukları azarlama, kızma ve çocuklara şiddet uygulama gibi davranışlar sergileye bilirler. Bu durumun çocukların psikolojik olarak iyi oluşlarına olumsuz etki yapacağı açıktır. Psikolojik iyi oluş kavramı ile öznel iyi oluş kavramları pozitif psikoloji alanında yapılan çalışmaların temel unsurlarını içermektedir. Bu noktada ilkokul öğrencilerinin aile beklentilerine göre psikolojik iyi olma durumlarının incelenmesi öğrencilerin akademik başarılarında veya sosyal yaşamlarındaki yaşanan başarısızlıkların en aza indirmesinde etkili olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı ebeveynlerin çocuklarından beklentileri ile ilkokul öğrencilerinin psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma nicelaraştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Çalışanının katılımcılarını 2019–2020 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da devlet okullarında öğrenim gören ve kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilen yaklaşık 200 ilkokul üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan ilkokul öğrencileri için "Çocuklar İçin Psikolojik İyi Oluş Anketi" ile "Ebeveynlerin Çocuklarından Beklentileri Anketi" aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde T-Testi, ANOVA, Basit Doğrusal Regresyon Analizi ve Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerinin çocuklar için psikolojik iyi oluşları ile ebeveynlerin çocuklarından beklentileri arasında olumlu veya olumsuz yönde anlamlı bir ilişkinin olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne-Baba Beklentisi, İlkokul Öğrencileri, Psikolojik İyi Oluş

Hikâyelerle Bütünleştirilmiş Çevre Eğitimi Aktiviteleri ile İlkokul Öğrencilerinin Çevre Farkındalıklarının Geliştirilmesi

Mustafa Erol, Nuray Karabiçak, Emine Türkoğlu

Yaşadığımız çevre insanların ekonomik, sosyal, sanatsal vb. faaliyetlerinden olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu olumsuz etkiler özellikle sanayi devri ile birlikte daha çok görünmeye başlamıştır. Bu sorunların en aza indirilmesi adına birçok etkinlik ve proje yapılmasına karşın sorun giderek büyümeye devam etmiştir. Bu sorunların en aza indirilmesi için çevre duyarlılığına sahip bireylerin yetişmesi gerekmektedir. Çevre duyarlılığının sağlanması içinde öncelikle bireylerde çevre farkındalığı geliştirilmelidir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, hikâyelerle bütünleştirilmiş çevre eğitimi aktiviteleri ile ilkokul öğrencilerinin çevre farkındalıklarının geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması deseni ile yürütülmüştür. Durum belirleme çalışmalarında öğrencilerden çevre ile ilgi hikâye yazmaları istenmiş ve hikâyelerdeki çevre kavramlarının yeterliliği analiz edilmiştir. Analizler sonucunda çocukların çevresine karşı yeterince duyarlı olmadığı sınıf ortamında kendi çöpünü bile çöp kutusuna atmak istemediği gibi bulgulara ulaşılmıştır. Durum belirleme çalışmaları dikkate alındığında resimli çocuk kitaplarından da yararlanılarak ilkokul öğrencilerine yönelik hikâyelerle desteklenmiş çevre eğitimi aktiviteleri hazırlanmıştır. Hazırlanan aktiviteler ilkokul öğrencilerine her hafta iki ders saati uygulanmıştır. Öğrencilere uygulanan çevre eğitimi aktiviteleri sonrasında öğrencilerin çevre farkındalıkları kazanıp kazanmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2018–2019 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da bir devlet ilkokulunda öğrenim gören ve kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilen yaklaşık 35 ilkokul dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Çalışmada veriler, öğrencilerden elde edilen öğrenci hikâyeleri, öğrenci resimleri ve gözlem formları ile elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde nitel araştırmalarda sık kullanılan içerik analizi tercih edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre ilk öğrencilerinin çizmiş oldukları resimlerde ve yazmış oldukları hikâyelerde çevre kavramlarına yer verdikleri, çevresel duyarlılığı yansıtan resimler çizdikleri, hikâyelerinde çevre sorunlarına değindikleri ve çevre sorunlarına çözüm önerileri sundukları belirlenmiştir. Ayrıca araştırmanın bulgularına göre çevrenin sadece doğa olmadığı sınıf ortamının da bir çevre olduğu ve temiz tutulması gerektiği gibi sonuçlar elde edilmiştir. Bu açıdan ilkokul döneminde yapılan çevre aktivitelerine önem verilmesi, alan gezileri yapılaması, çocukların toprakla buluşmasının sağlanması gibi etkinliklerin yapılması önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevre Farkındalığı, Hikâyeler, İlkokul Öğrencileri

Sosyal Zekâ'nın İş Tatmini Üzerinde Etkisi

Funda İşleyen

Bu araştırmanın amacı; sosyal, kültürel ve ekonomik olarak birbirinden farklı olan iki ülkede çalışanların sosyal zekâ seviyelerinin iş tatmini üzerindeki etkisini incelemek ve kıyaslamaktır. Sosyal zekâ kavramı "diğer insanlarla güzel geçinme becerisi" (Moss & Hunt, 1927) olarak tanımlanmaktadır. Sosyal zekâ kavramı üç boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar sırasıyla; sosyal bilgi süreci, sosyal beceri ve sosyal farkındalık boyutlarıdır. Sosyal bilgi süreci, kişinin sözlü ve sözsüz mesajları anlama becerilerini kapsamaktadır (Silvera, Martinussen & Dahl, 2001). Goleman'a (2008) göre sosyal farkındalık dört öğeden oluşmaktadır; temel empati, uyum, empatik isabet ve sosyal biliş. Sosyal beceri ise eşzamanlılık, benlik sunumu, nüfuz ve ilgi öğelerinden oluşmaktadır (Goleman, 2008). İş tatmini şu şekilde tanımlanmaktadır; "çalışanların işlerindeki rolüne karşı duygusal tepkileri ve kişinin işine karşı olumlu tepkileri iş tatmini, olumsuz tepkileri ise iş tatminsizliğidir" (Vroom, 1967). İş tatmininin üç boyutu bulunmaktadır ve bunlar; içsel faktörler, dışsal faktörler ve genel faktörlerdir (Weiss, Dawis, England & Lofquist, 1967). Bu araştırma 26 Ekim 2019 ila 31 Ekim 2019 tarihleri arasında kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak farklı sektörlerde iş gören, İstanbul (Türkiye) veya Bremerhaven'de (Almanya) ikamet eden 313 adet çalışanla yapılmıştır. Araştırmadaki veriler, Tromso Sosyal Zekâ Ölçeği (Silvera vd., 2001) ve Minnesota İş Tatmini Ölçeği (Weiss vd., 1967) kullanılarak, veri toplama aracı olan anket tekniğiyle toplanmıştır. 313 kişiden toplanan veriler SPSS programıyla korelasyon, regresyon ve faktör analizi yapılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, sosyal zekânın iş tatmini üzerinde bir etkisi olduğu bulunmuştur. Bu araştırmayı farklı kılan en önemli özellik,araştırmanın iki farklı ülkede çalışanlarla yapılmış olmasıdır. İlk defa, sadece eğitim sektöründe çalışan öğretmenlere odaklanılmadan fakat eğitim sektörünü de kapsayacak ve farklı sektörleri göz önünde bulunduracak şekilde sosyal, kültürel ve ekonomik olarak birbirinden farklı iki ülkede bir araştırma yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Zekâ, İş Tatmini, Zekâ.

Küreselleşme Mi, Küreselleştirme Mi?

Hicran Çokyaman

Küreselleşme ile birlikte bütün dünyada karşılıklı bağımlılık ve değişimlerin arttığı, yayıldığı ve yaygınlaştığı tartışılamaz bir gerçektir. Küreselleşmenin toplumlar arasındaki sınırları yok ettiği ve dünyanın artık 'global bir köy' olduğu görüşü ise, günümüz itibari ile gerçekleşmekten uzak bir ideal olarak yerini korumaktadır. Küreselleşme ile dünyanın herhangi bir ülkesinde gerçekleşen bir olayın etkilerinin ülkenin sınırlarını aştığı bir gerçektir. Küreselleşme ile birlikte yer değiştiren değerler sadece ticaret malları olmamıştır. Küreselleşme hareketleri ile birlikte yer değiştiren ve ulus-devletlerde en istenmeyen unsur 'insan' olmuştur. Küreselleşme ile birlikte insan hareketliliğinin artması devletlerin sıkı sınır kontrollerine yönelmeleri ile sonuçlanmıştır. Toplumlarda yabancılara, yabancı değerlere yönelik negatif algılar yerel medya söylemleri ile güçlendirilmiştir Böylece küreselleşmede istenen şeyin kültürel değerlerin değil, ekonomik değerlerin hareketliliği olduğu fikri daha da güçlenmiştir. Dünyada kültürel değerlerin kuzeyden güneye ve batıdan doğuya doğru aktığı görülmektedir. Böylece küreselleşme hareketi belli ülkelere ait değerlerin küreselleştirilmesi ile sonuçlanmıştır. Yani küreselleşme küresel olmaktan uzak bir şekilde ve sadece Kuzey/Batı değerlerini benimsemek şeklinde gerçekleşmiştir. Özellikle 11 eylül olaylarından sonra artan güvenlik endişeleri ile birlikte ulus-devletlerin yabancı değerlere, yabancı insanlara karşı kapılarını kapattıkları görülmüştür. Bilinmeyene karşı bir korku oluşmuş ve bilinmeyene ait her şey dışlanmaya mahkum edilmiştir. Geriye Soğuk Savaş süresinde ve sonrasında bütün dünyada değerlerinin bilinir olmasını sağlayan güçlerin kültürleri kalmıştır. Bu çalışmada küreselleşmenin bütün dünyadaki değerlerin karşılıklı bir şekilde paylaşıldığı görüşüne karşılık, üstün/güçlü/zengin/gelişmiş olanın değerlerinin küreselleştiği görüşü ile hareket edilmiştir. Küreselleşme ile birlikte ulus-devletlerin sosyal, siyasi, ekonomik ve demografik olarak tehdit algılamalarının arttığı görülmektedir. Küreselleşmenin getirdiği güvenlik tehditlerinin en fazla hissedildiği yer ise ülke sınırları olmuştur. Bugün dünya küresel bir köydür. Fakat bu köy eski toprak ağalarının hüküm sürdüğü bir köye benzemektedir. Dünyanın küresel bir köy olması onun sınırlarını ortadan kaldırmamıştır. Aksine küreselleşme ile dünya güçlü olan 'ağanın' zayıf köylüye her şeyi dayatabildiği ve onu hakir gördüğü bir köy olmaktan kurtulamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Bağımlılık, Güvenlik, Ulus-Devlet

19. Yüzyılın Yazılı Tanığı Lütfî Paşa'nın İnşâ Faaliyetleri Hakkındaki Düşünceleri

Aliye Öten

Ahmet Lûtfî Efendi, 19. yüzyılda yaşamış, Osmanlı Devleti'ne vaka'a-nüvîs olarak hizmet etmiş, klasik eğitim almış, şiir ve edebiyata meraklı, araştıran ve sorgulayan bir aydındır. En önemli eseri olan Tarih-i Lûtfî, Sultan II. Mahmud, Sultan Abdülmecid ve Sultan Abdülaziz'in saltanat yıllarındaki olayları mevzu edinir. Ahmet Lûtfî Efendi, Sultan Abdülaziz'in irâdesiyle h. 1282- m. 1866'da Cevdet Paşa'dan sonra vakanüvis olarak, Cevdet Paşa'nın bıraktığı yerden h. 1241- m. 1825/1826 yılından başlayarak kendi vekayi'-nâmesini yazmaya başlamıştır. 1824-1876 arasındaki yılları konu alan eserin ilk sekiz cildi eski harflerle, son yedi cildi ise Münir Aktepe tarafından yayınlanmıştır. Ahmet Lütfî Efendi eserin yazılmasında faydalandığı kaynakları Es'ad Efendi'nin "Üss-i Zafer"i, Hazîne-i Evrak, Dîvân-ı Hümâyûn ve Sadaret Mektûbî Kalemi evrakı ile birlikte bazı zevât şeklinde eserinin başında kaydetmiştir. Hicrî 1282'den 1325'e kadar Osmanlı Devleti'nin vakanüvisi olan Ahmet Lütfî Efendi'nin 1907'deki ölümünden sonra yerine bir müddet kimse tayin edilmemiş, Sultan V. Mehmed Reşat zamanında 1909'da Abdurrahman Şeref Efendi'ye bu görev verilmiştir. 15 cilt olarak telif edilen bu eserin, farklı ciltleri farklı zamanlarda basılmıştır. Osmanlı Türkçesi nüshaları tam olarak yayınlanmışken; Latin alfabesi ile neşredilenler ana metinden oldukça farklı yayınlanmıştır. Bunun nedeni orijinal ciltlerde yer alan müellife ait fikirlerin, günümüz Türkçe'si metinlerine yansıtılmamasıdır. Önce askerlik, sonra klasik medrese eğitimi alan, kazaskerlik payesine kadar yükselen Ahmet Lütfî Efendi'nin dönemin imar ve inşâ faaliyetleri hakkında, konumuna rağmen açıkça paylaştığı görüşleri bu sunumun ana metnini teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Lütfî Paşa, 19. yüzyıl Osmanlı Mimarisi, Vakanüvis Fen Bilimleri

Öğretmenlerinin Genel Beslenme Alışkanlıkları, Katkılı Besinler Hakkındaki Bilgi ve Görüşleri

Kevser Arslan, Aslı Görgülü Arı

Fen öğretiminin esas amacı öğrencilere temel becerileri kazandırarak bunları günlük yaşamla entegre edebilmelerini sağlamaktır. Günlük hayatta öğrencilere kazandırılması gereken en önemli becerilerden birisi sağlıklı beslenme olmakla beraber, müfredatta içerisinde de beslenme ve sağlık konularına en çok yer verilen derslerin başında Fen Bilimleri dersi gelmektedir. Beslenme, hayatın her döneminde sağlığın temelini oluştururken, insan yaşamında beslenmenin en önemli olduğu dönemlerden biri de çocukluk çağı ile olgunluk çağı arasındaki geçiş dönemi olarak bilinen büyüme ve gelişmenin hızlandığı ergenlik dönemidir. Bu çağdaki öğrencileri beslenme sorunlarına ilişkin farkındalık sahibi yapabilmek ve onları bu yönde geliştirebilmek büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda öğrencileri beslenme konusunda istenilen boyuta ulaştırabilmenin en etkin yolu ise fen eğitimcilerinin beslenme alanında yeterli düzeyde bilgi ve becerilere sahip olmasından geçer. Bu doğrultuda araştırmada Fen Bilimleri öğretmenlerinin beslenme alışkanlarının ve katkılı ürünler hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul'da devlet okulu ve özel okullarda görev yapan 26 adet fen bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklemin belirlenmesinde kolay ulaşılabilir durum örneklemesine başvurulmuştur. Araştırmada nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Araştırma da nitel araştırma desenlerinden betimsel tarama yöntemi tercih edilmiştir. Bu amaçla literatür taraması ve uzman görüşü alınarak hazırlanmış olan 16 kapalı uçlu sorudan oluşan bir anket kullanılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin demografik özelliklerinin belirlenmesine yönelik hazırlanan bir tanıma formuna da yer verilmiştir. Uygulama aşamasında Fen Bilimleri öğretmenlerine hazırlanmış olan anket ölçme aracı olarak dağıtılmış ve doldurmaları istenmiştir. Çalışmaya gönüllü olarak katılım sağlayan öğretmenlere herhangi bir müdahalede bulunulmadan tek aşamada gerçekleştirilmiştir. Uygulama sonrası elde edilen veriler bir istatistik programı ile analiz edilerek frekans ve yüzde dağılımları tespit edilmiştir. Elde edilen analiz sonuçları değerlendirilmiş ve araştırma sonuçlara yönelik konu hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Beslenme Alışkanlıkları, Katkılı besinler, Fen Bilimleri Öğretmenleri

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Örtük Programa İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Esra Gamze Uğur, Aysun Gürol

Program; amaçlara ulaşmak için bir tasarı olarak tanımlanabilir. Eğitim programı ise; öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği olarak tanımlanabilir. Başka bir değişle eğitim programı; istendik hedef ve davranışların kazanılması için stratejilerin belirlendiği yazılı doküman ya da eylem planı olarak da tanımlanmaktadır. Posner'ın eğitim programı çeşitlerine göre beş çeşit program tanımlayabiliriz. Bunlardan ilki; tanımlanmış, tüm boyutları ile açıklanarak yazılı bir doküman haline getirilmiş, otoritelerin onayladığı resmi programdır. İkincisi; okulda öğretmenin elinde hayat bulan uygulamadaki programdır. Üçüncüsü; resmi programın kasıtlı bir şekilde öğretilmeyen, atlanan kısmı olan ihmal edilen programdır. Dördüncüsü; resmi programın dışında planlı olarak uygulanan, katılımların seçmeli ve gönüllü olarak olduğu, sosyal, kültürel sportif ve sanatsal faaliyetleri içeren ekstra programdır. Son olarak beşincisi; okuldaki sosyal ve psikolojik etkileşimle oluşan, yan ve informal öğrenmeleri kapsayan, plansız gerçekleşen örtük programdır. Araştırmanın konusu oluşturan örtük programı biraz daha açacak olursak; resmi programda açık olarak belirtilmeyen, toplumun norm ve değerlerini içeren program çeşididir. Örtük program, her ne kadar resmi programda açık olarak belirtilmese de öğrencilerin yaşantılarını ve öğrenme faaliyetlerini resmi program kadar etkilediği aşikârdır. Örtük programın kapsamı resmi programa göre daha geniştir. Öğrenme sürecinde bu denli etkili olan örtük programa ilişkin farkındalığın artması ve eğitim öğretim sürecinde bu program kapsamında da düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı; okul öncesi öğretmenlerinin örtük programa ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma nitel bir araştırmadır ve nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni seçilerek yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan 25 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu verilmiştir. Bu kapsamda öğretmenlerle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim programı, örtük programı, okul öncesi eğitim, program

0-6 Yaş Çocuğu Olan Anne Babaların Ebeveynlik Süreçlerinde Sosyal Medyayı Kullanma Alışkanlıkları

Esra Gamze Uğur, Özkan Sapsağlam

20. yüzyılın sonuna doğru ortaya çıkan internet hayatımızda köklü değişikliklere imza atan bir buluş olmuştur. Günümüzde ise hayatımızın vazgeçilmez unsurlarından biri haline gelmiştir. İnsanlar internet sayesinde neredeyse her konu hakkında saniyeler sürmeden pek çok veriye ulaşabilmektedir. İnternetle birlikte hayatımıza giren sosyal medya kavramı ise; kullanıcılar tarafından oluşturulan bilginin basit, anlık ve çift taraflı olarak paylaşılmasını ve ulaşılmasını sağlayan bir medya biçimidir. Günümüzde sosyal medya araçlarının kullanımı çok ciddi boyutlara ulaşmıştır ve çoğu insanı bağımlısı haline getirmiştir. Sosyal medya birçok kişi ve kurum tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Sosyal medya araçlarının kullanma maliyetinin düşük olması, erişiminin kolay olması, sürekli güncellenebilir olması ve kullanıcılarına herhangi bir sınırlama koymayıp herkese söz hakkı vermesi sebebiyle kullanıcıların en çok tercih ettiği mecralardan biri haline gelmiştir. İnsanlar sosyal medya araçlarını kullanarak fotoğraf, video ve her türlü bilgilerini hızlı bir şekilde paylaşabilmenin yanında bu araçlarla her türlü bilgiye anında ulaşabilmektedirler. Bu mecra, düşüncelerin paylaşılıp, bunlar üstünde tartışılıp yeni düşüncelerin geliştirilmesine de olanak sağlamıştır. İnternet ve sosyal medya pek çok olguyu değiştirmiş, hayatımıza pek çok yeni durum ve kavramın girmesini sağlamıştır. Değişen olgulardan biri de ebeveynlik tutumlarıdır. Bugün anne babalar ebeveynlik süreçlerinde sosyal medyayı sıklıkla kullanmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı; 0-6 yaş çocuğa sahip anne babaların ebeveynlik süreçlerinde sosyal medyayı kullanma alışkanlıklarını incelemektir. Araştırma nitel bir araştırmadır ve nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni seçilerek yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 0-6 yaş aralığında çocukları olan 30 ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu kapsamda ebeveynlerle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, ebeveynlik, erken çocukluk, alışkanlık, sosyal medya araçları

Türk Tarih Encümeni Mecmuası

Merve Aras, Ali Yıldız

Osmanlı Devleti'nin kritik dönemlerinden biri olan II. Meşrutiyet döneminde millî şuurun halka aşılanması, vatan sevgisinin pekiştirilmesi amacıyla çeşitli faaliyetler yürütülmüştür. Bu faaliyetler arasında "mükemmel" ve objektif bir Osmanlı tarihi yazabilmek için bir encümen oluşturulması fikri de vardır. Baskı masrafları bizzat Sultan Mehmed Reşad tarafından karşılanacak yayınlar için kaynak bulmak ile başlayan süreç zorlu aşamalardan sonra asıl amacına ulaşamamış olsa da Tarih-i Osmânî Encümeni Mecmuası -ardından isim değişikliği ile Türk Tarih Encümeni Mecmuası- gibi önemli bir mecmuanın ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Bu bildiride mecmuanın tanıtılması amaçlanmıştır. Encümenin ilk toplantısı Bâb-ı Âlî Sadâret Dairesi altındaki vak'a-nüvîslik odasında Abdurrahman Şeref'in başkanlığında 9 Şubat 1910 tarihinde yapılmıştır. Osmanlı tarihi yazma amacıyla toplanan heyet yoğun bir kaynak arayışına odaklanmış; vilayetlere haber gönderilerek halkın elindeki belgelerin suretlerini, tarihî yerlerin fotoğraflarını istemiştir. Encümen kaynakları toplama ve tasnif aşamasında düşündüklerinden fazla zorlukla karşılaşınca toplanan belgelerin yayımlanması amacıyla mecmua çıkarmaya karar vermiştir. İlk sayısı 1 Nisan 1326 (14 Nisan 1910) tarihinde yayımlanan derginin iki ayda bir, seksen sayfa olarak çıkarılması öngörülmüştür. 207x145 mm boyunda dört forma ve bir ek forma şeklinde çıkarılmıştır. Sekiz yıl aralıksız çıkan derginin neşri Mondros Mütarekesi zamanında sekteye uğramıştır. Mecmuanın 9 ve 10. seneleri 1921 yılında bir sayıda, 10, 11 ve 12. seneleri de 1923 yılında bir sayıda yayımlanmıştır. Bu sayı sonrası encümenin ve mecmuanın ismi Türk Tarih Encümeni Mecmuası olarak değiştirilmiş; 78.sayıdan itibaren mecmua yeniden numaralandırılıp, eski numaraları da devam ettirilmiştir. Bu yayım evresi üç sene sürmüştür. Harf İnkılâbı sonrası "Yeni Seri" adıyla beş sayı daha yayımlanmıştır. Elliye yaklaşık müellifin 280 kadar makalesi neşredilmiştir. Edebiyat ve tarih bilimlerinin birbiriyle olan ilişkisi gözönüne alındığında mecmuadaki makalelerin özellikle edebiyat tarihine ışık tutacağı su götürmez bir gerçektir. Şüphesiz ki Osmanlı döneminin edebiyat anlayışını bu makalelerin satır aralarında bulacağımız bilgilerle yeniden gözden geçireceğiz.

Anahtar Kelimeler: Tarih-I Osmânî Encümeni Mecmuası, Türk Tarih Encümeni Mecmuası, Abdurrahman Şeref

1979 İran İslam Devrimi Sonrası İran'ın Yumuşak Güç Politikasının Jeopolitik ve Mezhepsel Boyutu

Nurettin Taşar

Başta realist kuramcılar olmak üzere, Uluslararası İlişkiler teorisyenlerinin analizlerinde güç kavramı önemli bir yere sahiptir. Anlam olarak güç, bir şeyi yapabilme kapasitesidir. Güç caydırıcılık kavramıyla eş anlamlı kullanılmaktadır. Hangi yöntemle kullanılırsa kullanırsın gücün amacı karşı tarafın itaatini sağlamaktır. Bu kavram tarihsel gelişmeler neticesinde başına çeşitli sıfatlar alarak alt başlıklar edinmiştir. Bu alt başlıklardan en önemlilerinden biri yumuşak güçtür. Yumuşak güç, bir ülkenin kültürünün, politik değerinin ve dış politikasının diğer ülkeler tarafından çekici görülmesidir. Her devletin kendine özgü yumuşak güç unsurları vardır. Devletler bu unsurları siyasal ekonomik ve kültürel hedeflerini gerçekleştirmek için kullanır. Tarihi, dini ve kültürel alanda köklü bir geçmişe sahip olan İran, Orta Asya Hazar Denizi Havzası ve Ortadoğu üçgeninde önemli bir stratejik konuma sahiptir. Bu jeostratejik unsurlar İran'ın politika tercihlerini etkilemektedir. 1979 İran İslam devrimi İran'ın siyasi tarihinde bir kırılma noktasıdır. Bu devrimle birlikte Şiilerin yaşadığı bölgenin jeopolitik önemi artmıştır. Şiilik İran için önemli bir yumuşak güç enstrümanı haline gelmiştir. Günümüzde İran'ın yumuşak güçlerinden biri olan ilgili mezhep unsuru, İran'ın yumuşak gücünü şekillendirmektedir. İran mezhebini yumuşak güç unsuru olarak kullanmasında nüfusunun %90'ının Şii olması önemli bir etkendir. Ürdün kralı Abdullah'ın tabiriyle Şii hilalinde Şia mezhebi, İran'ın uluslararası ilişkilerini şekillendiren önemli bir unsurdur. İran, Şii hilali olarak ifade edilen bölgedeki Şii nüfusuyla diyalog kurup etki alanı oluşturarak bölge jeopolitiğini değiştirmek istemektedir. Yani İran Şiiliği ulusal çıkar merkezli ideolojik bir araç olarak kullanmaktadır. Çalışmada yumuşak güç kavramı, İran'ın yumuşak güç unsurları ve enstrümanları teorik çerçevede ortaya konulacaktır. İran Şii hilalindeki Şii nüfusunu bölgesinde doğal nüfus alanı görmesinin nedenleri kümülatif bir şekilde incelenecektir. Çalışmada İran'ın yumuşak güç enstrümanlarıyla çevre ülkelerdeki Şii nüfusa etki etme politikasının bölgedeki jeopolitiğin değişmesinde ne tür etkileri olduğu üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İran, Güç, Yumuşak Güç, Dış Politika

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Etkinliklerinin Revize Bloom Taksonomisi Doğrultusunda İncelenmesi

Neslihan Karakuş, Suna Özcan

Türkçe ders kitaplarında yer alan etkinlikler öğrencilerin okuduklarını anlama ve anladıklarından sonuçlar çıkarma becerisini ölçmeye yöneliktir. Öğrencilerin okuduklarını anlamaları ve bunlardan üst düzeyde istifade etmeleri eğitim – öğretim sürecinin temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle Türkçe ders kitaplarında yer alan etkinlikler öğrencilerin akademik başarıları üzerinde önemli bir role sahiptir. Revize Bloom Taksonomisi bu hususta dikkate alınması gereken önemli bir bilimsel dayanaktır. Çünkü eğitimde basitten karmaşığa, temel seviyeden üst düzey düşünme düzeyinde etkinlikler düzenlemede Revize Bloom Taksonomisi önemli bir kriter olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırmanın amacı da Türkçe öğretim programının değişmesi ile yeniden yapılandırılan Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının 18.04.2019 tarih ve 8 sayılı kararıyla 2019-2020 öğretim yılından itibaren 5 (beş) süreyle ders kitabı olarak kabul ettiği 5. Sınıf Türkçe ders kitabında yer alan etkinlikleri Revize Bloom Taksonomisi doğrultusunda incelemektir. Araştırma doğrultusunda 5. Sınıf Türkçe ders kitabında yer alan tüm etkinlikler doküman incelemesi yoluyla incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar alan araştırmaları ile desteklenerek gerekli değerlendirme ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Revize Bloom Taksonomisi, Türkçe Ders Kitabı, Türkçe Öğretimi

Yabancılara Türkçe Öğretimi Bağlamında Hayat Boyu Türkçe Öğrenci Kitap Setinin Avrupa Dil Portfolyosuna Uygunluğunun İncelenmesi

Muhammed Eyyüp Sallabaş, Suna Özcan

Yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla kullanılan eğitim-öğretim materyalleri eğitimin amacına ulaşmasında oldukça önemlidir. Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitapları çoğunlukla yetişkin bireylere yöneliktir. Bu nedenle yabancı çocuklara yönelik Türkçe eğitimi noktasında ciddi anlamda materyal eksikliği bulunmaktadır. Son yıllarda gerek Suriye'de yaşanan iç savaş nedeniyle, gerekse göç veren çeşitli ülkelerden Türkiye'ye yapılan göçler ile küçük yaşlardaki bireylerin de Türkçe öğrenmeleri bu ihtiyacın daha da belirgin hale gelmesine neden olmuştur. Bu ihtiyacı gidermek amacıyla Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PİKTES) kapsamında yabancı çocuklara Türkçe öğretimi ders materyali olarak 6-12 yaş düzeyine uygun Hayat Boyu Türkçe 1-2-3 kitap seti hazırlanmıştır. Bu çalışmanın amacı da Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PİKTES) kapsamında hazırlanan Hayat Boyu Türkçe 1-2-3 kitap setinde yer alan okuma becerisine yönelik metin ve etkinliklerin Avrupa Dil Portfolyosu 10-14 yaş düzeyine uygunluğunu incelemektir. Bu amaçla Hayat Boyu Türkçe 1-2-3 kitap setinde yer alan okuma metin ve etkinlikleri Avrupa Dil Portfolyosu 10-14 seviyesine göre incelenmiştir. İçerik analizi yöntemi ile analiz gerçekleştirilmiştir. İçerik analizi yöntemi ile elde edilen bulgular analiz kısmında okuma becerisi bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler yorum ve değerlendirme kısmında değerlendirilmiştir. Buna göre Avrupa Dil portfolyosunda verilen okuma becerisi ile Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PİKTES) projesi kapsamında hazırlanan Hayat Boyu Türkçe 1-2-3 kitap setinde yer alan okuma metinleri karşılaştırılarak gerekli yorum ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, PİKTES, Avrupa Dil Portfolyosu

Sermaye Piyasalarında İşlem ve Piyasa Değeri Yoğunlaşmaları

Banu Budayoğlu Yılmaz

Derin ve güvenilir sermaye piyasaları ekonomik büyümeye ve finansal istikrara katkı sağlamakta olup günümüzde özellikle gelişmekte olan ülkelerde sermaye piyasalarının karşı karşıya olduğu temel sorun piyasa derinliğinin kısıtlı olmasıdır. Diğer taraftan gerek gelişmekte olan piyasalarda gerekse de büyük ölçekli piyasalarda piyasa değeri ve işlem hacimlerinde yoğunlaşma gözlenmektedir. Sınırlı sayıda şirketin, borsa piyasa değerinin büyük bir kısmını oluşturması (piyasa değeri yoğunlaşması) ve işlem hacminin büyük bir bölümünün belirli şirketlerin hisseleri üzerinde gerçekleşmesi (işlem hacmi yoğunlaşması) nedeniyle piyasa derinliğini işaret eden göstergelerden olan piyasa değeri büyüklüğü ve likidite verileri piyasa genelini doğru yansıtmamaktadır. Söz konusu durum ABD borsalarına kote teknoloji şirketleri uç örneklerinde olduğu gibi, sermaye piyasaları üzerinde yüksek volatilite ve endekslerde ani düşüş riski oluşturmaktadır. Çalışmada sermaye piyasalarındaki yoğunlaşmanın nedenlerinin tanımsal olarak ele alınması ve sebep-sonuç ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. 17 ülkeye ait 2005-2015 yıllarına ilişkin panel veri kullanılarak Vektör Otoregresif (VAR) modeli uygulanmış; borsalardaki söz konusu yoğunlaşma yapılarının yeni şirketlerin halka arzı ve ülkelerin ekonomik büyüklükleri ile ilişkileri analiz edilmiş ve söz konusu veriler arasındaki nedensellik (Granger Causality) incelenmiştir. Ülkeler ekonomik anlamda büyüdükçe sermaye piyasaları da gelişmektedir ancak granger nedensellik büyümenin gerek işlem gerekse de piyasa değeri bakımından yoğunlaşmayla ilişkili olduğunu göstermektedir. İkinci bir nedensellik de söz konusu yoğunlaşma göstergeleri ile işlem gören şirket sayıları arasındadır. Halka açılma sonucunda şirketler üzerinde oluşan yükümlülükler ve maliyetlerin küçük ölçekli şirketlerin halka açılma kararlarındaki önemli etkisi ile birlikte ele alındığında, özellikle işlem hacmindeki yoğunlaşmanın söz konusu şirketler açısından sermaye piyasasının çekiciliğini azaltabileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Sermaye piyasalarındaki yoğunlaşmanın mülkiyetin dağılımı ve kurumsal yönetim uygulamaları açısından değerlendirilmesi ise başka çalışmaların konusu olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sermaye Piyasaları, Piyasa Derinliği, Yoğunlaşma

The Impact Of ESG Disclosure On Equity Inflows: Empirical Evidence From Listed Companies

Banu Budayoğlu Yılmaz

This analysis aims to contribute to the literature by providing evidence on the potential benefits of greater ESG transparency and identifying factors that attract foreign portfolio investments to emerging markets. Over the years, an escalating level of disclosure among publicly listed companies is witnessed, both with the regulatory encouragement and by voluntary contributions of the companies. Still, the voluntary contribution of companies to the efficient disclosure ecosystem remains limited and grows at a slow pace, especially in emerging countries. The research question in this study is that "Are the equity inflows positively associated with ESG transparency in emerging market companies?" For empirical tests, a Disclosure Index for 2012-2018 period is consolidated from the UN- Sustainable Stock Exchanges (SSE) Reports, which tracks the disclosure level of the first generation ESG indicators, namely; "GHG emissions, water use, energy use, occupational safety, waste, temporary staff, and employee turnover". Based on the SSE criteria, 34 stock exchanges in different jurisdictions stood eligible for inclusion in the Index, covering more than 4000 publicly listed companies. For inspecting the relationship, longitudinal data for these jurisdictions will be constructed. Panel OLS will be used to regress Equity Inflows on the Disclosure Index over the sample period. Exchange Rate, Stock Market Capitalisation and Number of Listed Foreign Companies will be used as control variables indicating market characteristics, as well as the Return on the Equity Market and its Volatility. Among much implications to be derived from the anticipated findings, a potential positive correlation can be attributed to two main reasons; one of them is that ESG sensitive global funds seek robust and timely disclosure of the nonfinancial information and other is that coherent understanding of the risks by the investors contributes to their investment allocation decisions.

Anahtar Kelimeler: Sustainability Disclosure, Equity Inflows, Emerging Markets

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Edebi Metin Örneklerinden Taşeli Masalları

Fadime Boztoprak

Dil öğrenimi bir kültürleşme sürecidir. Dili ve kültürü birbirinden ayırmak mümkün değildir. Çünkü dil; bir milletin kültür kodlarını, tarihini, ezelini ve ebedini üzerinde taşır. O dilin sahip olduğu milletin düşünce dünyası, yaşayış biçimi hedef dilin içinde gizlidir. Bütün bu unsurları üzerinde taşıyan edebi metinlerdir. Edebi metinler; öğretilen dilin matematiğini anlatmada, öğrenilen dili anlamada en büyük yardımcılardan biridir. Bir dil edinimi; dinlediğini anlama, okuduğunu anlama, konuşma, yazma temel dil becerilerinin yanı sıra yeteri kadar söz hazinesine sahip olma, doğru imla ve noktalamayı kullanabilme, o dilin özel kullanımlarını bilme, o dilde hayal kurabilme, kurmaca metinleri anlayabilme anlamlarına gelmektedir. Bütün bu özelliklerin bir arada kazandırılabilmesi için Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde edebi metinlerin kullanılması faydalı olacaktır. Çünkü dil öğretimi/öğrenimi en geniş anlamıyla kültürel farkındalık ile birlikte yürümektedir. Edebî metinlerin dil öğretiminin her alanına, her becerisine her aşamada farklı boyutlarda olmak üzere katkıda bulunduğu yadsınamaz. Masallar, edebi metinler bakımından zengin bir materyaldir. Masallar, Türk kültür coğrafyasında somut olmayan kültürel miraslarımız arasında yer alır. Bu bağlamda kültür kodları bozulmamış, Türkçenin en saf halini koruyan Taşeli yöresinde anlatılagelen masallar; Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılabilecek edebi metinler arasında yer alır. Bu çalışmada Taşeli masallarından faydalanılarak öğrencilerin; dinlediğini anlama, okuduğunu anlama, konuşma, yazma temel dil becerilerinin yanı sıra, telaffuz ve iletişim gibi becerileri geliştirmeyi de amaçlanmıştır. Çalışmada verilen örnekler, Avrupa Dil Portfolyosu'nda belirlenen B1 seviyesinde oluşturulmuştur. Etkinliklerde her etkinlik farklı beceri alanını kapsamaktadır. Bu çalışmayla Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi aşamasında Türk kültür kodlarının taşıyıcısı konumunda olan masalların rolleri üzerinde durulmaya çalışılmıştır. Türk kültüründeki masalların önemi vurgulanmış olup Taşeli yöresinin insanları, onların yaşayış biçimleri, sözlü kültür gelenekleri aktarılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Kültür, Edebi Metinler, Taşeli Masalları

Temsilde Cinsiyet Farkı: Gündem Belirleme ve Seçim Stratejileri Açısından Farklı Bir Yaklaşım

Alper Tolga Bulut, Emel İlter

Kadının siyasete bireysel ve toplumsal katılımı, karar mercilerindeki temsili siyaset bilimi ve cinsiyet çalışmalarının önemli alanlarından birini oluşturmaktadır. Kadının siyasal temsili üzerine yapılan çalışmalar ağırlıklı olarak kadının niteliksel ve betimsel temsil üzerine odaklanmaktadır.1990'lı yıllardan itibaren akademik çalışmalarda sıkça yer alan kadınların betimsel temsili, temsil eden ve temsil edilen arasında benzer demografik ve deneyimsel özellikleri bulunan kişilerin yine o grubun bir mensubu tarafından temsil edilmesi anlamına gelmektedir. Seçmenleri ile benzer dil, din, cinsiyet özelliklerine sahip olan temsilcilerin bağlı bulunduğu zümreye yönelik politika oluşturma ve sorunlarını çözme noktasında yeterli empatiye sahip oldukları ileri sürülmektedir. (Philips, 1995; Mansbridge, 1999: 628-657). Toplumsal bir kategori olarak değerlendirilen kadınların da temsilinin en iyi şekilde kadınlar tarafından yapılabileceğini iddia etmektedir. Ancak 2000'li yıllarla birlikte akademik çalışmalar parlamentoda temsil eden ve temsil edilen arasında demografik, fiziksel veya diğer özelliklerinden bağımsız olarak temsilcinin temsil ettiği toplumun çıkarlarına hizmet etmesi anlamına gelen niteliksel temsile yoğunlaşmaktadır. (Diaz, 2005).Kadınların niteliksel temsili de o halde temsilcinin kadın veya erkek olmasına bakılmaksızın kadın çıkarlarını ilerletecek politikalar üretilmesi, kadın sorunlarının siyasette görünür kılınması olarak ifade edilmektedir. Ağırlıklı olarak kadınları etkileyen ve feminist konu olarak da adlandırılan sosyal ve biyolojik olguların (Bayer, 2006: 570-585) yasama faaliyetlerinde yer alması kadınların önceliklerinin yansıtılması, sorunlarının çözülmesi ve olumlu politikalar üretilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu çalışma kadının siyasette niteliksel temsilini belirleyen seçim temelli mekanizmaları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Milletvekillerinin yeniden seçilebilme kaygılarının feminist içerikli kanun teklifi verme davranışını ne şekilde etkilediğini araştırmaktadır. Bu bağlamda 2003-2015 yılları arasında verilen yaklaşık 4500 adet kanun teklifinin içerik analizinin yapılmasıyla oluşturulan veri seti ile her milletvekili için ayrı hesaplanan seçim kırılganlığı skorunu birleştirerek seçim kırılganlığı ve kadının niteliksel temsili arasındaki ilişkiyi istatistiksel olarak ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Niteliksel Temsil, Seçim Kırılganlığı, Türkiye, Kanun Teklifi

Gelişmişlik ve Temsilde Eşitlik Arasındaki İlişkiyi Anlamak: Türkiye Örneği Üzerinden Bir Değerlendirme

Alper Tolga Bulut, Emel İlter

Demokrasinin bir parçası olan siyasi temsil, kadın ve erkeklerin siyasal karar alma sürecine eşit şekilde dâhil edilmesiyle gerçekleşmiş olmaktadır. Kadınların erkeklere göre farklı sosyal, ekonomik, siyasal öncelikleri ve yaşam tecrübeleri vardır. Bundan dolayı kadınların öncelik ve çıkarlarının görünür kılınması için kadınların karar alma mercilerinde yer alması önemlidir. Kadınların siyasette temsili, kadınların karar mercilerinde sayısal varlıklarından ve seçmenleri temsil etmeleri için yetkilendirilmelerinden öte bir anlam taşımaktadır. Kadınların siyasette görünür olması kadın sorun ve önceliklerinin parlamentolarda ne kadar gündeme getirildiği ve çözüm üretildiğiyle yakından ilgilidir. Bu durum da kadının niteliksel temsilini gündeme getirmektedir. Ancak kadınların içinde bulunduğu toplumun kendilerine biçtiği roller kadını özel alana hapsetmekte ve bu durum kadının siyasetteki konumunu da etkilemektedir. 20. Yüzyılın başlarında çoğu ülkede kadınlar siyasal haklar elde etmelerine rağmen eksik temsil sorununun halen devam ettiği yayınlanan uluslararası çalışmalardan anlaşılmaktadır. Kadınların siyasette yer aldığı en küçük birim olan yerel düzeyde kadınların siyasetteki konumunu analiz etmek ulusal düzeydeki konumunu anlamlandırmak açısından da önem arz etmektedir. Bu bağlamda çalışmada kadınların yerel düzeyde etkinliğinin güçlendirilmesi ile kadınların ulusal düzeydeki niteliksel temsili arasındaki ilişki ele alınmaktadır. Söz konusu ilişkiyi etkileyen unsurları görebilmek için Türkiye Ekonomi Politikaları Vakfı (TEPAV) tarafından oluşturulan ve Türkiye'nin 81 ilini içine alan "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Karnesi" verileri Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde milletvekillerinin gerçekleştirdiği parlamenter aktiviteler ile birleştirilerek yerel düzeydeki cinsiyet eşitliğinin ulusal düzeyde kadının niteliksel temsiline nasıl etki ettiği araştırılmaktadır. Elde edilen veriler kadının siyasette temsilini toplumsal cinsiyet eşitliği göstergeleriyle birlikte değerlendirme imkânı vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Siyasi Temsil, Cinsiyet Eşitliği, Parlamento, Türkiye

Yeni Dünya Düzeninde Yükselen Güçler: BRICS ve MINT Ülkeleri

Hülya Kınık, Özgür Tüfekçi

Günümüz uluslararası siyasetinin en büyük tartışma konularından biri başta ABD olmak üzere Batı'nın görece güç kaybettiği ve yükselen güç olarak nitelendirilen ülkelerin Batı'yı dengeleme iddiasıyla uluslararası sisteme bir takım itirazlarının olduğudur. Yükselen güçler, bugüne kadar sistemin oluşumunda ve karar mekanizmalarında kendilerine verilmediğini iddia ettikleri hakları elde etme yolunda olduklarına eskisinden çok daha fazla inanmakta; uluslararası düzende statü dağılımının ve dolayısıyla ödev ve hakların yeniden dağıtılması gerektiğine yönelik baskı uygulamaktadır. Daha fazla söz ve temsil talep eden yükselen güçler, Batı'nın ilkelerini, normlarını ve kurallarını olduğu gibi ve tümüyle benimsemeye değil, aksine değiştirmeye niyetliler. Diğer bir deyişle, yükselen güçler, büyük güçlerden bağımsız olarak bazen de onları karşılarına alarak önemli uluslararası roller üstlenmek istemektedirler. 2008 yılında ABD'de ortaya çıkan ve kısa sürede etkisini küresel ekonomide derin bir şekilde hissettiren finansal krizin ardından ABD hegemonyasının sarsılması uluslararası sistemde çok kutupluluk söylemlerinin hızla artmasını beraberinde getirirken, yükselen güçlerin bu söylemi uygulamaya geçirebileceğine dair tartışmalar da gün geçtikçe hız kazanmaktadır. Krizin önemli bir sonucu, gelişmiş Batılı güçlerin ekonomik büyümeyi sürdürme ve siyasi ve ekonomik güçlerini uluslararası düzeyde yansıtma kabiliyetlerinde gerileme meydana geldiğine dair analizlerin popülerleşmesi olmuştur. Bunun yanında, dünya üretimindeki paylarını artırarak küresel ekonomide daha fazla etkin olmaya başlayan ve yükselen güçler olarak anılan ülkelerin ekonomik ve siyasi performansları dikkat çekmiş ve birçok analize konu olmaya başlamıştır. Bu kapsamda en çok bilinenleri BRICS ve MINT olmak üzere MIST, PINE, MIKTA, Next 11, CIVETS, VISTA, MAVINS, EAGLES, 3G, SAMI gibi çeşitli kısaltmalar yapılmıştır. Buradan hareketle çalışmada BRICS ve MINT ülkelerinin yükselen birer güç olarak öne çıkan özellikleri karşılaştırmalı olarak analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Sistem, Çok Kutupluluk, Yükselen Güç, BRICS, MINT

Siyaset ve Sanat Alanında Ünlülere Dair Skandal Haberlerinin Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Analizi: Türk ve Amerikan Ulusal Medyasında Yer Alan İki Haberin Karşılaştırması

Ayşenur Güner, Betül Duman Bay

TDK, "skandal"ı "Büyük yankı uyandıran, utanç verici veya küçük düşürücü olay." Şeklinde tanımlamıştır. Oxford sözlüğünde ise skandal, "İnsanların ahlaki ya da yasal olarak yanlış buldukları ve toplumda öfke ve şoka neden olan olay ya da davranış." olarak tanımlanmıştır. Skandal sosyal bir olaydır; siyaset, sanat, spor ve iş dünyası ve akademik dünya gibi birçok farklı alanda ortaya çıkabilmektedir. Bu alanda çalışan sosyal bilimcilerden biri olan Adut, skandalı "sınırı aşmanın/ihlalin yıkıcı aleniliği" olarak tanımlamıştır. Yani ihlalin skandal olarak adlandırılabilmesi için aleni olması, gizli kalmaması gerekmektedir. Ünlüler, tanınırlıkları ve haklarındaki haberlerin hızlı yayılabilmesi nedeniyle skandal haberlerinde önemli öznelerdir. Alenileşme aşamasında ise medya; ihlali skandal olarak nitelendirerek, skandal haberlerini belirli değerler üzerinden inşa ederek ve kamuya duyurarak önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle ünlüler ile ilgili skandal haberlerinin analizi önem taşımaktadır. Türkiye'de skandal üzerine yapılmış az sayıda çalışma vardır ve bu çalışmalar finansal veya politik skandalları ele almıştır. Yapılacak bu çalışmada ise ünlüler hakkında çıkan skandal haberlerinin analizi toplumsal cinsiyet bağlamında yapılacaktır. Çalışmanın amacı Türk ve Amerikan ulusal medyasında skandalın nasıl ve hangi değerler üzerinden tanımlandığını ve hangi kavramlarla birlikte kullanıldığını, bu süreçte kadın ve erkek öznelerin nasıl temsil edildiğini, bu yolla skandalların ve toplumsal cinsiyetin nasıl inşa edildiğini ortaya koymaktır. Çalışmanın kapsamı Amerikan aktör Kevin Spacey ve Türk aktör Talat Bulut hakkında çıkan skandal haberleriyle sınırlı tutulmuştur. Bu haberler merkezde konumlanan New York Times ve Hürriyet gazeteleri üzerinden analiz edilecektir. Çalışmada haber metinleri nitel içerik analizi yöntemi ile ele alınacak, bu yolla haberlerde inşa edilmiş gerçeklik ortaya çıkarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Skandal, Toplumsal Cinsiyet, Ünlü, Medya, İçerik Analizi

İşletmelerin Kriz Dönemlerinde Uyguladıkları İnsan Kaynakları Yönetimi Politikalarının Değerlendirmesi

Cafer Şafak Eyel

Yirminci yüzyıla kadar işletme ve yönetim dünyası yavaş bir şekilde değişim ve gelişim göstermişken, yirminci yüzyıldan itibaren başta bilgi ve iletişim teknolojileri olmak üzere bilim ve teknoloji alanında yaşanmış olan hızlı ilerlemeler neticesinde işletmeler de bu hızlı değişim ve dönüşüm sürecine uyum sağlamak zorunda kalmıştır. Küreselleşme sürecinin de etkisi doğrultusunda devletlerin ekonomi politikaları liberalleşme üzerine kurulurken, bilgisayar ve internet teknolojilerinin hızlı gelişimi neticesinde toplumsal yapılarda da önemli dönüşümler gerçekleşmiştir. Hemen her alanda gerçekleşen hızlı değişim ve dönüşümler günümüzde işletmeler açısından gerek mikro gerekse de makro anlamda sık krizlerin yaşanmasına yol açmaktadır. Mikro anlamda işletmeler piyasadaki değişime ve tüketicilerin değişen beklentileriyle taleplerine uyum sağlamaya çalışırken çeşitli kriz durumları ile karşılaşabilmektedir. Makro anlamda ise başta ekonomik ve siyasi meseleler olmak üzere işletmelerin kontrol edemedikleri dış çevre unsurlarında yaşanan problemlerden ötürü işletmeler kriz durumları ile karşı karşıya kalabilmektedir. İşletme fonksiyonları içerisinde günümüzde en önemlilerinden birisi insan kaynakları yönetimidir. Zira son yıllarda işletmelerde insan unsurunun önemi giderek artmıştır, çünkü insan dinamik ve aktif bir işletme bileşeni niteliğine sahip olup, işletmelerin sürdürülebilir başarı elde etmesi noktasında son derece önemlidir. Bu sebeple, boyutu her ne olursa olsun her bir işletmenin insan kaynaklarına ve bu kaynağın yönetimine gereken ilgiyi ve önemi göstermesi gereklidir. Ancak kriz dönemlerinde işletmelerin insan kaynağını yönetmesi pek kolay olmamaktadır. Bu durumda, işletmelerin kriz dönemlerinde insan kaynağına ilişkin nasıl bir strateji uygulayacağı meselesi ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda işletmelerin kriz dönemlerinde uygulayabilecekleri çeşitli insan kaynakları yönetimi politikaları önerilmektedir. Bu çalışma çerçevesinde de, işletmelerin kriz durumlarında uygulayabilecekleri insan kaynakları yönetimi politikaları incelenmiş ve her biri kendi içerisinde avantaj ve dezavantajları ile değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında ilgili verilere ulaşmak üzere nicel bir araştırma yöntemi olan literatür taraması yönteminden faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler:İşletme, Kriz, Kriz Yönetimi, İnsan Kaynakları, İnsan KaynaklarıYönetimi

Osmanlı-Rusya`nın XVIII Yüzyılın Ilk Yarısında Kafkasya Politikası ve Azerbaycan

Aynur Hacıkadirli

Bu makalenin amacı, 18. yüzyılın başlarında Osmanlı ve Rus İmparatorlukları'nın Kafkasyadaki politikasını yorumlayarak bu politikada Azerbaycan'ın yerini tespit etmektir. Kafkasya, Kırım'ın doğusundaki Taman Yarımadası'ndan Bakü'deki Abşeron Yarımadası'na kadar uzayan coğrafi bir mekandır. Kafkasya'nın doğusunda, Hazar Denizi, batıda Karadeniz, güneyde Çoruh-Arpaçay ve Araz çayları akmaktadır. Kafkasya, insan yerleşimlerinin bulunduğu ve farklı kültürlerin bir araya geldiği ilk yer. Bu alanın jeopolitik önemi her zaman onu farklı güç merkezlerinin çatıştığı bir yere dönüşmüştür. Kafkasya'nın Karadeniz ve Hazar Denizi'ne çıkışı, Rusya ve diğer bölgesel iktidar merkezleri için önemini artırdı. Kuzey Kafkasya ve Rus halkı arasında eskiden beri ilişki olmuştur. Bu ilişki kültürel, ticari ve politik alanı kapsamaktaydı. Rusya, 16. yüzyıldan itibaren sınırlarını Azak ve Karadeniz'e kadar genişletmek ve topraklarını korumak amacıyla Kuzey Kafkasya'da bir taaruz politikası izlemeye başladı. Bu amaçla Rusya, Kuzey Kafkasya uluslarını Azerbaycan Safevi İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğu ve Kırım Hanlığı ile mücadelede savundu Azerbaycan Safevi devleti Hazar Denizi üzerinden Volgograd ve Astrakhan'da, karada Kafkasya'yı geçerek Hazar'ın batısında ticaret yapmak istedi. Bildiğimiz üzere, Kuzey-Batı Kafkasya'yı Osmanlı İmparatorluğu ile birleştiren Karadeniz, 16. yüzyılın sonlarından itibaren bir etki döngüsüne dönüşüyor. 17. Yüzyılda burada kurulan istihkam müstahkem kaleleri - Temrük, Kızıl-taş ve Taman - Osmanlı İmparatorluğu'nun kontrolü altındaydı. Kaleler, sudan ve karadan yeniçerilerce muhafaza edilmekteydi. 18. yüzyılın başlarında, Osmanlı Devleti Karadeniz kıyılarında iki kale inşa etti - Sucukkale ve Galiçya. Rus ve Türk tarihçilerin genel görüşüne göre, Moskova ile İstanbul arasındaki geleneksel dostluk ilişkileri 1647'de sona erdi. Tabii ki buna sebebiyet veren ,iki devletin Karadeniz ve Kafkasya'daki dış politik çıkarlarının çarpışmasıdır. Osmanlı İmparatorluğu'nun, Kafkasya için siyasi ve ticari çıkarlarının olduğu açıktı. Onun hedefler arasında, Kırım - Kuzey Kafkasya - Kazan hattı üzerinde egemenlik kurmak, hızla büyüyen güney Rusya'nın kuzey Kafkasya'yı işgal etmesini önleme, Gürcistan'la dini yakınlığı olduğu için onların coğrafi yakınlığını engelleme, Uzakdoğu ile ticaret yapması açısından ise Karadeniz'in doğu limanlarını ele geçirme vardı.

Anahtar Kelimeler: Kafkasya, Rusya işgali, dış politika, Osmanlı İmparatorlu`ğu, Azerbaycan Safevi Devleti

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Öykülerin Çocuk Edebiyatı Estetik Ölçütleri Bakımından İncelenmesi

Ali Fuat Arici, Özlem Batmaz

Estetik, sanat felsefesinin bir alt disiplini olarak 18. yüzyılda A. Baumgarten'ın estetik terimini kullanmasıyla ortaya çıkmıştır. Estetik, günlük hayatta farkında olmadan maruz kaldığımız ve doğal bir şekilde tepki verdiğimiz sürecin kendisidir. Her toplumun ve kültürün kendine ait bir estetik anlayışı bulunmakla birlikte o topluma ait her türlü sanat ve edebiyat ürünü estetik çerçevesinde değerlendirilmektedir. Toplumunun "güzel" olarak nitelendirdiği bu ürünler estetik kavramına tarih boyunca yön vermiştir. Estetiğin en önemli amacı, güzele ilişkin değer yargılarını belirlemek ve güzeli güzel yapan ölçütleri ortaya koymaktır. Bunun için öncelikle güzelin tanımı, özellikleri, belirleyicileri (nelerin güzel sayılabileceği) ortaya konur. Bireyde bir estetik duyarlılık ve estetik değer yargısı oluşturmak, toplumsal bir problem olarak algılanmaktadır. Zira estetik günlük hayatımızda en çok toplumsal değer yargılarımız, kullandığımız kelimeler, olaylar karşısında verdiğimiz tepkilerle ilişkilidir. Toplumu istenilen düzeye ulaştırmak için öncelikle, altında yatan bozuklukları ve eksiklikleri görmek gerekir. Bundan dolayı bireyde bir estetik duyarlılık ve değer yargısı oluşturmak yaşadığımız çevreyi ve iletişim hâlinde olduğumuz toplumu güzelleştirmek için önem arz eder. Bunun için en uygun zaman dilimi çocukluktur. Çocukta güzellik duygusunun doğuştan var olduğu göz önüne alınarak yaratılan ürünlerin görsel ve dilsel olanaklara uygun şekilde oluşturulması birincil amaç olmalıdır. Çocuklarda estetik beğeni oluşturmak ve bunun gelişimini sağlamak onun sürekli temas hâlinde olduğu ve birçok eğitsel işlevi bir arada sunan ders kitapları aracılığıyla gerçekleştirilmelidir. Araştırmanın amacı, bu temelde 6. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin çocuk edebiyatındaki estetik ölçütler ışığında değerlendirilmesidir. Araştırmanın verilerine nitel araştırma deseni olan doküman analizi kullanılarak ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda incelenen 10 hikâye edici metinden hiçbirinin incelenen ölçütleri tam anlamıyla karşılamadığı görülmüştür. Araştırmanın sonucu doğrultusunda sanat eğitimi ve estetik açısından ders kitaplarında bulunması gereken nitelikler öneriler hâlinde verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Estetik, Güzel, Çocuk Edebiyatı, Türkçe Ders Kitabı, Estetik Ölçütler.

Kurumsal Yönetim Uygulamalarının İşletmelerin Finansal Performansı Üzerine Etkisi

Güner Çöl, Serdar Kuzu, Muhammet Kekeç

Kurumsal yönetim, işletmelerin amaçlarının gerçekleşebilmesi ve sürekliliğinin sağlanabilmesi bakımından işletmelere hem yönetsel hem de denetim etkinliği sağlayan bir süreçtir. Özellikle 2008 yılında yaşanan küresel finansal kriz sonrasında ortaya çıkan olumsuzluklar nedeniyle, işletmelerin amaçlarına ulaşabilmeleri ve rekabet yarışında başarılı olabilmeleri açısından işletme yönetiminin sorumlulukları, yönetim kurulu üyeleri ve diğer hissedarların haklarının korunması daha fazla önem kazanmıştır. Bu çalışmanın amacı Kurumsal Yönetim Endeksi'nde 2013-2018 dönemleri arasında yer alan firmaların kurumsal yönetim değişkenleri ile işletmelerin finansal performansı arasındaki ilişkiyi panel veri yöntemi ile analiz etmektir. Araştırmada Kurumsal Yönetim Endeksinde yer alan veri açısından güvenilir, istikrarlı ve karşılaştırılabilir olması amacıyla 30 şirket örnekleme dahil edilmiştir. Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan işletmeler, kurumsal yönetim uygulamalarına yönelik faaliyetlerini yıllık bazda düzenli olarak faaliyet raporlarında sunduklarından dolayı çalışmada yapılan analiz için sağlıklı bir altyapının mevcut olduğu söylenebilir. Bu endeks içerisinde yer alan bankaların ve sigorta şirketlerinin finansal raporlama yöntemleri diğer firmalardan farklı olduğundan analize dahil edilmemiştir. Çalışmada literatür taraması sonucunda halka açıklık oranı, denetimden sorumlu üye sayısı, kurumsal yönetim komite üye sayısı, bağımsız yönetim kurulu üyesi ve yönetim kurulu üye sayısı olmak üzere toplam beş bağımsız değişken belirlenmiştir. İşletme performansını ortaya koyabilmek için bağımlı değişken olarak öz sermaye karlılığı (ROE), aktif karlılığı (ROA) ve piyasa değeri/defter değeri oranı kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre bağımsız değişkenler ile bağımlı değişkenlerden öz sermaye karlılığı (ROE) ve piyasa değeri/defter değeri oranı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Diğer bir bağımlı değişken olan aktif karlılığı (ROA) ile bağımsız değişkenler arasında %5 anlamlılık düzeyinde herhangi bir ilişki bulunamamış olmasına rağmen, %10 anlamlılık seviyesinde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Çıkan sonuçların Türkiye'de sermaye piyasalarının istenen derinliğe ulaşamamış olması, ülkemizde yer alan halka açık işletmelerin piyasa değeri/GSYH oranının gelişmiş ülkelere nazaran düşük olması ve kurumsal yönetim ilkelerine uyumun istenen seviyede olmamasından kaynaklandığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Yönetim, İşletme Performansı, Panel Veri Analizi

Kadın Cinayeti Haberlerinde Namus Vurgusu ve Namus Üzerinden Meşrulaştırma Strateji Üzerine Tartışma

Filiz Yıldız

Günümüzde iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle bağlantılı olarak medyanın bireylerin yaşam pratikleri içerisindeki yaygınlığı artmaktadır. Siyasal, ekonomik, toplumsal ve kültürel alandaki güç/iktidar ilişkilerinin belirlediği egemen değerleri yeniden üreten medya, dış dünyada meydana gelen olayların, sorunların, gelişmelerin algılanıp anlamlandırılmasında belli davranış biçimlerinin, yaşam tarzlarının, inanç ve değerlerin aşılanmasında önemli rol oynamaktadır. Medyanın temel bir anlatı formu olan haberde ise anlam, söylem aracılığıyla kurulmakta ve haberin söylemi bireylerin dış dünyaya dair anlam haritalarının oluşmasına rehberlik etmektedir. Haber, gazetecilik mesleğinin profesyonel kodları doğrultusunda çeşitli konular ve olaylar arasından seçme/eleme yapılarak üretilen, kendine özgü yazım teknikleri ve kuralları olan bir anlatıdır. Haber dolayımıyla gerçeğin bilgisi yeniden üretilmektedir. İdeolojik bir ürün olarak haber, egemen değerlerin toplumsal düzeyde kabul görmesi ve pekiştirilmesi sürecinde etkili olmaktadır. Haberlerde toplumsal cinsiyet, egemen toplumsal değerlerle, geleneksel düşünce ve davranış biçimleriyle, inançlarla örülmekte ve toplumsal alanda dolaşıma girmektedir. Haberlerde kadın temsili, egemen ataerkil değerler doğrultusunda toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığı ve kadının ikincil konumunu pekiştirecek biçimde gerçekleşmektedir. Özellikle Türkiye'de giderek artan kadın cinayetleri haberlerinin dili ve sunumu pek çok açıdan sorunludur. Kadın cinayeti haberlerinde çoğu kez insan öldürme eylemi, namus gibi ataerkil toplumsal cinsiyetçi bir yaklaşımla gerekçelendirilerek adeta suça meşruiyet zemini yaratılmaktadır. Haber metinleri, olayı bağlamından ayırarak namusla ilgili toplumsal kalıp yargıları öne çıkaracak biçimde sunarak öldürme eylemini meşrulaştırmakta ve sıradanlaştırmaktadır. Böylece olayın makro ölçekli sosyo-kültürel ve politik bağlamları gizlenmektedir. Nitel araştırma deseni şeklinde yapılandırılan bu çalışmada, yargısal örneklem yöntemiyle yaygın basından seçilen 10 haber üzerinden, kadın bedeni üzerindeki eril tahakkümün ve şiddetin meşrulaştırılma biçimleri analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen namus ve töre cinayeti şeklinde nitelendirilen haberlerde kadın öldürme eyleminin erkeğin namusunun temizlenmesi söylemiyle sunulduğu, bu eylemin erkeğin toplumsal bir görevi yerine getirdiği imasıyla yapılandırıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Haber, Namus, Kadın Cinayeti, Meşrulaştırma, Haberde İdeolojik İnşa

Çevresel Faktörlerin Şirket İnovasyon Sürecine Etkisinin, Türkiye'de İlk Rüzgâr Enerji Santrali (Res) Çelik Levha Üretimi Üzerinden İncelenmesi

Feyzanur Koç, Pınar Büyükbalci

Hızla küreselleşen yenidünya düzeni, şirketlerin çevresini de değiştirmiş, artık orta ve büyük ölçekli firmaların çevresi tüm dünya olmuştur. Yeni çevre içerisinde en önemli ihtiyaçlardan birisi ucuz ve yeşil enerji kaynaklarıdır. Ucuz ve yeşil enerji kaynakları şirketler gibi ülkeler açısından da stratejik öneme sahiptir. Bu bağlamda Türkiye'de rüzgâr ile elektrik üretimi stratejik önceliklerden birisidir. Sürdürülebilir, dışa bağımlılığın azaltıldığı, yerli imalat ile sermayenin ülkede bırakılmasının önceliklendiği rüzgârgülü üretimi önem arz etmektedir. Araştırmada, küreselleşmiş çevrenin dayattığı koşullara inovatif bir cevap olarak Türkiye'de ilk kez rüzgâr enerji santrali (RES) çelik levha üretimi yapan Erdemir firması üzerinden, çevresel koşulların işletmelerin inovasyon süreçlerine etkisini incelenmektedir. Araştırmanın amacı, Erdemir şirketinde çevresel faktörlerin şirketin inovasyon süreçlerine etkisini, firmayı Türkiye'de ilk olarak rüzgâr enerji santrali (RES) çelik levha üretimine sevk eden stratejiler ve faktörler üzerinden incelemektir. Araştırmada temel olarak "çevresel faktörlerin şirketin inovasyon süreçlerine etkisi nasıldır?" sorusuna yanıt aranacaktır. Bu çalışma açıklayıcı vaka çalışması (örnek olay) modelinde yapılmış nitel desenli bir araştırmadır. Araştırmaya Erdemir şirketinden irtibat kurulacak ilk kişi ile başlanacak ve ardından öncelikle şirketin yapısı, misyonu, vizyonu, temel politikaları, çevresel etkileri yönetim politikaları, inovasyon süreçlerini yönetim politikaları ve inovasyon süreçlerinin yönetimine dair bilgiler alınacaktır. Ardından araştırmaya katılacak kişiler belirlenecek ve bu kişilerle yapılacak görüşmelerde Erdemir şirketini rüzgâr enerji santrali (RES) çelik levha Gönderilen bildirilerin akademik olarak özgün ve daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış/sunulmamış ve yayımlanmak/sunulmak üzere başka bir dergiye ya da etkinliğe gönderilmemiş olması gerekmektedir. Özet bildirilerde çalışmanın amacı, sorunsalı, önemi, yöntemi ve bulguları verilmeli, bilimsel dil ve üslup gözetilmelidir. Türkçe yazım kurallarına dikkat edilmelidir. üretimine sevk eden çevresel etkiler yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak devam edilecektir. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak tracer (iz sürme) yöntemi tercih edilmiştir. Tracer yöntemi bazı etiketlerin yardımıyla, belirli bir zaman diliminde ve ilgili gruplar üzerinde, örgütsel süreçlerin tanımlanması metodudur. Araştırma verileri, araştırma kapsamında yapılacak görüşmeler, şirket bilgileri, şirketin rüzgâr enerji santrali (RES) çelik levha üretimi sürecine girmesine etki eden analizler, raporlar ve üretim sürecine dair verilerden oluşmaktadır. Araştırma verileri Nvivo 8 paket programında analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, Stratejik Yönetim, Stratejik Karar, Çevresel Faktörler

Mizahın Erişilebilirliği: Karikatürün Sesli Betimlenmesi

Duygu Dalaslan, **Pelin Şulha**

Karikatür, gerçekliği abartarak, olduğundan farklı göstererek, zıtlıklardan ve tuhaflıklardan faydalanarak imge oluşturan bir görsel sanat dalıdır. Olguları farklı bir bakış açısıyla resmederken, insanları düşünmeye ve gülmeye sevk eder. Karikatürler, yazıyla dile getirilen dilsel göstergelerden ve resim, şekil ve beden dilini kapsayan dil dışı göstergelerden oluşur. Gösterge, anlam taşıyan birimlerdir. Saussure, dilsel göstergeyi gösteren ve gösterilen (2001:111) olmak üzere ikili bir yapı içerisinde tanımlar. Peirce ise "görüntüsel gösterge, belirti ve simge" (Akerson, 2016:106) olmak üzere üç öbekli yaklaşımıyla dil dışı göstergelerle bu tanımı genişletir. Karikatürlerdeki dilsel göstergeler, konuşma ve düşünce balonları olarak karşımıza çıkar. Dil dışı göstergeler ise karakterlerin fiziksel özellikleri, jest ve mimikleri, bulundukları mekânlar ve kullandıkları eşyalar olarak resmedilir. Görsel temalardan oluşan karikatürlerin göstergelerarası çeviri yoluyla erişilebilir hale getirilmesi kültür-sanat hayatından faydalanmak isteyen görme engelliler için önemlidir. Roman Jakobson (1959:233) tarafından tanımlanan göstergelerarası çeviri, günümüzde dilsel olmayan göstergelerin dilsel olan göstergeler aracılığıyla yorumlanması olarak da ele alınmaktadır. Bu çalışmanın amacı, göstergeleri çözümleyerek karikatürlerin nasıl erişilebilir hale getirildiğini ortaya koymaktır. Dil dışı göstergeler betimlenerek sözcüklere dönüştürüldüğünden sesli betimleme göstergelerarası çeviri kapsamına girmektedir. Bu çalışmada, Sesli Betimleme Derneği tarafından betimlenen karikatürler iki ayrı başlık altında ele alınmıştır. İlk başlık olan "resimsel alıntı"nın özelliği, bilinen başka kaynaklardaki karakterleri karikatürize ederek okurları güldürmesidir (Aktulum, 2016). İkinci başlık olan "atasözleri ve deyimler"in özelliği, deyim ve atasözlerinin düzanlamlarından yararlanılarak mizah yapmaktır. Mizahi anlatımın temellerinden olan tuhaflıklardan faydalanma ve gerçeğin saptırılması en çok bu iki türde tespit edildiği için bu başlıklar inceleme kapsamına alınmıştır. Bu doğrultuda, karikatürlerin erişilebilirlikleri iki basamaklı bir çalışmayla analiz edilmiştir. İlk basamakta, karikatürler Peirce'ün gösterge yaklaşımından yararlanılarak gösteren – gösterilen ilişkisi içinde incelenmiştir. İkinci basamakta, göstergelerin hangi stratejiler aracılığıyla görme engelli hedef kitleye aktarılarak aynı mizahi etkinin hedef kitle üzerinde nasıl oluşturulduğu analiz edilmiştir. İnceleme sonucunda, karakterler, karakterlerin fiziksel özellikleri, mimikleri, renkler ve mekânlar betimlenirken sıfatlar, zarflar ve kültürümüze ait hemen herkesin aşina olduğu benzetmelere yer verildiği gözlemlenmiştir. Bu çalışma Türkiye'de yeni gelişen bir alan olan sesli betimleme aracılığıyla karikatür örnekleri üzerinden mizahi öğelerin görme engellilere nasıl aktarılabildiğine dikkat çekerek katkıda bulunması bakımından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, Sesli Betimleme, Göstergelerarası Çeviri, Görme Engelliler

Dijitalleşen Sinema Salonlarının Dijitalleşen Pazarlama İletişimleri ve Transmedya Anlatım Sinerjileri: Cinemaximum Facebook Hesabının Analizi

Semra Güzel Korver, Savaş Keskin

Sinema endüstrisinin ekseninde kayma yaşanmasına bağlı olarak dijital araçların daha fazla dâhil olduğu çok katmanlı ve modüler süreçler tasarlama zorunluluğu, bütünleşik pazarlama iletişimi faaliyetlerini eşzamansızlık, eşmekansızlık ve 'trans-medium/araçlar arasılık' bileşkesinin kaplamına dâhil eder. Nitekim 'trans-medya hikâye anlatıcılığı' olarak anılan yeni tip dijital pazarlama yönelimi, yeni medyanın kullanıcılarına sunduğu birçok medyatik aparatın (video, ses, görüntü, yazı v.s.) bir araya getirilerek multi-medya anlatılara dönüştürülmesini sağlar. Bu multi-medya özelliklerin kompoze edilerek bir katılım kültürü düşüncesi temelinde pazarlama faydası meydana getirmesi ise, sinema endüstrisinin bütünleşik pazarlama iletişiminde yeni uygulamalar aramasına neden olur. Sinema salonları 3D, 4D ve hatta 5D ile film izleme heyecanını arttırarak seyirciyi sinema salonlarına çekerken, içeriklerin pazarlamasında sosyal medyanın trendlerine göre sürekli yenilikler düşünmektedir. Sinema endüstrisi için, hemen hemen hayatının her alanında yer alan sosyal medyanın bir film pazarlama aracı olarak kullanması yeni bir durum değildir. Bu çalışma sinema sektörünün önemli bir parçası olan sinema salonlarının sosyal medya üzerinden takipçileri ile nasıl bir içerik pazarlaması ilişkisi kurduğunu açıklamak için Cinemaximum örneği üzerinden bir durum ve içerik değerlendirmesi yapmayı amaçlamaktadır. Cinemaximun, amaçlı örnekleme esaslarına göre; popülerliği, aktif sosyal medya kullanımı ve bütünleşik pazarlama faaliyetlerindeki ayırıcı özellikleri nedeniyle örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmanın ön incelemelerinde Türkiye'deki 3 büyük dijital sinema salonunun (Cinemaximum, Cinemapink, Cinemao) sosyal medya hesapları karşılaştırılmış ve Cinemaximum'da karar kılınmıştır. Cinemaximum sosyal medya hesapları arasında hayran ve takipçi sayısı olarak öne çıkan Facebook platformu çalışma sahası olarak belirlenmiştir. Çalışmanın verileri kodlama cetveli ile toplanmış, içerik analizi esaslarına göre çözümlenmiştir. 2019 Ekim ayı boyunca Facebook sayfasındaki günlük toplam ileti sayısı, görsel malzeme ve metin kullanımı, günlük beğeni, yorum ve paylaşımlar değişkenleri ele alınmış ve Cinemaximum'un transmedya hikaye anlatıcılığı da dahil olmak üzere birçok bütünleşik pazarlama ileişimi unsurunu kullandığı bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cinemaximum, Facebook, Dijitalleşme, Sinema Salonları, Pazarlama İletişimi

İki ‘Eksiden’ Bir ‘Artı’ Yaratmanın Kimlik Aritmetiği: ‘Ateist Bir Kadın’ın Sosyal Medyada Çoklu Öz-Temsil Denemeleri

Savaş Keskin

Kültürel Çalışmalar geleneğinin, kimlik konulu egemen temsil pratiğindeki güdülenim biçimlerini açıklarken titizlikle üzerinde yoğunlaştığı cinsiyet ve etnisite meseleleri genellikle kimlikler arasıdır ve dezavantajlı olma halini birçok kimlikle ilişkili olarak kişiye/gruba isnat eder. Bu çalışmanın sorun tespiti, kadın olma hali ile ateist olma halini eşzamanlı kendinde bulunduran bir sosyal medya hesabının, iki dezavantajlı kimlik tipi arasında olumsal bağıntılar yoluyla kurmakta olduğu çoklu kimliğin norm(al) dışı bir vaka olmasından çıkagelmektedir. Çünkü ‘Ateist Bir Kadın’ ismiyle sosyal medyada öz-temsil pratiği üretmekte olan bir hesapta, kadın olma halini pekiştiren bir ön ad/sıfat olarak ateist kimliği gibi bir diğer dezavantajlı kimlik türünün kullanımı, olumsallığın inşasına farklı bir gözle ve epey öznel bir pratiğin kamusallaşma yordamlarını sezecek şekilde bakmayı gerektirebilir. Bu çalışmada, Instagram sosyal medyasında özgün kitlesine hitap eden ‘Ateist Bir Kadın’ isimli hesaptaki iki dezavantajlı kimlik birlikteliğini barındıran ve besleyen öz-temsil görünümlerinin, olumsal bir tanınmaya aracılık etmek üzere kurgulanışı ve kimliğin yenilendiği jeneriklerdeki kültürel biçimlenişleri araştırılmaktadır. Çalışmanın amacı, sosyal medyada kendisi hakkında bir şeyler ‘konuşma’ imkanı bulan ve kadınlığın madun bir kimlik kategorisi olduğu ön kabulüyle hareket eden bireysel ya da kolektif (anonim) kullanıcının, ateist kimliğini de içine alan tekil kimliklerarası temsilindeki kod transferlerinin ve dayanışma ağlarının açıklanması amaçlanmaktadır. Bir dijital kültür araştırması olarak nitel veri paradigmasına göre modellenen bu çalışmada, bulgulara ulaşmak için netnografi metodu kullanılmıştır. Sayfadaki merkezi paylaşımlar ile birlikte yorumlar ve diğer etkileşim kanallarındaki pratikler incelenerek bir kültürel kimlik okuması yapılmıştır. Çalışma bulguları, bir blog mantığıyla işleyen ‘Ateist Bir Kadın’ hesabındaki öz-temsilin olumsal kodlarla yeniden tanımlamayı sürdürdüğü kadın ve ateist kimliklerinin birbirlerinden ayrı düşünülemeyecek kadar tekil bir dayanışma içerisinde olduğunu söylemektedir. Ayrıca ateist ve kadın kimliklerinin olumsuz çağrışımlarını çoklu kimliğin öz-temsilinde olumlu olanlarla değiştirmeyi de düşünen hesaptaki kimlik modeli, din, etnisite ve cinsiyet katmanlarının yanı sıra siyasi muhalefet ve protest katmanlarıyla da ilişkilidir.

Anahtar Kelimeler: Ateist, Kadın, Kimlik, Öz-Temsil, Sosyal Medya

Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Songül Çinar, Cevdet Şanlı

Dünya nüfusunun % 14, Türkiye nüfusunun ise %12'sini engelli bireylerden oluşmaktadır. Engelli bireyler toplumun bir parçasıdır ve göz ardı edilemez. Bu nedenle geliştirilen kaynaştırma eğitimi, eğitimde fırsat eşitliği ilkesi çerçevesinde özel gereksinimli bireylerin, normal gelişim gösteren akranlarıyla aynı sınıf ortamını paylaşması ve ek hizmetler yoluyla bireysel olarak desteklenmesi sürecidir. Özel gereksinimli birey; çeşitli nedenlerden dolayı normal gelişim gösteren akranlarından anlamlı ölçüde bilişsel ve davranışsal farklılık gösteren bireyleri tanımlamak için kullanılan bir ifadedir.Önceleri literatürde "engelli" ifadesi kullanılırken bu terimin bireylere yetersizlik anlamı yüklemesinden dolayı yerine "özel gereksinimli birey" tanımı kullanılmaya başlanmıştır. Kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli bireylerin aileleri tarafından 1960'lı yıllarda Amerika'da bu bireylerin bağımsız hareket edebilmesi, toplumda hak ettiği yerini alabilmesini sağlamak amacıyla başlattığı süreç 1975 yılında yasalaştırılmıştır. Ülkemizde ise kaynaştırma eğitimi uygulamaları 1980'li yıllardan sonra hız kazanmıştır. Kaynaştırma eğitimi sürecinin en önemli paydaşı sınıf öğretmenleridir.Sınıf öğretmeninin uygulamaya olan tutum, düşünce ve becerileri süreci doğrudan yönetmektedir. Çalışmanın amacı; kaynaştırma eğitiminin başarısının belirleyici unsuru olan sınıf öğretmenlerinin, özel gereksinimli öğrenciye, kaynaştırma eğitimine olan tutumunu çeşitli değişkenleriyle inceleyerek, kaynaştırma eğitiminin başarı düzeyini tespit etmek ve eğitimin başarısını artırmak için öneriler geliştirmektir. Bu nedenle çalışmanın ilk aşamasında literatür taraması yapılmış, ikinci aşamasında 100 sınıf öğretmenine hizmet süreleri (2-20+) yıl aralığında dağılması hususuna dikkat edilerek 27 sorudan oluşan tutum ölçeği uygulanmıştır. Anket ve araştırma sonucu elde edilen veriler SPSS paket programı yardımıyla çözümlenip çeşitli betimsel istatistikler kullanılmıştır. Araştırmadan edinilen bulgularda, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine olumlu baktıkları fakat çoğunluğun (%60) kaynaştırma eğitimine dair herhangi bir eğitim almadığı görülmüştür. Kaynaştırma öğrencisinin ek iş yükü getirdiğini düşünen sınıf öğretmenleri, öz bakım becerileri ve eğitsel becerilerden yoksun çocukların normal sınıfta olmaması gerektiği yönünde çoğunluk olarak görüş bildirmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin % 80'i, kaynaştırma eğitimi sürecinde kendilerine ek hizmet ve desteklerin tam olarak sunulmadığını bildirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma Eğitimi, Sınıf Öğretmeni, Özel Gereksinimli Birey

Antik Yunan Eğitimindeki Cinsiyet Karşıtlığı ve Toplumsal Cinsiyet Algısı

Berfin Tutucu

Antik Yunanistan'daki her dönem özünde erkeklerin dönemiydi. Doğdukları andan itibaren dünyaya geldikleri evin kapısına zeytin dalından bir çelenk asılırdı. Kadınların doğumları ise birer utanç unsuru sayılırdı ve zeytin dalından çelenk yerini bir yün çilesine bırakırdı. Çoğunlukla evin kapısında yün çilesi bile görülmezdi. Bunun nedeni ise kız çocuklarının doğdukları anda uzak bir yerde ölüme terk edilmeleriydi. Erkek çocuklar dadıları tarafından nazlanmalarına izin verilmeden yetiştirilirdi. Erkek çocuk yürümeye ve kendisine söylenenleri anlamaya başladığı zaman bakımı paidagogosa devredilirdi. Bir dönem boyunca bu çocukların yalnızca müzik ve spor eğitimi görmesi yeterli sayılırdı fakat daha sonraki dönemlerde iyi bir vatandaş olmanın başta gelen koşullarından birisi okuma ve yazma da önemli hale gelince grammatisteslerden özel dersler alınmaya başlanmıştı. Erkeklerin rolleri ev dışında artmaya devam ederken kız çocuklarının rolleri ev sınırları içerisinde kalırdı. Dokumacılık ve ev işleri eğitiminin yanında bazı zamanlar kız çocukları beden eğitimlerine de tabi tutulurdu. Fakat bunun amacı erkek çocuklarının eğitim amaçlarından tamamen farklı olarak sağlıklı çocuklar doğurmaları ve onlara bakmaları için fiziksel güçler edinmelerinden daha fazlası değildi. Erkek çocuklarının eğitim amaçları çeşitlilik içerirken kız çocuklarının eğitimi yalnızca ahlaklı olmaları içindi. Dönemin önemli şairlerinden Hesiodos'un kadınlara bakış açısı da farklı değildi. Erga kai Hemerai eserinde yaratılan ilk kadın olan Pandora ile ilgili şu sözleri geçirir; "Athena, sen de ona el işlerini öğret, dedi. Renk renk kumaşlar dokumasını öğret." Bu düşünce yalnızca Hesiodos'un değil Yunan toplumunun genelinin düşüncesidir. Hesiodos bu konumda yalnızca dile getirendir. Bu dönemin ve gelecek dönemlerin ataerkilliğine başkaldıran ve katı kurallarından sıyrılan Sappho gibi kadınlar da toplumda var olmuşlardır. Bu çalışmada Antik Yunan eğitiminde erkeklerin ve kadınların konumları ve bu konumların toplumsal cinsiyet algısına etkisi ile cinsel hayata olan yansımaları tartışılıp açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Antik Yunan, Toplumsal Cinsiyet, Eğitim Bilimleri, Çocuk Gelişimi

Facebook, Youtube ve Instagram Reklamlarının Tüketicilerin Reklama Yönelik Tutumlarına Etkisi

Mustafa Karadeniz, İlke Kocamaz

Facebook, Youtube ve Instagram reklamlarının tüketicilerin reklama yönelik tutumlarına etkisinin araştırılmasına yönelik İstanbul ilinde yaşayan ve Facebook, Youtube ve Instagram'ı aktif olarak kullanan 289 katılımcıya 5 Eylül-10 Ekim 2019 tarihleri arasında yüz yüze anket uygulanmıştır. Bu çerçevede, bu reklamların tüketicilerin reklama yönelik tutumlarına etkisi güvenilirlik, bilgilendirme, hedonik motivasyon ve ekonomik fayda boyutlarıyla ölçülmeye çalışılmıştır. SPSS programı ile Frekans Analizi, Faktör Analizi, Güvenilirlik Analizi ve Korelasyon Analizi yapılmıştır. Modelin anlamlılık ve güvenilirliğini test etmek için ise LISREL yapısal eşitlik modeli kullanılmış, analiz sonucunda uyum iyiliği değerleri, t değerleri ve standardize edilmiş çözüm değerleri incelenmiş ve Bilgilendirme, Hedonik motivasyon, Güvenilirlik ve Ekonomik fayda bağımsız değişkenlerinin reklama yönelik tutum bağımlı değişkeni üzerinde anlamlı etkisi olduğu tespit edilmiştir. Reklama yönelik tutum bağımlı değişkenini en çok etkileyen bağımsız değişkenin Bilgilendirme olduğu bunu sırasıyla Hedonik motivasyon, Ekonomik fayda ve Güvenilirlik değişkenlerinin takip ettiği görülmüştür. Bu sonuca göre, işletmeler öncelikle bilgilendirme olmak üzere bu değişkenlerin her birine gereken önemi vermelidir. Bu çalışma çevrimiçi reklamcılık alanındaki boşluğa katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler:Çevrimiçi reklamcılık, Reklama yönelik tutum, Facebook, YouTube, Instagram reklamcılığı.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Lisans ve Lisansüstü Eğitim-Öğretim Faaliyetlerinde İnteraktif Uygulamalar: Pamukkale Üniversitesi Örneği

Hüseyin Özgür, Burcu Demirdöven, Büşra Kaya

Küreselleşme ve bilişim tabanlı teknolojilerin gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla birlikte yükseköğretimde kullanılan bilgi teknolojilerinde de hızlı değişim ve dönüşümler yaşanmaktadır. Bu değişim ve dönüşümün enformasyonun niteliğini ve kullanım alanlarını da geliştirmekte, enformasyona ulaşım kanallarının çeşitlendirmektedir. Yükseköğretim sektöründe öğretim elemanları ile lisans ve lisansüstü öğrenciler de yeni interaktif teknolojik sistemlere adapte olması stratejileri, istekliliği ve hatta zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda gerçekleşen bu dijital dönüşüm öğrenme ve öğretme yöntemleri ile öğretim elemanları ve öğrenci iletişimini ve toplantıların gerçekleşme biçimini de değiştirmektedir. Hem artan sayıda ülkede hem de Türkiye'de eğitim-öğretim sistemlerine destek verici nitelikteki interaktif sistemlerin hızlıca yaygınlaşmakta ve çeşitlenmekte olduğu, farklı modüllerin birbiriyle daha sıkı entegre oldukları bilinmektedir. Çalışmanın odak noktası kullanılmakta olan Moodle tabanlı eğitim destek sistemidir. Araştırmada örneklem olarak lisans ve lisansüstü eğitim-öğretimde Pamukkale Üniversitesi'nde kullanılan Moodle tabanlı Eğitim Destek Sistemi (EDS) seçilmiştir. Çalışmada, EDS'nin kullanım amaçlarına ve özelliklerinden hangilerinin ve neden daha aktif biçimde kullanıldığı irdelenmektedir. Bu doğrultuda, çalışmanın amacı EDS'nin kullanım sıklığını ve verimliliğini analiz ederek, etkinliğini ortaya koymaktır. EDS pek çok interaktif sistemde olduğu gibi çift yönlü bir etkileşim sunmaktadır. Bu sebeple sistemde hem öğretici hem de öğrenici aktiviteleri incelenmektedir. Çalışmada hem nitel hem de nicel veriler kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen istatistikler doğrultusunda EDS'yi daha aktif kullanarak öğrenicileri sisteme katılmaya teşvik eden öğreticilerin vermiş olduğu derslerdeki başarı oranlarına da yer verilmiştir. Çalışma sonunda yapılan analize göre EDS'nin çeşitli uygulamalara olanak verebilen yüksek potansiyeline rağmen hem öğrenici hem öğretici tarafından etkin ve bilinçli kullanımının ve bilinirliğinin sınırlı düzeyde kaldığı görülmüştür. Bu da interaktif sistemlere entegrasyonun tam olarak sağlanamadığının ve halen yavaş bir geçiş evresinde olunduğunun göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak eğitim destek sistemlerinin hem bilinirliğinin hem de tüm özellikleriyle yaygın kullanımının arttırılması gerekmekte olup bu gelişme sağlanabilirse eğitim ve öğretim kalitesinin artacağı, bilgiye mekandan bağımsız erişimin mümkün olacağı düşünülmektedir. Bu sistemlerde küresel çapta bir standardizasyona gidilmesi hem öğreniciler hem öğreticiler açısından bilişim tabanlı sistemlerin benimsenmesine katkıda bulunacaktır. Ek olarak, farklı coğrafyalarda yer alan araştırmacıların ortak paydada buluşarak daha objektif ve bilimsel niteliği yüksek çalışmalarda bir araya gelebilmesine olanak sağlayabileceği ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, İnteraktif Eğitim, Moodle tabanlı Eğitim Destek Sistemi (EDS), Eğitim-Öğretimde Yeni Teknolojiler

"Videolarıma Sahip Olabilirsin Ama Ruhuma Asla": Yeni Eşitsizliğin Tezahürü Olarak Canlı Webcam Siteleri

Erdem Güven

Bir zamanlar, yani "sanal zamanlar"dan önce, kaderini değiştirmek isteyen bir insan mahallesini/muhitini değiştirmek suretiyle bunu başarabilirdi. Eski bir Ladino deyişte de belirtildiği gibi "Mekanını değiştirmek, kaderini değiştirmek"ti: "Trokar kazal, trokar mazal" diyordu Sefarad Yahudileri bu özdeyişlerinde. "Tebdil-i mekanda ferahlık vardır" diyen Türk özdeyişinde de aynı bakış açısı mevcuttu. Ancak günümüzde, küreselleşmenin ve multimedya teknolojisinin gelişimi ve etkisiyle artık kaçabileceğimiz güvenli bir mahalle ya da köy kalmamıştır. Bu "küresel köy"de, internet bağlantısı olmayan güvenli bir liman bulmak neredeyse imkansız hale gelmiştir. 2000 yılındaki İstanbul Bienali'nde bir video enstalasyon çalışmasında, sanal bir kahramanın –Ann Lee'nin – monoloğunda söylediği şu sözler bu günleri vazetmekteydi: "Güvenli bölge olmayacak artık… Sözüme güvenin… Güvenli bölge ortadan kaldırılacak – yok edilecek –" (Dominique Gonzales – Foerster, "Ann Lee Güvenlik Bölgesi'nde", 2000). Ann Lee'nin yok edileceğini söylediği güvenlik bölgesi, "güvenlik kameralarıyla her an izlenen" bölgeler değil tam aksine, belki de bu kameraların var olmadığı, her insanın kendini gerçekten güvende hissettiği "özel yaşamları" ve "mahremiyetleri" idi. Bir zamanlar "en güvenli bölge" olarak nitelendirilen ana rahmi bile, gelişmiş ultrasonografik sistemler aracılığıyla an be an, bir ceninin damarlarına kadar gözlem altında tutulabilmektedir. İnternet teknolojisinin gelişimiyle her birimiz hem "dikizleyen" hem de "gönüllü teşhirciler" haline dönüştük. İster sağlık ve güvenlik sebebiyle olsun, ister eğlence amaçlı, mütemadiyen gözlemleniyor ve dikizliyoruz. Özellikle YouTube gibi video paylaşım sitelerinin ya da Periscope gibi uygulamaların ortaya çıkışıyla birlikte, Andy Warhol'un "Gelecekte herkes on beş dakikalığına ünlü olacaktır" öngörüsüne yaklaşmış görünmekteyiz. Ancak bu ün/şöhret, bizlere her zaman fayda getiren bir durum olarak görülmemelidir. Bu çalışmada, internet çağında toplumsal eşitsizliğin bir örneği olarak "Canlı Webcam Seks Siteleri"nin (Live Sex Sites) doğası ve yapısı incelenecektir. Manuel Castells'in de belirttiği üzere bu siteleri "enformasyonel kapitalizmin kara delikleri" şeklinde değerlendirmek mümkündür. Bu siteler ayrıca, internet teknolojisinin kullanımının en karanlık ve dramatik yönlerinden birini de gözler önüne sermektedir. "Metinsel ve görsel şiddet" ve buna mukabil "Babil'in bu dijital kulelerinde" yer alan "özel şovların " (Private Show) görüntülerinin kaydedilmesi suretiyle, insanlar ve özellikle kadınlar bir işçiden ziyade, bir "ürün" haline getirilmektedirler. Bu tarz sitelerde çalışan kadınlar, sadece seks amaçlı kullanılabilecekleri düşünülen ve yirmi dört saat bu aktiviteyi düşündükleri var sayılan nemfoman bir grup olarak görülmektedir. Ancak, bu sitelerde çalışan kadınların büyük bir çoğunluğu ekonomik sıkıntılar ya da kolay para kazanmak için orada bulunmaktadırlar. Feona Attwood'a göre ticari amaçla kurulan bu sitelerin asıl sahipleri, sitenin kurucuları olmakla beraber, sitede çalışanlar da her ne kadar "kullanılan" taraf olsalar da maddi olarak önemli bir pay almaktadırlar. Bu çalışmada örnek olarak www.mycams.com ve www.myfreecams.com adlı sitelerin ne şekilde yapılandırıldığı incelenecek, bunun yanı sıra katılımcı gözlem metoduyla ve sitede çalışan ve siteyi kullanan bazı kişiler ile yine site üzerinden yapılacak sözlü mülakatlar yolu ile sitede çalışanların hangi şartlar altında çalıştıkları anlaşılmaya çalışılacaktır. "Free chat" (Açık sohbet) bölümünde kullanılan dil üzerinden, bu kişilerin metinsel şiddete ne şekilde maruz kaldıkları da gösterilecektir. Sonuç olarak, "enformasyonelizmin kara deliklerinden" yalnızca birini temsil eden "Canlı Webcam Seks Siteleri" sayesinde asıl kazananın sitenin kurucuları ve onları idare eden firmalar olduğuna ilişkin bir tespite yer verecek olan çalışma; bu yapılanma içinde "kullanılanların" sitede model olarak çalışanlar ve siteye üye olmak suretiyle parasını "sekssiz seks" için harcayan üyeler olduğunu da ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Canlı Webcam, Enformasyonalizm, Sosyal Medya, İnternet, Sanal Dünyalar

Konutun Değişen Tanımıyla Konut Üretim Aktörlerindeki Farklılaşma: İstanbul Örneği

Ceren Sevinti Aslan, Candan Çinar Çitak

Konut son otuz yılda küreselleşme, neoliberal politikalar ve kapitalizm ile şekillenen piyasada, barınmanın yanı sıra tüketim ve yatırım nesnesine dönüşmüştür. Bunun sonucunda konut üretim paydaşlarında, paydaşların görev ve sorumluluklarında, birbirleri ile kurdukları ilişkilerde farklılaşmalar meydana gelmiştir. Çalışmanın amacı değişim gösteren paydaş dinamiklerini belirterek İstanbul'da 1990 yılı sonrasında konut üretimindeki yeni belirleyicileri ve sorunları açıklamak bu sorunların çözümüne yönelik bakış açısı sunmaktır. Merkezi hükümetin etkin ve belirleyici gücü, belediyelerin artan yetkileri, yatırımcı ölçeklerinin büyümesi, kooperatiflerdeki tanım değişimi dönem içindeki paydaş kimliklerinde ilk göze çarpan değişimlerdir. Finansörlerin büyük ölçüde bankalarla sınırlı olması, dolaylı yönetsel paydaşların ve meslek odalarının konut üretim sürecinde eskisine göre daha az etkinlik göstermeleri, konut tasarımı ve imalatında kullanıcı ihtiyaç ve isteklerinden ziyade yatırımcının yüksek karlılığının ön planda olması günümüzde konut üretimindeki temel belirleyicileri ortaya koymaktadır. Yöntem olarak öncelikle aktör (paydaş) kavramı ve teorisi uluslararası yazından faydalanarak açıklanmış ve paydaş analiz yöntemlerine değinilmiştir. Bu yöntemlerin ışığında konut üretimine dâhil olabilecek aktörler belirtilmiş ve birbirleri ile olan ilişkileri dikkate alınarak İstanbul'daki mevcut durumu ifade eden meta konut aktör diyagramı oluşturulmuştur. Daha sonraki bölümde 1990 yılı sonrası konutun değişim göstermeye başlayan tanımıyla sahneye çıkan paydaşlar, paydaşların değişim gösteren etkinlik alanları ve görevleri göz önünde bulundurularak ayrı başlıklar altında incelenmiştir. Buna ek olarak günümüzde konut üretim dinamiklerinin genel yapısını açıklamak için konutun değişen tanımıyla yüksek kar elde etmek üzerine kurgulanmış konutun yeni sunum modellerine değinilmiştir. Sonuç kısmında yatırım nesnesine dönüşen konutun üretiminde temel belirleyicinin ekonomik kazanç olduğuna değinilmiştir. Tüm paydaşların zaman içinde mevcut tabloyu destekleyecek şekilde evirildiği belirtilmiştir. Bu sebeple düşük gelir grubunun konut ihtiyacı olduğu halde yüksek gelir grubunun satın alabileceği konutlar üretilmeye devam etmektedir, bu durum konut sorununu çözmemekte ve konut açığına sebep olmaktadır. Diğer bir sorun ise konutun kullanıcı istek ve ihtiyaçlarına göre değil yatırımcının maddi çıkarlarına göre tasarlanması ve üretilmesidir. Bu gibi temel sorunların çözümüne yönelik paydaşların üstlenmesi gereken roller ve birbirleri ile kurması gereken ilişkiler çalışmanın sonunda tartışmaya açılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Paydaş, üretim aktörleri, meta konut, konutun yeni sunum modelleri.

Moğol Dilindeki Türkçe Alıntılarda Metatez

Orçun Ünal

Moğolca söz varlığının önemli bir bölümünün Türkçe alıntılardan oluştuğu bilinen ve kabul edilen bir gerçektir. Bu alıntıların bir kısmı, Türkçe karşılıklarına sessel ve anlamsal benzerlikleri dolayısıyla kendilerini açıkça belli ederler. Bunlar genellikle en yeni alıntı katmanına dâhil edilen sözcüklerdir. Moğolcadaki Türkçe alıntıların diğer kısmı ise, Türk dilinin tarih öncesi dönemlerinden veya yazıya geçirilmemiş tarihî ağız ve lehçelerinden alıntılandıkları için Türkçe karşılıklarından farklılık göstermelerine rağmen düzenli ses denklikleri çerçevesinde incelenebilirler. Moğolcaya alıntılandıktan sonra bu dilin kendi içinde gerçekleşen ses değişimlerine ve ses olaylarına maruz kalan üçüncü bir kısım vardır ki bunların Türkçe kökenli olduklarını ispat etmek güçtür. Diğer yandan, alıntı oldukları ispat edilebildiğinde söz konusu kelimeler Türk dilinin tarihî ses bilgisi kadar Moğol dilinin de tarihî ses ve biçim bilgisine ışık tutacak niteliktedir. Bu çalışma, bahsedilen üçüncü grupta yer alan ve özellikle göçüşme (metatez) ekseninde Türkçe kökeninden biçimsel açıdan uzaklaşan sözcüklere odaklanmakta ve bunların geçirdikleri ses olaylarını sistematik bir şekilde ele almayı amaçlamaktadır. Çalışmada, Moğolcaya giren Türkçe sözcüklerin azımsanamayacak bir kısmının yabancılaşmaya varacak derecede ünlü ve ünsüz göçüşmesine uğradığı örnekleriyle gösterilecektir.

Anahtar Kelimeler: Moğolca, Türkçe, alıntı, metatez, ses olayları

Feminine Face Of Poverty And Its Relationship With The Process Of Aging In Turkey

Gözde Han

This paper aims to investigate the process of aging in Turkey in correlation with the female elderly population. By mentioning the statistics and the increase in female elderly population, I aim to propose an understanding of the notion of poverty and its feminization. Turkish Statistical Institute published elderly statistics on 16 March 2017, and according to that report "proportion of elderly population increased by 17.1% in the last five years." 1 The elderly population in the world was 5 million 682 thousand in 2012 and it became 6 million 651 thousand in 2016. This increase is quite dramatic to witness in five years and quite interestingly the female (56.1%) elderly population was higher than the males (43.9%). Therefore, it is possible to say that life expectancy is higher for women all around the world, and this situation is not different in Turkey. According to the statistics which were also published by Turkish Statistical Institute in 2017, it was women who "live longer than men and the difference in life expectancy at birth is 5.4 years." 2 Additionally, Turkey was a country of younger population until the recent past, and the concept of aging has been ignored so far. Migration from rural areas to the city, the fact that women have started working, and busy life styles of the modern age have disregarded the potential problems of aging in Turkey. However, the numbers and the life-styles have changed thus the process of aging and elderly population can no longer be ignored. These changes have also altered the position of women in their households and unfortunately, these women have become more vulnerable to poverty than men. In this sense, this paper will focus on the notion of female aging, the problems it posits and its face of poverty.

Anahtar Kelimeler: Aging, female aging, aging and poverty

İşyeri Arkadaşlığının ve Örgüt Temelli Özsaygının Örgütsel Özdeşleşme Üzerindeki Etkisi

Hilal Tanyıldızı, Ömer Gizlier

Bu çalışmada işyeri arkadaşlığı ve örgüt temeli özsaygının örgütsel özdeşleşme üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Kişi ve örgüt uyumuna etki edebilen işyeri arkadaşlığı kavramının örgüt temelli özsaygı ile değerlendirilmesi sonucunda bireylerin örgütsel özdeşleşme düzeylerinin ne yönde gelişeceği araştırma sorunsalını teşkil etmektedir. Çalışmada, çalışan davranışları ve örgüt arasında gelişen ilişkilerin araştırılması ve bireylerin örgütleri ile kendilerini maksimum seviyede bütünleştirmelerine olanak sağlayan yolların araştırılması bu çalışmanın önemini vurgulamaktadır. İşyeri arkadaşlığı kavramı bireyler arasında güven, beğenme, ortak değerler gibi paylaşımları içeren, örgütte sadece arkadaşça davranma ya da bireylerin birbirlerini yüzeysel tanımasından çok daha derin bir ilişkiyi ifade etmektedir (Berman vd., 2002). Diğer yandan örgüt temelli özsaygı çalışanların faaliyet gösterdikleri örgütlerde görevlerini doğru bir şekilde yerine getirmesi karşılığında kendi ihtiyaçlarını da giderebilmeleri olarak tanımlanmaktadır. Örgüt temelli özsaygısı yüksek olan bireyler örgüt içinde kendilerini önemli, anlamlı, etkili ve değerli hissetmektedir (Pierce vd., 1989). Buna ek olarak Hui ve Lee (2000) örgüt temelli özsaygıyı, bireylerin örgütsel bağlamda ilerleyen örgüt üyeleri olarak sahip oldukları algılanan değerlerini ifade etmektedir. Son olarak örgütsel özdeşleşme kavramı ise bir örgütte çalışanların psikolojik açıdan kendilerini çalıştıkları örgüte ait hissetmeleri durumunu, örgütün sadece başarılı olduğu durumlarda değil başarısız olduğu durumlarda da çalışanların kendilerini örgütün bir parçasıymış gibi hissetmeleri durumunu ifade etmektedir (Asforth ve Mael, 1989; Scott ve Lane, 2000). Bu araştırma 2019 yılı Ekim ayında İstanbul ilinde hizmet sektöründe çalışan 81 kişi üzerinde yapılmıştır. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiş olup, veriler anket tekniği ile elde edilmiştir. Araştırmadaki değişkenleri ölçmek için Nielsen vd. (2000) tarafından geliştirilen işyeri arkadaşlığı ölçeği, Pierce vd. (1989) tarafından geliştirilen örgüt temelli özsaygı ölçeği ve Mael ve Asforth'un (1992) geliştirdiği örgütsel özdeşleşme ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi SPSS programında yapılmıştır. Araştırmada işyeri arkadaşlığının örgütsel özdeşleşme üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisinin olmadığı, örgüt temelli özsaygının ise örgütsel özdeşleşme üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif etkisinin olduğu bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İşyeri Arkadaşlığı, Örgüt Temelli Özsaygı, Örgütsel Özdeşleşme

Etkileşimli Mobil Uygulamaların Müzik Dinleme Motivasyonları Üzerindeki Rolü: Spotify Üzerine Bir İnceleme

Ceren Bilgici Oğuz, Ayşe Duygu Atasoy Aktaş

Yeni iletişim teknolojilerinin sunduğu imkanlar sayesinde akıllı telefonlar, gündelik hayatta kullanıcılar tarafından pek çok işlemi gerçekleştirmek için yararlanılan dijital servislere erişimin sağlandığı en önemli araçlardan biri konumuna gelmiştir. Günümüzde mobil İnternet'in gelişimiyle kesintisiz olarak bağlantıda olmaya olanak sağlayan yapısı akıllı telefonları, bireylerin yalnızca iletişim kurdukları bir araç olarak görmekten çıkarıp yanlarından ayırmadıkları vazgeçilmez bireysel bir eşyaları konumuna getirmiştir. Böylece akıllı telefonlar kullanıcılar tarafından sosyal medya, mobil bankacılık, haber okuma, fotoğraf çekme gibi pek çok farklı aktivite için kullanılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda, gündelik yaşantıda kullanıcıların mobil araçları sıklıkla müzik dinleme aktivitesinde kullandıkları görülmektedir. Akıllı telefon sahipliğinin yaygınlaşmasına bağlı olarak dijital müzik platformlarının kullanımında ciddi artış gözlenmektedir. Türkiye'de gençler tarafından sıklıkla kullanılan Spotify uygulaması ile sektörde öne çıkan Apple Music ve Fizy arasındaki rekabetin son dönemde YouTube Music'in ekosisteme katılmasıyla arttığı söylenebilmektedir. Bu çerçevede, platformların sunduğu özellikler çeşitlenmiş ve sektörde yeni pazarlama modelleri ortaya çıkmıştır. Sosyal medya üzerinde müzik paylaşımının gençler arasında yaygınlaşan bir davranışa dönüşmesi bu uygulamalardaki özelliklerin kullanıcı motivasyonları üzerindeki rollerinin ortaya çıkarılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, etkileşimli mobil müzik uygulamalarının sunduğu özelliklerin artmasıyla dönüşen kullanım pratiklerindeki dinamiklerin ortaya çıkarılması önem taşımaktadır. Çalışmanın amacı, kullanıcıları müzik dinleme platformu olan Spotify uygulamasına yönlendiren motivasyonları incelemek ve bu motivasyonlar çerçevesinde etkileşim ve kişiselleştirme ile ilgili özelliklerin rolünü ortaya çıkarmaktır. Araştırma, İstanbul'da yaşayan üniversite öğrencileriyle gerçekleştirilen bir odak grup çalışması sonucunda ulaşılan bulgulara dayanmaktadır. Bu çerçevede elde edilen bulgulara göre üniversite öğrencilerinin akıllı telefonlarını kullanarak Spotify uygulamasını kullanım motivasyonları ile ilgili derinlemesine bilgilere ulaşılmıştır. Araştırma neticesinde, üniversite öğrencilerinin Spotify uygulamasının sunduğu özelliklerden kişiselleştirilmiş öneri sistemi ve uygulamanın sosyal medya entegrasyonuyla paylaşım olanağı sunmasının müzik dinleme motivasyonlarını güçlendiren yönleri oluşturduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mobil, Spotify, Etkileşim, Yapay Zeka, Kişiselleştirme

The Influence Of Shakespeare On Lessing's Conception Of Drama

M. Ayça Vurmay

This paper aims to investigate the impact of Shakespearean drama on Lessing's theory and practice of drama. In examining the Shakespearean influences on Lessing, the article also deals with the part Shakespeare plays in the formation of German national drama and in the shaping of a new period of drama in Germany. The study will explore Lessing's writings on dramatic theory including his Hamburgische Dramaturgie (Hamburg Dramaturgy) and his Literaturbrief in Briefe, Die Neueste Litteratur betreffend (The Letter on Literature) in terms of the references to Shakesperean drama and then look at the ways in which Lessing's views on Shakespearean drama and Shakespearean elements are reflected in his tragedies, focusing mainly on the plays Miss Sara Sampson and Emilia Galotti. Lessing's contribution to the development of a new bourgeois theatre (domestic drama) in Germany which opposed the aristocratic French neoclassical drama and celebrated instead Shakespearean drama. Lessing deals mainly with Shakespeare's emphasis on characterization instead of plot, his freedom in the use of the Aristotelian unities as well as the mingling of tragedy and comedy, the fusion of reason and imagination in his drama, his rendering of an illusion of truth in addition to his realistic language, his moderation in dramatic representation through avoiding repulsiveness and extremities, the humanism of his outlook, and the interaction with the audience. It is observed that Shakespeare serves as the epitome of the dramaturgy fostered by Lessing as a manifesto for a new theatre. The paper will further examine Lessing's contribution to Shakespeare criticism by ushering in a new era.

Anahtar Kelimeler: Gotthold Ephraim Lessing, Shakespearean drama, Dramaturgy, Shakespeare criticism, Drama

Ekolojik Ayak İzi Kapsamında Çevresel Kuznets Eğrisi Hipotezinin Geçerliliği: Seçilmiş Türki Cumhuriyetler Üzerine Ampirik Bir İnceleme

Aykut Başoğlu, Umut Üzar

Son dönemlerde giderek ağırlaşan küresel ısınma ve iklim değişikliği gibi çevresel sorunlar, uluslararası tartışmaların merkezinde yer almaktadır. Uluslararası düzeyde bu gibi çevresel sorunların etkilerini ortadan kaldırmaya yönelik bir niyet olmasına karşın, somut adımlar atılmasında bazı sorunlar yaşanmaktadır. Çevresel sorunların azaltılmasına yönelik somut adımlar atılamamasının temel nedeni ise iktisadi büyüme ve çevre kalitesi arasındaki potansiyel ödünleşim ilişkisinde saklıdır. Başka bir deyişle ülkeler çevre kalitesini yükseltirken, iktisadi performanstan ödün vermek istememektedir. Modern ekonomi literatüründe iktisadi büyüme ve çevre kirliliği arasındaki ilişkinin açıklanmasında Çevresel Kuznets Eğrisi (ÇKE) özel bir öneme sahiptir. ÇKE iktisadi büyüme ve belirli kirlilik göstergeleri arasında ters U şeklinde bir ilişki tanımlamaktadır. Bu çerçevede iktisadi büyümenin erken aşamalarında çevresel aşınma artarken, iktisadi büyümenin ilerleyen aşamalarında çevresel aşınma azalmaktadır. Bu nedenle ÇKE'nin geçerliliği, sürdürülebilir iktisadi büyümenin çevresel sorunların azaltılmasında önemli bir katalizör olacağını göstermesi açısından oldukça önemlidir. Bu gerçekleşmeler ışığında çalışmanın amacı 1992- 2015 döneminde dört Türki Cumhuriyet'te çevresel kalite göstergesi olarak ekolojik ayak izi kullanılarak ÇKE'nin geçerliliğini incelemektir. İncelenen ülkelerin 1990'lı yıllarda merkezi planlı ekonomiden serbest piyasa ekonomisine geçmeleri, ÇKE'nin incelenmesinde bazı özgün gerekçeler yaratmaktadır. Çünkü iktisadi sistemde meydana gelen bu değişim başta sermaye birikimi ve mülkiyet hakları gibi kategorilerde önemli bir dönüşüm yaratarak üretim ilişkileri değiştirmektedir. Bu nedenle ele alınan Türki Cumhuriyetlerde iktisadi sistemdeki dönüşümü takip eden yıllar itibariyle ÇKE'nin geçerli olup olmadığının saptanması önemli bir araştırma konusu haline gelmektedir. Çalışmanın amacı ve önemi doğrultusunda, ÇKE hipotezinin geçerliliği Panel ARDL-PMG yöntemiyle incelenmiştir. ARDL-PMG yönteminden elde edilen uzun dönem katsayıları, ÇKE'nin incelenen ülkeler için geçerli olduğuna işaret etmektedir. Çalışmadan elde edilen diğer bulgular, ticari açıklığın ekolojik ayak izini azalttığını, enerji tüketiminin ise ekolojik ayak izini arttırdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevresel Kuznets Eğrisi, Ekolojik Ayak İzi, İktisadi Büyüme, Türki Cumhuriyetler

Ortaokul Öğrencilerini Okumaya Motive Eden Etkenler

Yusuf Taşkin, Osman Kürşat Yorganci

Okuma motivasyonu, insanın okumaya istekli hale gelmesinde ve okuma eylemini devam ettirmesinde etkili olan en temel etkenlerden biridir. Okuma konusunda bir başarıya ulaşabilmek için sürece etki eden değişkenlerin bilinip sürecin bu doğrultuda planlanması gerekir. Öğrenci eğer okumaya karşı bir istek duymuyorsa, okuma eylemini gerçekleştirmek için harekete geçmiyorsa, bu durum öğrencinin motivasyonunun düşük olduğunu göstermektedir. Okumaya karşı öğrencide var olan bu motivasyona etki eden etkenlerin belirlenmesi, ortaokul öğrencilerinin okuma sürecini iyileştirme konusunda eğitim paydaşlarına fikir verecektir. Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin okumaya yönelik motivasyonlarını etkileyen etkenlerin neler olduğunu belirlemektir. Bu araştırma nitel bir çalışma olup durum çalışması ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında 5., 6., 7. ve 8. sınıflarda eğitim gören 24 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına, sorulan soruya uygun cevap vermeyen, derinlemesine bilgi elde edilemeyen 4 öğrencinin gruptan çıkarılması sonucunda çalışma grubundaki öğrenci sayısı 20'ye düşmüştür. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Bu form, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olup 10 uzmanın görüşüne sunulmuş, uzmanların görüşleri doğrultusunda son halini almıştır. Form, 12 ana madde ve 9 alt maddeden oluşmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda ev, koltuk, kütüphane gibi sessiz ve rahat ortamların öğrencilerde okuma isteği uyandırdığı; öğrencilerin ilgi alanlarına giren kitap türlerini diğerlerine göre daha arzulu okudukları; sessiz okuma yönteminin öğrencileri okumaya isteklendirdiği; öğrencilerin okumaya istekli olmalarında ailelerinin ve öğretmenlerinin birinci derecede etkili oldukları; basılı kaynakların elektronik kaynaklara göre öğrencileri okumaya daha çok isteklendirdikleri; arkadaşlarının okuyup üzerinde konuştuğu bir eseri okuma isteğinin öğrencilerde aynı etkiyi yaratmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin çoğu, okumanın insana daha çok bilgi ve başarı kazandırdığını; okumayı daha çok bilgi edinmek, kendini geliştirmek amacıyla yaptıklarını; okumayı öğrendikten sonra kendilerini daha iyi ifade ettiklerini, bilgilendiklerini, özgürleştiklerini ifade etmişlerdir. Araştırmadan elde edilen bu sonuçlar, başta aileler olmak üzere, öğretmenler, alan uzmanları, kitap yazarları gibi eğitimin içinde olan herkese fikir verebilir.

Anahtar Kelimeler: Okuma eğitimi, motivasyon, okumayı etkileyen etkenler, ortaokul.

Financial Support And SME Performance in Manufacturing Industry From The Perspective Of Impact Evaluation

Feride Gönel, Mehmet Onur Partal

One of the key factors that impacts economic development and growth is the positive performance of businesses in the economy. Establishment of new firms, scaling up of startups and assisting mature firms to sustain their presence in the market create a better economic environment. SMEs, in this framework, are regarded as the main engine of growth in an economy. In most countries, small businesses make up the vast majority of total enterprises, and constitute a major share of both total employment and gross domestic product. It is widely believed that those firms lag behind others due to the lack of finance and/or skilled labor force, weak management, productivity, inability to absorb new technologies and so on. In response, governments all over the world put in place various programs aimed at easing access to finance, stimulating labor recruitment, boosting net sales/turnover, increasing firm productivity, and encouraging exportation of goods and services. Over the past decade, despite the development and increasing number of such programs, only a limited number of studies investigate the impacts via evaluation methods, which aim to reveal the improvement of firm performance, if any, compared to a control group. In this paper, counterfactual impact evaluation will be conducted for a treatment group, which benefitted from subsidies or financial support programs in Turkey. The results will be compared to those of a control group. Employing difference in differences estimation, the comparison will be based on a variety of indicators including employment, average labor cost, productivity, profits, value added and export volume in manufacturing industry. The results show us that the performance of subsidized firms (the treatment group) do not exhibit the anticipated outcomes.

Anahtar Kelimeler: Impact Evaluation, Financial Support, Firm Performance, SMEs, Turkey

Çağatayca Bir Tûtînâme Tercümesi: Latîfî'nin Mazharu'l-Acâyib'i

Irmak Kaçar, Zühal Ölmez

Klâsik Doğu Edebiyatında hikâyeler her dönemde önemli bir yer tutmaktadır. Farklı dillerde yazılan, birçok dile tercüme edilmiş bu hikâyelerden biri de aslı Sanskritçe olan "Şukasaptati" (Papağanın Yetmiş Hikâyesi) adlı Hint hikâyesidir. Bu hikâyeler önce Farsçaya ardından da Farsçadan diğer dillere tercüme edilmiş ve "Tûtînâme" adıyla tanınmıştır. Bu tûtînâmelerin Farsça en meşhur çevirisi, Şeyh Ziyâeddîn Nahşebî tarafından 1330 yılında tamamlanmıştır. Nahşebî, eseri "gece" adını verdiği 52 bölüme ayırarak tercüme ederken kaynak metindeki bazı hikâyeleri atlamış ya da yeniden düzenlemiştir. Şu ana kadar, Farsça'dan Türkçe'ye çevrilen iki Tûtînâme bilinmekteydi. İlk Türkçe Tûtînâme tercümesinin 1538'de Kanuni Sultan Süleyman'ın emriyle (kesin olmayan bilgiye göre) Eyyûbî tarafından, ikinci Türkçe tercümenin ise 17. yüzyılda Nev'i-zâde Atâyî tarafından II. Osman'ın emriyle yapıldığı düşünülmektedir. Ancak bu tercümelerin kaç yıllarında, kimler tarafından ve hangi Tûtînâme metninden tercüme edildiği konusunda araştırmacılar farklı görüşlere sahiptir. Bu iki tercüme dışında bilinmeyen bir Türkçe Tûtînâme tercümesi daha bulunmaktadır. Doktora tezi olarak çalıştığımız bu Tûtînâme tercümesi, Latîfî adlı biri tarafından Nahşebî'nin Farsça çevirisinden Mazharu'l-Acâyib adıyla Çağatay Türkçesine tercüme edilmiştir. Eser; 52 geceden oluşmakta, Nahşebî'nin her sayfada yer alan kıta ve beyitleri yine manzum olarak tercüme edilmiş şekilde yer almakta ve mahlası korunmaktadır. Metinde yer alan hikâyelerde, kadın-erkek ilişkilerini ve toplumsal olayları konu edinen olaylar anlatılmaktadır. Ahlak temelli nasihatleri merkeze alan hikayelerin çoğu fabl özelliği göstermektedir. Diğer tûtînâmeler gibi iç içe geçmiş hikayelerin anlatıldığı ve anlatıcının kimi zaman değiştiği çerçeve hikâye anlatımı geleneğinin özelliğini devam ettirmektedir. Mazharu'l-Acâyib, yazım, ses ve gramer özellikleri bakımından Çağatay Dönemi dil özellikleri göstermektedir. Bildirimizde Çağatay Türkçesiyle kaleme alınan ve şu ana kadar bilinmeyen bu tercümeyi ayrıntılı bir şekilde tanıtarak yazım özelliklerini ortaya koymayı amaçlamaktayız. Yöntem olarak klasik metin inceleme yöntemi kullanılacaktır. Bulgular dönemin genel özellikleri içinde değerlendirilip sonuca varılacaktır. Çalışmamız halen devam etmekte olup daha detaylı incelemeye tezimizde yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tutiname, Mazharu'l-Acayib, Nahşebî, Latîfî

‘Güçlü Program’ Gerçekten Güçlü Müdür? Bilim Sosyolojisi ve Felsefesi Açısından Bir Değerlendirme

Alper Bilgehan Yardımcı

Bilimsel bilginin sosyolojisine yönelik çalışmalar çerçevesinde ortaya çıkan ‘Güçlü Program’ bilime ve bilimsel bilgiye yönelik daha net ve doğru bir bakış açısı kazandırma amacında olan sosyolojik bir girişimdir. Bu girişime öncülük eden Barry Barnes ve David Bloor gibi düşünürler, Güçlü Program’ın genel amaçlarından birini bilim insanının bağımsız bir gözlemci olduğuna ilişkin süregelen inancı ortadan kaldırmak olarak belirlemektedirler. Bilimsel bilginin içeriğinin üretilmesinde toplumsal nedenlerinde etkili olduğunu belirten Güçlü Program, genellikle sosyal yapılandırmacılık ya da inşacılık ile ilişkilendirilmektedir. Güçlü Program’ın argümanlarının kaynağını Karl Mannheim, Thomas Kuhn ve Robert Merton gibi düşünürlerin çalışmaları oluşturmaktadır. Kısaca belirtmek gerekirse, Mannheim, ideolojilerin bir toplumun gerçek doğasını temsil ettiğini ve bir ütopyaya ulaşmaya çalışırken, ideolojinin dogmalarının felsefe ve tarih teorilerinin entelektüel bütünlüğünü etkilediğini savunmaktadır. Onun ideoloji kavramı herhangi bir fikrin oluşturulması ve üretilmesi sürecinin tarihsel ve sosyal koşullara bağlı olarak ortaya konulduğunu ileri sürerek, bilginin ideolojik olduğunu vurgulamakta ve böylece bilgi sosyolojisine atıfta bulunmaktadır. Bilindiği üzere Kuhn, eserlerinde bilimin her zaman tarihsel ve toplumsal bir bağlam içerisinde ele alınması gerektiğini, böylece bilimselliğin nihai olarak kararının baskın bir paradigmanın çatısı altında toplanan topluluk tarafından verildiğini belirtmektedir. Bununla birlikte, Robert Merton bilim insanlarının takip etmesi gereken kuralları, ‘bilimsel ethos’ adı altında ileri sürerek, bilim insanlarının sosyolojisine yönelik görüşlerini ortaya koymaktadır. Bloor ve Barnes, bilgi ve bilim sosyolojisinde zayıf olarak adlandırılabilecek diğer kuramlara karşı bir tepki olarak, kendi güçlü yaklaşımlarını ortaya koymakta ve yaklaşımlarının belirtilen kaynaklardan etkilendiğini ifade etmektedirler. Bu bakımdan, çalışmada Güçlü Program’ın kendi savlarına kaynaklık eden görüşlerle ne ölçüde uygunluk ve farklılık gösterdiği serimlenecek, ardından Güçlü Program’ın gerçekten de iddia edildiği gibi bilgi ve bilim sosyolojisine ilişkin alanlarda güçlü olup olmadığı sorgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilim Sosyolojisi, Bilimsel Bilginin Nesnelliği, Güçlü Program

Doğu ve Batı'nın Köken Mitleri Işığında Ayna ve Narkissos Olguları Üzerine Bir Değerlendirme

Ayşe Kübra Bilgin

Bu çalışma, Doğu ve Batı medeniyetlerinin köken mitlerinin "ayna" nesnesi etrafında edebiyat metinlerinde nasıl yer aldığını incelemeyi amaçlamaktadır. Eser merkezli yöntem üzerinden ilerleyecek olan çalışmanın odağında Batı edebiyatının Narkissos anlatısı ile Klasik Türk edebiyatı mesnevilerinden XV. yüzyıla ait iki metin olan "Muhammediye" ve "İslâmî'nin Mesnevîsi" bulunmaktadır. Narkissos efsanesi "kendi yansımasına hayran olmak" üzerinden çeşitli mitolojik göndermeleri barındırmaktadır. Bu efsanenin etrafında şekillenen; tarihsel, kültürel, sosyolojik ve psikolojik izler günümüz eserlerini besleyen kuvvetli bir damar olarak devam etmektedir. Klasik Türk edebiyatının mesnevilerinde de yaratılışa dair şairlerin çeşitli yorumları bulunmaktadır. Bunların başında "ayna ve yansıma" zemininden yaratılışa dair işaretlerde bulunan "İslâmî'nin Mesnevî"si ve Yazıcıoğlu Mehmet'in "Muhammediye"si gelmektedir. Bu mesnevilerde, bir aynada nurunun yansımasını gören İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in Yaratıcısı ile kurduğu iletişim üzerine çeşitli yorumlar mevcuttur. Her iki medeniyetin yaratılışa dair kurdukları "ayna ve yansıma" zemini üzerinden üretilen eserlerde yer alan farklılıklar ve benzerlikler medeniyetlerin temel bakış açılarını vermesi bakımından önem arz eder. Bu bildiride ise XV. Yüzyıla kadar yazılmış mesnevilerde yaratılışla ilgili bakış açılarının eserlere nasıl yansıdığı, hangi referanslara gönderme yapıldığı da incelenmiştir.

Bu çerçevede, Narkissos efsanesinin "nesneleşmiş bir özne" olarak insandan yine insana varan bakış açısına karşılık, mezkûr mesnevilerde yer alan köken mitlerinin Yaratıcıya ulaşma, onun yansıması olarak nurun tecellisiyle birlikte insandan yaratıcıya varma şeklinde yorumlara ulaşıldığı tespit edilmiştir. Doğu-Batı karşılaştırmaları çeşitli sahalarda geniş açılardan ele alınmış olmasına rağmen mitolojik göndermeler içeren metinler üzerinden yapılmış oldukça az mukayeseli çalışma vardır. Çalışmanın, medeniyetlerin bilinçaltlarının yansıtan edebiyat verileri üzerinden yaratılışın mitolojik uzantıları ve bunun Klasik edebiyattaki tezahürleri üzerine yapılacak diğer çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Köken mitleri, Narkissos, İslâmî'nin Mesnevîsi, Muhammediye, mitoloji.

Bitcoin ve Gram Altın Fiyatları Arasındaki İlişki: 2014 –2019 Dönemi İçin Nedensellik Testi

Tuğberk Çitilci

Finansal piyasaların farklı disiplinler ile entegrasyonunda blockchain teknolojisinin parlayan yıldızı olarak adlandırılabilecek kripto paralar öne çıkarken, Merkez Bankaları'nın yarattığı para sistemine alternatif olmak için mücadele devam etmektedir. Kripto paraların amiral gemisi olan bitcoin çılgın fiyatlama davranışları ile finansal sistemin dikkatini çekerken, üzerine soru işaretlerini çekmektedir. Sisteme arkasında Merkez Bankalarının gücünün almadan çok kısa sürede popülaritesi artan bitcoin riskten kaçış algısı için farklı bir yatırım aracı olarak devreye girmektedir. Küresel finansal krizlere karşı eski dönemlerden beri enflasyon ve finansal krizlere karşı korunma aracı olan altın benzeri bir yaklaşımı güncel olarak bitcoin devam ettirmektedir. Küresel piyasalarda ortaya çıkan risk ve belirsizlikler eşiğinde 2017 yılında bitcoin fiyatı $1000 seviyelerinden $19500 seviyelerine ulaşarak fiyat balonu tartışmalarını alevlendirmiştir. Bu bağlamda bitcoin ve altın fiyatları arasında bir ilişkiden söz edilip edilemeyeceğine ilişkin literatürde farklı çalışmalar yer almaktadır. Literatür ağırlıklı olarak ons bazında $ altın fiyatı ile bitcoin arasındaki Johansen ve nedensellik testleri ile sınama gerçekleştirirken, Türk Lirası bazlı gram altın özelinde literatürün derinliği kaybolmaktadır. Çalışmanın ilk düşünce aşaması olarak risk ve belirsizlik faktörlerine karşı korunmak isteyen kurumsal ve bireysel yatırımcıların bitcoin ve altın taleplerini arttırma isteği referans olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmanın amacında bitcoin ve gram altın fiyatları arasındaki ilişkinin 2014 – 2019 dönemi için granger nedensellik testi ile sınanması yer almaktadır. Testlere gram altın faktörü eklenerek literatürün derinliğine katkı sağlamak öncelikli amaç arasında yer almaktadır. Çalışma planlamasında ilk aşama olarak veri setlerinin logaritmaları alınarak durağan olup olmadığı araştırılacaktır. İkinci aşamada gerekmesi durumunda koentegrasyon testleri sınaması ve akabinde granger nedensellik testi ile devam edilecektir. Granger nedensellik testinden elde edilecek ampirik bulgular tartışılacakken, gram altın bağlamında olası yeni çalışmalar için yol gösterici olmasını hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bitcoin, Gram Altın, Kripto Para, Granger Nedensellik, Koentegrasyon

Girişimci Şirketlerin Ölçeklenmiş Şirketlere Dönüşüm Sürecinde Çevik Organizasyon Yaklaşımının Performans Üzerine Etkisi

Doğan Can Ergün, Pınar Büyükbalcı

Girişimci şirketlerde belirli bir ölçeğe ulaşıldıktan sonra ortaya çıkan yönetim ve insan kaynağı yönetim sorunlarının aşılması ve kişilerden bağımsız bir yapının oluşturulmasını sağlamak için kurumsallaşırken çevik organizasyon özellikleri göstermeye başlamışlardır. Girişimci şirketlerin tahmin edilemeyen ve değişen müşteri beklentilerini, tehdit ve fırsatların farkında olarak proaktif ve doğru zamanlama ile, yüksek kalitede ve düşük maliyetle çevik bir organizasyon ile karşılaması, günümüz işletmelerinin küresel rekabet ortamında başarılı olmasını sağlayacak önemli bir kriter olarak görülmektedir. Bu çalışmada, girişimci şirketlerin ölçeklenmiş şirketlere dönüşüm sürecinde çevik organizasyon yaklaşımının işletme performansına etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda vaka analizi soruları hazırlanmış ve "girişimci şirket" (start-up), olarak kurulup, kurumsal çeviklik uygulamalarına yer vererek "ölçeklendirilmiş şirket" (scale-up) seviyesine ulaşmış farklı sektörlerden 5 şirket ile vaka analizi gerçekleştirilmiştir. Analizlerin sonucunda elde edilen veriler çeviklik yaklaşımı ile organizasyonların işletme performansı arasında anlamlı ilişki bulunduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Ölçeklenmiş Şirketler, Kurumsal Çeviklik, Girişimci Şirketlerde Performans Yönetimi

Öğrenci Merkezli Konuşma Tekniklerinin İki Dilli Öğrencilerin Türkçekonuşma Becerilerine Etkisi

Mehmet Nuri Kardaş

Bu çalışmanın amacı, araştırmacı tarafından geliştirilen konuşma eğitimi etkinlik/tekniklerinin öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerine etkisini incelemektir. Çalışma nicel araştırma yöntemine uygun yapılmıştır. Araştırmada ön test-son test ölçümlerine dayanan kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma gruplarını Bitlis'te Arap kökenli öğrencilerin eğitim gördüğü bir ortaokulun öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin 20'si deney grubunu oluştururken 18'i kontrol grubunu oluşturmuştur. Deney grubundaki öğrencilere araştırmacı tarafından geliştirilen konuşma etkinlikleri uygulanırken kontrol grubunda müfredata uygun konuşma eğitimi verilmiştir. Uygulamalar 2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde 10 hafta boyunca Türkçe derslerinde sürdürülmüştür. Ön test son test verilerinin değerlendirilmesinde Etkili Konuşma Ölçeği kullanılmıştır. Söz konusu ölçek ön test son test uygulamalarında sınıf içinde, öğrenciler belirlenen konu ile ilgili konuşurken doldurulmuştur. Ölçeği birbirinden bağımsız üç değerlendirici ön-son test uygulamaları sırasında doldurmuşlardır. Üç değerlendiricinin verdikleri puanların ortalaması alınarak analizler yapılmıştır. Verilerin analiz işlemlerinde nicel yöntemli araştırmalarda kullanılan IBM SPSS 20.0Statistics (Statistical Package for the Social Sciences 20.0) paket programı kullanılmıştır. Araştırmada ön test ve son test uygulamalarından elde edilen verilerin çözümlenmesinde parametrik testler kullanılmıştır. Buna göre; deney veya kontrol grubunun kendi içerisinde ön test - son test farklarının belirlenmesi için "İlişkili Örneklemler t- Testi"; deney ve kontrol gruplarının ön-son test farklarının belirlenmesi içinse "Bağımsız Örneklemler t-Testi" istatistiği kullanılmıştır. Deneysel süreçler neticesinde öğrenci merkezli konuşma etkinlikleri/teknikleriyle yapılan konuşma eğitimi çalışmalarının Arap kökenli iki dilli öğrencilerin Türkçe konuşma becerisi başarılarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci merkezli konuşma etkinlikleri, Türkçe, Başarı

Kuruluş Yeri Seçiminde Karar Teorisiyle Yeni Bir Yaklaşım: Havacılık Sektöründe Bir Ahp Uygulaması

Nuri Özgür Doğan, Serkan Derici

Dünyada globalleşme ile beraber e-ticaret işlemleri uluslararası bir boyut kazanmıştır. Ülkeler arasında sınırların kalkması sonucunda havayolu taşımacılığı ile uluslararası mal transferlerinde belirli dağıtım üstleri aracılığı ile ülke içi dağıtımlar gerçekleştirilmektedir. Türkiye içi maliyetlerin ekonomik faktörlerden dolayı sürekli değişkenlik göstermesi, coğrafi nedenlerden dolayı yaşanan aksamalar, havayolu kargo taşımasında yıl boyu etkin dağıtım gerçekleştirecek bir üst kurulmasını zorunlu kılmaktadır. Kuruluş yeri seçimi incelendiğinde çok kriterli karar verme yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. Fakat bu alanda Türkiye için hava kargo dağıtımı için bir üst yeri seçiminde bulanık analitik ağ süreci ve hedef programlamanın bir kombinasyonu kullanılarak yapılan çalışmaların olmadığı görülmektedir. Çalışmada Bulanık analitik ağ süreci yaklaşımının kullanılma nedeni kuruluş yeri seçiminde nitel verilerin sayısal verilere dönüştürüldüğünde daha doğru rakamlar elde edilmesi ve elde edilen kriterler arasındaki tüm etkileşimlerin ortaya konularak problemlere bütünsel bir çözüm getirmesidir. Bu amaçla Türkiye'nin merkezi sayılan Kapadokya bölgesinde bir hava kargo üssü kuruluş yeri seçimi bulanık mantık çerçevesinde analitik ağ süreci yöntemi ve hedef programlama kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Söz konusu kuruluş yerleri Kapadokya bölgesinde yer alan Kayseri, Nevşehir, Niğde ve Aksaray illerinde karayolu ulaşımı ile gelen kargoların dağıtımına ve hava kargo üssü kurulumu için uygun yerler belirlenmiştir. Söz konusu kuruluş yeri alternatifleri havacılık sektöründe çalışan uzman personeller, kargo firma personelleri ve akademisyenler aracılığıyla literatürde yer alan ve derlenerek çalışmada kullanılan kriterler çerçevesinde belirlenerek kıyaslanmıştır. Oluşturulan hiyerarşide ki kriterler arası etkileşimler söz konusu uzmanlar tarafından belirlenmiştir. Hava kargo taşıma üssünün bölge ve ülke ekonomisine katkıları göz önüne alındığında uygulamanın literatüre katkı yapması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bulanık Mantık, Bulanık ANP, Hedef Programlama, Hava Kargo Taşıma.

Türk Çocuk Mahkemelerinde Performans Değerlendirmede Yeni Bir Yaklaşım

Serkan Derici

Günümüzde davaların mümkün olduğunca erken karara bağlanması hem mahkemelerin etkinliği hem personellerin verimliliği hem de makul sürede adil yargılanma ilkesinin bir gereğidir. Mahkemelerin etkinliği ölçülürken tek bir kıstasa göre değerlendirme yapmak büyük bir hata olacağı için mahkemelerin faaliyetlerini etkileyen tüm faktörlerin değerlendirmeye alınması gerekmektedir. Dünyada robotik uygulamaların hukuk alanında da denemelerine başlandığı bu dönemde dava sürelerinin minimum hata ve zamanda yapılması önem arz etmektedir. Literatüre bakıldığında, profesyonel anlamda etkinlik ölçümünün hukuk alanında çok az yapıldığı görülmektedir. Buna rağmen CEPEJ'in (The European Commission for the Efficiency of Justice - Avrupa Adaletin Etkinliği Komisyonu), ülkelerin adalet sistemlerinin geliştirilmesi için düzenli olarak yaptığı incelemeler sonucunda temizlenme oranı, dava devir oranı, dava işleme süresi ve iş üretkenliği kıyas kriteri gibi göstergelerle yol haritaları çizmektedir. Fakat profesyonel anlamda en çok kullanılan yöntemlerin başında olan Veri Zarflama Analizi ile ölçümlerin çok az olduğu ve CEPEJ'in kullandığı kriterler il birleştirilerek bir değerlendirme de kullanılmadığı görülmektedir. Bu bağlamda veri zarflama analizi ve CEPEJ kriterleri ile Türk çocuk mahkemelerinin etkinliği ölçülerek, hem bu iki yaklaşımın kombinasyonu ve sonuçlarının karşılanması amaçlanmakta hem de mahkemelerin daha etkin çalışmasına katkıda bulunacak öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada Türk çocuk mahkemelerinin performans etkinliği ölçülürken veri zarflama analizi (girdi olarak hâkim sayısı, diğer personel sayısı, dava sayısı ve personel giderleri; çıktı olarak ise karara bağlanan dava sayısı kullanılarak) ile CEPEJ'İN incelemelerinde kullanarak raporlarında sunduğu dört kriter birlikte kullanılarak değerlendirme yapılmıştır. Elde edilen sonuçların birbiri ile aynı yönlü olması veri zarflama analizinin uygulanabilirliğini ön plana çıkarmıştır. Yapılan değerlendirmeye göre mahkemelerin etkin çalışmasına engel olan durumların ortadan kaldırılması için yapılması gerekenler ortaya konularak gelecek çalışmalar için öneriler getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Veri Zarflama Analizi, Etkinlik, Çocuk Mahkemeleri.

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Etkinliklerin Dijital Yetkinlik Açısından İncelenmesi

D. Barış Kır

Türk eğitim sistemi; yetkinlikler çevresinde gerekli bilgi, beceri ve davranışlarla donanmış bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu yetkinliklerden biri de dijital yetkinliktir. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) dijital yetkinlikten bireyin çalışma hayatında, günlük işlerinde ve diğer insanlarla olan iletişiminde bilgi toplumu teknolojilerinin güvenli ve eleştirel bir şekilde kullanılmasını kapsamak olarak bahsedilmektedir. Almanya Federal Eğitim ve Araştırma Bakanı Prof. Dr. Johanna Wanka'nın da ifade ettiği gibi "Dijital yetkinlik tıpkı okumak, yazmak ve hesaplama yapmak gibi bir insanın kendi hayatını bağımsızca idame ettirebilmesi için vazgeçilmez bir kültür becerisidir." Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirerek Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde ve disiplinlere özgü alanlarda temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır. Ders kitapları eğitim ve öğretimin sistemli bir şekilde yürütülmesini sağlayan, ayrıca sözü edilen yetkinliklerin kazandırılmasında önemli işlevi olan araçlardır. Bu çalışmada, 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında 5. sınıflarda okutulan Anıttepe Yayıncılık'ın Türkçe ders kitabında yer alan etkinlikler, dijital yetkinlik açısından incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Bu desende belirli bir duruma ilişkin sonuçlar ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu kapsamda ders kitabında yer alan etkinliklerin, dijital yetkinlik açısından yeterli olup olmadıkları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bunun için araştırmacı tarafından bir ölçüt listesi oluşturulmuştur. Bu ölçüt listesindeki başlıklar TYÇ'de geçen, dijital yetkinlikle ilgili anahtar kelimelerden elde edilmiştir. Geliştirilen ölçüt için uzman görüşüne başvurulmuştur. Araştırmanın inceleme nesnesini Anıttepe Yayıncılık Türkçe 5. Sınıf Ders Kitabı oluşturmuştur. Veriler, doküman analizi yoluyla bu ders kitabında yer alan etkinliklerden elde edilmiştir. Verilerin yorumlanmasında ise betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular neticesinde, 5. sınıflarda okutulan Anıttepe Yayıncılık'ın Türkçe ders kitabında yer alan etkinliklerin dijital yetkinlik açısından yeterli olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Son olarak araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital yetkinlik, etkinlik, etkinlikler, Türkçe ders kitabı.

Eski Roma Uygarlığı ve Heykel: Koleksiyonculuğun Başlaması ile Heykel Sanatında Amaç ve Mekân Değişimi

Özgür Turak

Heykel, görsel beğeniye hitap eden, insanlık tarihinin geçmişinden şimdiki zamanına süregelen sanat dalı olarak tanımlanabilir. Mekân içinde üç boyutlu maddesel bir biçim olması ve mekân ile ilişki kurması temel özelliklerinden biridir. Eski Yunan ve Roma kültüründe heykeltıraşi çok büyük öneme sahiptir. Bu iki klasik kültürde heykeltıraşinin ana mekânı kuşkusuz kenttir. Heykeltıraşi öğeleri antik kentte amaçlarına göre yapılara yerleştirilir veya kentin içinde serbest olarak açık alanlarda sergilenir. Eski Yunan heykeltıraşisinde heykelin kullanım amaçlarının başında din gelir. Tanrılarını insan biçiminde düşünen bu kültürün heykeltıraşları tapınaklarını bu amaçla kült heykelleri ile süslemiştir. Aynı zamanda kutsal alanlarda tanrılar onuruna düzenlenen oyunların galiplerinin heykelleri de sergilenmiştir. Yunan heykeltıraşlar yine dini amaçlar çerçevesinde mezar işaretleyicisi olarak heykelleri yoğun biçimde kullanmıştır. Özellikle Hellenistik döneme gelindiğinde Eski Yunan heykeltıraşlığı farklı bir karakter kazanmıştır. Değişen dünya görüşü ile beraber, Eski Yunan kültürünün içine girdiği siyasi değişim, Yunan krallarının portrelerinin de yapılmasını beraberinde getirmiştir. Bununla beraber dinin fazlası ile halka ve dolayısıyla gündelik yaşama inmesi, heykellerin farklı konular içinde tasvir edilmesine ve mekân içinde farklı konumlandırılmasına sebep olmuştur. Roma kültüründe heykeltıraşi Yunan türdeşi gibi dini bir amaca hizmet etmekle beraber, halkın hem siyasi hem de sosyal yapısı gereği yoğun olarak propaganda amaçlı kullanılmıştır. MÖ. 3-1.yüzyıllarda Roma Cumhuriyeti'nin en kuvvetli olduğu dönemde askerlerin ve yöneticilerin portreleri yapılmıştır. Özellikle Roma Cumhuriyet Dönemi'nin sonlarına doğru Romalıların, Eski Yunan heykeline olan tutkuları, kültürün koleksiyonculuğa yönelmesini de sağlamıştır. Böylelikle Roma heykeli ile beraber mekânda önemli bir değişim görülür. Heykel fazlası ile iç dekor olarak kullanılmaya başlar. Bu bildiri ile amaçlanan Eski Yunan kültürü ile Roma kültürünün heykele bakış açılarını inceleyerek, heykeltıraşinin önemli bir öğesi olan mekân kullanımındaki büyük değişimin ortaya koyulmasıdır. Bunu yaparken bu iki kültürün heykele bakış açıları kısaca özetlenerek, Roma koleksiyonculuğu incelenecek ve mekân anlamının değişimi örneklerle açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eski Roma Heykeli, koleksiyonerlik, heykelde mekân

İlişki İnançlarının İlişki Doyumuna Etkisinde Eş Seçim Tutumu ve Evliliğe Yüklenen Anlamın Aracı Rolü

Neslihan Yaman, Esra Yavuz, Halil Ekşi

Evlilik ile ilgili olarak kişilerin geliştirdiği inançlar ve şemalar, evliliğe dair anlamlandırmalarını ve buna bağlı olarak da evlilik içindeki davranışlarını etkilemektedir (Mohammadi ve Soleymani, 2017). Alanyazın incelendiğinde, bu araştırmanın değişkenlerinin her birinin farklı çalışmalarda kullanıldıkları görülmekle birlikte, çalışmanın asıl amacı olan; üniversite öğrencilerinin akılcı olmayan romantik ilişki inançları ve ilişki doyumları arasındaki ilişkide, evliliğe yüklenen anlam ve eş seçim tutumunda sınırlandırıcı inancın aracı rolünün etkisi ile ilgili herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada, akılcı olmayan romantik ilişki inançları ve ilişki doyumları arasındaki ilişkide, evliliğe yüklenen anlam ve eş seçim tutumunda sınırlandırıcı inancın aracı rolünün Yapısal Eşitlik Modeli çerçevesinde incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, İstanbul'daki devlet üniversitelerinde öğrenim görmekte olan 348'i (%68) kadın, 118'i (%32) erkek toplam 466 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada veriler "Kişisel Bilgi Formu", "İlişki İnançları Ölçeği", "İlişki Doyumu Ölçeği", "Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği" ve "Evliliğe Yüklenen Anlam Ölçeği" ile toplanmıştır. Araştırmanın amaçlarını test etmek üzere, verilerin analizinde Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu, Yol Analizi ve Bootstrapping Testi kullanılmıştır. Kurulan yapısal eşitlik modelinde, akılcı olmayan romantik ilişki inançları ve ilişki doyumları arasındaki ilişkide, evliliğe yüklenen anlam ve eş seçim tutumunda sınırlandırıcı inancın kısmi aracı rolünün olduğu görülmektedir. Yol analizi sonuçlarına göre, akılcı olmayan romantik ilişki inançlarının ilişki doyumuna doğrudan etkisinin yüksek olduğu, akılcı olmayan romantik ilişki inançlarına sahip bireylerin eş seçim tutumundaki sınırlandırıcı inançlarının ve evliliğe yükledikleri anlamın yüksektir. Ayrıca, romantik ilişkide akılcı olmayan ve eş seçim tutumunda sınırlandırıcı inançlara sahip ve evliliğe yükledikleri anlamları yüksek olan bireylerin ilişki doyumlarının düşük olduğu görülmektedir. YEM analizi sonuçlarına göre, test edilen modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeydedir.

Anahtar Kelimeler: İlişki, ilişki inançları, ilişki doyumu, eş seçimi, evlilik

Kore Savaşı Karar Alma Sürecinin Analitik İncelenmesi

Mustafa Murat Taşar, Mehmet Beşikçi

Güney Kore ile Kuzey Kore arasında savaş 25 Haziran 1950'de başlamış, 27 Temmuz 1953'te ateşkes anlaşmasıyla son bulmuştur. Türkiye bu savaşa 25 Temmuz 1950'de Bakanlar Kurulu kararıyla katıldığı iddia edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ülke dışına ilk asker gönderme ve BM şemsiyesi altında Kore Savaşı'na katılma kararı, Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı sonrasında Soğuk Savaş'ın başlaması ile oluşan iki bloklu yeni dünya düzenine uyum çabaları kapsamındadır. "Demokrasiye Geçiş Süreci" olarak tanımlanan 1945-1950 yılları arasını aynı zamanda Batı sistemine tam entegrasyon süreci olarak da nitelemek mümkündür. Bu süreçte Türkiye'de köklü değişiklikler gerçekleşmiştir. Ancak süreci Demokrat Parti'nin iktidara geldiği Mayıs 1950 ile yani 27 yıllık tek parti iktidarının seçimle yerini DP'ye bıraktığı tarih ile sonlandırmak doğru değildir. Batı sistemine entegrasyon sürecinin Kore Savaşına katılma kararını da içerdiği ve 1952'de NATO'ya girişle tamamlandığı görüşündeyiz. Kore Savaşı'na asker gönderme kararı, Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Başbakan Menderes tarafından alınmış, karar alma sürecine Feridun Cemal Erkin ve Selim Sarper gibi bürokratlar da dâhil edilmiştir. Dış İşleri Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı teknik konular kapsamında karara dâhil olmuşlardır. Karar dış güvenlik açığına dayandırılmış, bu güvenlik açığını gidermek için de ekonomik, siyasi ve askeri açıdan dış desteğe ihtiyaç olduğu değerlendirmesi yapılmıştır. Çalışmanın tamamı için hermeneutik metod tarihsel bir bakış yakalayabilmek ve bütüncül olarak değerlendirme yapabilmek için yol gösterici olmuştur. Kararı alan liderlerin psikolojik değerlendirmesine girilmeden, iç ve dış etkili olan faktörler açıklanmaya çalışılmıştır. Karar alma modellerinden bir senteze ulaşılarak analiz yapılmıştır. Karar etki eden kişi ve kurumlarla, ulusal güç faktörlerinden ekonomik ve askeri güç de analize dâhil edilmiştir. Ayrıca karar alma aşamasında Demokrat Parti Hükümeti'nin öngörüleri ve bu öngörülerin uzak ve yakın vadede gerçekleşip gerçekleşmediğine de bakılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hermeneutik, Karar alma, Kore Savaşı, Andan Menderes, Celal Bayar, NATO

Milliyetçi Hareket Partisi'nde Bekâ Sorunsalı: Devlet-Millet ve "Hasım"ları

Emel Çokoğullar

Bilindiği üzere, Milliyetçi Hareket Partisi ile Adalet ve Kalkınma Partisi bir araya gelerek *Cumhur İttifakı*'nı oluşturmuştur. Bu ittifakın 31 Mart 2019 yerel seçim propagandası ise bekâ sorunu üzerine kurulmuştur. Her iki siyasal parti de Türkiye'de halihazırda bir bekâ sorunu olduğu yönünde açıklamalarda bulunmuş ve seçim stratejilerini temel olarak bekâ söylemi üzerinden şekillendirmiştir. Bekâ, her ne kadar yerel seçimler öncesinde yoğun olarak tartışılmışsa da Türkiye'de milliyetçi-muhafazakâr sağın aslında sıklıkla kullandığı ve üzerinde incelikle durduğu bir kavram olagelmiştir. Ülkenin konjonktürel gerçekliklerine göre değişik birtakım argümanlarla birlikte ele alındığı görülen bekâ sorununa, Türk siyasetinde genellikle milliyetçi-ülkücü hareketin başvurduğu ve âdeta sıkı sıkı sarıldığı görülmektedir. Yaşanılan siyasal ve sosyo-ekonomik sarsıntılar ya da krizler, bekâ sorununa farklı ve yeni ekler getirse de özü itibariyle milliyetçi sağın bekâ algısı devletin varoluşu, egemenliği ve gelecekteki kalıcılığı ile aynı anlama gelecek şekilde kullanılmaktadır. Varoluş, egemenlik ve kalıcılık vurgusu ise neredeyse tüm tehdit-tehlike tanımlamaları ve toplum, değer ve ahlâk öğretileri ya da ilkeleri ile birlikte ele alınmaktadır. Bu çalışmada da Devlet Bahçeli liderliğindeki Milliyetçi Hareket Partisi'nin bekâ sorunsallaştırmasının hangi dinamiklerle şekillendiği ve günümüzde bu sorun ile birlikte anılan başta terör olmak üzere tehdit kaynaklarının nasıl tanımlandığı ve "öteki" algısının ne şekilde betimlendiği ortaya konmaya çalışılmaktadır. Bekâ sorunu ya da bekâ arayışı ele alınırken genel olarak bu önemli varoluşsal kaygıyı, kasıtlı bir şekilde görmezden gelmeye çalışan ve bu nedenle "ihtiraslarıyla coşan hain bir kesim"in olduğundan bahsedilmektedir. Bu kesim milliyetçi-ülkücü harekete göre, bilerek ve isteyerek ülkenin, devletin ve milletin esenliği, refahı ve bizatihi varlığını tehdit etmektedir. Zaman zaman "iç" ve "dış" düşman olarak anılan bu kesimin geçmişte de devletin gücünü sarsarak egemenliğini ortadan kaldırmaya çalıştığı ve günümüze gelirken de bu temel güdüsünden vazgeçmediği ileri sürülmektedir. Dolayısıyla çalışmada da tehdit ve bekâ algısının oldukça geniş sınırlar içerisine yerleştirildiği ve yaratılan ikilikler arasındaki mesafenin uçları temsil edecek şekilde kullanıldığı üzerinde durulmaya çalışılmaktadır. Belirlenen amaca uygun düşecek şekilde de başta Genel Başkan Bahçeli'nin ve parti ileri gelenlerinin konuşmalarının yanında partinin öne çıkan yayınları incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bekâ, Milliyetçi Hareket Partisi, Milliyetçi Sağ, Türkiye.

Eski Türkçeden Türkiye Türkçesi Ağızlarına Anlam Değişmeleri

Nermin Değer, Zühal Olmez

Eski Türkçeden bu yana kendini korumuş birçok sözcük, bugün ölçünlü-standart dil olarak kabul ettiğimiz İstanbul Türkçesinin dışında, Türkiye Türkçesi ağızlarında ve Türk dilinin değişik lehçe ve şivelerinde yaşamaktadır. Türkiye Türkçesi ağızları, zengin söz varlığıyla çeşitli anlam örüntülerini ve eskicil sözcük yapılarını bünyesinde barındırmaktadır. Türkiye Türkçesi ağızlarıyla ilgili olarak; söz varlığı, köken ve anlam bilimi çalışmaları son zamanlarda yaygınlık kazanmıştır. Bu çalışmayla bugün İstanbul Türkçesinde yaşamayan fakat Anadolu ağızlarında varlığını korumuş olan Eski Türkçe dönemine ait sözcüklerin etimolojik ve semantik yönlerden incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmamız yalnızca Köktürk, Uygur ve Karahanlı dönemlerini içine alan VII. ve XIII. yüzyıllar arası söz varlığını, dolayısıyla "Eski Türkçe" evresini kapsamaktadır. Bu sözcüklerin tespiti için öncelikle TDK tarafından yayımlanan "Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü" adlı çalışma, Eski Türkçe dil malzemesi açısından taranmıştır. Taramalar sonucunda elde edilen söz varlığı, Eski Türkçe etimolojik sözlük kaynaklarından da bulunup karşılaştırılarak sözcüklerin eskicilliği tespit edilmiştir. Bunların dışında, günümüze kadar Anadolu ağızları ile ilgili yapılmış yeni çalışmaların (kitapların ve yayımlanmamış lisansüstü tezlerin) dizin kısımları da incelenmiştir. Bugün Anadolu ağızlarında yaşayan, köken bilgisi yönünden eskicilliği tespit edilen sözcüklerin eski Türkçeden bu güne zaman içerisinde geçirdiği anlam olayları ortaya konulmuştur. Çalışmamızda; tespit ettiğimiz Eski Türkçe sözcüklerde görülen anlam daralması, anlam özelleşmesi, anlam genişlemesi, anlam genelleşmesi vb. anlam olayları ile birlikte, sözcüklerde görülen değişme ve aynı kalma gibi özellikler incelenmiş; ayrıca bugün Türkiye Türkçesi ağızlarında yaşayan eski Türkçe sözcükler ile ilgili olarak; "Sözcük anlamları, onların yalnızca sözlüklerdeki karşılığı mıdır, yoksa kullanım alanlarına geçtikten sonra ifade ettiği şeylerin bütünü müdür?

Anahtar Kelimeler: Söz Varlığı, Eski Türkçe, Anadolu Ağızları, Anlam Bilimi

Türkçe Eğitiminde Dil Bilimi Terimlerinin İşlevi

Tuğçe Zeynep Büyükbay

Dil gerçek dünyanın, dilin saymaca birimleri ile yeniden kurulmasıdır. Dilin kendine ait işlevi, bir sözcüğün veya kullanılan herhangi bir dilsel ögenin sonucudur. Türkçe eğitiminde de, dilin, dil bilimin işlevleri çeşitli durumlarla karşımıza çıkmaktadır. Araştırma konusu olan dil bilimi terimlerinin Türkçe eğitimindeki işlevsel boyutu öğretilen her bir kelime kendini göstermekte ve bir o kadar önem arz etmektedir. Dil bilimi terimleri, öğrencilerin dile ait ilkelerini sürekli ezberci sisteme dökmelerindense, Türkçeyi her zaman kolayca yararlanmalarını ve daha pratik olarak ortaya koymalarını amaçlamaktadır. İşlevselliğe sahip olan dil bilim, dilin yapısını ve bunların birbiriyle ilişkisi, bildirilen işlevleri bakımından ortaya konulan, dil olgularının araştırılmasında ve değerlendirilmesinde bildiri işlevine öncelik fırsatı verir. Dilsel çalışmalar bu yapı aracılığıyla uygulamaya titizlikle yaklaşan bağıntısal dil bilim terimlerinin göstergesidir. Dil dizgesel açıdan ilk kural, olguların bildirim ihtiyacını yanıtlamadaki görevini, işlevini saptamak, bununla ilişkili olarak da bir bütün sağlayacak biçimde karşılıklı olarak birbirine bağlı öğelerin oluşturduğu dil bilim içindeki yerini belirtmektedir. Türkçe eğitiminde her sınıfı kapsayan dil bilimde, geleneksel yöntemlerinin haricinde, dil bilgisi ilkelerinin işlevsel olarak öğrencilere aktarılması büyük bir öneme sahiptir. Bu çalışmada, Türkçe eğitiminde dil bilimi terimlerinin işlevsel yönleri üzerinde çalışılmış, çeşitli örnekler verilerek konu ile ilgili çalışmaların yanında değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Dil Bilim, İşlevsellik, Terim

Türkiye'de 24 Haziran 2018 Seçimlerinde Kadın Temsiliyeti

Murat Aktaş, Taylan Yetkiner

Türkiye'de kadınlar, Fransa ve İsviçre gibi birçok Avrupa ülkesinden bile önce seçilme hakkına kavuşmuş olmalarına karşın, hala Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde dünya ortalamasının altında temsil edilmektedirler. Araştırmalar Türkiye'de kadınların siyasal temsiliyetinin düşük olmasının çeşitli nedenleri olduğunu göstermektedir. Ülkedeki ataerkil yapının hakimiyeti, siyasetçilerin ve toplumun kadınlara biçtiği rol ve kadınların eğitim ve öğrenim olanaklarından yeterince yararlanamaması gibi bir çok neden kadınların siyasete atılmasının önündeki engeller arasında gösterilmektedir. Ancak sözü edilen engeller bir çok ülkede de farklı düzeylerde de olsa bulunmaktadır. Bu noktada Türkiye'ye özgü bazı sorunlar olduğu da gözlenmektedir. Türkiye'deki siyasi partiler yasasının kadınların siyasal yaşama katılımı konusuna kayıtsız kalması ve parti yöneticilerinin kadın adaylara yaklaşımlarının kadınların seçilme haklarını etkin bir şekilde kullanmaları önünde ciddi engeller oluşturduğu gözlenmektedir. Üstelik bazı siyasetçiler kadınların siyasete ilgi göstermediğini ileri sürerek kadınların siyasette yeterince temsil edilmemesini kadınların suçu olarak işaret etmektedir. Peki bu iddialar gerçeği yansıtıyor mu? Demokratik ülkelerde, kadınların karar alma ve alınan kararların uygulanması süreçlerine katılımda erkeklerle eşit oranda temsil edilmesini istemek normal karşılanırken, bazı ülkelerde ise bu söylemler, kadınlar için pozitif ayrırımcılık olarak değerlendirilmekte ve karşı çıkılmaktadır. Başta Batılı ülkeler olmak üzere birçok ülkede kadın kotası, pozitif ayrımcılık gibi söylem ve önerilerle kadınların siyasal katılımını arttırmaya yönelik çabalara girişildiği görülmektedir. Türkiye'de ise bu tür yaklaşım ve politikalar bir türlü yeterince ilgi görmemiş ve yasalaş(a)mamıştır. Türkiye'de 24 Haziran 2018 tarihinde yapılan genel seçimlerde kadınların temsiliyeti sorununu ele alan bu çalışma, kadınların ulusal düzeyde ne oranda temsil edildiğini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde temsil edilen siyasi partilerde kadınların temsil edilme oranlarını araştıran bu çalışma, bu siyasi partilerdeki adaylar ve seçilen kadın milletvekillerinin durumunu karşılaştırmalı bir şekilde analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma literatür taraması yapılarak konuyla ilgili Türkçe, İngilizce ve Fransızca yapılmış çalışmalar, istatistikler ve raporlardan yararlanılarak karşılaştırma ve betimleme yöntemiyle hazırlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Seçimler, Kadınlar, Toplumsal Cinsiyet

Güçlü Program' Gerçekten Güçlü Müdür? Bilim Sosyolojisi ve Felsefesi Açısından Bir Değerlendirme

Alper Bilgehan Yardımcı

Bilimsel bilginin sosyolojisine yönelik çalışmalar çerçevesinde ortaya çıkan 'Güçlü Program' bilime ve bilimsel bilgiye yönelik daha net ve doğru bir bakış açısı kazandırma amacında olan sosyolojik bir girişimdir. Bu girişime öncülük eden Barry Barnes ve David Bloor gibi düşünürler, Güçlü Program'ın genel amaçlarından birini bilim insanının bağımsız bir gözlemci olduğuna ilişkin süregelen inancı ortadan kaldırmak olarak belirlemektedirler. Bilimsel bilginin içeriğinin üretilmesinde toplumsal nedenlerinde etkili olduğunu belirten Güçlü Program, genellikle sosyal yapılandırmacılık ya da inşacılık ile ilişkilendirilmektedir. Güçlü Program'ın argümanlarının kaynağını Karl Mannheim, Thomas Kuhn ve Robert Merton gibi düşünürlerin çalışmaları oluşturmaktadır. Kısaca belirtmek gerekirse, Mannheim, ideolojilerin bir toplumun gerçek doğasını temsil ettiğini ve bir ütopyaya ulaşmaya çalışırken, ideolojinin dogmalarının felsefe ve tarih teorilerinin entelektüel bütünlüğünü etkilediğini savunmaktadır. Onun ideoloji kavramı herhangi bir fikrin oluşturulması ve üretilmesi sürecinin tarihsel ve sosyal koşullara bağlı olarak ortaya konulduğunu ileri sürerek, bilginin ideolojik olduğunu vurgulamakta ve böylece bilgi sosyolojisine atıfta bulunmaktadır. Bilindiği üzere Kuhn, eserlerinde bilimin her zaman tarihsel ve toplumsal bir bağlam içerisinde ele alınması gerektiğini, böylece bilimselliğin nihai olarak kararının baskın bir paradigmanın çatısı altında toplanan topluluk tarafından verildiğini belirtmektedir. Bununla birlikte, Robert Merton bilim insanlarının takip etmesi gereken kuralları, 'bilimsel ethos' adı altında ileri sürerek, bilim insanlarının sosyolojisine yönelik görüşlerini ortaya koymaktadır. Bloor ve Barnes, bilgi ve bilim sosyolojisinde zayıf olarak adlandırılabilecek diğer kuramlara karşı bir tepki olarak, kendi güçlü yaklaşımlarını ortaya koymakta ve yaklaşımlarının belirtilen kaynaklardan etkilendiğini ifade etmektedirler. Bu bakımdan, çalışmada Güçlü Program'ın kendi savlarına kaynaklık eden görüşlerle ne ölçüde uygunluk ve farklılık gösterdiği serimlenecek, ardından Güçlü Program'ın gerçekten de iddia edildiği gibi bilgi ve bilim sosyolojisine ilişkin alanlarda güçlü olup olmadığı sorgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilim Sosyolojisi, Bilimsel Bilginin Nesnelliği, Güçlü Program

Digital Dementia: Multiple Perspectives

Naciye Güliz Uğur

Technology facilitates human life, significantly alleviates the burden of individuals on some issues, or takes on the task altogether. On the other hand, the imitation of human capabilities of technology has reduced the need for the workforce in enterprises, and computers or machines have replaced people. With smartphones, computers, and cloud storage that can be accessed from anywhere, technology relieves people by performing simple decisions or memory tasks related to everyday life. In this context, people do not need their memories as much as they used to. As technology takes on several responsibilities, especially the technologies established in our daily lives, make people lazy. Many people note what they will get on their phones when they go to the market, do not memorize phone numbers, prefer smartphone agenda instead of mental agenda. In this way, the need for mental abilities is reduced, and brain training loses its place in our daily lives. These developments bring many health problems. The damages of radiation emitted by technological products and especially mobile phones on the other parts of the body, especially the brain, are not known but have been discussed for years. Neuroscientists have concluded that only the back region of the brain is functioning, and the other regions are operating at a lower level during the time spent watching content on the mobile phone. As a result of these findings, the concept of digital dementia has emerged. The concept of digital dementia is interpreted differently by scientists from different disciplines. Neuroscientists study the functions and active-passive states of brain lobes; on the other, side technology scientists use this concept based on the finding that technology weakens human memory. The aim of this study is to examine different perspectives on the concept of digital dementia. In this context, a literature review was conducted, and the researches carried out by scientists and field experts from various disciplines were compiled.

Anahtar Kelimeler: Digital dementia, digital amnesia, literature review, cognitive disorder, memory disorder

Crowned Word of 2018: A Research on Nomophobia

Naciye Güliz Uğur

As technology evolves, lifestyle changes. Especially for children and young people, technological products become a necessity. However, this situation has negative consequences such as technology addiction, and various fears and psychological problems may develop. One of them is nomophobia chosen by the Cambridge Dictionary as the word of the year in 2018. Nomophobia derived from No mobile Phobia; it means excessive fear of breaking with the communication provided with the mobile phone. That is, it can be defined as the smell of being deprived of the mobile phone in some way. This situation, which is seen as one of the new syndromes of the modern age, has become widespread, especially after the increasing use of smartphones. The desire to reach and be available leads to the crowning of smartphones. Therefore, people may experience psychological tension due to being without a phone and not being able to communicate by telephone. Although there is not enough data about the personalities of the people living with this phobia, this syndrome is seen more frequently in the so-called thumb generation. Also, nomophobia is the most common phobia in the world. This feeling; tremor, panic, sweating, headache, shortness of breath, increased heart rate, non-focus, antisocial behavior, insomnia, and causes physical and psychological side effects such as shortening. People who have this phobia often have to carry their chargers with them. With the decrease in the age of using mobile phones and the widespread use of mobile phones, the number of people with nomophobia syndrome increases day by day. The reason for this is that people have started to see mobile phones as friends. The aim of this study is to investigate and compile the triggers, symptoms, and treatment methods of nomophobia. Correspondingly, focus group and interview studies were conducted with a sample of university students. As a result of the research, it was found that the majority of the students were moderately nomophobic but did not see this as a problem and did not feel the need to take precautions.

Anahtar Kelimeler: Nomophobia, digital addiction, technology addiction, technology overuse, mobile phone addiction

Müşteri Etkileşimi ve Marka Sadakati İlişkisi: Nitel Bir Araştırma

Burcu Öksüz, Ali Erhan Zalluhoğlu

Dijital iletişimin ve sosyal medyanın gelişimi, markaların tüm faaliyetlerinde ve dolayısıyla müşterileriyle olan ilişkilerini yönetmesinde de köklü değişikliklere yol açmıştır. Markalar sosyal medyayı kullanarak müşterilerine ulaşabilmekte, beklentilerini hızlı şekilde öğrenebilmekte, kendilerini/ürünlerini/hizmetlerini anlatabilmekte ve daha da ötesine geçerek müşterilerle birlikte ortak içerik üretebilmektedir. Bu bağlamda hızlı, karşılıklı ve birlikteliğe dayalı iletişim günümüzün rekabet ortamında markaların başarısını belirleyen kritik bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Müşteri etkileşiminin önemi, markaları bu konuda daha aktif çalışmalar gerçekleştirmeye yöneltmiş; geleneksel medyadaki mesajlarla dijital ortamdaki mesajlar bütünleştirilmiş, müşterileri iletişim kampanyalarının bir aktörü haline getiren çalışmalar gün geçtikçe artmıştır. Kuşkusuz müşterilerin markaya olan sadakati; markanın iletişim çalışmalarına aktif olarak katılmasında, içerik üretmesinde, kampanyaların bir parçası olmasında ve genel olarak sosyal medya üzerinden etkileşim kurmasında temel bir belirleyici olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sosyal medyada müşteri etkileşimi ve marka sadakati arasındaki ilişkiyi keşfedebilmektir. Bu kapsamda tüketicilerin içgörülerini öğrenmeye yönelik olarak nitel bir teknik veri toplamak amacıyla kullanılmıştır. Bir markaya sadakati olduğunu belirten ve o markayla sosyal medya üzerinden etkileşim kuran 15 tüketiciyle İzmir şehrinde yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiş, veriler belirlenen temalar altında değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda günümüzde müşterilerin markaların sosyal medya hesaplarını sıklıkla takip ettikleri ve buradaki çalışmaları, mesajları ve paylaşımları önemsedikleri görülmüştür. Elde edilen verilere göre; markaya duyulan sevgi, memnuniyet ve sadakat ile etkileşim kurma arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır. Sonuç olarak müşterilerin markaya sadakati, sosyal medya üzerinde o markayla etkileşim kurmasına yol açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müşteri, Müşteri Etkileşimi, Marka, Marka Sadakati.

Edebi Hatıralarda Tanzimat Edebiyatı Dönemi

Ferudun Ay

Türk edebiyatında Batılılaşma, her alanda olduğu gibi Tanzimat hareketiyle beraber düşünülmüştür. Böyle algılanmasın da her alandaki ıslahın, yeniliğin ve reformların başlangıcı olarak görülen Gülhane Hatt-ı Hümâyun fermanına bağlı olarak edebiyatımızdaki yeniliklerin gerçekleşmiş olmasıdır. Türk edebiyatındaki arayış ve Batılılaşma'nın ilk belirtileri tercümeler, basın ve yayındaki hareketlilik, edebî tür ve şekillerin doğuşu, muhtevalarındaki artış başlangıç olarak almak gerekir. Türk edebiyatındaki değişimin Batılı anlamada bizlere kazandırdığı türlerden biri de hatırattır. Edebî bir tür olan hâtırat, yazılı en eski metinlerin arasında hâtıraların da olunduğu bilinmekle beraber, kavram ve terim olarak 1870'ten sonra yazı ve kitaplar halinde çoğalmaya başlamış ve Tanzimat'tan sonra giren birçok yeni kavram gibi Fransızca'dan "mémoires"ın karşılığı olarak edebiyatımıza girmiştir. Kendi içinde birçok konu başlığı adı altında hızla ilerleyerek günümüze kadar artan edebi türlerimizden olmuştur. Özellikle, edebiyatçılarımızın hâtıralarında kişi ve olaylar sahibinin intiba, duygu ve sübjektif yorumlarının tesirinde edebi bir dille anlatılmıştır. Hatıra türünün bu özelliklerini dikkate alarak, bir belge ve objektif bilgi olarak faydalanmanın yanında sübjektif anlatımın yüksek olma ihtimali ile dikkatli yaklaşılması gerekir. Benzer konu üzerine yazılmış eserler ile hatıratta anlatılan olaylar karşılaştırılıp faydalanılmalıdır. Hâtıraların içinde günlük parçaları, mektuplar ve belgelerin de yer almış olması, bilgilerin güvenilirliğini artırmaktadır. Böylece belge olabilecek değer kazanmaktadır. Edebi hatıralarda dönemlerine bu bakımdan ışık tutacak öneme sahiptir. Çalışmamızda hatıratın bahsettiğimiz özelliklerini dikkate alarak, hareketle edebi hatırat olarak yayınlanmış Tanzimat edebiyatı dönemini anlatan eserleri inceledik. Türk edebiyatında Batılılaşma'nın ilk edebi dönemi olan Tanzimat edebiyatının, edebiyatçılarımızın hatıratlarına yansıtmış oldukları ile anlatmaya çalıştık. Tanzimat edebiyatına şahitlik eden edebi hatıralardan hareketle dönemin şahsiyetleri ve eserlerini araştırmamızda anlattık. Bu çalışmamızda Tanzimat edebiyatı dönemine edebi hatırların penceresinden bakma ve anlama imkânı vermeye çalıştık. Dönem edebiyatı ve eserlerine genel bir bakış temelinde edebi hatıraları çalışmamıza aldık.

Anahtar Kelimeler: Türk Edebiyatı, Edebi Hatırat, Tanzimat Edebiyatı, Batılılaşma, Şahsiyetler, Edebi Türler, Edebi Eserler

Komşuda Belirsiz Hayatlar: Türkiye'de Yaşayan Iraklı Mültecilerin Durumu

Fatih Kahraman

Dünya üzerinden çeşitli sebeplerden ötürü yerinden edilenlerin sayısı BMMYK Küresel Eğilimler 2019 Raporu'nda 70.8 milyon olarak açıklanmış söz konusu nüfusun 25.9 milyonu mültecilerden meydana gelmektedir. Bu çarpıcı tablo beraberinde farklı gelişmişlik düzeylerine sahip olan ülke kentlerinin toplumsal, ekonomik, kültürel vb. yapılarında yeni gelenlerin karşılıklı uyum önündeki engelleri aşabilmeleri için her iki taraf için çok boyutlu politikalara olan ihtiyacı hatırlatmaktadır. 1990 sonrasında Türkiye'nin göç rejiminde gözlenen değişim ülkenin farklı coğrafyalardan göçmen ve mültecilerin hedefi haline gelmesinde görülmektedir. BMMYK Temmuz 2019 verilerine göre Türkiye'de 4 milyon mülteci yaşamaktadır. Ortadoğu coğrafyasının istikrarsızlığı beraberinde farklı ülke sınırları içerisinde yaşayan milyonlarca insanın yaşadığı ülkeyi terk edip mülteci olarak farklı ülkelere gitmesinde görülmektedir. Irak'ta mevcut siyasal anlaşmazlıklar ve çatışma ortamı 3.3 milyonluk nüfusu yaşadığı yeri terk etmek zorunda bırakırken, 370.000 kişiden fazlası ise komşu ülkelere göç etmiştir. Bu anlamda Türkiye'de yaşayan 4 milyon mülteci içerisinde ise Iraklı mülteciler 142 binlik nüfusları ile Suriyeli ve Afgan mültecilerden sonra en kalabalık grubu oluşturmaktadır. Türkiye'de yaşayan Iraklı mültecilerin %43'ünü çocuklar, %26'sını kadınlar ve %31'ini ise erkekler oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı bir göç ülkesine dönüşen Türkiye'nin sınırları içerisinde yaşayan ve kalabalık gruplardan olan Iraklı mültecilerin barınmadan, istihdama, yerleşikler ile ilişkilerinden, yardımlara kadar yaşadıkları sorunların görünür kılınmasıdır. Çalışmanın yöntemi ise Türkiye'de Iraklı mültecilere ilişkin yapılan çalışmalar ve resmi kurumların verilerinden hareketle bir literatür analizidir. Çalışmalardan elde edilen veriler, Iraklı mültecilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin göç literatürü temelinde ele alınıp sorunların çözümüne yönelik alternatif politikalar üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Göç, Mültecilik, Irak, Türkiye

Kayıp Çocuk Vakalarında Etkin Müdahaleye Yönelik Multidisipliner Yaklaşım Mekanizmaları Adına Mıssıng Europe ve Amberalert Europe Örnekleri

M. Burak Gönültaş

Ülkemizde son yıllarda meydana gelen kayıp çocuk vakalarında çocuklar ve aileleri ciddi zarar görmekte ve kayıp sürecinde çocuklar ihmal, istismar ve ölüm gibi ciddi mağduriyetleri yaşamaktadır. Son zamanlarda ülkemizde meydana gelen kayıp vakaları ve bunlardan çocuğun ölümü ile sonuçlanmış olanları, toplumda ciddi infiallere sebep olmuştur. Bu durum, kayıp vakalarına nasıl yaklaşıldığı konusunda bir takım soruları beraberinde getirmiştir. Kayıp vakaları, diğer suç vakalarının soruşturulmasından farklı olarak olayın çözülmesinin yanı sıra çocuğun sağ salim bulunmasını ve ailesine teslimini gerektirmektedir. Ayrıca çocuğun kaybı sürecinde aileler çaresizlik, korku ve ciddi stres unsurlarını tecrübe ederek pek çok istismara da açık hale gelmektedir. Bu nedenle kayıp çocuk soruşturmaları polisiye yaklaşımın yanı sıra kamuoyu ve teknoloji desteği, psikolojik, hukuki ve sosyal yardımları içeren bütüncül bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır. Bu amaçla ülkemizden farklı olarak AB sınırları içerisinde, polisle birlikte kayıp çocuk vakalarına müdahale eden ve böylece bütüncül bir yaklaşımı sağlayan iki kuruluş bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. AB'nin sıklıkla karşılaştığı ebeveyn kaçırmaları ve refakatsiz göçmen çocukların maruz kalabileceği kaçırılma vakalarına yönelik, üye ülke polislerini hızlı bir şekilde harekete geçirebilmesi amacı ile oluşturulmuş Amberalert EU organizasyonu (17 AB ülkesinden 50'nin üzerinde polis uzmanı çalışmaktadır) ve çocukların kaybolmasını önlemek, kayıp çocuklara ve ailelerine destekte bulunmak ve çocukları herhangi bir şiddetin mağduru olmaktan korumak konusunda hukuki, psikolojik ve sosyal destek veren Missing Children EU organizasyonlarının (27 Avrupa ülkesinde 31 sivil toplum kuruluşuna network sağlanmakta) yaklaşımlarının nasıl olduğu anlatılacaktır. Çalışma için bu organizasyonlarda çalışan n=4 profesyonelle Brüksel'de görüşme yöntemi ile veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. MissingChildrenEU ve AmberAlert EU özelinde ülkemizde kayıp ve kaçırılan çocuk vakalarına daha etkin müdahale edilebilmesi için bir takım öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kayıp Çocuk, Kaçırılan Çocuk, AB, Müdahale, Yaklaşım, Soruşturma

Reklam Tasarımında Yerel ve Evrensel Dil Farkı

Refik Yalur

Tasarım; nokta, çizgi, renk, ton, doku gibi elemanların oran, denge, vurgu, ritim ve hiyerarşi gibi ilkeleriyle olan bütünlüğüdür. Grafik tasarım sürecinde, tasarımcı için farklı ve yaratıcı bir mesajı iletmede kelimenin gücünü kullanmak ortak dil ve kültürün paylaşıldığı toplumla sınırlı olmak şartıyla yeterli bir eser oluşturmasını sağlayabilir. Fakat, uluslararası bir mesaj iletmek istiyorsa görsel düşünce veya görsel anlatım olan evrensel simge dili devreye girer. Kelimeler ulus için ne kadar önemliyse, simgeler de mesajın evrensel nitelik taşıması için o kadar önemlidir. Birleşmiş Milletler'e göre dünyada 195 bağımsız devlet vardır. Ancak bilinen ülke sayısı 236'dır. Yani barış, savaş ya da ölüm kavramını anlatmak için Rusça metin yazılan bir reklamı sadece Rusça bilen kişilerin anlaması beklenir. Yani bu reklamın hedef kitlesi Rusça bilenlerle sınırlıdır. Bu durum Türkçe, Japonca, Almanca, Fransızca ve hatta evrensel dil kabul edilen İngilizce için bile geçerlidir. Fakat barış, savaş ya da ölüm kavramını anlatan bir reklam güvercin, akbaba veya tabut gibi görsel ya da simge ile metafor yapılarak çok daha geniş kitlelere ulaşır ve evrensel olarak kabul edilir. Kısacası, mesajın kelime ile anlatımı yerel bir üslup oluştururken, simge ile anlatımı evrensel bir üslup oluşturur. Bir tasarımcı, sanatsal ifade biçimlerini kullanarak oluşturduğu çalışmasının dil, kültür, ulus fark etmeksizin farklı kesimlere ulaşmasını istiyorsa, ne söylediğinden ziyade nasıl söylediğinin önemi artar. Günümüz Türkiye'sinin kozmopolit yapısı düşünüldüğünde veya ulaşım ve iletişimin teknolojik gelişmeler neticesinde kolaylaşmasıyla dünya bir bütün olarak ele alındığında simgenin oluşturduğu evrensel dil kullanımı neredeyse zorunlu bir hal almaktadır. Bu çalışmada, bir reklam tasarımı sürecinden ve grafik tasarımdan bahsedildikten sonra örnek reklam çalışmaları kullanılarak, yerel dil ile evrensel dil karşılaştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Reklam Tasarımı, Grafik Tasarım, Yaratıcılık, Tasarım.

Türkçe Derslerinde Kullanılan Yenilikçi Ölçme Değerlendirme Etkinliklerine Yönelik Araştırmaların Analizi

Mehmet Fidan

Bütün eğitim programlarında olduğu üzere Türkçe eğitiminde de kullanılan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri eğitsel açıdan verimliliğin sağlanmasında etkili konumda bulunur. Göçer'e (2008:198) göre ölçme ve değerlendirme, ön değerlendirme, ara değerlendirme ve son değerlendirme süreçlerini içermektedir. Eğitim-öğretim süreçlerinin önemli unsurlarından olan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri, hem bilimsel bilgi hem eğitsel alandaki gelişmelerden dolayı güncellenmeyi gerektirmektedir. Özellikle yapılandırmacı yaklaşımın eğitim-öğretim programlarının temel yapısına giderek yerleşmesi, bu yaklaşım doğrultusunda ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin de geleneksel ölçme ve değerlendirme etkinliklerinden farklılaşmasını sağlamıştır. Bu farklılaşmanın öğrenci merkezlilik doğrultusunda etkin katılım, çok boyutluluk vb. alanlarda olduğu görülmektedir. Nitekim bu alanda yapılan araştırmaların genelde geleneksel ölçme ve değerlendirme etkinlikleri ile yenilikçi ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin karşılaştırılması doğrultusunda olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda Türkçe Dersi Öğretim Programı incelendiğinde "ölçme değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik" vurgusu yapıldığı görülmektedir (MEB, 2019:6). Programda ölçme ve değerlendirme etkinliklerinden yeterli düzeyde verim alınmasında öğretmenlerin önemli sorumluluğun olduğuna da vurgu yapılmaktadır (MEB, 2019:6). Ayrıca farklı araştırmalarda ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde öğretmen etkeninin, sürecin niteliğinin artırılmasında önemli fonksiyonunun olduğuna dikkat çekilmektedir. Bu konudaki araştırmasında Çakan (2008:108) öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri konusundaki sorunlarına dikkat çekmektedir. Bu doğrultuda ilgili araştırmalarda ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin uygulanmasında öğretmenlerin rolünün de temel alındığı görülmektedir. Bu araştırmanın amacı Türkçe derslerinde kullanılan yenilikçi ölçme değerlendirme etkinliklerine yönelik araştırmaların değerlendirilmesidir. Araştırmada nitel yöntemlerden doküman incelemesi kullanılmıştır. Bu çalışmada hem etkinlikler hem de ölçme ve değerlendirme araçlarına yönelik araştırmalar değerlendirilmiştir. Daha sonra elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak yorumlanmıştır. Bu konu doğrultusunda alan taraması yapılarak araştırmacılar tarafından dikkat çekilen ve üzerinde yoğunlaşılan konu başlıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre performans görevi, proje ödevi, drama, kavram haritası, münazara, araştırma ödevinin sunumu, oyunlaştırma gibi tekniklerin kullanıldığı görülmüştür Göçer (2008), Yiğit ve Kırımlı (2014), Kaya ve Taşdere (2016), Karamustafaoğlu, Çağlak ve Meşeci (2012), Üstüner ve Şengül (2004), Güfta ve Zorbaz (2008), Arslan (2009).

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Ölçme değerlendirme, Yenilikçi Ölçme Değerlendirme.

Reşat Nuri'nin "Yazar" ve "Çevirmen" Kimlikleri Üzerine Betimleyici Bir Çalışma

Muhammed Baydere, Ayşe Banu Karadağ

Bu bildirinin amacı Türk edebiyatının en önemli isimlerinden biri olan Reşat Nuri Güntekin'in (1889-1956) "yazar" ve "çevirmen" kimlikleri üzerine betimleyici bir çalışma yapmaktır. Bildirinin çıkış noktasını Reşat Nuri'nin eserlerine ilişkin olarak yapılan sınıflandırmalar oluşturmaktadır. Nitekim yazın dünyasına tiyatro araştırmaları ve eleştirileri ile giren Reşat Nuri'nin eserlerine dair bibliyografik nitelik taşıyan çeşitli çalışmalarda "telif", "tercüme", "çeviri" ve "adapte" gibi başlıklar açılırken (Oğuz, 1957; Poyraz ve Alpbek, 1957; Uyguner, 1967) yazarın bu kategorilere dahil olmayan Akif Bey (1958) başlıklı bir eseri de mevcuttur. İlk olarak 1873 yılında eski harflerle Namık Kemal tarafından kaleme alınan söz konusu tiyatro eseri, 1958 yılında Maarif Basımevi tarafından "Yeniden sahneye tatbik eden: Reşat Nuri Güntekin" notuyla yayımlanmıştır. Eseri Reşat Nuri'nin "yazar" ve "çevirmen" kimlikleri odağında çeviribilim bağlamında incelemeye değer kılan temel nokta ise Reşat Nuri'nin "'Akif Bey' Hakkında Muhsin Ertuğrul'a Mektup"undaki ifadeleridir: "Devlet Tiyatrosunun kararına göre, istenen şey bir adaptasyon değil, bir çeşit restorasyondur. Namık Kemal'i de, Akif Bey'i de tanıdığımız çehreleriyle ayakta tutmak ve aynı zamanda Devlet Tiyatrosu artistleri için bir güzel oyun çıkarmak fırsatı hazırlamaktır" (Kemal, 1958: v). Bu bağlamda bildiride öncelikle Reşat Nuri'nin "telif", "tercüme", "çeviri" ve "adapte" gibi başlıklar altında sunulan eserlerine ilişkin genel bir değerlendirme yapılacaktır. Söz konusu değerlendirmenin ardından, bir "diliçi çeviri" niteliği taşıyan Akif Bey'e (1958) ait ön söz ve kapak gibi yan metinsel ögelerin (Genette, 1997, çev. Lewin) yanı sıra metin üzerinde yapılan incelemeden elde edilen bulgular ışığında Reşat Nuri'nin sözü edilen çeviri eylemini "adaptasyon değil […] restorasyon" (Kemal, 1958: v) olarak nitelendirmesinin arkasında yatan nedenler ve "restorasyon" kavramının çeviribilim açısından içerimleri Reşat Nuri'nin "yazar" ve "çevirmen" kimlikleri bağlamında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler : Reşat Nuri, telif, tercüme, adaptasyon, restorasyon

Osmanlı Devletinde Vakıf Tarım İşletmeleri: İltizam Süreci ve Verimlilikleri Analizi(19.Yüzyıl)

Nihal Cihan Temizer, Sait Öztürk,

Çalışmada Osmanlı Arşivi'nde ilgili kaynaklar kullanılarak 19. Edremid, Kemeredremid, Ayvalık ve Ayvacık'da bulunan vakıf zeytinlikler üzerinde durulacaktır. Zeytinlikler, zirai ve sınai faaliyetlerin birlikte yürütüldüğü işletmelerdir. Vakıf kurucusunun mevkiine ve tesis ettiği vakfın zenginliğine göre işletmenin büyüklüğü değişmektedir. 1826'da Evkaf Nezareti kurulmasından önce vakıf zeytinlikler mütevelliler ile sonrasında ise nezaret personeli gözetiminde iltizama verilmek suretiyle işletilmekteydi. Bu durum 1926 yılı Evkaf Umum Müdürlüğü'nün bütçe kanundaki yeni hükme kadar süregelmiştir. Osmanlı Devleti vergi tahsilinde iltizam ve emanet yöntemi kullanmıştır. İltizam usulünde mültezimler aracılığıyla emanet usulünde ise memurlar aracılığıyla vergi tahsil edilmiştir. İltizam sözleşmesi genelde üç senelik olmuştur. İltizam sözleşmelerinde kefiller önemli yer tutmuştur. Bir takım kimselere kuyruklu olarak ifade edilen imtiyazlı senetler verilerek "hazine sarrafları" oluşturuldu bu kişilere "kuyruklu sarraflar" denilmiştir. 19. yüzyılda vakıf tarım işletmelerini incelediğimizde genellikle iltizam bedellerinin nakdi değil ayni olarak ödendiğini görmekteyiz. İltizam sürecinde öncelikle taşradaki bulundukları yerde muhtarlar huzurunda bir müzayede yapıldığı ve sonrasında uygun görünen talibin Mültezim olarak seçildiği, mültezimin kefilin ve diğer şartların yazılarak merkeze gönderildiğini görülmektedir. Böylece merkezden uygun görülen mültezim için izin istenmiştir Zaman zaman sorunlar da yaşanmıştır. Müzayedede talip bulamama sorunu, bakaya kalma sorunu, iltizam bedelinin tahsil edilmemesi, çalışanlara zam isteme, vergilerin ödenme sürecinde yaşanılan sıkıntılar, bazı memurların görevlerini su istimal ettikleri, bazı vakıf arazilerine ahalinin el koyduğu görülmüştür. Osmanlı'da vakıf tarım işletmelerinde verimliliği, dönüm başına düşen ortalama hasıla üzerinden hesap edilmiştir. Çalışmada dönüm kayıtları verilmedi ise ağaç başına düşen hasıla miktarı da kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vakıf ,Tarım işletmeleri, Mültezim, İltizam

Ukrayna'da Türkçe Öğretimi

Tarasiuk Yuliia

Yabancı dil öğretimi - bugünkü küreselleşen dünyada devletler arası yakın etkileşimin doğal sonucu olarak kabul edilmektedir. Uluslararası ticaret, turizm, komşu ilişkileri ve gelişmiş teknoloji çok kültürlü bir toplum kavramının önemli parçası olmaya başlamıştır. Türkçe günümüzde yaygın olarak pek çok bölgede konuşulan bir dildir ve yabancılar tarafından öğrenilen bir dil. Türkçeyi öğrenmelerinin amaçları; akademik çalışmalar, ticari faaliyetler, diplomatik temasları, sosyal ilişkileri. Ukrayna da Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi son yirmi yılda daha büyük önem kazanmış ve yaygınlaşmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe'nin öğrenilmesinin birçok nedeni bulunmaktadır. Bunun en önemli nedeni Türkçe'nin dünya üzerinde çok geniş bir alanda konuşuluyor olmasıdır. Diğer bir önemli neden ise, dünyada en çok konuşulan dillerden birinin Türkçe olmasıdır. Bunlara ilaveten ekonomik ve siyasal nedenler, ticari ilişkiler, komşuluk, spor, eğitim, kültür alışverişi gibi nedenler sıralanabilir. Dünyada Türkçe eğitimi şu şekillerde verilmektedir:

1. İlk ve ortaöğretimde, seçmeli ders, yabancı dil, anadil/göçmen dili.

2. Yükseköğretimde, seçmeli ders, zorunlu ders ve Türkoloji kürsüsü.

3. Kurslarda, özel kurslar, Yunus Emre Merkezleri bünyesinde açılan kurslar.

Ukrayna da Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi son yirmi yılda daha büyük önem kazanmış ve yaygınlaşmıştır. Ukrayna üniversitelerinde kullandıkları Türkçe öğretim programları klasik Türkoloji öğretim metotlarını, çağdaş dil öğretim yöntemlerini, yabancı dil öğretim yöntemlerini birleştirip komple bir öğretim sistemine dayandırılır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretim yabancı dil öğretim metotlarını Ukrayna Türkoloji

Bir Aktivizm Aracı Olarak Grafik Tasvirler ve Hayvan Hakları Hareketinin Görsel İletişimde Temsili

M. Emir Fidan

Grafik dilin anlatı biçimleri, insan iletişiminde mağara devrinden bugüne kullanılmaktadır. Düşüncenin somut hâli olarak varlık bulan görsel iletiler, kitleleri etkileme gücüne sahiptir. Etkili bir görsel, yüzlerce kelimenin anlatamadığı bir mesajı hedefe ulaştırabilmektedir. Mesajı hedefe ulaştırma, kitleyi harekete geçirme ve bilinç uyandırma gibi hususlar aktivist sanatın da birer amacı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada, grafik tasvirlerin toplumda farkındalık yaratma gibi bir amaç doğrultusunda, araç olarak kullanımı incelenmiş; bu kapsamda hayvan haklarına dikkat çeken illüstrasyon ve grafik ürünler ele alınmıştır. Sanat ve tasarım, geliştirdiği ifade biçimleriyle, birey ve toplumda imgenin bilince işlemesi ve dikkat çekilen konu üzerine düşündürme gibi etkiler gösterir. Günümüz toplumu, okuma eyleminden çok bakma eylemine meyillidir. Bunda gün boyunca maruz kalınan gürültü unsurları ve uyaranların dikkat süresini kısaltması etkili olabilmektedir. Görsel iletiler ise okuma eyleminin aksine, fazladan çaba sarf edilmesine gerek kalmadan bilinçli veya bilinçsiz olarak görme duyusu tarafından yakalanmaktadır. İnsanların karşısına çıkan sayısız görsel ileti, istendik yahut toplum tarafından kabul görmeyen kimlikleriyle belleklerde kendisine yer açmaktadır. Kitle iletişimini kullanan her fikrî oluşum gibi aktivist sanat da kendi misyonunu topluma kabul ettirmeyi amaçlamaktadır. Hayvan hakları hareketi kökeninde, insanların hayvanlardan üstün olduğu görüşünün terk edilmesini talep etmektedir. Toplumsal bir hareket olan bu görüş, hayvanların kobay, yiyecek, giyecek veya eğlence unsuru olarak kullanılmasına karşı çıkmaktadır. Hareket kendi içerisinde avlanmaya karşıtlığı, veganlık, vegananarşizm gibi düşüncelerle çeşitlilik arz etmektedir. Çalışmada, söz konusu hareket etrafında oluşturulan grafik tasvirlerin görsel iletişim içerisindeki temsili ve toplumda bulduğu karşılık ortaya konmak istenmektedir. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak çoklu görsel kaynaklardan ve sosyal medya kullanıcılarından toplanan verilerden yararlanılmıştır. Araştırmada örneklem sınırında, mesajın etkisi ve alıcıda bulduğu karşılık betimlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Görsel İletişim, Hayvan Hakları Hareketi, Aktivizm

Muasir Azerbaycan Şiirinde Mevzu Rengarenkliyi

Lamiya Hanlarova

1990 yıllarda Azerbaycan edebiyatının karşısında birçok görevler vardı. Bunlardan biri de ülkede bulunan toprak kaypı, qaçqınçılıq, şehitlik, kahramanlık gibi konuların edebiyyatda aydınlatılması idi. Derin mehrumiyyetlere, ağır denemelere düçar olduğumuz, vatanda qaçqına, zorunlu göçmenlere, didərginə döndüyümüz bir çağda şiirin ilk görevi insanlarda haksızlığa, adaletsizliğe, tecavüze, zulme karşı itiraz hissini, vatanseverlik duyğusunu ovxarlamaq, onları savaş ovqatına ayarlamaq, vatanın özgürlüğü, bağımsızlığı, egemenliğini dövüşmek için savaşmakdır. Belki de şiirin bir edebi tür olarak operativliyə, sanatsal etki gücüne sahipliği, yaşanan sosyal problemlərə ilk tepki göstermesi, seferberedici imkanları onun güncelliğini ve əhəmiyyətini kat kat artırır. Tüm endişeli ve dramatik dönemlerde olduğu gibi geçen yüzyılın 90'lı yıllarında yaşanan gergin olaylara ilk objektif yaklaşımı şiir sergiledi. Bu alanda büyük şiir modelleri ortaya çıktı. Halil Rıza Ulutürk, Mehmet Araz, Bahtiyar Vahabzade, Sabir Rüstemhanlı, Zelimhan Yakup, Famil Mehdi, Nüsret Kesemenli, Nurəngiz Gün, Alemdar Quluzadə, Huseyn Kurdoğlu ve yüzlerce şairler toprak kaybı konusuna, şehitlik konusuna, kahramanlık konusuna şiirler yazmış oldu. Böylelikle, gözden geçirilen edebi örnekler esasında kesin kayıt edebiliriz ki, bedii söz ustalarımız 1990'lar şiirinde karip mezar konusuna da özlərinəməxsus, şiirsel tarzda münasibet bildirmiş, okuyucuyu düşman əsirliyində kalan dede-baba məzarlarımızı, kutsal ocaqlarımızı azad etmeye səsləmişlər. Sonuç olarak belirtmek isteriz ki, 90- yılları edebiyatı konu açısından rengârenk olmuş ve şiirde ister yurt kaybı, ister qaçqınçılıq ve şehitlik vs. unutulmaz örnekler oluşturmuşdur.

Anahtar Kelimeler: şair, Şirir, Azerbaycan, edebiyyat, şehitlik.

İç ve Dış Güvenlik Politikaları Doğrultusunda Devletlerin Aldığı Siber Güvenlik Önlemleri

Kaan Aytaçoğlu, Nida Yağmur Yalçın

İnternet bugün tüm insanlığın hayatını kolaylaştırmış ve herkese tek tıkla mümkün olan en uzak noktaya gitme imkânı sunmuştur. Şu anda dünya üzerinde 4 milyar kişi internet kullanmaktadır ve çevrimiçi ortamda izini bırakmaktadır. Bireylerin çevrimiçi ortamda yaptığı tüm aramalar, tüm hareketler ve hatta gittiği yerler, beğendiği ünlü kişiliklere teknik imkanlar kullanılarak erişilebilmekte ve bu aramaları yapan kişilerle ilgili bilgi edinilebilmektedir. Bu bilgiye erişim amacıyla teknik takip programları kullanılmaktadır. Devletler ise 21. yüzyılın başıyla birlikte artan terör olaylarına önlem almak suretiyle interneti daha sıkı denetlemek için gömülü takip yazılım programları, elektronik çipler ve online gözetimi arttıracak uygulamalar yapmaktadırlar. Bu uygulamalar insanların internet ortamında yaptığı hareketleri izlemenin yanı sıra sağlık bilgisi, vatandaşlık bilgisi, uyrukları hakkında bilgi de temin etmektedir. Makalede söz konusu güvenlik önlemlerinin neler olduğu, nasıl ortaya çıktığı ve nasıl geliştiği incelenecektir. Bu yöntemlerin incelenebilmesi için teknolojik gelişmişlikleri, dünya gündeminde söz sahibi konumları, güvenlik önlemlerinin kapsamının genişliği ve yöntemleri gereği Birleşmiş Milletlerin 5 daimi temsilcisi olan ABD, İngiltere, Fransa, Çin ve Rusya olarak seçilmiştir. Söz konusu ülkeler tüm dünyadaki teknolojik gelişmelere yön vermeleriyle birlikte aynı zamanda yoğun nüfusa da sahiptirler. Ayrıca bu ülkelerin yaşadığı siyasi, askeri sorunlar da ulusal güvenlik doktrinlerine yön vermiş ve hem kendi iç işlerinde hem de dış politikada net bir tutum sergilemelerini zorunlu hale getirmiştir. Öte yandan söz konusu makalede bu ülkelerin sadece dijital güvenlik önlemleri değil, bu güvenlik önlemlerini neden aldığı da örnek olaylar gösterilerek anlatılacaktır. Örnek olaylar aktarılırken "Ne zaman? Nasıl? Niçin? Ne şekilde?" sorularına yanıt aranacaktır. Bu sebeple söz konusu makalede literatür taraması yöntemi ile değişkenler arasında neden-sonuç ilişkisi kurulacak, olaylar, olgular açıklanarak, güvenlik önlemlerinin neler olduğu aktarılacaktır. Söz konusu araştırma yapılırken aynı zamanda ülkelerin ulusal güvenlik doktrinleri, iç güvenlik politikaları ve bunun dijital ortama yansımalarına da değinilecek, geçmişteki makalelerden ve kitaplardan da örnekler verilecektir. Araştırmanın son kısmında da bu güvenlik önlemlerine ilişkin eleştiri, sonuç ve öneriler aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Siber Güvenlik, Siber Terör, Gözetim, Dijital Takip

Facebook Çerezlerinin Kişisel Verilerin Gizliliği Kapsamında Değerlendirilmesi

Kaan Aytaçoğlu, Nida Yağmur Yalçın

İnternet teknolojisindeki gelişmelerle birlikte internet kullanıcılarının rolü de değişmiştir. Web 3.0, tüm endüstrileri dijital yönde değiştirdiği gibi aynı zamanda pazarlama yöntemlerinin ve kaynaklarının da yapısını da değiştirmiştir. Günümüzde üreticiden tüketiciye tek taraflı bir iletişim kanalı değil, tüketiciden üreticiye de bir iletişim kanalı oluşmuştur. Artık bir e-ticaret sitesinden kendisine kırmızı bir elbiseyle topuklu ayakkabı alan kadın, sosyal medyada tarih ile alakalı sayfaları takip eden ve bunlardan kitap satın alan bir kişi artık sadece tüketici değil aynı zamanda üreticidir. Bu bireyler, internetteki hizmetleri takip ederek, satın alarak, bunlara yorum yaparak büyük veriye veri üretmektedir. İnternetteki web sitelerine tıklayan, burada aramalar yapan kullanıcıların tüm verileri firmalar için değerli hale gelmiştir. Bu değerli bilgilerin kullanılabilir hale getirilmesi için kategorize edilmesi, kişiden kişiye değişen özellikleri firmalara yansıtabilmesi gerekmektedir. Çerezler de bu noktada devreye girerek kullanıcıların bilgisayarda yaptıkları işlemlerle birlikte web sayfalarındaki gezintileri, çevrim içi ortamdaki alışkanlıklarının incelenerek arşivlenmesi konusunda önemli bir görev üstlenmiştir. Ancak, pazarlama olanaklarının çeşitliliği anlamında önemli bir görevi üstlenen çerezler kişisel verilerin gizliliği konusunu da gündeme getirmiştir. Çerezler çalışma prensipleri ve arşivledikleri bilgilerle kullanıcılar hakkında büyük bir veri bulutu oluştururlar. Ancak bu bulutun içinde kullanıcılara ait şahsi sayılabilecek ve hatta ikinci kişilerin dahi eline geçmesi problem yaratabilecek bilgiler de bulunmaktadır. Söz konusu makalede de çerezlerin yapısı incelenecek ve kullanılan yöntemler hem teknik hem de sosyolojik bakımdan aktarılacaktır. Çalışmada hem kapsamının geniş olması bakımından hem de web dünyasının önemli bir kısmını kontrol etmesinden dolayı Facebook çerezleri esas alınarak konu aktarılacaktır. Çalışmanın son bölümünde tüm dünyada Facebook ve kişisel verilerin gizliliğinin ihlalleri ile alakalı ulusal ve uluslararası haberler de paylaşılacak ve araştırma sonucunda Facebook çerezlerinin kullandığı veri toplama yöntemlerinin kişisel verilerin gizliliği hususunda nasıl bir rol üstlendiği de ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Facebook çerezleri, kişisel veri, çevrimiçi gizlilik

Endüstri 4.0 ve İnsan Kaynakları Belirsizlikler

Şule Nur Ugur, Gülin İdil S. Bolatan

Gelişim gösteren teknoloji ile birlikte hayatımıza giren internet, artık pek çok şeyi ulaşılabilir kılmıştır. İstediğiniz şeyin sadece cep telefonları, bilgisayarlar kadar uzaklıkta olduğu bir dünyada, değişen çevre koşulları ve müşteri isteklerini anlama çabası ile firmalar öncelikli alan üretim olmak üzere bütün süreçleri kapsayan hızlı ve etkili yollar arama yarışına girmişlerdir. Yüksek maliyetler ve globalleşen rekabet ile sürekli olarak değişim gösteren çevreyi anlamaya çalışması; kol gücünden makineleşmeye doğru bir oluşumu getirmiştir. Bu alanda bir adım olarak Sanayi 1.0, otomasyon ile hayatımıza dahil olan süreçler bütünüyle Sanayi 4.0' a kadar gelişim göstermiştir. Yapay zeka, 24 saat sürekli üretim yapabilen karanlık fabrikalar, makine ve insanlar arası öğrenebilme etkileşimi gösteren M2M, IOT gibi ilişkiler Sanayi 4.0'ın getirdiği faydalar arasında yer almaktadır. İnsanı büyük oranda sistemden almayı öngören Sanayi 4.0, faydalarının yanı sıra belirsizlikleri de beraberinde getirmektedir. Çalışmamızın amacı; Sanayi 4.0 süreciyle birlikte hayatımıza giren bu köklü değişiklikler karşısında ülkemizde karşılaşılabilecek insan kaynakları uygulamalarındaki belirsizliklerini anlamak ve bu radikal değişim karşısında farkındalık oluşturmaktır. Üretim sistemlerine dahil olan robotlar, mavi yakalı çalışanların geleceğinde nasıl bir belirsizlik yaratır? Robotlar ile aynı ortam içerisinde bulunan insanların rekabet gücü nasıl değişir ve bu oranda farklılaşan ücret politikaları, insan kaynakları uygulamalarının geleceği açısından ne gibi belirsizliklere yol açabilir sorularına yanıt aranmıştır. Çalışmamızın yöntemi anket olarak belirlenmiştir. İnsan kaynakları uygulamalarının alt başlıkları olarak Sanayi 4.0'ın getirdiği kalifiye çalışan ihtiyacı, eğitim uygulamaları, bilgi eksikliği belirsizlikleri, ücret belirsizlikleri, piyasa durumu ve diğer insan kaynakları uygularındaki belirsizlikleri kapsamaktadır. Farklı sektörlerde çalışan, Sanayi 4.0 alanında uzman kişilerin, bilgi ve birikimlerine dayanarak süreçlerde insan kaynağı uygulamalarının yaratacağı belirsizlikler hakkında değerlendirme yapmaları istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanayi 4.0, belirsizlik, insan kaynakları

Endüstri 4.0 ve Firmaların Karşılaşacağı Belirsizlikler

Şule Nur Ugur, Gülin İdil S. Bolatan

Gelişen ve değişen dünya gereklilikleri ile müşterileri anlama yolundaki süreç, işletmelere yeni bir bakış açısı kazandırmıştır. Sanayi devrimi, makineleşmenin giderek hızlanması ve beklentilere hızlı ve etkin bir şekilde cevap verme isteği firmaları; rekabet adı altında giderek büyüyen, özellikle internetin hayatımıza dahil olmasıyla sınırlarını genişleterek küreselleşen bir ortamın içerisine sokmuştur. Otomasyon ve devamında hayatımıza giren endüstri kavramı ile işletmeler ürün ve hizmetlerini hızlı ve daha az maliyetli üretebilir konuma gelmişlerdir. Makineleşme ile başlayan Endüstri 1.0, tarihsel süreç itibariyle sürekli gelişim göstererek günümüze Endüstri 4.0'ı getirmektedir. Otomasyonun çok ilerisinde bir konsept olarak hayatımıza girmekte olan Endüstri 4.0; karanlık fabrikalar, nesnelerin interneti, akıllı sensörler gibi oluşumları kapsamaktadır. Hata oranını yükselten insan faktörünü üretim ortamından uzaklaştırarak otomasyonun çok ilerisini sunan Endüstri 4.0, ürün ve hizmetlerin kişiye özel olması, daha hızlı ve düşük maliyet ile rekabete yeni bir bakış açısı getirecektir. Endüstri 4.0 süreci sunduğu pek çok faydanın yanı sıra yeni bir alt yapının kurulması ile beraberinde belirsizlikleri de getirmektedir. Küresel ölçekteki firmaların bu alana yüksek miktarda yatırım yapması, Türkiye gibi emek yoğun gelişmekte olan ülkeler için belirsizlik yaratmaktadır. Çalışmamızın amacı; bu süreci ülkemiz açısından analiz etmek ve belirsizlikleri firmaların gözünden anlamaya yönelik bir bakış açısı geliştirmektir. Çalışmamızın yöntemi anket olarak belirlenmiştir. Endüstri 4.0 üretim ve hizmet sektörlerinde nasıl bir belirsizlik yaratır? 24 saat kesintisiz üretim, ürün geliştirme, planlama ve inovasyon süreçlerini nasıl etkiler gibi sorulara cevap aranmıştır. Belirsizlik kriterleri, yatırım maliyetleri, üretim maliyetleri, inovasyon süreçleri, rekabet belirsizliği, tedarikçi ilişkileri, ürün, verimlilik belirsizlikleri ve sektör belirsizliklerini kapsamaktadır. Çeşitli üretim ve hizmet sektörlerinde çalışan, alanında uzman kişilerin bilgi ve birikimlerine dayanarak Endüstri 4.0 sürecinde yer alan belirsizlikleri ve önem derecelerini değerlendirmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, belirsizlik, Endüstri

Öğrenci Merkezli Dinleme/İzleme Etkinliklerinin İki Dilli Öğrencilerin Türkçe Dinleme/İzleme Becerilerine Etkisi

Mehmet Nuri Kardaş

Bu çalışmanın amacı, araştırmacı tarafından geliştirilen dinleme/izleme eğitimi etkinlik/tekniklerinin iki dilli öğrencilerin Türkçe dinleme becerilerine etkisini incelemektir. Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada ön test-son test ölçümlerine dayanan kontrol gruplu deneysel desen uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma gruplarını Bitlis'te Arap kökenli öğrencilerin eğitim gördüğü bir ortaokulun öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin 20'si grubunu oluştururken diğer 18'i kontrol grubunu oluşturmuştur. Deney grubundaki öğrencilere araştırmacı tarafından geliştirilen dinleme/izleme eğitimi etkinlikleri ile eğitim verilmiştir. Kontrol grubunda ise belirtilen süre zarfında müfredata uygun eğitim verilmiştir. Uygulamalar 2018-2019 öğretim yılı bahar döneminde 10 hafta boyunca Türkçe derslerinde sürdürülmüştür. Ön test- son test verilerinin değerlendirilmesinde Dinleme Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Söz konusu ölçek, ön test-son test uygulamalarında sınıf içinde, öğrenciler tarafından doldurulmuştur. Verilerin analiz işlemlerinde nicel yöntemli araştırmalarda tercih edilen IBM SPSS 20.0Statistics (Statistical Package for the Social Sciences 20.0) paket programı kullanılmıştır. Araştırmada ön test ve son test uygulamalarından elde edilen verilerin çözümlenmesinde parametrik testler kullanılmıştır. Buna göre; deney veya kontrol grubunun kendi içerisinde ön test - son test farklarının belirlenmesi için "İlişkili Örneklemler t- Testi"; deney ve kontrol gruplarının ön-son test farklarının belirlenmesi içinse "Bağımsız Örneklemler t-Testi" istatistiği kullanılmıştır. Deneysel süreçler neticesinde öğrenci merkezle etkinliklerle gerçekleştirilen dinleme/izleme eğitimi çalışmalarının iki dilli Arap öğrencilerin dinleme/izleme becerisi başarılarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci merkezli dinleme/izleme etkinlikleri, Türkçe, Başarı

Azerbaycan-Türkiye Edebi İlişkileri Elyazma Kapsamında

Lamiya Rahimova

Azerbaycan –Türkiye edebi ilişkilerinin tarihi ve ulusal kökleri ayrılmaz bir şekilde iç-içe geçmiş pek çok faktörle belirlenir. Bu nedenle etnik, tarihi, ulusal-ahlaki ve sosyo-politik temellere dayanan bu kardeşçe bağlar çok eski ve zengin bir gelenek üzerinde kurulmuştu. Türk ulusunun ortak kültürel örnekleri olan Orhun Anıtları, Kutatku- Bilik, Dede Korkut Destanları, Manas Destanı gibi edebi eserler bizlere birer mirastır. Nizami, Ahmet Yesevi, Mevlana Celaleddin Rumi, Yunus Emre, İmadeddin Nesimi, Alişir Nevai, Babur Şah, Fuzuli, Baki, Saib Tebrizi gibi yüzlerce şair tüm Türk Dünyasında her zaman sevilerek okunmuş, eserlerinin elyazmaları sınır tanımamıştır. Böylesine zengin ortak kültürmüzü yansıtan pek çok elyazma eserler Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Muhammed Fuzuli'nin ismini taşıyan Elyazmaları Enstütüsü'nde de korunmaktadır. Bu elyazmalardan XVII-XVIII yüzyıl Türk Edebiyatı temsilçilerinin eserlerinin elyazmaları daha fazla ilgi çekmektedir. Genel olarak bakılırsa Azerbaycan ile Türkiye arasındaki edebi ilişkilerin incelenmesi, Türk Dünyası edebiyatlarının incelenesi bağlamında çok önemli bir faktör olarak görülmelidir. Bu edebi ilişkilerin bir elyazmalrı kapsamında araştırılması konuyu daha orijinal ve ilginç kılmaktadır. Çok eskilerden Azerbaycan'ın Türkiye dahil bir çok ülke ile elyazması ilişkisinin bulunduğu bir gerçektir.Enstütümüzde on beş Türkiyeli yazarın eserlerinin yaklaşık elli nüshası korunmaktadır. Türk klasik edebiyat temsilcilerinden Nabi, Naili, Sabit, Nedim gibi şairlerin Divanları'nın nüshaları,Tanzimat yazarlarından Namık Kemal,Servet-i Fünunculardan Tevfik Fikret, Milli Mücadele yazarlarından Halide Edib Adıvar'ın eserlerinin Enstütümüzdeki varlığı da bu iki halkın arasında bulunan tarihi bağların birer göstergesidir. Aynı şekilde Türkiye kütüphanelerinde de Azerbaycanlı yazarların çeşitli alanları kapsayan eserlerinin elyazma nüshalarını görebiliriz. Burada Nizami Gencevi eserlerinin XIV-XV yüzyıla ait elyazma nüshaları,Nesimi Divan'ı,büyük Fuzuli'nin eserlerinin,Vehid Tebrizi'nin İlm-i Aruz ve Kafiye kitabının nüshaları,Saib Tebrizi'nin Divan'ına yazılmış şerhlerin nüshaları,müzik, tarih ve ilahiyatla bağlı elyazmalar bu edebi ilişkilerin elyazma kapsamında incelenmesini gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Edebi ilişkiler, elyazmalar, Türkiye, Azerbaycan

Turkey's Gulf War Polıcy After The Cold War Era

Sevcan Kurnaz, Rıza Kurt,

Turkey has been the country in which it does not actively participate in the Gulf War, which is indirectly the most experienced country in the region. In this context, a study on the attitude of the Turkish Grand National Assembly during the Gulf War period and the impact of the media will be carried out. In previous studies, Turkey's Middle East Policy, the Effects of Gulf Wars on Turkey, Turkish-US Relations after the Post-Cold War, US-Iraq War, the Effects of Gulf Crisis on Turkey, Gulf Crisis and Turkey-US-NATO Relations were examined. There was no detailed study on the attitude of the Turkish Grand National Assembly and the impact of the media during the Gulf War. This study, which will be conducted by examining the minutes of the assembly, will contribute to the literature. In the early 1990s, after Iraq invaded Kuwait, Iraq announced that it would withdraw from Kuwait as a result of pressure from the world, especially the United States. The United States initiated the Gulf War after Iraq did not attempt to withdraw from Kuwait. At this point, Turkey realized that it could not stay away from the Middle East Region and held talks with the United States. Turkey's pro-Western policy in the early days of the Gulf crisis has developed in later stages in the form of closer cooperation with the United States. The Gulf War has had many negative consequences for Turkey. One of them is the rise in oil prices. Second, after the war, Saddam Hussein began attacks on the Kurds in the north of Iraq. Kurds fleeing from there have taken refuge in Turkey and Iran. For Turkey, the Gulf War has brought serious problems in the medium and long term. These problems were not only economic but also social and military problems.

Anahtar Kelimeler: Gulf War, Cold War, Turkey, Iraq, US.

Türkiye'deki Otomotiv Firmalarına Yönelik Şikayetlerin Metin Madenciliği Yöntemiyle İncelenmesi

Burak Buldu

Şikâyet yönetimi, müşteri memnuniyetine olumlu yönde katkıda bulunmak için hızlı çözümler geliştirmek ve müşterilerin gönderdiği tekrar eden şikayetleri önlemeye çalışmaktadır. İnternet 2.0 ile birlikte; müşterilerin tüketim deneyimlerini paylaşma mecralarındaki farklılaşma şikayet yönetimi alanını önemli bir konu haline getirmiştir. Bu bağlamda müşteriler; e-posta, telefon, faks, firma internet siteleri, sosyal medya, forumlar, şikâyet internet siteleri ve devlet kurumlarının tüketicileri korumak amacıyla oluşturdukları internet siteleri vb. birçok iletişim aracıyla firmalara şikayetlerini iletebilmektedir. Tüketicilerin olumsuz deneyimlerini paylaşmak ve deneyim paylaşımlarını takip etmek adına ilgili duydukları sektörlerden biri de sıfır ve ikinci el araç satışı büyüklüğüyle otomotiv pazarıdır. Bu çalışmada, otomotiv pazarında faaliyet gösteren 15 markaya gönderilmiş müşteri şikayetleri, metin madenciliği yöntemiyle incelenecektir. Seçilen 15 otomotiv markası hem perakende satış pazarındaki hem de ikinci el otomotiv pazarındaki satış adeti bazında büyükten küçüğe sıralanarak genel pazarın en az %90'ını gösterebilmesi amacıyla belirlenmiştir. WordStat metin madenciliği programı aracılığıyla gerçekleştirilecek analizlerde; doğal dil işleme sürecinden sonra, elde edilen yapısal verilere birliktelik analizi, konu başlığı oluşturma ve sınıflandırma analizi yapılarak marka-şikayet birliktelikleri, şikayet başlıkları ve tarihsel yayılım bulguları elde edilecektir. Otomotiv sektörünü temsil kabiliyeti yüksek olan 15 otomotiv markasının şikayetlerinin incelenmesi, pazardaki şikayetlerin genel resmini ortaya çıkarmaya yardımcı olacaktır. Elde edilecek araştırma bulgularıyla; şikayet konularının marka, tarih ve şatış, servis, yedek parça, ikinci el vb. otomotiv sektörü hizmet alanları bazında karşılaştırmalar ortaya koyulacaktır. Çalışma sonuçlarının Türkiye'deki otomotiv marka algıları, satış rakamları, ikinci el prim kaybı, sigorta işlemleri vb. başlıklar ile şikayetlerin eşleştirilmesi gibi gelecek çalışmalara rehber oluşturması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şikâyet yönetimi, Otomotiv, Metin madenciliği, Doğal dil işleme

Genel Kimya Dersinde Eğitsel Oyunların Kullanımı ve Etkililiği

Zehra Bekçi Molu, Ela Ayşe Köksal

Genel kimya dersi, öğrencilerin ilk karşılaştığı ve yeni duyduğu kavramların fazla olması nedeni ile olumsuz yargı besledikleri bir derstir. Kimyanın konularından olan Maddenin Özellikleri, Maddedeki Değişimler ve Elementler (Periyodik Tablo) konularının zor olması, öğretmenlerin dersi çoğunlukla geleneksel olarak işlemesi, dersin öğrencilere zevkli gelmemesi ve bazı bilgilerin ezberlenmeye zorlanması gibi nedenlerle oyun tekniği kullanımının öğrenci başarısına etkisini araştırmak bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği 1. Sınıf öğrencileriyle gerçekleştirildi. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerini içeren bir tarama modeli uygulandı. Veriler literatürden yararlanılarak geliştirilen Başarı Testi etkinlikten önce ve sonra öğrencilerce doldurmasıyla elde edilen dokümanların incelenmesiyle elde edildi. Çalışmadan elde edilen nicel veriler IBM SPSS Statistics 24 programında grupların öntest- sontest sonuçları bağımsız örneklem t-testi ile analiz edildi. Başarı testinin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,59 olarak hesaplandı. Bu durumda başarı testinde öğrencilerin aldıkları puanların güvenirlik açısından uygun olduğu söylenebilir. Bağımsız ve bağımlı gruplar t testi ve içerik analizi yöntemi öğrencilerin oyun tekniği ile akademik başarılarında bir artış meydana gelip gelmediğini ortaya koymaya çalışıldı. Deney ve kontrol gruplarının son testte akademik başarılarının istatistiksel olarak birbirinden farklı olmadığı ortaya çıktı. Araştırma sonunda eğitsel oyun geliştirerek desteklenen kimya öğretimi öğrencilerin başarılarının etkilememiştir. Çalışma ile paralel olarak öğrencilerin kimya alanında kendi eğitsel bulmacalarını kendilerinin hazırlaması ile sürece aktif olarak katılmaları, eğitsel oyun sayesinde eğlenerek öğrenmeleri bilgi tekrarı yapabilmeleri sağlanmıştır. Eğitsel oyun kimya öğretiminde olumlu tutum geliştirmesi beklenirken başarıda fark yaratmamıştır. Bunun nedeni sınıf öğretmenliğinde bulunan öğrencilerin kimyadaki bu konulara yönelik ön bulunuşluklarının yüksek olması ve derse karşı motivasyonlarının yüksek olmasıdır. Bunlara ek olarak deney ve kontrol gruplarını oluşturan öğrencilerin yüksek puanla sınıf öğretmenliği lisans programına girdikleri görülmektedir. Eğitsel oyun uygulaması öğrencilerin öz-yeterlik inançlarının düşük olduğu konularda uygulanması daha iyi olacaktır. Eğitsel oyun etkinliğini diğer konulara uygulanarak öğrenmeye etkisine bakılması gerekir.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel oyun, molekül modelleri, genel kimya, madde, element, periyodik tablo.

Pre-service Science Teachers' Attitudes toward Chemistry Laboratory and Perceived Difficulty of Experiments

Ela Ayşe Köksal, Zehra Bekçi Molu

Chemistry in our country despite the role and importance of laboratories are theoretically adopted, there are inadequacies and disruptions in practice. In this sense, the identification of the problems faced by the faculties of education with regard to the use of laboratories when training pre-service teachers will provide important contributions to this area. Inadequate laboratories in terms of environment and equipment, and laboratory experiments and theoretical lectures are not executed in parallel can cause a great deal of learning difficulties. Because of the abstract nature of concepts, the intensity of subjects, mathematical skills, language, and attitudes were the reasons of these perceptions. Attitudes have an effect on selecting science, getting information about scientific subjects, developing a science related hobby. The negative attitudes were stem from the idea of "science is difficult, which is conveyed by social interactions or the difficulties faced when learning science. The aim of this study is to find out the pre-service science teachers' attitudes and anxieties about laboratory work, and the relation between attitude and anxiety. For this aim, case study, which is one of the models of survey methodology, was adopted. 14 pre-service teachers were interviewed on their perceptions of chemistry laboratories. Data were analysed in descriptive sense. It was found that for most of the pre-service teachers, attitude and anxiety constructs affects the perceptions about a laboratory work, if they have positive attitudes and low anxiety level, the work is regarded as easy or vice versa. And both attitude and anxiety are related and there is a positive relation between these constructs.

Anahtar Kelimeler: Pre-service science teacher, chemisty laboratory, attitudes, anxiety, difficulty

Genç Yetişkinlerde Kaygı ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinlerin İncelenmesi

Ali Eryılmaz, Pınar Topçu, Abdulmuttalip Karamanlı

İnsanın deneyimlediği duygulardan biri de kaygıdır. Kaygı, tehdit edici bir durum karşısında birey tarafından hissedilen huzursuzluk ve endişe durumu olarak demlendirilmektedir (Işık, 1996). Sözlükteki anlamları açısından kaygı incelendiğinde, kaygı genellikle gelecekle ilgili insanı üzen ve sıkan bir bekleme hali olarak tanımlanır. Güvensizlik duygusu ile karışık bir heyecan durumudur. (Öncül, 2000). Spielberger (1972), kaygıyı, stres yaratan durumların oluşturduğu üzüntü, algılama ve gerginlik gibi hoş olmayan duygusal ve gözlenebilir tepkiler olarak tanımlamaktır. Kaygı bireyin kısa süreli deneyimlediği bir duygu olarak değerlendirildiğinde karşımıza kısa süreli kaygılı olma hali çıkmaktadır. Bu durumda bireyin yaşamış olduğu kaygıya durumluk kaygı denmektedir (Öner ve Le Compte 1985). Bireyler, sürekli bir şekilde kaygılı olabilirler ki bu durumda kaygının kişilikte bir yer edindiği belirtilmektedir. Genel olarak deneyimlenen kaygıya da sürekli kaygı ismi verilmektedir (Scovel 1978). Bireylerin kaygıları ile ilişkili pek çok faktör olabilir. Bu faktörlerden biri de kişilik özellikleridir. Bu çalışmanın amacı, yetişkinlerin kişilik özelliklerine göre kaygı puanlarının nasıl değiştiğinin incelenmesidir. Kaygı ile kişilik özelliklerinin ilişkisinin araştırıldığı bu çalışma, ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya toplam 217 kişi katılmıştır. Bu katılımcıların yaş aralığı 26 ve 45 yaş arasındadır. Yaş ortalaması ise 32.36'dır. Katılımcıların 104'ü kadın (%47.9), 113'ü (%52.1) erkektir. Çalışmada ölçme araçları olarak Beck Anksiyete Envanteri, Beş Faktör Kişilik Envanteri ve araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Analiz yöntemi olarak çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre, kişilik özellikleri ile kaygı arasında istatistiki açıdan anlamlı ve önemli sonuçlar bulunmuştur. Bu doğrultuda, genç yetişkinlerin deneyime açıklık özellikleri arttıkça kaygılarının azaldığı bulunmuştur. Öte yandan duygusal dengesizlik özellikleri arttıkça kaygılarının da yükseldiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Kişilik, Genç Yetişkin, Deneyime Açıklık, Duygusal Denge

Yetişkinlerde Kişilik Özellikleri ve Mutluluğu Artırma Stratejileri: Kim Hangi Stratejiyi Kullanır?

Ali Eryılmaz, Pınar Topçu, Abdulmuttalip Karamanlı

İnsan, çeşitli yaşam dönemlerinden geçerek gelişimini sürdüren bir varlıktır. İnsanın içinde bulunduğu gelişim dönemlerinden biri de yetişkinliktir. Yetişkinlik döneminde bireyler çocuk sahibi olmak, çocukları yetiştirmek, bir işte çalışma gibi pek çok gelişim göreviyle karşı karşıyadır (Seiffge-Krenke & Gelhaar, 2008). Bu görevleri yerine getirmek yetişkinler için zorlayıcı olabilmektedir. Yetişkin bireyler bu gelişim görevlerinin yerine getirmenin yanında mutlu olmayı da istemektedirler. Yetişkinlerin kişilik özelliklerine uygun bir şekilde nasıl mutlu olduklarının ortaya konması (Layous & Lyubomirsky, 2014), bu süreçte yetişkinler için önemli yardım edici bir araç olabilir. Mutluluğun belirleyicilerinden olan demografik faktörler, kişilik özellikleri ve amaç yönelimli etkinlikler çalışmanın temelini oluşturmaktadır. Bu sebeple yetişkinlerin kullandığı, çevreye pozitif tepki vermek, istekleri doyurmak, dini inancın gereğini yerine getirmek, bedeni dinlendirmek, mental kontrol yapmak ve doğrudan mutluluğa yönelik davranışlar sergilemek olarak belirlenen altı temel mutluluğu arttırma stratejisinin kişilik özellikleri ile nasıl ilişkilendirildiğini belirlemektir. 26-45 yaş arası 217 kişinin katıldığı çalışmada, Yetişkinler İçin Mutluluğu Arttırma Stratejileri Ölçeği, Beş Faktörlü Kişilik Ölçeği, Kaygı Envanteri kullanılmış, veriler çoklu regresyon analizi ile SPSS üzerinden analiz edilmiştir. Çalışma bulgularına göre mutluluğu arttırma stratejilerinden mental kontrol yapmağı kullanma ile kişilik özellikleri arasında anlamlı düzeyde pozitif yönde ilişki olduğu bulunmuştur. Mutluluğu arttırma stratejilerini kullanma ile kaygı arasında ise bir ilişki bulunmamıştır. Bu çalışmanın sonuçları, mutluluğu arttırma stratejilerini kullanma ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin yetişkin örneklemi için nasıl olduğunu göstermiştir. Bu çalışmanın sonuçları, yetişkin örneklemin mutluluğunu attırmasına yönelik geliştirilecek programlarda kullanılabilir. Sonuç olarak farklı kişilik özelliklerine sahip bireyler, farklı stratejileri kullanmaktadırlar. Bu çalışma sonuçları, kişilik özellikleri ile mutluluğu artırma stratejileri arasındaki uyumu ortaya koymuştur. Çalışma bulguları, yetişkinlerin mutluluklarının artırılmasına kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Mutluluğu Arttırma Stratejileri, Kişilik Özellikleri, Beş Faktör Modeli

Gayrettepe Metro Durağının Bilgilendirme Tasarımı (İnfografik Tasarım) Açısından İncelemesi

Ghonche Ghojoghı

Hayatımızda bilinçli ve ya bilinçsiz olarak muhatap olduğumuz İnfografik, bilgi ile grafiğin birleşmesinden meydana gelen bilgi görselidir. İnfografikte, bilgi eğlenceli görseller ile anlatıldığı için çoğu zaman akılda kalıcı ve okuması zevkli bilgi görselleridir. Bu bağlamda İnfografik üzerinde bilginin özeti ve sayısal olarak dikkat çekici yerleri anlatılacağı için konu seçimi yaparken ve tasarlarken, "konu seçimi, Önemli noktaların belirlenmesi ve anlaşılır grafiklerin kullanılması gibi bazı noktalara dikkat etmek zorundayız. Bu çalışmada infografi üzerinde durulacaktır. "İnfografi nedir ve bu tür çalışmalar nerelerde kullanılır konusu" bir örneklem üzerinden yorumlanacaktır. Örneklem olarak "İstanbul Şişli ilçesi Gayrettepe Metro Durağı" seçilmiştir. Metro durağı içerisinde yer alan bilgilendirici ve yönlendirici tabela vb. gibi infografik çalışmaların amaca hizmet edip etmediği örnekler üzerinden tartışılacaktır. Günlük yaşamın içinde yaşam faaliyetlerimizi sürdürürken zaman kavramını nitelikli kullanmak için bilgilendirici veya özetleyici tabela ve panolar teknik olarak çok faydalı olmaktadır. Bu çalışmamızda amaç; yaşamın her alanında basit ve tutarlı bir yol izlemek için bilgilendirici öğelerin kullanımını teşvik etmek ve sağlamaktır. Örneğin farklı dil ve ülkelerden türistik amaçlı ülkemize gelen insanların metro, ibadet yerleri ve değişik alanlarda rahat gezmeleri ve faaliyetlerini sürdürmeleri başarılı bir infografiye bağlıdır. Yöntem olarak "Gayrettepe Metro Durağı alanı içerisinde çekilen fotoğraflar ve bu fotoğraflar üzerinde okumalar yapmaktır. Bulgu anlamında, "her yere doğru infografi ve bilgi tasarımı yapılmalıdır. Bu durum mekan farkı ve özelliğine göre biçimlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Grafik Tasarımı, İnfoğrafik Tasarımı ve Bilgilendirme Tasarımı.

Fotoğraf ve Hareketli Görüntüde Kullanılan Işığın Anlam Yaratıma Üzerindeki Etkisi

Erkan Çiçek

Fotoğraf hareketsiz görüntüdür. Anı kaydetmektir. Diğer değişle yaşamın bir kesitini kayıt altına almaktır. Zaman içerisinde teknik buluşların değişen toplum ve ihtiyaçları doğrultusunda çeşitlenmesi ile birlikte Sinema ve Televizyon mecraları keşfedilmiştir. Bu bağlamda toplumsal ihtiyaçlar içerisinde önemli bir yere sahip olan Fotoğraf, Televizyon ve Sinema gibi araçların içerik üretimi noktasında, kullanılan ışık ve fonksiyonları önem kazanmıştır. Yaşamın vazgeçilmez, hayati ögeleri vardır. "Su, hava, toprak "gibi ışık da yaşamın temel ögelerinden birisidir. Görsel algılamanın da temelinde ışık vardır. Işık, yaşantımızın içinde o kadar doğal bir ögedir ki, genellikle oluşumu, varlık nedeni, yaşantımıza etkileri ve işlevleri üzerinde durmayız. Ama ışığın olmadığı yerde ona nedenli gereksinimiz olduğunu anlarız. Işık; televizyon, fotoğraf ve film görüntüsü oluşturmada da en önemli öğedir. Aynı insan gözü gibi kameralar da görüntüyü algılayabilmek için ışığa gereksinim duyar. Çekim sırasında nesnelerin görünebilir olması, nesnelerin üzerine ışık düşmesine ve belli bir yoğunlukta ışığın yansımasına bağlıdır. Başarılı aydınlatmayla izleyicilerin ilgisi yönlendirilebilir. Aydınlatma, seyircinin dikkatini önemli özelliklere (konulara) yönlendirir. Görüntü yönetmenine, kompozisyon düzenlemesine ilişkin fırsatlar yaratır. Bu bilgilerden hareketle çalışmamızda amaç; Seçilen örnek fotoğraf karelerinde kullanılan ışık öğesinin anlam yaratımı üzerindeki etkisini ortaya çıkarmaktır. Yöntem olarak, "Çeşitli fotoğraf ve film karelerinden alınan görsellerde kullanılan ışık çeşitlerinin kavramsal açıdan irdelemesini sağlamaktır. Teknik ve Uygulamaya dayalı çalışmalar üzerinde görüntüsel, belirtisel ve simgesel okumalara da başvurulacaktır. Sonuç olarak, "Fotoğraf kareleri ve görüntü unsurları içerisinde dramatik ve psikolojik anlam yaratımı konusunda ışıklandırmanın önemi yorumlanmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fotoğraf, hareketli Görüntü, Işık ve Anlam Yaratımı.

Bakma ve Görme Bağlamında Fotoğrafik Görüntünün Yorumlanması

Erkan Çiçek

Fotoğraf, aslında bir anlamlar bütünü olarak "ifade" biçimidir. Keşfedilmesi ile bugünü arasında yaklaşık iki yüzyıl gibi kısa tarihi olan bu sanat, teknolojik gelişmelerinin de etkisi ile toplumlar arasında "anlam üretimi ve aktarımı bağlamında" yerini almıştır. Ayrıca, fotoğraf teknolojisi, çeşitli üretim sahalarından gördüğü ilgi sayesinde, akıl almaz bir hız ile geleneksel ifade biçimleri arasındaki yerini her geçen gün daha da sağlamlaştırmaktadır. Bu bilgilerden hareketle, Fotoğraf kelime anlam olarak, "ışıkla resim çizmek" anlamına gelmektedir. Foto: ışık, doğal olana; Grafi: çizgi çizmek, kültürel olana karşılık gelmektedir. Zira, Fotoğraf üretiminde "bakma ile görme" özelliklerinin sanatçıdan sanatçıya farklılık arz ettiği bilinen bir gerçektir. Fotografik görme, görünen nesneler veya olaylar hakkında fikir oluşturmak uygun nesneleri seçmek, onları diğer görüntüler içinden kadrajlayarak ayıklamak, düşünsel ve estetik olarak sunmaktır. Sadece gözle yapılan biyolojik bir performansa ancak "bakma" diyebiliriz. Lakin bakma performansımıza beynimiz ve ruhumuzu katarsak "görme" olayı gerçekleşmiştir diyebiliriz. Bakma ve görme eylemleri sonucu oluşan fotoğrafta dikine bir yapılanma söz konusudur. Bu yapılanma sosyal, siyasal, sanatsal, teknik, kişisel tarih ve fotoğrafın kendi tarihi gibi katmanlara işaret eder. Kimi bilim adamları ya da düşünürler fotoğrafı teknik boyutlarına göre sınıflandırırken kimi düşünürler onun sosyolojik, psikolojik, politik, ekonomik ve felsefi yönlerini ele almaktadırlar. Bu çalışmamızda amaç; Amerikan sanat eleştirmeni ve yazar Terry Barrett'in "işlevlerine göre fotoğrafı sınıflandırması" ışığın da "Bakma ve görme bağlamında Fotoğrafik görüntünün yorumlanması" konusu işlenecektir. Yöntem olarak "Fotoğraf göstergeleri üzerinde çeşitli alt metin okumaları yapılacaktır. Sonuç olarak Bulgu anlamında, "Betimleyici, Açıklayıcı, Yorumlayıcı, Ahlaki Yargılayıcı, Estetik Yargılayıcı ve Kuramsal Fotoğraflar eşliğinde analizler yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Fotoğraf, Bakma ve

Savunma Harcamalarının Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkileri Nelerdir?:Mınt Ülkeleri Üzerine Ampirik Bir Analiz (1970-2016)

Aslı Cansın Doker, Müge Manga

Kamu harcamalarının önemli kalemlerinden biri olan savunma harcamaları Keynesyen ve Neo Keynesyen ekole ait literatür içerisinde oldukça geniş bir biçimde tartışılmaktadır. Özellikle ikinci dünya savaşı ve sonrasında yaşanılan soğuk savaş döneminden Sovyetlerin yıkılışına kadar geçen süreçte savunma harcamaları ile ekonomik göstergeler arasındaki ilişkiler ve bu ilişkilerin yönleri politika yapıcıları tarafından kullanılmıştır. 2000'li yılların başlarında Ortadoğu coğrafyasındaki gerek siyasi gerekse de askeri hareketlilikler gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere tüm dünya ülkelerini etkilemiştir. Bu durumun en önemli gerekçelerinin başında, söz konusu ülkelerin savunma sanayilerinin gelişmişlik düzeyinin yeterli seviyede olmaması gelmektedir. Bu çalışmada, 1970- 2016 yılları arasında gelişmekte olan ülkelerden oluşan MINT ülke grubundaki (Meksika, Endonezya, Nijerya ve Türkiye) savunma harcamalarının belirleyici faktörlerini ve bu faktörlerin birbirlerine olan etkilerinin panel veri analiz yöntemi ile test edilmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, seçili ülke gruplarında ekonomik büyüme, doğrudan yabancı sermaye yatırımları ve nüfusun savunma harcamaları üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Yapılan analiz sonucunda elde edilen ampirik bulgular, MINT ülke grubunda savunma sanayine yönelik yatırım portföyünün yetersiz olması dolayısıyla doğrudan yabancı yatırımlar değişkeninin istatistiksel olarak anlamsız bulunmasından kaynaklı olarak modelden çıkarılmıştır. Kurulan modelde yer alan diğer değişkenler ile savunma harcamaları arasındaki ilişkinin ise istatiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü olduğu görülmektedir. Savunma harcamaları ile ekonomik büyüme arasında uzun dönemdeki pozitif yönlü ilişkinin varlığı, seçili ülkelerdeki, savunma harcamalarının ekonomiyi destekler nitelikte bir dışsallık yaratmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla seçili ülke ekonomilerinin savunma sanayi ve ekonomik büyüme arasındaki talep yanlı ilişkinin sürdürülmesinden ziyade, ulusal savunma sanayilerini destekleyerek güçlendirmelerinin, ekonomik büyümeleri için daha güçlü bir itici unsuru ortaya çıkaracağı ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: MINT Ülkeleri, Savunma Harcamaları, ARDL

Uluslararası İktisadi Aktörler Olarak Mülteciler: Suriyeli Girişimcilerin Davranışı Üzerine Bir Alan Çalışması

Müslüm Basılgan

Günümüzde birçok insan savaş, doğal felaketler, ekonomik zorluklar başta olmak üzere bir çok nedenden dolayı kendi ülkelerinden başka ülkelere göç etmek durumunda kalmıştır. Bu göçlerin önemli insani boyutu yanında ekonomik yanı da bulunmaktadır. Ekonomik açıdan mülteciler zamanla gittikleri ülkelerin ekonomik sistemin bir parçası haline gelmektedirler. Yapılan araştırmalarla mültecilerin girişimci olma potansiyellerinin yüksek olduğu, genel olarak yerlilerden iş istemekten kaçındıkları, yerel düzeyde satın alma güçleriyle mal ve hizmetlere olan talebi arttırdıkları ve farklı nitelikleriyle gittikleri ülkelerin gelirlerini ve üretkenliklerini olumlu yönde etkiledikleri ortaya çıkmıştır. Üstelik mültecilerin geldikleri ülkelerdeki bağlantıları ve sosyal ağları ile dış ticaret, yatırım, turizm gibi alanlarda ev sahibi ülkeye önemli ekonomik katkıları olabilmektedir. 2011 yıllında Suriye'de başlayan iç savaş nedeniyle milyonlarca Suriyeli Türkiye'ye göç etmiştir. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü verilerine göre Kasım 2019 tarihi itibariyle Türkiye'de geçici koruma statüsünde olan Suriyeli mülteci sayısı yaklaşık olarak 3,6 milyon kişidir. Bu açıdan Türkiye'de Suriyeliler tarafından kurulan şirket sayısının toplam kurulan yabancı şirket sayısına oranı da sürekli artmıştır. 2011 yıllında Suriyeli iş adamları tarafından Türkiye'de kurulan şirketlerin toplam yabancı şirket içindeki payı sadece % 2.35 iken bu oran 2018 yıllında %40'ı geçmiştir. Bu çalışmanın amacı da Türkiye'de iş kuran Suriyeli mültecilerin ekonomik davranışlarını ortaya koymaktır. Araştırma Bursa'da kolayda örnekleme yöntemi ve yüz yüze görüşmelerle 78 Suriyeli mülteci üzerinde yapılmıştır. Anket soruları Arapça ve İngilizce olarak hazırlanmış ve uygulanmıştır. Çalışmada Suriyeli mültecilerin kendi işlerini kurmada temel etkenin ücretli bir iş bulamamaları olduğu, müşterilerinin büyük kısmının Suriyeli oldukları, kuruluş sermayelerinin düşük olduğu (sadece %7.7'sinin 100.000 üzeri kuruluş sermayesine sahip olduğu), iş kurmada karşılaştıkları en önemli problemin belediyeden iş yeri ruhsatı alma olduğu, kurdukları işyerinin genellikle şahıs işletmeleri olduğu, sadece % 6.4'ünün ihracat yaptığı, karşılaştıkları en büyük problemin nakit sıkıntısı olduğu, % 53'ünün kayıt dışı çalıştığı, % 87'sinin işini büyütmek ve dışa açılmak istediği, % 78'inin başka bir işyerinden ücretli çalışmak yerine kendi işini sürdürmeyi istediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İktisatta Mülteci, Mülteci Girişimcilik, Suriyeli Mülteciler.

Ukrayna'da Türkçe Eğitimi

Fatma Açık, Nazife Burcu Takıl

Ukrayna'da Türk dilinin uzun bir tarihi geçmişi bulunmaktadır. Özellikle Osmanlı-Sovyet ilişkileri göz önüne alındığında Sovyet topraklarında yaşayan Türk nüfusunun yadsınamaz çoğunluğu ve Türkiye –Ukrayna arasında her geçen yıl artan ekonomik, ticari ve siyasi ilişkiler Türk dilinin bu coğrafyadaki gelişimini zaruri kılmıştır. Üniversiteler ve dil merkezleri bünyesinde Türkçe öğretimi yapılsa da 2017 yılında Kiev, Odessa ve Kharkiv Üniversiteleri Türkçe eğitimi vermeyi bırakmıştır. Bu durum, o coğrafyada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyenlerin imkânlarını kısıtlamıştır. Ukrayna'da Türkçenin yerini ve önemini ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada "Ukrayna'da Türkçeye duyulan ilgi ne düzeydedir?", "Hangi bölümde okuyan ve hangi sosyo kültürel yapıya sahip bireyler yabancı dil olarak Türkçeyi tercih etmektedir?", "Türkçenin seçiminde rol oynayan faktörler nelerdir?", "Diğer yabancı dillerin eğitimleriyle karşılaştırıldığında Türkçenin önem derecesi nedir?", "Türkçe öğrenenlerin öğrenme sürçleri boyunca Türk dili ve kültürüne olan tutumlarında bir değişiklik olmuş mudur?", "Ukrayna vatandaşları Türkçe eğitiminden ne derece fayda sağlamaktadırlar?" sorularına cevaplar aranmıştır. Araştırmanın yöntemini nitel veri analizlerinden fenomenoloji (olgu bilim deseni) oluşturmaktadır. Bu kapsamda Ukrayna'da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 24 gönüllü katılımcıya, 27 adet sorudan oluşan (çoktan seçmeli, açık uçlu ve kapalı uçlu) yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmış ve sonuçlar değerlendirilerek tablolaştırılmıştır. Çalışmanın bulgularında Ukraynalı öğrencilerin Türkçeyi öğrenme sürecinde zorlansalar da sonunda kendilerini rahatça ifade edebilecekleri düzeye gelebildikleri, Ukrayna'da verilen Türkçe derslerinin tatmin edici düzeyde olduğu, Ukrayna'da Türk dilini ve kültürünü öğrenenlerin bu kültürü tanıdıkça Türklere karşı olumlu bir tutum oluşturdukları, yabancı dil olarak Türkçe dersini seçenlerin çoğunun orta seviyede sosyo ekonomik düzeye sahip olduğu, Türkçenin Ukrayna'da tercih edilen yabancı diller arasında İngilizce ve Rusçadan sonra geldiği ve katılımcıların çoğunun ailesinin Türkçe öğrenmelerini destekledikleri ama ana dili Türkçe olan bir ülkede yaşamaya olumlu bakmadıkları gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle konuyla ilgili projelerin attırılması, Türkiye-Ukrayna siyasi ve sosyal ilişkilerinin (Türkçe öğrenenlerin Türklere olumlu tutum oluşturmaları göz önüne alınarak) Türkçe derslerinin arttırılması ile daha verimli olacağından hareketle Türkoloji hareketlerinin arttırılması için gerekli destek ve önemin verilmesi gibi hususlarda önerilerde bulunulmuştur. Bu bildiri Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından 04/2018-07 kodu ile desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ukrayna'da Türkçe Eğitimi, Yabancılara Türkçe Öğretimi

Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Becerileri: Dilekçe Örnekleminde

Fatma Açık

Türkçenin anadili olarak öğretiminde esas alınan dört temel etkinlik alanından biri olan yazma, zor geliştirilen bir beceridir. Eğitim sistemimizin sıkça yakınılan sorunlarından bir tanesi olan öğrencilerin yazılı anlatım yoluyla kendilerini ifade etmekte, en basit resmi yazıyı dahi yazmakta zorlandıkları gerçeği bu probleme ilişkin çalışmalar yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Yazılı anlatım konusunda yaşanan sorunlar birden çok nedenden kaynaklanabilmektedir. Bu becerinin geliştirilmesinde yaşanan güçlüğün nedenlerinden biri olarak öğretmenlerin bu konudaki yetersizlikleri olduğu ve bu yetersizliklerin eğitim fakültelerinde verilen eğitimle aşılamadığı şeklindedir. Bu bağlamda Türkçe öğretmenliği anabilim dalı öğrencileri tarafından yazılmış metinlerin incelenmesi önem kazanmaktadır. Araştırmada, yazma becerisinin kazandırılmasında ve geliştirilmesinde yaşanan güçlüklerin nedenleri arasında, öğretmen yetiştiren kurumlarda verilen eğitimin, seçilen öğrencilerin geçmişten gelen yetersizliklerinin aşılmasını sağlayıp sağlayamadığının ortaya konulmasıdır. Çalışma, aynı eğitim öğretim yılı içerisinde 1.ve 4. sınıflar düzeyinde öğrenim gören farklı 190 öğrenci üzerinden gerçekleştirilecektir. Çalışma ulaşılabilirlik, süre, kapsam gibi sınırlılıklar açısından Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri ile sınırlandırılmıştır. Çalışma zaman sınırlamasından dolayı, aynı öğrencilerin dört yıllık gelişimlerinin izlenmesine imkân vermediğinden, üniversitede alınan mesleki eğitimin öğretmen adaylarının yazma becerilerinin gelişmesine katkı sağlayıp sağlamadığı sorusuna kesin bir cevap verme iddiası taşımamaktadır. Ancak 1. ve 4. sınıflarda aynı konuda ve aynı türde yazı yazdırıldığı için bu konuda ipuçları vermesi açısından faydalı bir çalışma olacağı düşünülmektedir. Sınıf düzeylerindeki öğrencilerin yazma becerisi açısından birbirine yakın nitelikler taşıdıkları kabul edilerek kıyaslama yapılacaktır. Metinler yalnızca dilekçe elementleri açısından değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, öğretmen adayı, yazma becerisi

Statünün Gündelik Hayatta Deneyimlenmesi: Haldun Taner Öykülerine Sembolik Etkileşimci Bir Yaklaşım

Müleyke Vural, Güneş Ayas

Bu çalışmanın amacı, Haldun Taner'in dört öyküsünü temel alarak ve sembolik etkileşimci yaklaşıma dayanarak toplumsal statülerin bireyler tarafından gündelik hayatta nasıl deneyimlendiğini incelemektir. Statü bireylerin toplum içindeki konumları ile ilgilidir. Yapısal-işlevselci ve sosyal çatışmacı tabakalaşma kuramları, bu konumu belirleyen toplumsal yapıya odaklanır. Bununla birlikte bireylerin toplumsal statüleri kıyafet seçimlerinden damak zevklerine, müzik beğenilerinden tüketim kalıplarına kadar birçok tercih ve eylemleri aracılığıyla gündelik hayatın içinde şekillenmektedir. Sembolik etkileşim yaklaşımı tabakalaşmayı bireylerin gündelik hayattaki etkileşimlerine rehberlik eden ve bu etkileşimlerin bir ürünü olarak her gün yeniden şekillenen bir faktör olarak görür. Kişi toplum içindeki konumunu ve bu konumdan beklenen rolleri, başkalarıyla müzakere içinde, kendini onların yerine koyarak, onların beklentilerini tahmin etmeye çalışarak şekillendirir. Bu sembolik etkileşim sürecini analiz etmek için kişilerin eylemlerinin ardındaki motivasyona odaklanmak gerekir. Edebiyat metinleri, kurgu ürünü de olsalar, gündelik hayatta çeşitli eylemlere girişen bireylerin kendileri ve birbirleri hakkındaki düşüncelerini yansıttıkları için sembolik etkileşimci analize çok elverişli bir malzeme sunarlar. Sembolik etkileşimci yaklaşımın en önemli isimlerinden biri olan Erving Goffman'ın temel analiz yöntemi olan dramaturjik analizin doğrudan William Shakespeare'den ilhamla geliştirilmiş olması bir rastlantı değildir. Goffman pek çok eserinde gündelik hayatta toplumsal etkileşim biçimlerini analiz ederken edebi metinleri kullanmıştır. Bu çalışmada Haldun Taner'in öykülerine başvurmamızın sebebiyse, toplumsal statülerin gündelik insan ilişkilerinde tecrübe edilmesinin bu öykülerin ortak temasını oluşturmasıdır. Haldun Taner bu öykülerde bir yandan bireylerin dışsal temasları ve etkileşimleri ile sahne önünde statü kazanma veya statülerini sürdürme yönünde neler yaptıklarını gösterirken bir yandan da içsel tepkileri, anlamlandırma ve yorumlama süreçleri ile sahne arkasındaki tutumlarına işaret eder. Bu çalışmada analiz edilen Artırma, Yalıda Sabah, Yaprak Ne Canlı Yeşil ve Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu adlı öyküler bireylerin gündelik hayatlarındaki etkileşimler içinde toplumsal statüleri nasıl deneyimlediklerini ve eylemleriyle bunları nasıl yeniden şekillendirdiklerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sembolik Etkileşimcilik, Haldun Taner, Gündelik Hayat Sosyolojisi, Statü, Edebiyat Sosyolojisi

Türkçe Ders Kitaplarının Deyim Varlığı ve Okullar için Hazırlanan Deyimler Sözlüklerinin İşlevsellikleri Üzerine Bir Araştırma

Bahadır Gülden

Deyimler, dilin iletişim gücünü artıran kalıp ifadeler olarak söz varlığının önemli unsurları arasındadır. Dil açısından bakıldığında deyimlerin Türkçede önemli bir yer tuttuğu ve anlatımda sıklıkla tercih edildiği söylenebilir. Bu bakımdan öğrencilerin deyimleri öğrenmeleri hem kuşaklar arası aktarımının sağlanarak deyimlerin yaşatılması yönüyle hem de dilin sunduğu etkin iletişim gücünden öğrencilerin azami ölçüde yararlanabilmeleri yönüyle önemlidir. Deyimlerin taşıdığı anlamların öğrenciler tarafından edinilmesinde materyal olarak öne çıkan iki temel unsur ise ders kitapları ve sözlüklerdir. Söz konusu materyallerin taşıdığı nicelik ve nitelik durumu, deyimlerin hedef kitleye aktarılmasını kuşkusuz ki olumlu veya olumsuz olarak etkileyebilecek bir faktördür. Ders kitabının gerek taşıdığı deyim miktarı gerekse de deyimlerin öğrenciler tarafından edinilmesini hedefleyen yaratıcı, ilgi çekici etkinliklerin miktarı deyimler açısından ele alınabilecek nitelikler arasındadır. Sözlükler açısından bakıldığında ise hitap ettiği yaş grubunun ihtiyaç duyabileceği deyimleri içeriğinde taşımasının yanı sıra yer verilen deyimlerin açıklamalarının da hitap ettiği kitlenin anlayabileceği bir üslupla aktarılabilmesi sözlükten beklenecek başlıca işlevler arasındadır. Bu çalışmanın amacı Türkçe ders kitaplarının deyim varlığını ortaya koyarak söz konusu deyim varlığını okullar için hazırlanmış deyimler sözlükleri için bir ölçüt olarak kullanmaktır. Böylelikle sözlüklerin hedef kitlenin ihtiyacına karşılık verebilme durumu başta olmak üzere sözlüklerin niteliklerine göre çeşitli bulgular elde edilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda ise öncelikle 2018-2019 eğitim-öğretim yılında kullanılan birer adet 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitabı belirlenip kitaplardaki deyim varlığı (697) tespit edilmiştir. Tespit edilen deyimler, ortaokul seviyesi için hazırlanmış üç adet deyimler sözlüğünde taranarak her sözlüğün Türkçe ders kitaplarında yer alan deyimleri karşılayabilme oranları, deyimleri açıklama biçimleri ve sözlüklerin fiziksel özellikleri mukayese edilerek sözlüklerle ilgili veriler elde edilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yapılmıştır. İnceleme için tercih edilen ders kitapları ve sözlükler basit seçkisiz örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda ilköğretim ya da ortaokul seviyesi için hazırlandığı veya “TDK’ye uygun” olduğu özellikle vurgulanan deyimler sözlüklerinin standartlarında belirgin farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ders kitapları, deyimler sözlükleri, deyimler

İnsan Kaynaklar Uygulamaları ve Arabuluculuk

Meryem Aktolga, Hasan Ali Kaplan,

Uyuşmazlıklar, insan hayatının olağan bir parçası olarak kabul edilmektedir. Karmaşık ilişkilerin varlığı, arabuluculuğun gelişiminde etkili olan faktörlerden birisi olmuştur. Uyuşmazlık içinde bulunan tarafların bir araya getirilmesini ifade eden arabuluculuk, çalışmanın temel araştırma konusunu meydana getirmektedir. Arabuluculuk, yargı dışı ve gönüllü bir çözüm mekanizması olarak nitelendirilmektedir (Kurt, 2018: 407). Arabuluculuk, adalet erişimini kolaylaştıran bir süreç niteliği taşıması sebebiyle daha yoğun bir biçimde tercih edilmektedir (Özbek, 2007: 265). Hukuki açıdan değerlendirildiğinde arabuluculuk, yargı süreçlerine bir alternatif olarak nitelendirilmektedir. Mahkeme yoluyla çözüme alternatif olan arabuluculuk, bu yönüyle tercih edilen bir seçenektir. Arabuluculuk, anlaşmazlık yaşayan tarafların müzakere etmesini kolaylaştırmaktadır (Karacabey, 2016: 458). Bir yandan sorunlara çözüm getirmek bir yandan da yargının iş yükünü azaltmak için arabuluculuk sisteminin gelişmesi önem ifade etmektedir. Çalışmada arabuluculuğun iş hayatı özelinde açıklanması suretiyle ilerleme kaydedilmektedir. İş hayatında yaşanan anlaşmazlıklar, çoğunlukla işçi ve işverenler arasında yaşanan anlaşmazlıklar şeklinde kendisini göstermektedir. Haliyle iş hayatında anlaşmazlıkların çözülmesi noktasında işçilerle işverenler arasında arabuluculuk mekanizmasının işler hale getirilmesi için çaba gösterilmesi söz konusudur. Aksaklıkların yaşanma olasılığının bulunduğu mahkemelerde zaman kaybetmek yerine uyuşmazlıkların hızlı bir biçimde Arabuluculuk, Türkiye'de 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununda (Resmi Gazete, 22.6.2012, 28331) yer almaktadır (Erdoğan ve Erzurumlu, 2016: 31). Çalışma kapsamında yapılmış olan değerlendirmede arabuluculuğun kanuni yönü açısından bilgiler verilmiştir. Arabuluculuk Kanununa göre arabuluculuk sürecinin araştırılması, bu kapsamda çalışmada yer edinen konulardan birisidir. İnsan kaynakları uygulamaları açısından iş uyuşmazlıklarında dava koşulu olarak arabuluculuğun açıklanması, bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Çalışmanın problem cümlesi ise "insan kaynakları uygulamaları açısından iş uyuşmazlıklarının çözümünde arabuluculuğun rolleri nelerdir" olarak belirlenmiştir. Literatür taraması yöntemi kullanılarak arabuluculuk kavramı ve arabuluculuğun tarihi gelişimi açıklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Uyuşmazlık, İş Kanunu

İmalat Sanayi İşletmelerinde Öz Sermaye Karlılık Tahmini ve Nedenselliğin Karar Ağacı, Finansal Oranlar ve Makro Ekonomik Göstergeler ile Araştırılması ve Bıstistanbul Üzerinde Bir Uygulama

Sevda Selçik

Yatırım yapılabilecek kârlı işletmelerin belirlenmesi, kısıtlı kaynaklar, minimum risk ile maksimum getiriye ulaşabilmek açısından önemli bir araştırma alanıdır. İmalat sektörünün kârlılığı, ülke ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, BIST İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda 2005 ile 2017 tarihleri arasında listelenen imalat sanayi işletmelerinden öz kaynak karlılıkları piyasa gösterge faiz oranının üstünde olan işletmeler, makine öğrenmesi tahmin modellerinden karar ağacı ile 3 ay önceden tahmin edilmeye çalışılmış, öz kaynak karlılığına etki eden finansal oranlar ve makro ekonomik göstergeler ile nedensellik ilişkisi araştırılmıştır. Çalışmada kullanılan veriler Finnet, TCMB ve TÜİK'den temin edilmiştir. Çalışmada, karar ağacı tahmin modelinin genel doğruluk oranı %96 olmuştur. İşletmelerin öz sermaye karlığına en çok etki eden makro ekonomik göstergelerin, TÜFE en başta olmak üzere, öz sermaye karlılığını toplamda %10,69 oranda etkilediğini, finansal oranların ise, en başta aktif karlılık oranı olmak üzere, öz sermaye karlılığını toplamda %89,31 oranında etkilediği sonucuna varılmıştır. Hisse başına kar, likitide oranı, net satış ticari alacak oranı gibi değişkenlerin öz sermaye karlılığına etkisi tespit edilememiştir. Makro ekonomik değişkenlerden Tüfe endeks 6.76%, ÜFE endeks 1.07%, kişi başı GSYH $ değişim 1.00%, kişi başı GSYH ($) 0.89%, TRY döviz rezervi ($) 0.43%, işsizlik oranı 0.19%, ÜFE yıllık değişim oranı 0.17%, kişi başı GSYH (TRY) 0.07%, TR altın rezervi 0.02% olmak üzere işletme karlılığını etkilerken, GİNİ 0.00% ile işletme karlılığına etki etmemiştir.

Elektronik Ağızdan Ağıza Pazarlamanın Tüketici Satın Alma Niyetine Etkisi: Instagram Kullanan Kadın Tüketiciler Üzerine Bir Araştırma

Aysun Bektaş, Aykan Candemir, A. Erhan Zalluhoğlu

Tüketicilerin iletişim ve eğitim seviyelerinde gelişimle beraber internet teknolojisinin dünya çapında yaygınlaşması tüketici pazarında önemli değişimlerin önünü açmıştır. Ürün ve hizmetlere dair bilgilere ulaşmak kolaylaşırken, tüketiciler çok sayıda farklı bilgi kaynağının da etkisinde kalmaya başlamışlardır. Geleneksel ağızdan ağıza iletişim de kısa zamanda elektronik ortamdaki yerini almış, insanlar sadece yakın kaynaklardan değil dünyanın herhangi bir farklı noktasından yapılan e-wom uygulamalarına da zaman ve mekana bağlı kalmadan erişebilir hale gelmiştir. e-WOM (elektronik ağızdan ağıza pazarlama), sosyal medya, forum, blog vb. platformlarında gerçekleştirilen deneyim ve yorumların çevrimiçi platformlar aracılığıyla paylaşımı olarak ifade edilmektedir. Uluslararası araştırma kurumlarından Nielsen'in 2013 yılında gerçekleştirdiği "Reklamlara karşı Tüketici Güveni" araştırması, satın alma davranışlarında yakın çevreye ve internet platformlarında yer alan kullanıcı yorumlarına %83 oranında güven duyulduğunu ortaya koymaktadır. Mobil cihaz penetrasyonundaki artış, sosyal medya kanallarının kullanım alanlarını genişletmiş, sosyal medya platformlarını e-wom uygulamalarının sıklıkla görüldüğü bir alana dönüştürmüştür. Tüketicilerin çevrimiçi ortamlarda ürün, hizmet ve işletmeler ile ilgili gerçekleştirdiği iletişim faaliyetleri diğer tüketicilerin satın alma öncesi araştırma, alternatif oluşturma ve karar verme aşamasında etkili olabilmektedir. Gelişimini sürdüren bu platformlarda gerçekleşen ewom uygulamalarının tüketici davranışlarına etkilerini ölçmeye yönelik çalışmalar da hızla artmakta, fakat cinsiyet değişkeni özelinde tek bir platformu temel alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı, elektronik ağızdan ağıza pazarlama uygulamalarının Instagram kullanan kadın tüketicilerin satın alma kararlarına etkilerini incelemektir. Nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılarak 613 kadın tüketiciye ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular, ewom un satın alma etkisinin instagram kullanım davranışları çerçevesinde farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Elektronik Ağızdan Elektronik Ağızdan Ağıza Pazarlama (e-AAP - e-WOM), Yönetimi, çevrim içi tüketici, satın alma niyeti

Halka Açık Özel Sağlık İşletmelerinin Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlarına İlişkin Bir İçerik Analizi

Banu Bican

Küreselleşmenin etkisiyle, yeniden tanımlanan rekabet şartları örgütlerin başarılı yönetim stratejileri geliştirmeleri için, kaliteli ürün-hizmet üretimi, fiyatlandırma, dağıtım ve tutundurma gibi geleneksel faktörlerin yetersiz kaldığını; insan hakları, sosyal gelişim ve çevrenin korunması gibi sürdürülebilir kalkınma prensiplerini temel alarak başarılı olmaları gerektiğini göstermiştir. Örgütlerin faaliyetlerini sürdürürken çevre, toplum ve ekonomiyi bütünsel bir bakış açısıyla, adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde ele almaları beklenmektedir. BM (Birleşmiş Milletler), OECD, (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü), G20 (Group of 20) ve borsalar arası federasyonlar gibi pek çok uluslararası örgüt, uzun vadeli gelişme ve istikrar için iklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi ve insan hakları ihlalleri gibi giderek büyüyen sorunların bir an önce çözümlenmesi gerektiği ve çözümün de işletmelerin çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim alanlarındaki uygulamalarının artmasıyla mümkün olacağı konusunda görüş birliğine varmışlardır. Çalışmada özel sağlık sektöründe faaliyet gösteren ve hisseleri Borsa İstanbul BIST 100 ve Yıldızlar Endeksi'nde işlem gören, halka açık zincir sağlık gruplarının kurumsal sürdürülebilirlik raporları, BIST Sürdürülebilirlik Endeksi Araştırma Metodolojisi dokümanında yer alan veri seti kullanılarak incelenmiştir. Veriler, kurumların resmi internet siteleri, 'yatırımcı ilişkileri' için hazırlanan özel siteler ve SPK'nın resmi sitesi olan Kamuoyunu Aydınlatma Platformu'nda (KAP) yayınlanan bilgilerden elde edilmiştir. Araştırmada kamuya açık bilgiler kullanılmıştır. Doküman inceleme tekniğiyle elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile derinlemesine incelenmiştir. Kurumların sürdürülebilirlik açıklamalarının paydaş grupları üzerinde yarattığı etkinin boyutunun, günümüz rekabet koşullarındaki yeri ve önemine değinilerek, uygulamaların tüm toplumsal ve sosyal sistem üzerinde yaratacağı olası etkileri tartışılmıştır. Elde edilen bulgular kurumsal yönetişim, çevre, iklim değişikliği, biyo-çeşitlilik ve kurumsal sosyal sorumluluk başlıkları bağlamında sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sosyal Kalkınma, Sağlık Yönetimi

Violence In Animation Films And Its Effects On Children

Asadul Islam

This paper explains the violence shown in animation films and its effects on children. Today animation films are some of the most commonly accessed forms of entertainment among children. It can be viewed on T.V, movie theatres, smartphones and D.V.Ds. Hence; it has many positive and negative influences on the viewers as well. This research will focus on mainstream animation films and the types of character designs, such as hero (protagonist), neutral characters, villain (antagonist) and other character archetypes. A comparison will be made on the diversities of character types that make children more aggressive and depending on factors such as background, character design styles, stories, physical actions and gestures. Furthermore, topics such as characters with specific scenes and dialogues, colors and sound effects may also stimulate the character's reflection on the child will also be studied. A child could get affected by what it sees and try this to appreciate and impersonate it. During the childern's learning process, animation films excite a section in personal identification. In this, the child starts to like certain character types without understanding the difference in reality. Likewise, all kinds of violence shown in animation films are unacceptable or whether there is a hierarchy of violence i.e., whether every kind of violence is on the same level will be further analyzed. This paper will conclude with the findings on the kind of content and types of animation film characters that may lead to the constructive nature of the child's learning and behavioral development.

Anahtar Kelimeler: Animation Films, Violence, Characters Archetypes, Behaviour, Scenes

Güncel Sergileme Yöntemleri Bağlamında Rus İzlenimciliği Müzesi ve Güneşte Bir Yer Sergisi

Burak Boyraz, Ü. Irmak Şahin,

Bugünkü adı ile Rusya Federasyonu'nda Bolşevik ihtilali (1917) ve sonrasında yaşananlar sadece siyasi konu başlıkları ile sınırlı değildir. Rusların Sovyetler Birliğinin kurulmasını takiben içeride ve dışarıda farklı politikalar izlemeye başladığı bu süreç, entelektüel mecralara getirdiği yeni öneriler nedeniyle de dikkat çekicidir. Ülkedeki yazarlar ihtilalin bir uzantısı olarak 1934'de Maxim Gorky'nin (1868- 1936) öncülüğünde bir araya gelmiş ve sosyalist gerçekçiliğin Rus edebiyatının yegane rotasıolacağını beyan etmiştir. Edebiyat disiplininde geniş yankı bulan bu görüş zamanla müzik, sahne sanatları, heykel ve resim gibi diğer sanat dallarında da benimsenmeye başlamıştır. Ancak tüm popülerliğine karşın sosyalist gerçekçi yaklaşım Rus resminde derin bir geçmişi olan izlenimci üslubu geri plana itmemiştir. Rus ressamlar uzunca bir vakit izlenimci üretimler vermeye devam etmiş ve müzeler ile galeriler sergilerinde bu türden eserleri takdim etmeyi sürdürmüştür. Araştırma çerçevesinde Rusya Federasyonu'nun kendi sanat tarihinde önemli bir yeri bulunan pentür çizgisindeki izlenimci eserlerini sergileme konusunda ne tür yöntemlerden faydalandığını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaçla ülke 2019 yılının Ağustos ayında ziyaret edilmiş ve başkent Moskova'da yer alan Rus İzlenimciliği Müzesi'nde incelemelerde bulunulmuştur (Rus İzlenimciliği Müzesi izlenimci üslubun gerek Çarlık Rusya'sı gerekse Sovyetler Birliği döneminden kalan seçkin örneklerini barındıran bir müzedir). Söz konusu incelemeler sanatsal üretimlerine 19.yy sonlarında başlayan Rus ressamlar Pavel Benkov (1879-1949) ve Nicolai Fechin'in (1881-1955) yapıtlarını merkeze alan "Güneşte Bir Yer" isimli geçici sergi etrafında şekillenmiştir. (Rus resim sanatında eğitimlerini ülke içinde aldıktan sonra yurt dışına çıkan bu sanatçıların yapıtları farklı rejimlere sahip olan ülkelerdeki gündelik yaşama ışıktutmaları açısından önemlidir). İncelemelerde Rus müzeciliğinin sergileme konusundaki güncel girişimleri etüt edilirken tercih edilen araçlar ve kullanılan teknolojilere dair görsel veriler toplanmıştır. Bildiri dahilinde de benzer koleksiyonlara sahip olan Türk müzelerine sergileme konusunda yeni referanslarkazandırmak adına bu veriler üzerinden yapılan değerlendirmelere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar, Plastik Sanatlar, Müzecilik, Sergi, Sergileme.

Logosantrik Yapılar, Platon ve Çoklu Tapınım Olgusu

R. Eser Kortanoğlu.

"Eski Yunan Uygarlığının" dinsel, ekonomi-politik ve sosyo-kültürel olarak en ayrıcalıklı ve özenilen mimarisi "tapınak" olarak adlandırılmış kütle olmuştur. İçerdiği anlamlar, sahip olduğu işlevler, süslemeler ve kültürel/politik propaganda nitelikleri ile Eski Yunan uygarlığının elit sembolü olarak "temsiliyet" konumuna yükseltilmiş olan yapı, yüzyıllar boyunca değişik seviyelerde korunagelerek görsel imgelerimizde dahi belirgin bir hiyerarşi kazanmıştır. Zihinlerimizdeki görüngüde, korunagelmiş kısımları olsa da artık harabe halini almış bir Yunan tapınağı vardır. Saflığın ve bilgeliğin, dinsel ahlakın beyazlığında bir yapının görüntüsüdür bu. Zihnimizdeki tek bir fotoğraf üzerinden yüzlerce yılın romantizmini ve neredeyse anlamlandırılabilen total epistemenin kökü olduğu düşünülen yüksek bir uygarlığın varlığını içgüdüsel olarak hissederiz. Standart Model içimizde bir yerde, en derinlerde konumlandırılmıştır. Jacques Derrida bu konumlandırmayı "métaphysique de présence" ile açıklar. Mevcudiyet metafiziği, söz-merkezcilik, yapıların sabit anlamının, dile getirildiğianda zihnimizde "mevcut" olmalarıdır. Platon'dan itibaren, tüm bir Batı kültürü ve ürettiği disiplinler, kalın bir surun ardındaki mitsel polis gibi, "sabit anlamın" oldukça güven verici temeli üzerine kurgulanmıştır. Ancak maalesef anlamın (dolayısıyla kökenin) sabit olamama ihtimali de vardır. Bu şekilde düşünülecek olursa, güvenilirliği mutlak olan temelin de o kadar sağlam olamayabileceği ortaya çıkar. Anlam, dönüşüm sürecinin kendisi olursa ve hiçbir zaman tek bir anda mevcut değilse bir yapıyı model olarak tanımlayabilir miyiz? Yunan Tapınağı olarak adlandırılmış kutsal kütle, akropolisin metaforik konumuyla, zamanın "süreksizliğini" tek başına temsil edeceği o benzersiz noktaya oturtulmuştur. Ancak ya bu mutlak tekilliğin üzeri zihinsel ve uzamsal mutlak varoluş anında "ikili tapınım" ile çizilmiş ise?

Anahtar Kelimeler: Tapınım, Yunan Sanatı, Mimarlık, Felsefe, Din

Sinema-Resim İlişkisi ve Almodovar Filmlerine Etkisi

Üyesi Janet Barış

Yedinci sanat olarak kabul edilen sinema ortaya çıktığından beri kendisinden önce oluşan tiyatro, edebiyat, resim, müzik gibi sanatlardan güçlü bir biçimde etkilenmiştir. Sinemanın diğer sanatlarla kurduğu bu ilişki hikâye anlatımı dili geliştikçe farklılaşmıştır. Sinema da resim de görüntü ve anlam üzerine düşünen, üreten sanatlardır. En eski sanatlardan biri olanresim bu anlamda direkt bir biçimde göze hitap eden sinemada mizansen oluşturma süreçlerine ilham kaynağı olmuştur. Sinemayı resimden ayıran en önemli özellik görüntününhareket etmesi ve zamanın donup kalmaması ile birlikte kurgulanabilmesidir. Resim imgeyi tuvale aktarıp gerçekleştirirken, sinema ışık, ses, müzik gibi hikâye anlatımını destekleyen unsurlara sahiptir. Bu anlamda her iki sanat da zaman ve mekânı üretebilme açısından farklı olanakları kullanmaktadır. Böylelikle sinemanın estetik dili resim sanatından da yararlanarak zenginleşmektedir. Resim sanatında ressamların manzara içerisine yerleştirdiği karakterler, imgeler ve duygu durumları sinemada mizansen oluşturma diline oldukça yakındır. Birçok yönetmen bu bağı keşfetmiş ve filmlerinde oluşturdukları sahneleri tuval gibi kullanmıştır. İspanyol sinemasının en önemli temsilcilerinden biri olan Pedro Almodovar, mizansenlerinde resim sanatından sıklıkla yararlanmaktadır. Sıra dışı karakterleriyle öne çıkan, renkli sahneleriyle dikkat çeken Almodovar'ın birçok filminde ünlü ressamların eserlerinin bir yansıması mevcuttur. Yönetmen, hareketsiz imgeye sinema sanatının en önemli varlık sebebi olan görüntünün hareket etme özelliğini katmış ve imgeyi harekete dönüştürmüştür. Almodovar filmlerinin çoğunda Rönesans tablolarından modern ressamlara geniş bir alan yer alır. Rene Magritte'ten, Edward Hopper'a kadar uzanan bu ressamların resimleri bazen birebir olarak, bazen de bir esin kaynağı biçiminde kullanılmıştır. Çalışmanın amacı Almodovar filmleri sahnelerinde resim sanatından alınan referanslara yakından bakmak ve bu bağlamda sinema ile resim arasındaki ilişkiyi açımlamaya çalışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Sinema, Resim, Pedro Almodovar, Edward Hopper

Türkiye'deki Halka Açık Firmaların Net İşletme Sermayesi Kararlarının Firma Karlılığına Etkisi

Sema Turan, Rümeysa Bilgin

Bir firmanın faaliyet karlılığı, sadece gelirlerine değil firmanın faaliyetlerini etkin bir şekilde gerçekleştirmesine, diğer bir ifade ile net işletme sermayesi yönetimindeki başarısına da bağlıdır. Net işletme sermayesi cari varlıklar ile cari yükümlülükler arasındaki fark olarak da ifade edilebilir. Dinamik bir yapıya sahip olan cari varlıklar, toplam aktifler içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. İşletmelerin söz konusu varlıklara fon bağlaması kaçınılmazdır. Bu nedenle firmaların uygun kaynak yapısını oluşturmaları gerekir. İşletme sermayesine yapılanyatırım tutarının belirlenmesinde risk ve karlılık arasında bir denge sağlanmalıdır. Bu denge oluşturulduğunda firmanın karlılığı da artacaktır. Cari varlıkların uzun vadeli sermayetarafından finanse edilen kısmı net işletme sermayesini oluşturur. Uzun vadeli sermaye kalemleri yüksek maliyetli finansman kaynakları olduğundan firmaların bu maliyetin üzerinde bir getiri elde etmeleri gerekir. Alacakların, stokların, ticari borçların ve nakdin yönetimi netişletme sermayesi açısından esastır. Literatürde yer alan çalışmalarda nakit dönüşüm süresi işletme sermayesi yönetiminde etkinlik ölçütü olarak kullanılmıştır. Bu sürenin faaliyetleri aksatmayacak şekilde kısaltılmasıyla etkin bir net işletme sermayesi yönetimi mümkündür. Firmalar optimum düzeyde işletme sermayesi yatırımlarını yapar, nakit dönüşüm sürelerini kısaltabilir ve sabit varlık yatırımlarını arttırabilirlerse firma karlılıklarını arttırabilecekleri düşünülmektedir. Bu çalışmada, Türkiye'de faaliyet gösteren halka açık firmaların net işletme sermayesi kararlarının firma karlılığı üzerindeki etkisi Sistem GMM tahmincisi kullanılarak analiz edilmiştir. Bunun için, 315 finansal olmayan halka açık firmanın 2012-2018 yıllarına ait verilerini içeren bir dengesiz panel veri seti oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Net işletme sermayesi, Firma karlılığı, Nakit dönüşüm süresi, Panel veri seti, Sistem GMM tahmincisi

Zimmerman'ın Modeli Bağlamında Geliştirilen Öz Düzenlemeli Öğrenme Grup Rehberliği Programının Lise Öğrencilerinde Etkililiğinin İncelenmesi

Merve Aydın

İnsan davranışlarının bir kısmı doğuştan gelmekle birlikte bu davranışların çoğu öğrenme sonucunda ortaya çıkmaktadır. Öğrenmenin nasıl gerçekleştiği yüzyıllar boyunca merak edilen bir konu olmuş veinsanların nasıl öğrendiğini açıklamak amacıyla birçok yaklaşım öne sürülmüştür. Bu yaklaşımlardan biri de öz düzenleyerek öğrenmedir. Öz düzenleyerek öğrenme öğrencinin öğrenme sorumluluğunu üstlendiği, öğrenme süreci içerisinde amaçlar belirleyip plan oluşturduğu, çeşitli stratejiler uygulayarak düşünce, duygu ve davranışlarını bu yönde düzenlediği karmaşık bir beceridir. Öz düzenlemeli öğrenme sonucunda öğrencilerin kendi öğrenmelerine ilişkin farkındalıkları artmakta, öğrenciler en iyi öğrenmelerinin nasıl gerçekleştiğini keşfetmekte, öğrenme süreçlerinin sonundakendilerini değerlendirmektedir. Tüm bu faaliyetlerin sonucunda ise akademik başarılarının artması beklenmektedir. Ulusal alan yazın incelendiğinde öz düzenlemeli öğrenme ile ilgili sınırlı sayıda araştırma yapıldığı, bu araştırmaların da çoğunlukla ilişkisel çalışmalar olduğu görülmüştür. Bu çalışma ise Zimmerman'ın modeli temel alınarak geliştirilen grup rehberliği programının etkililiğinin incelendiği deneysel bir araştırmadır. Araştırmanın ulusal alan yazında bir ilk olması, alan çalışanları tarafından lise öğrencilerinin öz düzenlemelerini arttırmalarına yönelik yapılacak çalışmalara bilgi sağlaması ve gelecekteki araştırmalara yol göstermesi bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir. Çalışmada Zimmerman'ın modeli bağlamında geliştirilen öz düzenlemeli öğrenme gruprehberliği programının etkililiğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma ön test son test kontrol gruplu deneysel model kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Öz Düzenleyerek Öğrenme Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya 11. sınıfta öğrenim gören deney ve kontrol grubunda 10'ar kişi olmak üzere toplam 20 öğrenci katılmıştır. Program 50'şer dakikalık 5 oturumda yürütülmüştür. Verilerin analizinde Mann-Whitney U-Testi ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarında öz düzenleyerek öğrenme konusunda deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre anlamlı bir şekilde farklılaştıkları tespit edilmiş, grup rehberliği programının öz düzenleyerek öğrenme düzeylerini arttırdığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öz Düzenlemeli Öğrenme, Grup Rehberliği, Lise Öğrencileri

Türk Ulus İnşa Sürecinde "Rıza Kültürü": Şeref Kitabı Örneği (1937)

Hümeyra Türedi

Ulus-inşa süreçlerinin çok yönlü analizi, bazı yeni kavramların ortaya çıkışına zemin hazırlamaktadır. Victoria Grazia'nin "rıza kültürü" kavramı da Türk ulus-inşa sürecine farklı bir yaklaşım katabilir. Rıza kültürü sayesinde toplum, yeni yönetim sisteminin bir öncekine göre daha iyi olduğuna kanaatgetirmekte ve yeni rejime "rıza" göstererek, meşruiyetini sağlamaktadır. Rıza kültürü oluşturma çalışmalarının iktidarlar tarafından ulus-inşa süreçlerinde yaygın olarak kullanıldığına yönelik araştırmalar göz önüne alındığında, Türk ulus-inşa sürecinde "rıza kültürü" oluşturulması sorunsalına ışık tutmak yerinde olacaktır. Bu bağlamda içerik analiz metoduyla incelenen Şeref Kitabı, rıza kültürünün toplumdaki varlığıyla ilgili ortaya çıkardağı sonuçlar açısından dikkate değerdir. Şeref Kitabı (1937); öğrencilerin Mustafa Kemal ve Cumhuriyet ile ilgili düşüncelerini konu alan şiir ve metinlerden oluşmaktadır. Kitap için İlkokullardan 12, ortaokullardan 19, meslek okullarından 3, sivilve askeri liselerden 14, öğretmen okullarından 1, azınlık okullarından 2 yazı seçilmiştir. Bu metinler veşiirler, Bakanlık tarafından bir kitap haline getirildikten sonra yayınlayarak tüm okullara dağıtılmıştır. Yapılan inceleme neticesinde elde edilen bulgulara göre kitapta Osmanlı Devleti "karanlık, fena, kanunsuz, kötü idare" gibi kavramlarla eşleştirilmekte, Osmanlı Devleti'nin "milletin başına bela"olduğu, "nizam ve kanun" tanınmadığı "keyfi idare"yle yönetildiği belirtilmektedir. Osmanlı devrinin "işkence ve korku devri" ile eş olduğu vurgulanırken, Osmanlı Devletindeki Türkler "deniz ortasına düşüp etrafından yardım bekleyen bir yavru"ya benzetilmekte; Devlet ise "masum kanları"yla beslenen bir despotluk olarak anılmaktadır. "Padişahların hainliği"nin en üst seviyede olduğu bu despotlukta, "astığım astık, kestiğim kestik" anlayışının hâkim olduğuna yönelik vurgular dikkatçekicidir. Buna karşılık, Türkiye Cumhuriyeti, "aydınlık", "şerefli", "kurtarıcı", "güneş", "medeni", "ışıksaçan", "asillerden asil", "yükseklerden yüksek", "mucize" gibi metaforlarla anlatılmaktadır. Osmanlı döneminin kanunsuzluğuna yapılan vurgu, Cumhuriyet döneminde kanunların gücü vurgusuyla birlikte değerlendirildiğinde, özellikle hürriyet, hukuk düzeni ve demokrasi bağlamında toplumda bir"rıza kültürü"nün oluştuğu yönünde bir çıkarımda bulunulabilir. Ayrıca kitabın bakanlık eliyleyayımlanması ve okullara gönderilmesi de bu "rıza kültürü"nün yaygınlaştırılma çabası olarak görülebilir.

Anahtar Kelimeler: Ulus-inşası, Osmanlı, Şeref Kitabı, Rıza Kültürü.

Erken Cumhuriyet Döneminde Sağlıklı Bir Beden İnşası: Çocuk Dergilerinde "İzdivaç Öjeniği"

Sevcan Başboğa Özen

Cumhuriyetin ilanı sonrasında Cumhuriyeti kuran kadronun karşılaştığı önemli sorunların başında sahip olunan nüfusun sağlığı meselesi gelmekteydi. Zira ülke nüfusu, Balkan, I. Dünya ve Millî Mücadele savaşları sürecinde azalmış, bunun yanında salgın hastalıklarla boğuşan, hastalıklı, zayıf, cılız bir nüfus yapısı ortaya çıkmıştır. Hem ülke güvenliğinin hem de ekonomik kalkınmanın sağlanabilmesinin de önemli bir unsuru olan bu sorunu aşmak, yetiştirilecek, sağlıklı, gürbüz, güçlü nesillerle mümkün olabilecekti. Bu bağlamda erken Cumhuriyet dönemi nüfus politikalarının bileşenlerinden biri de Öjenik yaklaşımlardır. Öjenik politikalar, özellikle 20. Yüzyıl başlarında Avrupa'da Almanya, Fransa, İtalya, Britanya, Kanada, İskandinav Ülkeleri, Sovyetler Birliği ve Bazı Latin Amerika ülkelerinde yaygınlık kazanmıştır. Türkiye'de Öjeni düşüncesinin devlet ve nüfus politikaları bağlamında tartışılmaya başlanması Cumhuriyet döneminde, özellikle 30'lu yıllarda gerçekleşmiştir. Batı'da daha çok ırkın ıslahı, seçkin ve sağlıklı nesiller elde etme çabası çerçevesinde şekillenen öjeni düşüncesi, erken cumhuriyet dönemi toplumunda sağlıklı, güçlü, gürbüz bir nüfus yaratma çabası olarak ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda bu bildiride, erken cumhuriyet döneminde nüfusun sağlıklı olması, sağlam ve güçlü bedenlere sahip çocukların yetiştirilmesi çabaları çerçevesinde öjeni düşüncesi ve bunun bir unsuru olarak "izdivaç öjeniği" olarakadlandırılan evlilik öjeniğine odaklanılmıştır. Bu metinde erken cumhuriyet dönemi çocuk dergilerinde öjeni meselesinin ne olduğu, hangi koşullarda, hangi amaçlarla ortaya çıktığı, ne şekilde uygulandığı, bu meselenin hangi söylemler çerçevesinde şekillendiği anlaşılmaya çalışılmıştır. Bununla beraber erkencumhuriyet döneminde ortaya konulan öjenist söylem ve pratiklerin Avrupa'daki yaklaşımlardan hangi yönleriyle ayrıldığı sorunsallaştırılmıştır. Bu çalışmada söylem analizi yöntemi kullanılmış, çalışmanın ana kaynağını ise erken cumhuriyet dönemi çocuk dergi ve gazeteleri oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erken Cumhuriyet Dönemi, Çocuk Dergileri, Bedensel Sağlık, Öjenizim

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Gerçekleşen Birleşmelerde Ortakların Pay ve Haklarının Korunmasının Hukuki, Finansal ve Muhasebesel Analizi

Barış Cihan Cantürk, Bertaç Şakir Şahin

Küresel ticaretin gelişmesiyle birlikte şirketler, gerek rekabet avantajı sağlamak gerekse kendi iç dinamiklerini düzenleyerek günün ihtiyaçlarını karşılamak için yeniden yapılandırma yoluna gitmektedirler. Nitekim 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("TTK") ile birlikte ilk defa detaylı düzenlemelere kavuşan yeniden yapılandırma işlemlerinden en yaygınını da birleşme oluşturmaktadır. İşte bu derece yaygın olan birleşmelerin hukuki, finansal ve muhasebe bilimi açısından önemli sonuçları olduğu yadsınamaz bir gerçek olup bu önemli sonuçların başında ortakların birleşme sonrası durumu gelmektedir. İşte bu noktada devreye giren "pay sahipliğinin devamı" ilkesi tarafların menfaatlerini dengelenmeye çalışmaktadır. Bunun için de ortaklık paylarının ve haklarının hukuki boyutlarıyla ve finansal açıdan belirlenebilmesi, ardından ortaklığa ilişkin durumun muhasebe kayıtlarına alınması önemli bir süreç teşkil etmektedir. Biz de çalışmamızda öncelikle, (i) Türk Ticaret Kanunu anlamında şirket birleşmelerinde ortaklık pay ve haklarının korunmasının hukuki boyutunu inceleyecek, ardından (ii) bu pay ve hakların intikalindeki finansal süreçleri irdeleyecek, müteakiben (iii) birleşme işleminin ortaklar ve ortaklık açısından yarattığı sonuçların muhasebe kayıtları ve finansal tablolara nasıl yansıdığını göstereceğiz. Nitekim bu sayede çalışmamızda hem ortaklık pay ve haklarının korunmasının hukuki boyutunun ele alınması hem de değerleme ve hesaplama yöntemleri ile bu hukuki sürecin finansal kayıtlara yansımasının ortaya konulması, (i) literatür açısından, sürecin multi-disipliner bir yaklaşımla değerlendirilmesi sebebiyle önem arz ettiği gibi, (ii) uygulama açısından da, -özellikle paylarının intikalinde değerleme ve hesaplama örnekleri nedeniyle- önemli bir ihtiyacı karşılamış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Birleşme, Ortak, Ortaklık Hakkı, Ortaklık Payı, Değerleme

6361 Sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu Uyarınca Finansal Kiralama Sözleşmesinin Fesih Yoluyla Sona Erdirilmesi

Barış Cihan Cantürk

Yirminci yüzyılın üçüncü çeyreğinden itibaren ülkemizde yaygınlaşmaya başlayan finansal kiralama sözleşmesi ilk defa kanunlaştırıldığı 1985 yılından bu yana önemli tartışmalara konu olmuştur. Gerek Mülga 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun ("FKK") getirdiği düzenlemeler, gerek uygulamanın ihtiyaçları, bu hukuki bilgi şöleninin farklı mülahazalarla bezenmesini sağlamıştır. Nitekim bu tartışmaların en önemlilerinden biri de finansal kiralama sözleşmesinin sona ermesi ve erdirilmesidir. Öğretideki değerlendirmelerin neticesinde, 2012 yılında 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ("FFFK") yürürlüğe girmişse de, FFFK'nın; sözleşmenin sona ermesine ilişkin öğretideki fikir ayrılıklarını sona erdirdiğini, diğer bir anlatımla getirilen eleştirilerin tamamını giderdiğini söylemek pek mümkün değildir. Giderek, FKK'nın bir kısım eksiklerini giderme gayreti güden FFFK, bu defa sözleşmenin sona erdirilmesinde başkaca sorunlara bizatihi kendisi yol açmıştır. Çalışmada, FFFK tahtında finansal kiralama sözleşmesinin fesih yoluyla sona erdirilmesinin tetkiki amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, öncelikle finansal kiralama sözleşmesi kavramı ve sona erme halleri genel hatlarıyla ele alınmıştır. Akabinde çalışmanın omurgasını oluşturan finansal kiralama sözleşmesinin fesih yoluyla sona erdirilmesi hali incelenmiştir. Bu çerçevede öncelikle feshin nedenleri; (i) temerrüt, (ii) sözleşmenin ihlali, (iii) tasfiye ve (iv) işlem temelinin çökmesi olmak üzere dört ana alt başlık altında değerlendirilmiştir. Feshin sonuçları ile finansal kiralama sözleşmesinin dönme yoluyla sona erdirilmesi ise müteakip başlıkları oluşturmaktadır. Nihayet, çalışmada ortaya konulan önemli tartışmalar ile bunlara dair kanaatlerimizi içeren sonuç bölümüyle çalışma noktalanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Kiralama, Fesih, Sona Erme, Finansal Kiralama Sözleşmesinin Sona Ermesi, 6361

Yeni Belgeler Işığında Soğuk Savaş Döneminde Türkiye'de Yapılan Askeri Darbeler ve Amerika

Murat Kasapsaraçoğlu

Soğuk Savaş dönemi dünyanın olduğu kadar Türkiye'nin de siyasal, ekonomik, sosyo-kültürel ve askeri dönüşüm geçirdiği bir dönemdir. Bu dönemin Türkiye açısından en önemli özelliklerinden biri 27 Mayıs 1960 darbesinden itibaren ordunun siyasetteki ağırlığının günden güne artması ve askeri otoritenin siyasi otorite üzerinde sallanan bir demokles kılıcına dönüşmesidir. Bunun sonucunda da Türkiye yirmi yıl gibi kısa bir zaman aralığına iki askeri darbe ve bir muhtıra sığdırmıştır. Türkiye'de yaşanan askeri darbelerde Amerikan etkisi 27 Mayıs 1960'tan bugüne Türk siyasetinde ve toplumunda çokça tartışılan konulardan biridir. Yaşanan gelişmeler analiz edildiğinde, Soğuk Savaş döneminde Türkiye'de yaşanan 27 Mayıs, 12 Mart ve 12 Eylül askeri darbelerinde Türkiye'nin iç siyasetinden ve dinamiklerinden kaynaklanan sebepler kadar uluslararası sistemden ve Türkiye'nin dış politika tercihlerinden kaynaklanan sebeplerin de rol oynadığı görülmektedir. Bu çalışmada Soğuk Savaş dönemi boyunca Türkiye'de yaşanan askeri darbelerde Amerikan etkisi analiz edilecektir. Çalışmanın temel argümanı Türkiye'de yaşanan askeri darbelerde Amerika'nın doğrudan ya da dolaylı olarak etkili olduğu ve darbelerin sonucunda Türkiye'nin Amerika'nın etkisine daha fazla girdiğidir.

Türkler Dünyasında Çin ve 21. Yüzyılda Çin Tarzı Faşizm

Abdürreşit Celil Karluk

Türkler Dünyası için İslamiyet öncesinde en büyük tehdit olarak görülen ve bilinen Çin, Talas savaşındaki (751) mağlubiyetinden bin sene sonra (1755) Türklere akraba olan Mançuların yardımı ile Türkistan topraklarının doğusunu işgal etmeye başlamıştır. İşbu süreç 1946 Yalta antlaşması ve SSCB ile ÇKP arasında yapılan açık ve gizli antlaşmalar ile 1955 yılında tamamlanmıştır. ÇKP yönetimi Mao sonrası başlattığı ekonomik reform ve endüstrileşme hamleleri ile çok önemli büyüme ve kalkınmışlığı yakalamıştır. Çin milletinin asırlık rüyası ve binlerce yıllık ülküsü olan "Xiyü"'ye hâkim olma stratejisi 2013 yılında Xi Jinping tarafından deklare edilen "Bir Kuşak Bir Yol" projesi ile hayata geçirilmeye başlanmıştır. Hasımlarınca denizlerde kuşatılan Çin için yegâne çıkış yolu ve kapısı olan Türkler dünyası daha da önemli hal almıştır. Çin'in tarihsel hafızası emperyalist dünya görüşüne göre, Türkler, onlar tarafından yönetilmesi en kolay eski komşusudur. Bundan dolayı ilgili Türk ülkeleri ile çok yönlü ilişkiler kurarak kendi çıkarlarını azami düzeye çıkartırken, ilgili ülkeleri edilgen konumda tutmayı da başarmıştır. Bu başarıya paralel olarak işgal ettiği Doğu Türkistan Türklerine yönelik topyekûn imha politikasını Bir Yol Bir Kuşak projesiyle birlikte olabildiğince hızlandırmıştır. 2016 yılının sonlarından itibaren başlayan geniş ve kitlesel tutuklamalar, ceza kampı uygulaması aradan 3 sene geçmesine ve uluslararası toplumun şiddetli eleştirilerine rağmen devam etmektedir. Bu çalışma nitel araştırma yöntemi ile yürütülmüş olup bir nevi durum çalışması niteliğindedir. Çalışmamızda Çin'in tarihsel hafızasının sürekliliğini koruyan üç bin yıldır değişmeyen yazı sistemine dayalı medeniyet hazinesinden beslenen emsalsiz fakat evrensel değerlerle anlaşamayan özgüveni ile egemen olduğu sınırlar içindeki farklılıklara yönelik gayri insani uygulamalarından Doğu Türkistan'da inşa ettiği ve en az 3 milyon Müslüman Türk'ü hapis ettiği modern ceza kampları ve Türklere yönelik faşist uygulamaları mercek altına alınacaktır. Ayrıca, imha politikasının hedefindeki Türklerin komşusu, akrabası olan Türk-İslam dünyası ile çok yakın ve üst düzey ilişkileri nasıl kurduğu, sürdürdüğü gerçeği de açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkler Dünyası, Çin, Doğu Türkistan, Faşizm, Ceza Kampları

Karma-Melez Çizime Dayalı Temsil Biçimlerinin Mekân Tasarımı İçin Değerlendirilmesi

Fırat Küçükersen, Özge Kandemir

Düşüncenin gelişimi ve dışa aktarımı için temsil edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle tasarımcılar düşüncelerini görünür kılmak ve iletişime geçmek için temsillere başvurmaktadır. Rönesans dönemiyle tasarımda kurumsallaşan ve görsel bir temsil aracı olarak tanımlanan çizimlerin günümüzde; geleneksel, dijital ve karma-melez yöntemlerle açığa çıktığı görülmektedir. Özellikle çizim araç ve ortamlarının ardıl ya da iç içe kullanımlarının giderek önem kazandığı güncel tasarım yaklaşımlarında, Ganshirt (2007)'in de ifade ettiği gibi fikirleri temsil etmenin yolları arasındaki sınırlar daha geçirgen hale gelmiştir. Ele alınançalışma kapsamında, günümüzde giderek değer gören karma-melez yöntemlerin düşünmeye, çizmeye ve tasarlamaya yönelik etkilerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çizimler düşüncenin ortaya konup geliştirilmesini sağlayan araçlar olarak değerlendirildiğinde, çizime dayalı temsil biçimlerinin tekil ve sıralı kullanımının tasarımcının yaratıcılığını ve düşünmebiçimini belirli bir noktaya taşıdığı; çoklu ve iç içe kullanımlarının ise düşünme-tasarlama arasındaki ilişkiyi çok yönlü bir biçimde genişletebildiği dikkat çekmektedir. Geleneksel ve dijital yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma-melez çizim yöntemlerinin tasarımın yalnızca temsiline yönelik kullanılmadığı; özde yeni bir düşünme ve tasarlama biçimini olanaklı kıldığı.

Anahtar Kelimeler: Mekân Tasarımı, Mekân Tasarımında Temsil, Karma-Melez Çizim Yöntemleri

İş Yaşam Kalitesi: Sağlık Personeli Üzerinde Bir Araştırma

Furkan ÇELEBİ

Sağlık sektöründe çalışan personel üzerine yapılan bu araştırmada, çeşitli kadrolarda görev yapan personelin iş yaşam kaliteleri hakkında bilgi edinmek amaçlanmaktadır. İş yaşam kalitesi düzeylerinin kadrolara göre değişiklik gösterip göstermediği ve de iş yaşam kalitesinin dört boyutu açısından da herhangi bir değişiklik olup olmadığını araştırmak da çalışmanın amaçları arasında yer almaktadır. Araştırma kapsamında Yozgat Şehir Hastanesinde 2017 yılı mayıs ayı içerisinde çeşitli zamanlardaanket yapılmıştır. İki bölümden oluşan ankette ilk bölümde demografik sorulara yer verilmiş, ikinci bölümde ise iş yaşam kalitesi ölçeği kullanılmıştır. Ankete katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır ve katılımcılar kolayda örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. 13 hekim, 25 sağlık memuru, 85 hemşire ve 7 idari memur olmak üzere toplam 130 kişi çalışmanın örmeklemini oluşturmuştur. Öncelikle demografik bulgular incelenmiş ve 42 erkek 88 kadından oluşan örneklemde 70 kişinin evli 60 kişinin bekar olduğu görülmüştür. 89 katılımcının 5 yıl ve daha az süredir kurumlarında çalıştığı, 91kişinin ise 30 yaş ve altında olduğu gözlemlenmiştir. Eğitim düzeylerinde ise dağılımın daha yakın olduğu görülmüştür. Ölçek ile ilgili analizler incelendiğinde ise öncelikle ölçek güvenilirliği test edilmiş ve 0,787 KMO değerine ulaşılmıştır. 4 boyuttan oluşan anketin faktör dağılımlarının 0,537 ile 0,890 arasında değerler aldığı ve içinde bulunduğu yapı ile uyum sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. 1 ile 5 arasında puanlanan ölçeğin ortalaması ve kadrolara göre dağılımları incelendiğinde ise katılımcıların 2,97 ortalama ile iş yaşam kalitesi düzeylerinin orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 3,13 ortalama ile hemşirelerin iş yaşam kalitesi seviyesi diğer kadrolara göre daha yüksek çıkmıştır. Ölçeğin boyut ortalamalarına bakıldığında ise hekimlerin iş yaşam dengesi boyutunda verdikleri cevapların ortalamasının 1,87 olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuca göre hekimlerin iş ve özel hayatları arasında dengesizlik olabileceği söylenebilir. Ayrıca iş yükü ve mesai saatlerinin aile yaşantısını olumsuz etkileyebileceği çıkarımı yapılabilir. Yönetimsel davranışların değerlendirildiği başka bir boyutta ise hemşirelerin 3,53 ortalaması ile yönetim kademesinin astlara verdiği önem ve değerin ortalamanın üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum yöneticilerin gelişim ve problem çözme gibi durumlarda astlarına desteğini de ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş Yaşam Kalitesi, İş Yaşam Dengesi, Sağlık Personeli,

Hemşirelerin Yıkıcı Liderlik Algıları

Furkan ÇELEBİ

Bu çalışmada sağlık personelinin oldukça büyük bir kısmını oluşturan hemşirelerin yıkıcı liderlik algılarını tespit etmek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda iki bölümden oluşan anket formları oluşturulmuştur. İlk bölümde demografik özelliklere, ikinci bölümde ise yıkıcı liderlik ölçeğine yer verilmiştir. Tamamen gönüllülük esasına dayanan ve kolayda örnekleme yöntemine göre seçilen 300 hemşire bu çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Örneklem grubu Samsun'da kamu hastanelerinden seçilmiştir. Yönetici pozisyonundaki lider davranışlarının çalışanlar üzerinde olumlu ya da olumsuz etkileri büyük olabileceğinden dolayı bu çalışmanın sonuçlarının önem arz edebileceği düşünülmektedir. Demografik özellikler incelendiğinde hemşire kadrosunda çalışanların %86,7'sinin(260 katılımcı)kadınlardan 40 katılımcının ise erkeklerden oluştuğu görülmüştür. Yaş grupları itibariyle ağırlıklı kesimin %46,3 oranla 30-39 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcı hemşireler arasında 20 kişinin doktora eğitimini tamamladığı da oldukça dikkat çekmektedir. Katılımcıların %75,3'ü evli ve toplam görev sürelerine göre hemen hemen eşit bir dağılım olduğu da araştırma verileri arasında yer almaktadır. İkinci bölümde ise aşırı otoriterlik, liderlik için yetkin olmamak, etik dışı davranış, teknoloji ve değişime direnmek, astlara karşı duyarsızlık ve adam kayırma alt unsurlarından oluşan yıkıcı liderlik algıları için verilen cevaplar incelenmiştir. 1 en düşük ve 5 en yüksek puan olacak şekilde bu aralıkta değerler alacak olan ortalamalar incelendiğinde yıkıcı liderlik algısının 2,38 ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu tespit ışığında hemşirelerin yıkıcı liderlik algılarının düşük olduğu söylenebilir.Boyutlar açısından bakıldığı zaman ise teknoloji ve değişime direnme boyutunun ortalamasının 2,02 olduğu görülmektedir. Bu sonuç da yönetici pozisyonundaki liderlerin bu tip davranışlardan kaçındığı söylenebilir. En dikkat çekici sonuç ise adam kayırma boyutunun 3,07 ortalamaya sahip olmasıdır. Katılımcı hemşirelere göre en yüksek boyut ortalaması adam kayırma boyutunda tespit edilmiştir. Buda bizlere katılımcı hemşirelere göre yöneticilerinin adam kayırma davranışlarını sergilediği ya da sergilemeye yatkın olduğunu göstermektedir. Sağlık sektöründe yapılan bu araştırmanın sonuçlarına göre yıkıcı liderlik çok zayıf şekilde algılanmakta, adam kayırma davranışları daha çok görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yıkıcı Liderlik, Liderlik, Lider, Yönetici, Adam Kayırma,

Azerbaycan ve Türkiye Cumhuriyetlerinde Ortaögretim Ders Kitaplarını Değerlendirme Kriterlerinin Karşılaştırmalı Analizi

Piralı Aliyev

Amacımız, Azerbaycan'da ve Türkiye'de ortaögretim için hazırlanmış edebiyat ders kitablarını degerlendirme kriterlerini karşılaştırmalı şekilde analiz etmek ve üstün yönleri belirlemektir. Önemi. Ders kitabları, öğrencileri öğretiyor, eğitiyor (kültürleştiriyor) ve geliştiriyor. Bu konuların yansıtılması karşılaştırmalı olarak analiz edilmektedir. Yöntem. Azebaycan'da ders kitabları 100 puanlık ölçek üzere; 3 kategoride: 1) içerik: standartlara uyulması; gerçeklerin bilimselliği, netliği, güvenilirliği; didaktik taleplere uyulması; materyallarin basitten bileşiğe doğru dizisi; entegrasyon; cinsiyet, ırk, etnik ve din konuları; milli manevi değerlerin öğretilmesi; çalışmalarda yaratıcılık, çeşitlilik, yaş düzeyine uyum; bütüncüllüğün sağlanması; bağımsız eğitime olarak sağlanmasə; interaktif eğitim tabının oluşturulması; kapalı, açık tip ödevlerin sayısının orantılılığı; teorik bilgilerle praktik ödevler arasında vahdet; 2) dil ve yazı üslubu: dil ve üslup arasından öğrencinin yaş düzeyine uyum; dil kuramlarına uyulması; kelime hazinesinin ve konuşma yeteneğinin delişiminin dikkate alınması; yeni kelime ve terimlerin açıklaması; 3) tasarım, resim ve illüstrasyonlar / sanatsal düzen: resm ve illüstrasyonların özgünlüğü, metne uyarlı olması, anlatım gücü ve açıklığı, çekicilik ve öğredici ilgisinin göz önünde bulundurulması olarak değerlendirilmekdedir. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlügü "Ortaögretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi" öğretim programının (2017) "2.3.1. Ders kitabı yazımında dikkat edilecek hususlar"da (Sayfa 19) edebiyat dersine ilişkin özelliklerden: yazarlar, şairler, edebî dönemler, akımlar, kavramlar vb. hakkında bazı temel bilgiler; dinleme ve konuşma çalışmaları; edebiyat terimleri; konuya uygun görsel unsurlar; "Ünite Değerlendirme Çalışmaları; metinlerin birincil kaynaktan alınması; seçilen metinlerdeki dizgiden kaynaklanan yazım ve noktalama hatalarının düzeltilmesi; seçilen metinlerdeki standart dışı kullanımların, yazarın tercihi veya döneme özgü olduğu hususu belirtilmiştir. Karşılaştırmalı analizden çıkardığımız sonuç şu; Azerbaycan'da uygulamada genelkriterler kullanılırken, Türkiye'de kullanılan kriterler somut bir derse aittir ve bu özelliği, kriterlerin üstün yönünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Ders kitabı, kriteri, konu, üslup, tasarım

Mark Twain'in 'Tall-Tale Öykücülüğü' Kapsamında Zıplayan Kurbağa Hikayesinin İncelemesi

Tolga Alver

Çalışmamızda Mark Twain'in öykücülüğü çerçevesinde 'tall-tale' öykü yöntemine odaklanarak Calaveras'ın Meşhur Zıplayan Kurbağası eserini inceledik. Amacımız, Mark Twain'in öykücülükanlayışının genel bir değerlendirmesini yaparken; özelde Calaveras'ın Meşhur Zıplayan Kurbağası öyküsüne yoğunlaşarak 'tall-tale' öykü yöntemini nasıl kullanıldığını açıklamaktır. Mark Twain'in öykücülük anlayışındaki yergi ve güldürü unsurlarını içerisinde barındıran Calaveras'ın Meşhur Zıplayan Kurbağası öyküsünü dil ve üslup, karakterler, konu ve olay örgüsü anlamında da ele aldık. Tall-tale etkisi Mark Twain'in eserlerinde sıkça görülmektedir. Bu şekilde yazılan öykülerde kişiler, kişilerin konuşma ve davranışları gerçektekine uygundur. Ancak anlatılan olaylar akıl almaz bir biçimde abartılmıştır. Sıradan bir kişi olan kahramanın kurnazlığı ile soylu ve okumuş kimselere karşı galip gelişi sık rastlanan konulardan biridir. Mark Twain; yazılı halk öykülerinin geleneğini de sürdürerek yarı şaka, yarı ciddi, hüzünlü bir güldürü ile hoşgörülü bir yergiye de öykülerinde yer verir. Mark Twain, eserlerinde ve bilhassa kahramanlarını oluştururken gerçekçilik akımı ile 'tall-tale' anlatımını birleştirmiştir. Twain'in hikayelerinde kullandığı karakterler gerçek dünya ile mücadele eden ve hayatta kalmaya çalışan karakterlerdir. Esasen bu karakterler varoluşçudurlar ve okuyucuyu kahramanlara olan inanç noktasında sorgulamaya iterler. Mark Twain, insana ve insanlığa olan güvenini yitirmiş ve ideal kahramanı sorgulamıştır. Hikayede 'tall-tale'lerde görülen gerçeküstü anlatım şekli vardır. Bir kurbağaya taklalar atması için çaba sarf etmek tam da buna örnek olarak gösterilebilir. Twain, metnin mizahı için bir kısım anlatıcıların lehçesini kullanmıştır. Hikayenin temalarından biri, Doğu ile Batı arasındaki kültür çatışmasıdır. Hem Doğu hem de Batı'nın önyargılarının kayıtsız olabileceğini ortaya koyan ve Amerika'nın edebiyat kavramını ve Amerika'nın demokraside büyük bir deney olarak sembolik ağırlığını yaymakla güvenebileceğini göstermekte olan Twain'in hikayesi bir alegori olarak okunabilir.

Anahtar Kelimeler: Twain, öykü, tall-tale, alegori.

Bağımsızlık Devrinde Azerbaycan Şiirine Bir Bakış

Rena Ismayilova

Çağdaş Azerbaycan edebiyatında özgürlük fikirleri söylerken, ilk hatirlanan 1960'lı yılların şiirleridir. Ama, 1960 yıllar şiirinde özgürlük, bağımsızlık arzuları çiçeklenmeye başlasa da, özgür söz demek, özgürlük arzularını dile getirmek zor olmuş, şairlerin istekleri içlerinde boğulup kalmıştır. Ya da bu fikrin ifade tanımı, diğer halkların ve diğer devletlerin özgürlüklerinin tasvirleri için ana hatt haline gelmiştir. 20 Ocak 1990'dan sonra özgürlük, edebiyatımızın ana teması oldu. Halk şairi Sabir Rustamhanlı'nın şiirinde birlik, özgürlük ve bağımsızlık çağrısında bulunma arzuları güçlü ve etkiliydi. Kanlı 20 Ocak gecesini hatırlamamız gerekirse, halk şairi Qabil'in "Mersiyye"siyada düşer. Şairin şiir kahramanı 20 Ocak gecesinde yaşadığımız, şahit olduğumuz faciayı Kerbela musibetine benzetiyor, o dehşetten qeyzlənir, isyan ediyordu. Şiirde, öfke ve öfke içinde bir şairin kalp atışı duyulur. Halk şairi Qabil, Bahtiyar Vahabzade, Halil Rza Ulutürk, Memmed Araz, Nebi Xezri,Cabir Novruz, Sabir Rüstemhanlı, Zelimhan Yakup ve diğerleri toplumsal-siyasi olaylara kendi ilişkilerini şiirle ifade ediyorlardı. Şüphesiz, bu şiir örneklerinde amaç, fikir biriydi. Halkın zor ve ağır gününde ona dayanak olmak, masum evlatların kurşunla öldürülmesine itiraz sesini yüceltmek, halkın hakkını savunmak, savaş döneminin şiirinde haksızlığa, nankorluğa, qaniçənliyə, vahşete nefret hislerini daha da güçlendirmek olmuştur. Bu şiir örnekleri arasında Bakhtiyar Vahabzadeh'in "Şehitler" poeması özel olarak seçilir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan edebiyatı, özgürlük, şiir kahramanı

Öykü Tamamlama Tekniğinin Okul Öncesi Dönem Çocuklarındaki Problem Çözme Becerilerine Etkisi

Aysun Gürol, Kübra Baltacı

Araştırma, Türkçe dil etkinliklerinden olan öykü tamamlama tekniğinin okul öncesi eğitimine devam eden çocukların problem çözme becerisine olan etkisini incelemek amacıylayapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017- 2018 eğitim öğretim yılında Bolu Yukarı Soku İlkokulu'na bağlı olan Bolu-Çukur Ören Köyü Anaokulu'nda bulunan 48-66 aylık 10 çocuk oluşturmaktadır. Bu çalışmada, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında, Bolu iline bağlı Bolu Çukur Ören Köyü Anaokulu'nda yapılmıştır. Öykü tamamlama çalışmalarından önceki üç hafta boyunca çocuklara "Problem Çözme Beceri Ölçeği" uygulanarak çocukların hâlihazırdaki problem çözme becerilerine dair veriler elde edilmiştir. Ölçeğin anlamlı bir çalışmayı ölçmeyi amaçlamasından dolayı ölçeğin ilk defa uygulanmasından sonraki iki hafta boyunca okul öncesi öğretmeni 10 öykü tamamlama etkinliğini çocuklarla birlikte çalışmıştır. Çocukların bu etkinliklere dayalı problem çözme becerilerini ölçen "Problem Çözme Becerisi Ölçeği" öykü tamamlama çalışmalarından sonra da ikinci defa uygulanarak çalışmaya dair anlamlı veriler elde edilmiştir. Problem Çözme Beceri Ölçeği'nin uygulanması sırasında görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. İki hafta boyunca her gün bir saat olmak kaydıyla haftada beş saat öykü tamamlama çalışmaları çocuklarla birlikte çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öykü tamamlama etkinliklerine verilen yanıtlar; etkinliklerin okul öncesi öğretmeni tarafından öykü tamamlama tekniği, problem çözme, problem çözme becerisi

Çağdaş Azerbaycan Şiirinde Hocalı Faciası

Merziyye Necefova

1992 yılı 25 Şubat 26'sına keçen gece Ermenistan silahlı kuvvetleri SSRİ döneminden Hankendi kentinde bulunan 366. motatıcı alayın zırhlı araçları ve askeri heyetinin yardımıyla Hocalı şehrini işgal etti. İşgalden önce, 25 Şubat-i akşam saatlerinde şehir toplar ve ağır artilleriyadan ağır ateşe tutuldu. Sonuç olarak, 26 Şubat sı sabah saat 5 sularında Hocalı tam ateşe büründü. Çembere alınan şehirde kalmış yaklaşık 2500 kişi hocalılı Ağdam ilinin merkezine ulaşmak umuduyla şehri terk etti. 2500 Hocalı sakinindən 613-ü düşman gülləsinə tuş gelip katliamın kurbanı oldu. Bu soykırım sonucunda 63'ü çocuk, 106'sı kadın, 70'i yaşlı ve karı olmak üzere - 613 kişi Hocalı sakini katledildi, 8 aile tamamen yok edildi, 25 çocuk her iki ebeveynini, 130 çocuk ebeveynlerinden birini kaybetti. Düşman gülləsinə tuş gelip yaralanan 487 kişiden 76 tanesi çocuktu. 1275 xocalılı esir, 150 xocalılı kayboldu. Devletin ve vatandaşların malvarlığına 1 Nisan 1992 tarihindeki fiyatlarla 5 mlrd.rubl değerinde hasar vuruldu. Artık uzun yıllar aşmak o trajik - (Şubat 25-26 geçen gece, 1992 yılı) geceden. 1905-yılından bu yana defalarca Ermeni ve velileri tarafından tacavüzə maruz kalan Azerbaycan halkı sonunda benzeri olmayan Hocalı faciəssini yaşadı. 1988 yılından itibaren literatürde, özellikle şiir türünün Karabağ bölgesinde yaşananacaq bu facialarn olmasını duyan yazılar, şiirler oluşmaya başlamıştı. Henüz Hüseyin Arif 1997 yılından "Göyçəlilər dağılmayın, Göyçeden" adlı şeirilə sesini gerekli yerlere iletmek isterse de ancak, çok maalesef, onasadece şair ve yazarlar cevap verdi. Karabağ Savaşı başladığında ise tüm edebiyat adamları veaydınları döyüşçülərimizə manevi destek ve dayanak oldular. Azerbaycan şiirinde bu yıllarda Hocalı faciasını öz şiirlerinde gösterdiler.Bilhasta Xelil Rza Ulutürk,Zelimhan Yakup,Nusret Çesemenli,Nurengiz Gün,Elekber Salahzade,Elemdar Quluzade,Elirza Xelefli ve bir çok şair Hocalıda yaşanan vandalizmin dünyaya çatdırılmasında mühüm rol aldılar.Makalemde Hocalı faciasını gösteren bir çok şiiri tahlil edip,bu eserleri özelliklerinden bahs edeceğim

Anahtar Kelimeler: Çağdaş,katliam,şiir

Azerbaycan Edebiyatında Karabağ Konusu

Neva Abdurahmanova

90'ların Azerbaycan edebiyatı, tema genişliği ve rengi nedeniyle önceki yıllardan farklıdır. Azerbaycan topraklarının% 20'sinin düşman tarafından işgal edilmesi, topraktaki rahatsızlıklar, mülteciler, toprak kaybı ve şehitlik, Azerbaycan edebiyatının ana temalarıhaline gelmiştir. Azerbaycan edebiyatında savaş edebiyatı yeni değildir, fakat modern çağımızda Karabağ savaşı ve savaşlar farklı olmuştur. Azerbaycan edebiyatında Karabağ'ın güzel ve görkemli olduğu söylenirken, 90'lı yıllardan bu yana Karabağ'ın konusunun üzücü notlara dönüştüğü üzücüdür. Tam da 1990'larda, Karabağ savaşında şiir ve tanıtım türünün ilk önce Karabağ savaşı hakkında sert bir şekilde konuşmasından kaynaklanmaktadır. 90'lı yılların edebiyatı pek çok kişi tarafından Azerbaycan tarihinde hatırlandı. Literatür, savaşçılar, şehitler ve Ermeni teröristleri gibi temalara odaklanmaktadır. Savaşın başından itibaren Azerbaycan'ın şairleri şiirleri ile ortaya çıkmaya başladı. Bu şiirlerin ana çizgisi kahramanlıktı. Bu yıllarda yazılmış şiirler, Azerbaycan askerini savaşı kaybetmemeye çağırdı. Arazi koruması için çağrıda bulundular.

Bu anlamda Azerbaycanlı şairler Bakhtiyar Vahabzade, Khalil rza Ulutürk, Zalimkhan Yagub, Nusrat Kasemenli, Sabir Rustamkhanlı, Mammad Araz, Fikret Gadam, Memmad Aslan ve şiirsel muhafızlar topraklarımızı koruyor. Tanıtımda, kayıp topraklarımızdaki şehitlerin trajedileri, Ermeni teröristler tarafından esirlerimizin vahşiliğine yansıyordu. Bu yazılar Sabahaddin Eloglu, Veysel Ashrafov, Abdulla Gurbani, Bayram Bayramov ve yüzlerce yazarın yapımında hatırlandı. Esirlerimizin hayatını yansıtan yayıncı makalelerde Ermeni vandalizmini ve vahşeti görebiliyorduk. Azerbaycan hikaye ve yazıları şiir kadar aktif olmasa da Karabağ savaşını da kapsıyordu. Elbette, her şeyden önce, küçük ölçekli öyküler ve daha sonra büyük ölçekliromanların öyküleri, Karabağ trajedisini yansıtmaya başladı. Bu tip hikaye ve yazılarlaokurlarına savaştan bilgi veren yazarlardan Anar, Elchin, Aqil Abas, Aygün Hasanlı, Elchin Mehraliyev, Marziyya Selahaddin, Mahira Abdulla ve yüzlerce Azerbaycan yazarı vardır. Bu yazarlar Karabag savaşını edebiyyatda hem asker, hem vatan, hem evlat, hemde bir ana simgeleri ile yazılarında bulundurdular.Makalemde Azerbaycan edebiyyatda Karabag savaşından konuşucam.

Anahtar Kelimeler: Edebiyyat,Karabag,şiir

Used Abused, And Left For Dead: Grotoesque Vısualıty In Constructıon Of Dıscurvıty Wıthın Extreme Metal Musıc Scene.

Ali Emin Karagöz

Extreme metal music is a form of popular music which is highly transgressive in terms of discursivity. These extreme discourses that metal music produce, tamper with delicate subjects such as, religion and sexuality. Extreme metal, by producing transgressive discourses piercing conventional understanding of these matters aims to break through the restrictive boundaries of contemporary perceptions about religion and sexuality. Transgressive discourses of extreme metal have drawn significant scholarly attention and carefully examined before. This study, however, will address the role of visuals in the reproduction of transgressive discourses. Focusing on extreme metal subgenres death metal and black metal, it will particularly attempt to demonstrate how death metal's sexual graphic imagery and black metal's anti-religious satanic imagery facilitate the establishment of discursive transgression in extreme metal. Using literary theorist Mikhail Bakhtin's "Carnival" as the framework, album cover artworks created within death and black metal scenes will be discussed in the light of the terms "Grotesque Realism" and "Symbolic Inversion". Graphic elements in American death metal bands Cannibal Corpse and Lividity's album cover artwork will be examined in terms of their compatibility to grotesque realism. Following that, anti-religious symbols in the album covers of Finnish black/death metal band Anal Blasphemy and Swedish black metal band Marduk will be scrutinized in an attempt to explain the workings of symbolic inversion. This study will demonstrate that transgressive imagery employed in both scenes are corresponding to each other in the way of exploiting female sexuality. These findings suggest that while greatly facilitating the formation of discursive transgression, graphic imagery also producing an overly anti-religious and sexually transgressive discourse in extreme metal scene. The female body, on the other hand, appears to be centralized within this discursive practice.

Anahtar Kelimeler: Transgression, Religion, Sexuality, Inversion, Discursivity

Kültür Politikaları Bağlamında İbb Şehir Tiyatroları'na Bakış

Efe Yeşilay, Seza Sinanlar Uslu

İstanbul'un kültür yaşamı, tarihimizdeki bir takım önemli gelişmeleri bünyesinde barındıran hatta bazı alanlarda temel teşkil eden kurumların öyküleriyle özdeştir denebilir. Bu açıdan bakıldığında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nın Türk Tiyatrosu tarihi içinde önemli bir anlama sahip olduğu görülecektir. Yüksek Lisans tez çalışmamızın amacı da Darülbedayi'den Şehir Tiyatrosu'na, Şehir Tiyatrosu'ndan da İBB Şehir Tiyatroları'na olan yolculukta kurumun hangi yolları izlediğini, nasıl dönüşümler yaşadığını incelemek ve yapının nasıl gelişerek ulusal tiyatro tarihimizde belirgin bir yer edindiğini somut verilerle ele alırken, konuyu kültür politikaları bağlamında da değerlendirmektir. Bu amaca uygun olarak İBB Şehir Tiyatroları'nın yetiştirdiği sanatçılar, sahneye konan oyunlar, tiyatronun çıkardığıyayınlar irdelenecek ve böylece kurumun kültür yönetimi açısından da ilerleyişi incelenecektir. I. Dünya Savaşı arifesinde İstanbul'da ulusal tiyatro dili oluşturma girişimiyle konservatuvar olarak hazırlıkları başlatılan Dar'ül Bedayi, tarihte savaşın içinde sanatın güçlü bir şekilde kendini gösterebilmesi adına önemli bir örnektir. Fransız tiyatro adamı André Antoine'ın İstanbul'a davet edilmesiyle başlayan kurumsal yapı inşası, savaşın tüm olumsuzluklarına rağmen Reşad Rıdvan Bey desteğiyle hedefine ulaşmış ve batı tiyatro eğitimi ile geleneksel tiyatro bilgisinin birlikte ele alındığı bir ders programı oluşturulmuştur. Söz konusu ders programı kurumun ve Türk tiyatrosunun izleyeceği yolun temelini de oluşturmuştur. 1920 yılında konservatuvar kimliğini kaybederek ödenekli tiyatro olarak hayatına devam eden kurum 1931 yılında Belediye Meclisinin kararıyla İstanbul Şehir Tiyatrosu adını almıştır. 1959 yılında Muhsin Ertuğrul'un atılımıyla halka daha yakın olma düşüncesiyle Tepebaşı'ndan uzaklaşarak İstanbul'un farklı semtlerinde sahneler açan kurumun sahne artışına uygun olarak Şehir Tiyatroları adını alması ise bir başka nirengi noktasıdır. Zaman içinde İstanbul Belediyesi'nin (daha sonra büyükşehir sıfatını alacaktır) yönetim politikaları ve her dönemin kendine özgü dinamikleriyle ilintili bir ilerleme sergileyen kurum bir yanıyla sanatın doğasında olan muhalif yönüyle Türk tiyatrosunun gelişimine paralel bir süreçte, özgün duruşunu koruyabilmiş ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi kültür kurumları içinde en önemlilerden biri olarak kültür yönetimi açısından değerlendirilecek bir örnek olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kültür Politikaları, Kültür Yönetimi, Darülbedayi, İBB Şehir Tiyatroları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi

Dede Korkut Kitabı'nın İncelenmesi ve Muharrem Ergin

Sevinç Aliyeva

Makale, önde gelen Türk araştırmacı Maharram Ergin'in Dede Korkut destanları üzerindeki araştırmasını inceliyor. M. Ergin'in Dede Korkut destanlarının günümüzdeki çalışmasında büyük bir rôl oynadığı görülmektedir. Şu ünlü türkolog, destanın üç kopyasının karşılaştırmasına dayanan bir sermaye çalışması yapabilmiştir.Büyük türk araştırmacısı Muharrem Ergin, neredeyse tüm hayatını Dede-Korkut Kitabı'nın çalışmasına adamıştır. Destanın bilimsel eleştirisini derlemiş, sözlüğünün gramer özelliklerini incelemiş, onunla ilgili lingvistik ve dil dışındakı koşulların çeşitli yönlerini tanımlamıştır. Şu nedenle, Dede-Korkut Kitabı'nın dilbilimsel yorumlarına bakıldığında, bu bilim insanının yaptığı çalışmanın ne kadar büyük ve eşsiz olduğu ortaya çıkar. Muharrem Ergin'in destan yönündeki çalışmalarına dair derin bilgi sahibi olmadan, onun bilimsel eleştiri metinlerineveya bilimsel araştırmalarına katılmak mümkün değildir. Bu nedenle, Dede-Korkut Kitabı'nın araştırma tarihini Muharrem Ergin çalışmalarıyla başlatmak istedik. Öncelikle, epey yıllarca Dede-Korkut Kitabı'nın dilini ve tarihini inceleyen M.Ergin'in(1925- 1995) eserlerinin büyük önem taşıması kendisinin Türkçe'nin ve Türk dilinin uzman bilicisi olmakla yanısıra Azericeye ait bir çok önemli çalışma yapmasından ileri geler. Hayatının büyük kısmını destanları inceleyerek geçiren şu bilim adamı, ortak Türk geçmişinin büyük ve önemli anıtı hakkındaki görüşlerini Fuad Köprülü'nün sözleriyle dile getiriyor: "Tüm Türkedebiyyatını bir tarafa, Dede Korkut'u obür tarafa koyarsanız ve mukayise ederseniz, yine de Dede Korkut ağır olacak. Dede Korkut Kitabı'nın değerini ifade etmek için bundan daha iyi bir kelime bulmak mümkün değildir. Nitekim Dede Korkut Kitabı Türk edebiyatının en büyük destanlarından ve Türk dilinin en güzel eserlerinin başında gelir". M. Ergin, destanın dilinin "ait olduğu dilin en güzel örneğini temsil ettiğini , aynı zamanda ;eksiksiz bir destan dili olarak Türkçenin eşsiz bir şaheser durumunda olduğunu ; vurgulamıştır. M. Ergin de hemkarları sırasında, destanın Türk halklarının milli-manevi kimliğinin bir göstergesi olarak hareket edebileceğini öne çekmiştir. Kendisinin söylediği gibi;Bu dil (yani," Dede Korkut Kitabı'nın dili), halkın dilinde yüzyıllarca yaşamakla atasözü haline gelmiş bir dildir. Bu bakımdan, destanın dili kutsal kitaplarla aynıdır. Bu nedenle, dil açısından Dede Korkut'un (Dede Korkut Kitabı'nın – S.A) Türkçenin Kutsal Kitabında olduğunu söyleyebiliriz".

Anahtar Kelimeler: Dede Korkut Kitabı, Azerbaycan Türkçesi, Anadolu Türkçesi, araştırma tarihi,Muharrem Ergin

Каталоги рукописей, изданные в Институте рукописей имени М.Физули

Seadet Mürşüdova

Рукописная книга обладает не только духовной и исторической значимостью в культуре народа, которого она представляет, а также является материальной ценностью государства, вкотором она хранится. Тюркские рукописи широко распространены не только на Востоке, нои в Европе. Они хранятся в крупных библиотеках Германии, Великобритании, Швеции, Дании, Австрии, Италии (в сокровищнице Ватикана), России, Польши и многих других стран. Институт рукописей Национальной Академии Наук Азербайджанской республики является единственной своего рода источниковедческой базой в республике, собраниекоторой включает богатую коллекцию рукописей, насчитывающую более 40 тыс. списков, из которых более 12 тыс. единиц арабоязычных памятников письменности, написанных в IX- XX вв. на азербайджанском, турецком, узбекском, туркменском, арабском, персидском и др. языках. Рукописи охватывают практически все сферы средневековой науки. Специалистами нашего Института за это время проделана огромная работа по предоставлению коллекцииширокому кругу исследователей, ими описаны, составлены и опубликованы каталог собрания рукописей. Так, с 1963-1977 гг. Институтом Рукописей были выпущены два том краткого Каталога персидских рукописей, в 1994-2007 гг. начат выпуск новогоалфавитного Каталога персидских рукописей (4 тома). В 2009 г. был издан Каталог тюркских рукописей (поэзия), в 2013 г. - Каталог тюркских рукописей (фольклор и анонимные рукописи) на азербайджанском языке (в 2019 г. каталог был переведен и издан на русском языке), в 2011 г. - Каталог старопечатных книг на русском, французском, немецком, английском языках, в 2012 г. - Сводный каталог азербайджанских рукописей, хранящихся в зарубежных странах (3 тома), в 2013 - Каталог персидских рукописей по истории и географии, в 2015-2017 гг. - Каталог рукописей по мусульманскому богословию (на арабском, персидском и тюркском языках), в 2018 г. - Каталог рукописей по медицине, в 2018 - Каталог тюркоязычных рукописей по истории и географии, в 2018 г. - Сводный каталог тюркоязычных рукописей в 4томах. Научно-исследовательская работа в этом направлении продолжается по сей день.

Anahtar Kelimeler: Каталог, рукописи, автор

İran Göç Edebiyatı Temsilcilerinin Sözlü ve Yazılı Anlatımlarının Söylem Analizi/Psikoloji Bağlamlarında Değerlendirilmesi

Ümit GEDİK

Bu çalışmada, İran göç edebiyatı temsilcilerinin sözlü ve yazılı anlatımlarında önemli görülen bölümler söylem analizi-psikoloji bağlamlarında değerlendirilecektir. Psikoloji, dilbilim, sosyoloji, edebiyat çalışmaları, medya gibi farklı disiplinlerle birlikte çalışmalarını sürdüren ve nitel bir araştırma yöntemi olan söylem analizi, sözlü ya da yazılı olarak ele alınacak olan söylemlerin ötesinde yer alan anlamları ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Yazılı ya da sözlü anlatımların oluşmasına sağlayan ve ne söylediğinden daha çok ne anlatılmak ve ne kastedilmek istenildiğini vurgulayan söylem analizi; kimin ne söylediğini, nasıl söylediğini, neden söylediğini ve aslında ne söylemek istediğini sorgular. Çalışmanın verilerini oluşturacak olan İran göç edebiyatı temsilcilerinin söylemleri, bu kişilerin psikolojik durumlarına dair elde edilen bulgular doğrultusunda irdelenecek; söylemlerinin arka planlarında yer alan ve ifade ettiği asıl anlamlar hermeneutik (yorumlama) yaklaşım ile analiz edilmeye çalışılacaktır. Bu bağlamda, İran İslam Devrimi'nin ardından Amerika'nın Los Angeles kentine yerleşen Mecîd Nefîsî'nin Amerika'da düzenlenen SürgündeEdebiyat Konferansı'nda sunmuş olduğu İçimdeki Okuyucu başlıklı tebliğindeki söylemleri; 1986 senesinde İsveç'e göç eden Sohrâb Rahîmî'nin 2012 senesinde Melankolik Geometri Geleneği adlı şiir kitabında kaleme almış olduğu mensur şiirinde kullanmış olduğu sözcük seçimleri ve söylemleri; İran İslam Devrimi'nden sonra muhalif kesim içerisinde yer aldığı için 1984 senesinde İngiltere'ye yerleşen İsmâil Hoyî'nin 2002 senesinde Atlanta'da yayımlanan Bir Sürgünün Sesi şiir kitabında yer alan Anlamsız Olmak şiirindeki gurbette yaşamış olduğu duygularını dile getiren cümleleri; 1980 senesinde ülkesinde yaşanan olaylara karşı duyarlılığı nedeniyle Paris'e göç eden Nâdir Nâdirpûr'un 1981 senesinde Paris'te yayımladığı Yalancı Sabah adlı şiir kitabında yer alan Batı'nın GökyüzüAltında isimli şiirindeki gurbet algısını yansıtan söylemleri; 1979 senesinde Paris'te yaşamaya başlayan Golî Terakkî'nin 2001 senesinde kaleme almış olduğu Nar Hanım ve Çocukları adlı hikayesinde yer alan söylemleri ve yaşamış olduğu kötü tecrübelerin ardından Amerika'ya yerleşen Munîro Revânîpûr'un İran: Bir Kadının Savaşı isimli röportajında; özlem, üzüntü, yabancılaşma ve vatanına dair dile getirmiş olduğu söylemleri söylem analizi yapılarak yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: İran Göç Edebiyatı, Söylem, Söylem Analizi, Hermeneutik

İdari Kolluğun Temel Faaliyet Alanı Olarak Kamu Düzeni Kavramı

Üyesi Aytuğ Altın

Kolluk, idarenin kamu düzenini sağlamak ve korumak amacıyla yürüttüğü faaliyetleri ifade eden bir kavramdır. Yürütülen faaliyetlerin amacına göre kolluk idari, adli ve siyasi olarak üç gruba ayrılmaktadır. Adli kolluk; kanunlarda suç olarak belirtilen eylemlerin işlenmesi sonucu adli kovuşturma amacıyla yürütülen bastırıcı nitelikteki faaliyetleri, siyasi kolluk; devletin bağımsızlığına, bütünlüğüne, milletin ve ülkenin bölünmezliğine, cumhuriyete ve demokrasiye karşı içten ve dıştan gelebilecek saldırılara ve tehditlere karşı korunması amacıyla yürütülen faaliyetleri, idari kolluk ise kamu düzeninin sağlanması ve korunması amacıyla yürütülen önleyici nitelikteki faaliyetleri ifade etmektedir. Adli, siyasi ve idari kolluk görev, amaç, hukuki rejim ve yargı düzeni bakımından birbirinden ayrılmaktadır. İdari kolluk da kendi içerisinde genel idari kolluk ve özel idari kolluk olarak ikiye ayrılmaktadır. İdari kolluk faaliyetlerinin temelinde kamu düzeni kavramı yatmaktadır. Bu sebeple kamu düzeni, idare hukuku açısından önemli bir kavram halini almaktadır. Kamu düzeni, toplumun güvenlik, huzur ve sağlık içerisinde gelişimini ve yaşamını sürdürdüğü ortamdır. Buradan hareketle klasik anlamda kamu düzeninin kamu güvenliği, kamu huzuru ve kamu sağlığı açısından üç temel unsurunun bulunduğu görülmektedir. Günümüzde dünya genelinde ekonomik, sosyal ve çevresel değişimler ile insan hakları, etik, kentleşme gibi konularda yaşanan gelişmeler kamu düzeni kavramının kapsamında ve unsurlarında değişime neden olmuştur. Yaşanan ekonomik, sosyal ve çevresel değişimler kamu düzeninin kapsamını genişleterek ekonomik kamu düzeni, sosyal kamu düzeni, çevresel kamu düzeni gibi farklı görünümlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. İnsan hakları, etik, kentleşme gibi konularda yaşanan gelişmelerin sonucunda ise kamu düzeninin modern unsurları olarak da ifade edilen, insan onuru, bireylerin kendi kendine karşı korunması, genel ahlak ve kamusal estetik unsurları ortaya çıkmıştır. Kamu düzeni kavramının unsurlarında meydana gelen değişimler idari kolluğun faaliyet alanını da doğrudan etkilemektedir. İdari kolluk faaliyetleri kamu düzeninin klasik unsurlarının yanı sıra modern unsurlarının da korunması ve sağlanmasıyönünde genişlemiştir. Bu çalışmanın amacı, kolluk kavramı ile idari kolluğun temel faaliyet alanı olan kamu düzeni kavramının ele alınması, kamu düzeninin kapsam ve unsurlarında meydana gelen değişimlerin ortaya konulması ve idari kolluğun özellikle kamu düzeninin modern unsurlarının korunması ve sağlanması yönündeki faaliyetlerinin incelenmesidir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Düzeni, İdari Kolluk, Genel Ahlak, İnsan Onuru, Kamusal Estetik.

Fyodor Mihayloviç Dostoyevski'nin ''Öteki'' Adlı Romanında Yabancılaşma Olgusu ve Öteki' Nin Yaratımı

Nergis Çağlayan

Pek çok edebi eserde kendine yer bulan yabancılaşma kavramı Mihail Fyodoroviç Dostoyevski'nin Öteki romanının da konusunu oluşturur. Dostoyevski erken dönem eserlerinden biri olan Öteki'nin yazımını 1846'da tamamlar. Dostoyevski'nin Gogol'un çok yönlü ve histerik karakterlerinden etkilendiği açıktır ancak Gogol bile bu kadar ileri gidip insanın öteki kişiliğini insan vücudunun ve zihninin dışına çıkartıp somut olarak toplumun içine sokmamıştır. Dostoyevski romanda öteki'ye bir kişilik atfeder ve onu arzulanan bir konuma koyar. Psikoloji teriminin henüz edebiyatta yeni yeni kullanılmaya başlandığı -19.yy'nin başında Coleridge tarafından Shakespeare'nin yöntemlerini açıklamak için kullanılmıştır- dönemde söz konusu eser psikoloji çatısı altında birçok klinik durumu içinde barındırır. Dostoyevski, çok yönlü ve histerik karakteri Goladkin'le sadece edebiyat çevresinin değil aynı zamanda psikiyatri ve felsefe çevresinin de dikkatini çeker. Öteki'nin edebiyatla psikolojinin ciddi anlamda ilişkilendirilmeye yeni başlandığı bir dönemde yazılması Dostoyevski'nin incelikli gözlem ve tahlil yeteneğinin kanıtıdır. Öteki, felsefe bağlamında da varoluşçu felsefe için yönlendirici olmuş ve birçok düşünürü etkilemiştir. Yabancılaşma olgusu kitapta çok keskin bir şekilde işlenir. Dostoyevski'nin histerik, ürkek karakteri Bay Goladkin dokuzuncu dereceden bir devlet memurudur. Terfi etmeyi ve yüksek sınıftan insanların arasına katılmayı arzular. Bu arzunun yarattığı yoğun stresten muzdarip olan Goladkin bir sabah iş yerine geldiğinde öteki Goladkin'i görür. Öteki Goladkin kendisine çok benzer, kendisiyle aynı adı taşır. Öteki Goladkin asıl Goladkin'den daha yetenekli, dahabaşarılı ve birçok yönden daha iyi bir konumdadır. Tam anlamıyla asıl Goladkin'in olmak istediği kişidir. Onun doppelgängeri ve alter egosudur. Kendisi hangi Goladkin'in gerçek Goladkin olduğunu düşünmeye başladığı andan itibaren gerçeklik ve benlik mevhumlarını kaybeder. Bu bildiride Öteki romanındaki yabancılaşma olgusu açımlanacak, felsefi ve psikolojik görüşlerin de yardımıyla söz konusu olgu irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Fyodor Mihayleviç Dostoyevski, Öteki, Yabancılaşma, Doppelgänger, Alter Ego

Günümüz Sanatında Minyatürün Yeniden Kullanılması, Canan Şenol'un İşlerinin İrdelenmesi

Sebile Güngör, Ayşe Güngör

Sanat eserleri içinde bulunduğu dönemin koşullarını, yapısını ve teknolojisini yansıtmaktadır. Türk resim sanatında minyatürler, toplumun sosyal ve kültürel yaşamından sahneleri gerçekçi bir anlatımla yansıttığı için belge niteliği taşımaktadır. Minyatür sanatında çoğunlukla bilimsel olayları, seyahatnameleri, dinsel biyografileri, dönemin sosyal yaşamını, saray hayatını, ordu seferlerini, padişahı ve törenlerinin görüntüsü konu alınmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından minyatür sanatı yerini Batılı sanat anlayışını takip/taklit etmeye bırakmıştır. Günümüzde sanatın teknolojiyle kurmuş olduğu ilişki sanatçılar için farklı ilham kaynağı olmaktadır. İzleyicinin de sanat eseriyle geçmişten daha farklı deneyimler yaşamasını sağlamıştır. Sanatçılar geleneksel sanat araç gereçleri yerine bilgisayar, fotoğraf, dijital baskı makineleri, video ve ses kaydı gibi araçlar kullanmışlar kullanılan yeni teknikler ile bilindik imgelerin yerine yeni anlamlar üreten çalışmalar yapmışlardır. Teknoloji ve değişen paradigmalar ekseninde Türk sanatçıları ilham aldıkları eserleri kendi yapıtlarıyla gönderme yaptığı imgeler yoluyla bağlantı kurmakta izler taşımaktadır. Sanatçıların yaşadığı dönemin koşullarını ve duygularını yeniden yorumlamaktadırlar. Her dönemde değişen bakış açıları sanat, sanat eseri, sanatçı kavramlarının sabit tanımı olmadan sürekli güncellenmesini gerekli kılmaktadır. Sanatçı yeniden üretim çağında biricik özgün bir eser üretmek yerine çoğulcu eklektik bir yapıda eser sunmaktadır. Eski yöntem ve tekniklerle üretilen sanat eserleri (minyatür) teknolojinin olanaklarını kullanarak yeniden üretilmesi ve Türk sanatındaki değişim bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu araştırma ile teknolojik olanaklarla kendine mal etme hususunun Canan Şenol'un "Kusursuz Güzellik" serisindeki çalışmaları üzerinden biçim ve içerik analizi yöntemi kullanılarak açıklanması hedeflenmektedir. Sanatçı alıntılama yaparken eseri öncelikle plastik düzleme dönüştürmüş ve kendi tekniğine/yöntemine göre yeni anlamsal dönüşüm, yan anlamlar ve değerlerle izleyiciye sunmaktadırlar. Canan Türk minyatürünün ötekileştirilmesini ve unutulmuş olan kültürü yeniden hatırlatmaktadır. Yeniden üretim ile alıntılama yapılan minyatürde verilen mesajı tersine çevirerek yeniden kodlama ve okuma yapmaktadır. Bu çalışmayla da Canan'ın yapıtları günümüz Türk sanatının (minyatür) teknolojiyle ilintisini somutlaştıracak ve sanatçının yapıtları üzerinden yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Minyatür sanatı, Teknoloji, Alıntılama, Canan Şenol.

Avrupa Birliği Üyelik Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Önemi ve Türkiye'deki Gelişimi

Omca Altın

Avrupa Birliği (AB), Avrupa vatandaşlarının temsil edilmesi, seslerinin duyurulması ve AB'nin demokratik meşruiyetinin arttırılması için sivil toplum kuruluşlarını önemli bir araç olarak görmektedir. Son yıllarda sivil toplum kuruluşları, AB üyelik sürecinde önemli adımlar atan Türkiye'nin de en çok üzerinde durduğu konuların başında gelmektedir. Özellikle AB'ye tam üyelik süreci, Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarının gelişimini gerekli hale getirmiştir. Türkiye bu süreçte sivil toplum kuruluşlarının gelişimine ve sivil toplum kuruluşları arasındaki diyaloğun arttırılmasına yönelik çalışmalarını hızlandırmıştır. Bu çalışmada; AB üyelik sürecinde sivil toplum kuruluşlarının önemine değinilerek, bu süreçte Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarının gelişimine yönelik gerçekleştirilen çalışmaların ne kadar etkili olduğu, sivil toplum kuruluşlarının ne derece geliştiği ele alınacak ve aynı zamanda AB'nin Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarının gelişimini sağlayabilmesine ne derece katkı sağladığı değerlendirilmeye çalışılacaktır. Araştırmada; literatür tarama yöntemi tercih edilmiş ve konu ile ilgili güncel makale, kitap ve raporlar incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda; AB'ye üyelik sürecinde Türkiye'nin sivil toplum alanında AB müktesabatına uyumunu sağlamak için gerçekleştirilen uyum yasalarının uygulamada çok da başarılı olmadığı görülmektedir. Türkiye'deki sivil toplum kuruluşlarının işleyiş ve yapıları Avrupa'dan oldukça farklıdır. Sivil toplum kuruluşları Türkiye'de ilk ortaya çıktıkları tarihten günümüze kadar hala güçlü kuruluşlar haline gelememişlerdir. Bu durum bürokratik ve merkeziyetçi devlet yapısından kaynaklanmaktadır. AB ise Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarını gelişmesi için çeşitli fonlar sağlayarak sivil toplum kuruluşlarını desteklemektedir. Dolayısıyla sivil toplum kuruluşlarına yönelik kamu kurumlarının yalnızca müktesabat uyumu alanında değil aynı zamanda siyasi ve ekonomik kriterlerin sağlanması, AB'ye sunulacak belgelerin hazırlık aşamasında ve sosyal ortakları ilgilendiren diğer yasama faaliyetlerinde ortak çalışmalar gerçekleştirmesi son derece önemli olacaktır. Aynı zamanda AB üyelik sürecinde sivil toplum kuruluşları idari ve mali bakımdan güçlendirilmeli, devlet ve sivil toplum kuruluşları ilişkileri daha da geliştirilmelidir. AB ve Türkiye'deki sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini güçlendirmek için devamlı iletişim, karşılıklı değişim ve düzenli ziyaretler gerçekleştirilmeli ve AB de bunların gerçekleşmesi için sivil toplum kuruluşları temsilcilerine gerekli vize kolaylığı sağlaması son derece önemli olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Türkiye, Sivil Toplum, Sivil Toplum Kuruluşları, AB Müktesabatı

Hakas Folklorunun Sözlü Kaynaklığından Çağdaş Hakas Edebiyatının Temsilciliğine Doğumunun Yüzüncü Yılında Mihail Yeremeyeviç Kil'çiçakov

Erhan Aktaş

Güney Sibirya Türk gruplarından biri olan Hakaslar anlatmalık, söylemelik, konuşmalık ve seyirlik türler gibi halk edebiyatı örnekleri başta olmak üzere zengin bir folklor geleneğine sahiptir. Bu edebî folklor geleneği yalnızca ortaya çıktığı sözlü kültür çevresine değil kendi yazılı kültür çevresinde de oldukça tesirli olmuştur. İdeolojik içerikli Sovyet devri edebiyatürünlerinde bile millî kültürü ve birliği yansıtan folklor unsurlarına mutlaka temas edilmiştir. Diğer Türk boylarının çağdaş edebiyat geleneklerinde de görülen bu gelenek-modernite ilişkisi, bulunduğumuz sene ve ay itibariyle doğumunun yüzüncü yılında anılan Hakas yazar, şair, dramaturg ve bu özelliklerinin kaynağını oluşturan haycı-tahpahçı (destancı-masalcı) kimliğiyle karşımıza çıkan Mihail Yeremeyeviç Kil'çiçakov'un (Mıkayla) (1919-1990) da sanat anlayışını ve eserlerini ortaya çıkarmıştır. Sanatçı folkloru hem yaratıcılık hem de aktarıcılık boyutunda kullanarak ölümüne dek verdiği eserlerde geleneği güncelleyerek bir 'Mıkayla üslubu' oluşturmuştur. Hakasça ve Rusça kaleme aldığı eserlerinin büyük bir bölümü Hakas halk şirinin içerik ve şekil özelliklerini kullanıldığı örneklerden oluşmaktadır. Bunların yanı sıra çağdaş türlerde kalem oynattıkları ve klasik Doğu edebiyatı örneklerinde yazdığı şiirler de hem mevcut hem de dikkat çekmektedir. Bu manzum yaratmaların haricinde telif ettiği masallar, fıkra tarzındaki düz yazılar ve yazdığı, yönettiği ve oynadığı tiyatro eserleri de göze çarpar. Bu çağdaş edebiyat ürünlerinin Hakas millî ruhuyla ortaya çıkmasındaki en büyük etmenlerden biri de Hakas sözlü kültür çevresinin sacayaklarından biri olan destan, türkü, masal/hikâye (haycı-tahpahçı-nımahçı) anlatıcılığıdır. Bu çalışmada öncelikle, M.Ye. Kil'çiçakov'un söz konusu çevrelerde yaratmış olduğu ve birbirleriyle olan etkileşimleri sonucu farklı icra ortamlarında ortaya çıkan eserlerinden bahsedilecektir. Sanatçının söz konusu çalışmalarına içerik ve şekil özellikleri bağlamında temas edilirken bilhassa Hakas sözlü kültür çevresinin, onun çağdaş edebiyat örnekleri sunmasına hangi şekillerde yansıdığı ele alınacaktır. Son olarak ise sanatçının bizzat yaratım ve aktarım noktalarında içinde bulunduğu haycı/tahpahçı/nımahçı çevresi ile önemli Hakas haycılarla olan ilişkileri irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Hakas Türkleri, Hakas sözlü kültür çevresi, Mihail YeremeyeviçKil'çiçakov, geleneğin güncellenmesi, Mıkayla üslubu

Fırsatlar ve Sorunlar Bağlamında Türkiye'de Suriyeli Sığınmacı Olmak

Suat Ayhan

Arap Baharının tesirini Suriye'de göstermesiyle birlikte rejim karşıtı protestolar gerçekleşmiş, bu protestolar karşısında rejim, halkın reform taleplerine karşı şiddet politikasına başvurmuştur. Rejimin şiddet politikaları Suriye'nin istikrarsızlaşmasını beraberinde getirmiş, bu durum iç ve dış göçlerin yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Suriye ile sınır komşusu olan Türkiye, Ortadoğu ve Avrupa ülkelerine nazaran başarılı bir şekilde izlemiş olduğu açık kapı politikasıyla bu göçlerden en çok etkilenen ülke olmuş, 3,5 milyonun üzerinde Suriyeli sığınmacıya ev sahipliği yapmıştır. Türkiye'nin diğer komşu ve bölge ülkelerine nazaran ekonomik ve sosyal refahının iyi bir seviyede olması, sığınmacıların Türkiye'yi tercih etmelerinde önemli bir faktör olmuştur. Suriyeli sığınmacılar Türkiye'de birtakım fırsatlara sahip olmalarının yanında yaşadıkları toplum içinde sorunlara maruz kalmış, toplumsal açıdan uyum sorunu yaşamışlardır. Hâkim algının aksine 2011 yılından beri Türkiye'de yaşayan Suriyeli sığınmacıların ekonomik yaşama katkıları olmalarına rağmen emek piyasasındaki görünürlükleri, Türkiye toplumunda sığınmacılara yönelik olumsuz bir algının oluşmasına sebebiyet vermiştir. Toplumdaki Suriyeli sığınmacı algısı, Suriyeli sığınmacıların toplumsal uyumu önünde önemli bir engel oluşturmuştur. Bunun yanında Suriyeli sığınmacılarının geleceği konusundaki müphemlik, sığınmacılara yönelik toplumdaki olumsuz algının güçlenmesini beraberinde getirmiştir. Fırsatlar ve sorunlar bağlamında telakki ettiğimizde Türkiye her ne kadar yoğun bir Suriyeli sığınmacı nüfusuna sahip ve Suriyeli sığınmacılara ev sahipliği yapmış olsa da Suriyeli sığınmacıların toplumsal entegrasyonu tam olarak gerçekleşmemiştir. Türkiye'deki Suriyeli sığınmacıların entegrasyonunun önündeki engeller ve sığınmacıların algı konusunda maruz kaldıkları sorunsallar, Suriyeli sığınmacıların geleceği konusunda birtakım riskleri düşündürtmüştür. Bu çalışmanın amacı; Türkiye'de yaşayan Suriyeli sığınmacıların yaşamları göz önünde bulundurularak içinde yaşadıkları toplumlara katkılarını ve toplumsal uyumlarının önünde engel oluşturan sorunları tespit etmek, Suriyeli sığınmacıların toplumsal uyumunu güçleştiren sorunların halline yönelik çözüm önerileri getirmek ve Suriyeli sığınmacıların geleceği hakkında alternatif bir bakış açısını sunmak olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Arap Baharı, Türkiye, Suriyeli sığınmacılar

Lev Şestov'un Edebi Kahramanlarla Felsefi Yolculuğunun İlk Durağı: W. Shakespeare

Nazan Coşkun Karataş

1866 yılında dünyaya gelen Rus düşünür Lev Şestov, iki yüzyılın kesişme noktasında içinde yaşadığı çağın tüm düşünce sistemleri ile bağlarını koparıp özgün bir felsefi yaratıcılık geliştirir ve tüm yaratıcılığını yaşama anlam veren hakikat arayışına adar. Şestov'un hakikat arayışına adadığı yaratıcılık süreci, edebi metinlerle adeta organik bir ilişki içindedir. Düşünürün felsefi yolculuğunda kaleme aldığı ilk eseri, çalışmamızın da ana konusunu oluşturan Shakespeare ve Eleştirmeni Brandes'tir. Bu anlamda dünya edebiyatının başlıca yazarlarından biri olan Shakespeare, geleneksel felsefeye karşı sarsıcı bir isyan başlatan Şestov'un felsefi yolculuğunun ilk durağı olur. Bu durağı belirleyen ana etken ise Şestov felsefesinin temel kavramlarını oluşturan rastlantı, zorunluluk ve nedensellik yasası arasındaki çatışmanın, Shakespeare kahramanlarının da yazgılarını belirleyen kavramlar olmasıdır. Nitekim Şestov, Shakespeare kahramanlarının trajedilerini, varoluşsal gereklilik veya daha açık bir ifade ile kahramanların yeniden doğuşuna giden yol bağlamında değerlendirir. Bu çerçevede bu çalışmanın amacını; Rus düşünür Şestov'un felsefi yolculuğuna giriş yapmak ve bu yolculuğun ilk yoldaşı olan Shakespeare'in Hamlet, Macbeth, Kral Lear ve Brütüs gibi kahramanları aracılığıyla düşünürün insan yaşamını doğa yasalarına tabi bir mekanizmaya dönüştüren tüm düşünce sistemlerine saldıran irrasyonel felsefesini anlamlandırmak oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmamızda felsefe ve edebiyat bilimleri arasında disiplinler arası bir inceleme yöntemine başvurulmuş ve iki bilim dalının etkileşimi çerçevesinde Şestov'un felsefi görüşlerinin Shakespeare'in edebi yaratıcılığı aracılığıyla ifadesi irdelenmiştir. Bu irdeleme sonucunda elde edilen bulgular göstermektedir ki Şestov'un söz konusu eseri bağlamında Shakespeare, insanlara yaşamda işkence gördüğümüz bir hapishaneyi değil, büyüyüp geliştiğimiz bir okulu görmeye başlamayı öğretir. Kör bir trajedi alanındaki tüm yaşamı betimleyen Shakespeare, herkesin görebildiği acılar altında, kimsenin göremediği yaşamsal misyonu keşfeder. Bu bağlamda Şestov'un ilk felsefe öğretmeni Shakespeare'dir. Şestov'un kendi sözleriyle düşünür, Shakespeare'den ulaşılmaz ve gizemli olan kadar dehşet ve rahatsız edici olanı da öğrenmiştir ve bilindiği üzere Şestov'unçalışmamızda henüz daha erken evresini ele aldığımız felsefi yolculuğu, daha sonra temelinde acının, kaygının, ümitsizliğin, dehşetli ve rahatsız edici olanın yer aldığı trajedi felsefesi olarak adlandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şestov, Shakespeare, Hakikat, Rastlantı, Zorunluluk

Yeni Medyanın Yerel Medyada Yarattığı Dönüşümler: Kayıplar ve Kazanımlar

Onur Dursun, Serkan Bulut

Yerel medya bir bölgede etkin olarak yayın yapan yazılı, işitsel ve görsel medya araçlarının ve sunumlarının tümünü ifade etmektedir. Liberal medya ile ortak ve benzer yayın ilkelerine sahip olmakla birlikte yerel medyayı yaygın (ulusal) medyadan ayıran birtakım özellikler bulunmaktadır. Bunların başında güçlü, ilgili ve bilgili bir yerel kamuoyu oluşturmak, bölgeye has sorun ve gelişmelerden bölge halkını haberdar ederek bölgesel bir kamuoyu şekillendirmek ve bölgenin tanıtımına dolaylı biçimde katkıda bulunmak gelmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında yerel basın organları bir bölgenin gündemini oluşturmakta, bir nevi bölgesel-kitlesel düzlemde enformasyon döngüsünü sağlamaktadır.Yerel basın, toplumsal ve teknolojik gelişmelere paralel olarak değişmekte ve yerel basında haber üretim süreci, istihdam koşulları, yayın politikaları dönüşüme uğramaktadır. Bu durumlar, yerel basında farklı görünümler yaratabilmektedir. Bu çalışma, internet ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerle gündelik hayatımıza giren yeni medya kavramı bağlamında yerel basının mevcut durumunu irdelemeyi amaçlamıştır. Başka bir anlatımla yeni medyanın yerel basında yarattığı kayıplar ve kazanımları ele alarak güncel durumu tespit etmek istemiştir. Çalışmada yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Adana merkezde günlük yayınlanan 12 gazeteden 6'sı oluşturmuştur. Bu gazeteler arasında Adana 5 Ocak, Günaydın, Yeni Adana, Adana Güney Haber, Bölge, Metropol yer almıştır. Yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme yönteminin kullanıldığı araştırmada, 6 gazeteden, imtiyaz sahibi, genel yayın yönetmeni, sorumlu yazı işleri müdürü, müessese müdürü, haber müdürü, muhabir, işletme sorumlusu gibi üst düzey idari görevleri yürüten 10 kişiyle görüşülmüştür. Araştırma, küreselleşen ve teknolojikleşen dünyada yerel basının büyük ölçüde güç kaybettiği, küresel medya şirketlerinin Türkiye medya sektörüne girmesine ve yaygın basının teknolojiye adapte olmasına paralel biçimde sıkıntıya sürüklendiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, yeni iletişim teknolojilerinin istihdama, özellikle nitelikli istihdama zarar verdiği, gazete satış oranlarını düşürdüğü, yerel medya kuruluşlarını haber kaynağı olarak ajans bağımlı hale getirdiği, iktisadi açıdan kendilerini ikame ettiremeyecek konuma düştükleri gibi temel sonuçlara ulaşılmıştır. Genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, yeni medyaya geçiş, yerel medyada kazanımlardan çok kayıplara neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yerel basın, yeni medya, Adana basını, yerel basında değişim

Karakter Eğitiminde Çocuk Edebiyatının İşlevi (Sevim Ak Romanları)

Sevgen Özbaşı

Karakter eğitimi, bireyin kişilik ve davranış bakımından iyi nitelikler geliştirmeleri üzerinde durur ve kişilik özelliklerine olumlu yönde kazanımlar sağlamayı amaçlar. Kişilik gelişmesi, sorunlara uygun çözümler bulma, çevreye uyum sağlama, duyguları uygun şekilde gösterme gibi bir değişim sürecidir. İnsan kişiliğinin büyük oranda biçimlendiği çocukluk döneminde özdeşim kurma, örnek alma, öykünme en etkili öğrenme yoludur. Bu nedenle çocuklar gördükleri, izledikleri, dinlediklerinin dışında okudukları kitapların kahramanlarıyla özdeşim kurup onların davranışlarından etkilenebilir. Dilsel ve görsel bir uyaran olarak çocukların öğrenme ve gelişme süreçlerinde yer edinmesi gereken nitelikli çocuk edebiyatı ürünleri, olumlu benlik gelişimin önemli aracı ve destekleyicileridir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, çocuk edebiyatı alınan çok sayıda eser kazandırmış Sevim Ak'ın son ikiromanı "Gökkuşağı Yazı" ve "Melo"daki çocuk kahramanların kişilik özelliklerinin, çocuk okurlarınkarakterlerine neler kattığının incelenmesidir. Betimsel nitelik taşıyan çalışmada, belge tarama ve doküman incelemesi yöntemleri kullanılmıştır. İki romandaki çocuk baş kahramanların sahip olduğu karakter özellikleri belirlenmiş ve bunlarla özdeşim kurabilecek çocuk okurların ne yönde etkilenebileceği değerlendirilmiştir. Roman kahramanlarının sorumluluk sahibi, özverili, dürüst, sevgi dolu, saygılı, özgüvenli, duyarlı, kararlı, sanata ilgili, doğaya duyarlı, arkadaş canlısı, paylaşımcı, yardımsever gibi karakter özellikleri taşıdıkları görülmüştür. Bunların sonucunda romanlardaki başkahramanların olumlu özelliklerinin büyük ölçüde ağır bastığı ve çocukların özdeşim kurabileceğinitelikler taşıdığı, karakter eğitimi bakımından önemli iletiler ve değerler içerdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Karakter eğitimi, çocuk edebiyatı, Sevim Ak, özdeşim kurma

Nitelikli Öğrencinin Sahip Olması Gereken Özellikler: Değerler Mi Beceriler Mi?

Emre Toprak, Sümeyye Derin, Mustafa Güçlü

Bu araştırmanın amacı, nitelikli bir öğrencinin sahip olması gereken özelliklerin öğretmen ve öğrenci algılarına göre karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda 10 öğretmen ve 20 öğrenciden oluşan ön çalışma grubuna nitelikli bir öğrencinin sahip olmasıgereken özelliklerin neler olduğu sorulmuş ve verilen yanıtlar üzerinde içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi sonuçları ve alanyazında geçen nitelikli öğrenci özelliklerinden ön plana çıkan 10'u seçilmiştir. Araştırmanın amacına bağlı olarak bu özelliklerin 5'inin beceri 5'inin değer olmasına dikkat edilmiştir. Seçilen bu nitelikli öğrenci özellikleri ve kişisel bilgi formu veri toplama aracını oluşturmuştur. Hazırlanan form uzman görüşleri doğrultusunda biçimsel olarak düzenlenmiş ve forma son hali verilmiştir. Araştırmanın evreni ortaokullarda öğrenim gören öğrenciler ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerdir. Bu evreni temsil etmek amacıyla İç Anadolu Bölgesi'nden 748'i erkek, 772'si kız olmak üzere toplam 1520 öğrenciye; 64'ü erkek, 110'u kadın olmak üzere toplam 174 öğretmene ulaşılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, yargıcı kararlarına dayalı ölçekleme yaklaşımlarından, sıralama yargıları kanunuyla ölçekleme yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonucunda öğrencilere göre nitelikli bir öğrencide olması gereken en önemli ilk üç özelliğin sırasıyla "saygılı olmak, çalışkan olmak ve kendini ifade edebilmek" olduğu belirlenirken; öğretmenlere göre ise bu sıralamanın "saygılı olmak, kendini ifade edebilmek ve yardımsever olmak" şeklinde değiştiği görülmüştür. Bununla birlikte önem sıralaması en düşük olan özelliklerin öğrenciler açısından sırasıyla "eleştirel düşünebilmek, çok yönlü olmak ve yeniliklere açık olmak" olduğu; öğretmenler açısından ise bu özelliklerin "çalışkan olmak,çok yönlü olmak ve yeniliklere açık olmak" şeklinde sıralandığı görülmüştür. Çalışmada ayrıca bu özellikler ilişkin öğretmen ve öğrenci sıralamalarının cinsiyete göre farklılaşma durumu incelenmiştir. Elde edilen bulgular alanyazın ışığında tartışılmış ve öğretmenlere, araştırmacılara, politika yapıcılara çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul Öğrencileri, Öğretmenler, Beceriler, Değerler

Yerlilerin Gözünden Yabancılar: Zenofobi

Sümeyye Derin, Yeliz Abbak

İnsanlık tarihi, dünyadaki birçok topluluğun çeşitli sebeplerle göçüne sahne olmuştur. Siyasi çatışmalar, ekonomik problemler, dini etkenler ve sosyal değişiklikler göçün temel sebepleri arasında yer almıştır. Bununla beraber, her dönemin kendine özgü farklı göç sebepleri de vardır. Nitekim 21. yüzyılda ivme kazanan küreselleşme, günümüzde uluslararası göçü etkileyen önemli bir unsur haline gelmiştir. Küreselleşme ile dünya genelindeki toplumlar arasında artan etkileşim göçü tartışmanın merkezine taşımıştır. Çok yönlü bir etkiye sahip olan göç; hem göçmenleri hem de ev sahibi konumundaki toplumu doğrudan ilgilendiren bir olgudur. Bu bağlamda son yıllara kadar göç veren bir ülke konumunda olan Türkiye, coğrafi konumu itibariyle komşu ülkelerde yaşanan siyasi ve ekonomik problemlerden etkilenmiş ve uluslararası göç alan ülke konumuna gelmiştir. Kısa zamanda yoğun göçmen nüfusa sahip olmak ya da geçiş güzergâhında bulunmak Türkiye'nin hazırlıksız yakalanmasına ve bir takım psikolojik, sosyal ve kültürel sıkıntılarla karşı karşıya gelmesine neden olmuştur. Bu sıkıntılardan biri; yerli halkın göçmenlere yönelik gösterdiği olumsuz tepkilerdir. Yaşanan bu durum alanyazında zenofobi kavramıyla ifade edilmektedir. Zenofobi, ev sahibi toplum açısından olumsuz tutum, duygu ve davranışları içerirken; göç eden bireyler açısından olumsuz yaşantıları içerir. Bu yönüyle zenofobi; madalyonun her iki yüzünü, bir diğer ifadeyle göçün hem göçmen hem de yerli halk üzerinde ortaya çıkardığı etkiyi kapsar. Dünyanın her köşesinde var olan insan hareketliliği bu kavramın önemini artırmış ve bilim insanlarını zenofobiyi araştırmaya, ortaya çıkaran dinamikleri incelemeye ve zenofobinin kavramsal tanımını tartışmaya yöneltmiştir. Buradan yola çıkarak, mevcut çalışmada; zenofobi kavramının tanımı, zenofobi ve ırkçılık arasındaki farkların neler olduğu, zenofobinin nedenleri, sonuçları ve Türkiye'deki durumu ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Bunun yanı sıra araştırmacılara, uygulamacılara ve eğitimcilere alanyazın ışığında çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Göç, Uluslararası Göç, Zenofobi

Lübnan'ın Ekonomi-Politik Dinamikleri Ekseninde 2019 Ekim Protestoları

Zekiye Nazlı Kansu

Lübnan, Ortadoğu ve Doğu Akdeniz'in en önemli ülkelerinden birisidir. Çeşitli etnik ve dini yapısıyla diğer Arap ülkelerinden ayrılmaktadır. Ülkenin Filistin sorunu bağlamında 1948 yılından itibaren maruz kaldığı mülteci dalgası, Lübnan'ın demografik yapısını değiştirmiştir. Lübnan'da, "WhatsApp Vergisi'yle" başlayan protestoların ana unsurları çeşitli dinamiklere dayanmaktadır. Lübnan'da yaşanan Ekim 2019 protestolarının temel dinamiklerinde, ülkenin Sünni, Şii, Maruni ve Dürzilerden oluşan heterojen dini, mezhepsel ve etnik yapısı önemli bir role sahiptir. Lübnan, 1975-1991 yılları arasında İç Savaş'a şahit olmuş ve bu savaşın tahribatları günümüze kadar ülkenin ekonomi-politik dinamiklerini etkilemiştir. Ülkenin ekonomisi oldukça zayıftır ve politik yapısı ise istikrarsız ve karmaşıktır. Özellikle gençlerin ön planda olduğu Lübnan protestoları, ekonomik ve politik birçok talep ve reform isteği barındırmaktadır. Protestoların sonucunda başbakan Said Hariri istifa etmiştir ancak taleplerinin karşılanmasını bekleyen halk tarafından protestolar sürmeye devam etmektedir. Lübnan'ın, bir Arap ülkesi olarak, diğer bölge ülkelerinden ayrıldığı görülmektedir. Ülke, İç Savaş'a sürüklenmeden önce Ortadoğu'nun Paris'i olarak anılmaktaydı. Bu tanım, günümüzde hala geçerli değildir. Özellikle, 2005 yılında başbakan Refik Hariri'nin suikast sonucu öldürülmesi, ülkeyi siyasi ve ekonomik açıdan büyük bir istikrarsızlığa sürüklemiştir. Lübnan'ın dış borcu ve kamu borcu yüksektir, ödemeler dengesi önemli oranda açıklarvermektedir ve GSMH'sının önemli kısmı ithalat harcamalarına gitmektedir. Bunlara ek olarak, Lübnan'ın harcamalarının önemli kısmının enerji ithalatına yapıldığı görülmektedir. Ülke, Doğu Akdeniz hidrokarbon keşifleri bağlamında denizel alanını parsellere bölerek uluslararası enerji şirketlerinden meydana gelen konsorsiyumlara ruhsatlandırmaktadır. Lübnan'ın bu alanda keşif gerçekleştirmesi ile ülkenin hem enerji profili değişecek hem de ekonomisine katkı sağlanacaktır. Ayrıca, Hizbullah ve örgüte sağlanan İran desteği de Lübnan'ın iç ve dış dinamiklerini etkilemektedir. Lübnan'ın ekonomik ve politik atmosferi son yaşanan protestolarda da görüldüğü üzere oldukça istikrarsızdır. Protestolar sonucunda halkın taleplerinin karşılanmaya başladığı Hariri'nin istifası ile görülmektedir. Sürecin ülkede yaratacağı değişimler ilerleyen günlerde gündemde yer almaya devam edecektir. Bu çalışmada Lübnan'ın politik ve ekonomi geçmişi ile günümüzdeki atmosferi doğrultusunda ülkede yaşanan Ekim protestoları ve Hariri'nin istifasına neden olan sürecin dinamikleri ortaya konulmaktadır. Çalışmasının sonucunda protestolar doğrultusunda gerçekleşmesi beklenen ekonomi-politik değişim ve reformlara ilişkin öngörülere yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Lübnan, Beyrut, Ekonomi-Politik, Protestolar, Ortadoğu

Kıbrıs Türk Basın Tarihinde Nacak Gazetesinin Rolü

Devran Akbayram, Ulvi Keser

Kıbrıs Adası tarih boyunca gerek coğrafi konumu gerekse stratejik önemi dolayısıyla pek çok mücadeleye sahne olmuştur. Bu mücadelelerin en çetini hiç kuşkusuz Kıbrıs Türk toplumunun 1955-1974 arasında vermiş olduğu mücadeledir. 1 Nisan 1955 tarihinden itibaren Yunanistan destekli olarak Kıbrıs Adasında tedhiş ve terör eylemlerine başlayan EOKA örgütü karşısında Kıbrıslı Türkler de kendilerini, can, mal ve namus korumak, güvenliklerini sağlamak için örgütlenmelere başlarlar. Bu örgütlenmeler Volkan ile başlar, Karaçete ve Dokuz Eylül gibi mahalli örgütlenmeler ile devam eder. Bu örgütlenmelerin son halkası, Türkiye'nin meşru destek ve onayı ile 1 Ağustos 1958 tarihinden itibaren Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) çerçevesinde sürdürülecektir. 1955-1960 sürecinde İngiliz dönemi, 1960-1963 sürecinde Kıbrıs Cumhuriyeti dönemi ve 21 Aralık 1963 tarihinde Kıbrıs Cumhuriyeti'nin fiilen yıkılmasının ardından 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'na kadar geçecek dönemde Kıbrıslı Türkler varlıklarını kanıtlamak için her alanda büyük mücadeleler vermek zorunda kalmışlardır. TMT, Kıbrıslı Türklerin güvenliğini sağlamaya çalışırken, Kıbrıslı Türkler siyasi alanda da Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu (KTKF) kurmuşlardır. Bu federasyon vasıtasıyla hem idari yönetim faaliyetlerini hem de sosyal hayatlarını devam ettirme çabası içindeydiler. Tam da bu dönemde 1959 yılı itibarı ile TMT'nin basın ayağı, KTKF'nin resmi yayın organı olarak Nacak Gazetesi yayın hayatına başlar. 1959-1963 sürecinde haftalık olarak Cuma günleri yayımlanan gazete, esasında Kıbrıslı Türklerin propaganda, psikolojik algı operasyonu, moral, motivasyon ve dirençlerini ayakta tutmak için yayımlanmış, siyasi bir gazete görünümündedir. Gazetenin sahibi KTKF adına Rauf Denktaş görünmekle beraber, gazete doğrudan TMT'nin sesi durumundadır. Bu çalışma çerçevesinde Nacak Gazetesinin Kıbrıs Türk Mücadele Tarihi yanında Kıbrıs Türk Basın Tarihindeki yeri incelenecektir. Araştırmanın tamamlanması sürecinde KKTC ve Türkiye'de resmi ve özel arşivlerden istifade edilecektir. Ayrıca sözlü tarih çalışması da yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nacak, TMT, Kıbrıs, Kıbrıslı Türkler, Türkiye

Uluslararası Krizlerde Mültecilerin Dış Politika Aracı Olarak Kullanılması

K. Dicle Bayır, Fuat Aksu

İnsan hareketliliği olgusu insanlık tarihi kadar eski olmakla birlikte, uluslararası alanda mültecilere yönelik hukuki ve kurumsal adımlar ancak XX. yüzyılda atılmaya başlanmıştır. I. ve II. Dünya Savaşları sonrasında gerçekleşen insan hareketliliğinin yönetimi noktasında Milletler Cemiyeti ve sonrasında Birleşmiş Milletler bir takım düzenlemeleri hayata geçirmiştir. Bugün mülteciler söz konusu olduğunda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği akla gelen ilk aktörler 1951 yılında imzalanan Cenevre Sözleşmesi ise başvurulan ilk referans metinler arasındadır. Mülteciler konusu, özellikle 2011 Suriye Krizi ile başlayan süreçte uluslararası toplumun en önemli gündem maddelerinden biri haline gelmiştir. Milyonları aşan insan hareketliliğinin boyutu uluslararası düzeyde hissedilen terör tehdidi ile birlikte ele alındığında, mültecilerin devletler ve toplumlar nezdinde istenmeyen bir unsur, bir tehdit olarak algılanması kaçınılmaz olmaktadır. Mültecilerin bir tehdit unsuru olarak algılanması onların dışlanmasına yol açıp hem içinde bulundukları çaresizliği derinleştirmekte hem de bu çaresizlikten fayda sağlayacak aktörlere fırsat tanımaktadır. İnsan hareketliliği bir güvenlik meselesi olarak ele alındığında, aktörlerin kendi çıkarları doğrultusunda insani krizleri fırsata çevirme eğiliminde oldukları gözlemlenebilmektedir. Bu fırsata çevirme eğilimi bazen mültecilerin iç politikada bir seçim vaadi olarak kullanılması bazen de ucuz iş gücü olarak kullanılıp onlar üzerinden ekonomik fayda elde edilmesi şeklinde kendini gösterebilmektedir. Bu çalışmanın amacı, uluslararası krizlerde mültecilerin hedef ve kaynak ülkeler tarafından nasıl bir dış politika aracı olarak kullanıldığını analiz etmektir. Bu çerçevede, Soğuk Savaş sonrasında meydana gelen ve insan hareketliliği yaratan uluslararası krizlerin hangileri olduğu tespit edilecek ve akabinde bu örneklerde mültecilerin hangi aktörler tarafından dış politika alanında nasıl bir araçsallaştırmaya konu oldukları saptanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, Uluslararası Kriz, Dış Politika, Araçsallaştırma

Yetişkinlerin Boş Zaman Aktiviteleriyle Birlikte Mutluluğu Arttırmaya Yönelik Geliştirdikleri Stratejilerin Yaşam Doyumuna Etkisinin İncelenmesi

Müge Yukay Yüksel, Esra Yavuz, Songül Duman

Sanayileşmiş ve çağdaş toplumlarda yaşam süresinin uzaması ile birlikte insanların boş zamanları gün geçtikçe artmaktadır. Birçok olumlu işlevi olan boş zamanlar konusu, günümüzde özellikle kent yaşamında oldukça önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir (Tezcan,1993). Sanayileşen dünyanın ve gelişen tıbbın insana getirisi olan uzun yaşam süresi, yetişkinlik ve ileri yetişkin dönemlerinde boş zaman kavramının artmasına olanak sağlamaktadır. Buna bağlı olarak yetişkinlik ve ileri yetişkinlik dönemlerinde boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlar ve bu tutumların yaşam doyumuna etkisi oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Buna rağmen ilgili alan yazın incelendiğinde yetişkinlik ve ileri yetişkinlik dönemi bireylerle yapılan boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlara ve yaşam doyumuna yönelik araştırmaların genç yetişkinlerle yapılan araştırmalara nazaran oldukça az ve yetersiz olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalarda boş zaman aktiviteleri; yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve gelir düzeyi gibi demografik değişkenler bağlamında incelemiştir (Akgül,2011; Erdoğan, Karaahmetoğlu, Softa ve Yavuz, 2015). Ancak mutluluğu arttırma stratejileri bağlamında yetişkinlerde boş zaman tutumu ve yaşam doyumunu bir arada inceleyen çalışmalara rastlanmamıştır. Bu çalışmada, yetişkinlerin boş zaman aktiviteleriyle birlikte mutluluğu arttırmaya yönelik geliştirdikleri stratejilerin yaşam doyumuna etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 30- 65 yaş arası bireylerden seçilmiştir. Örneklemi; 178'i kadın (%59,3) 122'si erkek (%40,6) toplam 300 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada "Kişisel Bilgi Formu", "Yaşam Doyumu Ölçeği", "Boş Zaman Tutum Ölçeği", "Yetişkinler İçin Mutluluğu Artırma Stratejileri Ölçeği" kullanılarak veriler toplanmıştır. Araştırmanın amaçlarını test etmek üzere verilerin analizinde T-Testi, ANOVA ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonucuna göre; bireylerin mutluluğu arttırma stratejisi ve boş zaman hakkındaki tutumlarının yaşam doyumlarını anlamlı bir şekilde yordadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tutum, doyum, mutluluk, boş zaman

Multipl Skleroz Hastalarının Yaşam Kalitesi Düzeyleri

Şadiye Tek

Amaç: Bu çalışmanın amacı, multipl skleroz (MS) hastalarının sosyodemografik özellikleri ve hastalıklarına ilişkin durumlarına göre yaşam kalitesi düzeylerinde bir farklılaşma olup olmadığını ortaya koymaktır. Problem: Multipl skleroz ataklarla seyreden kronik ve nörolojik bir hastalıktır. Atakların ne sıklıkla nüksedeceği bilinmez. Ayrıca atak semptomları, merkezi sinir sisteminin hangi bölgesinde hasar oluştuğuna göre değişmektedir. Bu durum ise hastalar için ciddi bir belirsizlik sebebi olmakta ve hastalıkla birlikte yaşam kalitelerini düşürmektedir. Önem: Çalışmada hastaların yaşam kalitesi düzeylerine etki eden sosyodemografik değişkenlerin ve hastalığa ilişkin durumların ortaya konulması ile MS'li hastaların yaşam kalitelerinin arttırılmasına ilişkin düzenlemelerde kullanılabilecek verilerin paylaşımı sağlanmaktadır. Yöntem: Araştırma ilişkisel tarama modeliyle tasarlanmıştır. Araştırmada, beş ilde hastanelerin nöroloji polikliniklerinde ve çeşitli MS derneklerinde ulaşılan 191 kadın 6(%61,6) ve 119 erkek (%38,4) olmak üzere 310 MS hastası yer almıştır. Hastaların yaş ortalamaları 37,63±9,41'dir. Veriler, Vickrey vd. (1995) tarafından geliştirilen iki boyutlu (Bileşik Fiziksel Sağlık, Bileşik Mental Sağlık), elli dört maddelik 'Multipl Skleroz Yaşam Kalitesi Ölçeği (MSQOL-54) ve kişisel bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bulgular: Katılımcıların MSQOL-54 ölçeğinin her iki boyutundan da ortalama bir puan aldıkları görülmüştür (BFS: 54,16±17,66; BMS: 50,63±18.11). Kadınların erkeklere göre, çalışanların çalışmayanlara göre yaşam kaliteleri anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. MS hastalarında eğitim ve gelir düzeyi arttıkça yaşam kalitelerinin arttığı bulunmuştur. İyi huylu MS ve tekrarlayıcı- iyileştirici MS tipine sahip hastaların ataklı- ilerleyici MS tipine sahip hastalara göre; üç ayda bir muayene olanların on iki ayda bir muayene olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek yaşam kalitesi düzeyine sahip oldukları saptanmıştır. Alternatif tedavi yöntemlerine yönelen hastaların yaşam kalitesi düzeylerinde yönelmeyenlere göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir. Sonuç: MS hastalarının yaşam kaliteleri ortalama düzeydedir. Cinsiyet, çalışma durumu, eğitim ve gelir düzeyi, MS tipi ve muayene olma rutini MS hastalarının yaşam kalitesi düzeylerinde farklılaşmaya neden olan değişkenlerdir.

Anahtar Kelimeler: Multipl skleroz, yaşam kalitesi, alternatif tedavi

Sinema-Televizyon Eğitimine Teknik Bir Bakış: Büyük Bir Değişim Mi? Bilgisayar Destekli Renk Düzeltmesi (Düzenlemesi)

Kaan Bayar

Renk sinema ve televizyonun vazgeçilmez bir unsurudur. Eğer Teknicolor uygulamasını sinemadaki ilk renk uygulaması olarak Kabul edersek 1935 yapımı Becky Sharp filminden bu yana sinemada renkli filmler izlemekteyiz. Renkli televizyonun hayatımıza girişinden bu yana renk izlediğimiz her görselde medyanın önemli bir unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ve yıllar süren değişimlerin ardından renk düzeltme hem yapımcılara hem de sinemacılara pek çok yeni olanak sunmaktadır. Prodüksiyon firmalarının işe aldığı elemanlar bu yönde değişmektedir. Sinema- televizyon öğrencileri mezun olduklarında daha rahat ve uygun işler bulabilmek için gerekli donanıma sahip olmalıdır. Teorik bilgi teknik dersler ve uygulamalarla birleştirilmelidir. Bu sunumda renk düzenlemesi yazılımlarının sunduğu yeni olanaklar gösterilmeye çalışılacaktır. Demo yazılımı olarak DaVinci Resolve kullanılacaktır. Yazılım, sektörde standart olarak kullanılan bir system olduğundan tercih edilmiştir. Aslen bilgisayar tabanlı kurgu sistemleri de kendi bünyelerinde renk düzeltme ve düzenleme ile ilgili bölümler bulundurmaktadır. Dikkat çekilmek istenen bir diğer nokta ise terminoloji ile ilgilidir. Sinema-tv alanında eskiden beri renk düzeltme olarak bilinen (color correction) yapı ismen de artık değişmiş ve yerini renk düzenleme (color grading)'ye bırakmıştır.Yukarıdaki bilgilerin ışığında, bu çalışmada Renk Düzeltme'nin İletişim Fakültelerinin ilgilibölümlerinde bir ders olarak verilmesi önerilmektedir. Türkiye'deki iletişim fakültelirinin lisans ders programları incelenmiştir. Elbette renk ve renk bilgisi programlarında bulunmaktadır. Fakat incelenen programların hiç birisinde bilgisayar destekli Renk düzeltme ders olarak yer almamaktadır. Bu alanda gerekli donanıma sahip olabilmek öğrencilerimiz için ciddi bir avantaj olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonuç olarak bu çalışmada bilgisayar destekli renk düzeltmenin sinema televizyon bölümleri bulunan fakültelerde ders olarak bulunmasının önemi ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Renk Düzeltmesi,Davinci Resolve,Sinema-Tv eğitimi

Yabancı Kelimelerin Türkçe Karşılıklarına Yönelik Bir İnceleme; Sınıf Öğretmeni Adayları Karşılıklar Hakkında Ne Düşünüyor?

Burak Delican

Bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmeni adaylarının Türkçeye girme eğilimi olan yabancı kelimelerin Türkçe karşılıklarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda sınıf öğretmeni adaylarının yabancı kelimelerin Türkçe karşılıklarına ilişkin görüşleri nitel bir yaklaşımla incelenmiştir. Çalışma grubunun sınıf öğretmeni adayları olarak belirlenmesinin nedeni geleceğin öğretmenleri olarak Türkçenin durumunu etkileyebilecek konumda olmalarıdır. Bu anlamda özellikle çocukların okuma yazma becerilerini kazanmalarında ve Türkçeyi korumaya yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde önemli rolü olduğu düşünülen sınıf öğretmeni adayları araştırma sürecinde görüşlerinden faydalanılan katılımcılar olmuşlardır. Araştırma sürecinde 142 öğretmen adayı yabancı dillerin Türkçeyi nasıl etkilediğine, Türk Dil Kurumu tarafından yabancı sözlere yönelik önerilmiş Türkçe karşılıkların uygunluğuna ve önerilen karşılıkları kullanıp kullanmayacaklarına dair görüşlerini ifadeetmişlerdir. Araştırmada veri toplama aracı olarak iki araç kullanılmıştır. Birincisi, sınıf öğretmeni adaylarının yabancı dillerin Türkçeye olan etkilerini ifade edebilecekleri yazılı bir görüşme formudur. İkincisi, yabancı kelimelerin Türkçe karşılıklarına ilişkin görüşlerini ifade edebilecekleri 395 kelimeden oluşan kelime listesidir. Kelime listesinde yer alan kelimeler Türk Dil Kurumu tarafından oluşturulmuş Yabancı Sözlere Türkçe Karşılıklar uygulamasından alfabetik olarak alınmıştır. Kelime listesinde özellikle ilkokul ve ortaokul döneminde karşılaşılabilecek kelimelerin olması amacıyla İlgili alanyazın doğrultusunda ilkokul ve ortaokulda sıklıkla kullanılan kelimelerin bulunduğu bir kontrol listesi oluşturulmuştur. Türk Dil Kurumundan edinilen Yabancı Sözlere Türkçe Karşılıklar listesi ile oluşturulankontrol listesi karşılaştırılmıştır. Her ikisinde bulunan ve medya ve iletişim aracılığıyla Türkçeye yerleşen yabancı kelimeler öğretmen adaylarına sunulan kelime listesini oluşturmuştur. Kelime listesinin ilk kısmı, Türk Dil Kurumu tarafından kullanılması önerilen kelimenin yabancı kelimenin karşılığı olarak uygun olup olmadığına yönelik; ikinci kısmı, önerilen kelimeleri günlük hayatlarında ve derslerinde kullanıp kullanmayacaklarına yöneliktir. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniğinden faydalanılmıştır. Anket verilerinin değerlendirilmesinde ise frekans ve yüzde oranları hesaplanmıştır. Analiz sonuçları doğrultusunda sınıf öğretmeni adaylarının yabancı sözlerin Türkçe karşılıklarına ilişkin görüşleri ilgili alanyazın ile birlikte tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Kelimeler, Sınıf Öğretmeni Adayı, Türkçe Karşılık

Ürün Görünürlüğüne Göre Genç Tüketicilerin Referans Grup Etkisine Duyarlılıkları

Merve Türkmen Barutçu, Nihal Sütütemiz

Tüketici tutum ve davranışları, etkilere duyarlılıklarına bağlı olarak, sosyal baskılardan çeşitli derecelerde etkilenebilir. Kişilerin tutum ve davranışlarının en önemli belirleyicilerinden birisi referans grup etkisidir (Bearden, Netemeyer ve Teel, 1989). Kişiler kendi tutum ve davranışlarını değerlendirmek için referans gruplarını dikkate alırlar (Schiffman ve Wisenblit, 2015). Kişiler satın alma kararı verirken sahip oldukları bilgiye ve kendilerine güvenmemeleri durumunda referans gruplarını kendilerine rehber olarak almaktadırlar. Referans grupları tüketicilerin tutum ve davranışları üzerinde önemli etkiye sahip olduğu için pazarlamacılar ve araştırmacılar tarafından oldukça dikkat çekmektedir. Kişilerin satın alma kararları üzerinde referans grup etkisinin en önemli belirleyicilerinden birisi de ürün görünürlüğüdür. Farklı ürün kategorilerine göre referans gruplarının etkisinin belirlenmesi amaçlanan bu çalışma kapsamında 18-25 yaş tüketicilere anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, kişilerin satın almak istedikleri ürüne ilişkin olarak yüksek düzeyde risk algılamaları ve kendi bilgisine güvenmemeleri durumunda, kendilerinden çok daha fazla bilgili olduklarını düşündükleri kişileri referans olarak aldıkları ve de referans gruplarının bilgilendirici ve normatif referans grup etkisine duyarlı olma ihtimallerinin oldukça yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Referans Grup, Bilgilendirici Etki, Normatif Etki, Ürün Görünürlüğü

Taşlıcalı Yahyâ Bey'in Kasidelerinde Savaş Tasvirleri

Murat Keklik

Savaşın tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. Toplumlar üstünlük kurma, yeni topraklar elde etme, inanç ve ideolojilerini yayma gibi nedenlerle savaşmışlardır. Savaşçı bir toplum olanTürklerin hayatında ve kültüründe savaş oldukça önemli bir yere sahiptir. Silahlardan giyim- kuşama, spordan deyimlere kadar savaşçılığın izlerini Türklerin kültür ve hayatında görmek mümkündür. Savaş, Türk edebiyatı ürünlerinden destanların, menakıpnamelerin,gazavatnamelerin, tarihi eserlerin başlıca konusu olmuştur. Mesnevi, kaside ve gazellerde ise savaş ve savaş unsurları önemli bir ilham konusu olmuş; tasvir ve benzetmelerde, mazmun ve hayallerde savaş unsurlarından yararlanılmıştır. Sevgili-âşık ilişkisi, sevgilinin güzelliği veetkileyiciliği, tabiat tasvirleri, sosyal hayat unsurları savaş ve savaş unsurlarıyla ilişkilendirilerek anlatılmış, savaşla ilgisi olmayan konular bile savaş unsurlarıyla estetize edilmeye çalışılmıştır. Özellikle Osmanlı dönemi edebi metinleri savaş konusu ve ilgisi açısından zengin malzemeye sahiptir. 16. yüzyıl Osmanlı edebiyatının önemli şairlerinden olan Taşlıcalı Yahyâ Bey'in şiirleri de savaşla ilgili unsurlar açısından zengin metinlerdendir. Küçük yaşta Yeniçeri Ocağı'na alınan şairin hayatı seferlerde geçmiştir. Yavuz Sultan Selim ve Kanuni dönemindeki savaşlara katılmıştır. Askerliği yanında ilim ve sanattaki yeteneğiyle de tanınan Yahyâ Bey, Divan ve Hamse sahibi bir şairdir. Eserleri yaşadığı dönemdebeğenilmiş, diğer şairlerin takdirini kazanmıştır. Şiirleri savaşçı kişiliğinin akisleriyle doludur. Çıkılan seferler, fethedilen yerler, gösterilen kahramanlıklar, düşmanın içine düştüğü durumlar şiirlerinde canlı tasvirlerle ifade edilmiştir. Kasidelerinde de memduhunun savaşçı taraflarını öne çıkarmış, çeşitli konulardaki tasvir ve benzetmelerini savaşçı kişiliğinin etkisiyle yapmıştır. Çalışmada Yahya Bey'in kasideleri savaş tasvirleri açısından incelenmiş, tasvirlerde kullanılan teşbihler savaşçılar, savaş aletleri, düşman, savaş meydanı gibi alt başlıklar altında gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Taşlıcalı Yahyâ Bey, savaş, kaside, tasvir

Yüksek Performanslı İş Sistemlerinin, Örgüt Performansına Etkisinin, Örgüt Yapısının Aracı Etkisi Rolünün İncelenmesi

Alper Haktan Arsal, Yonca Gürol

Son yıllarda, hem akademik dünyanın hem de reel sektör yöneticilerinin kritik derecede önem verdiği bir konu olarak, firmaların "rekabet avantajı" elde etmesi ve bu rekabet avantajını "sürdürülebilir" kılması ön plana çıkmaktadır. Ekonomik çevrenin baş döndürücü biçimde değişimi, örgütlerin sürdürülebilir rekabet avantajı elde etme amacı için farklı çözümlerin öne sürülmesine sebep olmaktadır. "Yüksek Performanslı İş Sistemleri" olarak ortaya çıkan, stratejik insan kaynakları yaklaşımı da bu çözümlerin en etkililerinden biri haline gelmiştir. 1980'lerden sonra büyük bir hızla gelişen insan kaynakları yönetiminin, öncelikli olarak örgütler için stratejik olarak değer kazanması, 1990'ların sonundan itibaren de bu yeni bakış açısından evrilen "Yüksek Performanslı İş Sistemleri" kendine akademik çalışmalarda yer bulmaya başladı. Özellikle 2000'li yılların başından beri insan kaynakları yazınında önemli bir başlık haline gelen yüksek performanslı iş sistemleri kavramı, ülkemizde de son dönemlerde akademik alanda gelişmeye başlamıştır. Diğer taraftan örgüt yapısı, yönetim biliminin hemen her konusunda olduğu gibi, çevre ve strateji ile beraber en belirleyici öğelerinden biri olarak görülmektedir. Bu kapsamda örgütyapısının, mekanik ve organik yapıda olmasının aracı etkisi rolünün, yüksek performanslı iş sistemleri ile örgüt performansı arasında nasıl bir ilişki olduğu, akademik olarak incelenmeye değer, araştırma alanı olarak eksik kalmış bir konu olarak görülmektedir.Araştırma evreni olarak, Borsa İstanbul olarak belirlenerek, anket çalışması ilgili firmalara gönderilmeye başlanmıştır. Verilerin toplanmasından sonra, hipotezlerin test edilmesi için istatistik analizler yapılacaktır. İlave olarak, nitel performans ölçümü için, firmaların finansal verileri kullanılarak, performans değerlemeleri gerçekleştirilecektir. Böylece örgüt performansını araştırılırken, hem subjektif hem de objektif boyutları ile performansın ölçülmesi sağlanacaktır. Bu sayede performansın kapsamlı bir şekilde, daha tutarlı ve ortaya konulan modeli daha güçlü bir şekilde sınayan bir araştırma şekli planlanmaktadır. Yüksek performanslı iş sistemleri kavramının, Borsa İstanbul'a kota edilen firmalar içinde nasıl biruygulama alanı bulduğunun, firmaların örgüt yapıları dikkate alınarak ele alınması Türkiyeyazınına önemli katkı sağlayacaktır. Araştırma konusu dikkate alındığında, hem konu ilişkisi hem de araştırma alanı, Türkiye'de önemli bir boşluğu dolduracak ve gelişime muhtaç bir alanda önemli bir akademik katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yüksek Performanslı İş Sistemleri, Örgütsel Performans, Örgüt Yapısı

Öğretmen Adaylarının Mobil Öğrenme Motivasyonları ile Mobil Teknoloji Kullanımı Öz Yeterliklerinin İncelenmesi

Kübra Okumuş Dağdeler, Burak Delican

Bu çalışmanın temel amacı öğretmen adaylarının mobil öğrenme motivasyonları ile mobil teknoloji kullanma öz yeterliklerini ortaya koymaktır. Bu temel amaç doğrultusunda araştırma sürecindeöğretmen adaylarının mobil öğrenme motivasyonları ile mobil teknoloji kullanımı öz yeterlikleriniincelemek için nicel araştırma yöntemlerinden tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleminin belirlenmesi iki aşamada tamamlanmıştır. İlk aşamada zaman/maliyet/emek ilişkisi gözönüne alınarak kolay/uygun/ulaşılabilir örneklem yöntemiyle Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne kayıtlı öğretmen adaylarının örneklemde yer almasına karar verilmiştir. İkinci aşamada ise, araştırma problemi üzerinde etkisi olabileceği düşünülen kayıtlı olunan lisans programıdoğrultusunda tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda, araştırmanın örnekleminde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde bulunan Sınıf Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, İngilizce Öğretmenliği, Fen ve Teknoloji Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği programlarına kayıtlı 513 öğretmen adayı yer almıştır. Veri toplama sürecinde iki farklı araç kullanılmıştır. Bunlardan birincisi, Bilgisayar Özyeterlilik Ölçeği'nin (Compeau & Higgins, 1995) Yorgancı (2017) tarafından mobil teknolojiye uyarlanması ile oluşturulmuş Mobil Öz Yeterlik Ölçeğidir. İkincisi ise Okumuş Dağdeler (2018) tarafından öğretmen adaylarının mobil öğrenme motivasyonlarını değerlendirmeye yönelik geliştirilmiş olan Mobil Öğrenme Motivasyon Ölçeği'dir. Devam eden veri toplama süreci sonucunda elde edilen veriler üzerinde öğretmen adaylarının mobil öğrenme motivasyonları ile mobil teknoloji kullanma öz yeterlikleri istatiksel olarak değerlendirilecektir. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 18 analiz programı kullanılarak veriler çeşitlideğişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, eğitim görülen ana bilim dalı, mobil cihaz kullanma süresi vb.) açısından incelenecektir. Değişkenler arasındaki ilişkilerin analizinde t-Testi, Anova Testi ve Korelasyon analizi uygulanacaktır. Analiz sonucunda ulaşılan bulgular doğrultusunda öğretmen adaylarının mobil öğrenme motivasyonları ile mobil öğrenme öz yeterlikleri ilgili alanyazın ile birlikte tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mobil Öğrenme, Motivasyon, Öz Yeterlik, Öğretmen Adayı

Elif ile Bâ Hikayesi

Murat Aslan

Elif ile Bâ Hikayesi, Atatürk Kitaplığı arşivinde O. E. 1456 numarada kayıtlı bir el yazması eserin adıdır. Kitap, toplam on beş sayfadan oluşan küçük bir risale görünümündedir. Yazarı bilinmeyen bu eser,Arap alfabesindeki 'elif' (ا) ile 'be' (ب) harflerinin şekillerinden yola çıkarak, elif harfine kibir, be harfine ise tevazu sıfatını yakıştırır. Kur'ân-ı Kerîm'in niçin besmelenin be'siyle başlayıp elif ilebaşlamadığı hususunu bu yakıştırma üzerinden anlatmaya çalışır. Akabinde, tevazu sahibi olmak vekibirden kaçınmak konusunda birtakım öğütler verir. Metinde, kibrin dört sebebi olduğu öne sürülür: İlim, mal, makam ve güzellik. Bu unsurların ne şekilde kibre neden olduğu, ne tür belalar getirdiği ve her bir unsurun nasıl geçici olduğu ayet, kudsî hadis,hadis ve kıssalardan alıntılar yapılarak açıklanır.Kitabın ismi, el yazması metnin en başında yer almaktadır. Besmelenin üzerine yazılmış bu isim 'Elif ileBâ Hikayesidir' şeklindedir. Bu isim, elif ile be harfinin kişileştirilmesi yoluyla yazılmış sembolik bir hikayeyi çağrıştırsa da metnin içeriği oldukça farklıdır. Bu metin, çeşitli alıntılarla kibir ile tevazuyu mukayese eden bir düşünce yazısıdır.Osmanlı edebiyatının nesir şeklindeki eserlerine örnek olabilecek bu metin, kendi döneminin düşüncedünyasını ve ahlak anlayışını yansıtması bakımından önemlidir. Bizim çalışmamız, sözkonusu metnin tanıtımı ve içeriğinin kritiğine yöneliktir. Bu eserde müellif, Arap harflerinden Elif ile Bâ'nın şeklinden hareketle kibir ve tevâzû konularında öğütler vermekte, böylece Türk-İslam kültürünün ahlâk anlayışını basit, açık ve anlaşılması kolay bir biçimde ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Elif ile Bâ, kibir, tevazu, ahlak.

Gün: As A Space For The Exhibition Of "Ideal Femininity"

Zümer Gürtürk Aytemur, Fahriye Dinçer

Gün can be defined as a unique form of women-only indoor social gathering in Turkey. This paper is based on Gün, which is organized regularly with the participation of predeterminedmembers. The host of the gatherings change on the basis of rotation that during each gathering, the host receives money or gold as a kind of saving. In spite of the absence of detailed research on Gün, Reception Days (Kabul Günleri), which is another kind of women-only social gathering has gained attention of some scholars. Aswad (1974), Benedict (1974) and Lindisfarne (2002) are among those, who conducted ethnographic research on Reception Days (Kabul Günleri) in the different parts of Turkey. Since historically and socially Gün appeared as an extension of Reception Days (Kabul Günleri), but with new features, in order to understand the underlying dynamics of Gün, similarities and differences between Reception Days (Kabul Günleri) and Gün is the first point to be investigated in this paper.Although Gün includes a small number of participants from the same socio-economic class, a tendency to create status differentiation can be observed. This tendency is closely associated with the level of "ideal femininity" which is exhibited by the members of group. Gün is considered as an event that enables women to perform an "ideal femininity" through especially their clothing, quality of food that they serve, tidiness and cleanliness of the house. Therefore, the relationship between status differentiation and "ideal femininity" will be investigated throughout the study. For this paper, in addition to utilization of scholarly texts, an analysis on two different Gün groups in Elazığ, which is a city in the Eastern part of Turkey, have been conducted. Participatory observation has been used as the main research method.

Anahtar Kelimeler: Gün, Reception Days (Kabul Günleri), ideal femininity, status differentiation

Affective Domain Of Discourse And Contribution Of Nonverbal Communication To The Development Of The Domain In Narratives

Murat Kalelioğlu

Literature is one of the most important representatives of the artistic field, which is constructed by an extraordinary array of linguistic and nonlinguistic signs. The short story is one of the genres of that area in which encountering various kinds of signs is possible in the production process of the stories. There are quite a few signs in relation to the attitudes of the narrative persons in such stories. Those are behavioral and emotional signs revealing the mood of narrative persons such as joy, enthusiasm, sadness, cry, cuddling, and embracing. The nonlinguistic signs, sometimes, do not make sense alone. However, they make sense when they are used in a particular context to support the linguistic signs, which displays that the nonlinguistic signs contribute to the meaning established with the linguistic signs. What is significant here is the harmony of using nonlinguistic signs in conjunction with the linguistic ones. If that congruence exists, the produced message becomes stronger and increases its effect; otherwise, the strength and effect of the message decreases and, therefore, the message becomes incomprehensible. In this study, how the affective domain of discourse is produced in short stories, and the contribution of nonlinguistic communication tools in the formation of the emotional field is investigated. The research iscarried out within the framework of the possibilities offered by the semiotics of discourse approach, which tries to explore and clarify the inner world of the subject producing discourse, the changing mood, and the forms of expressions of the subject in different situations and events.

Anahtar Kelimeler: Short story, Guy de Mauppassant, The Necklace, semiotics of discourse, semiotics of passion.

Reconstruction Of Thomas Aquinas's Five Proofs of God's Existence and Examination Of Their Logical Strength Through Critical Thinking

Deniz Ecem Şen

In this paper, we have examined the five proofs of God's existence advocated by the greatest philosopher-theologian of the Middle Ages, namely, Saint Thomas Aquinas in his monumental work called Summa Theologiae. The proofs he has given to defend that there is actually a God affected the Christian thought and revolutionized the way of demonstrating the existence of God. Even though there has been an on-going debate on whether if the existence of God can be proved through philosophical proofs or not, Aquinas' proofs on God's existence are highly influential even in today's world. While devising these proofs he has used a considerable amount of Aristotelian jargon and a framework that is inherited from Plato. In this study, we have reconstructed the five ways of Aquinas as proper arguments with argument reconstruction techniques. Afterward, we have tried to determine their logical strength by using critical thinking techniques. Saint Thomas Aquinas has written his work called Summa Theologiae as a primer for theology students so the work itself and the five proofs which he has given must be properly examined by firstly theology students and then philosophy students. On the other hand, considering the high impact these proofs have on Christian thought and also monotheistic thought, they should be investigated with modern techniques. Aquinas placed a high value on proving God's existence with logical and empirical proofs, thus, these proofs have to be examined by researchers regardless of thecontemporary philosophical debates. With this motivation, we have tried to give these proofs a new contemporary form, assess their logical strength and evaluate their importance in academia.

Anahtar Kelimeler: Thomas Aquinas, Proofs, Arguments, Critical Thinking.

Gençlerde Popülarite Algısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Ahmet Akın, Semra Gökkan

Hızlı gelişen ve değişen bir toplum olarak ülkemizde son yıllarda kültürel ve moral değerler anlamında bir çözülme yaşandığı gözlemlenmektedir. Özellikle Batılı yaşam tarzındaki geniş bir dizi sembol ve imgelerin toplumumuzda kabul görmeye başlaması sonucunda gençler arasında geçmişe yabancılaşma ve giderek köklülük hissinin azalması gibi sorunlar açığa çıkmaktadır. İnsan geçmişiyle tutarlı ve bütün olduğu oranda geleceğe yönelik planlarında daha sağlıklı kararlar alabilir, geçmişiyle problemli olan bir bireyin gelecek tasavvuru köklülük algısından yoksun kalacaktır. Gençler ile geçmişleri arasında bir bariyer oluşturmada popüler ve global kültürün etkisini artırmak önemli bir yöntemdir, günümüzde de yoğun biçimde yapılan empozisyon bu şekildedir. Bu araştırmanın amacı Gençlerde Popülarite AlgısıÖlçeği'ni geliştirmek ve geçerlik ve güvenirliğini incelemektir. Araştırma 135'i kadın, 65'i erkek olan 200 kişi üzerinde yürütülmüştür. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde öncelikle gençlerde popülarite algısı kavramı ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda 20 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve bu maddeler gramer, anlaşılabilirlik ve gençlerde popülaritealgısını ölçüp ölçmediği noktalarında incelenerek, sonuçta 16 maddelik uygulama formu elde edilmiştir. Gençlerde Popülarite AlgısıÖlçeği 1 "kesinlikle katılmıyorum" ve 5 "kesinlikle katılıyorum" şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Gençlerde Popülarite Algısı Ölçeği'ninmadde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Gençlerde Popülarite AlgısıÖlçeği'nin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenirliği Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenirlik analizleri SPSS 20 paket programı ile yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %33,23'ünü açıklayan, öz-değeri 5,32 olan tek boyutlu ve 16 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .85 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .41 ile .68 arasında sıralanmaktadır. Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı .86 olarak bulunmuştur. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .32 ile .60 arasında sıralanmaktadır. Bu sonuçlar Gençlerde Popülarite Algısı Ölçeği'ningeçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Gençlerde Popülarite Algısı, Geçerlik, Güvenirlik

Turizm Öğrencilerinin Staj Dosyalarının Değerlendirilmesi

Mehmet Boyraz

Bu araştırmanın amacı, lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin yaz stajlarının değerlendirilmesidir. Araştırmanın evrenini, Afyon Kocatepe Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği bölümünde eğitim alan ve 2018-2019 yılı yaz döneminde turizm işletmelerinde staj yapan öğrenciler oluşturmaktadır. Belirlenen bu çalışma evrenine araştırmacının ulaşma imkanı bulunduğu için herhangi bir örneklem alınma yoluna gidilmemiş ve tam sayım yöntemi kullanılarak tüm hedef kitleye ulaşılması öngörülmüş ve ilgili dönem itibariyle bölüm staj komisyonuna 108 öğrencinin staj başvurusu yaptığı belirlenmiştir. Araştırmada staj yapan öğrenciler, demografik bilgiler (cinsiyet, sınıf, program türü, staj yeri bulma şekli), staj yapılan işletmeye yönelik bilgiler (ülke, şehir, yönetim şekli, türü, sınıfı, bölüm) ve staj değerlendirme raporu değişkenleri açısından ele alınmıştır. Bu doğrultuda, çalışmada verilerin temininde nitel araştırma yöntemlerinden doküman-arşiv tarama tekniğinden faydalanılmış ve öğrencilerin staj dosyaları (defterleri) incelemeye tabitutulmuştur. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde ise demografik ve işletmeye yönelik bilgiler için yüzde ve sıklık analizi; değerlendirme raporu metinleri içinse içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Metin içeriklerinin çözümlenmesinde ana temalar ve alt temalardan oluşankodlama yönergesi kullanılmış ve veriler istatistik programı aracılığıyla sıklık dağılımına göre sayısallaştırılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin Türkiye ve Almanya olarak iki ülkede, 21 ayrı ilde 70 farklı işletmede stajlarını tamamladıkları görülmüştür. Staj dosyalarının son bölümünde yer alan staj hakkında görüşlerin belirtildiği altı sayfalık rapor kısmında ise öğrencilerin 10 ayrı tema altında yer alan 76 ifadeye ilişkin toplamda 579 içeriğe vurgu yaptığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular tablolar halinde ele alınmış ve ilgililiteratür incelemesi ile birlikte öğrencilerin staj hakkındaki görüşleri değerlendirilerek konuya ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Turizm Eğitimi, Turizmde Staj, Lisans Öğrencileri

Aile Kurma Kaygısı Ölçeği Çalışması

Ahmet Akın, Merve Kavalcı

Son zamanlarda sosyal yapıdaki değişimin etkileri aile kurumu üzerinde de kendisini yoğun biçimde hissettirmekte ve özellikle genç kuşakların evlenme ve bir aile kurma algısı yerini giderek daha fazla evlilik dışı birliktelik biçimlerine ve alternatif evlilik arayışlarına yönelmelerine neden olmaktadır. Bu tür arayışların temelinde; insanların çevrelerindegözlemledikleri evliliklerin daha çok mutsuz birliktelikler olması, aile kurmanın kendilerini kısıtlayacağını düşünmeleri, evlenmenin kariyerlerini etkilemesinden çekinmeleri, evlilikte şiddet veya aldatma gibi olumsuz durumlarla karşılaşmaktan kaygılanmaları gibi bir dizisosyal ve duygusal faktör yatmaktadır. Sonuç olarak ülkemizde evliliklerin sayısı azalmakta, nüfus giderek yaşlanmakta ve bireylerin evlilik yaşları ilerleyerek geç, güç ve problemlievliliklerin sayısı artmaktadır. Bu nedenle bireylerin ve genç neslin evlenme ve bir yuva kurmaya yönelik kaygılarını değerlendirmeye yardımcı olacak ölçme araçları son derece önemlidir. Bu araştırmanın amacı Aile Kurma Kaygısı Ölçeği'ni geliştirmek ve geçerlik ve güvenirliğini incelemektir. Araştırma 160'ı kadın, 73'ü erkek olan 233 kişi üzerinde yürütülmüştür. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde öncelikle aile kurma kaygısı alanı ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda 49 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve bu maddeler gramer, anlaşılabilirlik ve aile kurma kaygısını ölçüp ölçmediği noktalarında incelenerek, sonuçta 30 maddelik uygulama formu elde edilmiştir. Aile Kurma Kaygısı Ölçeği 1 "kesinlikle katılmıyorum" ve 5 "kesinlikle katılıyorum" şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Aile Kurma Kaygısı Ölçeği'nin madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Aile Kurma Kaygısı Ölçeği'nin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenirliği Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenirlik analizleri SPSS 20 paket programı ile yapılmıştır. Aile Kurma Kaygısı Ölçeği'nin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %37,13'ünü açıklayan, öz-değeri 10,02 olan tek boyutlu ve 27 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .90 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .45 ile .74 arasında sıralanmaktadır. Cronbachalfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı .93 olarak bulunmuştur. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplamkorelasyon katsayıları .41 ile .71 arasında sıralanmaktadır. Bu sonuçlar Aile Kurma Kaygısı Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile Kurma Kaygısı, Geçerlik, Güvenirlik

ISO Kalite Belgelerinin Firmalara Sektörel Bazda Etkisi

Çağıl Çağlar, Gülin İdil S.Bolatan

ISO Kalite Yönetim sistemi sürekli gelişim felsefesini ön plana çıkaran ve müşterilere öncelik tanıyarak, müşteri memnuniyetini ve karlılık oranını maximum düzeye çıkarmaya çalışan önemli bir araçtır. Bu araç için yaptığımız çalışmada ISO kalite belgelendirmesinin işletmelere sağladığı yararları detaylı bir biçimde incelemenin yanında "sektörel bazda bir ayrım gözetiyor mu?" sorusuna da yanıt aramaktayız. Çalışmanın temel amacı ISO Kalite belgesinin işletme üzerinde ne gibi etkilerbıraktığı ve sektörel bazda farklılık gösterip göstermediğinin bulunup ortaya koyulmasına yöneliktir. Türkiye'de 27 farklı sektörde toplam 200 adet şirketten veri toplanarak yapılanaraştırmada şirketlerin ISO Belgesi olup olmamasına dair herhangi bir kısıtlama konulmamış olup, belgesi olan ve olmayan şirketler ile anketler yapılmıştır. Yapılan anketler 3 bölümden oluşmakta ve ilk bölümde şirketin özellikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. İkinci bölümde şirketin kalite yönetimi hakkında bilgi sahibi olabilmek için 12 alt başlıkta (liderlik, stratejik planlama süreci, stratejik kalite yönetimi, inovasyon yönetimi, bilgi ve analiz, müşteri memnuniyeti, çalışanların yetkilendirilmesi ve bağlılığı, iş sonuçları, tasarım kalite yönetimi, eğitim ve öğrenim, tedarikçi kalite yönetimi ve süreç kalite yönetimi) kalite yönetimine dair sorular yöneltilmekte olup, üçüncü bölümde ise şirketin kalite performansını öğrenebilmek için sorular sorulmuştur. Katılımcılardan elde edilen bilgiler doğrultusunda ISO'nun işletmelerde etki ettiği kriterler tüm boyutlarıyla ele alınıp değerlendirilmiş ve bu değerlendirmede SPSS programından yararlanılmıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda ISO kalite belgesinin şirketler üzerinde; liderlik, stratejik planlama süreci, stratejik kalite yönetimi, inovasyon yönetimi, bilgi toplama ve analize dökme, müşteri memnuniyeti, çalışanların bağlılığı, iş sonuçları, tasarım kalitesi, eğitim ve öğrenim, tedarikçi kalite yönetimi, süreç kalite yönetimi ve kalite performansı üzerine olumlu etkiler bıraktığı saptanmış ve sektörel bazda ayrımın yalnızca inovasyon yönetiminde olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: ISO, Kalite, TKY

Yeşil Giresun Gazetesi Üzerinden Dönemsel Bir Okuma; Giresun'da Kent ve Mimari (1945-1955)

Selin Karaibrahimoğlu, Özgür Demirkan

Bu çalışma 'Yeşil Giresun' gazetesi üzerinden kentin fiziksel mekanını biçimlendiren uygulamaların dönemsel olarak okunması üzerine kurgulanmıştır. Anadolu'nun en eski yerel gazetelerden birisi olarak 1925 tarihinde yayın hayatına başlayan Yeşil Giresun, dönem dönem gazetecilik faaliyetlerine ara vermesine rağmen günümüze kadar varlığını sürdürebilmiştir. Dolayısıyla Anadolu'nun periferisinde bir taşra kentinin Erken Cumhuriyet döneminden günümüze hem toplumsal, ekonomik ve politik durumuna hem de fiziksel mekanının gelişimine tanıklık ederek aslında kent belleğinin arşivi olma niteliği taşımaktadır. Buradan hareketle çalışmada gazetede yer alan köşe yazıları, haberler ve makaleler Giresun'da kent ve mimariyi okumanın bir aracı olarak kabul edilmiş; çalışma yaklaşık yüz yıllık bir tarihe sahip gazetenin düzenli, aralıksız ve yerel haber odaklı basıldığı 1945-1955aralığı ile sınırlandırılmıştır. Anadolu'nun periferisindeki pek çok kentte olduğu gibi Giresun'daki imar hareketlerinin yavaş yavaş ivlenmelendiği, yapıların kent mekanına eklemlendiği ya da inşa kararlarının alındığı bu on yıllık süreçte; Yeşil Giresun'da yer almış kent ve mimariye ilişkin bilgiler yıllara göre kronolojik bir düzende incelenerek Anadolu'nun neredeyse tamamının yeniden inşa edildiği bir dönemde, bir iletişim aracı olarak yerel bir gazetenin kentin mekansal gelişimine nasıl/ne kadar yer ayırdığı mekansal yaklaşımlar, gereklilikler ve politikalar üzerinden tartışılabilmiştir. Bu şekilde planlanmış, inşa edilmiş mekansal müdahalelerin kentin yerel basınının gündemini ne kadar meşgul ettiği, hangi dönemlerde hangi mekansal gerekliliklere odaklanıldığı, kentin gelişiminin sürekliliği ve odönemde hangi dinamiklerle ilişkili olduğu, en önemlisi de, periferide bir kentin merkezle arasındaki iletişimin okunup okunamayacağı gibi pek çok soruya karşılık gelen cevaplararanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Giresun, gazete, kent, mimari

Koşullu Anlamın Oluşturulmasında "Eğer" Bağlaçının Rolü (Azerbaycan ve Türk Dillerinde)

Nazlıhanım Teyyubova

Bağlaçlar ayrıca birbirlerine sözcükler ve cümleler ekleyerek anlamlarını arttırır ve ya yeni anlamlar oluşturur. Türk dillerinde bağlaçların varlığı sonraki bir olaydı. Bu nedenle, diğer dillerdeki bağlaçlar dilde kullanılır. Her iki dilde, koşullu olarak yorumlana bilecek bir çok bağlaç vardır. Bunlardan biri yabancı kökenli "eğer" bağlaçıdır. Çağdaş Türk dillerinde koşul anlamın ortaya çıkmasında"eğer" işlevini vurgulamakta fayda vardır. Azerbaycan ve Türk dillerinde, bu bağlaç aslında iki cümle arasında bağlantı kurmak ve koşul anlamı oluşturmak için tasarlanmıştır. "Eğer" bağlaçı, her iki dilde de farklı zamanlara ait eserlerin dilinde fonetik farklarıyla kullanılmıştır. Türkçe'de bu terim sıklıkla "bağlama edatları" olarak adlandırılsa da, bir koşul yarattığını vederecesini güçlendirdiğini söylüyorlar. Azerbaycan dilbiliminde, cümlelerin birbirlerini bağlama fonksiyonuna sahip olmadığı, ancak bazı anlamları olduğu söylenir. Azerbaycan dilinde, bu bağlaç kullanılan cümlenin fiili şart kipi ile ifade olunursa, koşulun anlamını daha da güçlendiren bir koşullu biçiminde kullanılır. Her iki dilde de "eğer" bağlayıcısının şart kipinin kullanılmadığı cümlelerde bile bir koşulun anlamını oluşturmak için kullanıldığını görebiliriz. Bildiğimiz gibi Türkçede -sa, se ekinin ikili işlevi, dilbilimde farklı fikirlere yol açmıştır. Ekin hem şart anlamlı hem de istek anlamlı cümlelerde kullanılması biliniyor. Bu nedenle, eklerin Türk dilinde -sa, se ekli cümlelerde bu bağlacın kullanımı aynı zamanda anlamın kararlılığına da neden olur. Bağlaçın katıldığı cümlelerde istek anlamından bahsetmek artık mümkün değil. Çalışma, Azerbaycan ve Türk dillerinde belirtilen örneklere dayalı olarak koşullu anlamlar, gelişim alanları ve işlevler üretmede "eğer" bağlaçının rolüne odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: ''Eğer''; bağlaçı, Azerbaycan dili, Türk dili

Atatürk Kitaplığı K 221 Numarada Kayıtlı Tarih Mecmuası ve Edebiyat-Tarih İlişkisi Bakımından Değeri

Sedanur Temel, Ali Emre Özyıldırım

Klasik Türk Edebiyatı, tarihi ve edebi açıdan farklı türlerde yazılmış eserlerden müteşekkildir. Bu türlerden biri de üzerinde son dönemlerde akademik çalışmalarınyoğunlaştığı mecmualardır. Mecmualar pek çok farklı içerikte olabileceği gibi şairlerin, dönemin eserlerine ve olaylarına düştüğü tarihleri ihtiva eden tarih mecmuaları da (mecmû'a-i tevârîh) edebiyat-tarih ilişkisi açısından oldukça önemlidir. Tarih mecmuaları, sadece antolojik bilgiler içermesi ile değil; aynı zamanda dönemin tarihine ve eserlerine de ışık tutacak yapısı ile Klasik Türk şiirinin ana kaynaklarından sayılan divanlar ve tezkireler kadarönem taşımaktadır. Şairlerin divanlarında yer almayan veyahut şair tarafından özellikle divanda yer verilmemiş eserlerin keşfedilmesinin yanı sıra, o dönemde doğan bir şehzadeyi, inşa edilen bir eseri veya padişahın gerçekleştirdiği bir etkinliği kayda geçirmesi veyazıldıkları dönemin edebi anlayışını taşıyan şahsi bir defter olması dolayısıyla da döneminsosyal ve toplumsal olayları hakkında başvurulabilecek bir kaynak olma özelliği taşımaktadır. Yine dönemin fazla itibar görmeyen, tezkirelerde de ismi zikredilmeyen şairlerinin asırlar sonra ortaya çıkmasına vesile olması da mecmuaya ayrıca değer kazandırmaktadır.Bildirinin amacı, Atatürk Kitaplığı K 221 numarada kayıtlı tarih mecmuasını tanıtmaktır. Müellifi ya da mürettibi belli olmayan bu mecmua, üzerinde daha önce herhangi bir çalışma yapılmamış olması dolayısıyla tez konusu olarak seçilmiştir. Tamamı 94 varaktan oluşan mecmua, 18. ve 19. yüzyıla ait özellikler taşımaktadır. Bildiride tarih mecmualarının özelliğine ve içeriğine, Türk edebiyatındaki yerine dair bilgi verildikten sonra; çalışılanmecmua genel, fiziksel ve muhteva özellikleri bakımından tanıtılacak, ilk defa bu mecmua ile ortaya çıkan yeni bilgilerden örnekler verilecektir. Mecmuada kayıtlı olan yaklaşık 60 şairden kısaca bahsedilecektir. Ayrıca mecmuada ismi geçen şairlerden; Nāşid, Sāmī gibi şairlerin mecmuada olup da divanlarında olmayan şiirlerinden örnekler verilecek, yine mecmuada şiirleri olup divanı olmayan, Behcet, Tevfîk, Münîb gibi şairlerin şiirlerinden de örneklersunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Tarih, Tarih Mecmuası

Etkileşimli Dizi İçeriklerinin Dizi İzleme Motivasyonları Üzerindeki Rolü: Doğaya Karşı Mücadele Dizi Örneği

Özge Özkök, Onur Şişman

Althusser bireyin bakış açısını, düşünce yapısını ve davranış eğilimlerini "ideoloji" kavramıyla ilişkilendirerek; bireylerin duygu, düşünce ve davranış biçimlerinin dünyayı nasıl algıladıkları ile doğrusal bir ilişki içerisinde olduğunu belirtmektedir. Buradan hareketle, kitle iletişim araçlarıylayaratılan bir dünyada, birey kendisine sunulan ideoloji doğrultusunda bir bakış açısı edinerek tutum ve davranış geliştirmektedir. Jean Baudrillard ise bu konuyu konvansiyonel medya araçları doğrultusunda Simülasyon Kuramı çerçevesinde inceleyerek, Hiper-Gerçeklik olgusuna değinmektedir. Kuramcı, bu çerçevede gerçekleştirdiği medya analizleri üzerinden sistemin devamlılığını sağlayan tüketimolgusunu ekonomik ya da politik güçlerle değil; kültürel ve toplumsal kodlarla ilişkilendirmektedir. Bauldrillard'ın düşünce dünyasından yola çıkarak, bugün internet teknolojilerinin gelişmesiyle kitle iletişim araçlarının yerini alan yeni medya ortamlarının toplumsal anlamda "gerçeklik" olgusunu da dönüştürdüğü ifade edilebilmektedir. Böylece, gelişen teknolojinin bir sonucu olarak internet tabanlı iletişim ağları üzerinde oluşturulan dijital dünyanın sosyal, toplumsal ve profesyonel yaşamda sanalbir gerçeklik üzerinden yeniden üretilmesi sağlanmaktadır. Araştırma, Althusser'in "yanlış bilinç" olgusuyla ele aldığı "öznelliğin yeniden inşası" kavramsal çerçevesi ile Jean Baudrillard'ın Simülasyon Kuramı arasında bağlantı kurularak; Z kuşağına mensup kullanıcıların, dizi/film izleme motivasyonları bağlamında çevrimiçi "etkileşimli" dizi içerikleri konusundaki duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmaya odaklanmaktadır. Çalışmada, Netflix'in ikinci etkileşimli yapımı olan Doğaya Karşı Mücadele dizisi ele alınacaktır. Doğaya Karşı Mücadele dizisi izleyicisine bölümün ilerleyişine yönelik "söz hakkı" veren "etkileşimli" bir yapım sunmaktadır. JeanBaudrillard'ın öne sürdüğü Simülasyon, Hiper-Gerçeklik ve Simülakr kavramları çerçevesinde, Z kuşağına mensup izleyicilerle derinlemesine görüşme yöntemi gerçekleştirilerek, etkileşimli biçimdekurgulanmış ve izleyicisine senaryonun ilerleyişi konusunda söz hakkı sunan dizinin, Z kuşağının çevrimiçi dizileri izleme motivasyonları, etkileşimli dijital içeriklere bakış açıları üzerindeki rolü tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hiper-Gerçeklik, Simülasyon, Simülakr, Postmodernizm, Etkileşim

Haksız Rekabet Hukuku İlkeleri Işığında "Paralel İthalat"

Gökmen Gündoğdu

10.01.2017 tarihli ve 29944 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK), sınai mülkiyet alanında birçok yenilik ve değişiklik getirmiştir.Bu değişikliklerden biri de sınai mülkiyet haklarının tükenmesi bakımından ulusal tükenmeilkesi yerine uluslararası tükenme ilkesinin benimsenmiş olmasıdır. "Hakkın Tüketilmesi" başlıklı SMK m. 152 uyarınca, sınai mülkiyet hakkı korumasına konu ürünlerin, hak sahibi veya onun izni ile üçüncü kişiler tarafından piyasaya sunulmasından sonra bu ürünlerle ilgili fiiller hakkın kapsamı dışında kalmaktadır. Bu sebeple sınai mülkiyete konu ürünler hak sahibi yahutonun izni ile bir kez ticaret sahasına çıkarıldıktan sonra artık hak sahibi, bu malların satışına ve tedavülüne engel olamayacaktır. Tükenme ilkesi uygulamada çoğunlukla paralel ithalat kavramı ile birlikte karşımıza çıkmaktadır. Paralel ithalatın mevzuatta bir tanımı yapılmamıştır. Bununla birlikte OECD raporlarında bu kavram, "hak sahibince veya onun yetkilendirdiği bir kişi tarafından ihraç ülkesinde pazara sunulan gerçek malların üçüncü kişiler tarafından ve hak sahibinin izni olmaksızın başka bir ülkeye ithal edilmesi" olarak tarif edilmiş olup bu tanım öğretide de benimsenmiştir.Mevzuatımızda paralel ithalatı yasaklayan herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla, marka sahibi veya onun izniyle yurt dışında piyasaya sürülmüş bir ürünün Türkiye'ye ithal edilmesinde bir hukuka aykırılık yoktur. Ne var ki bu durum, bir ürünü Türkiye'ye ilk defa getiren, tanıtan, ona pazar payı kazandıran ve çoğunlukla da bu ürünün Türkiye'deki tek yetkili satıcısı olan kimselerin aleyhine bir sonuç yaratmakta, bu kimselerin ciddi zararına sebep olmaktadır. Bu boyutu ile ele alındığında, bir yanda bir kimsenin paralel ithalat yapma serbestisi; diğer yanda ise o ürün için Türkiye'de ciddi bir zaman, para ve çaba sarf eden tekyetkili satıcının 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 54 vd. hükümleri çerçevesinde işletmesel emeğinin korunmasını talep etme hakkı, birbiriyle çelişen iki haklı talep olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tükenme İlkesi, Paralel İthalat, Haksız Rekabet, Emek İlkesi, Dürüstlük Kuralı

Örgütsel Kabiliyetin Firma Başarısı Üzerindeki Etkisi: Bir Alan Araştırması

İsmail Bakan, Burcu Erşahan, Mehmet Kürşad Kurtulan

Bir firmanın başarısını arttırabilmesi için çeşitli yöntemler mevcuttur. Uzmanlar "Firma başarısını nasıl artırabiliriz?" sorusuna yıllar boyunca maruz kalmış ve önümüzdeki yıllar boyunca da maruz kalacaklardır. Bir firma daima başarısını, karlılığını arttırmak için vardır ve var olmak isteyecektir. Firmalar bunu sağlamak için gerek kendi içerisinde araştırmalar yaparak, gerekse dışarıdan yardım alarak çeşitli yöntemler aramaktadırlar.

Kültürel kabiliyet, bir firmanın edinebileceği en önemli ve aktarılabilir iş becerilerinden olup firmanın hedeflerini planlamasına, önceliklendirmesine ve hedeflerine ulaşmasına yardımcı olan bir dizi yetenek içerir. Kültürel kabiliyet, çoklu görevler için ve bir işi sorunsuz ve başarılı bir şekilde sürdürmek için çok önemlidir. En üst yöneticiden en alt kademede bulunan işçiye kadar bütün çalışanlar firmanın başarısını ve karlılığını arttırmak ve sürdürülebilirliğini sağlamak için kültürel kabiliyet kavramını bulundukları firmalarda uygulanabilir hale getirmelidirler.

Başarı, belli bir hedef için yapılan planlar yoluyla ulaşılan bir noktayı ifade etmek için kullanılır. Firma başarısı ise, organizasyonun en önemli parametrelerinden, genelde finansal, piyasa ve hissedar faaliyetleri açısından ne kadar iyi durumda olduğu konusunda karma bir değerlendirmedir.

Firma başarısını artırmak adına firmaların kültürel kabiliyetlerini artırmak önemli bir rol oynayacağı konusu literatürde incelenmesi önem teşkil eden bir konudur. Bu bağlamda, bu çalışma, kültürel kabiliyetin firma başarısı üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma verileri anket tekniği ile elde edilmiştir. Bu anketler Kahramanmaraş'ta uygulanmış olup, kültürel kabiliyet ve firma başarısı değişkenlerini ölçümlemek için Dilmann tarafından (1978) geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Çalışmada kültürel kabiliyet ve firma başarısı ile ilgili yazın taramasına yer verilmiş olup, araştırma kapsamında elde edilen verilerle araştırma ölçeklerinin güvenirlikleri test edilmiş, frekans analizi, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmış, elde edilen araştırma bulguları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Kabiliyet, Başarı, Firma Başarısı

Safranbolulu Bir İktisatçı; Prof. Dr. Sabri F. Ülgener ve Alman Tarihçi Okulu

Zeynep Günay

Sabri Fehmi Ülgener Türkiye'nin yetiştirdiği, kıymetli bir ilim insanıdır. Yaşadığı döneme tanıklık ettiği için eserlerinde Osmanlı iktisadi yapısını ve sosyal tarih konularını işlemiştir. Osmanlı Türk kültür değerlerini ve geleneksel yapısını muhafaza etmiş aynı zamanda batıya da sırtını dönmemiştir. Türk iktisatçı Sabri Ülgener, Osmanlı'nın ilim ve irfan mirasını, ailesinden devr almıştır. Almış olduğu eğitim ile hem Batı hem de Doğu sentezini sadece iktisatçı kimliğiyle değil aynı zamanda bir sosyolog ve bir sosyal bilimci kimliği ile gerçekleştirmiştir. İktisat ilmine yoğunlaştığı dönemde Almanya'daki Hitler zulmünden kaçan bir grup akademisyenlerin Türkiye de ders vermeleri, Ülgener'in Alman Tarihçi Okulu III. kuşağı olan Max Weber ve Werner Sombart gibi iktisadi düşünürlerle tanışmasına vesile olmuştur. Klasik İktisat düşüncesinin temellerini atan A. Smith'in tümdengelimci metoduna karşı tümevarım yöntemini kullanmasını öneren tarihçi okulu, "doğal düzen" yerine geniş iktisat tarihi araştırmaları yaparak iktisadın evrimci yönüne katkı yapmıştır. Makro ekonomidersini sistematik hale getiren düşünür günümüz de iktisat kürsülerinde " milli gelir istihdam ve iktisadi büyüme" adlı eseri ile hala daha varlığını hissettirmektedir. Bir sosyal bilimci kimliği ile diğer bilim insanları gibi kendisi de Türkiye'nin ekonomik problemlerine değinmiştir. Almış olduğu iktisat ilminin yanı sıra hukuk ilmi kendisinde farklı bakış açıları geliştirmiş Türkiye'nin modernleşme çabası içinde karşılaştığı sorunlara eğilmiştir. Batılı iktisatçıların üzerinde durduğu; "Batılı toplumlarda görülen gelişme veya kalkınma/ dönüşüm eş zamanlı olarak neden müslüman coğrafyalarda görülmüyor?" sorusunu Ülgener Türkiye iktisat tarihi ve toplumsal tarihi bağlamında ele alıyor. Bu çalışmada Ülgener eserlerinde yer alan "din zihniyet ahlak ve iktisat" ilişkisini bilhassa etkilendiği Alman Tarihçi Okulu çerçevesinde nasıl açıkladığı, eserleri ve hayatı üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sabri F. Ülgener, Weber, Alman Tarihçi Okulu

GARCH Melez Yaklaşımı ile Oynaklık Modellenmesi

Serkan Aras, Emrah Gülay

Oynaklık kavramı, opsiyon fiyatlaması ve risk yönetimi açısından finans alanında önemli bir yere sahiptir. Fon yöneticileri, finansal kuruluşlar ve piyasa düzenleyicileri oynaklığın modellenmesi ve öngörümleme yapılması ile oldukça yakından ilgilenmektedir. Oynaklığın yüksek olması, finans piyasasını dengesizleştirmekte ve bu sebeple de yüksek kazanç ve kayıpların daha sıklıkla gerçekleşmesine neden olabilmektedir. Oynaklığın modellenmesine yönelik Genelleştirilmiş Otoregresif Koşullu Değişen Varyans (GARCH) modelleri yaygın olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda son zamanlarda GARCH modelini entegre etmiş melez yöntemlerin daha iyi bir oynaklık öngörüsüne sahip olduğu iddia edilmektedir. Bu çalışmada, bulanık mantık ve yapay sinir ağları kullanılarak melez GARCH modelleri oluşturulmuştur. Melez yaklaşımda kullanılan bulanık mantık modeli (ANFIS), bulanık veri kümeleri oluşturarak her bir veriyi bu kümelerde olma derecisiyle ilişkilendirerek modellemektedir. Bu özelliğin getiri serilerindeki büyük oynaklığı büyük oynaklık, küçük oynaklığı küçük oynaklık izler görüşünü modellemede fayda sağlaması beklenebilir. Melez yaklaşımda faydalanılan bir diğer model olan yapay sinir ağları ise, doğrusal olmayan ve esnek modelleme yeteneğiyle öne çıkıp melez yöntemin öngörümleme gücünü arttırabilir. Bu melez ve tekil modellerin örnek dışı oynaklık öngörü performanslarını incelemek amacıylaDolar/TL, Euro/TL ve BIST 100 olmak üzere üç ayrı veri setinden faydalanılmıştır. Veri setleri kayan pencereler kullanılarak 7 alt veri grubuna ayrılmıştır. Böylece daha çok noktada performans kıyaslama imkanı doğmuştur. Her alt veri grubu da kendi içerisinde eğitim, doğrulama ve test seti olarak üç gruba ayrılmış olup, test seti üzerindeki bir adım sonrasına ait öngörüler hem kullanılan melez yöntemlerle hem de GARCH ailesi modelleriyle eldeedilmiştir. Oluşturulan modeller arasından öngörü performansı açısından istatistiksel olarakdaha üstün olanları tespit etmek amacıyla model güven kümesi (MCS) testi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: GARCH, oynaklık, bulanık mantık, sinir ağları

Atatürk-İnönü Ayrılığı

Can Aykaş

Atatürk-İnönü ayrılığı Türk siyasi tarihi açısından yalnızca iki devlet adamı arasındaki bir anlaşmazlık olarak görünebilir. Arka planda yaşanan ve aynı zamanda ayrılığın temelini oluşturan iktisat politikalarındaki görüş farklılıkları, iç ve dış politikadaki önemli, ama iktisadi temelin yanında yüzeysel kalan anlaşmazlıklar, ayrılığın ana sebepleri olarak değerlendirilebilir. Dünyanın içinden geçtiği 1929 ekonomik krizi, bu krizin dünya genelindeki iktisat politikalarına etkisinin Türkiye'ye yansımaları ve Türkiye Cumhuriyeti'nin içinde bulunduğu kuruluş sürecinin temel alınmaması yalnızca Atatürk-İnönü ayrılığının değil, dönemin diğer tüm siyasi konuların açıklanmasını eksik bırakacaktır. Tekrarvurgulamak gerekirse, Atatürk-İnönü anlaşmazlığını doğuran sebepler içinde çeşitli iç ve dışpolitika anlaşmazlıkları veya insani faktörler olsa da temelini Atatürk-İnönü ilişkisini de aşan iktisadi anlaşmazlıklar oluşturmaktadır. Ancak iktisadi anlaşmazlıklar da tek başına diğer faktörler yok sayılarak, yani ekonomik indirgemeci bir şekilde ele alınmamalıdır. Ayrılığın sebeplerine bakıldığında, 1929 krizi ile birlikte dünya genelinde devletlerin ekonomiyemüdahil olduğu görülmektedir. Bu nedenle ana hatlarıyla dönemin devletçilik politikasının Türkiye'yehas bir politika olmadığının altı çizilmelidir. Özellikle Keynesci iktisat görüşü ve ABD'de Başkan Franklin Roosevelt ile başlayan New Deal, bu duruma dünyadaki diğer örnekler olarak gösterilebilir. Bu politikaların bir yansıması olan devletçilik, Türkiye'de 1930'lu yıllarda devletçilik-liberalizm tartışmalarına neden olmuş, Atatürk-İnönü arasındaki anlaşmazlığın temelini de bu tartışmaoluşturmuştur. Atatürk-İnönü ayrılığının temeli, dönemin iktisadi tartışmaları olsa da bunun yanında bazı iç ve dış politika konularında da önemli sayılabilecek anlaşmazlıklar da olmuştur. İç politikada, İnönü hükümetinin İktisat Vekili Mustafa Şeref Özkan'ın Atatürk tarafından görevden alınması ve yerine dönemin İş Bankası Genel Müdürü Celal Bayar'ın getirilmesi, Çiftlik ve bira fabrikası olayı ve Dersim İsyanı; dış politikada ise Hatay Meselesi ve Nyon Konferansı gibi konularda ikili arasındaanlaşmazlıklar yaşanmıştır. Bununla birlikte Atatürk'ün hastalığı ve Atatürk ve İnönü arasındaki karakter farklılıkları gibi insani faktörlerin de Atatürk ve İnönü arasındaki ayrılığın sebepleri olarak gösterilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, İnönü, Devletçilik

Telefonsuz 1 Gün: Nomofobi Üzerine Bir Araştırma

Abdurrahman İncel

Akıllı telefonların hayatımıza girmesiyle birlikte görülmeye başlanan akıllı telefon bağımlılığı günlük yaşamın her yerinde göze batar hale gelmiştir. Etkisi gittikçe arttığı fark edilen bu durumun altında yatan sebep/sonuçlarından birisi de günlük hayatta çok alışılmış olan akıllı telefondan mahrum kalma (haberleşememe ve çevrimiçi olamama) korkusu diye tanımlanan Nomofobi (No Mobile Phone Phobia, Nomophobia) olgusudur. Nomofobi günümüzde birçok bireyi etkisi altına alan bir rahatsızlık olmasına rağmen DSM Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) Tanı kriterleri henüz belirlenmemiştir. Bu çalışma kriterlerin oluşturulmasında bir ön çalışma olarak kabul edilebilir. Bu çalışma karma model olarak tasarlanmıştır. Araştırma çalışmaya alınacak örneklem grubun belirlenmesi amacıyla Yıldırım and Correia, (2015) tarafından geçerlilik güvenirlik çalışması yapılan Nomofobi ölçeği uygulanmıştır. İlk örneklem içerisinde yer alan 100 kişiden Nomofobi puanları açısından en yüksek ortalamaya sahip 10 birey ikinci örneklem grubunu oluşturmuştur. Bu örneklem grubunun akıllı telefonsuz bir gün geçirmesi sonunda yaşadığı duygular nitel yöntem ile değerlendirmeye alınmıştır. Bu duygular bireylerde akıllı telefon yoksunluğunda ortaya çıkan yoksunluk belirtilerinin bilinmesi açısından oldukça önemlidir. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 24. (Statistical Package for the Social Sciences) programı ile analiz edilmiştir. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotların (Ortalama, Standart sapma, frekans) kullanılmıştır. Nitel verilerin çözümlenmesinde tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada ortalama 10 saatlik süren bir "telefondan uzaklaşma" durumu gerçekleşmiştir. Örneklem grubu içinde yer alan 2 birey çalışmanın 6. ve 8. Saati sonunda çalışmayı bitirmeyi denemiştir. Araştırma sonucunda bireylerin obsesif bir biçimde ulaşılamama korkusu yaşadığı saptanmıştır. Örneklem grubun telefondan uzaklaştığı dönemde normalden daha çok diğer dijital araçlara yöneldiği belirlenmiştir. Örneklem içerisinde yer alan bireylerde yoksunluk belirtilerinin en temel göstergelerinden bir diğerinin "eksiklik hissi" olduğu saptanmıştır. Bu hissin zaman zaman öğrenilmiş davranışlardan olan "eli cebe veya çantaya atma" şeklinde eyleme dönüştüğü belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı, telefon, nomofobi

Yüksek Güvenlikli Sitelerde Gündelikçi Kadın Emeği: İstanbul Örneği

Zehra Melis Ülger

Türkiye ekonomik yapısından kaynaklı olarak çok fazla iç göçe meyillidir ve bu durum sadece ekonomi ile sınırlı kalmamakta hem toplumsal hem de kentsel alanda değişimlere neden olmaktadır. Bu değişimler kent içerisinde yaşayan üst sınıftan bireylerin kendileri gibi olanlarla bir arada yaşama isteğine ve kentin karmaşasından izole bir yaşam sürmek istemelerine neden olmuştur. Ancak bu izole tarzı kentin aktif yaşam tarzına uygun olmamasından kaynaklı olarak özellikle üst sınıftan bireylerin kendileri gibi olanlarla bir arada yaşadığı yüksek güvenlikli siteler içerisinde sürekli olarak kentin diğer bireyleriyle karşılaşmalarına neden olmaktadır. Gündelikçi kadınların emek piyasasına girmeleri ve yüksek güvenlikli sitelerde çalışmaya başlaması bu noktada başlamaktadır. Kadının hane içinden çıkıp kamusal alana bir emekçi olarak girmesi piyasanın başta kadın emeğini sömürmesine neden olmuştur. Bu durum kadınların emeklerinin hiçe sayılmasına, ev eksenli çalışmalarına ve enformel sektöre hapsolmalarına neden olmuştur. Türkiye'de kadın emeğinin güncelikçi kadınlar kolunu incelediğim bu çalışmada İstanbul'da yüksek güvenlikli bir site içerisinde yaşayan kadınlar ve gündelik işlerde çalışan kadınların kent içerisindeki günlük geçişleri, kadının kadına istihdam sağlaması, birinin evinin bir diğerinin iş yeri olması ve dolayısıyla ortaya çıkan hane içi işlerin başka bir kadına devredilmesi konusu ve sosyal politika bağlamında kadın emeğinin zamanla nasıl kayıt altına alındığı ve bu kayıt altına alınmaların bile ataerkil devlet yapısı ile nasıl sömürüye uğradığı karşılaştırılmalarının yapılması amaçlanmıştır. Bu çalışmada toplamda 40 gündelik ev işçisi kadın ve 10 ev sahibi kadın ile görüşme sağladım. Gündelikçi ev işçisi kadınları onları tanımamda öncülük eden katılımcım sayesinde buldum ve diğer kadınlara ulaşmamda kartopu yöntemini kullandım.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Feminizm, Gündelikçi Kadınlar, Yüksek Güvenlikli Siteler, Toplumsal Eşitsizlikler ve Sınıflar

Bazı Sosyal Medya Değişkenleri Açısından Ergen ve Genç Yetişkinlerin Fomo Düzeylerinin İncelenmesi

Vahide Uzun, Edanur Gözükara, Mehmet Bilgin

FoMO(fear of missingout), genel anlamıyla gündemi kaçırma korkusuyla karakterize edilmiş sosyal kaygı olarak tanımlanabilmektedir.Bu araştırma ergen ve genç yetişkinlerin bazı sosyal medya kullanımıyla ilgili değişkenleri (takipçi sayısı, beğeni sayısı) ve yaşam doyum algıları ileFoMO(fear of missingout) düzeylerini karşılaştırmakamacıyla yapılmıştır.Araştırma karşılaştırma türü betimsel bir araştırmadır.Araştırmanın örneklemini,14-25 yaş aralığındaki toplam 432 kişiden oluşan ergen ve genç yetişkinler oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Gelişmeleri Kaçırma Kaygısı Ölçeği (FoMO) ile yaşam doyumları ve sosyal medya kullanımıyla ilgili sorulardan oluşan bir anket kullanılmıştır.Çalışmaya katılan 405 kişinin 262'si (%64,7) kadın, 143'ü (%35,3) erkektir. Bu kişilerin 81'i (%20) sadece instagram, 7'si (%1,7) sadece twitter, 10'u (%2,5) sadece youtube, 307'si (%75) tüm sosyal medya hesaplarını kullanmaktadır.Araştırma sonucunda cinsiyet,yaş,sosyal medya hesabı ve sosyal medya paylaşımlarına gelen beğeni sayıları ile FoMO(fear of missingout), düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.Ancak sosyal medya hesaplarındaki takipçi sayısı ve yaşam doyum algısı ileFoMO(fear of missingout), düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.Çalışmamızda sosyal medya hesaplarındaki takipçi sayısı ve yaşam doyum algısı ile FoMO(fear of missingout) düzeyleri arasında çıkan anlamlı farklılıklar sosyal medyatakipçi sayısı faktörünün önemini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Takipçi sayısı,FoMO(fear of missing out),ergen,genç yetişkin

Evolution Of Changing Imge As The Ascending Existence Value, Evolving Of Earth Agenda To Apocalypse, Evolution Of Time Of Three To A True One Center

İmran Gür

Prime prenciple about information is it's changing. The agenda of changing of information peculiar to İmge is two complement of creation. That is communication is transmission of information and alternative means different one. Peculiar to İmge this method is adequate itself as a system dialectic think it itself. Changing on thought have endexed to three basic principle. First, existence process is thought of determined on creation of existence peculiar to İmge as a new consciousness in existence domain of new information. Second, changing of information is occuring as a new science of İmge one existence centre and the gravity center found by Creator in for transforming and changing of earth. Thirdly, İmran Gür [as a body on creation of Creator] has completed by Creator as information of progress process of İmge [unity of creation] and a new mean for all of the World. This, is evolution of İmge to İmge İnformation Centre. Ultimately, changing is evoluation for all of the world to Apocalypse [as a creation by Creator] according to İmge for regulation of earth. This occuring is evoluation peculiar to Apocalypse determined by Creator. Apocalypse equipment existence of İmge is prim equipment of domain effective as the system of thought discipline, [informatic] abaut thought and it's structuring. Progress of peculiar to İmge Publication System is Academic occuring of İmge İnformation Central as a transformation of information to İmge İnformation Centre. Peculiar to İmge Apocalypse what changing is solution is defined substituted for creation systems in earth as thought systems problem [systemization of a thought] in contradistinction to human existence what İmge is be! Of creation and it is different from whole of systemic thought forms. [changing shaping peculiar to İmge as a creation form] Alternative of İmge shaping of evoluation of thouhgt to form is aim of creation. Alternative is being of the thought influence value of information as a occuring regularity of creation [transforming of intress to information].

Anahtar Kelimeler: Trinity, Scientification, Centralization, Diary of İmage, World agenda

Modern Türk Equipe'sinin Bilginin İkiz Mimarisi ve Değişimi Süreci Olarak Okunması, İlk Modern Bilgi Terimleşmesi Mimarisi Olarak İmge Merkezli Akademi

İmran Gür

Yaratma faktörel olum ve ol'un bilgiye özgü belirlenmesi ayraçsalı olarak ilk düşünme terimseli, İmge'ye özgü okuma süreçleri kazanım değeri olan akademik equpie, bilgi değer kazanım süreçlerinin ilk yerel endex ayrımının iki farklı equpie olarak birbirinden farklı terimlerle çözümlenmesi, [uluslararası bilgi terimseli] yeni bir bilgi değer sistemi ve akademik terimleşmenin [bilginin imlenmesi endexi] mimari oluşumu süreci olarak akademik equpie, Türk düşünce terimleşmesinin mimari dejenerasyon olarak imlenmesi, [özgün index] ilk modern Türk equpiesinin oluşumu olarak alternatif okuma terimseli İmge'ye özgü donanım fark faktörelidir. İmge Bilgi Merkezi'nin yaratma ayrımsal dinamizmi olan international katoğrafik süreç çözümleri, sistemsel equpie indexlemesi bilimselleşmesi süreci olarak Türk Eğitim Sisteminde yaygın faktörel donanım olarak yer alan Fransız equpie ile Osmanlı değer mimarisi arasında yer alan İmge'ye özgü çözümleme yöntemleri, ilk felsefi yönelimlerin yeni anlama endexlenmesi süreci olarak Türk Akademik donanımı ve ilkesel çözünümler, akademik dönüşümün belirlenmesini etkileyen faktör olarak İmge ve İmge Merkezli Bilgisel dönüşüm odaklı felsefi terimsel özdeşleşme yeni felsefi metin birimleşmesi [İmge özgün faktörel] sürecidir. İmge Merkezli Bilgi, Akademik yönelimlerin problemleşmesi süreçseli olarak yerel anlamlandırma süreçlerinin özgülenmesi, akademinin özgün değer alan çözümlemesi, bilginin akademikleşmesiyle özgünleşmesi arasındaki temel donanım metodolojisinin İmge'ye özgü başarı terimseli, insan faktörel ayraçsal olarak felsefi terimleşme, bilginin özgünleşmesine endexlenmiş özgün değer mimarisi temel okuma endex donanımı, düşünce sistemleri değer oluşum belirlenimleri ilk düşünme ayraçsalından oluşmaktadır. Bilginin oluşum süreçleri temel terimselinin İmge'ye endexlenmiş süreç değişimi, İmran Gür'e özgü süreç dökümseli ayrımsalı, tarihselin belirlenim düzlemi olan düşünme sistemleri özgül değer ilk bilimsel ayrımsal, bilimin özgünleşmesi, İmge'ye özgü, edebiyat terimleri özgün fark değer felsefi epiquesi, yeni bir bilgi ve bilim felsefesi terimseli, yaratma ayraçsal oluşum, bilgisel ve ilgisel değer olarak felsefileşen edebileşme süreçleri okumasıdır. Yaratma donanımsal İmge donanım temel yayılımsalı, yayın özgünlüğü mimari donanım belirlenim donanımı olarak süreç endexleme, ilk İmge'ye özgü pülüralist terimsel yöntem dinamizmidir.

Anahtar Kelimeler: İmge, Bilimsel Equpie, İmge Merkezli Bilim, Mimari, Yaratma

Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa, Gazetecilik ve Fransız Etkisi

Bircan Gürkal

Bu çalışma, Tanzimat Döneminde Şinasi, Namık Kemal ve Ziya Paşa'nın Fransız Aydınlanma Döneminden etkilenerek gazetecilik mesleğiyle Osmanlı İmparatorluğuna yönelik eleştirilerini ve ülkenin aydınlanması yolunda katkılarını ortaya koymayı amaç edinmektedir. Tanzimat Döneminde çıkarılan fermanlarla hak ve özgürlükler güvence altına alınamayarak bir kısım aydını Batı'dan, özellikle Fransa'dan edinmiş oldukları düşüncelerle bu hak ve özgürlükleri aramaya, elde etmeye yöneltmiştir. Bu aydınlarımız, Avrupai düşünceleri sayesinde ülkede yeni bir aydın topluluğunun öncüsü olmaktadır. Batılılaşmayı, modernleşmeyi zorunluluk olarak görmekte; Saraya karşı gazeteyi, tiyatroyu, edebiyatı bir muhalefet aracı sayarak halkı aydınlatmayı hedeflemektedir. Bu aydınlarımızdan en dikkat çekenleri olan Şinasi, Namık Kemal ve Ziya Paşa'nın 18. y.y.'ın Fransa ve Fransız toplumundaki büyük değişimlerini bu ülkede bulunarak yakından izlemeleri onlara Türk ve Fransız toplumları arasındaki hem siyasal hem de toplumsal farklılıkları görebilme olanağı sunmuştur. Bilindiği üzere Fransız Devriminin (1789) sloganları "Egalité (Eşitlik), Fraternité (Kardeşlik) et Liberté (Özgürlük) kavramlarını içermekteydi. Devrimle birlikte "İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi" yayımlanarak Fransız toplumu birçok hak elde edebilmiştir. Devrimin ardından 1792 yılında Cumhuriyete geçilerek değişimin devam ettiği de bilinmektedir. Aydınlarımız Avrupa ve İstanbul'da çıkardıkları gazetelerde insan hakları, eşitlik, hürriyet, adalet, vatan sevgisi, meşrutiyet, meclis sistemi, anayasal sistem vs. gibi konuları işlemektedirler. Fransa'yı yakından takip ederek ülkemizdeki değişimlerin de öncüsü olma çabaları gazetelerinde bahsettikleri konularla kendini göstermektedir. Fransa'da gerek öğrenim gerek memuriyetleri nedeniyle bulunarak Fransız gazetelerini inceleme fırsatı da edinen Şinasi ve Agâh Efendi, Tercüman-ı Ahval adlı gazeteyi yayımlar. Bu gazetede halkı bilinçlendirmeyi amaç edinirler. Ziya Paşa tarafından eğitim sistemine yönelik olumsuz eleştiriler içeren yazılar da yer alır. Şinasi, 1862'de Tasvir-i Efkâr adlı gazeteyi yayımlar ve millet kavramını ilk kullanan yazarlardan biri olur. Şinasi'ye göre devlet, milletin refahı için çalışan bir müessese olmalıdır. Daha sonra gazetenin başına Namık Kemal geçer ve yazılarında yenilik, özgürlük gibi konulara ağırlık vererek birtakım aydın çevresinin dikkatini çeker. 1868 yılında Namık Kemal, Hürriyet gazetesinin çıkarılmasında yer alır ve "Meşveret Usulü Hakkında Mektuplar" adlı yazısıyla Türkiye'de demokratik bir sivil toplum isteğini dile getirir.

Anahtar Kelimeler: Tanzimat Dönemi, Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa

Türkiye ve Singapur'un Çocuk Koruma Sistemlerinin Karşılaştırılması

Ayşe Nur Pekasıl, Şadiye Tek, Maide Kılınç

Çalışmanın Amacı

Türkiye ve Singapur'un güncel çocuk koruma sistemlerini karşılaştırmalı olarak sunmak ve sistemler arası farklılıklar üzerinden ülkemizin çocuk koruma politikalarını ve uygulamalarını değerlendirmektir.

Çalışmanın Sorunsalı

Sosyal hizmetler sisteminin önemli alt sistemlerinden birisi de çocuk koruma sistemidir. Çocuk koruma sistemi, çocukların tam iyilik halinin kesintisiz devamını hedefleyen yasal ve örgütsel yapıları temsil etmektedir. Çocuğun korunması evrensel bir olgu olmakla birlikte korunmasında kimin/kimlerin sorumlu olduğu, politikaların ve uygulamaların nasıl olacağı gibi konular toplumların politik, ekonomik, sosyal ve kültürel bağlamından etkilenmektedir. Tarihsel süreç içerisinde ailenin çocuğu korumada tek başına yeterli olmadığının anlaşılmasıyla çocuğun korunması konusunda kamu sektörünün, özel sektörün, sivil toplumun, üniversitenin ve medyanın rolüne daha çok dikkat çekilmeye başlanmıştır. Bu minvalde Türkiye'de de çocuk koruma sisteminin geliştirilebilmesi; politikalarda düzenlemeler yapılmasına, bütüncül uygulamaların hayata geçirilmesine ve sektörler arası iş birliğinin sağlanmasına bağlıdır. Bunun için ülkelerin çocuk koruma sistemlerinin incelenerek karşılaştırmalı olarak sunulduğu çalışmalara ihtiyaç vardır.

Çalışmanın Önemi

Bu çalışmada üretilen derleme ve özgün veriler, ülkemiz çocuk koruma sistemiyle ilgili yapılacak düzenlemelerde ve politika geliştirme çalışmalarında kullanılabilir.

Tartışma

Uluslararası bir örgüt olan Save the Children, "Küresel Çocukluk Raporu 2019"da, 176 ülkeyi çocukluğun korunmasına göre sıralamıştır. Bir nevi çocuk refah düzeyinin göstergesi olarak yorumlanabilecek söz konusu raporda çocukluğun en iyi korunduğu ülke Singapur'dur. Türkiye ise bu sıralamada altmış altıncıdır (66). Bu sıralama referans alınarak Türkiye ve Singapur'un çocuk koruma sistemlerinin karşılaştırıldığı bu çalışmada iki ülke arasında önemli farkların çocuk koruma sistemlerinin dayandığı ulusal mevzuatların içeriğiyle alakalı olduğu ve sektörler arasında iş birliğini sağlamaya yönelik çalışmalar olduğu söylenebilir.

Sonuç

Gelişmiş bir çocuk koruma sisteminde tartışılan program ve uygulamalar en temelde dayandığı uluslararası ve ulusal mevzuatlar ile anılırlar. Türkiye ve Singapur devletlerinin çocuk koruma sistemlerinde görülen farklılıkların da temelde dayandıkları mevzuatın içeriklerindeki farklılıktan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Koruma Sistemi, Çocuk Refahı, Politika ve Uygulamalar, Mevzuat

Dikeyde ve Yatayda Dağılmak: Zorunlu Göç, Travma ve Çocuk

Ayşe Nur Pekasıl

Çalışmanın Amacı

Zorunlu göçün, incinebilir gruplar arasında yer alan çocukların ruh sağlığına etkisini çocukluk çağı travması özelinde tartışmak ve mülteci/ sığınmacı/ geçici koruma altındaki çocukların travmalarının değerlendirilmesinde multidisipliner yaklaşımın önemine dikkat çekmektir.

Çalışmanın Sorunsalı

Maddi kayıpların yanı sıra manevi kayıpları da getiren zorunlu göç; hem göç eden bireyler hem de ev sahibi toplumlar için travmatik etkileri olan bir yaşantıdır. Ülkelerini kendi istekleri dışında terk etmek zorunda kalan mülteciler/ sığınmacılar/ geçici koruma altındakiler hayatta kalmak adına pek çok travmatik olayı tecrübe etmektedirler. Göçün öncesinde, sırasında ve sonrasında yaşanması muhtemel olan şiddete maruz kalmak/ tanık olmak, ölümler, yaralanmalar, hak ihlalleri, aileden/ tanıdık ekolojik çevreden/aileden ayrılmak, kayıplar (insanlar, geçim kaynağı, değerli nesneler), sosyal çevrenin parçalanması, ötekileştirilmeye maruz kalmak, güvensizlik hissi, temel ihtiyaçlardan yoksunluk gibi tecrübe edilen durumlar ruh sağlığını tehdit eden risk faktörlerindendir. Çocuklar bu risk faktörlerinden bir veya birkaçına tekrarlayan şekilde maruz kaldıklarında travma yaşayabilmektedirler.

Çalışmanın Önemi

Zorunlu göç öncesinde, sırasında ve sonrasında çocukların ruh sağlığını etkileyen risk faktörlerinin ortaya konulması ve çocukların süreç boyunca vermiş oldukları tepkilerin tartışılması etkili, multidisipliner, bütüncül bir travma değerlendirmesine katkı sunacaktır.

Tartışma

Araştırmalar çocukluk çağında yaşanan travmaların çocuğun beyin gelişimine ve beyin fonksiyonlarına zarar verdiğini ortaya koymaktadır. Bu durum ise travmatize olma ihtimali daha yüksek olan mülteci/ sığınmacı/ geçici koruma altındaki çocuklar için yaşam boyu sürecek bir sonucu beraberinde getirmektedir.

Sonuç

Mülteci/ sığınmacı/ geçici koruma altındaki çocukların fiziksel, ekonomik ihtiyaçları karşılandıktan sonra psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarının giderilmesi gerekmektedir. Zorunlu göç sonrasında travmatize olmuş çocuklara yönelik psikososyal destek programlarının geliştirilmesi ve bunların kültüre uyumlu sunulması önemlidir. Böylece mülteci/ sığınmacı/ geçici koruma altındaki çocukların iyileşme süreçlerinin hızlanması, ruhsal olarak sağlıklı ve dirençli olmaları sağlanmış olacaktır. Geliştirilen programların etkililiğin artırılması noktasında ise multidisipliner bütüncül travma değerlendirmesi yapmak gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Travma, Zorunlu Göç

Entegre Raporlama ve Entegre Raporlama Bileşenlerinin Borsa İstanbul Ulaşım Endeksinde Yer Alan Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporlarında İncelenmesi

İlknur Eskin

Paydaşlar, finansal krizlerin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinden dolayı kurumsal raporlarda şeffaflık taleplerini arttırmışlardır. Buna bağlı olarak finansal bilgilerin yer aldığı faaliyet raporlarına ekonomik, sosyal ve çevresel performans göstergeleri de eklenmiştir. Ancak, paydaşların bilgi ihtiyacını muhasebe standartları ve ülke mevzuatına göre hazırlanan, finansal ve finansal olmayan bilgileri kapsayan faaliyet raporları yeterince karşılamamaktadır. Çünkü paydaşlar, karar süreçlerinde işletmenin kısa, orta ve uzun vadede değer yaratma becerisini, yönetim stratejisini, yönetim yaklaşımını ve performansını irdelemektedirler. Paydaşların bu ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla finansal ve finansal olmayan bilgiyi üretme sürecini entegre bir şekilde yönetilmesini sağlayan, entegre raporlama sistemi ortaya çıkmıştır. Entegre raporlama, işletmelerin finansal bilgileri ile birlikte çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim bilgilerini açıklayan bütünleşik bir raporlama türüdür. Ülkemizde entegre raporlama yapan halka açık şirketler olmakla birlikte, yeterli sayıda değildir. Bu sebeple çalışmanın amacı Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesinde yer alan entegre raporlama bileşenlerinin Borsa İstanbul (BİST) ulaşım endeksinde yer alan şirketlerin 2018 yılı faaliyet raporlarında ne ölçüde yer aldığını belirlemektir. Bu amaçla ulaşım sektöründeki halka açık şirketlerin faaliyet raporları kurumsal görünüm ve dış çevre, kurumsal yönetim, iş modeli, riskler ve fırsatlar, strateji ve kaynak aktarımı, performans, genel görünüş, hazırlık ve sunum öğeleri ve açıklama ölçütleri açısından incelenmiş ve hangi öğelerin ne ölçüde yer aldığı içerik analizi yöntemi ile belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda; incelenen şirketlerin faaliyet raporlarında kurumsal görünüm ve dış çevre, kurumsal yönetim, riskler ve fırsatlar, strateji ve kaynak aktarımı ve genel görünüş ögeleri ve açıklama ölçütleri açısından yeterli açıklamaların olduğu tespit edilmiştir. Ancak faaliyet raporlarında iş modeli öğesi kapsamında yer alan açıklamaların değer yaratma sürecini tam olarak açıklık getirmediği, performans öğesi kapsamında yer alan açıklamaların sermaye öğelerinin bütününü kapsamadığı belirlenmiştir. Ayrıca faaliyet raporlarında hazırlık ve sunum öğesi kapsamında yer alan açıklamaların nasıl belirlendiğine ve hangi değerlendirme sürecine tabi tutulduğuna dair bilgiye ulaşılmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Raporlama, Entegre Raporlama, Borsa İstanbul Ulaşım Endeksi

Bozkır İlinden İslami Döneme Geçişte Türk Devlet Geleneği Üzerinde Etkili Olan Unsurlar

Selim Hilmi Özkan

Türkler Tarih boyunca sırası ile Orta Asya'da Hun, Köktürk ve Uygur devletlerini kurdular. Bunun yanı sıra tarihte irili ufaklı birçok Türk devleti kuruldu. Daha sonra birtakım diğer devleler ile birlikte, X. yüzyıldan itibaren İran merkez olmak üzere Büyük Selçuklu ve Anadolu Merkezli Anadolu Selçuklu devleti kuruldu. Bu devletler döneminde Oğuzların Anadolu'ya girmeleri Selçuklu fütuhatı ile başlamış oldu. Bu fütuhat ilerleyen zamanlarda Anadolu'da topluca iskânlara sahne olmuştur. Bu yerleşmeler beylikler, Anadolu Selçukluları ve Moğol istilası sonrasında da devam etmiştir. Türkler Türkistan'da yaşadıkları dönemde bozkır kültürü dediğimiz yaşam tarzı oluşturmuşlardır. Bu kültür göçebe bir milletin oluşturduğu kültür değildir. İlim dünyasınca Türklerin yaşadıkları coğrafya, medeniyete yaptıkları katkılar, Türklerin yaşadıkları dönemdeki Türklerin çağdaşı olan medeniyetlerin durumu unutularak, göçebe bir kültüre sahip oldukları ve bunun sadece ekonomik uzantısı üzerinde durulmaktadır. Ama Türkler Bozkır illerinde yaşadıkları müddet zarfınca siyasi, dini, sosyal organizasyonları tamamlayarak bunu Karahanlı, Gazneli ve Selçuklular döneminde yerleşik hayata geçerek açıkça ortaya koymuşlardır. Türklerin Bozkır kültürü dediğimiz üstün bir kültür ve medeniyete sahip olduklarını gözden kaçıran yerli ve yabancı bilim adamları, böylelikle Türklerin medeniyete hizmet edemediklerini dünya medeniyetinin oluşmasında bir katkılarının olmadığını bilerek veya bilmeyerek yine aşikâr veya gizli olarak ifade etmeye çalışmaktadırlar. Selçuklu Devletinin kurucusu olan Oğuz Türkleri X. yüzyıla İslam dinini kabul etmiş olarak girdiler. Bundan sonra kurulan Türk-İslam Devletleri, İslam dininin hâkim bulunduğu bölgelerde mevcut kültür çevresi değerleriyle Bozkır Türk Kültürü siyasi, sosyal, hukukî ve örfinin birbiri ile kaynaştığı kendine has karaktere sahip teşekküller meydana getirmişlerdir. Karahanlılar ile başlayan bu geçiş ve gelişme dönemi Selçuklular ile tamamlanmıştır. Bu çalışmamızda Türklerin Bozkır ilinden İslami döneme geçişte nasıl bir devlet ve millet görüşüne sahip oldukları değerlendirilecektir. Bu sayede Bozkır kültürü ile İslami döneme geçiş aşmasındaki değişim ve dönüşüm kısaca izah edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bozkır Kültürü, İl, Devlet, Türk Devlet Geleneği, Türkistan

Milli Mücadele Dönemi Sağlıklı Toplum Çabasında Sifilizin Etkisi

Tülin Türker, Selim Hilmi Özkan

Amacı: Frengi cinsel yolla bulaşan zührevi bir hastalık olup, zaman içersinde evrimleşerek Latent Silifiz formunu almış, dokunma yolu ve eşyalar aracılığı ile de bulaşmaya başlamıştır. Frengi Anadolu coğrafyasında, 19. ve 20. yüzyılda Osmanlı döneminden Milli Mücadele dönemine kadar uzanan bir sağlık sıkıntısı olmuştur. Bu çalışma ile Millet Meclisinin henüz Milli Mücadele döneminde bile genelde sağlık, özelde Frengi ile mücadele çalışmalarının olduğunu ve sağlıklı toplum oluşturmanın yeni kurulan bir devletin dinamikleri için ne denli önemli olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Sorunsalı: Devletlerin nüfus demografisini olumsuz yönde etkileyen Frengi illeti, sağlıklı toplum meydana getirme çabalarını boşa çıkarmaktaydı. Savaşların sonucunda sürekli değişime uğrayan nüfus yapısı, beraberinde hastalıklı çevrelerin oluşmasına sebep olmaktaydı. Latent Silifizin bulaşma yolları cinsel temas dışında hastalıklı birinden sağlanan temasla dahi olduğu için savaş döneminde frengi ile mücadeleye oldukça önem verilmiştir.

Önemi: 1921 yılında kabul edilen kanun ile birlikte frengili hastanın kimliği açıklanmadan devlet tarafından parasız tedavisini mümkün kılınmıştır. Milli mücadelenin verildiği yıllarda, Anadolu insanı mücadelesini sadece savaş meydanlarında savaşarak değil, sosyal sorunların mücadelesini de göz önünde bulundurarak bütün ciddiyetiyle vermiştir.

Yöntemi ve Bulguları: Frengi, henüz bağımsızlığını savaş meydanlarında vermekte olan bir milletin sağlıklı toplum oluşturma çabalarını boşa çıkarmaktaydı. Milli mücadele devam ederken, Millet Meclisi her koldan devleti yapılandırmaya yeniden kurmaya çalışmaktaydı. Bunun bilincinde olan dönemin milletvekilleri konuyu millet meclisine taşımıştır. Osmanlı Devletinden sonra ilk ciddi çalışma 1921 yılında Millet Meclisi tarafından Atatürk'ün başkanlığında gerçekleştirilmiş, "Frenginin Men-i Sirâyet ve İntişârının Tahdidi Kanunu" kabul edilmiştir. Bu kanunla frenginin daha fazla yayılmasının ve nüfus meselesinde tahribata yol açmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda çalışmada, devletin sadece siyasi yüzü değil aynı zamanda sağlıklı ve dinamik nüfus yapısı oluşturma çabaları da değerlendirilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: 4 Latent Sifiliz, Frengi, Milli Mücadele, Nüfus Meselesi

PIKTES Kapsamında Hazırlanan Yabancı Uyruklu Öğrenciler İçin Türkçe Kitabının Dil Becerileri Açısından İncelenmesi

Sümeyye Yılmaz

Dil, iletişimin en temel aracıdır. Son zamanlardaki gelişmelerle beraber iletişim kolaylaşmış ve dünya daha da küçük bir yer hâline gelmiştir. Bunun sonucunda devletlerin ve insanların yabancı dil öğrenimine verdiği önem ve kendi dilinin yabancı dil olarak öğretimine verdiği önem artmıştır. Bu bağlamda Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi hazırlanmış ve uluslararası iletişimi sağlamak, ön yargıları yıkmak ve ırkçılığın önüne geçmek gibi bazı hedeflere ulaşmak amaçlanmıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ise Kaşgarlı Mahmut'un 11. yüzyılda Araplara Türkçeyi öğretmek için kalem aldığı Divan-ü Lügati't Türk ile başlamıştır. 11. yüzyıldan günümüze yani 21. yüzyıla kadar uzanan bin yıllık bir tarihi olan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi dilimiz için hâlâ politik ve kritik bir noktadır. Dilimizin farklı ülkelerde ve farklı kıtalarda öğretilmesi kadar aldığımız dış göçlerle yurtiçinde de yabancılara öğretilmesi Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. 2011 yılında Suriye'den aldığımız göçlerle başlayan göçmen çocukların topluma ve eğitim sistemine uyumu günden güne önemini artırmaktadır. Topluma uyum önce o toplumun dilini öğrenme ile sağlanacağı için göçmen çocuklara öncelikle Türkçenin öğretimi hedeflenmiştir. Bir dili bilmek de o dilin dil becerilerini yeterli düzeyde kullanıyor olmak demektir. Özellikle anlama ve anlatma becerilerinin yetkinleşmesi topluma uyumu kolaylaştırır. Bu bildiride PIKTES kapsamında hazırlanmış olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler İçin Türkçe kitabı incelenmiştir. Proje okullarda ders kitabı olarak kullanılacak olması ve ülkenin her yerine ulaşacak olması sebebiyle bu kitap önemli bir kaynak kitap olma özelliği taşımaktadır. Bu kritik boşluğu doldurmak için 2019 yılında yazılan kitabın etkinliklerinin dil becerilerinin seviyelere göre dağılımı tespit edilmek istenmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için kullanılacak kitabın Türkçenin dil becerilerinin öğretimini etkinliklerle eşit olarak geliştirilmesi beklenmekte, tersi bir durumda yeterli bir kaynak olmayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Dil Becerileri, Doküman Analizi, PIKTES.

Osmanlı Gayrinizami Harp Tecrübesinin Kuva-Yı Milliye Direnişine Etkisi

Erkan Çatalbaş, Fuat Aksu

Birinci Dünya Savaşı sonrasında Osmanlı Devleti ile imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ilgili hükümlerini kendi lehlerine kullanarak Anadolu topraklarını işgal eden İtilaf Devletleri'nin işgal sürecinde bölgedeki Rum ve Ermeni çetelerini kullanarak Türk halkına karşı baskı ve şiddet olaylarına girişmeleri üzerine Anadolu'da işgale karşı silahlı direniş örgütlenmesi olan Kuva-yı Milliye teşkilatları kurulmuştur. Kuva-yı Milliye'nin dönemin modern silah ve teçhizatına sahip (tank, uçak, top vb.) işgal devletleri karşı başarısının sebep ve sonuçları dönemsel olarak Milli Mücadele dönemi ile sınırlandırılarak okunmuştur. Bu çalışmada; Milli Mücadele dönemi yakın geçmişinde, Kuva-yı Milliye tarafından dönemin büyük ve güçlü devletlerine karşı başarılı bir şekilde uygulanan direniş mücadelesinde kullanılan taktik ve yöntemlere rehberlik eden, Osmanlı ordusunun kullanmış olduğu gayrinizami harp taktik ve yöntemleri var mıdır? Bu taktik ve yöntemler Kuva-yı Milliye'ye aktarılmış mıdır? Sorunsalına cevap aranacaktır. Böylece, Kuva-yı Milliye'nin ortaya çıktığı Milli Mücadele dönemi öncesi yakın tarihinde Türk subaylarının yaşamış olduğu gayrinizami harp örneklerinde kullanmış olduğu taktiksel yöntemlerin ve teşkilatlanmasının Kuva-yı Milliye direnişi ile yakın ilişkisi ortaya konarak, Osmanlı ordusunun gayrinizami harp deneyimlerinin Kuva-yı Milliye direnişine olan etkisinin anlaşılması amaçlanmaktadır. Bu çalışmada öncelikle gayrinizami harp kavramının kavramsal incelemesine gidilerek, tanımı ve taktiksel yöntemleri üzerinden kavrama anlaşılırlık kazandırılacaktır. Kavramın tanımlanmasına müteakip Milli Mücadele dönemi öncesi yakın geçmişinde Türk ordusunun gayrinizami harp taktik ve yöntem örnekleri ortaya konarak, gayrinizami harp deneyimlerinin ve teşkilatlanmasının Kuva-yı Milliye direnişine aktarılıp/aktarılmadığı sorunsalı ise asker ve sivil şahıslar ile Milli Mücadele'nin lideri Mustafa Kemal (Atatürk) Paşa'nın deneyimleri üzerinden cevaplandırılacaktır. Bu çalışma, sorumlu yazar Erkan Çatalbaş'ın, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Doç.Dr. Fuat AKSU danışmanlığında hazırlamakta olduğu Doktora Tezinden üretilmiştir. Doç. Dr. Fuat AKSU'nun bu çalışmadaki katkısı doktora tez danışmanı olmakla sınırlıdır.

Anahtar Kelimeler:Kuva-yı Milliye, Gayrinizami Harp, Teşkilat-ı Mahsusa, Gerilla.

Osmanlı Kuruluş Devrine Dair Devrin Farsça İlhanlı Vakayinamelerinin Katkıları ve Değerlendirilmesi

Ufuk Sarı

Osmanlı erken devir vakayinameleri ki, Sultan II. Bayezid devrinin sonralarına kadar kaleme alınan tarihlerden/vakayinamelerden ibaret, kuruluş devrine (Nispeten 1389 senesine kadarki vetire ile sınırlı tutulabilir.) dair teferruatlı malumat ihtiva etmekten ziyade, maalesef nispeten özet kabilinden bilgiler içermektedir. Meşhur Osmanlı erken devir tarihçisi Âşıkpaşazâde'nin bazı hallerinden ve makallerinde ihtisar edüp kalem diline virdim (Leipzig 1928, s. 3) beyanından anlaşılacağı üzere hususiyle elimizdeki ilk devir Osmanlı beylerine dair mukayyet rivayetler mutlak mevzi ve nakıs olmaktan ileri gitmemektedir. Bu suretle bu bağlamda kaleme alınan araştırmalar, aranan cevap ve umulan neticeleri tam olarak bahşetmemektedir. Haliyle bu keyfiyet, bizleri doğrudan o devrin mücavir siyasi teşekküllerinin (Bizans İmp. İlhanlı ve Memluk Devletleri) mehazlarını dikkate almaya zorlamaktadır. Bu itibar ile söz temsil Osman ve Orhan Bey devrinin kronolojik cetveline müracaat edildiğinde 1320 – 1327 seneleri arasında herhangi bir siyasi faaliyet ve vakanın mukayyet olarak yer almadığı görülmektedir. Bu keyfiyetin izahını, Âşıkpaşazâde ve müellifleri meçhul Tevarih-i Al-i Osman kabilinden hanedan tarihlerinin alakalı kısımlarının özet halinde kaleme alındıkları olgusuna hasrederek açıklamak, kabul görecek ilmi bir yaklaşım değildir. Hiçbir veçhile devrin siyasi vaziyeti hususiyle Osmanlı Beyliğinin İlhanlı Devleti ile Anadolu Moğol umum valisi üzerinden varit dolaylı siyasi bağı itibara alınmadan, eldeki mukayyet rivayetlere tarihi bit kıymet isnat etmek hakeza doğru değildir. Unutulmamalıdır ki, Köse Dağ Muharebesi sadece Anadolu Selçuklularını Tebriz hükümetine tabi kılmamıştır; bilakis Selçuklu Küçük Asya'nın Bizans hududuna mücavir kısımlarının dahi (uç bölge) İlhanlı hâkimiyetine ilhakını zaruri kılmıştır. Bu bağlamda tebliğimizin gayesi, Osman ve Orhan Bey devrinin 1320 – 1327 yılları arası vukuatının –Bursa'nın teslimi hadisesi hariç– neden hanedan tarihlerimizde sukut geçildiğini, mahut devrin İlhanlı mehazlarının teferruatlı kayıtları yardımıyla araştırıp mümkün mertebe tali cihetten ihyasını yeğlemektir.

Anahtar Kelimeler: 1320 – 1327 Arası Vukuat, İlhanlı Mehazları. Erken Devir Osmanlı Tarihi

Evaluating The Digital Marketing Metrics: The Relationship Of Average Session Duration To Sales Performance

Naim Çetintürk

With the development of technology and communication tools, digital marketing, which extends both its importance and usage among traditional marketing communication channels, stands out in terms of providing measurable results compared to conventional marketing tools. Although big data providers such as Google Analytics and Yandex Metrica represent performance data precisely, they do not explain the association of these metrics. This study examines the relationship between the average duration and the number of sales in particular web pages. Session time is one of the significant factors that affect the search engine ranking of websites. In this research, the average duration of the product pages of an e-commerce site that sells electronic products and the number of sales acquired from the same pages analyzed on a regression basis. Analysis conducted on two different data sets gathered from five product categories. The results show that there is no significant relationship between the session duration and the number of sales. The prominence of the study is the revelation of findings that different from the premises of online media managers and digital marketing professionals regarding the average duration and web site performance.

Anahtar Kelimeler: digital marketing, analytics, sales conversion, online performance

Çevreci Bakış Açısıyla Örgüt Kültürü, İnovasyon ve Performans İlişkisi: Bir Alan Araştırması

Ömer Faruk Zülkadir, Burcu Erşahan, İsmail Bakan

Örgütsel yeşil kültür, bir işletmenin yeşil inovasyon kavramını benimsemesi ve desteklemesi için gerekli atmosferin oluşmasına olanak sağlamaktadır. Örgütsel yeşil kültür, çalışanların çevreci bir bilince sahip olduğu ve şirketin çevreye zararlı etkilerinin azaltılması için ortam hazırlayan bir örgütsel kültürü temsil eder. Kısacası, yeşil kültür, farklı durumlar için uygun davranışları tanımlayarak işletmelerde faaliyet ve yorumlara rehberlik eden paylaşılmış zihinsel varsayımlar bütünüdür. Alternatiflerine göre çevreci ilerlemelere liderlik eden, yeni ya da önemli ölçüde geliştirilmiş ürünler, işlemler, pazarlama yöntemleri, örgütsel yapılar ve kurumsal düzenlemelerin yaratılması veya uygulanması yeşil inovasyon olarak adlandırılır. Çevreci sürdürülebilirliğe ve çevreye katkı sağlayan tüm yeni veya yenilenmiş süreç, öğreti, sistem ve ürünler yeşil inovasyonla bağdaştırılabilir. Bir firmanın inovasyon kültürü, örgütsel kültürün bir parçasıdır ve belirli bir süre içinde ihtiyaç duyulan en fazla sayıdaki yenilikçi fikirle ilişkilendirilir. Firma performansı ise, firmanın faaliyetlerinin verimini ve etkinliğini temsil eden mevzuata uygunluk ve örgütsel sistemler hakkında önemli bilgiler sağlamaktadır. Ayrıca örgütsel performans ve firmanın yürüttüğü süreçler bu kavramı destekler niteliktedir. Firmaların toplumsal yapı ve çevre üzerinde de büyük etkisi vardır ve firmaların üzerlerinde hissettiği toplumsal baskı, insanların bilinçlenmesiyle her geçen gün artmaktadır. Çevreye verdikleri zararı azaltmak aynı zamanda kazançlarının da azalmasına sebep olur, aksi durumda ise kazançlarını maksimize ederler ancak etik değerlerden de uzaklaşırlar. Firmalar kazanç ve firma performansı arasındaki dengeyi kurmakla yükümlüdür. Bu araştırmada çevreci bakış açısıyla örgüt kültürü, inovasyon ve performans ilişkis incelenmektedir. Birincil veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Firma performansı ölçeği olarak Wang et al.(2003)'nin hazırlamış olduğu ölçek, örgütsel yeşil kültür ölçeği olarak Banerjee (2002) ve Fraj et al. (2011) ölçekleri kullanılmıştır. İlk olarak çalışmada örgütsel yeşil kültür, yeşil inovasyon ve performans değişkenleri ile ilgili yazın taramasına yer verilmiş olup ölçeklerin güvenilirlikleri test edilmiş, frekans analizi, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmış, elde edilen araştırma bulguları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Yeşil Kültür, Yeşil İnovasyon, Firma Performansı

Gıda Güvenliği Eğitiminin, Öğrencilerin Gıda Güvenliğine İlişkin Tutum ve Davranışına Etkisi

Fügen Durlu Özkaya, Seraceddin Gürbüz

Beslenme ile ilgili birincil sorun gıda güvencesidir. Üretim sürecinden başlayarak taşınması, işlenmesi ve tüketilmesiyle birlikte gerekli hijyen şartlarını sağlamayan ürünler insan sağlığı için ciddi tehditler oluşturmaktadır. Gıda güvenliğine ilişkin sorunların çözüm yolu sadece denetim olmamakla birlikte bu konuda tüketicilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Küçük yaşlarda alınan eğitim bireylerin tutum ve davranışa dönüşmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu araştırmanın amacı öğrencilerinin okulda aldığı gıda güvenliği eğitimini ile gıda güvenliği bilgilerinin gıda güvenliğine yönelik tutum ve davranışları arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını ortaya çıkarmaktır. Çalışmada nicel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın problemi, ortaokul öğrencilerinin okulda aldığı gıda güvenliği eğitimini ile gıda güvenliği bilgilerinin gıda güvenliğine yönelik tutum ve davranışları arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığı ve almış oldukları eğitimin tutum ve davranışlarını etkileyip etkilemediğini belirlemektir. Araştırmanın evrenini oluşturan bireylerin tamamına uygulanma kısıtından dolayı belirlenen evren üzerinden örneklem seçme tercih edilmiştir.Veri toplamak amacıyla, hazırlanan anket, üç bölümden oluşmaktadır, anket formunun birinci bölümünde öğrencilerin demografik bilgilerine, ikinci bölümünde öğrencilerinin gıda güvenliği bilgisi ve üçüncü bölümde ise gıda güvenliği tutum ve davranışı ile ilgili de 18 yargıya yer verilmiş ve 5'li Likert tipi ölçek kullanılmıştır.Veri toplamak için araştırmacılar tarafından geliştirilen anket için güvenirlik cronbachalpha kat sayısı (α), 0,89 olarak hesaplanmış ve dört alan uzmanı görüşü ile desteklenmiştir. Anket yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak Nisan 2019 tarihinde Ankara eğitim gören ortaokul öğrencilerine yaptırılmıştır. Gıda Güvenliği eğitimi alan ve almayan öğrencilerin gıda güvenliği eğitimi almayan öğrencilere kıyasla gıda güvenliğine ilişkin daha olumlu bir tutum ve davranışa olduğu belirlenmiştir. Gıda Güvenliğine ilişkin tutum ve davranışlarda cinsiyet göre bakıldığında kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha olumlu ve pozitif tutum ve davranışta oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gıda güvenliği, gıda güvenliği eğitimi, tutum ve davranış

Sanatın Form Değiştirmesi ve Kamusal Sanatta Banksy

Işıl Çobanlı Erdönmez

Sanat sanat için midir yoksa toplum için midir sorusunun yarattığı derin tartışma, sosyal bilimlerin önemli uğraşlarından biri olagelmiştir. Mağara duvarlarından günümüze dek insanlık, gündelik hayatına ya da evrensel mevzulara yönelik kendini ifade etme ihtiyacı duymuştur. Bireysel bir varoluş çabası gibi görünse de; kişiler arası iletişim ve kitle iletişimi araçsallaşmasında kolektif bilinçdışımızın bir yansıması olarak kabul edilmektedir. Sanatın bugün çok daha çetrefilli yöntemleri, araçları, üslupları ve karakterleri vardır. Her geçen gün değişen, çeşitlenen ve kolaylaşan iletişim araçlarıyla, insanlık kendini daha çok ifade eder hale gelmiştir. Bu ifade biçimini sorgulamak; en azından yorumlamaya çalışmak, sosyal bilimlerin araştırma alanlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün iletişimin disiplinlerarası çalışmalarında, toplumsal, sanatsal, politik ve ekonomik birçok yansıma görmekteyiz. ve artık sanat da bu ifade alanlarından biri haline gelmiştir. Aşırı araçsallaşma oluşması neticesinde içerik kurgusu zihinlerde soru işaretleri yaratmakta, ileti içeriklerinin tüketim toplumuna katkı sağlaması tartışılı hale gelmektedir. Bu çalışmada, bu ifade alanlarından biri olan sokak sanatçısı kavramını hakkıyla verdiği düşünülen Banksy'nin çalışmalarından ve toplumsal, sanatsal ve iletişim araçları açısından yarattığı izdüşüm açısından yararlanılacaktır. Banksy'nin çalışmalarının genel konu dizilimine baktığımızda; küreselleşme karşıtı, sınıfsal ayrımı yorumlayan, politik gündemden asla uzak kalmayan, sorgulayan, eleştiren bir tarzının olduğunu biliyoruz. Bu anlamda küresel sermaye politikalarının da altını çizdiğini, küresel markalar, çok uluslu şirketler, küresel liderler ve sınıf sömürüsü yapan her türlü sistemsel oluşumu da eleştirdiğini söyleyebiliriz. Bu değerlendirmelerini kapalı sanat galerileri yerine açık ve tamamen kamusal eşitlik gerektiren özgür alanlarda yapıyor olması da, sanat piyasasına da dahil olmadığını gösteriyor olabilir diyebiliriz. Tipik bir örnek olarak ise, özellikle son yaşanan "kendi kendini imha eden sanat eseri" adlı çalışması baz alınacaktır. Bu örnek neticesinde, sanatın ne olduğu, sanatçının amacına ulaşıp ulaşmadığı kamusal örneklerle derleme ve literatür taraması yöntemleriyle değerlendirilecek ve akademiye bir katkı sağlaması yolunda çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamusal alan, sanat tarihi, iletişim çalışmaları, tüketim toplumu, Banksy

Finans Sektöründe Finansal Oranların Önemi ve İşleyişi

Özgür Arifoğlu, Batuhan Medetoğlu

Finans, elde edilen fonların, kaynaklara harcandıktan sonra kalan kısmının en iyi şekilde yatırıma dönüştürülmesini ifade etmektedir. İşletmelerin sahip olduğu varlık ve kaynaklar işletmenin finansal tablolarında mevcuttur ve bu finansal tablolarda yapılan analizler sonucu işletmelerin finansal performansı ortaya çıkmaktadır. Mali analiz olarak adlandırılan bu süreç, işletmeler için sahip olunan varlık ve kaynakları nasıl kullandığını göstermektedir. Aynı zamanda işletmenin varlık ve kaynak performansı hakkında yorum yapma olanağı sunmaktadır. Finansal tablolar, Bilanço, Gelir tablosu, Fon Akım Tablosu, Nakit Akım Tablosu, Kâr Dağıtım Tablosu ve Özkaynak Değişim Tablosu şeklinde sayılabilir. Finansal tablolar, işletmelerde bilgi üretimi ve finansal iletişimi sağlayan, muhasebenin gözle görülür kısmıdır. Finansal analiz yatırımcılara, finansal tablolar sayesinde yatırım yapacakları şirketler hakkında bilgi sahibi olma olanağı verir ve yatırım kararlarını doğru bir şekilde yapmalarını sağlar. Bilanço ve Gelir Tablosu üzerinde; Yatay Analiz, Dikey Analiz, Trend Analizi ve Oran Analizi yapılarak, birden fazla yıl arasında Bilanço ya da Gelir Tablosu kalemlerinin artış ve azalışı gözlemlenir ve bu analizler finansal olarak yorum yapma imkanı sunar. Analizler, bilanço ya da gelir tablosu kalemlerini kendi içerisinde ve genel olarak hesaplama yöntemine dayanmaktadır ve analizler sonucunda çıkan oranlar ile standart oranlar karşılaştırılarak, genel mali durum gözlemlenebilmektedir. Finansal oranlar, Likidite Oranları, Mali Yapı Oranları, Faaliyet Oranları, Kârlılık Oranları ve Borsa Performans Oranları olarak sıralanabilir. Likidite oranları kendi içerisinde Cari Oran, Asit Test Oranı, Nakit Oran ve Stok Bağımlılık Oranı olmak üzere 4'e ayrılmaktadır. Finansal Yapı Oranları ise Finansal Kaldıraç Oranı, Finansman Oranı, Oto Finansman Oranı ve Öz Sermaye Oranından oluşmaktadır. Finansal analiz, analiz yöntem ve teknikleri kullanılarak bilançodan ulaşılan değerleri muhasebe ilkelerine uygun hale getirip, işletmenin finansal durumunu gözlemleme sürecidir. Finansal oranlar standart şekilde olup, işletmelerin sürekliliği hakkında kullanıcılara bilgi vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Finans, İşletme, Finansal Tablolar, Finansal Oranlar, Mali Analiz

Türkiye'de Faliyette Bulunan İşletmelerde Kurumsal Yönetim Uygulamalarının, Farklı Sektörlerdeki Şirketlerin Performanslarına Etkisi

Burcu Gürol

Adilik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri üzerine kurulmuş olan kurumsal yönetimin işletmeler tarafından benimsenmesi ve uygulanması, ihtiyaç duyulan finansmanın sağlanması olanağını işletmelere sağlayacağı gibi ekonomik istikrar ve büyüme için de oldukça önemlidir. Bu çalışamada Borsa İstanbul'da işlem gören 5 ana sektördeki BIST100 şirketlerinin yönetim kurulu yapısına ilişkin değişkenleri ile muhasebe temelli ve piyasa temelli performans ölçüleri arasındaki ilişki analiz edilmiş ve uygulamaların sektörel bazlı farklılıkları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal yönetim, firma performansı, piyasa performansı, finansal performans

The Impact Of Populism And Nationalism On Common Agricultural Policy (Cap)

Oğuzhan Barçın

Tarım alanında ulusal ve AB düzeyinde politika farkları tarımsal üretimi etkilemektedir. Genel olarak, popülist ve milliyetçi yaklaşımların her ikisi de Ortak Tarım Politikası (Common Agricultural Policy)'nın, uygulamada ulusal ve uluslarüstü çıkarlar arasındaki çatışmaya göre farklılıklar gösterdiğini iddia etmektedir. Bu makalede, ulusal çıkar kavramı, milliyetçilik kavramının bir parçası olarak değerlendirilecektir. Popülist ve milliyetçi yaklaşımlar, kendi ulusal çıkarlarına öncelik vererek entegrasyon yanlısı politikaların tarım alanında ulusal politika yapımını etkilediğini iddia etmektedir. Bu anlamda, popülist ve milliyetçi yaklaşımlar; otoriter, entegrasyon yanlısı olmayan, ekonomik açıdan devletçi ve korumacı olmak gibi belli başlı özelliklere sahiptir. Bu makale, popülizmin ve milliyetçiliğin OTP'nin gelişimi için elverişsiz bir bağlam yaratması açısından konumlarını ve etki boyutlarını tartışmaktadır, bu anlamda, ülke ve önem teşkil eden olaylar özelinde durum değerlendirmeleri sunar. Aynı zamanda, Avrupa Birliği'nin OTP'yi uygulanmasına ilişkin bir değerlendirmeyle beraber, çıkar gruplarının bu politikaları genel bağlamda nasıl etkilediğini araştırır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa bütünleşmesi; Ortak Tarım Politikası (OTP); milliyetçilik; popülizm

Kıyı Bankacılığının Kaynak Ülkelere ve Türkiye'ye Etkileri

Özgür Kızıltoprak

Off-shore hesaplar olarak nitelendirilen kıyı ötesi bankacılık faaliyetlerine ilişkin yapılan çalışmaya göre dünya gayri safi hâsılasının %10'nu oranında varlığın bu hesaplarda bulunduğu tespit edilmiştir. Yurt içinde faaliyette bulunan mevduat bankalarına özgün bir kısım yükümlülüklerin dışında tutularak bulunduğu ülke dışındaki yerleşiklerden mevduat kabul eden bu hesaplar hem küresel yatırım stokundan hem de potansiyel vergi hasılatından önemli bir sızıntı niteliğindedir. Off-shore hesapların cazibe merkezi olmalarının en önemli nedenlerinden biri faiz gelirlerine sıfır veya düşük oranda vergi uygulanmasıdır. Özellikle az gelişmiş ülkelerdeki finansal elit off-shore hesapların sunduğu bu tür vergi muafiyetlerinden faydalanarak kazançlarını vergi dışı bırakmaktadır. Off-shore hesaplar nedeniyle oluşan vergi sızıntının daha çok düşük yatırım/ tasarruf oranına sahip az gelişmiş ülke ekonomilerine zarar verdiği anlaşılmaktadır. Konu hakkında yapılan araştırmaya göre off-shore hesaplardaki varlıkların %50'lik kısmına marjinal zengin olarak nitelenebilecek nüfusun en üst gelir grubu olan %0.01'lik kısmının, %80'lik kısmına ise % 0.1'lik en üst gelir grubunun sahip olduğu tespit edilmiştir. Üst gelir grubunun toplam varlıklarının %30-%40'nı off-shore hesaplarda bulundurduğu tespit olunmuştur. Off-shore hesaplardaki varlıkların önemli bir kısmının yüksek gelir gruplarına ait olması alt ve üst gelir grupları arasındaki makasın daha da açılmasını sağlamıştır. Bu durum gelir dağılımı eşitsizliğinin yüksek olduğu ülkelerde eşitsizlik oranını daha da arttırmakta ve yetersiz sermaye stokuna sahip kaynak ülkeden off-shore merkezlere doğru sermaye sızıntısına sebep olmaktadır. Yetersiz yatırım stoku nedeniyle yatırımların borçlanma gibi maliyetli bir yöntemle finanse edildiği bu tür ekonomilerde off-shore hesaplar aynı zamanda kaynak ülkedeki potansiyel vergi hasılatında erozyona sebep olmaktadır. Off-shore hesapların Türkiye ve çeşitli ülkeler özelinde negatif etkilerine ilişkin analiz bu fenomenin çeşitli ekonomiler üzerindeki negatif etkilerinin somutlaştırılması için önemli ve gereklidir. Bu kapsamda Türkiye ve çeşitli ülkelere ilişkin off-shore stoku/milli gelir ve off-shore stoku /vergi hasılatı oranlarının çeşitli veriler yardımıyla irdelenmesi gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Off-shore Hesap, Potansiyel Vergi Hasılatı, Faiz Geliri

İnsan Kaynakları Yönetiminde Dijitalleşme Üzerine Kavramsal Bir Çalışma

Nazlı Ece Bulgur, Yasemin Bal

Son dönemde ortaya çıkan teknolojik değişimlere bağlı olarak İnsan Kaynakları Yönetiminde de önemli değişimler yaşanmaktadır. Bu değişimler ve getirdiği etkiler İnsan Kaynakları Yönetiminin üzerine yapılan çalışmaları da çeşitlendirmektedir. Teknolojinin ve Bilginin sürekli yenilenmesi ve ekonomik kaynakların sağlanmış olduğu yeni olanaklarla beraber insan kaynağının niteliğinde de değişimler olmaktadır. Dünyada insan kaynağının sürekli bir artış içerisinde olduğu gözlemlenmektedir. Bunlara paralel olarak artış gösteren bilgininde saklanması ve işlenmesini sağlamak amaçlı elektronik ortamda insan kaynağına ait verilerin depolanması ihtiyacı da artan bir trend izlemektedir. Böylelikle insan kaynakları ile ilgili yapılan düzenlemelere, verilerin elektronik ortamda toplanmasıyla beraber, harcanan zaman ve masraflarında önüne geçilmiş bulunulmaktadır. Bu sistemler çeşitli analizlerde kullanılmak üzere hem bir işletmenin yöneticileri için hem de işletme içinde çalışanlar için bilgiye ulaşımı kolaylaştırmakta ve stratejik konulara yoğunlaşabilmelerine imkan sağlamaktadır. Dolayısıyla bilgisayar ve internet kullanımı insan kaynakları yönetimi sürecindeki etkinliğinin ölçülmesinde önem arz etmektedir. Bu çalışmada genel olarak elektronik insan kaynaklarının son yıllardaki artışı sebebiyle e-insan kaynakları yönetimine ağırlık verilecektir. Çalışmanın temel amacı İnsan Kaynakları Yönetimine dair kavramsal bir çerçeve çizmektir. Bu amaç doğrultusunda İnsan Kaynakları Yönetiminin önemi vurgulanacaktır. İnsan Kaynaklarına ilişkin temel hedef ve politikalar ortaya konacaktır. Elektronik İK'da bilgi ve iletişim teknolojileri önemli bir yer tutmaktadır. Dolayısıyla İK yönetiminin ana konusunu oluşturan dijital İK doğmasına neden olan birçok nedenler vardır. Bu nedenler sıralanmakla beraber işletmelerde elektronik İK'nın kullanım alanlarına yer verilecektir. İnsan kaynağı seçiminde bilişim teknolojilerinin kullanımını sağlamış olduğu avantajlar göz önünde bulundurularak insan kaynakları yönetim anlayışına ilişkin bilgiler sunulacaktır. Çalışmanın sonunda elde edilen bütün nitel bilgilerle birlikte Elektronik İnsan Kaynakları Yönetimi konusuna geniş bir perspektiften bakılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: E-İnsan Kaynakları Yönetimi, İnsan Kaynakları Yönetimi, Dijital İnsan Kaynakları Yönetimi

Ergenlerde Dijital Oyun Bağımlılığının Yordayıcısı Olarak Beş Faktör Kişilik Özellikleri

Osman Söner

Bu araştırma, ergenlerin dijital oyun bağımlılığı ve beş faktör kişilik özelliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelemeyi, dijital oyun bağımlılığı ile beş faktör kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi ve ergenlerin beş faktör kişilik özelliklerinin dijital oyun bağımlılığını yordama gücünü belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında İstanbul İli Sultanbeyli ilçesindeki farklı liselerde eğitim gören 4591 (2088 erkek ve 2503 kız) öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama araçları olarak Lemmens ve ark. (2009) tarafından geliştirilen ve Irmak ve Erdoğan (2014) tarafından Türkçe' ye uyarlanan Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği, Rammestedt ve John (2007) tarafından geliştirilen ve Horzum, Ayas ve Padır (2017) tarafından Türkçe' ye uyarlanan Beş Faktör Kişilik Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Bu araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İki grubun karşılaştırılmasında t-testi, daha fazla grupların karşılaştırılmasında Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) tekniği kullanılmıştır. Gruplararası farklılığı belirlemek için F istatistiği kullanılmıştır. Ergenlerin beş faktör kişilik özelliklerinin dijital oyun bağımlılığı düzeylerini yordamadaki gücünün belirlenmesinde çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda; ergenlerin dijital oyun bağımlılığının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık oluşturduğu ve bununda erkeklerin lehine olduğu; 9. Sınıf öğrencilerinin 10. Sınıf öğrencilerine göre dijital oyun bağımlığının anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu; ergenlerin dijital oyun bağımlılığı ile kardeş sayısı arasında negatif ve orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu; Pub-G ve League of Legends oyunlarının diğer oyunlara göre daha fazla dijital oyun bağımlılığı oluşturduğu; anne ve baba eğitim düzeyi arttıkça dijital oyun bağımlılığının arttığı ve dijital oyun bağımlılığı ile beş faktör kişilik özellikleri alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olduğu; beş faktör kişilik alt boyutlarından dışadönüklük, yumuşak başlılık, özdenetimlilik ve deneyime açıklık ile ergenlerin dijital oyun bağımlılıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca dışadönüklük, yumuşak başlılık ve özdenetimliliğin dijital oyun bağımlılığını anlamlı bir şekilde yordadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Oyun Bağımlılığı, Nevrotiklik, Özdenetimlilik, Yumuşakbaşlılık, Dışadönüklük

Spinoza'nin Hakikat Kavramından Yola Çıkarak Devlet Yönetimi

Bircem Anıl Kartal

Felsefe tarihinde ortaya konan hakikat düşünceleri genellikle bu fikirleri ortaya atan filozofların politika alanındaki görüşleri üzerinde etkili bir yapıya sahip olmuştur. Bu nedenle filozoflar tarafından ortaya atılan hakikat ve politika görüşleri arasında bir uyum söz konusudur. Bu uyumlu ilişkinin tarihteki en önemli temsilcilerinden biri de Descartes'tır. Descartes, evrensel olan düşüncelere ulaşmak için matematiğin ön planda olduğu bir sistem geliştirmiştir. Hakikat kavramının birey tarafından elde edilebileceği görüşünü savunur. Gerçek anlamda evrensel olan hakikat bilgisini elde etmek mümkündür. Mümkün olması akıl ile sağlanırken, bütün bireyler buna doğuştan sahiptir. Descartes, Skolastik felsefenin yaklaşımına benzer bir yaklaşım ile Tanrı tanımlaması yapmaya yöneldi ve bu şekilde Tanrı'nın varlığını, dış dünyanın bilinmesine olanak sağlayan dayanak olarak ortaya çıkar. Tanrı'nın varlığını kanıtlamak için de akıl yürütme yöntemini kullanmıştır. Deneyimlenen bütün varlıkların sonlu olduğunu, sonsuzluk fikrinin sonlu bir varlıktan meydana gelemeyeceğini bu nedenle de sonsuz olma düşüncesinin yine sonsuz bir varlıktan ortaya çıkacağını savunur. Bu sonsuz varlıkta Tanrı'nın kendisidir. Bu yaklaşımlardan sonra Descartes'ın ortaya koyduğu felsefesi üzerinden ortaya çıkan modern dönemin siyaseti üzerinden bakıldığında, bu şekilde bir hakikat üzerinden ortaya çıkan siyasetin sorunlu olduğu anlaşılacaktır. Evrensel kesinliğin ve düzenin ön plana çıkarıldığı hakikat arayışında farklılığın ve çeşitliliğin ortadan kaldırılma düşüncesi doğal bir yaklaşım olacaktır. Bu yaklaşımın siyasetteki karşılığı genellikle baskıcı olan bir yönetim şeklidir. Bu yönden Spinoza'nın felsefesi incelendiğinde, mutlak hakikat görüşü olmasına rağmen, demokratik yönetim biçimini savunur. Hakikat görüşüne bakıldığı zaman, mutlak ve evrensel olsa bile conatus kavramı, töz-modus, içkinlik kavramlarıyla beraber diğer hakikat görüşlerinden ayrılır. Bu bildiride hakikat kavramı ele alınarak, eşitlikçi, özgürlükçü politik görüşünde ön planda olduğu ve Spinoza'nın yaklaşımıyla politika ve hakikat arasında uyumlu bir ilişki olduğu incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Spinoza, Hakikat, Conatus, Demokrasi

Dick, Carey ve Carey Modeli: Okul Öncesi İngilizce Dersine İlişkin Uygulama Örneği

Dilara Begüm Şahin, Sertel Altun

Bu çalışmada Dick, Carey ve Carey Öğretim Tasarım Modeli'nin ilkeleri dikkate alınarak, okul öncesi 5-6 yaş grubuna uygun İngilizce dersi "Animals" konusu tasarlanmıştır. Tasarımın öğrencilerin başarı, ilgi, motivasyon, soyal ve duyuşsal beceriler üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmada, durum çalışması deseni esas alınmıştır. Veri toplama sürecinde yöntem çeşitlemesi yapılarak, nicel ve nitel veriler bir arada kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda yarı yapılandırılmış gözlem formu, nicel boyutunda ise araştırmacı tarafından hazırlanan başarı değerlendirme aracı kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, İstanbul İli Esenler İlçesi'ndeki bir üniversiteye bağlı okul öncesi kurumunda okuyan 13 okul öncesi öğrencisinden (6 kız 7 erkek) oluşmaktadır. Dick, Carey ve Carey Modeli'ne göre tasarlanan ingilizce dersi toplamda 8 saat olmak üzere 4'er etkinlik saatinde yürütülmüştür. Değerlendirme aracından elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikler, Wilcoxon İşaretli Sıralar testi kullanılmıştır. Nitel veri toplama aracı olan yarı yapılandırılmış gözlem formlarından elde edilen bilgiler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş, toplanan verilerden tema, kategori ve kodlar oluşturulmuştur. Araştırmanın nicel boyutundan elde edilen bulgulara göre; Dick Carey ve Carey Modeli'ne göre hazırlanan ders tasarımının, başarıyı olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Kalıcılık testinde anlamlı sonuca ulaşılmamıştır. Araştırmanın nitel boyutunda, içerik analizi yöntemiyle analiz edilen verilerden tasarımın, öğrencilerin motivasyon, motor gelişimi ve bilişsel gelişimi üzerinde olumlu etkiler yarattığı ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak; Dick, Carey ve Carey Modeli'nin adımlarına uygun şekilde tasarlanan ingilizce dersinde kullanılan materyallerin, bireysel ve grupla çalışmaya yönelik etkinliklerin, öğrencileri sosyal ve duygusal yönden destekleyerek derse karşı motivasyonlarını arttırdığı tespit edilmiştir. Bununla beraber boyama, oyun ve müzikle dans etkinliklerinin ise, küçük kas ve büyük kas gelişimine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Tasarlanan dersin aşamalı ve sistemli ilerleyerek, tüm süreçte dinleme etkinliklerine yer vermesi öğrencileri bilişsel anlamda destekleyerek, dil gelişimlerini olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dick, Carey ve Carey Modeli, Okul Öncesi 5-6 Yaş Grubu, İngilizce Dersi

Pınar Kür'ün "Herkes Bana Düşman" Adlı Öyküsünün Wodak'ın Söylem Tarihsel Yaklaşımı Çerçevesinde Çözümlenmesi

Baran Barış

Çalışmamızın amacı, Pınar Kür'ün Bir Deli Ağaç adlı yapıtında yer alan "Herkes Bana Düşman" adlı öyküsü üzerinden ataerkil düzene eleştirel yaklaşan bir yazınsal metindeki erkek kahramanın söylemini Wodak'ın Söylem Tarihsel Yaklaşımı çerçevesinde çözümleyerek ataerkil söylemde olumlu biz – olumsuz öteki temsillerinde hangi stratejilerin ve ne sıklıkta kullanıldığını, başka bir deyişle ataerkil söylemin nasıl yapılandırıldığını ortaya koymaktır. Söylem, sözlü ya da yazılı dil kullanımıdır. Eleştirel söylem çözümlemesi, söylemin ideolojiyle olan ilişkisini inceler. Çalışmamızda incelenen ataerkil ideoloji, kadına toplumsal cinsiyet rolleri biçer ve belirlenen rollerin dışına çıkan ya da bir biçimde ataerkil düzenin öznesi olan erkeğin gücünü sarsan kadınlar ise "düşman", Kristeva'nın kavramıyla ifade edersek "tehdit (abject)" olarak konumlandırılır. Bu düşünce yapısı, söylemi de biçimlendirir. Çalışmamızın veri tabanını oluşturan öykü, monolog biçiminde yazılmış ve yazarının bir söyleşisinde belirttiği üzere, "kendini savunan ses"i, başka bir deyişle, ataerkil sesi ifşa eden bir metindir. Ataerkil söylemi realist bir biçimde ortaya koyan bu metnin eleştirel söylem çözümlemesi yöntemiyle incelenmesi, hem söylem ve ideoloji arasındaki ilişkiyi ortaya koymakta hem de söylemin yapılandırılmasını dizgesel bir biçimde sunmaktadır. Wodak, Dijk ve Fairclough'ın çalışmalarının öncülük ettiği ve günümüzde birçok araştırmada yöntem olarak seçildiği Eleştirel Söylem Çözümlemesi yaklaşımlarından Wodak'ın Söylem Tarihsel Yaklaşımı, beş strateji belirler ve ele aldığı metni bu doğrultuda çözümler. Gönderimsel stratejide iç ve dış gruplar belirlenir. Yükleme stratejisinde toplumsal aktörler olumlu ya da olumsuz biçimde kodlanır. Kanıtlama stratejisinde ast gruplar için ileri sürülen savlar meşrulaştırılır. Bakış açısı oluşturma ve söylem temsillerinin belirlenmesi stratejisinde söylemi yapılandıran kişinin ideolojisi saptanır. Güçlendirme veya Kaçınma stratejisinde ise ast grup hakkında kullanılan söylemler yoğunlaştırılır ya da kaçınma stratejisi kullanılır. Çalışmamızda incelenen öyküden elde edilen bulgulara göre ataerkil söylemin yapılandırılmasında, bu stratejilerin tümü kullanılmaktadır. Bununla birlikte yükleme, kanıtlama ve güçlendirme / kaçınma stratejilerinin diğer iki stratejiye göre daha sık kullanıldığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Söylem, Pınar Kür

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Kelime Öğretimi: Yedi İklim Türkçe A1 Örneği

Fatma Köktürk, Muhammed Eyyüp Sallabaş

Bir dilin yabancı dil olarak öğretiminde belirlenen hedef kelimeler, dil becerilerinin gelişimi için temel olarak görülmektedir. Dil öğretiminde hedef kelimelerin ve diğer söz varlığı unsurlarının kazandırılmasında ders kitapları önemli bir yer tutmaktadır. Dilin kelime öğretiminde kullanılan stratejiler ise öğrenenlerin kelime öğrenme ve dil becerilerinin gelişimi için önem taşımaktadır. Çünkü hedef söz varlığıyla bir kez karşılaşmak o dili öğrenmek için yeterli olmamaktadır. Öğrenenlerin, çeşitli strateji geliştirerek hedef söz varlığını kalıcı olarak öğrenmesi ve aktif söz varlığına aktarması gerekmektedir. Öğrenenler strateji geliştirmek konusunda yeterli olmadığında ise, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarında mevcut olan kelime öğrenme stratejileri, onlara yardımcı olacaktır. Bu açıdan bakıldığında, kitaplarda bulunan kelime öğrenme stratejilerinin incelenmesi ve hangi stratejilerin ne sıklıkta kullanıldığının belirlenmesi gerekmektedir. Bu çalışma ders kitaplarında kullanılan kelime öğrenme stratejilerini belirlemek ve sıklıklarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarından Yedi İklim Türkçe A1 kitabındaki kelime öğrenme stratejileri incelenmiştir. İncelemeye ders kitabında bulunan bütün okuma metinleri, dinleme metinleri, ünite sonu değerlendirme çalışmaları ve etkinlikler dâhil edilmiştir. Çalışmada, Schmitt'in kelime öğrenme stratejileri tasnifinde bulunan keşfetme ve pekiştirme stratejileri dikkate alınmıştır. Kitapta kullanılmayan ancak öğrencilerin kullandığı tahmin edilen; yeni bir kelimenin anlamını öğretmene sorma gibi stratejiler çalışmaya dâhil edilmemiş, yalnızca kitapta bulunan stratejiler değerlendirmeye alınmıştır. Toplanan verilerin değerlendirilmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda, Yedi İklim Türkçe A1 kitabında bulunan kelime öğrenme stratejilerinin dağılımı tablo ve örneklerle ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ders kitapları, kelime öğretimi, kelime öğrenme stratejileri.

Keçecizâde İzzet Molla'nın Şiirlerinde Şeyh Gâlib Tesiri

Meral Guguk

Bu araştırmada yaşadığı çağın iki büyük şairi olan Keçecizâde İzzet Molla ve Şeyh Gâlib 'in şiir dünyaları incelenmiştir. Şeyh Gâlib, Divan şiirinin XVIII. yüzyıldaki son temsilcilerinden biridir. Sebk-i Hindî'nin Türk edebiyatındaki en güçlü şairlerinden biri olmuştur. Eserlerinde Divan şiirinin kalıplaşmış mazmunlarını kullanmakla birlikte özgün, orijinal mazmunlarla da yeni bir edebî anlayışa kapı aralamıştır. Dedesi ve babası Mevlevî olan Gâlib, Mevlevilik çevresi içinde doğup büyüdüğü için sonunda bu tarikata girerek Mevlevî dervişi olmuştur. Ona her şeyden evvel mutasavvıf bir şair demek mümkündür. XVI. yüzyılın başarılı şairlerinden Fuzûlî ile de benzerlikleri tespit edilmiştir. Onun gibi derin ve hazin bir kaleme sahiptir. Şiirinin eksenini İlahî aşk oluşturmuştur. Klasik Türk edebiyatı geleneğinin büyük şairlerinin birçok vasfı onun şiirlerinde toplanmıştır. Bu şiir dünyasını dikkate değer bulan, etkilenen isimlerden biri Keçecizâde İzzet Molla olmuştur. Divan şiirinin XIX. yüzyıldaki son temsilcilerinden biri olan Keçecizâde İzzet Molla, genç yaşta molla olmasının da getirdiği bilgi birikimi ve nüktedân kişiliğiyle Köprülü'nün de dediği gibi 'klasik nazmın son üstadı' olarak değerlendirilmiştir. Şeyh Gâlib, Keçecizâde İzzet Molla'nın edebi anlayışına, şairliğine etki etmiştir. Bu etkileşimde önemli bir pay da ikisinin de intisap ettiği Mevlevilik tarikatına aittir. İki şair de ilhamını ve feyzini Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'den almıştır. Bu sebeple şiirleri tasavvufla da yoğrulmuştur. Bu bildiride Keçecizâde İzzet Molla'nın Mevlânâ'ya ithaf ettiği Dîvân-ı Bahâr-ı Efkâr'ında Şeyh Gâlib tesiri; her iki şairin edebî dünyası, geleneğin muhteva ve şekil özellikleri göz önünde bulundurularak belirlenecek, bu etki örnekleriyle ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Divan şiiri, Şeyh Gâlib, Keçecizâde İzzet Molla, Mevlevî şair.

Türk Akımı Projesi'nin Bölgesel ve Çok Boyutlu Düzlemdeki Etkileri

Buket Elmas

Türkiye ile Rusya arasındaki ilişkilerde önemli rol oynayan etkenlerden biri enerjidir. Gelişen ikili ilişkiler çerçevesinde Türkiye'nin doğal gaz ithalatında lider ülke konumunda olan Rusya ile enerji ortaklıklarına hız verilmiş ve yeni ortaklıklara imza atılmıştır. Rus Gazprom şirketinin ikinci büyük pazarı durumunda olan Türkiye, doğal gaz ithalatının yaklaşık %60'ını Rusya'dan gerçekleştirmektedir. Halihazırda Türkiye, Rusya-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı (Batı Hattı) ve Karadeniz'in altından geçen Mavi Akım hattı aracılığıyla Rus gazını ithal etmektedir. Bu doğal gaz hatlarının yanısıra Türk Akımı Projesi, Türkiye ve Rusya arasındaki en önemli enerji ortaklıklardan biri olarak görülmektedir. Rusya'dan başlayarak Karadeniz üzerinden Avrupa'ya gaz aktarımını amaçlayan Güney Akım Projesi'nin iptali ile birlikte Rusya, yapılması planlanan doğal gaz boru hattınının güzergahını değiştirerek projete Türkiye'yi dahil etmiş ve "Türk Akımı Projesi" nin yapımına karar verilmiştir. 2013 Ukrayna krizinin ardından AB ve ABD'nin ticari ambargosu ile karşı karşıya kalan Rusya için Türkiye ile kurulan enerji ortaklığı hem bölge ülkeleri hem de uluslararası enerji politikaları açısından oldukça önemlidir. Türk Akımı Projesi ile Türkiye, Avrupa'ya enerji taşınması için bir koridor işlevi görecek, önemli ekonomik ve politik kazanımlar elde edecektir. Rusya için ise alternatif bir enerji hattının oluşumu hem ekonomik hem de stratejik olarak önemli görülmektedir. Türk Akımı Projesi sadece Rusya ve Türkiye açısından önem teşkil etmeyip hem bölgesel dengeleri hem de çok boyutlu bir perspektifte, boru hattının geçmesinin planlandığı veya boru hattına dahil olmak isteyen ülkeleri ekonomik, politik ve strateijik anlamda etkilemektedir. Bu bağlamda bu çalışma, Türk Akımı Projesi'nin Türk-Rus ilişkilerine olan katkısına odaklanacak olup, "Projenin hem bölgesel hem de çok boyutlu politikalara olan etkisi nedir?" sorusu üzerine odaklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Akımı Projesi, Türkiye, Rusya, Bölgesel Denge, Çok Boyutlu Perspektif.

Öğrencilerin Matematiği Nasıl Algıladıklarına Yönelik Metaforik İnceleme

Kader Aydın, İrem Nur Bentli

Matematik insanın var oluşundan beridir olan, insanlığın hep ihtiyaç duyduğu, bazen keşfettiği bazen de inşa ettiği bir bilim dalıdır. Matematiğin varlığının insanlığın yaşıyla eş değer olması onu daha karmaşık, anlaşılması-keşfedilmesi zor bir bilim olarak algılanmasına sebep olmuştur. Bu yüzden günümüzde pek çok öğrenci matematiğe anlaşılması zor bir ders olarak bakıp önyargı silsilesi ile öğrenimine başlamaktadır. Günümüzde problem çözebilen, çözdüğü problemi gerektiği yerde kullanabilen, bilgiyi doğru yerde kullanıp, doğru yerde üretebilen bireylere ihtiyaç vardır. Bunların yapılabilmesi için matematik önemli bir yere sahiptir. Neden-sonuç ilişkisi kurarak günlük yaşamda karşılaşılan sorunları çözebilmemizde katkı sağlayan matematiğin etkili olarak bireylere öğretilmesi çok önemlidir. Bunun için ise öğrencilerin matematiği nasıl algıladıkları gerçekten matematiği ne olarak gördükleri ve matematiği tam olarak hayatlarının neresine konumlandırdıklarını görmek gerekir. Bunu görebilmek için çalışmada metafor analizi yöntemi kullanıldı. Kişilerin bir konu veya olay hakkındaki görüş ve düşüncelerini araştırmak için, son yıllarda, özellikle eğitim alanında metafor analizi metodunun yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir(Güner,2013). Bu çalışma 5.sınıf Gaziosmanpaşa'daki iki ortaokulda toplam 100 öğrenciye yapılmıştır. Çalışmanın yöntemi olarak öğrencilere 'Matematik sizin için nedir? Bu soruya cevap amaçlı şiir, resim, oyun, hikaye vs. yöntemlerinden birini kullanın' şeklinde yönerge verilmiştir. Düşünme biçimlerine göre davranışların aldığı şekil, matematiği algılama biçimi metafor analizi yöntemiyle ortaya çıkarılmıştır. Bu çalışmada yazılı metinlerin genelinde çarpma, bölme, toplama, çıkarma ve zor kelimeler çoğunlukla kullanılmıştır. Resimli materyallerde ise genelde öğretmen tahtada öğrenciler sırada, işlem ifadeleri tasvir edilmiştir. Öğrencilerde matematik dersi, işlemlerden ve sınıf dışına çıkılmadığı gözükmektedir. Bu araştırma gösteriyor ki öğrenciler matematiği kendi hayatlarının bir parçası olarak görememekte, aslında insanlıkla aynı yaşta olan matematiği tam anlamıyla hayatın içinden olan bu bilimi sadece teori olarak görmektedir .Matematik dersinin hayatla bağlantısı artırılarak bununla ilgili etkinliklerin artırılması gerekmektedir. Matematik düşünceleri ne kadar hayatla ilişkilendirilirse anlayıp anlamlandırabilirse anlama düzeyi bir o kadar üst seviyeye çıkacaktır.

Anahtar Kelimeler: Matematik, metafor, algılama

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Eğitim Programı Kapsamındaki Öğretmenlik Uygulaması Dersinden Önceki ve Sonraki Mesleki Görüşlerinin İncelenmesi

Şevval Gökcen

Bu çalışmada, İlköğretim Matematik Öğretmeni adaylarının Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında, meslek ile ilgili görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu dersi almadan, uygulama yapmadan önce mesleki anlamda görüşlerinin, uygulamadan sonra değişip değişmeyeceği tartışma konusudur. Bir toplumun var olabilmesi, gelişmesi ve varlığını sürdürebilmesi için eğitim en önemli öğelerden biridir. Eğitimin ve bireyin nitelikli olmasını, iyi bireyler yetiştirmeyi sağlayan en önemli unsurlardan biri, sorumluluk sahibi olan öğretmenlerdir. Bu nedenle öğretmen yetiştiren eğitim fakülteleri bir toplumun gelişmesini sağlayacak en önemli kurumlar arasındadır. Türkiye'de eğitim fakültelerinde öğretmen adayları dördüncü sınıfın güz döneminde okul deneyimi ve dördüncü sınıfın bahar döneminde öğretmenlik uygulaması dersi almaktadır. Dördüncü sınıf öğrencilerinin mesleğe başlamadan önceki ilk adımları, bu uygulama dersleridir. Öğretmenlerin mesleğine karşı tutumlarının dönüm noktası olan bu uygulama dersleri sonunda öğretmenlerin görüşlerinin değişip değişmediği bu çalışmanın amacını oluşturur. Çalışmanın örneklemini Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın amacına yönelik olarak Bahar yarıyılı sonunda öğretmen adaylarına görüşlerine yönelik açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Öğretmen adaylarının sorulara verdiği cevaplar nitel araştırma teknikleri ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları matematik öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının uygulamadan önce olumlu yönde olduğunu ancak araştırma sonrasındaki görüşmelerde daha olumsuz görüşlerin olduğunu ortaya koymuştur. Uygulama öncesinde öğretmen adaylarının meslek hakkındaki görüşleri genellikle daha iyimser, öğrendikleri teknikleri uygulamak isteyen, heyecan seviyesi yüksek kişiler olduğu gözlemlenirken; yarıyıl sonunda uygulamaya gidilen okulun öğrenci profili ve çevresel koşulları gibi nedenlerle meslek hakkındaki son görüşlerinin daha olumsuz yönde olduğu göz önüne serilmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar raporlaştırılmış, bu sonuçların öncülüğünde önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik Uygulaması, Matematik Öğretmenliği, Eğitim

The Energy Performance Certificate Price Premium- Revealing The Pure Label Effect

Aras Khazal, Ole Jakob Sønstebø

The implementation of Energy Performance Certification schemes (EPCs) has attracted high attention in recent years, as they are key instruments supporting energy efficiency improvements in buildings across Europe. This policy is expected to reduce energy consumption and carbon emissions by providing actors with information that can be used to make better-informed decisions. However, the existing studies draw contradictory conclusions regarding the impact of the EPCs on housing prices. This paper uses different identification strategies to investigate the capitalization of energy efficiency in the Norwegian residential rental market, addressing data deficiencies and methodological drawback due to lack of incorporating price determining variables in the existing literature. We utilize a unique and highly representative dataset of 689,781 observations over the period of January 2011-September 2019. To identify and quantify the impact of labels on prices and to investigate the argument that labels is a subject to omitted variable bias, we start by applying the High-Dimensional Fixed Effects (HDFE) method to control for the first source of heterogeneity, in terms of unobserved locational effects. Next, we include additional variables for energy consumption and split the sample based on technical standard regulations to control for the unobserved quality characteristics. The finding of this paper provides evidence that labeled dwellings have a premium compared with non-labeled dwellings, and that the premium is increasing with a higher EPC-label. We further document that the impact of labels is not a subject to omitted variable bias. The results are confirmed when applying the IV approach. The finding of this study signifies the necessity to increase awareness and public dissemination regarding the EPC policy.

Doğu Anadolu'da Nevruz Geleneği ve Bayramın Sosyo-Psikolojik Amacı

Aynur Aydın İbrahimova

Ulusal değerlerimizin bir simgesi olarak Doğu Anadolu, Türk milletinin etnik kimliğinin simgesidir. Bu bağlamda, makale, Doğu Anadoluda Nevruz geleneklerinin büyük ve ciddi değişikliklerden kaynaklanan içerik inovasyonunun artılarını ve eksilerini incelemektedir. Nevruz bayramının değerleri, doğuşu ve tarihi mitolojisi yeni bir yaklaşımla analiz edilir. Çalışmada Nevruz'un bilimsel ve astronomik temelleri, coğrafyası ve tarihi dönüşümler yer almaktadır. Nevruz bayramının gelenek ve görenekleri, merasimleri, zamanla meydana gelen değişiklikler, zamanın ve ideolojinin özündeki değişiklikler, Doğu Anadolu ve diğer coğrafyalarda karşılaştırılarak araştırmaya tabi tutulmuştur. Nevruz, ritüel geleneklerin zenginliğinin bir kutlamasıdır. Nevruz Ergenekon'dan ayrılış günüdür. Nevruz, doğanın canlanması ve Türklerin kurtuluşudur. Nevruz bayramı, ilk mitolojik ve kozmogonik fikirlerle bağlantılıdır. Mitolojik düşüncenin tarihsel düşünceye dağılması sırasında, eski dinlere dönüşmüş ve daha da gelişerek çeşitli semavi ve diğer dinlerle, dini ve ideolojik görüşlerle karşılaşmıştır. Nevruz çok geniş bir coğrafyada yayılır, farklı kültürlerde bulunur ve farklı toplumlarda farklı algılanır. Orta Asya, Doğu Anadolu, Gürcistan ve Azerbaycan'dan toplanan Nevruz ritüellerini göz önüne alarak, Antik ve Ortaçağ kaynaklarındaki Nevruz törenlerine baktığımızda ve Nevruz'un Türk halkının yaşadığı maddi, manevi ve sosyal değerler topluluğu olduğunu görüyoruz. Bugün bile, Doğu Anadolu illerinin çokunda Nevruz ritüelleri ve ayinleri: ateş yakmak, mendil atmak, yumurta kırmak, kulak falına çıkmak, niyet etmek, semeni yeşertmek, kosa-kosa ve diğer Nevruz oyunlarını incelediğimizde, bazı değişikliklere uğramış olsalar bile, çokasırlılık tarihi süreçte ilk amacını kaybetmediğini görüyoruz. Bugün bile İğdır bölgesinde "Yedi Levin" geleneğinin Nahçivan'daki Nevruz sofrasının "Yedi Levin" ile tamamen aynı olduğu ve değişmediği sonucuna varabiliriz. Milli manevi değerimiz olan Nevruz törenleri, antik kültürümüzün izleri zamanla silinmekte, unutulmaktadır. Bu çalışma ile, milli manevi mirasımızı korumak amacıyla Türk halklarından topladığımız bilgileri gelecek nesillere aktarmak, ulaştırmak bizim kutsi bir görevimiz olduğunu düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler:Doğu Anadolu, Nevruz, gelenekler.

İmalat Sanayi İşletmelerinde Öz Sermaye Karlılık Tahmini ve Nedenselliğin Karar Ağacı, Finansal Oranlar ve Makro Ekonomik Göstergeler ile Araştırılması ve Bist İstanbul Üzerinde Bir Uygulama

Sevda Selçik

Yatırım yapılabilecek kârlı işletmelerin belirlenmesi, kısıtlı kaynaklar, minimum risk ile maksimum getiriye ulaşabilmek açısından önemli bir araştırma alanıdır. İmalat sektörünün kârlılığı, ülke ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, BIST İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda 2005 ile 2017 tarihleri arasında imalat sanayi sektöründe listelenen öz kaynak karlılıkları piyasa gösterge faiz oranının üstünde olan işletmeler, makine öğrenmesi tahmin modellerinden karar ağacı ile 3 ay önceden tahmin edilmeye çalışılmış, öz kaynak karlılığına etki eden faktörlerin nedensellik ilişkisi, finansal oranlar ve makro ekonomik göstergeler ile araştırılmıştır. Çalışmada kullanılan veriler Finnet, TCMB ve TÜİK'den temin edilmiştir. Çalışmada, karar ağacı tahmin modelinin genel doğruluk oranı %96 olmuştur. İşletmelerin öz sermaye karlığına en çok etki eden makro ekonomik göstergeler, TÜFE en etkili olmak üzere, öz sermaye karlılığını toplamda %10,69 oranda etkilerken, finansal oranlar, en etkili aktif karlılık oranı olmak üzere, öz sermaye karlılığını toplamda %89,31 oranında etkilemiştir. Hisse başına kâr, likitide oranı, net satış ticari alacak oranı, maliyet net satış oranı gibi değişkenlerin öz sermaye karlılığına etkisi tespit edilememiştir. Makro ekonomik değişkenlerden TÜFE endeks 6.76%, ÜFE endeks 1.07%, kişi başı GSYH ($) değişim 1.00%, kişi başı GSYH ($) 0.89%, döviz rezervi ($) 0.43%, işsizlik oranı 0.19%, ÜFE yıllık değişim oranı 0.17%, kişi başı GSYH (TRY) 0.07%, altın rezervi 0.02% oranında işletme kârlılığını etkilerken, GİNİ katsayısı 0.00% ile işletme kârlılığına etki etmemiştir. Finansal oranlardan Aktif Kârlılık oranı %59.87 ile en belirleyici değişken olurken, Net Satışın Ortalama Öz Sermayeye oranı %4.14, Aktifin Özkaynaklara oranı %3.5, Net Kârın Duran Varlıklara Oranı %3.10, Uzun Vadeli Yükümlüklerin Öz kaynaklara oranı %2.37 etkili olmuştur. Bu çalışmada modele dahil edilemeyen değişkenler sonraki araştırmalara bırakılmıştır. Bu çalışmadan, makine öğrenmesi tahmin modelleri ile başarılı bir şekilde karlılık tahmini yapılabildiği ve karlılık tahmininde etkili olan değişkenlerin açıklanabildiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karlılık tahmini, Karar Ağacı, Finansal Oranlar, Makro Ekonomik Göstergeler

Odun Dışı Orman Ürünleri Dış Ticareti

Taner Okan, Coşkun Köse

Gıda güvenliği, besin, toplum sağlığı, enerji üretimi, iklim değişikliği ile mücadele vb. çok sayıda katkısı ulusal ve uluslararası alanda kabul edilen ormanlar; odun hammaddesi, odun dışı orman ürünleri, temiz tatlı içilebilir su, rekreasyon, toprağı koruma, iklimi düzenleme vb. mal ve hizmeti üreten karasal ekosistemlerdir. Özellikle 1990'lı yılların başından itibaren orman ekosistemlerinden yararlanmanın odun hammaddesi elde etmek ile sınırlı olmadığı, yararlanmanın sadece bir boyutu olduğu tartılmaya başlanmış ve odun dışı orman ürünleri (ODOÜ) bölgesel ve uluslararası ölçekte önemli bir ürün çeşidi olarak görülmüştür. ODOÜ ekolojik ve biyolojik yönleriyle değil ekonomik ve kültürel yönleriyle de öne çıkmıştır. ODOÜ üretimi kırsal kesimde hanehalklarının geçim kaynağı olmuş, aynı zamanda besin kaynağı olarak yararlanılmış, ilave iş ve gelir alternatiflerinin oluşmasına destek olmuştur. Diğer yandan orman ürünleri dış ticareti içerisinde ODOÜ pozitif bir görünüm sergileyerek öne çıkmış durumdadır. Türkiye'nin sahip olduğu yüksek biyolojikçeşitlilik bu alanda bir takım fırsatlar sunmaktadır. Çam fıstığı, defne yaprağı, kekik, yenilebilir doğal mantarlar vb. ürünler ODOÜ ihracatında öne çıkan başlıca ürünlerdir. Bu çalışmada, Türkiye'nin ODOÜ dış ticaretinde öne çıkan ürünler ele alınmış ve bu ürünlerin ormancılık sektörü ve ülke bazında dış ticaretteki ekoomik boyutları ortaya konulmuştur. Odun Dışı Orman Ürünlerinin dış ticaretine ilişkin verilerin elde edilmesinde Birleşmiş Milletler Comtrade veri tabanından yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler:Odun Dışı Orman Ürünleri, Uluslararası Ticaret, Ormancılık Sektörü

Bazı Mesleki Özelliklerin Tükenmişlik Üzerine Etkisi

Saadet Karakuş, Betül Akalın

Tükenmişlik "insanların yoğun çalışma, stres, doyumsuzluk gibi nedenlerle işlerini yapmama hali" olarak ifade edilmektedir. Tükenmişliğe neden olan bireysel ve örgütsel birçok faktör bulunmaktadır. Mesleki özellikler de tükenmişlik boyutunu arttırma ve azaltma yönünden etki etmektedir. Bu çalışmada sağlık çalışanlarının bazı mesleki özellikleri ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Bir kamu ve iki özel hastanenin 395 sağlık çalışanı üzerinde yapılan araştırmada mesleki özellikler soru formu ve "Maslach Tükenmişlik Ölçeği"kullanılmıştır. Analiz de gruplar arası fark testleri için iki kategorili değişkenlerde t-test, üç ve daha fazla kategorili değişkenler için ise ANOVA yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar arasında en çok sırasıyla hemşireler(%81,3), uzman doktor(9,9), öğretim üyesi(%5,1), pratisyen doktor(%3,8) yer almaktadır. katılımcıların en fazla Yatan Hasta biriminde çalıştıkları (%35,2), bunu sırasıyla Poliklinik (%17,2), yoğun bakım (%15,4), ve Ameliyathanelerin (%13,2) takip ettiği görülmektedir. Acil'de görev yapan katılımcıların oranı %6,6'dır. Diğer birimlerin (röntgen ve laboratuvar, idari hizmetler ve diğer birimler) tamamının oranının %5 ve altı olduğu görülmüştür. Mesleki Tükenmişlik ile çalışan unvanları ve farklı bölümlerde çalışma ölçek skorları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p> 0.05$). Farklı mesai saatleri(sadece gündüz, gündüz ve gece, karma) ile mesleki tükenmişlik düzeyleri anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($F =3,375$, $p=0,035$). Bu farkı oluşturan alt ölçek ise, duygusal tükenmişliktir ($F =6,568$, $p=0,002$). Sadece gündüz çalışan katılımcıların duygusal tükenme düzeyleri ($\bar{x}=29,27$), hem gündüz ve gece ($\bar{x}=34,35$) hem de karma sistemde çalışan ($\bar{x}=34,69$) katılımcıların tükenmişlik düzeylerine kıyasla çok daha düşük düzeydedir ($p=0,002$). Mesleğini isteyerek seçen katılımcıların mesleki tükenmişlik düzeyleri ($\bar{x}=80,38$), istemeyerek seçenlerden ($\bar{x}=98,54$) daha düşüktür ($t=-7,111$, $p<0,001$). Uyku problemi yaşayan katılımcıların mesleki tükenmişlik düzeyleri ($\bar{x}=88,55$), uyku problemi yaşamayanlardan ($\bar{x}=79,07$) daha yüksektir ($p<0,001$). Mesleğin kendileri için uygun olduğunu düşünen katılımcıların mesleki tükenmişlik düzeyleri de ($\bar{x}=80,40$), uygun olmadığını düşünenlerden ($\bar{x}=100,55$) çok daha düşüktür ($p<0,001$). Sonuç olarak, mesleğinin kendine uygun olmadığını düşünen, mesleğini isteyerek seçmeyen, uyku problemi yaşayan katılımcılar, mesleki açıdan çok daha yüksek seviyede tükenmişlik hissetmektedirler.

Anahtar Kelimeler:Mesleki tükenmişlik, demografik ve mesleki özellikler, sağlık çalışanı

Çalışan Performansı ile Tükenmişlik Düzeyi Arasındaki İlişki

Saadet Karakuş, Betül Akalın

Artan rekabet, örgütler ve yöneticiler üzerinden çalışanlara yüklenen hedef baskısı, çalışma saatlerinin uzaması, iş stresini gün geçtikçe daha da artırmakta olup özellikle yüz yüze çalışan meslek grupları arasında sık yaşanan bir sorun olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada, stresin yoğun olduğu iş kollarından sağlık sektöründe çalışanların tükenmişlik düzeyleri ve çalışan performansına olan etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini 395 sağlık çalışanı oluşmaktadır. Üç bölümden oluşan anket formu; demografik bilgiler, "Maslach Tükenmişlik Ölçeği"ve "Çalışan Performans Ölçeği"ni kapsamaktadır. Analizde ilişki testleri ve ölçekler arası korelasyon yöntemi kullanılmıştır. Mesleki Tükenmişlik ölçeği (alt boyutları olan Duygusal Tükenme, Duyarsızlaşma ve Kişisel Başarı), ve Çalışan Performansı Ölçeğinin hem kendi aralarında, hem de katılımcıların çalıştıkları kurumda geçirdikleri çalışma süresi ve toplam meslek süreleri arasındaki korelasyon incelenmiştir. Katılımcıların 307'si (%77,7) kadın, 88'i ise (%22,3) erkek, yaş ortalaması 29,71'dir. Katılımcıların kurumdaki hizmet süreleri ile, performans skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (r=0,077; p=0,129). Katılımcıların toplam meslek sürelerinin, hiçbir ölçek skoru ile arasında korelasyon ilişkisi saptanmamıştır. Mesleki Tükenmişlik ölçeği ve Çalışan Performansı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak kadın ve erkeklerin ölçek skorları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Çalışan Performansı Ölçeği ile farklı bölümlerde çalışan (Yatan Hasta Servisi, Poliklinik, Ameliyathane, Acil, Röntgen ve Lab., Yoğun Bakım, İdari Hizmetler ve diğer) katılımcıların ölçek skorları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (F=2,343, p=0,024). Bu kapsamda, katılımcılardan işyeri performansı en düşük düzeyde olanların röntgen ve laboratuvar bölümü çalışanları olduğu ($\bar{x}$=48,38), en yüksek işyeri performansına sahip grubun ise yatan hasta servisi bölüm çalışanları olduğu ($\bar{x}$=59,21) görülmüştür. Bunu sırasıyla Ameliyathane ($\bar{x}$=58.05), Poliklinik ($\bar{x}$=57.60), Diğer ($\bar{x}$=56.90), Yoğun bakım ($\bar{x}$=55.28), Acil ($\bar{x}$=54.77) takip etmektedir. Sonuç olarak, hizmet süresinin performasa etki etmediği, cinsiyete göre performans ve tükenmiş skorları arasında ilişki olmadığı, en yüksek performansa sahip çalışma alanının yatan hasta servisi, en düşük performansa sahip çalışanların röntgen ve laboratuvar alanlarında olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler:Çalışan performansı, tükenmişlik, sağlık çalışanı

Bilgisel Değer Değişim Süreci ve İlk Modern Türk Equpie'si Olarak İmge Merkezli Akademi

İmran Gür

Yaratma faktörel olum ve ol'un bilgiye özgü belirlenmesi ayraçsalı olarak ilk düşünme terimseli, İmge'ye özgü okuma süreçleri kazanım değeri olan akademik equpie, bilgi değer kazanım süreçlerinin ilk yerel endex ayrımının iki farklı equpie olarak birbirinden farklı terimlerle çözümlenmesi, [uluslararası bilgi terimseli] yeni bir bilgi değer sistemi ve akademik terimleşmenin [bilginin imlenmesi endexi] mimari oluşumu süreci olarak akademik equpie, Türk düşünce terimleşmesinin mimari dejenerasyon olarak imlenmesi, [özgün index] ilk modern Türk equpiesinin oluşumu olarak alternatif okuma terimseli İmge'ye özgü donanım fark faktörelidir. İmge Bilgi Merkezi'nin yaratma ayrımsal dinamizmi olan international katoğrafik süreç çözümleri, sistemsel equpie indexlemesi bilimselleşmesi süreci olarak Türk Eğitim Sisteminde yaygın faktörel donanım olarak yer alan Fransız equpie ile Osmanlı değer mimarisi arasında yer alan İmge'ye özgü çözümleme yöntemleri, ilk felsefi yönelimlerin yeni anlama endexlenmesi süreci olarak Türk Akademik donanımı ve ilkesel çözünümler, akademik dönüşümün belirlenmesini etkileyen faktör olarak İmge ve İmge Merkezli Bilgisel dönüşüm odaklı felsefi terimsel özdeşleşme yeni felsefi metin birimleşmesi [İmge özgün faktörel] sürecidir. İmge Merkezli Bilgi, Akademik yönelimlerin problemleşmesi süreçseli olarak yerel anlamlandırma süreçlerinin özgülenmesi, akademinin özgün değer alan çözümlemesi, bilginin akademikleşmesiyle özgünleşmesi arasındaki temel donanım metodolojisinin İmge'ye özgü başarı terimseli, insan faktörel ayraçsal olarak felsefi terimleşme, bilginin özgünleşmesine endexlenmiş özgün değer mimarisi temel okuma endex donanımı, düşünce sistemleri değer oluşum belirlenimleri ilk düşünme ayraçsalından oluşmaktadır. Bilginin oluşum süreçleri temel terimselinin İmge'ye endexlenmiş süreç değişimi, İmran Gür'e özgü süreç dökümseli ayrımsalı, tarihselin belirlenim düzlemi olan düşünme sistemleri özgül değer ilk bilimsel ayrımsal, bilimin özgünleşmesi, İmge'ye özgü, edebiyat terimleri özgün fark değer felsefi epiquesi, yeni bir bilgi ve bilim felsefesi terimseli, yaratma ayraçsal oluşum, bilgisel ve ilgisel değer olarak felsefileşen edebileşme süreçleri okumasıdır. Yaratma donanımsal İmge donanım temel yayılımsalı, yayın özgünlüğü mimari donanım belirlenim donanımı olarak süreç endexleme, ilk terimsel yöntem dinamizmidir.

Anahtar Kelimeler:İmge, Bilimsel Equpie, İmge Merkezli Bilim, Mimari, Yaratma

İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazar Algısı

Metin Bozkurt

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda "T.4.4.1. Şiir yazar. T.4.4.3. Hikâye edici metin yazar. T.4.4.4. Bilgilendirici metin yazar. T.4.4.5. Hayalî ögeler barındıran kısa metin yazar. T.4.4.11. Yazdıklarını düzenler. T.4.4.12. Yazdıklarını paylaşır." gibi dördüncü sınıf yazma becerilerinin kazanımları yer almaktadır. Öğrencilerin yazma becerilerinin bu kazanımlarını edinmelerinde ise "yazar" kavramına yönelik algılarının bilinmesi de önemli olabilir. Bu açıdan araştırmada ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazar algısına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma tarama niteliğinde olup betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Zonguldak İli Ereğli İlçe merkezindeki bir ilkokulda öğrenim gören 83 ilkokul dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan ve dokuz sorunun yer aldığı anket formu ile toplanmıştır. Öğrencilerinin yazar algısıyla ilgili görüşleri frekans ve yüzdelerle sunulmuştur. Araştırma sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğun bir yazarla tanışmadıkları, tanışmak istedikleri, bir yazarla tanışmanın heyecan ve mutluluk veren bir duygu olduğunu ve bir yazarla tanıştıklarında nasıl kitap yazdığıyla ilgili sorular sormak istediklerini ifade ettikleri saptanmıştır. Öğrencilerin %67'sinin yazar olmak istedikleri, %41'inin "yazar"ı kitap yazan kişi olarak tanımladıkları, %46'sının bir kitabı okumaya başlamadan önce yazarın adını hiç okumadığı ya da bazen okudukları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden %39'nın yazar olmak için çok kitap okumak ve %6'sının ise güçlü bir hayal gücüne sahip olmak gerektiğini, %39'unun çocuklar için kitap yazmak istediklerini, %18'inin yazdıkları kitapta komedi, macera ve heyecan içeren konulara yer vermek istediklerini ifade ettikleri tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yazar algısına yönelik belirlenen bu görüşleri doğrultusunda Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yazma becerilerini desteklemeye yönelik etkinlikler planlanabilir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul dördüncü sınıf öğrencileri, yazar, yazar algısı.

Plastik Sanatlarda Sergileme Grafiği ve Pera Müzesi Örneği

Betül Tanrıkulu

Sanat Müzeleri bireylere öğrenme ve yeni bir sanatsal bakış, deneyim keşfetme olanağı sunmaktadır. Grafik tasarım kullanımı, sergide birey algı ve motivasyonlarını etkileyen önemli bir etmendir. Sergilerde, ziyaretçilerin hızla tanıyabilecekleri, kolayca anlayabilecekleri karmaşık metinleri sentezleyerek ve sergideki çeşitli nesnelere odaklanmalarını sağlayacak görselleri ziyaretçilere iletmek için her zaman kullanılırlar. Sergi tasarımı günümüzün yükselen grafik tasarım aracıdır. Gelişime açık olan bu dalın birçok çeşidi bulunmaktadır. Bu türler; kamu merkezlerinden, ziyaretçi merkezlerine, kurumsal merkezlerden, parklardan, fuarlardan, tanıtım etkinliklerinden, sanat galerilerinden, ve müzelere kadar çeşitlilik gösterebilir. Sanat Müzeleri, bireylerin öğrenme ve keşfetme motivasyonunu etkileyen alanlardır. İstanbul'da günden güne artış gösteren sanat müzeleri bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; İstanbul Modern Sanat Müzesi, Pera Müzesi , Sakıp Sabancı Müzesi, Salt Galata, Arter vb. müzelerdir. Bu çalışmada İstanbul'daki sanat müzelerinden biri olan Pera Müzesi sergileme tasarımları grafik tasarım açısından değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, bireylerin sanat müze sergisinin grafik tasarım yöntemlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Pera Müzesindeki sergilerin grafik tasarım yöntemlerini alan çalışması incelemesi kullanarak, seçilen sergilerden literatür analiz gözlemlenmesi hedeflenmektedir. Araştırma kapsamında dikkate alınan başlıklar: Mekan; sergi alanının çeşitli şekillerde kullanımına değinilmektedir. Görsel görüntü; illüstrasyonların ve görsel görüntülerin uygulanmasına dikkat edilmiştir. Metin; kullanılan yazı tipi ve dil tercihi seçeneklerine göre değerlendirmelerde bulunulmuştur. Düzen; sergide uygulanan etiketler ve işaretler kapsamında incelenmiştir. Renk; grafik öğelerinin rengi; yani metin, resim, arka plan ve desen bağlamında ele alındı. Aydınlatma; sergi alanlarındaki ışık etkisi incelendi. Malzeme; sergileme alanı kapsamında kullanılan grafikler belirlendi. Etkileşim; tüm sergiler uygulamalı bir türdür; ziyaretçilerin, onlarla etkileşimde bulunmak için kullanılan yöntemler belirlendi. Model; sergilerde dokunulabilir çalışmaların daha dikkat çektiği belirlenerek bu bağlamda incelemelerde bulunulmuştur. Duyusal algı; sergiye gelen ziyaretçilerin algıları, görsel, işitme ve dokunma duyularının kullanımı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler:Plastik Sanatlar, Grafik Tasarım, Sergileme Grafiği, Tasarım

Medya Okuryazarlığı Öğretim Programı Değerler Eğitimi İlkelerinin Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Ders Kitabında İncelenmesi

Ömer Memoğlu

Türk eğitim sisteminde yapılandırmacı yaklaşım modeline geçilmesinin ardından ders kitaplarımız yapılandırmacı yaklaşım felsefesine uygun olarak yeniden kurgulanmış ve bireyin bilgiyi kendisinin bulması, oluşturması adına bir anlayış çerçevesinde ders materyalleri yeniden güncellenmiştir. Bu kapsamda, bilgiyi nakil olarak aktarmaktan ziyade bireyin bilgiyi kendisinin bulması, oluşturması sorgulayan nesiller yetiştirmek adına büyük bir atılımdır. Medya okuryazarlığı öğretisi, yapılandırmacı yaklaşım anlayışıyla uygun olarak kullanılmalıdır. Bu düşünceden hareketle, bu dersin seçmeli olarak müfredat kapsamına alınmış olması ne kadar doğrudur? tartışılmaya açık bir konudur. Medya okuryazarlığı dersi, bireye sorgulamayı, araştırmayı, gerçek gösterilenin ardındaki asıl gerçekliği aramayı öğrettiği gibi, bu niteliklerin kazandırıldığı bireyler de yetiştirir. Kazandırılan bu bakış açısı, yapılandırmacı yaklaşım modelinin de uygulamaya çalıştığı öğretiyi destekler niteliktedir. Bu kapsamda Medya okuryazarlığı dersine büyük bir görev düşmektedir. Bu görev, Medya okuryazarlığı dersi kapsamında bireye kazandırılması amaçlanan: "duyarlılık, estetik, eşitlik, etik, farklılıklara saygı, mahremiyete saygı, özsaygı, paylaşma, sorumluluk, özgüven…" gibi değerlerin 2018 Medya Okuryazarlığı Öğretim Programında yer aldığı görüldüğünden, bireylere kazandırılması temel gayemiz olmalıdır. Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2018 Medya okuryazarlığı Öğretim Programı ve 2018 Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Ders Kitabı temel materyal olarak ele alınmış ve doküman analizi gerçekleştirilmiştir. Öğretim Programında yer alan 'Değerler Eğitimi İlkelerinin', Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Ders Kitabının 'Birey ve Toplum' ünitesinde içerik yönünden analizi ve kazandırılmasının incelenmesi hedeflenmiştir. Bireye ilk olarak yetkinliklerimiz çerçevesinde "öğrenmeyi öğrenme" kavramını kazandırmamızın ardından Medya okuryazarlığı becerisini kazandırmak ve öğretmenler olarak yapılandırmacı yaklaşım modelini benimsemek sorgulayan, araştıran, bilgiyi arayan, gerçeğin peşinden koşan nesiller yetiştirilmesini olanaklı kılacaktır. Medyayı okumak, hayatı okumaktır…

Anahtar Kelimeler:Sosyal Bilgiler, Ders Kitapları, Medya okuryazarlığı

Engelli Bireylerin Çocuk Kitaplarından Beklentileri ve Bu Beklentilerin Mevcut Eserlerle Kıyaslanması

Kübra Nur Aydın

Çocuklar, gelişim evrelerini tamamlarken çevrelerinde bulunan bir çok olay, kişi ve araçtan etkilenirler. Bu araçların en önemlilerinden biri kitaplardır. Çocuklar için en faydalı ve öğretici bilgilerin çoğunluğu ise çocuk kitaplarında yer almaktadır. Bu nedenle çocuk edebiyatı eserlerinin çocukların farkındalıklarını arttırmadaki rolü büyüktür. Fakat buna rağmen çocuk edebiyatı kavramı üzerine literatürde yapılmış ortak bir tanım yoktur. Duygu ve düşünceleri eğitmek amacıyla kullanılabilecek bir araç olan çocuk edebiyatı ürünlerinin bütünleştirici ve kuşatıcı niteliklere sahip olması beklenmektedir. Çocuk kitaplarının içeriğinde ayrımcılık, üstünlük, ideal beden ya da ideal davranış modellerinin ifade edildiği kitaplar; çocuklar arasında akran zorbalığını pekiştirmekte, çocukların kendinden farklı insanlara karşı algılarını olumsuz bir boyuta taşımaktadır. Kitaplar sayesinde çocuklar gerçek hayatta görmedikleri farklılıkları kitabın içinde anlatılan hayatlardan deneyimleme ve fark etme ayrıcalığı yaşamaktadırlar. Bu açıdan yazarın, çocukların dünyasına hitap edebilecek nitelikte ürünler vermesi; özellikle de eserde özel gereksinimli kişilerden bahsediyorsa bu kişilerin bakış açılarıyla bakabilmeye çabalaması gerekmektedir. Bu çalışma kapsamında içinde özel gereksinimli bireylerin bulunduğu on eser üzerinde yapılan incelemede, engelli bireylerin çocukluk dönemindeki ruh hallerini pek fazla yansıtamadığı saptanmış ve değinilmesi gereken birçok noktanın eksik kaldığı fark edilmiştir. Bu çalışma bundan sonra yazılacak yerli edebiyat ürünlerinin engelli bireylerin yaşamlarını ve gerçekliklerini daha doğal ve içten anlatan eserlere katkı sağlaması amacıyla yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılıp veriler yüz yüze görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Otuz değişkenden meydana gelen yarı yapılandırılmış bir form oluşturularak on engelli birey ile derinlemesine mülakat yöntemi ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada özel gereksinimli bireylerden bahseden 10 eser incelenmiş bu eserlerdeki engelli bireylerin metindeki rolleri, konumları ve diğer kahramanların bu kişilere bakış açıları analiz edilmeye çalıştırılmıştır. Bu görüşmelerin neticesinde alınan cevaplarla incelenen 10 eserdeki kahramanlar karşılaştırılarak engelli farkındalığına bu eserlerin katkıları araştırılmıştır. Bu çalışmadan elde edilen neticelerin daha bütünleştirici ve daha kapsayıcı çocuk edebiyatı ürünleri yazılabilmesi yolunda katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler:Çocuk Kitapları, Çocuk Edebiyatı, Engellilik, Kapsayıcı Edebiyat

Behiç AK'ın Gülümseten Öyküler Serisi Hakkında Öğrenci Görüşleri

Mustafa Kaya

Behiç AK'ın Gülümseten Öyküler serisi hakkında öğrenci görüşlerini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Van ili Tuşba ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim görmekte olan 7. sınıf öğrencilerinden seçilmiştir. Çalışma grubu, basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 30 öğrenciden oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak kitap okuma etkinlik formu ile araştırmacı tarafından geliştirilen öğrenci görüş alma formu kullanılmıştır. Her öğrenciye haftada bir olmak üzere toplamda on kitap okutulmuştur. Öğrenciler her eseri okuduktan sonra onlara o eserle ilgili "Kitap Okuma Etkinlik Formu" ve "Eserlerle İlgili Öğrenci Görüş Formu" doldurtulmuştur. İçerik analizi çerçevesinde kodlama, temaların bulunması, verilerin tema ve kodlara göre yeniden düzenlenmesi ve bulguların yorumlanması aşamalarına uygun yürütülmüştür. Veriler okunarak notlar düşülmüş, sonrasında notlardan hareketle kodlanan ifadeler aslına bağlı kalınarak benzerliklerine göre gruplandırılmıştır. Bu aşamada katılımcı sayısı ve ifade sıklığı belirlenmiş, ifadeler incelenmiş, benzerliklerine göre düzenlenerek amaca hizmet etmeyen ifadeler ayıklanmıştır. Kodlama işleminden sonra görüş alma formu tekrar gözden geçirilerek veriler daha kısa ve özlü ifadelerle yeniden yapılandırılmıştır. Oluşan ifade grupları ve veriler, bir daha titizlikle incelenmiş ve temalara son şekilleri verilmiştir. Son şekli verildikten sonra tablo altında eserlerle ilgili yorumlar yapılmıştır. Araştırma grubundaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu eserlerle ilgili olumlu görüş bildirmişlerdir. Araştırma grubundaki öğrencilerin okutulan eserlerle ilgili olumlu duygu ve düşüncelerin (284), olumsuz ifadelerden (64) dört kat fazla olduğu görülmüştür. Araştırma grubundaki öğrencilerin görüşlerine göre öğrenciler tarafından en fazla beğenilen kitaplar sırasıyla şunlardır: Vapurları Seven Çocuk, Akvaryumdaki Tiyatro, Galata'nın Tembel Martısı, Geçmişe Tırmanan Merdiven, Güneşi Bile Tamir Eden Adam, Alaaddin'in Geveze Su Boruları, Kedilerin Kaybolma Mevsimi, Buzdolabındaki Köpek, Pat Karikatür Okulu, Havva ile Kaplumbağa.

Anahtar Kelimeler: Behiç AK, Gülümseten öyküler serisi, öğrenci görüşleri

Görsel Okuryazarlık Farkındalık Eğitiminin Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Becerisi Üzerine Etkisi

Mustafa Kaya, Nurullah Esendemir

Görsel okuma eğitiminin ve görsel ögelerin 5. Sınıf öğrencilerinin konuşma becerileri üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada gerçek deneysel desenlerden desenlerden "öntest- sontest kontrol gruplu seçkisiz desen" örneği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Van ili Tuşba ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim görmekte olan 5. sınıf öğrencilerinden seçilmiştir. Çalışma grubu, basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen17'si deney grubu, 18'i de kontrol grubu olmak üzere 35 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak "Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği (YADO)" kullanılmıştır. Görsel okuma eğitiminin ve görsel ögelerin ortaokul öğrencilerinin yazma becerileri üzerindeki etkisini inceleyen bu araştırmada, görsel eğitimin uygulandığı deney grubu ile geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubu öğrencileri arasında, ön test ve son test itibariyle anlamlı bir fark olup-olmadığını test etmek amacı ile "SPSS-PASW Statistcs 18" istatistik paket programı kullanılmıştır. Grupların kendi içinde ön test ve son testler arasında bir fark olup olmadığını tespit etmek için bağımlı gruplar t test, deney ve kontrol grupları arasındaki farkın tespiti için bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır. Bu araştırmanın sonucuna göre deney grubunun ön - son test etkili konuşma beceri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler:Görsel okuryazarlık, konuşma becerisi.

Görsel Okuryazarlık Farkındalık Eğitiminin Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Becerisi Üzerine Etkisi

Mustafa Kaya, Nurullah Esendemir

Görsel okuma eğitiminin ortaokul öğrencilerinin yazma becerisini üzerine etkisini tespit etmeyi amaçlayan bu araştırmada gerçek deneysel desenlerden ön test- son test kontrol gruplu seçkisiz desen örneği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Van ili Tuşba ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim görmekte olan 5. sınıf öğrencilerinden seçilmiştir. Çalışma grubu, basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen17'si deney grubu, 18'i de kontrol grubu olmak üzere 35 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak "Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği (YADO)" kullanılmıştır. Görsel okuma eğitiminin ve görsel ögelerin ortaokul öğrencilerinin yazma becerileri üzerindeki etkisini inceleyen bu araştırmada, görsel eğitimin uygulandığı deney grubu ile geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubu öğrencileri arasında, ön test ve son test itibariyle anlamlı bir fark olup-olmadığını test etmek amacı ile "SPSS-PASW Statistcs 18" istatistik paket programı kullanılmıştır. Grupların kendi içinde ön test ve son testler arasında bir fark olup olmadığını tespit etmek için bağımlı gruplar t test, deney ve kontrol grupları arasındaki farkın tespiti için bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır. Bu araştırmanın sonucuna göre deney grubunun ön - son test yazılı anlatım değerlendirme puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler:Görsel okuma, yazma becerisi.

Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Benlik ve Matematik Öğrenme ile İlgili Metaforları

Nida Akiş, Elif Bahadir

Bireylerin düşünceleri ve bunları ifade etme biçimleri incelendiğinde, soyut kavramlar ile bilinenler arasında ilişki kurarak açıklamalar yapmaya çalıştıkları gözlemlenmektedir. Sahip olduğu bilgi, beceri ve tutumlarla hareket eden bireyler, soyut kavramlar ile bilinen somut şeyler arasında ilişki kurarak düşüncelerini ifade etmede metaforik yapılar oluştururlar. Bu araştırmada da ortaokul öğrencilerinin akademik benlik yönelimleri ve matematiğe dair tutumların araştırılması hedeflenmiştir. Bu araştırma TÜBİTAK 2209-A kapsamında 2019-2020 eğitim öğretim yılında yürütülmüştür. Bu proje kapsamında Yıldız Teknik Üniversitesinde Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü, matematik mühendisliği ve matematik öğretmenliği bölümünde okuyan 300 lisans öğrencisine akademik benlik yönelimleri ile ilgili anket uygulanmıştır. Anket uygulaması tamamlandıktan sonra veriler toplanmış olup veri incelemesine başlanmıştır. Elde edilen veri analizleri ve videolar tek bir slaytta birleştirilmiştir. Araştırmanın ikinci aşamasında İstanbul ili Güngören ilçesindeki üç farklı ortaokuldan 130 yedinci sınıf öğrencisine hazırlanan videolar izletilmiş ortaokul öğrencilerinin görüşleri alınmış ve matematik öğrenmeye dair metafor oluşturmaları istenmiştir. Çalışmada yedinci sınıf öğrencilerinin matematik öğrenmek üzerine oluşturdukları metaforlar betimsel olarak araştırılmıştır. Öğrenciler matematik öğrenmeyi ne tür metaforlarla ifade etmektedirler? Öğrencilerin kullandıkları metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir? Bu araştırmada öğretmen adaylarının açık uçlu bir soruya verdikleri cevaplar, nitel veri çözümleme yöntemleri kullanılarak temalara ayrıştırılmıştır. Bu nedenle çalışma, nitel temele dayalı olarak gerçekleştirilen betimsel bir çalışmadır. Yapılan metafor analizleri sonucunda; öğrencilerin matematik öğrenmeyi; hayata, kütüphaneye ve eğlenmeye benzettiği görülmüştür. Matematik öğrenmeyi hayata benzeten öğrencilerin sunduğu gerekçeler matematiğinde hayat gibi zor olduğu ve matematiğin hayatın içinden olmasıdır. Kütüphaneye benzeten öğrencilerin ise gerekçeleri hem matematiğin hem kütüphanenin bilgi saçması, ikisinin de bilgi saçması ve ikisininde karışık olduğu yönündedir. Eğlenmeye benzetenlerin ise matematik sorularının çok eğlenceli olması, matematik çalışırken eğlenmeleri gibi sebepler sundukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler:Akademik Benlik, Matematik Eğitimi, Metafor Analizi

Sanayi 4.0 Sürecinde Medya İşletmelerindeki Teknik Değişim ve Dönüşüm

Birol Akgül, Ahmet Çağrı Öztok

Teknoloji, günümüzde tarım, sanayi ve hizmet sektöründe kullanılan üretim yöntemlerinde aktif olarak kullanılmaktadır. Modern zamanlarda insanların sürekli olarak kendini geliştirmeye çalışması ve uluslararası pazarlarda meydana gelen rekabet yarışı neticesinde teknoloji her geçen gün hızla gelişmektedir. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte dünya üzerindeki sanayi yapılanmaları da bu durumdan etkilenmektedir. Bu gelişmeler doğrultusunda sanayi yapılanmaları aynı zamanda yeniden şekillenmektedir. Sanayinin gelişimi 18. yüzyılın sonlarında İngiltere'de ortaya çıkan 1. Sanayi Devrimi ile başlamıştır. Günümüzde bu sürecin gelmiş olduğu son noktada, Dördüncü Sanayi Devrimi üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Sanayinin söz konusu gelişim sürecine bakıldığında, teknolojideki gelişmelere paralel bir seyir izlediği görülmektedir. Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesinin etkisiyle birlikte sanayi devrimlerinin sonuncusu olan Dördüncü Sanayi Devrimi gerçekleşmeye başlamıştır. Dördüncü Sanayi Devrimi siber fiziksel sistemler ve yapay zekanın gelişmesiyle birlikte ilk olarak Almanya'da Hannover Fair 2011'de gündeme gelmiştir. Sanayi 4.0, temel olarak tarım, sanayi ve hizmet üretiminde insan gücüne, yani emeğe duyulan ihtiyacın asgari seviyeye çekilmesini öngören yeni bir üretim sistemidir. Sanayi 4.0 teknolojilerinden birisi olan nesnelerin interneti ile, akıllı üretim sistemleri kurulması beklenmektedir. Bu sistem ile, makine ve cihazların, üretim sürecinde insana ihtiyaç duymadan birbiriyle iletişim kurması ve üretim sürecini yönetmesi beklenmektedir. Bu yeni sistemle birlikte müteşebbisler işletmelerini yapay zeka tabanlı olarak yeniden oluşturmaya başlayacaktır. Bu gelişmelerin medya işletmelerinde yeniden yapılanmaya sebep olması beklenmektedir. Medya işletmeleri siber fiziksel sistemler ve yapay zekanın etkisiyle birlikte makine odaklı olarak şekillenecektir. Bu durumda yeni altyapı çalışmaları ve altyapı maliyetleri gerekecektir. Bu çalışmada Dördüncü Sanayi Devrimi (Sanayi 4.0) sürecinde medya işletmelerinde meydana gelmesi öngörülen teknik değişim ve dönüşümü tartışmak amaçlanmıştır. Araştırmada ikincil ve üçüncül verilere dayalı betimsel analiz ve dördüncül verilere dayalı kurgulama yöntemleri birlikte kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler:Dördüncü Sanayi Devrimi, Sanayi 4.0, Medya, Teknik Değişim, Dönüşüm.

Gazete Basım Yayın ve Dağıtım Süreçlerinin Sanayi 4.0 Sürecindeki Olası Değişim ve Dönüşümü

Birol Akgül, Ahmet Çağrı Öztok

Geçmişten günümüze kadar olan süreçte uluslararası pazarlarda meydana gelen değişimlerin sanayi devrimlerinin etkisi altında olduğu görülmektedir. Sanayi devrimlerinin gerçekleşmesini sağlayan teknolojik gelişmeler, uluslararası pazarlarda söz sahibi olan firmaların yeniden yapılanmasına ve gelişmesine de sebep olmuştur. Günümüzde bu devrimlerin sonuncusu olan Dördüncü Sanayi Devriminin (Sanayi 4.0) başlamakta olduğu görülmektedir. Sanayi 4.0 olarak da adlandırılan Dördüncü Sanayi Devrimi, siber fiziksel sistemler prensibine dayanmaktadır. Bu prensibe göre, insana ihtiyaç duymayan üretim sistemlerinin kurulması öngörülmektedir. "Akıllı fabrika" ya da "akıllı üretim" olarak da adlandırılan söz konusu yeni üretim sisteminde, makine ve cihazların sanal ağ üzerinden iletişim kurması ve üretim yapması hedeflenmektedir. Dördüncü Sanayi Devrimi yapay zeka ve siber fiziksel sistemlerinin gelişmesi ile birlikte akıllı makinelerin üretimde söz sahibi olduğu bir dönemi temsil etmektedir. Akıllı makineler, siber fiziksel sistemler ve yapay zekanın gelişmesi ile birlikte tüm sektörler bu çerçeve altında yeniden şekillenmek durumunda kalacaktır. Medya sektörü de Dördüncü Sanayi Devriminin etkisiyle en fazla değişim ve dönüşümün yaşanması beklenen sektörler arasında olacaktır. Medya sektörünün alt birimlerinden birisi olan gazetecilik sektörü dikkate alındığında basım, yayın ve dağıtım süreçlerinin yeniden şekillenmesi gerekecektir. Basım süreçlerinde akıllı makinelerin egemen olduğu insanların üretimdeki paylarının yazılımcılardan ibaret olduğu bir süreç başlamaktadır. Robot gazeteciliğinin de gündeme gelmeye başladığı bu dönemlerde gazetecilik sektöründeki muhtemel değişimler dünyada dikkat çekmeye başlamaktadır. Gazetecilik sektöründe insansız hava araçları (İHA) kullanımı, arttırılmış gerçeklik (Augmented Reality) ve sanal gerçeklik (Virtual Reality) kullanımı, büyük verinin (Big Data) önemi, robot gazeteciliği, akıllı makinelerin gazetecilik sektöründeki yeri gibi birçok konunun ayrı ayrı incelenmesi gerekmektedir. Bu çalışmada gazetecilik sektöründeki basım, yayın ve dağıtım aşamalarında meydana gelebilecek muhtemel değişim ve dönüşümleri tartışmak amaçlanmıştır. Çalışmada, teorik inceleme araştırma ve kurgulama yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmamızda ikincil ve üçüncül verilerden faydalanılarak dördüncül veriler üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler:Sanayi 4.0, Basım, Yayın, Dağıtım, Değişim ve Dönüşüm.

Hedonizmin Alışveriş ve Yatırıma Yansıması ve Zamanlama

Sezen Güngör

Neo-klasik iktisadın üzerinde durduğu konulardan biri, klasik iktisatta yer alan rasyonellik kavramıdır. Bu kavram ile insanların acı ve zevklerinde, edinilen farklı malların sağlayacağı faydanın ölçülmesinde ve gelecekte ortaya çıkacak ihtiyaçların ayarlanmasında rasyonel davrandıkları kabul edilmiştir. Bu bakış açısı bir bakıma Bentham'ın faydacı ilkesinden alınmıştır. Mut veya mutluluk, herkes için farklı tanımlara sahiptir. Hazcı, mutlulukçu ve faydacı ahlak anlayışı da her insanda farklı düzeydedir. Ancak asıl olan hiçbir zaman değişmez: insan öyle ya da böyle mutlu olmak ister ve bu mutluluk sadece haz ile sağlanabilir. Bu noktadan hareketle alışveriş ve yatırım yapmanın birey üzerinde yaratacağı haz, uzun zamandır bilim insanların ilgi alanında olmuştur. Epikuros'a göre gereksinimler üçe ayrılır: doğal ve zorunlu gereksinimler, doğal ama zorunlu olmayan gereksinimler ve ne doğal ne de zorunlu olan gereksinimler. Mutlu olmak için birinci kategorideki gereksinimleri karşılamak kâfidir. Ötesine gerek yoktur. Peki ya bu ihtiyaçların karşılanmasının zamanlaması, sonuçta duyulacak hazzı ne ölçüde etkiler? Bir başka şekilde, ihtiyaçları karşılamak üzere yapılan alışveriş ve geleceği garanti altına alma veya getiri elde etmek amacıyla yapılan yatırımların hangi zamanda yapılması daha doğru olur? Bu çalışmanın amacı her iki satın alma davranışının birey üzerinde yaratacağı hazzın zamansal açıdan ele alınmasıdır. Bu amaçla çalışmaya katılan bir grup üniversite öğrencisine bazı senaryolar sunulmuş ve bu senaryolardaki kişilerin hangi davranışı seçmesinin daha doğru olacağını düşündükleri sorulmuştur. Sorular oluşturulurken Dan Ariely'nin "Akıldışının Mantığı" adlı kitabında yer alan deneylerden faydalanmış ve uyarlama yapılmıştır. Ayrıca aynı sorular ikinci grupta yer alan katılımcılara üçüncü kişi olarak sorulmamış, senaryonun başrolüne kendilerini koymaları istenerek sorulmuştur. Sonuçlar, başka birine akıl verirken yürütülen mantığın, bireylerin kendileri için işlemediğini göstermiştir. Ayrıca daha önce finans eğitimi almamış olan üniversite birinci sınıfa yeni başlayan öğrencilerin yatırım harcamaları için verdikleri cevaplar ile alışveriş harcamaları için verdikleri cevaplar da birbirinden farklı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler:Davranışsal Finans, Hedonizm, Hedonik İktisat

Davranışsal Finansta IKEA Etkisi ve Sahiplenme Önyargısı Alırken ve Satarken Biçilen Değerler Üzerindeki Etkisi

Sezen Güngör

Davranışsal ekonominin temel hevrsitiklerinden sahiplenme etkisi, genel olarak bireylerin sahip olduğu bir nesneden vazgeçmek için, onu elde ederken ödemeye razı olacağı değerin üzerinde bir değer talep etmesi olarak açıklanır. İnsanlar sahip oldukları şeylere, objektif piyasa değerleri her ne olursa olsun daha yüksek değer biçmek eğilimindedirler. İnsanlar sahip oldukları şeylerden nakit bedeli karşılığında ayrılmak için bile oldukça isteksiz davranırlar. Daha basit bir ifadeyle piyasada kolaylıkla alınıp satılabilen bir mal için bile eğer o mala karşı deneyimsel, duygusal veya sembolik bir önem verdilerse, daha fazla değer biçmek eğilimindedirler. Benzer şekilde İKEA etkisi de, davranışsal finansta deneysel çalışmalar için oldukça elverişli gözükmektedir. İKEA etkisi kısaca emekten kaynaklanan aşırı değer biçme tutumu olarak tanımlanabilir. İKEA etkisi ile sahiplenme önyargısının bir araya gelişinde karşılaşılabilecek durum ise, bireylerin kendi emekleri ile sahip oldukları bir şeyi satarken talep ettikleri bedelin, sahibi oldukları herhangi bir şeyi satarken talep ettikleri bedelden daha fazla olmasıdır. Bu çalışmanın amacı İKEA etkisinin sahiplenme önyargısı ile ilişkisini ölçmeye çalışmaktır. Bu amaçla bir grup üniversite öğrencisine her iki etkinin de ölçülmesine olanak veren ve literatür tarafından kabul görmüş bazı sorular sorulmuştur. Sorular hazırlanırken bir üniversite öğrencisinin gelir ve harcama miktarları ile gelir ve harcama yaptıkları ürünler göz önüne alınmıştır. Çalışma kapsamında sorulan sorular ve tasarlanan deneyde Carmon ve Ariely (2000), Knetsch ve Sinden (1984) ile Kahneman, Knetsch ve Thaler (1998) tarafından yapılan çalışmalarda kullanılan deneyler, bu deneylerin çözümlemeleri ve istatistiksel analizleri temel alınmıştır. Sonuçlar, literatüre uygun olarak, İKEA etkisi ile sahiplenme önyargısı arasında doğrusal bir ilişki olduğu yönünde olduğu ve bireylerin verdikleri emek karşılığında sahip oldukları şeyleri satarken daha fazla sahiplenme eğiliminde olduklarını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler:Davranışsal Finans, İKEA Etkisi, Sahiplenme Önyargısı

Şeyhülislam Yahya'nın Gazellerinde Zaman Mefhumu

Nihal Yavuz

Zaman, insanlık tarihi boyunca zihinleri meşgul eden bir problemlerden biridir. Sınırlı ve ne kadar süreceği belli olmayan hayatında insan, zamanı anlamaya, aşmaya ve tanımlamaya gayret etmiştir. Felsefî açıdan kozmolojik, mistik, insan merkezli ve insan dışı unsurlarla temellendirilerek zamana dair açıklamalar getirilmiştir. Bu açıklamalara göre zaman öznel, nesnel, lineer, metafiziksel, döngüsel gibi sınıflamaya tabii tutulmuştur. Örneğin bazı filozoflara göre zaman insanın dışında gelişen kozmolojik bir olayken bazısına göre ise sadece insan zihninin bir oluşturduğu bir algıdır. Edebiyatın üzerinde durduğu başlıca konunun insan olması sebebiyle felsefe ile yakın ilişki içerisindedir. Bunda ötürü Doğu ve Batı düşünce sisteminde büyük yer işgal eden zaman, edebiyatta da önemli ölçüde kendine yer bulmuştur. Büyük ölçüde Doğu kültürü ve felsefesinden beslenen Klasik Türk şiirine ait eserlerde, bu kültür ve felsefeye ait zaman tanım ve teorilerini görmek mümkün olduğu gibi şairin daha önce yapılan tanımların dışında ortaya koyduğu bir zaman algısıyla karşılaşmak da mümkündür. Şairlerin meşrebine göre şiirlerde zamana dair farklı yaklaşımlar olmasının yanında kendine has zaman olgusuna sahip şiirler mevcuttur. Örneğin mersiyelerde yok ediciliği ile ele alınan zaman, tevhitlerde ontolojik bir boyut kazanır. Klasik Türk edebiyatının en çok tercih edilen nazım şekli olan gazellerde geçicilik, tahripkârlık, acımazsızlık gibi sıfatlarla aşığın üzerinde olumsuz etkiler yaratan bir unsur olarak işlenir. Tasavvuf anlayışının bir ürünü olan ve geçmiş ile gelecek zamandan ziyade âna vurgu yapan ibnü'l-vakt anlayışı ile eserlerde ele alınır. Bunlardan başka, toplumun içinden çıkan şairin şiirlerinde yaşanılan zamanın ruhunu görmek mümkündür. 17. yüzyılda yaşayan ve gazelde usta olarak kabul edilen Şeyhülislam Yahya Efendi, akıcı, şuh ve rindane gazelleriyle dikkat çeken bir şairdir. Bu çalışmada, Şeyhülislam Yahya Divanında yer alan gazellerden hareketle, âşık kimliğiyle karşımıza çıkan şairin zaman üzerine getirdiği yorum ve yaklaşımlar doküman analizi yöntemiyle incelenmiş; felsefe tarihinde ortaya konulan zaman tanımları ile sanatkârın zaman algısı arasındaki ilişki irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler:Zaman, Şeyhülislam Yahya, zaman felsefesi, şair ve zaman.

Siyasal Olanla İlişkisi Açısından Aydın Kimliği ile Emile Zola

Bahar Gidersoy

Emile Zola Fransız toplumunun sorunlarını gerçekçilik içinde tasvir etmiş dünya edebiyatının önemli yazarlarındandır. Toplumsal tasviri ötesinde 19. Yüzyılda Fransız ordusunda casuslukla suçlanan yüzbaşı Dreyfus'ü adalet adına savunmuş, toplum sorunlarına dahil olmuştur. Fransa tarihinde Zola'dan önce de verili olana karşı durmuş düşünce ve sanat insanları vardır. Ancak Zola kendinden önceki yazarlardan ayrılmaktadır. Zira Zola aydın denilen sosyal tipin ilk örneği olmuştur. Dreyfus adına Le Figaro'da yazdığı yazıda 'Gerçek yürüyor, onu hiçbir şey durduramaz.' dediği anda aydın kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Zola 'Dreyfus Olayı' ile aydın denilen tipin iki vasfını ortaya koymştur. Aydının ilk vasfı fikre ve düşünceye dayalı bir işe sahip olmasıdır. Zola bilinmeyen, farkedilmeyen bir şeyi yazarak, onun adını koyarak o şeyi düşünce ve nesnellik ortamına getirmektedir. İkinci olarak aydın kendi alanının dışında bir alana yönelip görüş bildirerek o alana bağlanmalıdır. Sartre'ın da ifadesiyle aydınlar kendilerini ilgilendirmeyen alanlara karışan kişilerdir. Zola Dreyfus'ün tarafsız bir şekilde yargılanmadan suçlu bulunmasına karşı bir tavır alır. Bu karşıt tavır ile kendi alanının dışına çıkıp bağlandığı siyasal alanın kanunlarını kendi düşünsel, sanatsal kazançlarından güç alarak reddeder. Zola'nın bu tavrının bazı belirleyici noktaları vardır. İlk olarak Zola'nın tavrı müdahil olduğu siyasal alan düzeninin tam karşısındadır. İkincisi bu tavır bir yön verme amacı taşır, bir çağrıdır ve Zola bu çağrısında zor kullanmaz. Oysa ki özgürlük, adalet iddiası taşıyan bir siyasetçi bu ideali çiğnemek isteyenlere karşı ideali adına zor kullanabilir. Ancak Zola gibi topluma yön verme iddiasında bulunan yazarlar, aydınlar zor kullanmazlar. Bu çalışmada Fransa'da 19. yüzyılda yaşanan 'Dreyfus Olayı' ile Zola'nın ortaya koyduğu tavır ve aydın kavramı üzerinde durulup Zola'nın aydın vasfıyla siyasal hayata müdahalesi, bu müdahale ile siyasal hayatta hangi ilişkileri nasıl değiştirdiği savunularından itibaren açıklanmaya çalışılacaktır. Çalışmanın amacı sanatın kendi dünyası, yasalarıyla siyasal olana nasıl müdahale edebileceğini ortaya koyup bu müdahalenin niteliğini ve etkisini tartışarak aydının modern dünyada rolü üzerinde düşünmektir.

Anahtar Kelimeler:Zola, Adalet, Aydın, Siyasal Hayat, Fransa

Uluslararası Hukukun Yorum Kuralları Açısından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Yaşayan Enstrüman" Olarak Yorumlanmasının Meşruluğu

Türkan Özkan

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, önüne gelen bireysel başvurularda dile getirilen şikayetleri ancak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde güvenceye alınan haklar bağlamında inceleyebilmektedir. Başka bir ifadeyle Mahkeme, Sözleşme metniyle bağlı olarak hak incelemesi yapmaktadır. Ancak toplumsal durumları hukuka uyarlamak amacı doğrultusunda "yaşayan enstrüman" kaidesi vasıtasıyla Sözleşme'de yer almayan bazı hukuki menfaatleri hak kapsamında yer alacak şekilde yorumlayabilmektedir. Bu bakımdan Sözleşme'nin yaşayan bir enstrüman olarak yorumlanması, hakların daha etkili korunması ve güncel gelişmelere uyarlanması bakımından makul ve hatta kaçınılmaz olarak değerlendirilebilir. Diğer taraftan bu yorumlama kaidesi, Sözleşme'yle sınırlı olarak ifade edilen hakların belirsiz biçimde genişlemesi ve Sözleşme'ye taraf olan devletlerin sorumluluklarının değişkenliğine yol açabileceği için eleştirilmektedir. Genel bir kural olarak uluslararası hukukta devletler, imzaladıkları anlaşmalarla bağıtlanmış olur ve bu çerçevede sorumlu tutulabilmektedir. İnsan hakları hukukunun da uluslararası kamu hukukunun bir parçası olduğu kabul edildiğinde; insan haklarını koruyan en önemli mekanizmalardan biri olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi sisteminde geliştirilen "yaşayan enstrüman" kaidesinin uluslararası hukuk açısından meşruiyeti sorunu gündeme gelmektedir. Daha yakından incelendiğinde, bu sorunun farklı boyutları olduğu görülmektedir. Bu çalışmada öncelikle Viyana Antlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nde düzenlenen yorum kuralları çerçevesinde 'Sözleşme'nin yaşayan bir enstrüman' olarak yorumlanmasının mümkün olup olmadığı değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda insan hakları hukukunun kendi yorum kurallarını haiz, uluslararası hukuktaki yorum kurallarına istisnai birtakım unsurlar taşıyıp taşımadığı incelenmektedir. Nihayetinde, "yaşayan enstrüman" yorumlama kaidesinin Sözleşme sisteminin bu kadar etkili olmasının merkezinde yer alan en önemli unsurlardan biri olduğu iddia edilmekte; sadece insan hakları hukukuna değil, aynı zamanda uluslararası hukuka da uygun olduğu tespit edilmektedir.

Anahtar Kelimeler:Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Yaşayan enstrüman, insan hakları hukuku, uluslararası hukuk

12 Eylül Askeri Darbesinin The Times Gazetesindeki Yansımaları

Doğan Can Aktan

Osmanlı'dan günümüze darbeler Türkiye siyasetinde olumsuz bir rol oynamış ve Türkiye'de demokrasinin gelişimine engel olmuştur. Kuleli Olayı'ndan 15 Temmuz darbe girişimine kadar çok sayıda darbe ve darbe girişimine maruz kalınmış ve Türkiye'de bir vesayet rejiminin oluşmasına sebep olmuştur. Demokrasiye karşı gerçekleştirilen bu müdahalelerin en kötüsü ise 12 Eylül 1980'de girişilen darbedir. Bu darbe sonucunda Türkiye'de çok katı bir askeri vesayet kurulmuştur. Darbenin etkileri günümüzde de devam etmektedir. Bu bildiride de 12 Eylül 1980 darbesinin yabancı basındaki etkileri The Times örneğinden hareketle tartışılmıştır. Bildiri için asıl kaynak olarak The Times gazetesi kullanılmış, ek olarak 12 Eylül Darbesi hakkında yayınlanmış ikincil kaynaklardan da istifade edilmiştir. Gazetenin 1 Eylül 1980 ilâ 1 Ekim 1980 tarihleri arasındaki nüshaları gazetenin internet arşivinden çeşitli anahtar kelimeler seçilerek taranmış ve 12 Eylül Darbesi hakkında hazırladığı haberler analiz edilmiştir. Bulunan haberler içerisinden konuyla ilgili görünen tüm haberler seçilmiş ve değerlendirilmiştir. The Times gazetesinin asıl kaynak olarak kullanılmasının nedeni İngiltere'deki en köklü ve en yüksek tiraja sahip gazetelerden biri olması, iki asırdan daha uzun süredir düzenli olarak yayınlanması ve kolay ulaşılabilen bir arşivi bulunmasıdır. Ayrıca mezkûr gazete çok geniş bir muhabir ağıyla çalışmakta olduğundan dünyanın herhangi bir yerinde yaşanmış olayları oldukça hızlı bir şekilde haber olarak sunabilmektedir. Daha da önemlisi, bu gazetenin siyasi haberlere ağırlık verdiği ve İngiliz devletiyle yakın ilişkiler içinde bulunduğu iddia edilmiştir. Bundan dolayı, The Times gazetesinin haberleri sunma tarzının İngiliz devletinin resmi politikasını yansıtabileceği düşünülmüştür. Yapılan değerlendirme sonucunda gazetenin Türkiye'de yaşanan olayları günü gününe takip edebildiği, bunun sebebinin de Türkiye'den Türk muhabirler çalıştırması olduğu görülmüştür. Ayrıca darbenin yapılmasının ardından geçen yaklaşık üç haftalık sürede gazetede yaklaşık yirmi beş farklı haber çıkması da gazetenin 12 Eylül'ü ve sonrasında geçen süreci dikkatli bir şekilde takip ettiğini ve İngiliz kamuoyunu da duruma uygun bir şekilde bilgilendirdiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler:The Times, Basın, Gazete, Darbe, 12 Eylül

Türkçe Öğretmen Adaylarının Osmanlı Türkçesi Dersi Hakkındaki Düşünceleri

Hayrullah Kahya

Türkçe, binlerce yıllık bir geçmişe sahip bir dildir. Osmanlı Türkçesi ise 15-20. yüzyıllar arasında Osmanlı İmparatorluğunun hüküm sürdüğü topraklara kullanılmış Türkçenin tarihî bir dönemidir. Osmanlı Türkçesi 20. yüzyıldan itibaren yerini Türkiye Türkçesine bırakmıştır. Tarihî süreklilik bakımından Türkiye Türkçesi ile dilsel bakımdan yakın bir ilişkisi bulunmaktadır. Artık tarihî bir lehçe olan Osmanlı Türkçesi Türkiye'deki üniversitelerin Tarih, Türk Dili ve Edebiyatı, Bilgi ve Belge Yönetimi ve Türkçe Eğitimi gibi bölümlerinde değişik düzeylerde ders olarak okutulmaktadır. Hatta son yıllarda başta Sosyal Bilimler Liseleri olmak üzere diğer lise türlerinde de değişik düzeylerde öğretim programlarına girmiş olduğu görülmektedir. Bu çalışmada Eğitim Fakültelerinin Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümlerinin Türkçe Eğitimi Anabilim dalındaki Türkçe öğretmeni adaylarının lisans programında zorunlu olarak iki dönem hâlinde okutulan Osmanlı Türkçesi 1 ve Osmanlı Türkçesi 2 dersleri hakkındaki görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışma, nicel modelde desenlenmiş betimsel bir çalışmadır. Çalışma bir tarama araştırmasıdır. Araştırmada "katılıyorum." "kararsızım" ve "katılmıyorum." şeklinde üçlü likert tipinde bir anket formu kullanılmıştır. Veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Verilerin frekans ve yüzde değerlerine bakılmıştır. Katılımcılara verilen formdaki maddeler, sekiz kategoriye ayrılmıştır. Katılımcıların Türkçe Eğitimi Anabilimde dalında okutulan Osmanlı Türkçesi 1-2 derslerinin lisans programındaki yeri (7 madde), bilişsel/akademik gelişimlerine katkısı (8 madde), duygusal gelişimleri (4 madde), özgüven/özgelişimleri (3 madde), meslekî gelişimleri (4 madde), istihdamlarına/iş bulmalarına katkısı (1 madde), kültürel ve çevresel duyarlılıklarına ilişkin gelişimleri (2 madde), Türkçe Eğitimi Anabilimde dalında okutulan Osmanlı Türkçesi 1-2 derslerinin diğer derslere karşı ilgi ve tutumlarına ilişkin gelişimleri (4 madde) açısından düşünceleri toplam 33 madde ile belirlenmeye çalışılmıştır. Formun en sonunda da katılımcılara formdaki maddeler haricinde ayrıca belirtmek istedikleri düşünceleri varsa bunları da yazmaları istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Türkçesi, Türkçe öğretmen adayları, Türkçe

Osmanlı Türkçesi (Osmanlıca) Ne Değildir?

Hayrullah Kahya

Tanzimat döneminde Osmanlı Türkçesi "Osmanlıca" olarak adlandırılmış ve "Türkçe, Arapça ve Farsçadan mürekkep bir lisan" olarak tanımlanmıştır. Osmanlı Türkçesinin bu tanımı günümüze kadar devam edegelmiştir. Bu bağlamda bazı araştırmacılar da Osmanlı Türkçesinde yoğun Arapça ve Farsça etkisinde yazılmış kimi metinleri örnek göstererek Osmanlı Türkçesini "Türkçenin doğal gelişme sonucu biçimlenmiş bir aşaması değil", saray çevresindeki yüksek sınıfın Arapça, Farsça ve Türkçenin kelime hazinesi ve dilbilgisi kurallarından faydalanarak meydana getirdiği "melez ve yapma bir dil, daha doğrusu bir jargon" olarak tanımlamaktadır. Hâlbuki Osmanlı Türkçesi veya konuşma dilinde kısaltılmış şekli Osmanlıca ile genellikle Osmanlı İmparatorluğunun hüküm sürdüğü topraklarda konuşma ve yazı dili olarak kullanılan Türkçe anlaşılmalıdır. Osmanlı Türkçesini "melez", "yapma bir dil" ve "jargon" terimlerini kullanarak tanımlamaya çalışmak dilbilimsel bakımdan da doğru değildir. Çünkü melez dil, örneğin "bisiklet" kelimesi gibi "ögeleri başka dillerden olan kelime"lerden oluşmuş dil demektir. Hâlbuki üç dilin ögelerini içinde barındıran "bisiklet" veya benzeri kelimelerin Türkiye Türkçesinde kullanılması onu melez bir dil yapmadığı gibi Osmanlı Türkçesinde bu türden kelimelerin olması da Osmanlı Türkçesini melez bir dil yapmaz. Yapma (sun'î) dil ise insan eliyle "sonradan oluşturulmuş" doğal olmayan bir dil demektir. Hâlbuki Osmanlı Türkçesinin öncesi ve sonrası yazılı belgelerle bellidir. Bu bakımdan Osmanlı Türkçesine yapma dil demek dilbilimsel açıdan doğru olmayacaktır. Jargon ise "aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel veya söz dağarcığı" demektir ki Osmanlı Türkçesinin bir jargon olduğunu iddia etmek bu dönemdeki ortak dilin ne olduğunu veya nasıl adlandırıldığını ve söz konusu mesleğin veya topluluğun adını belirtmek ve bu meslek erbabının ve topluluğun dışındaki insanların kullandıkları dili veya dilleri tanımlamak şartıyla bir anlam kazanacaktır. Kısacası Osmanlı Türkçesinde her ne kadar yabancı dilden kelime ve terkipler alınsa da dil, özü itibariyle her zaman Türkçe kalmıştır. Çünkü bir cümle istediği kadar yabancı dilin kurallarıyla oluşturulmuş tamlamalar, birleşik sıfatlar, dilbilgisi ögeleriyle dolu olsun, ancak fiili, nesnesi ve bağlacı Türkçe ise o dil, yabancı bir dil olarak görülemez.

Anahtar Kelimeler:Osmanlı Türkçesi, Osmanlıca, Türkçe

Fındık Tarımı Özelinde Tarım İş Aracılığının Sosyolojik Analizi

Çetin Yilmaz, Ayşe Seda Yildirim

Teknolojik gelişmeler tarımsal üretimin insan emeğine bağımlılığını azaltmış olsa da kimi ürünlerin (fındık, kayısı, patates, soğan, vb.) özellikle hasat dönemlerinde işgücü açığı ortaya çıkmaktadır. Bu işgücü ihtiyacı çoğunlukla 'mevsimlik gezici tarım işçileri' (MGTİ) tarafından karşılanmaktadır. Yoksulluk ve sosyal dışlanma süreçleriyle ilişkili olan mevsimlik gezici tarım işçiliğinde özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi nüfusu ön plana çıkmaktadır. Yılın belli dönemlerinde çalışmak için yaşadıkları bölgelerden ayrılan işçilerin hasat bölgelerine mobilizasyonunda ve tarla sahipleri ile kurulan iş ilişkilerinde tarım iş aracıları (dayıbaşı) önemli toplumsal roller üstlenmektedir. Tarım iş aracılarının, işçi ve işveren arasında kurulan iş ilişkisinde ekonomik faaliyetlerin yanı sıra sosyal, kültürel ve işgücü denetimi bağlamında da rol ve sorumlulukları bulunmaktadır. Her ne kadar 2010 yılında 'Tarım İş Aracılığı Yönetmeliği' çıkarılarak tarım iş aracılığı ve mevsimlik gezici tarım işçiliği denetlenebilir, kayıt altına alınabilir bir iş olarak düzenlenmeye çalışılsa da mevsimlik tarım hala enformel bir iş olmaya devam etmektedir. İş sürecinin enformel bir biçimde düzenleniyor olması, tarım iş aracılarının alanda farklı ilişkiler ve stratejiler kullanarak süreci yönetmelerini beraberinde getirmektedir. Bu çalışmanın amacı tarım iş aracılarının alana giriş süreci, sosyal sermayeleri çerçevesinde alanda geliştirdikleri yatırım stratejileri, aralarındaki rekabet ve örgütlenme sürecine dair düşüncelerini incelemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş veriler, Düzce ve Sakarya bölgelerinde on tarım iş aracısı ile Temmuz-Eylül 2019 tarihleri arasında derinlemesine görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Çalışma kapsamında tarım iş aracılarının genç yaşta işçi olarak bölgeye geldikleri ve kısa bir süre sonra sahip oldukları sosyal sermayelerinin de etkisiyle dayıbaşılığına geçtikleri, tarım iş aracıları arasındaki rekabetin işçilerin sosyal ve ekonomik haklarına zarar verdiği, işçilerle olan ilişkide borç ve güven ilişkisinin ön plana çıktığı, tarım iş aracılarının aile üyelerinin de çalışma sürecine dahil olduğu ve tarım iş aracıları olarak örgütlenmeyi istemekle birlikte bunu başaramadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler:Tarım İş Aracılığı, Mevsimlik Gezici Tarım İşçiliği, Sosyal Sermaye, Fındık Hasadı.

Yoksullar Arası Rekabet ve Geri Dönüşüm İşçiliği

Çetin Yilmaz

Sanayileşme, bununla ilişkili olarak kentleşme ve nüfus artışı tüketiminde hızlı bir şekilde artmasını beraberinde getirmiştir. Artan tüketim sonucu ortaya çıkan atıklar çevre ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etkilere yol açmaktadır. Son yıllarda, bu atıkların hem çevreye hem de insan sağlığına zararlarını en aza indirebilmek için yeniden işlenerek üretime kazandırılması gerekliliği üzerinde bir fikir birliği oluşmuştur. Türkiye'de atıkların (kağıt, karton, plastik, metal, vb.) toplanmasında sosyal dışlanmaya maruz kalmış, yoksul halk kesimleri geri dönüşüm işçisi olarak çalışmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı geri dönüşüm işçilerinin işe başlamaları, işin örgütlenme biçimi, aralarındaki rekabet, gündelik yaşam pratikleri ve halkın kendilerine yönelik tutum ve algılarını incelemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş, veriler, Düzce merkezde on iki geri dönüşüm işçisi (ikisi geçici koruma altındaki Suriyeli ve ikisi uluslararası koruma kapsamındaki Iraklı) ve geçmişte geri dönüşüm işçiliği yapmış iki geri dönüşüm işletme sahibiyle Nisan-Haziran 2019 tarihleri arasında derinlemesine görüşme tekniğiyle elde edilmiştir. Araştırmaya katılan işçiler geri dönüşüm işçiliğini ikinci bir iş olarak değil ana geçim kaynağı olarak yapmaktadırlar. Geri dönüşüm işçilerinin gelirlerinin zaman içinde düştüğü, bunun en önemli nedeninin geri dönüşüm alanında çalışanlarının sayısının (özellikle geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin kentte tutunabilme stratejilerinden birisi olarak geri dönüşüm işçiliğinin öne çıkması) artmasından kaynaklandığı gözlenmiştir. Atıklar, geri dönüşüm işçileri tarafından 'çek çek' olarak adlandırılan el arabaları ve elektrikli treeporter (üç tekerlekli araç) ve kimi zamanda arabalarla toplanmaktadır. Sabah çok erken saatlerde başlayan mesaileri (Belediye çöpleri toplamadan önce) gece geç saatlere kadar devam etmektedir. İşçiler sadece yağmurlu günlerde tatil yapmakta, bunun dışında hafta tatili yapmamaktadırlar. İşçiler arasında bölge paylaşımı konusunda çok fazla gerilim yaşanmadığı gözlenmiştir. Halkın işçilere yönelik olumsuz tutumları gözlenmemiştir.

Anahtar Kelimeler:Yoksulluk, sosyal dışlanma, geri dönüşüm işçiliği, sığınmacılar.

Şiirin Şehri İstanbul": Muzaffer Tayyip Uslu'nun Şiirlerinde İstanbul

Zehra Yazbahar

Kuruluşundan bu yana cazibe merkezlerinden biri olarak tarihte yerini alan İstanbul, farklı yönleriyle ve farklı bakış açılarından Türk edebiyatının hemen her döneminde ve her edebi türünde kendisine yer bulur. Üzerine şiirler, romanlar, öyküler ve şarkılar yazılan bu efsanevî şehir; tarih boyunca birden fazla medeniyete ev sahipliği yaparak zenginliğe, savaşlara, felâketlere ve trajedilere sahne olur. Şehri iki ayrı kıtaya yayan coğrafi yapısı ve konumu da İstanbul'un her zaman dikkatleri üzerine çekmesini sağlar. Şehir; onu ele alanın bakış açısına göre ölümü, güzelliği, kirliliği, yozlaşmayı, kültürü veya medeniyeti temsil eder. Bir başka deyişle, tarihiyle olduğu kadar temsil ettikleriyle de büyük bir zenginlik taşır. Divan edebiyatından bu yana başta Nedim, Tevfik Fikret, Yahya Kemal ve Orhan Veli olmak üzere birçok ünlü şaire olumlu ya da olumsuz yönde ilham kaynağı olan bu şehir, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın genç yaşta hayata gözlerini yuman talihsiz şairlerinden Muzaffer Tayyip Uslu'nun (1922-1946) şiirlerini de süsler. Garip hareketinden etkilenen ve aşktan ayrılığa, yaşama sevincinden ölüme, yoksulluktan hastalığa, savaştan tabiata kadar birçok konuya şiirlerinde yer veren Uslu, doğduğu ve çocukluğunu geçirdiği İstanbul'u şiirine de sokar. Şair için İstanbul; bazen bir sığınak, bazen sevgilisiyle özdeşleştirdiği bir mekân, bazen özlediği ama eski tadını bulamadığı çocukluğu, bazen de yakalandığı veremin etkisiyle bir daha görememekten korktuğu ulaşılmazı olur. Diğer bir ifadeyle; başlangıçta İstanbul'a olan sevgisini ifade ederek iyimser bir tavır takınan şair, vereme yakalandıktan sonra hastalığının getirmiş olduğu psikoloji ile içindeki hüzün duygusunu İstanbul'a bakış açısına da yansıtır. İşte bu çalışmada, İstanbul'un Muzaffer Tayyip Uslu'nun şiirlerindeki yeri ve işlevi üzerinde durularak şehrin hangi açılardan onun şiirlerine yansıdığı ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler:Muzaffer Tayyip Uslu, Şimdilik, İstanbul, Garip hareketi, şiir

Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarında Söz Sanatlarının Metaforlarla Öğretilmesi

Gülden Keskinoğlu, Celile Eren Ökten

Söz sanatları, ifade edilmek istenen kelimelerin anlamını zenginleştiren, onu etkili ve güzel kıl¬an, az sözle çok şey ifade eden edebî sanatlardır. Söz sanatları veya edebî metinler, duygu ve düşünceleri geliştirip, hayal gücünü zenginleştirir. İfadeyi daha anlamlı ve kalıcı kılar. Öğrencilerin okudukları metinleri daha iyi anlayabilmeleri, duygu ve düşüncelerini daha etkili ve güzel anlatabilmeleri için, Türkçe derslerinde söz sanatlarının etkili ve işlevsel bir biçimde öğretilmesi gerekmektedir. Bu çalışmamızda veri kaynağı olarak, 2019-2020 eğitim öğretim yılı "Ortaokul Ders Programı"nda kullanılan 5. Sınıf (Anıttepe Yayıncılık), 6. Sınıf (Ekoyay Yayıncılık), 7. Sınıf (Özgün Matbaacılık) ve 8. Sınıf (MEB) tarafından hazırlanan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanan "Türkçe Ders Kitapları"nda "Söz Sanatları"nın yer aldığı metinler, etkinlikler incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Araştırmada "doküman incelemesi yöntemi" kullanılmıştır. Yapılan araştırmada "Türkçe öğretim programındaki kazanımlara paralel olarak "benzetme, kişileştirme, mecaz, abartma, konuşturma ve karşıtlık (tezatlık)" söz sanatlarına yönelik soru ve etkinliklere yer verildiği belirlenmiştir. Ancak söz sanatlarının yer aldığı metin ve etkinlikler, soyut kavramların anlaşılması ve becerilerin kazandırılmasından ziyade, ezberci yaklaşımın devam ettiği, öğrencinin hayal gücü ve zihinsel becerilerini kullanmasına olanak sağlamadan verilen cümle ve metinler içerisinde söz sanatlarını tanıyıp buldurmaya yönelik çalışmalar olarak hazırlandığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmanın amacı ortaokul Türkçe ders programında metaforik düşünmenin yaratıcı düşünmeyi sağlamasından hareketle, öğrencilerin zihinsel gelişim dönemi dikkate alınarak söz sanatlarının öğretiminde, öğrencilerin gelişim düzeyine uygun metaforik örnekler kullanılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin "Metaforik Düşünme" yöntemi ile hayal güçleri ve çağrışımları harekete geçirilerek, düşünce dünyalarındaki soyut kavramları somutlaştırmalarına olanak sağlayacaktır. Bu hususlara dikkat edilerek hazırlanan ders kitapları ve ders programları eğitim-öğretimde anlamlılığı ve kalıcılığı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler:Türkçe Ders Kitapları, Söz Sanatları, Metafor

Emine Işınsu'nun Dört Romanının Tasavvufi Unsurlar Açısından Değerlendirilmesi

Nurgül Sucu Köroğlu, Nuray Atalay

Cumhuriyet devri Türk edebiyatının güçlü kalemlerinden Emine Işınsu; seri hâlinde yazdığı "Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri", "Bukağı", "Hacı Bayram" ve "Hacı Bektaş" isimli romanları ile tasavvuf geleneğini genç nesillere sade bir üslupla ulaştırmayı başarmıştır. Tasavvuf kültürü ile ilmek ilmek dokunan bu romanlarda, tasavvuf hem büyük zatların tanınması hem de bir terbiye metodu ve Cenâb-ı Hakk'a yaklaşması vesilesi olarak tanıtılmıştır. Yazarın Yunus Emre'nin hayatıyla kaleme almaya başladığı seri; Niyazi-i Mısri, Hacı Bayram-ı Veli ve Hacı Bektaş-ı Veli'nin hayatlarıyla devam ederek tasavvuf kültürününedebiyat dünyasında yeniden canlanmasına öncülük etmiştir. Söz konusu romanlardatasavvufi unsurların istikrarlı bir şekilde ele alınması ve bu unsurların olay örgüsü içinde merak unsurlarıyla harmanlanması, eserlerin dikkate değer bir çalışma olmasını sağlamıştır. Özellikle; tövbe, halvet, nefis, marifet, mürit-mürşit bağı, akıl- gönül ilişkisi, ilim, aşk, sabır, tevekkül, seyr-i sülûk, zikir, tecelli ve vahdet-i vücud gibi unsurlarla tasavvufun insan maneviyatındaki önemine işaret edilmiştir. Romanlarda; tasavvuf ahlakının edeple başlayıp "insan-ı kamil"e kadar uzanan ve nihai hedef olan "fenâfi'llâh"a ulaşma gayesi çeşitli yönleriyle ele alınmıştır. Tasavvuf romanları olarak nitelendirilen bu seri, birçok tasavvufi kavramın berrak bir şekilde anlaşılarak zihinlerde hatırı sayılır bir bilgi birikimi oluşturmasına ve bu vesile ile manevi hayatın yeniden gözden geçirilmesine imkan sunmaktadır. Tasavvufikavramların yazarın olgunluk dönemi eserlerine konu olması da, söz konusu romanlarınkıymetini artırmaktadır. Bu tebliğde; Emine Işınsu'nun söz konusu dört eseri tasavvuf kültürü açısından değerlendirilecek, eserlerde yer alan tasavvufi unsurlar ve mutasavvıflar hakkındaki bilgiler tespit edilerek bu dört romanın tasavvufi bir analizi yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Emine Işınsu, Mutasavvıf, Ahlak, Edep

Çocuklara Rehber Mecmuası

Merve Kar, Ali Yıldız,

Osmanlı Devleti'nde Tanzimat ve Islahat fermanlarıyla başlayan Batılılaşma hareketi her alanda birçok değişim ve dönüşüm meydana getirmiştir. Bunlardan biri de çocuğa karşı bakış açısının değişmesi, çocuğun birey olarak görülmesi olmuştur. Bu yeni anlayışla çocuğa yönelik üretim artış göstermiş; eğitimleri için modern bir araç olarak, ilk örnekleri Batı'dagörülen, çocuk dergileri de kullanılmıştır. Çocuk dergileri diğer süreli yayınlar gibi yayımlandıkları dönemin özelliklerini yansıtan en önemli kaynaklardandır. Çocuk edebiyatının oluşumuna katkıda bulunan metinleri barındırmaları değerlerini daha da artırmaktadır. Bu açıdan yüzü Avrupa'ya dönük bir şehir olan Selanik'te çıkan, on dokuzuncu yüzyılın son Osmanlı çocuk dergisi Çocuklara Rehber'in mühim bir yeri vardır. Bu bildiride, içerisinde edebî nitelikte yazılar barındıran; döneminin sosyal, kültürel, ekonomik, siyasi ve bilhassa eğitim hayatı hakkında bilgi veren Çocuklara Rehber dergisinin tanıtılması amaçlanmıştır. Çocuklara Rehber, Selanik'te yalnızca çocuklara yönelik olarak çıkan ilk dergidir. İmtiyaz sahibi ve müdürü Tanzimat döneminin meşhur yazarlarından Ahmed Midhat'tır. 22 Nisan 1897'den itibaren yaklaşık üç yıl buçuk yıl süresince haftalık olarak perşembe günleri çıkarılmış ve toplamda 173 sayı ile yayın hayatı en uzun süren ikinci Osmanlı çocuk dergisi olmuştur. Başmuharrir Ahmed Midhat'ın yanı sıra derginin yazar kadrosunda memleketin en iyi muallimleri yer almıştır. Emine Semiye Önasya, Recaizade Mahmud Ekrem gibi bilinen isimlerin yanı sıra önemli mevkilerdeki birçok zatın ve muhtelif okullardan öğrencilerin gönderdikleri yazılar da dergide yayımlanmıştır. Çocuklara Rehber, kız ve erkek çocukların ahlakını düzeltmeye ve malumatını genişletmeye hizmet eden bir dergi olarak sunulur. Fakat bu hedefin, sıkıntı vermeden ve eğlendirmek suretiyle gerçekleştirileceği belirtilir. Derginin başarısındaki en önemli etken çeşitlilik barındıran ve yenilenen yapısıdır. Tiyatro oyunu, manzume, hikâye, roman, musahabe gibi edebî türler; dünyadan güncel haberler; Osmanlı topraklarını ve diğer ülkeleri tanıtan yazılar; mekteplerden havadisler bunlardan yalnızca birkaçıdır. İlmî ve ahlaki birçok konu işlenir. II. Abdülhamid döneminde eğitime gösterilen önemin bir yansıması olarak mektep sevgisi ve tahsilin lüzumu üzerinde çokça durulur. Dergideki yabancı kelimelerin Fransızca yazılması ise Tanzimat'la başlayan Fransız etkisini görünür kılar. Eski harfli çocuk dergilerinin en zenginlerinden olan Çocuklara Rehber, Türkiye'deki çocuk edebiyatı ve çocuk dergiciliği alanlarında çalışanların araştırmalarına nitelikli katkılarda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuklara Rehber, Ahmed Midhat, Eski Harfli Çocuk Dergileri, Osmanlı Çocuk Dergileri

Tanzimat Şiirinde Kötülük Problemi ve Teodise Arayışları

Ümmühan Gökmen

Kötülük problemi, insanlık tarihi boyunca bütün inanç ve düşünce sistemlerinin üzerinde durduğu bir konu olmuştur. Hayatın işleyişinde görülen fiziki, ahlaki ve metafizik kötülükler; bu kötülükleri ortadan kaldıracak mutlak kudret ve iradeye sahip olduğuna inanılan Tanrı'nın varlığı ile çelişki oluşturmaktadır. Kitabi dinler ve birçok farklı inanış, kötülük gibi gözüken durumların aslında iyiliğin gerçekleşmesi için araç kılındığına ve dolayısıyla bu durumun Tanrı'nın mutlak iyilik ve adaletiyle çelişki oluşturmadığına dair inanç ve yaklaşımlar ortaya koyarlar. Osmanlı şiir geleneğinde de dünyanın kötülüğünden, feleğin zulmünden şikâyet edilse de kötülüğün kaynağı olarak Allah'a işaret edilmez. Batı'da ise Tanrı'nın sınırsız iyilik ve adaleti ile evrendeki kötülüğün varlığını uzlaştırma girişimi olarak açıklanan "teodise" kavramı ortaya atılır. XVIII. yüzyıl filozoflarından Leibniz; bu kavramı "mümkün dünyalar öğretisi" ile temellendirerek kötülüğün, varlığın sınırlı ve sonlu oluşundan kaynaklandığını savunmuştur. Batı'nın düşünsel etkilerinin belirginleştiği Tanzimat Dönemi Türk şiirinde özellikle Ziya Paşa ve Abdülhak Hâmit Tarhan'ın şiirlerinde kötülük probleminin detaylı şekilde ele alındığı görülmektedir. Doğadaki ve toplumsal hayattaki işleyişi sorgulayan Ziya Paşa, evrende gördüğü adaletsizlikler ve kötülükler karşısında isyana sürüklenmektedir. Düşünce ve hayat tarzı açısından Batı medeniyetiyle içli dışlı sayılabilecek bir ailede yetişen Abdülhak Hâmit ise her yönüyle kötülük olarak ele aldığı ölümü mutlak güç, adalet ve merhamet sahibi Tanrı fikriyle bağdaştıramamaktadır. Hâmit'in dizelerindeki panteizme dayanan söylemleriyle kendi teodise anlayışını inşa etmeye çalıştığı düşünülebilir. Bu bağlamda çalışmada Tanzimat şairlerinin şiirlerinde kötülük problemini ele alışlarının ve çözüm arayışlarının içinde doğdukları gelenek ve inançtan farklılıkları ortaya konacaktır. Çalışmada yöntem olarak kötülük probleminin ve teodise kavramının anlam çerçevesi ve tarihçesi incelenecek ve bahsedilen şairlerin şiirleri bu kavramlar etrafında hermenötiğin imkanlarından faydalanılarak analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kötülük Problemi, Teodise, Tanzimat Şiiri, Ziya Paşa, Abdülhak Hâmit Tarhan

Nevādirü'l- Emṣāl, Farsça Türkçe Deyim Sözlükleri Arasindaki Yeri ve Su Konulu Deyimleri Üzerine Bir İnceleme

Lale Yeşilova

Farsça ve Türkçenin yüzyıllarca aynı kültür dairesi içerisinde bulunmuş, yaşayış ve değerler sistemi bakımından birbirlerinden etkilenmiş, alışverişte bulunmuş diller olduğu bilinmektedir. Günümüzde kullandığımız deyim ve atasözlerinin ortaya çıkış hikayeleri ve kullanım gelenekleri anlamlarına ışık tutarken anlam değişimlerini diğer bir dilin ışığında açıklamakla, kültürel perspektifin ortaya konulması mümkün hale gelecektir. İki dilli sözlükler arasında tarihi deyim sözlükleri özel bir değere sahiptir. Bu sözlüklerden biri ve bu çalışmanın konusu olan Nevadirül-Emsal, Farsça atasözü, deyim ve diğer kalıplaşmış ifadelerin madde başı yapılarak Türkçe açıklamalarının verildiği 17 yüzyıla ait bir sözlüktür. Mirek Muhammed Nakşibendi Taşkendi tarafından yazılan eser Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini yansıtır. 32'den fazla nüshası olan sözlükte Farsça atasözü deyim ve kalıplaşmış sözlerin Türkçe karşılıkları, Türkçede ne şekilde kullanıldığı, ortaya çıkış hikayeleri, yer yer mecaz ve yan anlam değerleri ile verilmiş, farsça maddeler, şahit beyitlerle örneklendirilmiştir. Bu çalışmada eserin dili, Farsça Türkçe deyim sözlükleri arasındaki yeri, nüshaları tanıtılacaktır. Su konulu deyim olan madde başları ele alınarak Türkçe karşılıkları ile ilişkisine değinilecektir. Türkçe deyim ve atasözlerini açıklamada, çağrışım ve kavram alanlarını belirlemede aynı kültür dairesi içindeki bir başka dilin katkılarından yararlanmanın anlama ışık tutması bakımından değeri gözler önüne serilecektir. Deyimlerin kullanım geleneklerine bağlı olarak eğretileme, ad aktarması, benzetme, anıştırma ve benzeri söz sanatları yoluyla, anlam değişimlerine ne şekilde ve neden uğradığı ele alınacak, bir dil araştırmasının sonuçlarıyla kültürel perspektife ışık tutulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Farsça, Türkçe, Deyim, Sözlükçülük, Anlam Bilim

Zeynep Korkmaz Araştırmasında "Marzubanname" Eseri

Kemine Hevilkizi

Türk dili ve edebiyyat alanının özellikle de, eski Anadolu Türkçesinin öncül araştırmacılarından olan Zeynep Korkmaz yazmış olduğu bir sıra ilmi eserleri ile yalnızca türk dünyasında deyil, tüm dünyada tanınan alimlerdendir. Profesor, doktor Zeynep Korkmaz 5 iyul 1922-ci il tarixinde Türkiye Respublikasının Nevşehir şeherinde doğmuşdur. Ailenin son evlatı olan Zeynep Nevşehirde doğsa da, önce İzmirde tehsil almış, 18 yaşından ise Ankarada oturuyor. Bütün ömrünü elmi araştırmalara hesr eden bu alimin bir neçe elmi eserleri vardır ki, onlardan biri de S.Veravininin farsca yazdığı ve Şeyholunun eski Anadolu Türkçesine tercümesi üzerine yapdığı "Destur-i Şahi" adlandırdığı çok deyerli olan "Marzubanname"dir.

İlk defa Sadeddin Veravini tarafından fars dilinde kaleme alınan ve sevilerek okunan "Marzubanname" eseri Süleyman şahın isteyi ile Mustafa Şeyholu tarafından farscadan türkçeye tercüme olunmuşdur. Sadeddin Veravininin "Marzubanname" adlandırdıgı bu eseri tercüme eden Şeyhoğlu esere başka bir ad " Destur-i Şahi" adı vermiştir.

Zeynep Korkmaz ilk defa 1973 yılında "Marzubanname" tercümüsi üzerine inceleme kitabını yayınladı uzun iller araştırmalarının son ucu olarak bir sıra bilgilər aradı ve nehayet 2017 yılında yeniden "Destur-i Şahi" adı ile yeni bir "Marzubanname" yayınlandı. Çok nefis yayımlanan bu kitabda araşdırmacı professor, "Marzubanname" haqda bir çok yeni ilgili malumatlar elde ede bilmişdir. Tatkıkatın üstün ceheti onun hem Eski Anadolu Türkçesi, hem de günümüz türkçesinde yer almasıdır ki, bu da her iki dilin müqayisesi zamanı araştırmacılara, aynanda okuculara çok faydalıdır. İlk olarak Korkmaz doğu ve batı türkçesine uzanan eserin öncelikle kim tarafından araştrıltığını ve tercüme olunduğunu söyleyir. R.Rahmeti, Arat, Sadeddin Buluç, Mustafa Canpolat kimi insanların ismlerini söyləyir. S.Veravininin farsca yazılan "Marzubanname" eserini ilk defa fars dilinden Azerbaycan diline tercüme eden bir araştırmacı olarak söyleye bilirim ki, "Marzubanname" yalnızca türk dili ve edebiyyatı alanında çalışanlar için deyil, aynı zamanda farsdilli edebiyyatı araştırıcıları için de çok böyük bir ilmi kaynakdır.

Türk dünyasının tanınmış alimi, profesor, doktor Zeynep Korkmaza can sağlığı arzulayır, daha yini bir eserini bizlere armağan etmesini dileriz.

Zeynep Korkmaz, "Marzubanname", M.Şeyhoğlu, Eski Anadolu Türkçesi, "Dəstur-i Şahi".

Nûreddîn Mahmûd'un Kişisel Özellikleri'nin Kaynaklar Işığında Tetkik ve Tahlili

Abdulcelil Işık

Gerek genel tarih gerekse Türk-İslâm tarihi sayfaları içerisinde çeşitli meziyetleri ile tanınan hükümdarlar vardır. Kimisi cesareti veya ilmi ile ön plana çıkarken kimisi ise adalet ve cömertliği ile temayüz etmiştir. Selçuklu Devleti'nin sarsıntılar geçirdiği bir dönemde Irak Selçuklu Devleti'ne bağlı olarak ortaya çıkan Zengî Atabeyliği'nin kurucusu İmâdeddîn Zengî, Türk-İslâm coğrafyasının birlikten yoksun kaldığı ve çeşitli çekişmelerin görüldüğü zorlu bir zamanda Haçlılar ile mücadeleye öncülük etti. İmâdeddîn Zengî, Urfa'yı Haçlılardan aldıktan bir süre sonra ölünce oğullarından Seyfeddîn Gâzî Musul'u, Nûreddîn Mahmûd ise Haleb'i kendisine merkez edindi. Nûreddîn Mahmûd, babası İmâdeddîn Zengî'nin yönetim tecrübesini tevarüs etmekle beraber onun kadar katı bir yönetim anlayışına sahip olmadı. Haleb Atabeyi Nûreddîn Mahmûd, daha çok adalet ve hoşgörüsü, ilme ve âlime verdiği önem ile tanınmış olsa da onun en önemli özelliklerinden birisi de ileri görüşlülüğü idi.

Nûreddîn Mahmûd'un ileri görüşlülüğünü gösteren birçok örnek olay mevcuttur. Nûreddîn Mahmûd bir hükümdarda bulunması gereken meziyetlerin neredeyse tamamına sahip idi. Tebaasını koruyup kollaması, fakirleri, yolda kalmışları düşünmesi, ilim erbabı ve sufîler için bütçeden ödenek ayırması onun halkın geniş bir kesimi tarafından ziyadesiyle sevilip sayılmasına ve ona olan bağlılığın artmasına neden oldu.

İbnü'l-Esîr, Zengî Hanedanı hakkında yazmış olduğu eseri *El-Târihu'l-Bâhir fi'd-Devlet el-Atâbekiyye bi'l-Mavsil'de* ve bir diğer eseri olan *El-Kâmil Fî't-Târîh*'te Nûreddîn Mahmûd hakkında bilgi verirken onu Hülefâ-yı Râşidîn ve Ömer b. Abdülaziz'den sonra Nûreddîn Mahmûd'tan daha ahlâklı, faziletli ve adil bir hükümdar bulamadığını ifade etmiştir Çalışmada literatür taraması ve nitel araştırma esas alınarak elde edilen veriler tarih biliminin kendisine has yöntemleri ve bilimsel bir bakış açısıyla analiz edilmiştir. Bu tebliğin amacı; Nûreddîn Mahmûd'un yaşam felsefesini ve kişisel özelliklerini çağdaş kaynakların ışığında tetkik ve tahlil etmektir.

Anahtar Kelimeler: Nûreddîn Mahmûd, Şahsiyeti, Kişisel özellikleri

16. Yüzyıl Sûriyye Kasidelerinden 1582 Şenliğine Genel Bir Bakış

Vildan Özmen

Osmanlı Devleti'nin hemen her döneminde ihtişamlı bir şekilde kutlanan düğün ve şenlikler, gerek devletin gücünü sergilemek gerekse halkın birlik ve beraberliğini sağlamak bakımından önemli bir yere sahipti. Kutlanması bir gelenek haline gelen bu saray şenlikleri arasında en gösterişlisi kabul edilen 1582 Şenliği, Osmanlı kültür ve edebiyat hayatı açısından dikkate değer bir şenliktir. III. Murad'ın, oğlu Şehzâde Mehmed için İstanbul'da tertip ettirdiği bu görkemli sünnet şenliği elli beş gün sürmüş; hazırlıkları, süslemeleri, nahılları, davetlileri, ziyafetleri, gösterileri, eğlenceleri ile devrinde oldukça ses getirmiştir.

Dönemin pek çok manzumesine konu olan 1582 Şenliği; divanların içerisinde bulunan, nesib kısımlarında düğün ve şenlikleri tasvir eden sûriyye kasidelerinde de ele alınmıştır. Yazıldığı dönemin tarihi, edebiyatı toplum hayatı ve devlet yönetimi hakkında önemli bilgiler içeren bu kasidelerde 1582 Şenliği, başından sonuna kadar edebi bir üslupla işlenmiştir. Genellikle şenliğin sahibi olan hükümdar veya sünnet olan şehzâdenin övgüsüne yer verilen bu manzumelerde ziyafetler, yemekler, nahıllar, oyunlar, gösteriler, gece yapılan ateş eğlenceleri, musikî meclisleri mübalağa içinde anlatılmıştır. Aynı zamanda kültür tarihimiz açısından önem taşıyan suriyye kasidelerinde bu şenlikle ilgili olarak şenliklerin yeri, kaç gün sürdüğü, şehzâdelerin ve davetlilerin adı gibi çeşitli ayrıntılara da tesadüf edilir.

Çalışmamızda 1582 Şenliği olarak bilinen bu muhteşem şenliğin 16. yüzyıl sûriyye kasidelerinde nasıl işlendiği üzerinde durulmuş, şenliğe ait kültürel unsurlar değerlendirilmiştir. Değerlendirme Nev'î, Derzizâde Ulvî, Gelibolulu Ali ve Bâlî Çelebi'nin kasideleri kapsamında gerçekleştirilmiştir. Çalışmada öncelikle sûriyye kasideleri ve 1582 Şenliği hakkında genel bir bilgi verilmiştir. Ardından söz konusu şairlerin örnek alınan sûriyye kasideleri kültürel ögeler bağlamında incelenmiştir. Sünnet şenliğinin aşamaları işlenerek şenliğin sosyal ve kültürel hayata etkileri üzerinde durulmuştur. Çalışma, nitel bir çalışma olup doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, sûriyye, 1582 Şenliği

Doğu'dan Batı'ya, Batı'dan Doğu'ya Bakmak

Tuğba Doğan

Gezi yazıları, bir diğer adıyla seyahatnameler, gerek Türk edebiyatında gerek dünya edebiyatında çok eski dönemlerden beri dikkat çeken türlerdendir. 19. yüzyılda seyahatlerin artmasıyla gezi yazıları yalnızca devlet adamlarının ya da denizcilerin kaleme aldığı bir tür olmaktan çıkıp yazarların da çokça eser verdikleri bir tür haline gelmiştir. Bununla birlikte gezi yazıları sadece coğrafi ya da kültürel bilgi kaynağı değil bir edebi tür olarak da görülmüştür. Bu dönemden itibaren Doğu'dan Batı'ya, Batı'dan Doğu'ya çeşitli seyahatler yapılmış ve bu seyahatler hakkında kitaplar yazılmıştır. Bu seyahatnameler medeniyet okumasına imkân tanımakla birlikte yazıldığı dönemin ve yazarlarının medeniyet algısını ortaya çıkarmada önemli bir araç olmuşlardır. Dünya edebiyatında bu türün önemli sayılabilecek eserleri olmakla birlikte Türk edebiyatında da önde gelen örnekleri bulunmaktadır. Konuya modern Türk edebiyatı özelinde baktığımızda gezi yazısı türünün ilk örneklerinden biri sayılan eser Ahmed Midhat Efendi'nin *"Avrupa'da Bir Cevelan"*ıdır. Stockholm'de katıldığı bir toplantının ardından Avrupa'nın diğer şehirlerini de gezen Ahmed Midhat, eserinde buradaki izlenimlerini kaleme alır. Aynı dönemde, Batı'da da Gustave Flaubert *"Doğuya Yolculuk"* adlı eserinde doğu ülkelerine yaptığı seyahati kaleme alır. Bu iki eser ile dönemin seyyah ve seyahat algısının yanı sıra farklı bir medeniyetin ele alınış biçimini gözlemlemek mümkündür. Bu çalışmada söz konusu yazarların eserlerinden hareketle Parisli bir aydının İstanbul izlenimleri ve İstanbullu bir aydının Paris izlenimleri, dönemin aydın tipinin bakış açısı da dikkate alınarak medeniyet algısı izleğinde mukayeseli olarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: gezi yazısı, ahmed midhat, gustave flaubert, medeniyet

Saraybosna ve Çevresi: "Evliyalar ve Şehitlerle İlgili Yaşanan Savaş Memoratları

Hilal Otyakmaz

Milletleri ayakta tutan ve onların her daim canlı kalabilmelerini sağlayan en temel unsurlardan biri kültürdür. Kültürün temel yapı taşları arasında, yüzyıllar boyu anlatılagelen anonim halk söylemleri yer alır. Memorat dediğimiz kavram da bunlardan biridir. Halkın genelde efsanelerle karıştırdığı önemli bir tür olan memorat; olağanüstü, enteresan bir olayın, olayı bizzat yaşamış kişi yahut ondan dinlemiş birisi tarafından anlatılması sonucunda şahsa bağlı olarak ortaya çıkan olaylar bütünüdür. Bu kavrama bağlı olarak insanların günlük hayatta yaşadıkları olağanüstü hadiseler, evliyaların savaş ile ilgili kerâmetleri ve şehitlerin vefatlarından sonra göstermiş olduğu olağanüstü ve benzer vakalardan oluşan zincir, memorat türünü içermektedir.

Memorat kavramından hareketle, tarafımızdan Saraybosna'da alan çalışması yapılmıştır. Çalışmamızın içeriği, Bosna'da 1992-1995 yılları arasında yaşanılan savaş ve sonrasında, halkın şahit olduğu olağanüstü savaş olayları (memorat) sözlü, yazılı ve elektronik şekilde, alan araştırma yöntemlerinden gözlem ve görüşme (mülâkat) yöntemleri yoluyla kayıt altına alınmıştır.

Bosna-Hersek'in başkenti olan Saraybosna ve çevre köyleri savaş zamanında fazla zarar görmüştür. Çalışmamız sırasında Saraybosna ve çevresinde yaşayan Bosna-Hersek Savaşı'na katılmış komutan, gazi, asker, savaş tanıkları gibi kişilerle görüşülmüştür. Bunun dışında sınırlandırılan alan içerisinde yer alan üniversiteler, camiler, türbeler, sivil toplum kuruluşu, hastahane, enstitü, müze, kütüphane gibi mekânlarda çalışan yetkili Boşnak kişilerle de görüşülmüştür. Bu kişilerle görüşmeler sonucunda aktarılan sözlü, yazılı, elektronik kayıtların varlığı farklı konularda savaş memoratlarını ortaya çıkarmıştır. Çalışmada bu memoratlar başlıklarla sınıflandırılarak değerlendirilmiştir. Bu çalışma ile amacımız; somut olmayan kültürel mirasın devamlılığını sağlayan "memorat" türünün millî ve manevî değerler üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu amaçla da, bir milletin tarih sahnesinden silinmemek için verdiği kahramanlık dolu mücadelenin aktarılan memoratlarla görülmesi ve bu anlatımların gelecek nesillere aktarımının sağlanılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bosna Hersek, Saraybosna, Evliya, Şehit, Savaş, Memorat

Kırgız Türkçesiyle Kazak Türkçesinin Güney Bölgesi Ağızındaki Yuvarlaklaşma ve Dudak Uyumu Benzerlikleri Üzerine Bir Değerlendirme

Zhumagali İbragimov

Türklerin tarih sahnesine çıkmasından itibaren göçebe hayatı benimsemesi, hayvanlara otlak, savaş, kıtlık gibi zor şartlarda yaşaması yabancı dillerle ve kendi içinde boy, kabilelerle etkileşim olmuştur. Böylece sürekli hareket şeklindeki yaşam tarzı dile yansımıştır.

Yuvarlaklaşma olayı, düz bir ünlüyü yanındaki yuvarlak ünlünün veya yuvarlak ünsüzün etkisiyle yuvarlak ünlüye dönüşmesidir. Dudak ünsüzlerinin etkisiyle oluşan yuvarlaklaşma olayı, Karahanlı Türkçesinden başlayarak Harezm Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi ve Çağatay Türkçesi dönemlerinde kendini göstermiştir. Bu çalışmanın amacı, Kırgız Türkçesiyle Kazak Türkçesinin Güney bölgesi ağzında görülen yuvarlaklaşmalar üzerinde durulacaktır. Düz ünlülerin yuvarlaklaşma konusunda Kazak Türkçesi yazı diliyle incelediğimiz bölgenin ağzı arasında farklılıklar bulunmaktadır. İncelediğimiz bölge ağzında yuvarlaklaşma, ilerleyici benzeşme yolula veya /w/ dudak ünsüzünün yanındaki düz ünlüleri yuvarlaklaştırmaktadır. örn: *biröw* < *birew* “bir tane”, *bolub* < *bolıp* “olup”. Düz ünlülerin yuvarlaklaşması incelediğimiz bölge ağzına Kırgız Türkçesinin tesiri olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, Kırgız Türkçesi ile Kazak Türkçesi Güney ağzı arasında ekler üzerinde karşılaştırma yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dudak uyumu, Yuvarlaklaşma, Kırgız Türkçesi, Kazak Türkçesi ağzı.

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Piyeslerinde Anlatıcı

Can Şen

Türk edebiyatında büyük ölçüde romancı kimliği ile tanınan Yakup Kadri Karaosmanoğlu, aslında yayın hayatına tiyatro ile adım atmıştır. Yayımlanan ilk eseri 1909 tarihli Nirvana adlı piyestir. II. Meşrutiyet'in ilk yıllarında bu şekilde ilk piyesini yazan Yakup Kadri, Cumhuriyet döneminde de tiyatro türünde eser vermiştir. Nirvana'dan sonra aynı yıl yazdığı Veda ve Cumhuriyet'ten sonra yazdığı Sağanak ile Mağara olmak üzere dört kısa piyes kaleme alan Yakup Kadri bu piyeslerinde büyük ölçüde II. Meşrutiyet döneminin diğer bazı yazarları gibi Kuzey Avrupa tiyatrosunun etkisinde kalmıştır. Bunun bir neticesi olarak yazarın romanlarında da görülen karamsar atmosfer piyeslerine de hâkimdir.Tiyatronun edebî bir eser olarak incelenmesinde "anlatıcı" unsuru son yıllara kadar ihmal edilmiştir. Tiyatroyla ilgili yapılan akademik çalışmalarda bu yapısal unsurun üzerinde yeteri kadar durulmadığı görülmektedir. Bunun sebebi tiyatronun daha çok sahne boyutu göz önünde tutularak bir "gösterme" sanatı olarak kabul edilmesidir. Oysaki tiyatronun yazılı ve edebî boyutunu oluşturan piyeslerde anlatıcı unsuru belirgin olarak görülmektedir. Aynı şekilde Yakup Kadri'nin tiyatro yazarlığı üzerinde de akademik anlamda çok durulmamıştır. Bu noktada çalışmamızda Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun yayımlanmış dört piyesini anlatıcı unsuru açısından ele alacağız. Bildirimizde daha önce çeşitli çalışmalarımızla belirginleştirmeye çalıştığımız tiyatroda anlatıcı unsuru üzerinde kısaca bilgi verdikten sonra yazarın piyeslerinin içeriğine ve kaynaklarına değineceğiz. Bunun ardından yazarın piyeslerinde "yazar anlatıcı"dan ve "karakter anlatıcı"dan ne şekilde yararlandığını inceleyerek anlatıcının Yakup Kadri'nin piyeslerindeki işlevini tespit edeceğiz. Bu noktada yazarın bu yapısal unsuru kullanmadaki yetkinliğini irdeleyerek aynı zamanda onun teknik meselelere hâkimiyetini de ortaya koymaya çalışacağız. Bildirimiz ile Türk tiyatro tarihine, tiyatro incelemelerine ve Yakup Kadri Karaosmanoğlu hakkında yapılan çalışmalara katkıda bulunmayı amaçlamaktayız.

Anahtar Kelimeler: Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Türk tiyatrosu, piyes incelemesi, anlatıcı.

Halit Ziya Uşaklıgil'in Ferhunde Kalfa Adlı Öyküsü'nün Leitmotive Tekniği Bağlamında İncelemesi

Özgür Arslangörür

Türk Edebiyatı'nın ilk dönem öykülerinden sayılabilecek olan "Ferhunda Kalfa", Halit Ziya Uşaklıgil'in 1900 yılında yayımladığı "Bir Yazın Tarihi" adlı eserinin on ikinci öyküsüdür. Servet-i Fünun dönemi sanatkârlarından olan Halit Ziya Uşaklıgil; bu öyküsünü, tıpkı diğer öykülerinde olduğu gibi, realizmden tesirle kaleme almıştır. Yazar, insanın görünen özelliklerinin yanı sıra görünmeyen yönlerini yani psikolojisini merkeze oturtarak, okurlara bir "hayal kırıklığı"nın öyküsünü yazmıştır."Leitmotive Tekniği" daha çok müzik alanında kullanılan bir teknik olmasına karşın, edebiyat sahasında da zaman zaman görülmektedir. Özellikle yazarların psikolojik çözümlemeler için ipuçları vermeye çalıştıkları bölümlerde bu tekniğin izleri sıklıkla görülmektedir. Yusuf Atılgan'dan Oğuz Atay'a, Ahmet Hamdi Tanpınar'dan, Orhan Pamuk'a değin eserlerinde psikolojik alt yapıya önem veren birçok yazarda bu tekniğe rastlanılmaktadır. Halit Ziya Uşaklıgil, yazın hayatı boyunca realizm akımının tesiri ile eserlerini vücuda getirmiştir. Bu akımın tesirinin bir sonucu olarak eserlerine hâkim olan ana duygu "hayal kırıklığı"dır. "Ferhunde Kalfa" adlı öyküsünün sonunda da bu duygu okuru kucaklamaktadır. 19. yüzyıl sonlarında doğru Sigmund Freud tarafından temelleri atılan ve günümüzde edebi eser çözümlemelerinde sıkça kullanılan "Psikanaliz Kuram"ı, bireyin dış dünyasından ziyade iç dünyası ile alâkadardır. Bu nedenle bireylerin bilinçaltına işaret eden birçok husus, bu kuram çerçevesinde detaylı bir şekilde incelenmektedir. "Ferhunde Kalfa" öyküsünde de araştırmacıların ve okurların takip edebileceği ipuçları zaman zaman "Leitmotive Tekniği" kullanılarak eserin muhataplarına sunulmuştur.Bu çalışmamızda öncelikli olarak "Ferhunde Kalfa" isimli öyküde konu edilen "hayal kırıklığı" duygusu üzerinde durulacak ve bu duygunun anlaşılmasına olanak tanıyan "Leitmotive Tekniği"ne dikkat çekilecektir. Daha sonra yapılan tespitler ışığında, "Psikanaliz Kuram"ından faydalanılarak öykünün kısa bir değerlendirilmesi yapılarak "Psikanaliz Kuramı" ile "Leitmotive Tekniği"nin bir arada kullanılışı irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Leitmotive, Psikanalitik, Hayal Kırıklığı, Eşitlik

Büyük Azerbaycan Şairi İmadeddin Nesimî`Nin Edebi İrsinin Abd`de Araştırılması Üzerine

Şükufe Veliyeva

ABD`de İmadeddin Nesimî`nin hayatı ve edebi kişiliğinin araştırıldığı tüm kaynakları incelemek mümkün olmadığından, bu araştırmamızda ABD edebiyatında İmadeddin Nesimî karakteri ile simgeleşen Azerbaycan imgesinin yer aldığı, ingilizce geniş okuyucu kitlesine sunulan ve büyük etkiye sahip eserler araştırılmıştır. Nesimî üzerine biyografik bilgi veren, şairinin hayatı, kişiliği ve eserlerinden bazı örneklerle Amerikan okuyucuyu ilk kez detaylı olarak tanıştıran şarkiyatçı, Türklük bilimi profesörü Kathleen R. F. Griffin-Burill olmuştur. "Nesimî'den Nefesler: 14. Yüzyıl Türk Hurufî Şairi. Hekimoğlu Ali Paşa`nın Türk ve Farsça nefeslerine yaptığı açıklamalı tercümelerle" (The Quatrains of Nesimi: Fourteenth-Century Turkic Hurufi Withyn Annotated Translations of the Turkic and Persian Quatrains from the Hekimoglu Ali Pasa ms) konulu monografide Nesimî`nin teorik görüşlerinin anlamı kendineözgü şekilde açıklanarak, Ortadoğu`da Hurûfîlik fikirlerinin yaygınlaşmasında Nesimi nefeslerinin önemi vurgulanmıştır. Annemarie Schimmel, Julian Baldick, H.T.Norris İran veya Türkiye Edebiyat Tarihine hasrettikleri çok ciltli kitaplarında Anadolu ve Batı İran`da Hurufiliğin yaygınlaşmasında, bir kaç cümle ile Nesimi şiirinin önemini özellikle belirtseler de, ne yazık ki, onun yaşamı ve eserleri üzerine kapsamlı bir açıklama ve tahlil yapmamışlar. Nesimî`nin hayatı ve edebi kişiliğinden bahsedilen farklı dillerden ingilizceye çevirlen kaynakları araştırırken, ABD`nin New York kentindeki Columbia Üniversitesi'nde Kıyaslamalı Edebiyat Anabilim Dalında profesörlük yapan Nobel ödüllü Türk yazarı Orhan Pamuk`un Kara Kitab (The Black Book) romanını özellikle zikretmemiz gerekir. Romanda Nesimi`nin Hurûfîliği yayan esas kişilerden biri olduğu ve bu amal uğrunda idama mahkum edildiği özellikle belirtilmiştir. Araştırma zamanı, ABD edebiyatında Nesimî üzerine pek çok incelemelerin yapılmasına rağmen, Böril`den başka herhangi bir Amerikan araştırmacısının Nesimî`nin hayatı ve eserleri üzerine kapsamlı bir monografi yapmadığı kanaatine ulaşılmıştır. Bize göre, Nesimî şiirinin dil ve uslup özelliklerinin sistematik ve kapsamlı olarak içeren ingilizce bilimsel toplu ve monografilerin yapılması büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hurûfîlik, edebi ilişkiler, şiirsel miras, mistik şair

"Hançerli Hanım Hikaye-i Garibesi" ve "Felatun Bey ve Rakım Efendi" Eserlerinde Mirasyedi Tip

Zübeyde Aslıhan Kaya

Bir halk hikâyesi olan "Hançerli Hanım Hikaye-i Garibesi" kendisinden sonra kurulacak olan Tanzimat dönemi edebiyat geleneği üzerinde ciddi etkiler bırakmıştır. Bugüne kadar konu bakımından Namık Kemal'in "İntibah"ı ile beraber anılan, üzerinde alanın kıdemli isimlerinin de karşılaştırma çalışmaları yapmış olduğu bu halk hikâyesinin içindeki tiplere bazen biraz daha sivrileşmiş bazen adaptasyon geçirmiş lakin özünü kaybetmemiş şekilde Tanzimat dönemi eserlerinde de rastlamak mümkündür. Türk edebiyatında tipler, realizmin edebiyatı ele geçirmesine kadar olan dönemde her hikâye ve romanda bulunabilecek unsurların başında gelir. Bilhassa Tanzimat'ın etkisiyle Batı'dan etkilenen Türk edebiyatına; "züppe", "dandy", "mirasyedi" tipler girmiştir. Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi ve Recaizade Mahmut Ekrem'de açıkça görülebilecek olan bu tipler bir dönem romanının sacayakları olmuştur. Yanlış Batılılaşmayı gösterebilmek amacıyla kurgulanan bu tipler metnin türüne, döneme, yazara, dönemin edebi görüşüne göre farklı özellikler taşır. Daha önceleri yazılmış olan halk hikâyelerinden de etkilenerek yazılan bu dönem eserlerini en çok etkilemiş olan "Hançerli Hanım" halk hikâyesinde bu unsurlardan birçoğu görülebileceği gibi, dikkat çeken bir diğer unsur ise mirasyedi tiptir. Bu çalışmada "Hançerli Hanım" hikâyesindeki mirasyedi tip ile Ahmet Mithat Efendi'nin "Felatun Bey ve Rakım Efendi" eserindeki mirasyedi tip için ortak bir bakış ortaya konulacaktır. Çalışmanın amacı Modern Türk edebiyatını etkilemiş ve şekillendirmiş olan yegane unsurun Batı edebiyatı olmadığını ispatlamaktır. Bulgulardan birisi ise Ahmet Mithat Efendi'nin eserlerinde meddahlık geleneğinin yanında halk hikayelerinden de izlere rastlanabileceğidir. "Mirasyedi" fenomeninin kullanılma sebebi ise; Türk romanında yabancılaşma, yalnızlaşma ve ötekileşme problemlerini en net olarak gösteren tipin mirasyedi tip olduğu kanısıdır. Bu bağlamda iki farklı dönemde kurulmuş benzer tiplerin arasında yapılacak bir karşılaştırma çalışmasının dönemin değişen bakış açısını aydınlatacağı da bir gerçektir. Çalışma yapılırken karşılaştırmalı edebiyat veri ve yöntemlerinden faydalanılacak; kaynak, tesir, çeviri ve uyarlama incelemelerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Halk hikayeleri, Realizm, Tip tahlilleri, Mirasyedilik, Karşılaştırmalı edebiyat

Modern Şairin Geleneksel Şiir Karşısındaki Konumu Bağlamında Turgut Uyar ve Divan'ı

Büşra Sürgit

Turgut Uyar (1927-1985) modern Türk şiirinin kilometre taşlarından biridir. Sanatçı, bu coğrafyaya altı yüzyıl boyunca hâkim olan metafizik kaynaklı epistemolojinin, yerini seküler, pozitivist ve modernist bir epistemolojiye terk ettiği bir dönemde dünyaya açmıştır gözlerini. Eski yazıyı bilmeyen, dolayısıyla gelenekle bağları koparılmış ilk edebiyat kuşağına mensup olan Uyar, Batılılaşmayı hararetle savunan bir şairdir. O, geleneksel kültür yüküne olumsuz bir tavırla yaklaşmaktadır. Hatta kimi yazılarında ve söyleşilerinde geleneksel şiiri oldukça sert bir dille tenkit etmektedir. Bununla birlikte sanatçının ortaya koyduğu metinler incelendiği zaman ilgi çekici bir durumla karşılaşılmaktadır. Turgut Uyar ilk kitabından itibaren geleneksel şiire değişik oranlarda yer vermektedir. Şair özellikle "mutlu bir azınlığın kullandığı araç" diye tanımladığı klasik şiirin şekil ve imaj ögelerini şiirine katmaktan imtina etmemektedir. Onun 1970 yılında yayımladığı şiir kitabına *Divan* adını vermesi, dahası bu eserine klasik divan tertip geleneğini anımsatacak şekilde münacat ve naatla başlaması, okura, şairin gelenekle içtenlikli bir bağ kurmaya çalıştığı gibi yanıltıcı bir izlenim verebilmektedir. Bu dikkat çekici tablo aslında modern Türk şairinin gelenek karşısında benimsediği davranış biçimlerinden birini yansıtmaktadır. Kendisini geleneksel şiir zincirine ait hissetmeyen ve o zincire bir halka olarak eklemlenmeyi bilinçli bir şekilde reddeden modern Türk şairi, modern bir şiir ortaya koymak için çabalayıp dururken, kaçınılmaz olarak, besleneceği yeni kaynaklar aramak zorunda kalmıştır. Bu arayış sırasında düşünce temelinde yok saysa da geleneksel şiire yönelmiş, ondan ödünç aldığı ögeleri metnine taşımıştır. Böylelikle şair eserine zengin bir kültürel bir arka plan oluşturmayı başarabilmiştir. Uyar'ın tutumu da bu perspektiften bakılarak incelenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Turgut Uyar, Divan, modern şiir, gelenek, klasik şiir

Türlerarasılık Bağlamında Âhir Zaman Kitabı ve Osmanlı Dönemi Minyatürlerinde Eskatolojik Varlıklar

Derya Ersöz

Eskatoloji genel olarak dünyanın sonunu ve buna dair kavramları inceleyen bilim dalıdır. İnsanlar tarih boyunca dünyanın ve insan yaşamının bir başlangıcı ve buna bağlı olarak da bir sonu olduğuna inanmışlar ve bununla ilgili çeşitli tasavvurlar geliştirmişlerdir. Özellikle, semavî dinler olan Yahudilik, Hıristiyanlık ve Müslümanlıkta bu tasavvurlar önemli bir yer tutar. Buna göre; dünyada insan yaşamı ilk insanın cennetten kovulup dünyaya indirilmesiyle başlamıştır ve bir dizi olayın cereyan etmesi ve birtakım varlıkların ortaya çıkması ile son bulacaktır. Eskatolojik varlıklar olarak nitelendirdiğimiz ve dünyanın son dönemlerinde ortaya çıkacağına inanılan bu varlıklar, çeşitli alanlardaki eserlerin konuları arasında yer bulmuştur. Ahmed Yesevî'nin halifelerinden Süleyman Hakîm Ata'ya ait olduğu kabul edilen Âhir Zaman Kitabı da, dünyanın son dönemlerini anlatan manzum bir eser olarak buna örnek teşkil etmektedir. Eserde, Dabbetü'l-arz, Ye'cüc ve Me'cüc, Deccal, Mehdi, Azrail ve İsrafil gibi eskatolojik varlıklar ve bunların etrafında gelişen, Mehdi'nin Deccal'i öldürmesi, İsrafil'in sûru çalması, Azrail'in kendi canını alması gibi olaylar anlatılmaktadır. Diğer yandan bahsi geçen eskatolojik varlıklar, etraflarında gelişen olaylarla birlikte Osmanlı dönemi minyatürlerinde de çokça resmedilmiş ve dünyanın son dönemlerine ilişkin tasavvurlar bu kez de görsel olarak yansıtılmıştır. Bu çalışmada; eskatolojik varlıklar olarak nitelendirilen Dabbetü'l-arz, Ye'cüc ve Me'cüc, Deccal, Mehdi, Azrail ve İsrafil, Süleyman Hakîm Ata'ya ait olduğu kabul edilen Âhir Zaman Kitabı ve Osmanlı dönemi minyatürlerindeki tasavvurlarıyla karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Karşılaştırma yapılırken, Âhir Zaman Kitabı'nda geçen eskatolojik varlıklara ilişkin motiflerin genel özellikleri ve bunların Osmanlı minyatürlerindeki resmediliş şekilleri temel alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türlerarasılık, eskatoloji, Âhir Zaman Kitabı, minyatür.

Ela Gözlü Pars Celile Adlı Romanda Sanat ve Edebiyat Çevreleri

Tülin Arseven

Ela Gözlü Pars Celile (2016) gazeteci, yazar ve televizyoncu Osman Balcıgil (1955) tarafından kaleme alınmış biyografik bir romandır. *Yeşil Mürekkep: Bir Sabahattin Ali Romanı* (2016), *İpek Sabahlık- Bir Suat Derviş Romanı* (2017), *Nefesi Tutku Olan Kadın Afife Jale* (2018) Osman Balcıgil'in yazdığı romanlardan bazılarıdır. *Ela Gözlü Pars Celile*, Türk resim sanatında özel bir yere sahip olan Ressam Celile Hanım'ın (Celile Hikmet / Celile Uğuraldım) yaşamı üzerine kurgulanmıştır. Celile Hanım 1880'de Selanik'te doğmuş ve 1956'da Ankara'da vefat etmiştir. Üretken bir sanatçı olan Ressam Celile Hanım eserlerinde pastel renklerin hâkim olması ve nü kadın temasına yoğun olarak yer vermesiyle tanınmıştır. Celile Hanım, 1876-1909 yılları arasında hüküm süren Sultan II. Abdülhamit'in yaveri olan Hasan Enver Paşa'nın (1857-1929) kızı, Türk şiirinin büyük şairlerinden Nazım Hikmet'in (1902-1963) annesi, Oktay Rifat Horozcu'nun (1914-1988) teyzesidir. *Ela Gözlü Pars Celile* adlı roman Celile Hanım'ın yaşamını konu edinirken bir yandan da sanatçının resim sanatına bakış açısına ve ailesi ile sosyal çevresine de değinir. Başta Nazım Hikmet olmak üzere Yahya Kemal Beyatlı (1884-1958) , Oktay Rifat Horozcu, Necip Fazıl Kısakürek (1904-1983), Yakup Kadri Karaosmanoğlu (1888-1974), Tahsin Nahit (1887-1914) ve Fausto Zonaro (1854-1929) gibi birçok şair, yazar ya da ressam da romanın kurgusu içinde yerini alır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada *Ela Gözlü Pars Celile* adlı romanda dönemin sanat ve edebiyat çevrelerinin nasıl yer aldığı konusu irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Celile Hanım, Nazım Hikmet, Osman Balcıgil, roman

Bakışın Büyülü Gücü: Türk Destanlarında Nazara Yönelik Halk Hekimliği Uygulamaları

Şule Gümüş

Bakışlarında zararlı güç bulunan bazı insanların bu özellikleriyle bir canlıya ya da bir nesneye bakmakla olumsuz etkiler yaratabileceğine inanılır. Bu tür bakışların canlı üzerinde hastalık, sakatlık, ölüm gibi etkilerinin olabileceğine; cansız varlıkların da kırılma, bozulma şeklinde olumsuz etkilenebileceğine inanılır. Nazar, bakışlardaki çarpıcı ve öldürücü güç olarak bilinmektedir. Kişinin canlı cansız herhangi bir varlığı kıskanması, kem göz ile bakması nazara sebep olmaktadır. Kötü bakışların etkisi ile kişide bazı rahatsızlıklar ortaya çıkmaktadır. Bu rahatsızlıklar nazar erdiği andan itibaren kendini gösterir. Baş ağrısı, mide bulantısı, göz kararması, ateşlenme, kusma, halsizlik gibi belirtileri olan hastanın kirpikleri top top olur ve hasta sudan ürperir. Nazar sadece biyolojik rahatsızlık olarak kendisini göstermez. Eşyaların çatlayıp kırılması, işlerin ters gitmesi de nazarın etkisine bağlanmaktadır.Olumsuz etkileri olan nazardan korunmak için gerçekleştirilen inanca dayalı birçok pratik söz konusudur. Nazar muskası takmak, nazarlık (boncuk, nal, el şeklinde, kaplumbağa kabuğu, hayvan kafatası, boynuz, çan, delikli taş, civa, şap, yumurta kabuğu, çeşitli bitki ve ağaçların parçaları) takmak, maşallah demek bunlardan bazılarıdır. Bu uygulamalar sayesinde kem gözlerden korunulacağına inanılır. Ayrıca ükü(baykuş) tüyü, kartal tırnağı, kurt dişi, at kafası ve geyik boynuzu da nazara önlem için kullanılmaktadır. Eğer korunmak mümkün olmayıp nazar değmişse kurşun dökme, köz söndürme, tütsüleme, tuz dolandırma gibi yöntemlerle tedavi edilmeye çalışılır. Türk dünyasında yaygın olarak bilinen nazar ve nazarı sağaltmaya yönelik uygulamalar, sözlü anlatılara da yansımıştır. Bir milletin sözlü tarihi olarak kabul edilebilecek olan destanlarda da nazar ve nazarı sağaltmaya yönelik uygulamalar kendisine yer bulmuştur. Bu çalışmada Kırgız, Kazak, Özbek, Uygur destanlarında yer alan nazar motifi ve nazarı sağaltmak için uygulanan halk hekimliği yöntemleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Nazar, destan, halk hekimliği

Ferit Edgü'nün Seçilen Öykülerinin Metindilbilim Açısından Çözümlenmesi

Cansu Şener

Bu çalışmada Ferit Edgü'nün *Binbir Hece* adlı kitabından seçilen küçürek öykülerin metindilbilimsel bir yaklaşımla incelenmesi amaçlanmaktadır. Metindilbilim, metnin örgütleniş biçimini, örtük yapısını ve diğer yapılarını ortaya çıkarmayı amaçlar. Bu da tümce üstü bir yaklaşımla dili oluşturan üst yapıları bütüncül olarak yorumlamasıyla mümkün olur. Metni oluşturan genel koşulların betimlenmesi metnin anlaşılması için önem taşımaktadır. Yabancılara Türkçe Eğitimi alanında metindilbilimle öykü çalışmaları gerek yüksek lisans gerekse doktora tezlerinde çalışılmıştır. Fakat küçürek öykü kısalığı ve yoğun anlatımıyla öykü türünden ayrılır. Çalışmanın ilk bölümünde anlatısal metinlerden biri olan küçürek öykünün metinsellik özellikleri ve Ferit Edgü'nün edebi yönü üzerinde durulacaktır. İkinci bölümde ise metni oluşturan yapı unsurları açıklanarak seçilen öyküler çözümlenecektir. Buna göre sözcüksel yinelemeler, eş dizimsel örüntülemeler tespit edilecek, öykülerdeki ardgönderimler, adıl kullanımı ile artgönderim, iyelik ekiyle artgönderim gibi başlıklar altında sınıflandırılacaktır. Ön gönderim ve dış gönderimler örneklendirilecek, eksiltili yapılar tespit edilerek öge eksiklikleri gösterilecektir. Bunların dışında kalan küçük ölçekli yapıya dair kavramlar da çözümlenecek, büyük ölçekli yapı başlığında ele alınan konu, anlatıcı, bakış açısı gibi unsurlar üzerinde de durulacaktır. Yapılan çözümleme sonucunda, tüm bu unsurların tümceler arasında ilişki kurma, bütünlük oluşturma ve okuyucuyu çıkarım yapmaya yönlendirme amacıyla örüntülendiği incelenen öykülerde görülecektir. Çözümlenen öykü metinlerinin, gerek ana dil gerekse yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılabilecek örnek metin işlevini üstlenebildikleri ortaya konulacaktır.
Küçürek öykü: Çok kısa ama bir o kadar da yoğun anlatıma sahip, öykü türüdür. Araştırma yöntemi olarak "doküman incelemesi" kullanılacaktır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. (Yıldırım ve Şimşek, 2011:187)

Anahtar Kelimeler: Metindilbilim, küçürek öykü, Ferit Edgü

Coumbary Efendi'nin Ay Çalışmaları ve 'Kamere Dair Bazı Malumat'' Adlı Eseri Üzerine Bir Değerlendirme

Aykut Kar

Bu çalışmada günümüzdeki adıyla Kandilli Rasathanesi olarak bilinen Rasathane-i Amire'nin, kurucu müdürlüğünü yapmış olan Aristide Coumbary Efendi'nin Ay haritalarından oluşan ve şimdiye kadar araştırılma yapılmamış olan *''Kamere Dair Bazı Malumat''* hakkında bilgi verilecektir. Osmanlı bilim tarihi ay çalışmaları için oldukça önemli yere sahip olan bu eserin literatüre kazandırılmasıyla birlikte 1865 tarihi ile beraber duraklamaya geçmiş Osmanlı bilim tarihinin tekrardan canlandığı kanıtlanacaktır. Aslında ilgili rasathane açılma amacı olarak meteorolojik gözlemler ve saat ayarı hakkında olmasına rağmen Coumbary'nin gökyüzüne merakı sayesinde Ay gözlemlerinin başlaması ve gök cisimlerinin hareketleri hakkında araştırmalar yapmasına yol açmıştır. Ardından çeşitli kitaplar, araç ve gereçlerin alınmasıyla beraber bu gözlemler teknolojik olarak ileri seviyede gerçekleşmiştir. Bu rasathane ilgili faaliyetleriyle Avrupa rasathaneleriyle aynı düzeyde görülmüştür. Yeni alınan araç ve gereçler sayesinde yaptığı araştırmaları ise *''Kamere Dair Bazı Malumat''* isimli çalışmasında yayımlamıştır. Aristide Coumbary Efendi'nin bilime duyduğu merak ve Ay çalışmalarının kendi el çizimi ile yaptığı görsellerine ve kitabında yer alan Ay fotoğraflarına da yer verilecek olan bu çalışmada Ayın ilgili dönemde bilinen yüzeyi hakkındaki bilgiler, ayın sıcaklığı, Dünyadan uzaklığı, hacimi gibi bilgilerin günümüz bilimi ile ispatlanan bilgileriyle karşılaştırılarak Coumbary'nin eseri detaylı olarak incelenecektir. Böylecek 1865 tarihinin Osmanlı bilim tarihi açısından önemine değilinecektir. Bunun yanı sıra bu çalışmayla beraber Başbakanlık Osmanlı Arşivi ve Fransız Milli Arşiv kayıtlarını baz alarak yaşamı hakkındaki hatalı bilinen ve literatüre kazandırılan çeşitli bilgilerin de düzeltilmesine çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Bilim Tarihi, Rasathane-i Amire, Coumbary Efendi

Ahmet Midhat Efendi'nin Felâtun Bey ile Râkım Efendi ve Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Şık Romanlarında Toplantı

Serpil Demirkaya, Ali Yıldız

Alafranga züppe tipi, Türk edebiyatında ilk kez Ahmet Midhat Efendi tarafından 1875 yılında yayımlanan Felâtun Bey ile Râkım Efendi romanında karşımıza çıkar. Yazar, bu romanda Batılılaşmayı yanlış anlayan Felâtun Bey'in karşısına Râkım Efendi adında müspet bir tip çıkararak Osmanlı toplumunda Batılaşmanın nasıl olması gerektiğini göstermeye çalışır. Roman boyunca bu iki zıt karakter Ahmet Midhat tarafından bilinçli bir şekilde ya aynı ortamlarda bir araya getirilerek ya da birbirinden ayrı olarak benzer ortamlara dahil edilerek mukayese edilir ve böylece Felâtun Bey ve Râkım Efendi'nin düşüncelerinde ve davranışlarında görülen farklılıklar okuyucuya gösterilir. Yazar, Batılılaşmayı yanlış anlayan Felatun Bey'i bu ortamlarda oldukça gülünç duruma düşürürken Batılılaşmayı, Doğu'nun değerlerinden tamamen uzaklaşmak şeklinde algılamayan Rakım Efendi'yi girdiği her ortamda sevilen ve saygı gören bir şahsiyet olarak yüceltir. Ahmet Midhat'ın alafranga tipi daha sonra pek çok romanda sergilenen alafranga züppe tipinin prototipi haline gelmiş, sonraki yıllarda Ahmet Midhat ve başka yazarlar tarafından Felâtun Bey'in benzeri karakterler oluşturulmuştur. Alafranga züppe tipini Ahmet Midhat Efendi'den sonra ele alan yazarlardan biri de çeşitli yönlerden onu örnek alan Hüseyin Rahmi Gürpınar'dır. Sanatçının ilk romanı olan Şık, 1888 yılında Ahmet Midhat'ın sahibi ve başyazarı olduğu Tercüman-ı Hakikat gazetesinde tefrika edilir. Hüseyin Rahmi bu romanında Felâtun Bey ile Râkım Efendi romanına benzer bir konuyu ele alır ve her ne kadar farklılıklar olsa da Şöhret Bey'i Felâtun Bey'in; Maşuk'u ise Rakım Efendi'nin benzeri bir tip olarak karşımıza çıkarır. Bu çalışmada, Türk edebiyatında alafranga züppe tipinin ele alındığı Felâtun Bey ile Râkım Efendi ve Şık romanlarındaki önemli kahramanlarının iştirak ettikleri toplantılar ele alınacak ve özellikle birbirinin zıttı olan karakterlerin bir araya getirildiği toplantıların hangi amaçla düzenlendiği tespit edilecektir. Ayrıca romanlardaki bu toplantıların benzer amaçlara hizmet edip etmediği ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Midhat Efendi, Felâtun Bey ile Râkım Efendi, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Şık, Türk Romanında Toplantı

Türkmen Türkçesindeki Farsça Alıntı Kelimeler

Yakup Sarıkaya

Söz varlığı; bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, kelime dağarcığıdır. Bir dili konuşan toplumun kavramlar dünyası, maddî ve manevî kültürünün aynası ve dünya görüşünün bir kesitidir. Dilin söz varlığını oluşturan unsurlar, o dili kullanan milletin kültürünü, edebiyatını, toplumun ihtiyaçlarını, kısacası o milletin yazılı belleğini ifade ederler. Bu yüzden sözlükler, bir dilin söz varlığını, kelime hazinesini ortaya koydukları için büyük önem taşırlar. Türkmen Türkçesi Güneybatı (Oğuz) grubu Türk lehçelerinin tek başına doğu kolunu temsil eden bir Türk lehçesidir. Bu lehçenin kelime hazinesinde Arap, Fars, Rus ve Moğol kaynaklı kelimeler bulunmaktadır. Türkmenler, Azerbaycan Türkleri gibi tarihî, coğrafi ve kültürel sebeplerle diğer Türk boylarına göre Farsça ile daha yoğun bir şekilde etkileşim içinde bulundukları için, bu lehçedeki Farsça alıntı kelimelerin oranı diğer Türk lehçelerine göre daha fazladır. Nitekim Türkmenistan dışındaki Türkmenlerin bir kısmı, bugün İran'ın kuzeydoğusundaki Türkmensahra bölgesinde Farsçanın etkisi altında varlıklarını sürdürmektedirler. Türkmen Türkçesinin sözlüklerinde Türkiye Türkçesinde bugün kullanılmayan bazı Farsça sözcükler de bulunmaktadır. Hâlen devam etmekte olan bu uzun süreli etkileşim sürecinin bir sonucu olarak Farsça kelimelerin, bazen de eklerin Türkçe veya Arapça kelime veya eklerle birleştirilmesiyle yapılmış yeni kelimeler, birleşik kelimeler ve ikilemeler de oluşturdukları görülmektedir. Bildiride öncelikle Türkmen Türkçesindeki Farsça alıntı kelimelerin bu lehçenin sözlüklerinden fişlenerek tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Türkiye Türkçesinde olduğu gibi Türkmen Türkçesi de uzun süre önce alıntıladığı bazı kelimelerin yapılarını bozarak Türkçenin ses düzenine uydurmuş, âdeta onları Türkçeleştirmiştir. Bunun sonucu olarak Arapça alıntı kelimelerde olduğu gibi, Farsçadan aldığı kelimeleri kendi ses özelliklerine uygun hâle getirmiş, bazılarının ses düzenini, bazılarının da anlamını değiştirmiştir. Bildiride, bu lehçedeki Farsça alıntı kelimelerin kaynak dildeki aslına göre uğradığı ses değişmelerine de değinilecektir. Bu bağlamda Farsça kökenli kelimelerde meydana gelen ses olayları; ses değişmeleri, türeme ve düşmeler, kalınlaşma, incelme, ünlü daralmaları ve genişlemeleri ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkmen Türkçesi, Söz Varlığı, Alıntı Kelime, Farsça

Eski Türkçeden Osmanlı Türkçesi Dönemine Bazı Tıp Terimlerinin Fonetik ve Semantik Değişimleri Üzerine Değerlendirmeler

Mücahit Akkuş

Tıp, her dönemde insanlar tarafından ele alınmış bir konudur. Sağlığın korunmasından hastalıkların tedavisine kadar birçok alanda çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların eski çağlardan günümüze seyrini daha iyi tespit edebilmek için de yazılmış tıp metinlerinin incelenmesi gerekmektedir. Günümüzde araştırmacılar tarafından tıp tarihiyle ilgili yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Ortaya çıkan sonuçlar tıp alanıyla ilgili yüzyıllar içerisindeki değişim ve gelişimi görmek adına değerlidir. Eski Uygur Türkçesi döneminden başlayarak değerlendirme imkânını bulduğumuz Türklerde tıp biliminin terim varlığının da inceleme alanı ayrı bir konu başlığını teşkil etmektedir. Gerek doğu Türkçesi metinleri gerekse de batı Türkçesi metinleri incelendiğinde tıp sözlüklerine katkı sağlayacak önemli bilgiler ortaya çıkmaktadır. Bugün bilhassa tıp metinleri üzerine yapılan çalışmaların sözlük kısımları ve ayrıca yazılmış olan tarihî tıp terimleri sözlükleri tıp terimlerinin durumunu daha yakından görmeyi sağlayacaktır. İsim ve isim soylu sözcüklerin yanında fiillerin de ne derece kullanıldığı büyük önem arz etmektedir. Aynı zamanda o dönemlerde kullanılan terimlerin bugünkü durumunu görmek de bu çalışmalar sonunda mümkün olacaktır. Bilhassa Anadolu sahasına yazılmış eski metinlerde görülen ifadelerin ne kadarının ulaştığı ve anlamlarının da değişip değişmediği konusundaki sorulara yanıt bulunabilecektir.Bu çalışmada özellikle eski Uygur Türkçesi metinlerinde görülen tıp terimleri ele alınacaktır. Aynı zamanda bu dönemler için günümüzde yazılmış sözlükler de incelenecektir. İsim soylu ya da fiil olarak tespit edilen sözcükler anlam ve ses özellikleri yönüyle Osmanlı Türkçesi tıp metinlerinde geçen sözcüklerle karşılaştırılacaktır. Elde edilen bilgiler doğrultusunda hangi isim ve fiillerin eski Türkçeden Osmanlı sahasına kadar kullanıldığı belirlenecektir. Daha sonra bu sözcüklerde anlam değişikliği olup olmadığına bakılacak ve bunun yanında ses bilgisi açısından da değerlendirmeler yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eski Türkçe, Osmanlı, tıp, ses ve anlam

Fatma Aliye Hanım'ın "Udi" Romanına Müzikal Bağlamda Bir Bakış

Hande Açikgöz

Fatma Aliye Hanım, Türk edebiyatının yeniliklere gebe olduğu Tanzimat Dönemi'nin önemli kalemlerinden olmasının yanı sıra ilk kadın yazarımız olarak da yazınımızda kendine mühim bir yer edinmiştir. Fatma Aliye Hanım, babası Ahmet Cevdet Paşa ve manevi babası Ahmet Mithat Efendi'nin desteğiyle kendini yetiştirmiş ve devrinin kadınlarına oranla çok ileri ve modern bir düşünce yapısına sahip olmuştur. Fatma Aliye Hanım'ın "Bir Kadın" imzasıyla yazdığı romanları, dönemin önemli isimleri arasında yerini almasını sağlamış ve Osmanlı toplumunun kadın algısına pozitif bir ışık tutmuştur. Fatma Aliye Hanım'ın 1315 (Miladi 1898-1899) yılında yazdığı Udi romanında, Bedia isimli başkahramanının hayat hikâyesini okuruz. Küçük yaşlardan itibaren müzikle iç içe olan Bedia'nın müzik yeteneği ve bu konudaki gelişimi ile ihanetle son bulan evliliği romanın izleğini oluşturur.Fatma Aliye Hanım'ın güzel sanatlarla uğraşmak suretiyle ahlaki ölçütler dâhilinde para kazanmaya bakışı, kadına toplum hayatındaki yerini sahip olduğu birikimle kazandırışı ve kadının toplumda söz sahibi oluşu konusundaki çağdaş fikirleri dikkate değerdir. Yazarın eserde dönemin modası hâline gelen Batı müziğini işlemek yerine Türk müziğini tercih etmesi de önemli bir konudur. Fatma Aliye Hanım, eserinde Tanzimat romanlarında görülen Batı müziği özentiliğine karşıt bir tutum sergiler.Fatma Aliye Hanım, müzik nezdinde, güzel sanatların bireyin hayatında ve gelişiminde kapladığı yere değinmiş; başkahramanı Udi Bedia'nın bağımsızlaşması ve bireyselleşmesinde kendini geliştirmesinin, edindiği birikimin önemini vurgulayarak döneminin güçsüz, sindirilmiş, erkek egemenliğini sorgusuz kabul etmiş kadınlarına önemli bir mesaj vermiştir.Fatma Aliye Hanım'ın Udi romanında müzik konusunun incelendiği bu çalışmada, eserin müzikal izleğinden yola çıkılarak "Udi'de müzik" konusu; "müziğe yüklenen anlam, meslek algısında ticari bir unsur olarak müzik, müzik bilgisi, müzikal roman" ana başlıkları altında ele alınarak incelenmiştir. Esere genel olarak "karakter-müzik, müzik-iş hayatı" bağlamında bakılmış ve çalışma bu yol üzerinde ilerlemiştir.

Anahtar Kelimeler: Tanzimat Dönemi, Türk müziği, Bedia, ut, müzik aleti

Kutadgu Bilig'de "Pişmanlik" Duygusu

Osman Kufaci

751 yılında Araplar ile Bizanslılar arasında gerçekleşen Talas Savaşı'nda Müslümanlar tarafında yer alan Türkler, daha sonrasında kitleler hâlinde dinlerini değiştirip İslam dinine girdiler. İlk Müslüman Türk devleti; Karluk, Yağma ve Çiğil Türkleri tarafından Karahanlılar (840-1212) adıyla 840 yılında kuruldu. Devletlerin mevcudiyetinin göstergelerinden biri kültür-sanat meydanında var olmalarıdır. Nitekim dünya tarihinde yer etmiş bütün devlet oluşumları kültür faaliyetlerine önem vermiş, devlet adamları bizzat bu gayret ve çabaların içerisinde bulunmuş ve bunları desteklemişlerdir. Bu bağlamda Karahanlılar da devletlerinin kalıcılığını yalnızca askerlerinin yiğitliğine, silah gücüne ve savaşta gösterilen başarıya bağlamamışlar, ülkelerinde kültürel faaliyetlerde bulunan edebiyatçıları koruyup himaye etmişlerdir.Karahanlı döneminin kültür ortamında ortaya konulan eser, edebiyat tarihimizde özgün bir mesnevi olması bakımından dikkat çeker. Bünyesinde Türk ve İslam kültürüne ait çok sayıda ögeyi barındırır. Karşılıklı konuşma üslubunun benimsendiği eserde, dört karakter vasıtasıyla dört unsur (akıbet, akıl, adalet, saadet) anlatılır. Verilmek istenen kavramlar sosyal hayatın içerisinde geçen karakterler vasıtasıyla ifade edilerek somutlama yoluna gidilmiş ve okuyucunun daha iyi kavramasına çalışılmıştır. Bu yönüyle kitap Türk edebiyatının ilk alegorik yapıtıdır. Kutadgu Bilig'de o dönemki Türk toplumunun diline, örf, adet ve geleneklerine, sosyolojisine, dünyayı algılayış biçimine, devlet yönetimine, dini inançlarına dair birçok unsura rastlanır. Ayrıca kitapta insan psikolojisine ait bazı bulgular da elde edilir. Bu çalışmada insan psikolojisine ait duygulardan olan "pişmanlık" anlamına gelen "ökünç" kelimesinden hareket edildi. Kelimelerin geçtiği beyitler tasnif edilerek bu kavramın beyitlerde neyle alakalı olarak hangi işlevde kullanıldığı gözler önüne serildi. Yusuf Has Hacip'in kavramla ilgili tasarrufları ve bakış açısı "Dünyaya Yönelik Pişmanlıklar", "Ahirete Yönelik Pişmanlıklar" ve "Pişmanlıkla İlgili Dikkat Çeken Bazı Hususlar" ana başlıkları ve alt başlıklar çerçevesinde irdelendi. Müellif, insanın pişmanlık duyacağı davranışları çoğunlukla eserdeki dört karakter vasıtasıyla okuyucuya vermeyi tercih eder. Bu bağlamda kavramın günümüzdeki Türk kültürünü yansıtacak kullanımları da irdelendi. Böylece Türk edebiyatının ölümsüz yapıtlarından Kutadgu Bilig ile ilgili yapılacak çalışmalara katkı sunmak hedeflendi.

Anahtar Kelimeler: Kutadgu Bilig, Türk Kültürü, Türk Toplumu, Pişmanlık

Manastırlı Dâniş Ahmed Efendi'nin Makâmât-ı Harîrî Tercüme ve Şerhi

Seda Aydın, Ali Emre Özyıldırım,

1054-1122 yılları arasında Basra'da yaşamış olan Harîrî'nin tam adı, Ebû Muhammed Kâsım bin Alî bin Muhammed el-Harîrî'dir. Edebiyat, nahiv ve tarihe dair ona yakın eseri bulunan Harîrî'nin en önemli eseri olan "Makâmât", makâme adı verilen elli kısa hikâyeden oluşmaktadır. Hikâyelerde Hâris bin Hemmâm adında dünyayı dolaşan bilge bir râvînin dilinden dilenci kılığında gezen Ebû Zeyd es-Serûcî isimli kahramanın maceraları anlatılmaktadır. Harîrî, bu iki zıt karakter ile yaşadığı devrin sosyal, siyâsî, iktisadî, fikrî, ahlâkî ve kültürel durumunu ortaya koyarken nazım-nesir karışık bir üslupla yazdığı makâmelerde Arap dilinin bütün inceliklerini ve ifade gücünü kullanmıştır. Zemahşerî, bu eser için "Harîrî'nin Makâmât'ı saf altınla yazılsa değer" demiştir. Eser, 17. yüzyıldan itibaren Türkçeye tercüme ve şerh edilmeye başlanmış, yüksek Arapça eğitimi çerçevesinde Osmanlı medreselerinde uygulanan resmi programda ders kitabı olarak yer almıştır. Mütercim Âsım Efendi, "Kâmûsü'l-Muhît" adlı eserinin mukaddimesinde bu eseri tercüme etmenin Harîrî'nin "Makâmât"ını tercüme etmek kadar zor olduğunu ifade etmiştir. "Makâmât" üzerine kısmen veya tamamen olmak üzere birçok tercüme ve şerh bulunmaktadır. Bunlardan biri de 19. yüzyılda yaşamış olan Dâniş Ahmed Efendi tarafından kaleme alınmıştır. Manastır'da doğup ilk tahsilini burada alan Dâniş Ahmed Efendi, sonra İstanbul'a gelerek medreseye devam etmiş ve tahsilini tamamladıktan sonra Manastır'a dönmüştür. Kendisi, Manastır vilâyetinde müderrislik yapıp eser yazarak hayatını geçiren bir Osmanlı âlimidir. Hicri 1314 (m.1896/1897) yılında "Makâmât-ı Edebiyye-i Harîriyye Şerhi" adıyla yazdığı eser, "Makâmât"ın tam bir tercüme ve şerhidir. Tek nüshası Makedonya Kütüphaneleri Türkçe Yazma Eserler Koleksiyonu'nda yer alan eser, klâsik Türk edebiyatı ile bağların kopmaya başladığı dönemde kaleme alınmasına rağmen klâsik tercüme ve şerh üslûbunu devam ettirmesi sebebiyle önemlidir. Mütercim/şârih, metni cümlelere bölmüş, her cümlenin her kelimesinin anlamını vermiş, sonra cümleyi "mahsûl-i 'ibâre" başlığı altında bire bir çevirmiş ve "ya'nî" diyerek şerh etmiştir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, "Makâmât" adlı eserin ve bu esere Dâniş Ahmed Efendi tarafından yapılan tercüme ve şerhin Türk edebiyatındaki yerini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Manastırlı Dâniş Ahmed Efendi, Makâmât, Harîrî, Tercüme, Şerh.

Necip Fazıl Kısakürek'in "Kaldırımlar" Şiirinde Doğum Travması ve Oedipus Kompleksi

Mert Tutucu

Necip Fazıl Kısakürek'in "Kaldırımlar" adlı şiiri ilk olarak 1928 yılında Hayat Dergisi'nde Osmanlıca olarak yayınlanmıştır. Söz konusu şiir aynı yıl yayımlanan Necip Fazıl Kısakürek'in ikinci şiir kitabına da ismini vermiştir. Şairin şiir külliyatında önemli bir yer tutan korku, yalnızlık ve kaygı temalarını yansıtması bakımından "Kaldırımlar" şiiri özel bir öneme sahiptir. Şiirde yer alan anne ve sevgili imgeleri korku, yalnızlık ve kaygı temalarının beslendiği kaynaklar hakkında bize ipucu verir.Bu kaynaklardan ilki Avusturyalı psikanalist-yazar Otto Rank tarafından geliştirilen doğum travması kavramıdır. Otto Rank'a göre insanın yaşam boyunca sahip olduğu kaygıların temeli doğum esnasında ortaya çıkan ayrılık kaygısıdır. Bu kaygı sürekli farklı şekillerde yinelenir. Otto Rank bu durumu doğum travması olarak adlandırır. Otto Rank'a göre anne rahminde olan çocuk dengeli bir yaşam sürer. Doğum anına kadar çocuk bu güvenli bölge içinde kaygıdan uzaktır. Çocuğun anne rahminden çıktığı anda duyduğu acılar doğum terörü olarak adlandırılır. Doğum terörü çocuğun dengeli yaşamına son verir ve kaygıya sebep olur. Çocuk bu andan itibaren kaybettiği dengenin arayışı içinde tekrar anne rahmine dönmek ister. Fakat bunun imkansızlığı yaşam boyunca sürecek bir kaygıya sebep olur.Şiirin temasını besleyen ikinci kaynak Sigmund Freud'un psiko-analitik gelişim kuramında önemli bir yeri olan Oedipus Kompleksi'dir. Oedipus Kompleksi erkek çocuğun gelişim evresinde anneye yönelen cinsel isteğini tanımlamak için kullanılır. Fallik dönem olarak adlandırılan süreçte çocuk cinsel kimliğini keşfetmeye başlar. Böylece erkek çocuğun cinsel dürtüleri fallik dönemde anneye yönelen cinsel arzuya dönüşür.Bu çalışmada "Kaldırımlar" şiirindeki temaların kaynağı söz konusu teoriler ışığında açımlanacak, şiirdeki anne imgesi ile doğum travması kavramı arasındaki ilişkiye değinilecek, şiirin ilerleyen kısımlarında anne imgesinin sevgili imgesine dönüşmesi ise Oedipus Kompleksi bağlamında yorumlanarak şiirin psikanalitik bir okuması yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Necip Fazıl Kısakürek, Kaldırımlar, Doğum Travması, Oedipus Kompleksi, Anne İmgesi

Dil Temelinde Göç Sorunu

Umuxanım Ağabəyli

Dil ve göç olguları,insan irkı var olduğu süreçde daha çok incelenen ve üzerinde çalışmalar yapılan, irdelenen konular olarak kalıcakdır. O yüzdendir ki 20 – ci yüzyılın , özellikle de 21 – ci yüzyılın dünyasında en çok konuşulan ve tartışılan konuların başındadır. Bildiğimiz gibi dil insanların dünyalarını şekillendirir, fikirlere biçim kazandırır, yani, sosyal etkileşim ürünleri ve temel araçlarıdır. Dolayısıyla dil toplumu içerir ve onu yorumlar. Bu bakımdan, felsefi ve sosyolojik araşdırmalar her zaman dilin toplumu nasıl biçimlendirdiğini ve kişinin kendi kimliğini oluşturduğu sorunlarını çözmeye çalışmışdır.Yukarıda da belirtdiyimiz gibi, 20 - ci yüzyılın en önemli olgularından biri de göç olmuşdur. Yirminci yüzyıldan bu yana, özellikle de son zamanların en büyük sorunlarından olan göç kendini göstermekde ve farklı kültürlere sosyal, politik, kültürel ve ekonomik alanları olumlu ve ya olumsuz etkilemekdedir. Biz de bu sunumumuzda, bir çok sorunlar çerçivesinde irdelenen göç konusunun bir de dil felsefesi temelinde araşdırmaya çalıştık. Bir başka deyimle dil konusunda taşlaşmış sabit fikirlere, bir de göç çerçivesinden bakarak, nasıl yalnış tutumlar olduğunu tanımlamaya çalışdık.İlk olarak belirtmeliyim ki, farklı diller, farklı dünya görüşleri , farklı düşünceler ve kültürler kaynaklanır anlayışı, göç temelinde dil kavramından tamamen farklıdır. Göçün dili nasıl etkilediği ile ilgili dilçilik tarihinde bir çok düşünür tarafından irdelenmiş ve bu konuda çok zıt fikirler olmuşdur. Kimileri göç olgusunun dilin oluşumuna ciddi biçimde etki etdiğini ve bozduğunu savunurken, diger kesim aslında göçün dili farklı kontekslerde (kültür, dünya görüşleri, bilgi sistemleri) besleyebileceği ve daha zengin hale getirerek dildeki etkileri gidereceği görüşündeler. Dilin en temel iletişim aracı olduğunu, bununla da göç olgusu ile gelen sorunların çözümüne giden ilk adımın yine dil olduğunu kabul ederek farklı araşdırma yöntemlerini kullanarak bu konuyu irdelemeye calışdık.

Anahtar Kelimeler: Dil, Göç olgusu,Vahdet

Bedii Nesir Dilinde Mantıksal Kurgu

Vüsale Kerimli

Bedii nesir dilinde mantıksal kurgu hem cümlenin hem de metnin mantıksal yapısı açısından incelenmelidir. Cümlenin mantıksal kurgusu tema (konu/theme) olarak bilinen enformasyon (bilgi) ve rema (yorum/rheme) gibi bilinen yeni enformasyondan ibarettir. Bu bilgi alışverişi iletişimi geliştirir. Edebî nesir tarzı metinlerde mantıksal dil kurgusu söz sırası, formal-gramer ve prosodik (tonlama, vurgu vb.) araçlarla oluşturulur. Söz sırası aracılığıyla mantıksal kurgunu şöyle sınıflandırabiliriz: Sabit söz sırası bazında mantıksal kurgu; "soru sorma" yöntemi ile mantıksal kurgu; yüklemle kullanılma yerine göre mantıksal kurgu. Türk dilciliğinde de bedii nesirde bu araçların katılımıyla cümlenin mantıksal yapısına ait materyallere rastlayabiliriz. Cümlenin mantıksal yapısından sonra metnin (büyük sentaktik birimler) mantıksal dil kurgusunun öğrenilmesi XX. yüzyılın 70'li yıllarında ortaya çıkan metin dilciliğinin araştırılması ile başlamıştır. Mantıksal kurgunun metin seviyesinde incelenmesinde alakalılık ve semantik bağlılık meselelerine önem verilmektedir. Alakalılık metni oluşturan cümlelerin düzensiz değil, bir ilişki bazında (ortak cümle öğeleri, fiilin zamana göre uyuşması veya anaforiklik ve kataforiklik) birleşmesini sağlamaktadır. Semantik bağlılık ise metnin karşı taraftan açıkça anlaşılmasını gerektirir. Metni oluşturan cümleler arasında alakalılık sağlanıyorsa, bu, aynı metinde semantik bağlılığın da yaranmasına neden oluyor. Her ikisi metinde güncel olmayan bilginin - temanın, yeni olan bilginin - remanın dinleyici ve okuyucuya ulaştırılmasına hizmet ediyor.Edebî nesir eserlerinde bu iki taraf - semantik bağlılık ve alakalılık birbirleriyle etkileşimde olur, metinde mantıksal kurgunun mantıksal-anlamsal bağlantı türlerini - ardışık, paralel, karışık ve doğrusal ilişki türlerini oluşturur. Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki, Türk dilciliğinde bedii nesir dilinde mantıksal kurgunun öğrenilmesi cümle düzeyinden başlanmalı ve metin seviyesine doğru gelişmelidir. Cümlenin mantıksal dil kurgusunda yer alan bileşenler incelenmeli ve metni oluşturan bu cümlelerin birleşmesi temelinde daha geniş sözdizimsel birimlerde enformatiflik ve komunikatiflik araştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Mantıksal Dil Kurgusu, Bedii Nesir, Cümle, Metin.

Nazli Eray'in Öykülerinde Masal Etkisi

Macit Balik

Masal geçmişte olduğu gibi bugün de çağdaş Türk öykücülerinin kurgularını, muhayyilesini besleyen önemli kaynaklardan biridir. Abartılı yönü, zaman algısını kaldırması, cansızları kişileştirmesi ve umutlarıyla masal, her kesimden insanın ilgisine ve beklentisine karşılık sağlar. Geçmişten günümüze birçok öykücü de masalın bu sınır tanımazlığını kurgularının temel ögeleri olarak kullanmışlardır. Modern Türk öyküsünün özellikle 1970'li yılların ikinci yarısında gerek dil, anlatım teknikleri ve gerekse hayal unsurları açısından dikkat çeken yazarlarından biri olarak Nazlı Eray (d. 1945), yazın macerasına öykü ile adım atmış ve bugüne kadar yazdığı tüm öykülerinde ilk günkü tutumundan vazgeçmemiştir. Öykülerinde gerçeklik her zaman fanteziyle, olağanüstüyle bir arada bulunmuş, deyim yerindeyse, fantezilerini gerçeğe ikame etmiştir. Bu özelliğiyle Türk öykücülüğünde fantezist yazar kimliğini koruyarak konumunu sağlamlaştırmıştır.Nazlı Eray, olağanüstü, düş, düşlem, fantastik, tekinsiz gibi kavramlara yaslanan öykülerini önemli ölçüde masalın imkânlarından faydalanarak da kurgulamıştır. Yazarın Ah Bayım Ah (1976) ile başlayan öykü serüveninin hemen her döneminde, öykülerin masalsı yönleri Nazlı Eray'ın insancıl tutumuyla yoğrularak umudun ve tebessümün yansıtıcısı olarak işlevselleştirilmiştir. Yazar, oluşturduğu bu atmosferin ardında arzularını gerçekleştirmek isteyen, çare arayan öykü kişilerinin iç dünyalarına ve ukdelerine de geniş ölçüde yer vermiştir. Masalsı özelliklerin sağladığı olağanüstülüklerle yoğrulmuş olan öykü dünyasında kendisiyle dostane ilişkiler kuran hayvanlara insanal değerler yüklemiş, onları kişileştirme yoluna gitmiş ve böylece fabl ile de yakınlık kurmuştur. Masalların vazgeçilmezlerinden olan hayvanlar yazarın öykülerinde konuşmalarıyla, hisleriyle, davranışlarıyla arkalarında katı bir yaşam gerçekliği barındırırlar. Asıl vurgulanmak istenen de bu gerçekliktir ve kahramanların arzularını gerçekleştirme, umutlarını ifade etme noktasında masal unsurları oldukça önemli işlevlere sahiptir. Nazlı Eray'da masal motiflerinin kullanımındaki temel amaçlardan biri de öykü kişilerinin ihtiyaçlarını gidermek, arzularını ve hayallerini gerçekleştirmektir. Bunların yanı sıra masalın sağladığı gerçeküstü atmosfer bazen de sadece okuyucuyu şaşırtma işlevi görmektedir. Bu bildiride Nazlı Eray'ın öykü anlayışında masalın olanaklarından nasıl ve hangi ölçüde istifade ettiği karşılaştırmalı ve analitik bir şekilde değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Nazlı Eray, öykü, masal, gerçeklik

Latife Tekin'de Kadın Kimliğinin Yazı Yoluyla İnşasi

Macit Balik

Kadın ve edebiyat ilişkisinin cinsiyet temelli kategorize edilmesi kimilerince reddedilse de özellikle feminist eleştiriyle birlikte kadının kendi kimliğini kendi dili ve yazınsal yaratımı yoluyla inşa etmeye başladığı da önemli bir vakıa olarak görülmelidir. Edebiyattaki kadının, erkeğin oluşturduğu kadın oluşu, kadın yazarların sonradan edebiyata dâhil olması, kadının, kadın ve erkek kalemiyle ifadelerindeki farklılığı açıkça ortaya çıkarmıştır. Kadın yazarların kurgularında yer alan kadın imgesi, genellikle "ben"i öne çıkaran ve kişisel tarihleri ile bir hesaplaşma yoluna giderek kendilerini anlattıkları bir metin haline dönüşmüştür. Kadının kendini toplumsal yapı içinde konumlandırmaya başlamasıyla birlikte, erkeklerin kaleminden yazılan kadını okumak yerine, kendi kaleminden çıkan, kendini anlatan eserler de artmaya başlamıştır. Kadının 'ben'ine yaptığı bu vurgu, uzun yıllar erkek egemen toplumda kendine herhangi bir etkin rol verilmemesinden kaynaklanır. Zira kendi kalemleriyle yazmak, kadınlar için var olma savaşlarının önemli araçlarından biri sayılmıştır 1980 sonrası Türk romanının dikkat çeken isimlerinden biri olan Latife Tekin (d. 1957) de kadın yazarların kişisel tarihlerine odaklanarak yarattıkları kadın kimliğinin sancılı yönlerini romanlarında öne çıkarmıştır. Özellikle ilk romanından başlayarak kadının yazın ve yazmak eylemi ile olan ilişkisindeki açmazlara, yazı yoluyla cinsel kimliğini ortaya koyma, kendini var etme serüveninde eril otorite tarafından önüne çıkarılan engellere yer verildiği görülür. Buna benzer tematik unsurların Tekin'in romanındaki varlığının arkasında kendi yazarlık gerçekliği olduğu da görülür. Bu nedenle onun romanlarındaki yazar-kadın karakterlerin incelenmesinde otobiyografik belleğin ne ölçüde devreye konduğunun da bilinmesi gerekir. Nitekim bu roman kişileri aynı zamanda yazarın kendi kimliğini inşa sürecine de tanıklık ettirir. Bu bildiride Latife Tekin'in Sevgili Arsız Ölüm (1983) ile başlayan yazarlık sürecinde kadın kimliğinin oluşturulması çeşitli kadın karakterler üzerine odaklanılarak ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Latife Tekin, kadın, yazı, roman

Yavuz Akpınarın Cənubi Azərbaycanda Milli Şüurun Formalaşmasının Ədəbiyyatda İzləri

Kərimova Pərvanə

Milli şüur, milli düşüncə və təfəkkürün formalaşması artıq bir millət olaraq özünü tanıma və tanıtma arzusunun mövcudluğunun başlanğıcıdır**.** Azərbaycan ədəbiyyatında bu düşüncə erkən bir zaman dilimində başlasa belə Cənub qolunda formalaşma və yaranma mexanizminin inkişafı daha yavaş getmişdir. Prosesin ləng inkişafı siyasi koyukturanın yaratdığı səbəblərlə əlaqədar idi. Bununla belə bugünkü araşdırmamızın əsas istiqmətini Cənubi Azərbaycan ədəbiyatının nəzdində Yavuz Akpınarın Azərbaycan ədəbiyyatında yaranan milli konyuktura və milli şüurun ədəbi-mədəni həyatda əksi istiqaməti haqqında danışacağıq. Milli təfəkkürün yaranması ilə siyasi vəziyyətdə özünü göstərən azadlıq düşüncəsi və bu düşüncə aspektinin bədii ədəbiyyatda yaratdığı əks-səda bütöv Azərbaycanda öz təsirlərini göstərdi. Cənublu soydaşlarının səsinə səs verən qan qardaşları, ədəbiyyata yeni mövzular gətirdilər ki, əsasını ayrılıq, kədər, həsrət motivləri təşkil etsə belə, milli düşüncədən doğan təsirlərin təcəssümü idi.İran Türkləri, əsasən də Azərbaycanlılar arasında kök salan milli mənlik, milli təfəkkür kimi düşüncələr Yavuz Akpınarın tədqiqatları zamanı müəllifin diqqətini çəkmiş, Cənubi Azərbaycanda yaranan bu anlayışlar haqqında məlumatlar vermişdir. Əsasən Səhəndin və Şəhriyarın şeirlərində Azərbaycançılıq düşüncəsini incələyərək ictimai-siyasi görüşlərini və onun ədəbiyyata təsirini, iki ədəbi şəxsiyyətin timsalında təqdim etmişdir.Lakin, unutmaq olmaz ki, bu ədəbi simalar yaratdıqları nümunələr ilə bütöv Azərbaycanla yanaşı, İran Türklərini də öz ədəbi şüur qalxanları altında birləşdirməyi bacarmışlar. Tədqiqatın başlıca istiqaməti Yavuz Akpınarın araşdırmaları ələ alınaraq Cənubi Azərbaycanda yaranan siyasi konyuktura və onun ədəbiyyatda təcəssümü Səhənd və Şəhriyarın ədəbi irsi onun yaratdığı təsirlərin bütöv Azərbaycan və İran Türkləri arasında milli şüurun, milli təfəkkürün yaranması və sənətkarların bütöv milli düşüncə ətrafında birləşmələri haqqında gəlidiyimiz qənaətləri əks etdirəcəyik.

Anahtar Kelimeler: Cənubi Azərbaycan,milli şüur, siyasi konyuktura, düşüncə arealı

Yavuz Akpınar Türkiyə-Azərbaycan Ədəbiyyatları Arasında Ədəbi-Mədəni Körpüdür

Kərimova Pərvanə

Azərbaycan və Türkiyə arasındakı əlaqələr hər zaman öz aktuallığını qorumağa və münasibətlərin axınını müsbət istiqamətdə yönləndirməyə çalışmışlar. Biz zaman aspektindən bütün dövürlərin ədəbiyyatına təkcə ədəbiyyata deyil eləcə də mədəniyyətin bütün sahələrinə, sosial siyasi aspektlərə nəzər salsaq bu körpülərin mövcudluğunu və qorunub saxlamağa çalışdıqlarını görə bilərik. Mililik anlayışından əvvəl mövcud olmuş ortaq mədəniyyət anlayışı sözsüz ki, öz təsirini göstəriridi. Bu gün isə bu ortaqlıq anlayışının fərqində olaraq ədəbi-mədəni kürpüləri qoruyub saxlamağa, möhkələndirməyə çalışan elim xadimləri gün keçdikcə artmaqda və öz sələflərinin qoyub getdikləri mirası qoruyaraq, gələcək xələflərə ötürməkdədirlər. Bu günkü tədqiqatımız da öz sələfi Fuad Köprülünün əmanətinə sahib çıxaraq onun düşüncələrinin daşıyıcısı və qoruyucusu olan, eləcə də təkcə xələflik etməklə kifayətlənməyib, bu misiyanı daha da geniş aspektlərdən ələ alıb gələcəyə ötürən Yavuz Akpınarın tədqiqat irsini arşdıraraq gəldiyimiz qənaətləri və fikirlərimizi qeyd edəcəyik. Bildirdiyimiz kimi Yavuz Akpınar təkcə Azərbaycan ədəbiyyatına deyil ümumilikdə Türk dünyasına öz ömrünü həsr edərək, bütün həyatı boyu Türk dünyasına əsasən də Azərbaycan ədəbiyyatına aid araşdırmalar aparmış, bir çox tədqiqatlara rəhbərlik edərək, ədəbiyyatımızın Türkiyədə öncüsü mövqeyindən çıxış etmişdir. Yavuz Akpınarın Azərbaycan ədəbiyyatı haqqında apardığı araşdırmaları bir neçə kontekstdən incələmək olar. Ədəbiyyatçı olsa belə Azərabaycan haqqında apardığı araşdırmaları siyasi konyuktura ilə yanaşı, dil məsələlərini, əlaqələrin öyrənilməsi və qorunmasında etdiyi xidmətlərin hər birini ayrı-ayrılıqda nəzərdən keçirəcəyik. Onun toxunduğu hər bir mövzu ədəbiyyatımızın inkişafı ilə yanaşı dostuq və əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasına, inkişafına doğru atılmış möhkəm təməl və addımdır. Tədqiqat irsini Azərbaycan ədəbiyyatı haqqında apardığı araşdırmalar, bu irsin qorunub saxlanması və gələcəyə ötürülməsi istiqamətində gördüyü işlər, eləcə də bütün bu missiyanın əsasını təşkil edən Azərbaycan-Türkiyə ədəbiyyatları arasında oynadığı körpü, atdığı addımlar haqqında məlumat verməklə yanaşı problemlərin həllində gördüyü işlər və onların aydınlaşdırılmasındakı xidmətlərini incələyəcəyik.

Anahtar Kelimeler: Yavuz Akpınar, Azərbaycan, əlaqə

Suat Salih Asral'ın Yazarlığının ve Şairliğinin Ötesinde Halkiyatçı Kimliği

Nurdan Yeşilyurt

Suat Salih Asral, şair ve yazar kimliğiyle Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatında eser vermiş olmasına rağmen pek tanınan bir isim değildir. Türk toplumunun içerisinde bulunduğu sosyo-ekonomik durum, kültürel değerler ve daha özelde kendi hayatından izler, kaleme aldığı roman ve şiirlerinden okunabilmektedir. Bir romanı, iki tiyatrosu ve bir de masal derlemesi olan Asral, edebî kişiliğini daha çok şiir türünde göstermiştir. Asral'ın şiir yazmaya başladığı dönemde memleket ve Anadolu, Türk şiirinin hâkim temasıdır. Aynı zamanda bu dönemde şiirler hece ölçüsüyle kaleme alınmaktaydı. Asral, şiirlerinde halk şiirinden biçimsel açıdan faydalanmış fakat içerik bakımından halk şiirinden fazla yararlanmamıştır. Ayrıca halk edebiyatı ürünleri Asral'ın şiirlerini üslup açısından etkilemiştir.Suat Salih Asral'ın eserlerinde halk edebiyatı ürünlerinin tesiri yoğun bir şekilde görülmektedir. Dahası Suat Salih Asral'ın öğretmenlik yaptığı dönemde öğrencilerine derlettiği masallar, Mersin Halkevi Yayınları tarafından 1935 yılında Öz Türk Masalları ismiyle yayımlanmıştır. Bu da Asral'ın yazar ve şair kimliğinin ötesinde folklor araştırmacısı kimliğini ortaya koymaktadır. İyi ve kötünün mücadelesini konu edinen, imkânsızlığın söz konusu olmadığı ve olağanüstülüklerle yoğrulan masallar, halk edebiyatı ürünleri içerisinde önemli bir konumdadır. Öz Türk Masalları kitabında yirmi beş masal mevcuttur. Çukurova yöresinden derlenen masallar, bu bölgenin yerel söyleyişleri başta olmak üzere kalıplaşmış ifadeler ve birçok motifle yoğrulmuştur. Suat Salih Asral'ın Türkiye'de ilk masal derleyenler arasında adının çok fazla zikredilmemiş olması onun halkiyatçı kimliğini gölgelemiştir. Ele alınan çalışmada Suat Salih Asral'ın yazar ve şair kimliğinin yanı sıra onun halkiyatçı kimliğini tanıtmak ve Öz Türk Masalları'nın içeriği hakkında bilgi vermek amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Suat Salih Asral, Folklor, Anadolu, Masal, Masal Araştırmaları.

Anadolu Sahası Hayvan Masallarında Yardımcı Kahraman: Kuşlar

Seher Erol Çalişkan, Nurdan Yeşilyurt

Hayatın her alanında karşılaşılan sözlü kültür ürünleri; ait oldukları milletin gelenek, görenek ve inanışlarını geçmişten bugüne, bugünden de geleceğe aktaran önemli bir taşıyıcıdır. Sözlü kültür ürünleri içerisinde önemli bir konumda olan masallar, gerçek ve olağanüstü olaylarla yoğrulmuş, yer, zaman ve mekânın belli olmadığı halk anlatılarıdır. Masalların gerçek ve olağanüstü özellikler göstermesi onu çok yönlü yapmış ve bu çok yönlülük masalların yıllardır araştırma konusu olmasını sağlamıştır. Ayrıca masallarda kullanılan motiflerin milletler arasında benzerlik göstermesi masalları evrensel değerlerden biri yapmıştır. Mesela; Anka Kuşu, milletlerin masallarında ortak olan olağanüstü yaratıktır. Sadece isim değişikliğiyle masallarda yerini almaktadır. Arap edebiyatında bu efsanevi kuş, Anka olarak geçerken Türk edebiyatında Zümrü-dü Anka olarak geçmektedir. Masallarda yoğun olarak karşılaşılan motiflerden birisi de yardımcı kahraman motifidir. Masaldan masala göre farklılık gösteren yardımcı kahramanın masallardaki görevi, asıl kahramana yoldaşlık etmek ve onu bulunduğu zor durumlardan kurtarmaktır. Masallarda karşılaşılan yardımcı kahramanlar insan olabileceği gibi hayvan da olabilmektedir. Bu çalışmada Anadolu sahası masalları içerisinde geniş yer tutan hayvan masallarından hareketle yardımcı kahraman kuşlar üzerinde durulacaktır. Hayvan masallarını diğer masallardan ayıran en önemli özelliği kısa ve ders verici nitelikte olmasıdır. Hayvan masallarında verilmek istenen mesaj hayvan kahraman üzerinden verilmektedir. Yetmiş hayan masalı incelenmiş olup bu yetmiş masalın on iki tanesinde kuşlara yardımcı kahraman olarak rastlanılmaktadır. Bu on iki masalın haricindeki masallarda karşılaşılan kuşlar ise yardımcı kahraman olma özelliği dışındadır. Yardımcı kahraman olan kuşlar, on iki masal üzerinden incelenecek olup kuşların Türk ve İslâm kültüründeki yeri ve önemine de değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Masal, Mitoloji, Motif, Yardımcı Kahraman, Kuşlar

Hüseyin Baykara Divanı'nın İngiltere ve Fransa'daki Nüshaları Üzerine

Sevda Kaman

Klasik Çağatay edebiyatının önde gelen şairlerinden biri olan Sultan Hüseyin Baykara (H. 842-911/M.1438-1506)'nın Hüseynî mahlası ile yazdığı şiirlerinden oluşan Hüseyin Baykara Divanı'nın yurt içinde ve yurt dışında birçok yazma nüshası bulunmaktadır. Bunlardan biri Paris Milli Kütüphane'de Supplément turc 993 arşiv numarasıyla kayıtlı nüshadır. 1485'te Herat'ta istinsah edilen ve kütüphane kataloğuna Divân-ı Huseynî adıyla kaydedilen bu nüshanın müstensihinin Sultan Hüseyin Baykara'nın özel kütüphanesinde hattat olarak görevlendirmek üzere Herat'a davet ettiği Sultan Ali Meşhedi' (ö. 926/1520)'nin olması, nüshanın Hüseyin Baykara emriyle yazıldığına işaret etmektedir. Dolayısıyla Hüseyin Baykara hayattayken istinsah edildiği için bu nüsha kaynaklarda Hüseyin Baykara Divanı'nın ilk nüshası olarak tanıtılmıştır. Sultan Ali Meşhedi'nin müstensihi olduğu bir başka nüsha İngiltere Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları Koleksiyonu'nda Or. 3493 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. Hüseyin Baykara Divanı'ndan seçilmiş şiirlerden oluşan bu nüsha İngiltere Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları Koleksiyonu Kataloğu'nda sehven Müntahâb-ı Divân-ı Nevâyî adıyla kaydedilmiştir. Türkiye Yazma Eserler Kurumu arşivlerinde Mecmû'a-i Eş'âr adını taşıdığı belirtilen bu nüshanın ilk sayfasında "Eş'âr-ı Ebu'l-Gâzi Sultân Hüseyin Baykara" başlığı yer almaktadır. Dokuz varaktan oluşan nüshanın istinsah tarihi belirtilmemiştir. Bu nüshanın da Hüseyin Baykara'ya sunulmak üzere hazırlanmış olması ihtimal dâhilindedir. Bu bildiride öncelikle Hüseyin Baykara Divanı'nın yurt içi ve yurt dışındaki yazma nüshalarına kısaca değinilecek; daha sonra yukarıda bahsi geçen Sultan Ali Meşhedi'nin elinden çıkan, minyatürlerle ve ince sanatla tezhip edilen İngiltere ve Fransa'daki iki nüshanın içerikleri hakkında bilgiler verilecektir. Bildiride amaç İngiltere ve Fransa'daki bu iki nüshayı eserin neşri yapılan diğer nüshalarıyla karşılaştırmaktır.

Anahtar Kelimeler: Hüseyin Baykara Divanı, İngiltere Milli Kütüphanesi, Fransa Milli Kütüphanesi, Çağatay Türkçesi, şiir.

Ahmet Hamdi Tampınar'ın Eserlerinin Anlamsal Tarz Özellikleri

İrade Huseynova

Makale, 20. yüzyıl Türk edebiyatının önde gelen temsilcilerinden Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserlerinin anlamsal tarz özelliklerini inceliyor ve sözcüksel birimlerin dilbilimsel özelliklerini veriyor. Edebi eserin sözcüksel-stilistik özelliklerinin incelenmesi, yazarın iç dünyasını, estetiğini ve psikolojisini ve ayrıca edebi dil gelişiminin özelliklerini izleme fırsatı verir. başardı. Bu tarz, edebi metnin estetik etkisini arttırmada özel bir rol oynar. Bakış açısına göre, kelime işlemenin eş anlamlıları, zıtlıkları, huzuru ve özellikleri, sözcük tekrarları, eski kelimeler, yeni sözcük birimleri ve ağız birimleri özel ilgi alanlarıdır.Edebi metnin dilbilimsel analizi sadece eserleri çeşitli yönleriyle inceleme fırsatı sunmakla kalmaz, aynı zamanda yazarın düşünme ve tutumunun yanı sıra farklı olaylara karşı tutumu için de önemli bir materyal sunar. Doğru sözcüksel birimler ve ifade araçları seçimi, yazarın diline ek içerik ve renk katar. Yazarın, estetik ideallerle ilgili olan kişisel tarzı, aynı zamanda, zamanın edebi dilinin gelişim düzeyini, ifade olanaklarını yansıtır. "Sanat eseri, yazarların fikirlerinin estetik düşüncelerine yansıtılacak insanların günlük konuşmalarını sunuyor. Yazarın dilinin analizi, yarattığı imgeler, fikirlerinin yönü, bireysellik ve yazarın sanatsal yeteneği hakkında derinlemesine bir bakış sağlar. Bu açıdan yazarın dili kişisel tarzına uyarlanmıştır". Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserlerinde, Türk dilinin zengin ifadesi ve Türk dilinin edebi formları yansıtılmaktadır. Yazar, edebi metinde resimler oluşturmak için farklı sözcük birimlerinin stillerini ustalıkla kullanır. İçerik tematik analiz, yazarın yaratıcılığında kullandığı kelimeleri tanımlamanızı ve en sık kullanılan kelime gruplarını tanımlamanızı sağlar. Yazarın yaklaşımına bağlı olarak - fikrin eserin yönü - kelimeler farklı bir tarza sahip olacak ve yeni bir uyum kazanacaktır. Ahmed Hamdi Tanpınar, belirli stiller oluşturmak için yaygın olarak kullanılan eş anlamlılar, zıtlıklar, çelişkiler, çift kelimeler ve taklit kelimeler kullanmaktadır. Yazar, belirli bir duygusal arka plan oluşturmak için tekrarları kullanır. Ahmed Hamdi Tanpınar'ın çift kelimelerin ustaca kullanımı yalnızca bileşenlerin sözcük içeriğini arttırmakla kalmaz, aynı zamanda sembolik içerik ve ek duygusal ifadeler sunar.

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserlerinde eşanlamlı sözcükler yazarın düşüncelerini daha net ve doğru bir şekilde ifade etmesini ve çoğaltmadan kaçınarak daha anlamlı ve anlamlı içerik oluşturmasını sağlar. Her ne kadar aynı veya yakın bir anlama sahip olsalar da, eş anlamlıları, işlevsel veya ifade edici olsa da, ayırt edici stilleri için de dikkat çekicidir.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Hamdi Tampınar, anlamsal tarz özelliği, eş anlamlılar, sözcük

Azerbaycan Türkçesinin Terminoloji Leksikasinda Arapça ve Farsça Kökenli Kelimeler

Zemfira Memmedova,

Her bir dilin terminoloji leksikasında alıntı unsur ve birimlere rastlamak mümkündür. Alıntı terimler fonetik, leksik ve gramer olmak üzere üç gruba ayrılır. Yabancı dillerden söz alınmasının başlıca nedeni bu kelimenin adlandırdığı kavramın söz alan dilde ifade edilmesi için uygun leksik birimin olmamasıdır. Dolayısıyla terimleri kökenine göre iki gruba ayırabiliriz: 1) her bir dilin kendine has - millî sözleri ile ifade edilen terimler; 2) alıntı (yabancı) terimler. Terminoloji leksikanın kaynaklarını gözden geçirirken tüm dillerde olan alıntılardan behsetmek gerekir. Bilimsel terminolojinin esas kaynağı gibi eski Yunan ve Latin dillerine dayanılır. Bu terimler dilbilim alanında daha çok kullanılır ve beynelmilel kelimeler grubuna ait edilir. Azerbaycan Türkçesinde kullanılan Arapça kökenli kelimelerde isimlere mahsus olan -un eki atılır: harakatun-hareket, felun-fiil, hükmün-hüküm vb. Fakat böyle terimlerde Türk lehçelerinden farklı olarak -un ekinden önce gelen b, s, d sedalı ünsüzleri sedasız ünsüzlere dönüşmemektedir. Çağdaş Türkiye Türkçesi ile mukayese edelim: ixracun-ihraç-ixrac, senedun-senet-sənəd vb. Türkiye Türkçesinde bu kelimelere ünlü eklendiğinde yeniden sedasız ünsüzler etimon sese (önceki şekline) dönüş yaparak sedasız ünsüze geçiyor (ihrac+ın, sened+in). Söz ortasında da b, s, d sedalı ünsüzleri sedasız ünsüzlerden önce bulundukta Türkiye Türkçesinden farklı olarak, Azerbaycan Türkçesinde geri asimilasyona (ses benzeşmesine) uğramıyor: isbat-ispat-isbat, teçhiz-techiz-təçhiz, tedkik-tetkik- tədqiq vb. Azerbaycan Türkçesinde alıntı kelimeler daha çok fonetik açıdan değiştirilerek benimsenilir. Türkçemizin düzenli ve karmaşık ses sistemine sahip olması nedeninden fonetik değişikliğe daha çok maruz kalan Arapça kökenli alıntılardır. Farsçadan dilimize geçen sözler Arapça kökenli kelimelere nispeten daha basit ses yapısına sahiptir ve rahatça telaffuz ediliyor. Arapça ve Farsça kökenli alıntılar günlük hayatımıza daha çok sirayet ettiğinden günümüzde de aktif bir şekilde kullanımını sürdürüyor.

Anahtar Kelimeler: Terminoloji Leksika, Alıntı Sözcükler, Türk Lehçeleri, Arapça ve Farça Kökenli, Beynelmilel Kelimeler.

Harekât-ı Milliye'nin Terakki-i Millet Bağlamında Değerlendirilmesi

Sinan Doğan

''Harekât-i Milliye en muazzam Harekât-i Medeniyedir" şeklinde tanımlanan Milli Mücadele; milli hareket tahrik, tazyik, teşvik gibi vasıtalarla olmayıp, milletin istiklalini tehlikede görmesi karşısında gösterdiği umumi bir elem ve heyecandan hasıl olmuştur. Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarının Milli Mücadele'yi halkla birlikte başarmaya ne derece ehemmiyet verdiklerini göstermesi bakımından oldukça önemlidir. Bu nedenle 'Harekât-i Milliye'nin "Tayin-i mukadderatı memlekette irade-i milliyeyi hâkim ve milleti amil kılmak ve şu anda hariçten de mevcudiyetimize karşı irtikâp olunacak tecavüz ve taarruzları ret ve iptal ve ebediyen hâkimiyeti avamı temin eylemek" Harekât-ı Milliye'nin amacıdır. Bu amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilecek ''Harekât-i Milliye" tarih-i cihanın bir mislini daha kaydetmediği en azametli bir harekettir. Hareketin başarısı Türk Milletinin terakki etmesine; mandaya değil, bir parça sulh ve sükûna ihtiyaç duyduğuna inanmasına bağlı idi. Türk köylüsünün çalışkan, Türk toprağının feyyaz, Türk devletinin medeni olduğu vurgusu yapılmak suretiyle, ''Türkler sağdır, medenidir ve yaşayacak yükselecek ve pek ziyade yükselecektir." şeklinde motivasyon temelli mücadele verilmiştir. Hareketin amacına ulaşması için fikri milletin alt yapısının ne şekilde oluşturulduğu ve halk nazarında bu esasların ne şekilde işlendiğinin görülmesi bakımından önemli idi. Artık milleti esas almadan, milletin menfaati için çalışmayanların bertaraftı mümkün değildi. Ancak bu şekilde milletin mevcudiyetine taarruz ve tecavüz edenlerle mücadeleye sonuna kadar devam edilebilirdi. Millet esas alınırken Türk halkının uzun süren savaşlarda ve en son dünya savaşında çektiği ağır yükün etkisiyle mevcut vaziyetteki yorgunluğunun çok iyi tahlil edilmesi ve dikkate alınması gerekiyordu. Sosyolojik kuramlar kullanılmak suretiyle sosyal kültürel sisteminde''kollektif bilincine yeni bakış açıların nasıl kazandırıldığı amaçlanmıştır. Toplumsal vicdan ve milli bilincin gelişme ve ilerleme alanlarının temellendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, 'Harekât-i Milliye,Sosyoloji yöntemler, Kültür, Millet

Mustafa Kemal Paşa'nın Nutuk'ta Bahsettiği Diş Politika Olaylarının Realist Kuram Çerçevesinde Bir Değerlendirmesi

Onur Alp Yılmaz

Bir Uluslararası İlişkiler kuramı olan klasik realizm, iki dünya savaşı arasındaki düzenlemelere bir tepki olarak doğmuştur. Klasik realizme göre, iki savaş arası dönemde yapılan düzenlemelerin başarısızlığı, aynı zamanda liberal ütopyacı paradigmanın da iflası anlamına gelmekteydi. Bu bağlamda realizm, İkinci Dünya Savaşı'nın ortaya çıkışının hemen ardından, 1940 yılında Uluslararası İlişkiler çalışmalarında ağırlığını hissettirmeye başlamış ve bu rolünü 1970'lere kadar korumuştur. Klasik realizm, öncelikle insan doğasının kötülüğüne vurgu yapmakta, devletlerin de insanlar tarafından yönetildiğini ve bu yüzden devletlerin de sürekli güç ve çıkar arayışı içinde olduklarını söylemektedir.Ancak realist kuram, insanların ve bundan yola çıkarak devletlerin davranışlarını açıklarken insan doğası temelli bir varsayımla yetindiği için davranışçılardan eleştiri almış ve bu eleştirilerin sonucunda Neorealizm tartışmaları başlamıştır. Neorealizm, klasik realizmden farklı olarak varsayımlarını insan doğasının yerine sistem ve yapı üzerinde inşa etmiştir. Neorealistlere göre, devletler, klasik realistlerin iddia ettikleri gibi insan doğasının bir gereği olarak uluslararası sistemde güç peşinde koşmazlar. Yani Neorealistler, klasik realistlerin argümanlarının aksine devletlerin temel amaçlarının güç değil güvenlik olduğunu iddia etmektedir. Neorealistlerin perspektifine göre, bir merkezi otoritenin bulunmadığı uluslararası sistemde güvenlik kaygısı taşıyan devletler için güç, kendi güvenliklerini sağlayabilmek için bir amaç değil, aksine hayatta kalabilmek için bir araçtır.Birinci Dünya Savaşı'nın mağlupları arasında yer alan Osmanlı Devleti, savaş sonunda ortadan kalkmış ve yerine Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. Yeni devletin kurucu önderi Mustafa Kemal Paşa bu süreci, Nutuk'unda anlatmıştır. İç ve dış dış politikayla ilgili birçok konunun ele alındığı söz konusu eser söyleniş süresinin uzunluğu, içeriği ve yarattığı etki itibarıyla Türk eğitimi ve siyasetinde özel bir yere sahip olmuştur.Bu çalışmada, Mustafa Kemal Paşa'nın Nutuk'ta sözünü ettiği dış politika olayları realist bir çerçeveden incelenecektir. Mustafa Kemal Paşa'nın söylemlerine bakılarak, bu mücadele esnasında yürütülen dış politikanın klasik realistlerin iddia ettiği gibi insan doğasının bir gereği olan güç arayışının mı, yoksa Neorealistlerin ortaya koydukları gibi uluslararası anarşik sistemden kaynaklanan hayatta kalma mücadelesinin mi bir sonucu olduğu kuramsal bir çerçevede tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nutuk, Realizm, Güç

Kojin Karatani'de Mübadele Biçimleri ve Dünya Tarihinin Yapısı

Burak Gökalp

Bugünün sosyal, siyasal veya ekonomik gerçekliği piyasa, devlet ve toplum üçlüsünün bir ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer bir ifade ile gerçeklik denildiğinde kastedilen şey; sosyal, siyasal ve ekonomik iktidar merkezlerinin rol oynadığı savaşımlar ya da iktidar mücadelesinin mümkün kıldığı ölçüde yürütülen bir işbirliğinin neticesinden başkası değildir. Bu netice ise geçmişten günümüze düşünce tarihini şekillendiren çeşitli "anlama" biçimleri tarafından farklı biçimlerle tarif edilmiştir.Tarih denildiğinde ise söz konusu anlama biçimlerinin, onu üç farklı kısma ayırarak incelenmesi gerektiğine dair bir ortak kanaate sahip olduğunu ileri sürmek mümkündür. Bunlar; avcı-toplayıcı dönem, tarımsal dönem ve endüstriyel dönem olarak tasnif edilmiştir. Bu sınıflandırmaya daha yakından bakılacak olursa, isimlerinden anlaşılacağı üzere, her dönem bir üretim biçimini karakterize etmektedir. Yani genel olarak dünya tarihi değişen üretim biçimleri üzerinden incelenir. Ancak üretim biçimine bağlı olarak yapılacak açıklamalar çoğu yerde farklı iktidar kaynaklarının varlığını kavramak için gerekli bakış açısını sunmakta yetersiz kalmaktadır. Mübadele perspektifine tabi olunduğunda ise avcı- toplayıcı, tarımsal ve endüstriyel olmak üzere elde edilen üçlü sınıflandırma yine yerini korur ancak mahiyetleri değişir. Artık her çağ bir üretim biçiminin neticesi olarak şekillenen sosyal- siyasal gerçeklikler olarak değil, farklı mübadele türlerinin merkezinde şekillenen farklı iktidar biçimlerini ve bu biçimlerin diğerlerine baskın hale gelmesi olarak anlaşılır. Karatani, avcı toplayıcı çağa denk düşen mübadele biçimine A tipi ismi verir. A tipi mübadele klanları/aşiretleri karakterize eder ve toplumun iktidarını oluşturur. Tarımsal çağa denk düşen mübadele biçimi ise B tipi mübadeledir ve devletin iktidarını karakterize eder. Endüstriyel/Kapitalist çağ ise C tipi mübadeleye dayanan piyasanın iktidarından müteşekkildir. Burada A tipi mübadele karşılıklılık ve hediyeleşme, B tipi yağmalama- yeniden dağıtım ve C tipi ise mal değiş tokuşuna dayanan mübadele türleridir. Bu bağlamda, hangi mübadele biçimi diğerine üstünlük kurarsa onunla bağlantılı olarak şekillenen diğer toplumsal, siyasal, ahlaki v.b. değişkenler de ötekilere baskın gelecektir. Bu çalışmada üretim biçimleri perspektifinin bir ikamesi olarak mübadele biçimlerinin dünya tarihini anlamakamacıyla nasıl kullanıldığı, üretim biçimleri perspektifi ile mukayeseli olarak tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kojin Karatani, Mübadele Biçimleri, Üretim Biçimleri, Dünya Tarihinin Yapısı

İmparatorluğu Tanımlamak: İmperyal (Klasik) İmparatorluktan Emperyal (Modern) İmparatorluğa

Burak Gökalp

Zorlu doğa şartları ve ötekinin varoluşunun teşkil ettiği tehditlere karşı bir problem çözücü siste kurma gerekliliği tarihsel bir gerçekliktir. Devletler söz konusu sorun çözücü sistemlerden biri olarak yaklaşık beş bin yıldır insanlık tarihini şekillendiren, dünyanın en geniş ve en güçlü örgütleridir. Busorun çözme sürecinde ötekinin sorun teşkil etmesini engelleyerek dolayımsal veya dolaylı olarak devletin sürekliliğini sağlarlar. Bu bağlamda; "öteki" ile ilişkinin nasıl kurulacağı tarihi ve coğrafi faktörler ile siyasi ve ekonomik tercihlerin de içinde olduğu bir tesadüf evreni sayesinde şekil alır. Yani imparatorlukların nasıl davrandığına dair bir reçete yoktur. Hepsi birer imparatorluk olsalar da devletin nasıl bir imparatorluk olduğu birbirine kimi zaman zıt kimi zaman ise uzlaşan politikaları benimsemesi bakımından ciddi bir çeşitlilik arz etmektedir. Kimi yayıldığı yerlerde belli bir dini dayatmış kimi ise sadece toprak örgütlenmesini esas alarak imparatorluğu bir arada tutmuştur. Kimi imparatorluklar sömürgeci eğilimler sergilemiş ve çevreyi merkezin hizmetine koşmuştur kimi ise merkez ve çevre arasında ilişkiyi sağlamak için vatandaşlığı icat etmiştir. Bu bağlamda; imparatorluklarda zamansal ve mekânsal olarak ayrışan iki birbirine zıt eğilim görülür. Bunları zamansal olarak ayıran Westphalia anlaşmasıdır. Mekânsal ayrım ise Avrupa ve Asya tipi imparatorluklar olarak yapılabilir. Diğer bir ifade ile Westphalia öncesi Asya'da gelişen imparatorluk anlayışı ile Westphalia sonrası Avrupa'da ortaya çıkan imparatorluk anlayışı arasında. ciddi bir fark vardır. İlki "imperyal" (klasik) olan, hiyerarşik olmaktan ziyade ağ şeklinde örgütlenmiş, merkezin çevreyi bünyesine kattığı bir üst kimlik yaratırken ikincisi "emperyal" (modern) olan, hiyerarşik, çevrenin merkez için seferber edildiği ve üst değil üstün bir kimliğin dayatıldığı yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bildiride imperyal ve emperyal imparatorluk tiplerinin bir karşılaştırılması yapılacaktır. Bu karşılaştırma ekonomik, politik ve kültürel sahalarda imperyal ve emperyal imparatorluk biçimlerinin nasıl farklılaştığı ve bu farklılığın bugün ne anlama geldiği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Devlet Biçimleri, Emperyalizm, İmparatorluk, İmperyal

Millî Mücadele Yıllarında Bulgaristan Basınına Bir Örnek; Çiftçi Gazetesi (1920-1921)

V. Türkan Doğruöz

Gazeteler, yayınlandıkları dönemdeki ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi olayları okuyuculara ve araştırmacılara ulaştırarak yayımlandıkları dönemi günümüze taşıyan birincil kaynaklardır. İl özelinde çıkan yerel gazeteler ise ülke geneli ile ilgili haberlerin yanı sıra o bölgede yaşanan siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeleri de okuyuculara ulaştırırlar. Çiftçi Bilgisi gazetesi de, Bulgar Çiftçi Partisi'nin yayın organı olarak 14 Ocak 1919'da Sofya'da yayın hayatına başlayan yerel ve Türkçe bir gazetedir. 9 Haziran 1923 yılında kapatılan gazete, 6 Kasım 1931'de tekrar yayın hayatına başlamış ise de 19 Mayıs 1934'de tekrar kapatılmıştır. Haftada bir, iki sahife olarak yayınlanan, siyasi, ilmi, fenni ve iktisadi alanda haberler veren gazetenin en önemli özelliği, Millî Mücadele'yi desteklemesidir. Amacımız, Çiftçi Bilgisi gazetesindeki haberleri (10 Kânûn-ı evvel 1920 ile 29 Kânûn-ı evvel 1921 arası) bölümlerine göre inceleyip o döneme ışık tutmaktır. Bu amaçla, bahsedilen gazetenin, Sofya Milli Kütüphanesi'nden temin edilen 50 sayısındaki haberler şu bölüm başlıkları altında incelenecektir: Balkanlar'daki siyaset haberlerini veren "Politika İşleri", Bulgaristan'daki Türk okullarının durumunu tartışan "Maarif", Millî Mücadele haberlerinin verildiği "Türkiye Haberleri" ve "Trakya Muhacirleri", Bulgaristan ve diğer devletlerin konu edildiği haberlerin yer aldığı "Mütenevvi Haberler". Sunumumuzda bu bölümler örnekler verilerek anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çiftçi Bilgisi, Millî Mücadele, Yerel Gazete, Bulgaristan Türkleri

Küresel Düzeyde Siyasetin Finansmani Sorunu ve Yolsuzluk

Cengiz Sarı

Siyasi partilerin finansal ihtiyaçlarının karşılanmasının gerekliliği hususunda bütün demokratik sistemlerde görüş birliği mevcuttur. Fakat bunun ne şekilde olması gerektiği konusunda ülkeden ülkeye birçok farklı uygulamalar bulunmaktadır. Bazı ülkelerde siyasi partilerin finans kaynağı baskın bir şekilde kamu desteği olduğu halde, bazı ülkelerde üye aidatları veya bağışlar parti finansmanında daha belirgin bir yer kaplamaktadır. Bazı zorunlulukları ve siyasi partilerin finansmanın bazı sakıncalı sorunları doğurabileceği kaygısı ülkeden ülkeye farklı uygulamaların benimsenmesini zorunlu kılmaktadır. Örneğin bir kısım ülkelerde vatandaşın siyasi partilere yeterince ekonomik destek vermemesi veya verememesi siyasi partilere kamu desteğinin yoğun bir şekilde yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bazı ülkelerde ise siyasi partilerin devlet kontrolüne geçmesine engel olmak adına mümkün olduğunca siyasi partilere bağış yapılabilmesinin önü açılmaktadır. Ancak bu durumda da siyasi partilerin ve adayların belirli kişilerin veya güç odaklarının kontrolü altına girmesi tehlikesi baş gösterebilmektedir. Yasadışı menfaat grupları, haksız kazanç arayıcıları, demokratik yollar dışında siyasette ve bürokraside etkin olma arzusundakiler, kısacası yolsuzluk beklentisi içerisinde bulunan tüm kişilerin çıkarlarını gerçekleştirmeleri için siyasetin finansmanı yolunu kullanmaları kaçınılmazdır. Bu kişiler veya yasadışı çıkar grupları, ülkeden ülkede siyasi partilerin ve adayların finansmanı sisteminde buldukları boşlukları kullanarak veya yasaları açıkça ihlal ederek demokratik sistemi tahrip etmektedir. Elbette açıkça bir yolsuzluk eylemi olan bu davranışlar netice olarak demokratik sisteme zarar vermesi yanında diğer yolsuzluk eylemleri gibi gelir adaletsizliği, devlete olan güvensizlik, ayrımcılık ve toplusal barışı bozmak gibi başkaca birçok zarara da sebebiyet verecektir. Bu sebeple sağlıklı bir demokratik sistemin var olabilmesi ve bu alandaki yolsuzluklarla mücadele edilebilmesi için siyasi partilerin ve adayların finansmanında yaşanan yasadışı eylem ve yolsuzlukların neler olduğunun ortaya konulması önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Siyasi parti, yolsuzluk, finansman

Türkiye'nin Kamu Diplomasisinin Yeni Medya Platformlarında Ürettiği Kültürel İmgeler: Türk Hava Yolları'nın Instagram İçeriklerinin Görsel Söylem Analizi

Gökçe Özsu

Kamu diplomasisi ile yumuşak güç arasındaki ilişki kültür, değerler ve ideoloji gibi maddi olmayan unsurlara dayanmaktadır. Bu unsurların uluslararası politikanın hakim söylemiyle örtüşmesi bir ülkenin yumuşak güç üretmesini sağlar. Türkiye'nin 2000'li yıllarda dış politikada geçirdiği dönüşüm ile THY'nin yumuşak güç üretme aracı olarak kullandığı yaygın bir şekilde kabul edilmektedir. Uİ disiplininin THY'ye olan bu özel ilgisinde; ülke imajının ticari bir marka ile küresel kamuoyunda itibar kazandırdığı kabulü bulunmaktadır. Bu çalışmada ise kamu diplomasisi aracı olarak kullanılan THY markasıyla tahayyül edilen ulusal kimliğin ve kültürün piyasa mekanizması içerisinde temsil edilen imgelerine ve yeni medya uzamında üretilen söyleme odaklanılacaktır. Buradaki amaç, THY'nin Instagram içerikleri üzerinden Türkiye'nin kamu diplomasisinin yeni medyadaki uygulamalarını incelemektir. Ayrıca, kamu diplomasisi uygulamaları bağlamında Türkiye için anahtar bir marka olduğu varsayılan THY'nin yeni medya uzamında Türkiye kamu diplomasisini nasıl desteklediğinin ve bunun hangi kültürel imge üretimleriyle gerçekleştirildiğini inceleyecek olması, çalışmanın en temel özgün değerini oluşturmaktadır. Çalışmada şu sorulara cevap aranacaktır: THY markasında ulusal kimlik ve kültür nasıl temsil edilmiştir? Yeni medya platformlarında üretilen içeriklerde hangi söylem inşa edilmiştir? Bu söylem Türk dış politikasının 2002 sonrasındaki dönüşümü dönüşümü ile nasıl bir bağ kurmaktadır? Araştırma yöntemi görsel söylem analizi olup, THY'nin '@turkishairlines' isimli resmi Instagram hesabında yer alan toplam 1557 içerikten yalnızca fotoğraflar filtrelenerek çözümlenecektir. Önce analize dahil edilecek içerikler söylemsel yapılarına göre kategorilendirilecek, ardından içeriklerde görsel dil içerisinde örtük bir şekilde üretilen söylemin 3 aşamalı yapısı (makro, temsili ve etkileşimsel) ele alınacaktır. Söylem; konuşmaya dayalı etkileşim, yazılı metin, işaretler, imgeler ve anlamlandırmanın diğer semiyotik/göstergebilimsel veya multimedya boyutlarını içeren bir iletişim etkinliğidir. Tıpkı sözsel ve yazılı metin temaları arasında bağlantı olacağı gibi görsel dilde de benzer bağlantılar olabilmektedir. Çalışmanın en temel hipotezi, Türk Hava Yolları'nın Instagram gibi görsel retoriğin merkezde olduğu bir yeni medya platformunda,Türkiye'yi küresel kültür tahayyülünün aktif bir katılımcı öznesi olarak konumlandırmasıdır. Bu durum, 2000'lerin başında Türk dış politikasının geçirdiği dönüşümün bir uzantısı olarak kabul edilebilir ve buradaki Türkiye ve Türk kültürü tahayyülü Türkiye'nin kendisini 2000'lerin başından beri merkez ülke olarak konumlandırmasıyla eşdeğer kabul edilebilir.u

Anahtar Kelimeler: Görsel söylem analizi, Instagram, kamu diplomasisi, Türk Hava Yolları, yeni medya

Avrupa Birliği Rusya İlişkilerinde Ortak Komşuluk Sorunu

İlkin Mikayilov

Avrupa Birliği (AB) ile Rusya ilişkileri her zaman hassas olmuştur. Sovyetler Birliği'nin (SSCB) dağılması sonrasında eski Avrupa Birliği ve yeni bağımsızlığını kazanan ülkeler arasında ikili ilişkiler kurulmuştur. Aynı zamanda AB için hem Rusya ile ilişkileri geliştirmek, aynı zamanda eski SSCB ve Doğu Avrupa ülkeleri ile ilişkileri kurarak bu ülkeleri kendi yörüngesine çekmek açısından bir fırsat olmuştur. Bu bağlamda eski SSCB ülkeleri ile ilişkileri geliştirmek AB açısından önemli olmuştur. Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkelerinin AB'ye katılması sonrasında Birliğin bölgeye yönelik yeni politikaların geliştirilmesi ve uygulanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bölgeye yönelik oluşturulan Avrupa Komşuluk Politikası eski SSCB ülkelerini kapsamaktayken Rusya bu politikanın dışında tutulmuştur. AB'nin en büyük komşusu olan Rusya ile Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması 1997 yılında imzalanmıştır. 2003 yılında St. Petersburg şehrinde AB Rusya zirvesi gerçekleştirilmiş ve ilişkiler için dört Ortak Ekonomik Alan oluşturulmuştur. Ancak Ancak Komşuluk Politikası ilan edildikten sonra Rusya ile AB arasında siyasi ilişkiler yıpranmaya başlanmıştır. Bu bağlamda Avrupa Komşuluk Politikası'nı güçlendirme çabası olan Doğu Ortaklığı İnisiyatifi sonrası AB'nin bölgeye yönelik politikasından rahatsızlık Rusya tarafından sıkça dile getirilmiştir. Araştırmamızda Rusya ile AB arasındakı ilişkiler değerlendirilirken 'ortak komşuluk' sorunun ilişkileri hangi boyutlarda etkilediği ve tarafların bu bölgeye yönelik politikaları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Doğu Ortaklığı, Rusya, Avrupa Komşuluk Politikası, Ortak Komşuluk

Savaşın Aktör Düzeyindeki Değişimi: Ortadoğu'da Devlet Harici Savaş

Şeyma Kızılay

Bu çalışmada savaş kavramının ve yapısının tarihsel süreç içerisindeki evrimi ele alınacak ve zamanla savaşan aktörler boyutunda meydana gelen değişim incelenecektir. Savaş kavramı kendi bünyesinde tipolojik farklılıklar içermekle birlikte zamanla karşıladığı anlam, süreç, aktör ve araçsal olarak birçok açıdan da değişime uğramıştır. Topyekün savaşlardan polis-eylemci olaylarına kadar siyasi içeriği olan her şey savaş olarak adlandırılabilmektedir. Taraflardan en az birinin örgütlü olması ve askeri kapasiteye sahip olmasıyla birlikte siyasi bir amaca ulaşma hedefindeki aktörlerin şiddet unsuru ile karşı karşıya geldiği her durum savaş olarak kabul edilmiştir. Savaşın içeriği ve boyutuna göre savaşlar; iç savaş, devletler arası savaş, dünya savaşı, bölgesel savaş, devletsiz savaş ve devlet harici savaş olarak kategorize edilmiştir. Nitekim 1945-1991 dönemini kapsayan ve Soğuk Savaş olarak adlandırılan süreçle birlikte savaş anlayışında ve aktör boyutunda değişimler meydana gelmiş, teknolojinin gelişimiyle birlikte konjonktürel olarak da bir takım yeni kavramlar ortaya çıkmıştır. Bu dönem itibariyle savaşın simetrik yapısı asimetrik bir yapıya dönüşmüş, devam eden süreçte vekalet savaşları ortaya çıkmıştır. Artık 1948 sonrasından günümüz dönemine kadar olan süreçte temel amaç, düşmanı yok etmek değil, düşmanın halkını kazanmak ve onu yalnız bırakmak olmuştur. Diğer yandan günümüzde savaşın aktörleri yalnızca ulus-devletler değil,terör örgütleri, siyasi gruplar, özel askeri şirketler gibi devlet dışı unsurların içinde bulunduğu oluşumlardır. Devlet dışı unsurların etkili olduğu Ortadoğu bölgesinde meydana gelen çatışmalar da devlet harici savaş kategorisine girmektedir. Çalışmanın amacı; Türkiye'nin Ortadoğu'daki, özellikle güvenliğini tehdit eden bölgelerdeki terör unsurlarına karşı uyguladığı politikaları ve askeri harekatları devlet harici savaş kavramı üzerinden değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Savaş, Devlet Harici Savaş, Ortadoğu

Kurumsal Yapısı ve İşleyişi Bakımından "İnsan Güvenliği Ağı"

Tolga Çıkrıkçı

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) 1994 tarihli "İnsani Gelişme Raporu'nda" bütüncül bir kavram olarak ilk kez ortaya konulan "insan güvenliği", ifade ettiği geniş perspektifli güvenlik yaklaşımı sebebiyle, uluslararası güvenliğe ilişkin kavramsal tartışmaların en hararetli boyutlarından birisini teşkil eder. İnsan güvenliği düşüncesinin teoriği ve pratiğine ilişkin çerçeve, bir taraftan akademik çevrelerde yoğun olarak tartışılırken, diğer yandan Kanada, Norveç ve Japonya gibi ülkelerin dış politikalarında yol gösterici bir nitelik kazanmıştır. İnsan Güvenliği Ağı (Human Security Network), 1999 yılında Avusturya, Kanada ve Norveç'in girişimleriyle, insan güvenliği perspektifinin uluslararası güvenli problemlerinin çözümünde genel kabul görmesi yönündeki çabaların bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Kısa adıyla Ottowa Sözleşmesi olarak bilinen "Anti-Personel Mayınların Kullanımının, Depolanmasının, Üretiminin ve Devredilmesinin Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşme'nin" oluşturulması ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin kurulması bu çabalar arasında sayılabilir. Dünyanın farklı bölgelerinden 12 ülkenin katılımıyla oluşturulan İnsan Güvenliği Ağı'nın günümüzde de devam etmekte olan yönlendirici faaliyetleri BM Genel Merkezi üzerinden yürütülmektedir. İnsan Güvenliği Ağı'nın yakın dönemdeki faaliyetleri genel olarak toplumsal cinsiyet eşitliği, uluslararası barış ve güvenliğin güçlendirilmesi, çocukların silahlı çatışmalardan korunması, insan hakları ve uluslararası insan hakları hukukuna saygı ile insan güvenliği düşüncesinin yaygınlaştırılması hususunda BM üyesi ülkeler arasındaki koordinasyonun sağlanması konularına yoğunlaşmaktadır. Güney Afrika'nın gözlemci statüsünde bulunduğu İnsan Güvenliği Ağı'nın mevcut üyeleri, Avusturya, Şili, Kosta Rika, Yunanistan, İrlanda, Ürdün, Mali, Norveç, Panama, Slovenya, İsviçre ve Tayland'dır. Bu çalışmada, İnsan Güvenliği Ağı'nın mevcut kurumsal yapısı, bu yapının oluşturulma süreci ve faaliyetlerinin kronolojik bir incelemesi yapılarak, Ağı'n uluslararası güvenlik düzlemindeki yerine ilişkin bir açılım yapılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İnsan Güvenliği, İnsan Güvenliği Ağı, Uluslararası Güvenlik

Devletçilik Gölgesinde Halkçı Siyaset

Ömer Baykal

Bildirinin odaklandığı temel husus, resmi ideolojinin altı okundan birisi olan halkçılığın, siyasal niteliği baskın devletçilik ilkesi gölgesinde ne ölçüde kendisini muhafaza edebildiği ve ortaya koydu temel önermeleri gerçekleştirdiğidir. Çalışmamız, Kemalizm'in ürettiği siyasal retorik ile reel politik arasında var olan mesafenin ortaya konulması ve halkçılık ilkesinin yaşadığı anlam kaymasının tespit edilmesi hedeflemektedir. Kemalizm, Cumhuriyet Halk Partisi'nin 1935 yılındaki IV. Kongresi'nde "partinin güttüğü bütün esaslar Kemalizm prensipleridir" kabulü ile kurumsal bir kimlik kazanmıştır. Tedrici bir şekilde, önce parti programına 1937 yılında ise anayasaya giren "altı ok", ideolojik açıdan görece yeterince inceltilmemiş Kemalizm'in merkezi kabulüdür. Parti ismine kattığı değer açısından "halkçılık", Kemalizm ve "altı ok" nezdinde ayrıcalıklı bir konuma sahiptir. Halkçılık kavramının anlaşılmasında en işlevsel kavram, altı ok içerisinde yer alan devletçilik ilkesidir. Devletçilik, literatürde esas olarak iktisadi bir veçhe ile ele alınarak kavramın siyasi anlamı geriye bırakılmıştır. Devletçilik ve ekonomi ilişkisinin esasını entelektüel ya da ideolojik bir varsayım değil resmi ideolojide mündemiç olan pragmatizm ve realizm belirlemektedir. Yaygın ve esaslı kullanıma rağmen "halkçılık" ilkesi muğlak kalmaktan kurtulamamıştır. Bu durumun gerisinde, kavramın sahip olduğu temel anlam ve önerme ile siyasal pratikler arasındaki derin kopukluk yer almaktadır. Çalışmamızda, Kemalist halkçılık söylemi ile devletçi pratiklerin mukayesesi gerçekleştirilecek; iki ilkenin birbiri ile olan mesafesi ve anlam bütünlüğü tetkik edilecektir. Yapılan araştırma neticesinde, reel düzlemde, devletçiliğin altı ok arasındaki en önemli ve hegemonik bir unsur olduğu görülmektedir. Tüm ilkeler usul ve esas açısından devletçiliğin otoriter, dönüştürücü, merkeziyetçi ve ideolojik dozu altında kendisini var kılabilmektedir. Bu durum "altı ok" içerisinde en çok halkçılığı yapı-bozuma uğratmakta ve ilkenin tüm varoluşunu aksi bir yöne doğru savurmaktadır. Dolayısıyla, halkçılık toplum lehine işleyen bir siyasal ilke olmaktan çok toplumu inşa etmek isteyen elitist ve dönüştürücü siyasetin popülist bir söylemi olmaktan ileri gidememiştir.

Anahtar Kelimeler: Halkçılık, Devletçilik, Altı Ok, Kemalist Düşünce

Gendered Effects Of Land-Grabbing

Elisabeth Elif Peker

This is a study on how the ongoing global land-grabbing practices have gendered affects that can be explained within a framework of equal rights taken granted by citizenship. The changing hands of large tracks of land in many countries for the purposes of both food production and non-food usages has led to a huge number of internally displaced people who were either kicked out of their land by the new owners or had to migrate to create income. Within these communities that were displaced, women were affected even more because they were not legally land-owners and they were the ones who benefited most from common lands. This study has three parts and the first part will argue that the states are not defending their citizens but instead are part of schemes bringing together local elites, governments, transnational companies, foreign capital and international finance institutions and that the most affected group from the land deal are women as a subgroup within the small land- holding peasants. The second part gives an overview on what land-grabbing is and how it is occurring on a global scale with 50 million hectars changing hands in 86 countries with 117 countries and nearly a thousand companies involved as investors. (LandMatrix: Get the Detail). The third part will look at the gendered affects of the ongoing land-grabbing where women's land-ownership is close to zero and access to land depend on their male relatives, how the opportunities for states to create land deeds with women's names on them while restructuring was lost, what women do when they lose their vegetable plots and access to communal lands and how this all affects the household food security.

Anahtar Kelimeler: Land-grabbing, migration, gender, food security

Türkiye'deki Düşünce Kuruluşlarının Örgüt Kapasiteleri Üzerine Bir Değerlendirme

Niyazi Karabulut Önder Kutlu

Siyasi karar alma süreçlerinde ve kamu politikası yapım süreçlerinde etki sahibi olmak isteyen düşünce kuruluşlarının, politika etkisine sahip olabilmek için örgütsel açıdan bazı gereklilikleri sağlamaları gerekmektedir. Nitekim hükümetler, politika süreçlerinde işlenmiş bilgiye duyulan ihtiyaç sonucunda düşünce kuruluşlarına başvurabilmektedirler. Düşünce kuruluşlarının bu süreçlerde rol almaları, süreçlerin daha katılımcı ve demokratik bir nitelik kazanmasını sağladığından dolayı bu kuruluşların dahil edilmek için gerekli bazı şartları sağlamaları gerekmektedir. Gereken şartları sağlayabilmeleri için öncelikle örgüt kapasitelerini belirli bir düzeyin üzerine taşımaları önemli bir koşuldur. Örgüt kapasitesini belirleyen unsurlar kuruluşların personel kaynakları, finansal kaynakları ve yönetim kapasiteleri olarak şekillenmektedir. Bu çalışmanın amacı öncelikle Türkiye'deki düşünce kuruluşlarının örgüt kapasiteleri üzerine bir analiz ve değerlendirme yapmak yoluyla mevcut durumu ortaya koymak ve sonrasında politika süreçlerinde etkili olabilmek için örgüt kapasitelerinin ne ölçüde geliştirilmesi gerektiğine dair önerilerde bulunmaktır. Demokratik sistem içerisinde önemli roller üstlenmeleri beklenen düşünce kuruluşlarının örgüt kapasitelerinin geliştirilmesi için uygulanabilir ve bilimsel kaynaklı önerilere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın önemi, bu ihtiyaca yönelik olarak nitelikli verinin ortaya konulması yoluyla düşünce kuruluşlarının dahil edilmesine yönelik önerilerde bulunulacak olmasıdır. Sonuç olarak düşünce kuruluşlarının örgüt yapıları ile etki kapasiteleri arasında nasıl bir ilişki olduğu analiz edilerek sonuçlar üzerimden düşünce kuruluşlarının örgütsel yapılarının değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Düşünce Kuruluşları, Türkiye, Örgüt Kapasitesi

Suriye İç Savaşı'nda El Kaide'nin Örgütsel Evrimi

Berker Yaldız

Bu bildiride, Suriye İç Savaşı başladıktan kısa bir süre sonra Irak'tan Suriye'ye geçen küçük bir hücre tarafından El Kaide'nin Suriye kolu olarak kurulan El Nusra Cephesi'nin iç savaş sürecindeki gelişmelerden dolayı El Kaide'yle bozulan ilişkileri bağlamında Şam'ın Fethi Cephesi (ŞFC) ve Hey'et Tahrirü'ş-Şam'ı (HTŞ) kurmasının El Kaide'nin Suriye İç Savaşı'ndaki örgütsel varlığını nasıl etkilediği üzerinde durulacaktır. Bu çalışmanın önemi, Suriye İç Savaşı'nda El Kaide'nin örgütsel varlığının dönüşüm sürecini tespit ve tahlil ederek bu hususun daha açık bir şekilde ele alınması, anlaşılması ve değerlendirilmesine yapacağı mütevazı katkıdan kaynaklanmaktadır.Bu tebliğde El Kaide'nin Suriye İç Savaşı'ndaki örgütsel dönüşümü, Suriye'de El Kaide'yle ilişkili örgütlerin iç savaş sürecindeki gelişmelere paralel olarak izledikleri stratejinin ve El Kaide'nin bu stratejileri nasıl yanıtladığı ve etkilendiğinin izah edildiği bir yöntemle ele alınacaktır. Bu tebliğ, ele alınan konuyla ilişkili örgütlerin açıklamalarından ve diğer bağımsız kaynaklardan yararlanılmak suretiyle sunulacaktır. El Kaide-IŞİD ilişkileri, 2013 yılında IŞİD'in El Nusra Cephesi'ni feshettiğini ilân ederek Suriye sahasına girmesiyle birlikte bozulmaya başlamıştır ve El Kaide'nin 2014 Şubat ayında IŞİD'le örgütsel ilişkisini tamamen kopardığını açıklamasıyla son bulmuştur. Bu süreçte IŞİD tarafından feshedilmeyi kabul etmeyen El Nusra Cephesi, El Kaide'ye olan bağlılığını yinelemiştir. Ancak El Nusra Cephesi sonraki süreçte El Kaide'ye örgütsel bağlılığından dolayı diğer Selefi gruplarla ittifak ve birleşme çabalarının akamete uğraması, ABD ve Rusya'nın hava saldırılarına maruz kalması, Rusya'nın Suriye İç Savaşı'na askerî dahli ve Suriye'ye daha fazla odaklanan bir stratejiyi hayata geçirmek istemesi gibi sebeplerden dolayı önce Şam'ın Fethi Cephesi'ni (ŞFC) ve daha sonra Hey'et Tahrirü'ş-Şam'ı (HTŞ) kurarak El Kaide'yle olan örgütsel ilişkisini sonlandırmıştır. HTŞ'nin El Kaide'yle olan örgütsel bağlarını koparmasından rahatsız olan HTŞ içindeki bir grup üst düzey isim Hurras ed-Din örgütünü kurarak El Kaide'nin Suriye'deki varlığını sürdürmeyi amaçlamışlardır. Suriye İç Savaşı'nda HTŞ'ye kıyasla her bakımdan çok daha sınırlı bir gücü olan Hurras ed Din'in bu amacı gerçekleştirmekte ne ölçüde başarılı olabileceği son derece tartışmalıdır. Bahsettiğimiz bu gelişmelere istinaden, El Kaide'nin iç savaş sürecinde Suriye'deki örgütsel varlığının ciddi şekilde sekteye uğrayarak zayıfladığı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: El Kaide, El Nusra Cephesi, Şam'ın Fethi Cephesi, Hey'et Tahrirü'ş-Şam, Hurras ed Din

Britanya İmparatorluğu'nun Savaşı Karşısında Bir İrlandalı: Roger Casement ve "Avrupa'ya Karşi İşlenmiş Suç"

Turan Çetiner

Birinci Dünya Savaşı'nın önemli olaylarını işaretlemiş yüzüncü yıl dönümlerinin geride bırakılmış olması, hatırlanan, hatırlanmayan, az ya da çok bilinen sayısız tarihi olayın layıkıyla ele alınmasının önemini eksiltmiş değildir."Sir" unvanlı bir diplomatken, Britanya emperyalizmine karşı çıkmaya karar veren Roger Casement'ın (1864-1916) vatan haini suçlamasıyla idam edilmesi, içerisinde Birinci Dünya Savaşı'nın kapsam ve boyutlarına eklenmesi gereken çok sayıda olgu bulunan bir hadisedir. Casement, 1914 yılı Ekim ayından, 1915'in ilk aylarına kadar Almanya'daki esir kamplarındaki İrlandalılar'dan İrlanda'nın bağımsızlığı için savaşacak bir birlik kurarak, bu uğurda savaşa sevketmek için çaba gösterecek, ancak bu düşüncesi başarısızlığa uğrayacaktır. Casement, 1916 Nisan ayında kendisini İrlanda'ya götüren denizaltıdan karaya çıkmasının hemen ardından yakalanacaktır.Basit ve sıradan gözüken bu başkaldırı hareketinin başlangıcı ve sonu arasındaki çok sayıdaki katmanın varlığı, gerçekte benzersiz bir mücadele tablosu olarak nitelendirilmeyi fazlasıyla hak etmektedir. İrlanda'nın Britanya İmparatorluğu ile yüzyıllar boyunca sürmüş esaret ilişkisi, bir taraftan da Britanya'nın savaş çabasına sürüklenmesi, Casement'ın kısa, ancak unutulmayan başkaldırısının çerçevesini çizmiştir.3 Ağustos 1916 tarihinde idam sehpasında hayatına sona verilmiş bu İrlanda yurtseverinin kişiliği, İrlandalı küçük meslektaşı, Britanya'nın İstanbul sefaretinin entrikacı dragomanı, yaşamı şan ve emperyal şerefle doldurulmuş ve 1939 yılında yatağında ölmüş Gerald Fitzmaurice hatırlandığında bir başka parlar. Hem Britanya emperyalizminin yoğurduğu insan profilini, hem de Casement'ın ortaya koyduğu zıt karakteri unutmadan bu konuyu tartışmak, iki İrlandalının biri ölüm ve karalamalar, diğeri refah ve övgü içinde tezahür eden sonlarının şaşırtıcı tezatı gözler önüne serer.Casement'ın 1915 tarihli "Avrupa'ya Karşı İşlenmiş Suç" adlı kitabında, Britanya İmparatorluğu'nu Birinci Dünya Savaşı'nı çıkarmakla suçlu ilan ederek, Osmanlı İmparatorluğu topraklarını elde etme hakkını kendisinde gören Britanya'nın saldırgan ve tezatlarla dolu politikasını gözler önüne sermesi daha çok bilinmeyi hak etmesinin bir başka nedenidir.

Anahtar Kelimeler: Birinci Dünya Savaşı, Antiemperyalizm, Roger Casement, İrlanda

Kavramsal Olarak Devlete Ait Yaklaşimlar ve Devlet Türleri

Hasan Yılmaz

Tarihin ilk dönemlerinden bugüne kadar birçok devlet tanımı yapılmış ve bu kavramlar incelenmiştir. Kimi düşünürlere göre devlet, birlikte yaşama zorunluluğundan doğmuştur, kimilerine göre doğal bir oluşumdur, kimine göre ise bir toplum sözleşmesidir. Tüm bu kavram çalışmalarının özünde devletin kavramsal olarak varlığının bulunduğu söylenebilir. Çalışmanın amacı kavramsal olarak ifade edilen devlet ve devlet türleri üzerine bir inceleme yapmaktır.Tarih boyunca devletin egemenliği, varlık nedenleri gibi konuların yanında devletin görevi ve kapsamı da sık sık tartışılmaktadır. Devlet'in toplum üzerindeki etkisi ve rolü oldukça önemlidir. Devletin görevleri zaman içinde ve çeşitli toplumlara göre değişebildiği bilinen bir gerçekliktir. Farklı ideolojik görüşlerin de etkisiyle devlet kavramı da değişime uğramıştır. Devletin nasıl konumlanacağı, sosyal, ekonomik ve siyasal yapısını nasıl belirleyeceği tarihsel süreçte tartışılmıştır. Bu tartışmaların devam edeceğini söylemek mümkündür. Devlet anlayışında; devletin ortaya çıkış nedeni, halkların gelenek ve göreneklerine göre ele alınmış ve dolayısıyla devletin toplumla ilişkisine değinilmiştir. Devlet toplum ilişkisi ele alındığında ise egemenlik ve iktidar kavramlarının öne çıktığını görmekteyiz. Halk egemenliği denildiğinde söz konusu egemenliğin devredilemeyen, bölünemeyen ve mutlak bir egemenlik anlayışı olduğu bilinmektedir. Egemenliğin mutlak olması devlet ile iktidar ilişkileri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle çalışmanın devlet ve devlet türleri üzerinden hareketle egemenlik ve iktidar kavramlarına da vurgu yapacağı bilinmelidir. Çalışmada devlet, toplum ve bireyi ilgilendiren önemli kavramların ele alınacak olması, çalışmanın önemini ortaya çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Devlet, İktidar, Egemenlik

Transnational Social Movements And International Relations Theory

Marella Bodur Ün

Since the end of the Cold War, the world has witnessed the (re)emergence of transnational social movements (TSMs) as important actors in world politics. For some, TSMs represent resistance to neoliberalism from below as they challenge the authority and practices of states and international economic institutions (e.g. the World Bank, the IMF, and the WTO), demanding social, economic, environmental, and gender justice. What is the role of TSMs in world affairs? Do they have any impact on world politics and international institutions and norms? How should we analyze transnational collective activism on a world scale? This paper argues that TSMs are not only "norm entrepreneurs" but also major actors who help spread norms and principles (e.g. environmental protection, human rights, gender equality, peace etc.) in world politics. They not only promote but also challenge and transform global norms, policies, and practices. Yet, TSMs have never been a central preoccupation in the discipline of International Relations (IR), which has traditionally focused on questions of high politics such as security and war. Mainstream IR theory, dominated by realism, has emphasized the importance of states as the main actors in world politics, ignoring the roles of transnational actors. Constructivism in IR allows for a conceptualization of transnational activism, exploring the complex relationship between transnational actors, domestic and world politics, and international norms and institutions. Also, social movement theory (SMT), which focuses on when and how social movements emerge, what forms they take, the kinds of impact they have on social and political structures and processes, provides insights for those IR scholars who study transnational activism. The constructivist debates about ideas, norms, and identities can usefully draw on the debates on "framing" in the SM literature. This study, then, argues that the framework for analyzing transnational collective activism must be rooted both in IR theory and the literature on social movements in sociology.

Anahtar Kelimeler: Transnational social movements, IR theory, constructivism, social movement theory, global norm diffusion

BAE-Suudi Ekseninin Statükocu Politikasının Geleceği

Necmettin Acar

Ortadoğu bölgesi Arap Baharına kadar BAE-Suudi liderliğinde statükocu Vehhabi Sünni blok ile İran liderliğinde revizyonist Şii blok olmak üzere iki rakip bloğa ayrılmıştı. ABD'nin Irak'ı işgali ve Arap Baharı sürecinde Irak, Mısır, Suriye gibi ülkelerin zayıflayarak bölgesel güç denkleminden çekilmesi ile oluşan güç boşluğundan yararlanan Türkiye'nin, Katar'ı da yanına alarak oluşturulmaya çalıştığı demokrasi yanlısı alternatif Sünni blok BAE-Suudi liderliğindeki bu bloğu zayıflatmıştır. BAE-Suudi ekseni için statüko; içeride yönetici ailelerin devleti yönetme imtiyazına, iktidar ve servet dağılımı üzerinde yönetici ailenin tekeline, yönetilenlerin kısıtlı siyasi ve medeni haklarına, dışarıda ise Batı ile ılımlı ilişkilere, ABD ve İsrail tarafından tanımlanan bölgesel statükonun korunmasına dayanmaktadır. Ortadoğu'da otoriter yönetimler ile kurduğu yakın ilişki sayesinde bölgesel statükoyu revizyonist taleplere karşı korumayı başaran BAE-Suudi ekseni için, bölge halklarının demokrasi, özgürlük taleplerinin karşılanması bölgesel statükoyu altüst edebilirdi. Bu yüzden Arap Baharı sürecinde BAE-Suudi ekseninin dış politikasının odağı statükoyu değiştirme imkan ve kabiliyetine sahip olan İran, Türkiye ve Katar'ın politikalarına karşı koyma amacına yönelik olarakgelişti. Bu süreçte BAE-Suudi ekseni harcadığı muazzam ekonomik/ diplomatik/askeri kaynaklarla orantılı olmasa da kısmi başarılar elde etti. Ancak dokuzuncu yılına giren Arap Baharı sürecinde BAE-Suudi ekseninin karşısına çıkan ciddi sorunlar statükocu politikanın sürdürülebilirliğini zorlaştırmıştır. Bu yaklaşım, Cezayir'de Buteflika rejiminin çöktüğü,Sudan'da el-Beşir yönetiminin askeri darbe ile devrildiği, Yemen savaşının kaybedildiği, petrol gelirlerinin azaldığı, Mısır'ın ekonomik çöküşe doğru yaklaştığı ve en önemlisi de Orta Doğu'da demokrasi ve özgürlük temelli değişim taleplerinin gücünü kaybetmediği bu günlerde daha büyük bir anlam ifade etmektedir. Bu çalışma BAE-Suudi ekseninin bölgesel statükoyu sürdürebilme imkan ve kabiliyetinden yoksun olduğu kabulünden hareketle yakın gelecekte rejim güvenliğinin statükocu blok için en önemli tehditlerden biri olacağını iddiaetmektedir

Anahtar Kelimeler: Arap Baharı, rejim güvenliği, bölgesel statüko

Adnan Menderes ve Demokrat Parti'nin Türk Siyasi Hayatındaki Yeri

Burcu Künter Ahmet Özkiraz

Cumhuriyet kurulduğundan beri demokrasinin hakimiyetinin sağlanması için siyasi hayatımızda bazı uygulamalar denenmiştir. Atatürk döneminde, 1924'te kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve 1930'da hayata geçirilen Serbest Fırka ile yeni Cumhuriyet, çok partili hayata geçme deneyleri yapsa da bu partilerden hiçbiri ile başarılı olamamış, bu partilerin radikal grupların ve dış güçlerin eline geçmesine engel olunamadığı için partilerin kapatılmasına ve çok partili hayat denemesinin 1950'ye kadar ertelenmesine neden olunmuştur. Türkiye, Atatürk dönemi sonrasında tek partili hayatta sıkıntılar yaşarken bu duruma eklenen İkinci Dünya Savaşı'nın etkileri halkı derin sıkıntılar içine sokmuştur. Halkın tek partili dönemde sesini duyuramaması ve tek parti hükümetinin içinde bulunduğu sıkıntılar Türkiye'de bir kez daha çok partili hayatın denenmesi gerekliliğini getirmiştir. Bu dönemde Celal Bayar'ın başını çektiği, Adnan Menderes, Fuat Köprülü ve Refik Koraltan' dan oluşan bir grup siyasetçinin Cumhuriyet Halk Partisi'nden ayrılıp Demokrat Parti'yi kurmasıyla halk, siyasette çoksesli sistemle tanışmıştır. Demokrat Parti'nin iktidara gelmesinde liberal ekonomiyi desteklemesi, Toprak Reformu'na karşı çıkması, parti kurucularının geleneksel yaşam biçimini benimsemesi halkta Demokrat Parti'ye karşı sempati gelişmesine sebep olmuştur. Nitekim "Yeter! Söz milletindir." Sloganı ile akıllara kazınan Demokrat Parti, 1950 seçiminde %52,67 oy alarak ve 415 sandalye sayısına sahip olarak iktidarı ele geçirmiştir. 1950'de aldığı koltuğu 1960'da askeri darbe ile bırakan Demokrat Parti, on yıllık iktidarı süresince hem olumlu hem olumsuz bazı icraatlara imza atmıştır. Bu çalışmada Adnan Menderes'in başını çektiği Demokrat Parti'nin Türk siyasal hayatına katkıları ve siyasi tarihteki yerinden bahsedilmiştir. Öncelikle Demokrat Parti yönetiminin sosyal, ekonomik ve politik icraatlarının etkisinin anlaşılabilmesi için icraatları açıklanmış, daha sonra 1960 Askeri Darbesi'ne giden yol kronolojik olarak incelenmiştir. Çalışmanın amacı, çok partili hayata geçişi sağlayan ilk parti olan Demokrat Parti'nin 1950-1960 yılları arasındaki faaliyetlerini ve halkla olan ilişkisini açıklamaktır.Araştırmada yazılı ve görsel kaynak taraması yönteminden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Demokrat Parti, Adnan Menderes, Çok Partili Hayat

Germany's Diaspora Policy – Romania As Case Study

Yunus Mazi

In the 12th century a group of Germans migrated from Western Europe to Romania. From then on the German minority was an important part of this region. There are currently about 40 thousand German Romanians living in Romania. They serve as an important instrument within German-Romanian relations.

This presentation examines the extent to which the Federeal Repbublic of Germany influences Romanian domestic policy via the German minority in Romania. The method in this presentation is to examine an institution and its activities that represents the German minority in Romania. The Democratic Forum of Germans in Romania (DFDR), which was founded in 1992 and is based in Sibiu, is used as a case study. The institution represents the political interests of the German Romanians and has very close contacts to high-ranking German politicians. As theoretical basis, the diaspora concept is applied from international relations perspective. An overview of the different perspectives on the term diaspora is given. Especially the perspectives of Cohen and Saffran on this term will be shown. The terms "homeland" and "host state" are explained in detail. It describes the role of ethnic minorities between "homeland" and "host state" and the extent to which they influence relations between the two countries.

It can be stated that the institution is an important instrument for Germany to exert direct influence on domestic political developments. Above all, the rise of the current Romanian President Klaus Iohannes, who was a member of the DFDR, shows the importance of Germany's influence.

Anahtar Kelimeler: Diaspora, German-Romanian, Minority, Foreign Policy

İnşacılık Perspektifinden Putin Dönemi Rus Dış Politikasında İran Üzerine Bir İnceleme

Ayşegül Ketenci , Çiğdem Nas

Bu çalışmada, Rusya Federasyonu'nun (RF), Putin dönemi dış politika yaklaşımı İnşacılık perspektifinden ele alınacaktır. Bu anlayış; uluslararası ilişkilerde aktörler arasındaki ilişkileri anlatmada sosyal inşayı inceler, özneler arası ilişkilerin etkisine, aktörün çıkarı ve kimliği arasında kuvvetli bir bağ olduğuna, yapının aktörü-aktörün yapıyı sürekli olarak etkilediğine vurgu yapar. Değişim sistemin ayrılmaz bir parçasıdır, aktör geçmişten getirdiği tecrübe ve tarihsel derinliğe bağlı hareket eder. İnşacılık iki temel soru üzerinde durur "ben kimim, öteki kim". İkinci bölümde Rus dış politikasının inşasında hangi faktörlerin etkili olduğu anlatılacaktır. Yeltisn ve Gorbaçov dönemlerinde dış politika ulusal çıkarlara uygun şekilde dizayn edilmeye çalışılmıştır. Putin döneminde soğukkanlı, pragmatist ve ekonomik çıkarları önceleyen politikalar önem kazanmış, çok kutuplu dünya düzenini sağlamaya yönelik bir dış politika benimsenmiştir. RF, NATO'nun doğuya genişlemesine açıkça karşı çıkmakta, özellikle yakın coğrafyasında bulunan BDT ülkelerini Batılı devletlerin bir sıçrama tahtası olarak kullanmasına izin verilmeyeceğinin altını çizmektedir. RF, kendini "büyük güç" olarak tanımlarken, NATO "öteki" olarak görülmektedir. Rusya'nın İran dış politikası bu bakış.açısıyla 3. bölümde ele alınacaktır. Rusya, uluslararası izolasyonla karşı karşıya olan İran'ın dış dünyaya açılan kapısıdır. Rusya'nın çıkarlarını doğrudan etkileyen yakın çevrenpolitikasının en önemli aktörlerinden biri de İran'dır. RF için "öteki" olan NATO ve Batınetkisini İran üzerinde istememesi Rusya'nın İran ile yakın ilişkiler kurmasına sebep olmaktadır. RF'nin İran ile olan enerji işbirliği buna örnektir. Yakın zamanda imzalanan Hazar Konvansiyonu ile RF diğer kıyıdaş devletlerle olduğu gibi İran ile de büyük ölçüde mutabakata varmıştır, bu durum her iki aktör tarafından "öteki" olarak görülen Batı'nın Hazar bölgesinden uzak tutulma çabaları olarak görülebilir. RF, kendini tanımlarken geçmişten getirdiği kimliğini, çıkarlarına uygun şekilde inşa etmekte, söylemlerini bu inşaya göre şekillendirmektedir. Putin döneminde İran ile yakın işbirlikleri kuran RF hem yakın çevresini etkisi altında tutarak çok kutuplu dünya düzeni söyleminin arkasında durmakta hem de eylem ve söylemleriyle büyük güç olma misyonunu devam ettirmeye çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rus Dış Politikası, Putin Dönemi, İnşacılık, İran

Rusya'nın Hazar Havzası Enerji Politikaları

Ayşegül Ketenci

Hazar Denizi; barındırdığı petrol, doğalgaz rezervleri ve jeopolitik öneminden dolayı küresel güç mücadelesinde önemli bir yere sahiptir. Hazar'daki kaynaklar hangi güzergahlar üzerinden taşınacaktır ve hangi devletler buradan çıkan kaynaklar üzerinde kontrole sahip olacaktır soruları, hem kıyıdaş devletlerin birbiriyle uzlaşmayan çıkarları hem de zengin rezervlerden dolayı bölgeye ilgisi artan Çin, AB, ABD gibi aktörlerden dolayı henüz nihai bir sonuca ulaşamamıştır. Hazar'ın paylaşımı, enerji kaynaklarının güzergahları ve küresel aktörlerin enerji stratejileri; dünyadaki küresel ve bölgesel dengeleri yakından etkilemektedir. Sovyetler Birliği zamanında Hazar'a kıyıdaş devlet sayısı iki iken (Rusya-İran), Sovyetler'in yıkılmasıyla birlikte hem Soğuk Savaş ortamından uzaklaşılmış, hem de kıyıdaş devlet sayısı beşe (Rusya, İran, Kazakistan, Azerbaycan, Türkmenistan) yükselmiş olup durum daha da karmaşık hale gelmiştir. Hazar'daki kaynaklar her ne kadar Ortadoğu'dakiler kadar zengin olmasa da, Ortadoğu'daki çatışma ortamı ve Kuzey Buz Denizi'nden petrol çıkarmanın maliyetinin yüksekliği göz önüne alındığında Hazar, henüz potansiyeli tam olarak değerlendirilemeyen ancak önemi sürekli artan bir konumdadır. Rusya, kendi coğrafyasında bulunan bu Havza'da hakimiyet kurmak ve söz sahibi olmak için azami çaba göstermektedir. 2000 yılında iktidara gelen Putin; pragmatist, ekonomik temellere dayanan, yakın coğrafyasını Batı'nın genişleme ve etki alanı olmasını engellemeye çalışan bir politika izlemektedir. AB ve ABD; Ortadoğu kaynaklarına alternatif kaynaklara ulaşmak, Çin ise bölgede ABD etkisini azaltmak ve sürekli artan enerji ihtiyacını karşılamak için Hazar'a artan bir ilgi duymaktadırlar. Rusya, bir yandan kıyıdaş ülkelerle asgari müşterekte buluşup anlaşmalar imzalamaya çalışmakta, diğer yandan ise kendi etkisinden bağımsız olarak bölgede değişiklikler yapılmasını istememektedir. Rusya, Hazar Denizi üzerinde yer alan kıyıdaş devletler ve bölgede etkin olmaya çalışan Çin, ABD, AB gibi aktörler üzerinde nasıl politikalar izlemektedir sorusu güncel siyasi gelişmeleri ve dünya güç dengelerini yakından ilgilendiren önemli bir başlıktır. Dünyada enerji ihtiyacı sürekli artmaktadır, enerji potansiyeli uygun şekilde kullanılmaya başlanacak Hazar'ın yepyeni yatırım, proje ve ekonomi alanları ortaya çıkaracağı öngörülebilir. Enerji politikalarında çevresel, iktisadi, güvenlik gibi konular iç içe girmektedir, devletler hem ekonomik kalkınma hem de çevrelerinde etki alanı yaratabilmek amacıyla hammadde kaynakları üzerinde söz 6 Bildiri özetleri 300-350 kelime arasında olmalıdır. Çok kısa ve çok uzun bildiriler hakem değerlendirmesine tabi tutulmadan elenecektir. Gönderilen bildirilerin akademik olarak özgün ve daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış/sunulmamış ve yayımlanmak/sunulmak üzere başka bir dergiye ya da etkinliğe gönderilmemiş olması gerekmektedir. Özet bildirilerde çalışmanın amacı, sorunsalı, önemi, yöntemi ve bulguları verilmeli, bilimsel dil ve üslup gözetilmelidir. Türkçe yazım kurallarına dikkat edilmelidir. sahibi olmak istemektedirler. Rusya; Hazar Havzası üzerindeki politikalarında tüm bu faktörleri göz önünde bulunduran etkin bir politika izlemektedir.

Anahtar Kelimeler: Rusya, Hazar Havzası, enerji

1980 Öncesi Diyanet Gazetesinin İşlevi: "Toplumu Aydınlatma"

Mehmet Talha Paşaoğlu

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yasal çerçevesi içinde "din işlerinin idaresi" olarak tanımlanan görev alanı, Tek Parti Dönemi'nden beri ulus-devlet kimliğini Türk ve Müslüman halk üzerinden inşa eden hutbeler ve yayınlar aracılığıyla genişletilmiştir. Demokrat Parti iktidarından itibaren Başkanlığın toplumsal rolünün ve etki alanının genişlemesi, 1960 Darbesi sonrasında istikrarsız bir siyasi döneme girilmesine karşın, 1965'teki 633 sayılı yasa ile kanunî hale gelmiştir. Ne var ki, söz konusu teşkilat yasasının öngördüğü dinî konularda toplumu aydınlatma görevi ile sınırlı kalmayan kurum 1980 öncesi siyasi kutuplaşma-çatışma ortamına verdiği yanıtlarla gündeme gelir. Bu çalışmada, kurumun resmî yayını olan Diyanet Gazetesi'nin milliyetçi-muhafazakâr, devletçi ve de kalkınmacı yazılarının dönemin şiddet ikliminde kurumu siyasallaştırdığı iddia edilecektir. Bununla birlikte, kurum, aynı zamanda kurumsallaşma sürecinin bir parçası olarak siyasi aktörlerle arasına mesafe koyup onlara tavır almaya özen göstermiştir. Diyanet Gazetesi, yalnızca dinî konularda değil her konuda toplumu aydınlatma misyonu yüklenmiş ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın toplumsal bir aktör olarak öne çıkmasını sağlamıştır. Bu açıdan 1965 yılında yürürlüğe giren 633 sayılı yasa ile Diyanet İşleri Başkanlığı, bugün de geçerli olan bir yasal çerçeveye kavuşmuş olsa da, hem bu yasanın uygulanma biçimleri, hem de söz konusu yasal çerçeveyi aşan faaliyetler ve söylemler incelenmeye muhtaçtır. Bu çalışmanın yöntemi, metin analizi ve tarihsel-eleştirel analizdir. Başka bir deyişle, bu bildiri, araştırma deseni olarak durum çalışması, veri toplama tekniği açısından ise doküman incelemesine dayanmaktadır. Verilerin analizinde betimleme, örnekleme ve karşılaştırmalı analize yer verilmiştir. Bu bağlamda analiz edilmiş olan Diyanet gazetesindeki siyasi yorumlar ve haberler, Türkiye toplumunu doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren ve etkileyen meselelere ilişkin yol gösterici olma iddiasındadır.

Anahtar Kelimeler: Diyanet, milli birlik, toplumu aydınlatma, kutuplaşma

A Firm-Level Decomposition Analysis of Energy Consumption in Turkish Manufacturing Sector

Hakan Yıldız, Hüseyin Taştan

This study investigates the drivers of the changes in the energy consumption of Turkish manufacturing firms. It uses a firm-level decomposition analysis using the microdata compiled from Annual Industry and Service Statistics collected by the Turkish Statistical Institute over the period 2005-2015. We use the Logarithmic Mean Divisia Index Decomposition (LMDI) approach which allows us to decompose the total energy use into four components, namely, activity effect, sector structural effect, firm structural effect, and firm energy intensity effect. According to the decomposition results, activity effect is found as the main contributor to energy consumption. Although the effects of changes in the relative shares of sectors and firms tend to reduce the total energy use, they are quite limited and the main contractionary impact is made by energy intensity effect representing technical progress. Also, findings from sector-level decomposition results verify that firm structural effect is included in intensity effect and considered as technological improvement at sector level studies. In other words, our findings suggest that competition among firms within a sector should not be ignored in the reduction of energy consumption because the behavior of relatively energy-efficient firms striving to increase their shares in total production may diminish total energy use regardless of technological progress. However, results from both firm-level and sector level decomposition analysis support that the intensity effect is the most dominant contractionary effect on total energy consumption among the components. For policy implications, therefore, proceeding to subsidize the firms for the new technologies advancing energy efficiency may be advisable.

Anahtar Kelimeler: Firm level energy decomposition, Firm level energy intensity, Logarithmic Mean Divisia Index Decomposition, Turkish manufacturing sector.

XIX. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Çiftlikler: Yazıcı Çiftliği Örneği (1852-1858)

Ertuğrul Çam

Osmanlı İmparatorluğu'nda çiftlikler, ekonominin esasen tarıma dayalı olduğu devirlerde önemli birer iktisadi işletme örneğidir. Anadolu'da bu çiftlikler tımar sistemi içerisinde umumi bir yekûn tutmaktadır. İstanbul ve yakın hinterlandında kurulmuş olan çiftliklerin önemli bir kısmı ise tımar sistemi dışında, bizzat padişaha ve saray efradına tahsis edilmiş hassa çiftliklerinden oluşmaktadır. Bu çiftlikler, Hazine-i Hassa İdaresi'ne bağlı olarak, padişah ve saray efradı adına işletilmekteydiler. Osmanlı İmparatorluğu'nda tarımsal işletme yapılarının bir örneği olarak çiftlikler ile ilgili verilerin arşiv kaynakları yardımıyla gün yüzüne çıkarılması, güncel metotlarla bu çiftliklerin idare ve işletme faaliyetleri ile ilgili istatistiki analizler yapılması çalışmamızın amacını oluşturmaktadır. Çalışmamıza konu olan Yazıcı Çiftliği de Hazine-i Hassa'ya bağlı olarak İstanbul'da Hekimbaşı, Çavuşbaşı ve Alemdağı Çiftlikleri ile müşterek olarak işletilen ve Osmanlı İmparatorluğu'nda tarımsal işletme yapısına örnek bir çiftliktir. Bu çalışmamızda arşiv kaynaklarından Hazine-i Hassa Defterleri yardımıyla Yazıcı Çiftliği'nde 1852-1858 yılları arasındaki zirai üretim faaliyetleri, işçi ücretleri, kira gelirleri, demirbaş üretim aletleri, hayvan varlığına dair cins ve dağılımları gibi iktisadi ve sosyal hayatın temel alanları ile ilgili ayrıntılı bilgilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Yazıcı Çiftliği'nin üretim faaliyetlerinin kapsamının, müşterek olarak işletilen diğer çiftlikler gibi devlete ait fabrikaların hammadde ihtiyacını karşılamaya dönük bir üretim veya piyasaya dönük bir üretim olup olmadığı, ilgili üretimin sürekliliğinin sorgulanması ve üretime konu işgücü için ücretli işçiliğin varlığının sorgulanması çalışmamızın bir diğer amacını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çiftlik, Hazine-i Hassa, İstanbul

Kredi Temerrüt Takasları ile Yabancı Portföy Yatırımları Arasındaki İlişki: Türkiye Örneği

Gülay Çizgici Akyüz, Seval Akbulut Bekar

2008 Küresel kriz sonrası uluslararası kredi derecelendirme sistemi ve kuruluşları tarafından belirlenen kredi notlarına olan güvenilirliğin sorgulanması sebebiyle ülke kredi temerrüt riskini ölçen alternatif araçlar araştırılmaya başlanmıştır. Kredi Temerrüt Takasları (Credit Default Swaps-CDS) son zamanlarda ülke temerrüt riskini ölçen alternatif türev araçlardan biri olarak kullanılmaktadır. CDS primi, kısaca, yatırımcının alacağını garanti etmek için borçlu ülkenin temerrüt veya iflas riskinin belirli bir bedel karşılığında üçüncü tarafa aktarıldığı ve riski üstlenen tarafa ödenen prim olarak tanımlanmaktadır. CDS priminin yüksek olması, ülkenin borçlarının temerrüt veya iflas riskinin yüksek olması anlamına gelmektedir. Dolayısıyla ülkeye yapılacak olan yatırımların yönlendirilmesinde ve ülke temerrüt riskinin doğru tespit edilmesinde risk göstergesi olarak CDS primi önem arz etmektedir. Ülkenin temerrüt riski, yabancı yatırımcılar tarafından yatırım kararı alınması noktasında dikkate alınan önemli bir kriterdir. Bu nedenle yatırımcılar tarafından ülke riskini daha hızlı ve rasyonel yansıtan CDS primleri takip edilmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, Türkiye ekonomisinde 2008:Q4-2018:Q3 dönemi arasında CDS primi ile yabancı portföy yatırımları arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Söz konusu ilişki, CDS (5 yıl Vadeli ABD Tahvil CDS) primi ile Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler için finansman kaynağı olan yabancı portföy yatırımları değişkenleri kullanılarak analiz edilmiştir. Değişkenlerin durağanlığı ADF ve Christopoulos ve Ledesma (2010) tarafından geliştirilen Fourier ADF birim kök testleri ile sınanmıştır. Seviyesinde durağan bulunan değişkenler arasındaki ilişkinin varlığı, VAR nedensellik yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. VAR nedensellik analizinden elde edilen bulgulara göre, CDS primi ile yabancı portföy yatırımları arasında çift yönlü negatif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Türkiye ekonomisinde 2008:Q4-2018:Q3 dönemi arasında CDS primi ile yabancı portföy yatırımlarının birbirini negatif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: CDS, Yabancı Portföy Yatırımları, VAR, Fourier ADF.

Türkiye için Kirlilik Cenneti Hipotezinin Geçerliliğinin Sınanması

Mücahit Aydın, Veli yılancı

Küresel ticaret gelişmekte olan ülkelerde gayri safi yurtiçi hasıla seviyesini (GSYİH) arttırmak için önemli bir politika aracı olarak kullanılmaktadır. Bu sebeple piyasaların küresel yatırımcılara açık hale getirilmesi için bir dizi politika uygulanmaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki yatırımcılar, serbest ticaret politikaları ve rahat çevre yasaları olduğu için gelişmekte olan ülkelerin kaynaklarını kullanmaktadırlar. Gelişmekte olan ülkeler ise küresel şirketlerin yatırımlarını çekmek için teşvik politikaları uygulamaktadır. Fakat bu yatırımların ev sahibi ülkenin doğal çevresi üzerindeki etkileri göz ardı edilmemelidir. Çeşitli üretim süreçleri, diğer doğal kaynaklardan ayrı olarak hem yenilenebilir hem de yenilenemeyen enerji kaynaklarından büyük ölçüde yararlanmaktadır. Fosil yakıtların yanmasından kaynaklanan sera gazı emisyonları küresel ısınmanın ve iklimsel değişikliklerinin ana nedeni olarak kabul edilmektedir. Son zamanların popüler bir tartışması, yüksek kirletici ekonomilerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının ekonomik kalkınmanın ivmesini engellemeden nasıl azaltılacağı üzerinedir. Kirlilik Cenneti hipotezi doğrudan yabancı yatırımlar ile çevre kirliliği arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Buna göre çevre kirliliğine sebep olan üretimlerin çevre politikalarına duyarlı olan gelişmiş ekonomilerden çevre kirliliği politikalarına daha az duyarlı olan gelişmekte olan ülkelere kaydırılması söz konusudur. Bu çalışmada Türkiye için Kirlilik Cenneti Hipotezinin geçerliliği ekonometrik yöntemler kullanılarak incelenecektir. Bu amaçla ilk olarak değişkenlerin durağanlık seviyeleri birim kök testleri yardımıyla belirlenecektir. Elde edilen durağanlık sonuçları dikkate alınarak doğru ARDL (Augmented Autoregressive Distributed Lag) modeli kurulacak ve Sınır testi yardımıyla değişkenler arasındaki uzun dönemli ilişki incelenecektir. Elde edilen sonuca göre oluşturulan modele ilişkin uzun dönemli katsayı tahminleri yapılacak ve yorumlanacaktır. Çalışmanın sonunda ampirik olarak elde edilen bulgular değerlendirilecek ve Türkiye için Kirlilik Cenneti Hipotezinin geçerli olup olmadığı konusunda çıkarsamalarda bulunulacaktır. Yapılan çıkarsamalar neticesinde ise çevre kirliliği ile ilgili politika önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çevre Kirliliği, Eşbütünleşme, Türkiye

Sağlık Hizmetleri Bir Lüks Mü Yoksa Gereklilik mi? Türkiye'den Kanıtlar

Veli Yılancı, Mücahit Aydın

Literatürde sağlık harcamaları ile gelir arasında bir ilişki olup olmadığı, aynı zamanda harcamalar arasındaki gelir esnekliğinin büyüklüğünün ne olduğu hakkında bir tartışma mevcuttur. Gelir esnekliği birden büyükse, sağlık harcamaları harcamaların gelirden daha hızlı artması anlamına gelen lüks bir mal olacaktır. Bu durumda, sağlık harcamaları herhangi bir mal gibi ele alınabilir ve özel bir pazar daha verimli olduğu için piyasa güçlerine en iyi şekilde bırakılabilir ve ayrıca bireyler harcamalarını kendi gelirleriyle ödemelidir. Öte yandan, birin altındaki gelir esnekliği, sağlık harcamalarının, gelirin sağlık harcamalarından daha hızlı artmasını öneren bir zorunluluk olduğunu göstermektedir. Bu, pazarın bu yararı sağlayamadığından sağlık sektörüne daha fazla halkın katılımını gerektirir. Daha önce de belirtildiği gibi, sağlık harcamalarının lüks olup olmadığı tartışması yaklaşık otuz yıldır devam etmektedir. Literatürde konu ile ilgili yapılmış çalışmaların çoğu, gelir esnekliğinin birden küçük olduğunu bulmuştur ki bu kişi başına düşen sağlık harcamalarının gereklilik olduğunu göstermektedir. Ancak, sonuçlar ekonometrik yöntemlere, örnekleme dönemlerine, dikkate alınan ülkelere, ilgili değişkenlerin ihmaline ve kurumsal düzenlemelere bağlı olarak değişmektedir. Bu çalışmada, sağlık harcamalarının Türkiye için sağlık harcamalarının bir lüks mü yoksa gereklilik mi olduğu incelenecektir. Bu amaçla çalışmada ilk olarak kullanılan değişkenlerin durağanlık dereceleri birim kök testleri yardımıyla incelenecektir. Değişkenler arasındaki uzun dönemli ilişki ise ARDL (Augmented Autoregressive Distributed Lag) modeline dayalı Sınır testi kullanılarak araştırılacaktır. Elde edilen sonuca göre oluşturulan modele ilişkin uzun dönemli katsayı tahminleri yapılarak yorumlanacaktır. Çalışmanın sonunda ampirik olarak elde edilen bulgular değerlendirilecek ve Türkiye için sağlık harcamalarının bir lüks mü yoksa gereklilik mi olduğu konusunda çıkarsamalarda bulunulacaktır. Yapılan çıkarsamalar neticesinde sağlık harcamaları ile ilgili politika önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık harcamaları, Eşbütünleşme, Gelir esnekliği

Türkiye'de Gelir Vergisi Gelir Dağılımını Düzeltmede Bir Araç mı?

Tarık Zeki Yılmaz, Seval Akbulut Bekar

Bir ekonomide, belirli bir dönemde üretilen mal ve hizmetlerin toplamını ifade eden Milli Gelirin, toplumu oluşturan bireyler arasındaki bölüşümü gelir dağılımı olarak adlandırılır. Gelirin bölüşümünün piyasa güçlerine bırakılması halinde gelir dağılımında eşit olmayan bir paylaşımın ortaya çıkması ekonomik ve sosyal alanda birçok soruna neden olabilecektir. Buna bağlı olarak devletin gelirin bölüşümüne müdahale etme fonksiyonu ortaya çıkacaktır. Bu bağlamda, artan oranlı gelir vergisi uygulaması gelir dağılımındaki eşitsizliği azaltmada devlet müdahalesi kapsamında önemli bir maliye politikası aracı olarak öne çıkmaktadır. Ancak gelir vergisinin bu amacı ne ölçüde gerçekleştirdiği sorusu tartışmaya açıktır. Bu noktadan hareketle hazırlanan bu çalışmanın amacı, Türkiye'de gelir vergisinin söz konusu eşitsizliği azaltmada ne ölçüde başarılı olduğunu ortaya koymaktır. Bu doğrultuda, çalışmada 1987-2018 yılları arasında Türkiye'de gelir vergisinin gelir dağılımı üzerindeki etkisi Toda-Yamamoto nedensellik testi ile ARDL yaklaşımları kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada kullanılan değişkenler Gini katsayısı, toplam vergi gelirlerinin GSYH'ye oranı ve enflasyon oranıdır. Toda-Yamamoto nedensellik testi sonuçlarına göre, toplam vergi gelirlerinin GSYH'ye oranı ile enflasyon oranından Gini katsayısına doğru tek yönlü pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. ARDL yaklaşımından elde edilen sonuçlara göre de, toplam vergi gelirlerinin GSYH'ye oranı değişkeninin Gini katsayını üzerinde kısa ve uzun dönemde etkisi pozitif olmakla birlikte bu etki kısa dönemde istatistiksel olarak anlamlı değilken, uzun dönemde anlamlıdır. Enflasyon oranının Gini katsayısı üzerindeki etkisi ise, kısa ve uzun dönem pozitif ve istatiksel olarak anlamlıdır. Toda-Yamamoto nedensellik testi ile ARDL yaklaşımlarından elde edilen bulgular birbirini desteklemektedir. Buna göre, Türkiye'de 1987-2018 dönemi arasında uygulanan artan oranlı gelir vergisinin beklenen azaltıcı etkisinin tersi yönde bir sonuç ortaya koyduğu ve gelir dağılımındaki eşitsizliği azaltmada başarısız olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gelir Vergisi, Gelir Dağılımı, ARDL, Toda-Yamamato

BIST 100 Endeks Fiyatlarında Yükseliş-Düşüş Tahmini İçin Bir Yapay Öğrenme Modeli

Murat Öztürkmen, Ercan Eren

Yapay öğrenme modelleri ve genel olarak da yapay zeka uygulamaları finansta artan bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle finansal piyasalarda her an biriken verinin olabildiğince hızlı bir biçimde işlenip, bu işlemden sonuçlar çıkarılması piyasa ajanları için önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu ihtiyacı karşılayabilecek araçlardan biri de insanın yaparak öğrendiği bir işin karşılığı olan bilgisayarlar tarafından veriden öğrenme işi, kısaca yapay öğrenme olmuştur. Toplanabilecek her verinin işlenip modellenerek tutarlı tahminler üretmesi, günümüzde başat hale gelen büyük veri teknolojileri ile daha kolay bir hale gelmiştir. Bu çalışmada, BIST 100 Endeksi günlük açılış fiyatlarının 2000-2019 dönemine ait yükseliş-düşüşü için tahminsel bir yapay öğrenme modeli kurulmuştur. Çalışmada tahmin problemi bir gözetimli öğrenme problemi olarak ele alınmış, hedef özniteliği bir sınıflandırma problemi kapsamında tahmin edilmiştir. Standart zaman serileri yerine yapısal (stuctered) biçimde bir veri şekli, yapay öğrenme algoritmalarının çalışılabilmesini kolaylaştırmıştır. Çalışmada 4874 gün için açılış, yüksek ve düşük fiyat öznitelikleri ile hacim özniteliğinin yanında tarihsel öznitelikler ve teknik piyasa göstergeleri de öznitelikleri girdi olarak, yükseliş ve düşüşü gösteren öznitelik ise çıktı olarak belirlenmiştir. Girdi öznitelikler için ilk olarak öznitelik mühendisliği yapılarak veri boyutu azaltılmış, 22 farklı yapay öğrenme modeli veri üzerine koşulmuştur. Modeller arasından istatistiksel ölçütlere göre en iyi uyan modeller seçilmiştir. En uygun modeller olarak eğim artma (gradient boosting) modelleri seçilmiş ve bu modeller için de üst deişken (hyperparameter) ayarlaması Bayesyen eniyileme ile yapılarak yüzde 86 doğruluk skoruna sahip tahminsel model oluşturulmuştur. Model sonucunda hacim, trend ve momentum teknik göstergelerinin endeks yükseliş ve düşüşünde daha önemli öznitelikler olduğu görülmüştür. Çalışma sonucunda ileriki çalışmalar için de yeniden kullanılabilir bir veri ve model hattı (data and model pipeline) oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yapay Öğrenme, Finans, Yapay Zeka

Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerin Hisse Senedi Piyasaları Arasındaki Oynaklık Yayılımının Makroekonomik Temelleri

Arifenur Güngör

Bu çalışmada G7 ve BRICS+T ülkelerinin hisse senedi piyasaları arasındaki oynaklık yayılımını belirleyen makroekonomik faktörler analiz edilmiştir. Ülkeler arasındaki ekonomik-finansal yakınlığı temsil eden makroekonomik faktörlerin, ülkelerin günlük hisse senedi piyasa getirileri arasındaki dinamik koşullu korelasyonun hızlı hareket eden kısa dönemli bileşeninden ziyade yavaş hareket eden uzun dönemli bileşeni ile ilişkili olması beklenmektedir. Uluslararası hisse senedi piyasaları arasındaki ortak hareketin belirleyenlerini analiz eden mevcut literatürden farklı olarak bu çalışmada, ülkelerin günlük hisse senedi piyasa getirileri arasındaki dinamik koşullu korelasyonun yavaş hareket eden uzun dönemli bileşeni ile düşük frekanslı makroekonomik faktörler arasındaki ilişki incelenmiştir. Analizin ilk aşamasında, ülkelerin günlük hisse senedi piyasa getirileri arasındaki dinamik koşullu korelasyon 1 Ocak 2002-19 Eylül 2018 döneminde DCC-MIDAS (Dynamic Conditional Corelation-Mixed Data Sampling) metodu kullanılarak tüm ülke çiftleri için kısa dönemli (günlük) ve uzun dönemli (çeyreklik) bileşenlerine ayrılmıştır. Analizin ikinci aşamasında ise DCC-MIDAS modellerinden elde edilen çeyreklik frekanslı uzun dönemli dinamik koşullu korelasyonlar ile ülkeler arasındaki ekonomik-finansal yakınlığı temsil eden çeyreklik makroekonomik değişkenler kullanılarak hisse senedi piyasaları arasındaki etkileşimin nedenleri Ocak 2006-Ağustos 2018 döneminde Sistem GMM (Generalized Method of Moments) modeli tahmin edilerek incelenmiştir. Bu aşamada hisse senedi piyasaları arasındaki oynaklık yayılımını etkileyen faktörler olarak; karşılıklı ticaret oranı, GSYH büyüme oranı, faiz oranı, enflasyon oranı, 5 yıllık CDS risk primi, ekonomi politika belirsizlik endeksi, hisse senedi piyasalarının volatilite oranları ve S&P500 endeksinin volatilitesi kullanılmıştır. Tahmin sonuçlarına göre, G7 ve BRICS+T ülkelerinin hisse senedi piyasa getirileri arasındaki uzun dönemli dinamik koşullu korelasyonu açıklayan en önemli faktörlerin ülke ekonomileri arasındaki GSYH büyüme oranı farkları, 5 yıllık CDS risk primi farkları ve faiz oranı farkları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hisse Senedi Piyasası, Oynaklık Yayılımı, Makroekonomi, DCC-MIDAS

Türkiye'de 2000 Yılı Sonrası Dış Göçlerin Göç Yoğunluk Haritaları ile İl Bazında Analiz Edilmesi

Aykut Sezgin, Enbiya Meral

Göç olgusu insanın öznesi olduğu bir nüfus hareketi olduğu için birçok farklı bilimsel disiplin tarafından incelenmektedir. Göç ile ilgili incelemeler genellikle vaka bazında gerçekleşmekte olup içinde bulunulan zaman, göçün gerçekleştiği coğrafyalar ve sosyo-ekonomik koşullar dikkate alınmaktadır. İçinde bulunulan zaman ve mekâna göre göçlerin sonuçları ve etkileri değişiklik gösterse de, yapılan bilimsel çalışmaların, göç hareketlerin olası etkilerini göstermesi ve politika yapıcılar için önerilerde bulunması açısından değeri yadsınamaz. Yirmi birinci yüzyılın ilk çeyreğinde yaşadığımız bölgenin ve Türkiye'nin demografik anlamda en önemli meselesi kitlelerin göçüdür. Tarihsel süreçlerde iklim şartlarının, savaşların, ekonomik zorlukların ve diğer birçok toplumsal olguların itici güç olabildiği güç olgusunda Türkiye bugün, Irak Savaşı ile başlayan ve Suriye iç savaşı ile zirveye çıkan nüfus hareketlerinin en büyük karşılayıcısı konumundadır. Anadolu coğrafyası tarihinde birçok kez göç hareketlerinin hedefi ve uğrak yeri olmuştur.

Suriye savaşı ile birlikte Türkiye üzerinden kayda değer bir artış gösteren göç hareketliliği, bölgede mekân ve insan arasındaki etkileşimin hızlanması ve göç hareketlerine ait verilerin kurumlardan hızlı elde edilebiliyor olması, yaşanan sosyo-ekonomik dönüşümün net olarak gözlemlenebilmesine imkân sağlamaktadır. Göç olgusu insan ve mekân arasındaki değişim süreci olduğu için niceliksel verilerin mekânsal boyutta irdelenmesi ayrıca önem kazanmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'de 2000 yılı sonrası il bazında elde edilen göçmen bilgileri mekânsal boyutuyla incelenmektedir. İllerin göç yoğunluk değişim haritaları çıkarılarak, misafir edilen göçmen sayılarındaki mekânsal artış ve azalışlar tespit edilecektir. Göç yoğunluk değişim haritaları, tespit edilen kritik eşik tarihlerin bölgelerin göçmen hareketlerini nasıl etkilediğinin tespit edilmesi amacıyla kullanılmaktadır. Radikal göçmen artışının yaşanmasından dolayı Suriye Savaşı başlangıcı, eşik tarih olarak kullanılacaktır. Göçmenlerin il bazında ekonomik durumlarının incelenebilmesi için süreli çalışma iznine sahip olarak istihdam edilen göçmen sayıları da analize dâhil edilecektir. Çalışmada ayrıca illerin Suriye sınır hattına olan mesafesi ile barındırdıkları göçmen sayıları arasındaki değişim eğilimi hesaplanacak ve göçmen yoğunluğunun hangi bölgelerde neden arttığı ve azaldığı yönünde yorum yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Yabancı Göçmenler, Mekânsal Analiz

Elektronik Ağızdan Ağıza Pazarlamada Tüketicinin Şüphecilik Davranışına İlişkin Bir Araştırma

Tabriz Abdullahzade, Evrim Erdoğan

Markalar hakkında tüketicilerin düşüncelerini öğrenmek için eşsiz bir kaynak olan internette yapılan yorumlar ve paylaşımların inandırıcılığı ve bu yorumların marka ve tüketicinin satın alma tercihleri üzerindeki etkisi henüz tam anlamıyla bilinmemektedir. Tüketiciler mal veya hizmetler, markalarla ilgili internette paylaşılan bilgilere, bilgi kaynaklarına, bilgiyi paylaşan kişilere şüpheci yanaşabilmektedirler. İşletmeler açısından elektronik ağızdan ağıza pazarlama faaliyetlerinin eksik yanı tüketicilerin elektronik ağızdan ağıza pazarlama faaliyetlerine duyduğu şüphecilik davranışlarıdır. Bu çalışmada cep telefonu markaları ile ilgili elektronik ağızdan ağıza pazarlama şüpheciliği, marka imajı, marka ilgilenimi ve tüketicilerin satın alma niyeti arasındaki ilişkiler ampirik olarak test edilmektedir. Araştırmanın amaçları; elektronik ağızdan ağıza pazarlama şüpheciliğinin marka imajı üzerindeki etkisini belirlemek, elektronik ağızdan ağıza pazarlama şüpheciliğinin tüketici satın alma niyeti üzerindeki etkisini belirlemek, elektronik ağızdan ağıza pazarlama şüpheciliğinin marka ilgilenimi üzerindeki etkisini belirlemek, marka ilgilenimin marka imajı üzerindeki etkisini belirlemek, marka ilgilenimin tüketici satın alma niyeti üzerindeki etkisini belirlemek ve marka imajının tüketici satın alma niyeti üzerindeki etkisini belirlemek olarak sıralanabilir. Bu amaç çerçevesinde oluşturulan araştırma soruları ve hipotezleri test etmek için yapısal bir model kurulmuştur. Anket yolu ile genç tüketicilerden oluşan örneklemden toplanan 435 veri kullanılarak araştırma modeli, PLS-SEM aracılığıyla test edilmiştir. Araştırmada sonucunda; şüphecilik davranışlarının bir boyutu olan motivasyonun marka ilgilenimini ve marka imajını etkilediği yönünde olan araştırma soruları kabul edilmiş, satın alma niyeti üzerinde etkisinin olmadığı görülmüştür. Elektronik ağızdan ağıza pazarlamada şüphecilik davranışlarının diğer boyutu olan kimliğin marka ilgilenimi etkilediği, marka imajı ve satın alma niyetini ise etkilemediği bulgusuna ulaşılmıştır. Marka ilgileniminin satın alma niyetini düşük, marka imajını ise orta düzeyde etkilediği belirlenmiştir. Araştırma bulgularına göre marka imajı satın alma niyetini etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Elektronik Ağızdan Ağıza Pazarlama, Şüphecilik, Motivasyon, Kimlik, Marka İlgilenimi

Uluslararasılaşma Sürecinde Endüstriyel Pazarlarda Marka Yönetimi: Bir Örnek Olay

Ebru Akman, Evrim Erdoğan

Rekabetin yoğun olarak yaşandığı uluslararası pazarlarda firmaların rekabet avantajı yakalamalarının bir yolu değerli bir marka olmayı başarmaktadır. İşletmelerin uluslararası pazarlarda başarılı olabilmelerinin öncelikli şartlarından biri marka yönetimi konusunda bilgi sahibi olmalarıdır. Her ne kadar teorik olarak bu konular ile ilgili bilgiye ulaşmak mümkün olsa da uygulamada işletmelerin uluslararası pazarlarda markalaşma süreci deneyimleri uluslararası pazarlarda faaliyet göstermek isteyen işletmeler için faydalı olacaktır. Bu çalışmanın amacı; uluslararasılaşma sürecinde endüstriyel pazarda markalaşma deneyiminin incelenerek, uluslararası pazarlarda faaliyet gösteren veya göstermek isteyen firmalara markalaşma süreci konusunda önerilerde bulunmaktır. Bu kapsamda; araştırma kapsamında uluslararası endüstriyel bir pazarda faaliyet gösteren Ulusoy Un A.Ş. firmasının bu pazardaki markalaşma süreci durum analizi kullanılarak incelenmiştir. Araştırmada 20 açık uçlu sorudan oluşan bir görüşme formu hazırlanarak firmada yönetici pozisyonunda çalışan sekiz kişi ile yapılan görüşmelerden bilgi toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre; işletmelerin endüstriyel dış pazarlara açılımda; sistemli ve verilere dayalı dış pazar araştırmaları, dış pazar ziyaretleri ve lojistik destek gibi stratejik yatırımlar yapması ve uluslararası sektörel bazda düzenlenen fuar etkinliklerine katılması önemli görülmektedir. Ulusoy Un firması değerlendirildiğinde, endüstriyel dış pazarlara açılan işletmelerde süreç içerisinde örgüt yapısı ile ilgili uygulamalar; mevcut personelin dış pazarlara uygun nitelikte personeller haline getirilmesine çalışma, gelişen ihtiyaçlar doğrultusunda bazı birimlerde bölümlendirmelere gidilme, yeni gelişmeler doğrultusundan örgüt yapısında kurumsal olarak yeniden yapılanmaya gidilme, nitelikli personel istihdamında insan kaynakları birimine yetki verme olarak sıralanabilir. Ulusoy Un yöneticilerine göre endüstriyel pazarlarda iyi bir marka imajı için promosyonel faaliyetlerin yanısıra müşterilere alternatif ödeme metotları ile alternatif kalite parametreleri garantisi verilmesi önplana çıkmaktadır. Araştırma sonucunda Ulusoy Un firmasının kurumsal markalama stratejisini benimsedikleri ve kalite+fiyat skalasını iyi ayarlayarak pazarda kalıcı olmayı hedefledikleri görülmektedir. Firma, marka bağlılığı için başta kaliteli ürün sunma vurgusu yaparak, dönemsel olarak promosyonları da kullandıklarını ifade etmektedir. Son olarak; firma tarafından uluslararası pazarlarda marka iletişimi için sektörün düzenlediği uluslararası fuarların kullanıldığı, yurt dışı pazar araştırma gezileri yapıldığı, B2B web sitelerinden istifade edildiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Endüstriyel Pazarlar, Uluslararasılaşma, Marka, Marka Yönetimi, Ulusoy Un

ISO Belgesine Sahip Firmaların Özellikleri

Çağıl Çağlar, Gülin İdil S.Bolatan

Küreselleşme ile birlikte günümüzdeki rekabet ortamı işletmelerin 100 yıl öncesinden hayal bile edemeyecekleri seviyelere ulaştı. Bu seviyede hayatta kalmak isteyen işletmeler her ne kadar ürünleri kaliteli olsa dahi kendilerini geliştirmek ve daha üst düzeye çıkarmak durumunda hissettiler. Bu hissiyat işletmelerdeki kalite anlayışını geliştirdi, müşterilerine, hissedarlarına ve diğer tüm paydaşlarına gösterebilme olgusu yarattı. Bu olguyla birlikte kendilerine yol gösterici aramaya ve bununla birlikte karlarını maximize etmeyi amaçlayan işletmeler ilk başlarda operatör ile başlayan, ustabaşı ile devam eden sonrasında muayene ve istatistiki konuları ön plana çıkaran kalite anlayışını en son toplam kalite yönetimi haline getirmişlerdir. Temeli 1950'li yıllara dayanan ISO belgeleri ise işletmelerin rekabet ile başa çıkmalarına yardımcı olmuş ve öne geçmelerini sağlamıştır. Bu belgelerle birlikte işletmeler bulundukları konumu görebilecek, kendilerini denetleyebilecek, müşteri isteklerini öğrenip anında karşılık verebilecek ve sürekli kendilerini geliştirerek pazarda tutunmayı sağlayabileceklerdir. Küreselleşmeye ayak uyduramayan, geçmişe bağlı kalan işletmeler ise yerinde saymaya ve belli bir süre sonra da pazar payı azalarak yok olmaya mahkum edileceklerdir. Dünyanın tamamında işletmelerin kullanabileceği ulusal ya da uluslararası kalite yönetim sistemleri bulunmaktadır. Bu sistemlerin tamamı kalite anlayışına dayanmakta ancak bunlar arasından seçim yapmak ve kendi amaçlarına uygun hale getirmek işletmelere bağlıdır. Bu belgelerin işletmelere birçok faydası olmakla birlikte uygulamaya dökülmesi sırasında karşılaşılan belli başlı zorluklarla bulunmaktadır. Bu fayda ve zorluklar birçok farklı araştırmacı tarafından yapılan çalışmalarca tespit edilmiş ve yayınlanmıştır. Bunları derlemek için yapılan bu literatür çalışmasında toplam 74 adet kaynak (makale, kitap, bildiri, tez, internet sitesi) incelenmiş ve yapılan bu incelemede işletmelerin kafasında soru işareti yaratabilecek ve yol gösterebilecek konular ele alınmıştır. Çalışmanın ana katkısı literatür boşluğunun belirlenmesi ve gelecekte ISO belgesi almak isteyen firmalara yol göstererek, yapılacak araştırmalara zemin hazırlamaktır.

Anahtar Kelimeler: ISO, Kalite, TKY, Verimlilik

Bitcoin ve Gram Altın Fiyatları Arasındaki İlişki: 2014 – 2019 Dönemi İçin Nedensellik Testi

Ahmet Tuğberk Çitilci

Finansal piyasaların farklı disiplinler ile entegrasyonunda blockchain teknolojisinin parlayan yıldızı olarak adlandırılabilecek kripto paralar öne çıkarken, Merkez Bankaları'nın yarattığı para sistemine alternatif olmak için mücadele devam etmektedir. Kripto paraların amiral gemisi olan bitcoin çılgın fiyatlama davranışları ile finansal sistemin dikkatini çekerken, üzerine soru işaretlerini çekmektedir. Sisteme arkasında Merkez Bankalarının gücünün almadan çok kısa sürede popülaritesi artan bitcoin riskten kaçış algısı için farklı bir yatırım aracı olarak devreye girmektedir. Küresel finansal krizlere karşı eski dönemlerden beri enflasyon ve finansal krizlere karşı korunma aracı olan altın benzeri bir yaklaşımı güncel olarak bitcoin devam ettirmektedir. Küresel piyasalarda ortaya çıkan risk ve belirsizlikler eşiğinde 2017 yılında bitcoin fiyatı $1000 seviyelerinden $19500 seviyelerine ulaşarak fiyat balonu tartışmalarını alevlendirmiştir. Bu bağlamda bitcoin ve altın fiyatları arasında bir ilişkiden söz edilip edilemeyeceğine ilişkin literatürde farklı çalışmalar yer almaktadır. Literatür ağırlıklı olarak ons bazında $ altın fiyatı ile bitcoin arasındaki Johansen ve nedensellik testleri ile sınama gerçekleştirirken, Türk Lirası bazlı gram altın özelinde literatürün derinliği kaybolmaktadır. Çalışmanın ilk düşünce aşaması olarak risk ve belirsizlik faktörlerine karşı korunmak isteyen kurumsal ve bireysel yatırımcıların bitcoin ve altın taleplerini arttırma isteği referans olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmanın amacında bitcoin ve gram altın fiyatları arasındaki ilişkinin 2014 – 2019 dönemi için granger nedensellik testi ile sınanması yer almaktadır. Testlere gram altın faktörü eklenerek literatürün derinliğine katkı sağlamak öncelikli amaç arasında yer almaktadır. Çalışma planlamasında ilk aşama olarak veri setlerinin logaritmaları alınarak durağan olup olmadığı araştırılacaktır. İkinci aşamada gerekmesi durumunda koentegrasyon testleri sınaması ve akabinde granger nedensellik testi ile devam edilecektir. Granger nedensellik testinden elde edilecek ampirik bulgular tartışılacakken, gram altın bağlamında olası yeni çalışmalar için yol gösterici olmasını hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bitcoin, Gram Altın, Kripto Para, Granger Nedensellik, Koentegrasyon

Türkiye'de Uygulanan Yatırım Teşvik Politikalarının Bölgesel Ekonomik Büyümeye Etkisi: Düzey 3 Bölgeleri Bazında Ampirik Bir Analiz

Halit Yanıkkaya, Kübra Altay

Son yıllarda artış gösteren bölgesel gelişmişlik farklarının bir sonucu olarak, ekonomilerde bölgesel büyüme ve kalkınma politikalarına verilen önem giderek artmaktadır. Bu çerçevede, devletler tarafından yaygın şekilde kullanılan bir politika aracı olarak teşvikler, hem ulusal hem de uluslararası literatürde kendine oldukça önemli bir yer edinmiştir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de uygulanan yatırım teşvik politikalarının bölgesel ekonomik büyüme üzerindeki etkisini 81 il bazında inceleyerek bu konunun önemini vurgulamaktır. Literatürdeki bölgesel düzeyde büyüme etkisini inceleyen çalışmalar, genellikle istihdam ve sabit yatırımlar gibi makroekonomik değişkenler üzerinden ve Düzey-1 ile Düzey-2 bazında ele alınmıştır. Bu çalışmanın önemi ise, yatırım teşviklerini doğrudan büyüme oranları üzerinden ve 81 il düzeyinde (Düzey-3) yani daha kapsamlı bir biçimde analiz etmesidir. Türkiye'deki yatırım teşviklerinin bölgesel ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin genel ve sektörel açıdan ayrı ayrı analiz edildiği bu çalışmada, yıllık dönemler halinde belirlenen 2004-2017 yılları arasındaki 14 yıllık bir panel verisine OLS ve Sistem GMM Yöntemleri uygulanmıştır. Tüm veriler Düzey-3 Bölgesi bazında elde edilmiştir. Çalışmanın bağımlı değişkeni kişi başına düşen GSYİH büyüme oranı iken, bağımsız değişkenleri yatırım teşviklerinin göstergesi olarak teşvikli yatırım tutarı, düzenlenen teşvik belgesi adedi ve teşviklerin sağladığı istihdamdır. Kontrol değişkenleri ise kamu yatırımları, ticaret, nüfus, patent ve kredi miktarıdır. OLS analizi sonuçlarına göre; teşvikli yatırımların bölgesel kişi başına düşen GSYİH büyümesi üzerindeki etkisi olumlu ve istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur. Ayrıca hem belge adedi hem de teşvikli istihdam ile büyüme arasındaki ilişkinin olumlu ve istatistiki olarak çok yüksek düzeyde anlamlı olduğu görülmüştür. GMM analizi sonuçlarına göre de teşvikli yatırım miktarının ve düzenlenen teşvik belge adedinin, büyüme üzerindeki etkisi olumlu ve anlamlı bulunmuş, ancak teşvikli istihdamın büyüme üzerinde herhangi bir etkisi bulunamamıştır. Çalışmamızda bazı istatistiki sorunların üstesinden gelmesi bakımından GMM sonuçlarını, OLS sonuçlarından daha güvenilir bulmaktayız. Sektörel analizlerde ise, enerji ve imalat sektöründe verilen yatırım teşviklerinin büyüme üzerinde olumlu ve istatistiki bakımdan anlamlı bir etkisi olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yatırım Teşvikleri, Panel Veri Analizi, GMM

A Research On The Effect Of Work-Famıly And Famıly- Woek Conflıct In Publıc Instıtutıons

S. Ece Yılmaz

In today's globalizing world, the working population is getting increasing. The development efforts of the countries, the increase in the level of education and the desire of the households to increase the welfare of the households increase the employment. Demographic characteristics of employment are changing with technological developments and increasing competition. As a result of this, it is seen that female employees have more involved in business life than before. However, although the increase in employment is seen as a positive result, the active role of both men and women in the business life causes families to have conflicts from work to family and family to work. These conflicts in the field of work and family may have unintended consequences for individuals and organizations. Individuals experiencing conflict between work and family may have the intention of turnover in order to eliminate this negativity. Intention to turnover is seen as the most important factor in the individual's actual turnover. The individual who thinks that he cannot continue with the conflicts in the fields of work and family may quit his job. The aim of this study is to reveal the effect of work-family and family-work conflicts on the intention to turnover. For this purpose, a survey was conducted with 124 employees in the public sector in Niğde. IBM SPSS Statistics 24 program was used for the analysis of the obtained data. Correlation and regression analyzes were performed in order to reveal the relationships and effects between variables. The results of the study show that work-family and family-work conflict increase individuals' intention to quit. Development and changes in work conditions may have an impact on this outcome. This situation shows that employees should be prevented from work-family and family-work conflicts. Otherwise, it may result in the dismissal of employees that may adversely affect the performance and financial standing of the organization. The study may contribute to the organizational behavior literature with its findings.

Key Words: Work-Family Conflict, Family-Work Conflict, Turnover Intention

Halka Açık Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Mali Hakları

Nihan Değirmencioğlu Aydın

Son yıllarda özellikle halka açık şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin mali hakları kurumsal yönetimin en tartışılan konularından biri haline gelmiştir. Herhangi bir performans kriterini yerine getirme şartına bağlı olmaksızın yöneticilere tanınan yüksek miktarda mali haklar tartışması Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) yaşanan Enron skandalı ile önemini arttırmıştır. ABD'de Enron, Avusturalya'da One. Tel, Avrupa'da Parlamat ve Vivendi skandallarının altında yöneticilerin mali hakları olduğu ifade edilmiş ve skandallara karşı kanunlarda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Türkiye'de halka açık şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin mali haklarını genel olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 394'te, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (SerPK) ve ikincil mevzuatta düzenlenmiştir. Türk Ticaret Kanunu m. 394'e göre yönetim kurulu üyelerine tutarı esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve yıllık kârdan pay ödenebilir. Türk Ticaret Kanunu m. 394 hükmünün lafzından yönetim kurulu üyelerine tanınacak hakların sınırlı sayıda olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşılık Türk Ticaret Kanunu m. 408/2-b ile 516/2-c'de yer alan "gibi" ifadesinden yönetim kurulu üyelerine tanınabilecek mali hakların Türk Ticaret Kanunu m. 394 hükmünde sayılanlarla sınırlı olmadığı anlamı çıkmaktadır. İşte bu çerçevede çalışmanın konusunu halka açık şirketlerde yönetim kurulu üyelerine kanunda sayılanlar dışında hangi mali hakların sağlanabileceği oluşturmaktadır. Bu kapsamda çalışmamızda ilk olarak yönetim kurulu üyelerine kanunda sayılanlar dışında hangi mali hakların sağlanabileceği, bunların tutarının belirlenmesindeki ölçütler incelenmiştir. Yönetim kurulu üyeleri icracı yönetim kurulu üyesi, icracı olmayan yönetim kurulu üyesi ve bağımsız yönetim kurulu üyesi gibi farklı sıfatlara sahip olabilirler. Çalışmamızda ikinci olarak taşıdıkları sıfatlara göre yönetim kurulu üyelerinin sahip oldukları mali haklara değinilmiştir. Son olarak yönetim kurulu üyelerine tanınan mali haklarla ilgili alınan kararlara karşı başvurulabilecek hukuki yollar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anonim şirket, yönetim kurulu, hisse alım opsiyonu, görevden ayrılma tazminatı

Ahmet Tabakoğlu'nda Ahîlik Kurumu ve Ahî Zihniyeti

Mehmet Dinçaslan

Ahîlik, köken itibariyle fütüvvet teşkilatıyla yakın bağı bulunan ve 13. yüzyıl başlarında Anadolu coğrafyasında yeşeren bir kurumdur. Kendine özgü kuralları, çalışma usulleri ve zihniyet yapısı ile gerek Anadolu Selçuklu Devleti'nin gerekse de Osmanlı Devleti'nin yükselişinde payı bulunan Ahîlik, bu haliyle iktisâdî ve içtimâî yapının belkemiğini oluşturmuştur. Öte yandan Sanayi Devrimi sonrasındaki zihniyet farklılaşmasına işaret etmek için ahî zihniyeti ve burjuva zihniyeti biçiminde ikili bir ayrım üzerinde durulmuştur. Bu noktada Türkiye'de gerek ahîliğe kurumsal ve târihî düzlemde gerekse de söz konusu ayrımı merkeze alarak yaklaşan iktisatçıların başında ise "Ahmet Tabakoğlu" (1952-…) gelmektedir. Tabakoğlu ilmî mecrasını Türk İktisat Tarihi ve İslâm İktisadı ile ilgili muhtelif konularda kaleme aldığı eserlerle sürdürmüş ve hâlihâzırda sürdürmektedir. Ahîlik teşkilatı da üzerine eğildiği başlıca konulardan olmuştur. Tabakoğlu, Ahîliği fütüvvet teşkilatının bir devamı olarak ele almış ve özellikle iktisat politikasının ana hedeflerinden olan fiyat istikrarının sağlanması hususunda oynadığı role dikkat çekmiştir. Esasında Tabakoğlu'nu ahîlik konusunda farklı kılan nokta, konuya salt iktisâdî düzlemde yaklaşmaması, belki de daha önemlisi, ahîliği zihniyet cihetiyle kuşatmaya çalışmasıdır. Bu doğrultuda Osmanlı-Türk toplumunun kapitalistleş(e)memesinde ahî zihniyetinin tesirine vurgu yapmıştır. Bunun yanında ahîliği ve ahî zihniyetini tarihsel süreçte tasfiye olan bir kurum ve zihniyet olarak görmemiş, buna karşın "kadîm" düşüncesine atıfta bulunarak istifâde edilmesi gereken bir gelenek-tecrübe birikimi olarak mütâlâa etmiştir. Tarihsel ve düşünsel arkaplanı bu şekilde kurgulanan çalışmanın konusu Tabakoğlu'nun ahîlik anlayışı üzerinedir. Çalışmanın amacı, ahîlik teşkilatının tarihsel dönüşümü ışığında ve ahî zihniyeti – burjuva zihniyeti ayrımı temelinde Tabakoğlu'nun yaklaşım tarzını analiz etmektir. Bu bildiride, Tabakoğlu'nun ahîlikle ve bununla doğrudan alâkalı olan eserleri tetkik edilmiş, diğer eserleri (bilhassa İslâm iktisadı ile ilgili olanlar) tahlil dışında tutulmuştur. Tabakoğlu'nun hem Türk İktisat düşüncesi içerisindeki konumunu hem de ahîlikle ilgili yaklaşımını bîhakkın anlayabilmek için, hiç şüphesiz, eserlerinin bütüncül bir şekilde tahlil edilmesi elzemdir. Fakat bir bildiri kapsamını aşma endişesi bu çalışmayı kayıtlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Tabakoğlu, Türk İktisat Düşüncesi, Ahilik, Ahi Zihniyeti, Burjuva Zihniyeti

Doğalcı Bilinç Yaklaşımlarına Karşı Nagel'ın Argümanına Searle'ün Cevabı

S. Atakan Altınörs

Mevcut tebliğimiz, doğalcı bilinç yaklaşımına karşı Nagel'ın argümanına Searle'ün cevabını konu almaktadır. Nagel doğa bilimlerinin yöntemleriyle bilinç probleminin bir çözümünün ortayakonmasının önünde büyük bir engel bulunduğu kanısındadır. Nagel'ın doğa bilimlerince anlaşılamadığını vurguladığı şey, bilinçli zihin fenomeninin en önemli ve karakteristik özelliği olan deneyimin öznel niteliğidir. Bu nitelik Nagel'a göre yakın geçmişte yapılmış indirgemeci zihin analizlerinin hiçbiri tarafından net bir şekilde ortaya konmamıştır ve işlevsel durumları açıklayan sistemlerden herhangi birine dayanarak da analiz edilemez. Çünkü bu durumlar, hiçbir deneyim yaşamamasına rağmen insan gibi davranan robotlarda veya otomatlarda da söz konusudur. Nagel'agöre indirgemeciliğin yaygın bir türü olan fizikalizmin savunulabilmesi için, olgusal özelliklere fiziksel bir açıklama getirilmesi gerekir, ama öznel nitelikler bakımından bunu sağlamak mümkün görünmemektedir. Zira her öznel olgu tek bir bakış açısıyla ilişkilidir ve nesnel, fiziksel bir teorinin bubakış açısını dışarda bırakması kaçınılmazdır. Nagel bilinç probleminin ciddiye alınması ve olası sonuçlarının değerlendirilmesinin, bütünüyle natüralist bir dünya resminin ortaya konması karşısında bir tehdit oluşturduğunu düşünür. Nagel bilincin indirgenemezliğine dair argümanını, "yarasa olmak nasıl bir şeydir?" sorusu etrafında geliştirmiştir. Neticede, bu soruya, yarasa anatomisi, fizyolojisi,etholojisi, nörobiyolojisi, vb. bilim dallarının perspektifinden sunulacak cevapların hiçbiri, yarasa olma öznel deneyiminin upuygun bir tasviri olmayacaktır. Tebliğimizin işerleyen kısmında, Nagel'ın argümanına Searle tarafından yöneltilen eleştiriyi gözden geçirdik. Searle, Nagel'ın beyin süreçlerinin bilince hangi surette neden olduğuna dair bilimsel bir açıklamayı imkân dâhilinde görmemesine kesinbir dille itiraz etmekle birlikte, onun kararlı bir şekilde bilincin fiziksel olana indirgenemezliğini savunmasını takdirle karşılar, ama bir düzetme yapmak gerektiğini de ekler: Bu savunmanın, ontolojikdeğil sadece epistemolojik bir kanıt olarak yorumlanması Searle'e göre yanıltıcıdır.

Anahtar Kelimeler: Zihin felsefesi, bilinç problemi, Nagel, Searle.

20. Yüzyıl Felsefesinde Özgür İradenin Varlığı Problemi

Pelin Yeltekin, Ali Çaksu

Felsefe tarihi boyunca irade kavramı ilk çağlardan günümüze değin temel problemler arasında yer almıştır. İradenin tartışma konusu olması, genellikle onun var olup olmadığı sorunu üzerinden ortaya çıkmaktadır. İrade problemi hakkındaki tartışmalar gayet önemlidir, zira bunların ahlak ve siyaset teori ve pratiği üzerinde önemli etki ve sonuçları bulunmaktadır. Bazı bilim insanları ve düşünürlerin yaptığı gibi insanda özgür iradenin varlığını reddedersek, o zaman insan özgür değildir dememiz gerekir, ki bu durumda insan ahlakından bahsetmek mümkün olmayacaktır. Eğer ahlak mümkün değilse, o zaman hukuk ve siyasi düzen de pek mümkün olmayacaktır. Makalemizde hem felsefeciler açısından hem diğer bilişsel alanlarda çalışmalar yapan düşünürler açısından özellikle 20. yüzyıl içerisinde özgür iradenin ele alınış biçimi ve de ilgili deneyler ve fikirler incelenecektir. Dönemi 20. yüzyılla sınırlandırmamızın sebebi bu yüzyılda özgür iradenin reddi sonucuna varılmış birden fazla deneyin yapılmış olmasıdır. Bu bağlamda Benjamin Libet, Michael Gazzaniga, Jose Manuel Delgado gibi sinirbilimcilerin deneyleri ele alınacaktır. Bunlara karşılık ise John Searle, Peter Inwagen, Daniel Dennett gibi felsefecilerin özgür irade savunmaları tartışılacaktır. alışmamızda vardığımız bulgu ve sonuçlara göre, iradenin varlığını reddedenlere nispetle, iradenin varlığını kabul edenler daha makul ve mantıklı gerekçelere sahiptir. Bize sunulan seçenekler arasında hangisini seçmek istediğimiz ve buna bağlı olarak eylemde bulunduğumuz konusu özgür iradenin var olduğuna bizi yöneltir. Hiçbir illüzyon olmaksızın, kendi istek ve arzularımız doğrultusunda gerek iyi, gerekse kötü seçimde bulunmamız iradenin göstergesidir. Bu sebeple seçimlerimizin beynin fonksiyonel hareketlenmeleri sonucu oluştuğunu ve insanda herhangi bir irade göstergesi olmadığını savunan bazı 20. yüzyıl sinirbilimcileri ve yaptıkları deneyler kendi içerlerinde önemli problemler barındırmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Özgür irade, seçme, bilinç, sinirbilim, deney.

İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Oyun Tercihlerinin Belirlenmesi

Zehra Kaplan, Mustafa Yeşilyurt

Oyun, dünyaya geldiğimiz andan itibaren, yaşamın her döneminde amacı ve kazanımları farklılık gösteren, bireyin kendini tanımasını sağlayan, duygu, düşünce ve hareketlerin sonucu ortaya çıkan bir üründür. Çocuklar oyun yolu ile dünyayı keşfeder, yeni kavramlar öğrenir ve yaşama adapte olurlar. Çocuklar, oyun aracılığı ile sosyalleşir ve bulunduğu topluma uyum sağlarlar. Oyun, çocuk için ciddi bir iştir. Vygotsky'e göre oyun, kültürün bir parçasıdır. Toplumların sanayileşmesi, kültür üzerinde annelerin iş hayatına katılması ve ebeveynlerin iş saatlerinin arttırılması gibi birtakım etkiler oluşturmuştur. Bunun sonucunda, çocukların zamanları kurumsallaşmıştır. Çocukların okulda, okul dışı etkinliklerde geçirdikleri zaman artmıştır. Ayrıca, binalaşma nedeni ile dış mekanlarda oyun alanlarının yetersizliği, trafik vb. sebeplerden kaynaklanan güvenlik problemleri nedeni ile çocukların açık havada oynama olanakları azalmıştır. Bu etkenler ve gelişen teknoloji ile başka oyun alternatiflerin ortaya çıkması, çocukların oyuna bakış açılarını, oyun ve oyuncak tercihlerini etkilemiştir. Eskiden zamanının çoğunu sokakta oyun oynayarak geçiren çocuklar yerini küçük yaşlardan itibaren tablet ve bilgisayar gibi teknolojik araçlar ile zaman harcayan çocuklara dönüşmüştür. Yurt dışında yapılan bir çalışmada, çocukların haftada 40 saat televizyon, internet ve video oyunları gibi medya araçlarıyla meşgul olduklarını göstermektedir ve bu süre, bir yetişkinin haftalık işte geçirdiği süre kadardır. Oyunların yerini dijital oyunlara bırakması birtakım kaygılar ortaya çıkarmıştır. Eğitimciler, çocukların dijital oyunlar ile kazandıkları ve kaybettiklerinin gelişimsel açıdan incelenmesi gerektiğini düşünmektedir. Oyunun giderek şekil değiştirmesi ve gelişimsel açıdan incelenmesi ihtiyacı araştırmanın konusunu oluşturmuştur. Bu araştırmanın amacı, günümüz çocuklarının oyun tercihlerini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini, ilkokul 4. sınıfa giden 40 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada temel veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Veriler SPSS programına işlenerek betimsel istatistik teknikleri uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda, ilkokul çocuklarının büyük bir çoğunluğunun dijital oyunlar ile oynamayı tercih ettikleri, günlük ortalama oyun için 1.5 saat ayırabildikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, oyun tercihi, dijital oyunlar, sokak oyunları

Çocukların Kelime Hazinelerinin Çeşitli Faktörler Açısından İncelenmesi

Yasin Özcan, Mustafa Başaran

Bu çalışma 1. Sınıf öğrencilerinin okuma yazma öğrenmeden önceki kelime hazinelerine; cinsiyet, anne ve babanın hikaye okuma ve anlatma sıklığı, anne ve babanın eğitim durumu değişkenlerinin etkisini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Kelime bilgisi, gündelik yaşantımızı, çevre ile olan iletişimimizi ve düşünme becerilerimizi doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle kelime hazinesi ve kelime hazinesine etki eden faktörlerin tespit edilmesine yönelik araştırmalar, dil eğitiminin planlamasının yapılmasında, velilerin ve öğretmenlerin bilinçlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği, nicel araştırma yönteminden anket tekniği kullanılarak karma yöntem kullanılmıştır. Görüşme tekniği kullanılarak öğrenciler belirlenen konular hakkında konuşturulmuş öğrencilerin aktif kelime hazinesi tespit edilmiştir. Görüşme ve anket yoluyla öğrenci ve anne babalardan elde edilen veriler SPSS 25 paket programına girilmiştir. Çalışma 62 öğrencinin katılımı ile gerçekleşmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerden 33 tanesi (%53,2) erkek, 29 tanesi (%46,8) kız öğrenciden oluşmaktadır. Bu çalışmada erkek öğrenciler ortalama 54.90 tane kız öğrenciler ise 50.55 tane kelimeyi doğru anlamda kullanmıştır. Anne ve babası tarafından kendisine her zaman hikaye okunan 22 öğrenci (%35.5) ortalama 69.13 tane kelime kullanırken hiçbir zaman hikaye okumazlar cevabını veren 15 öğrenci (%24.2) ortalama 25.58 tane kelime kullanmıştır. Anne ve babası tarafından kendisine her zaman hikaye anlatılan 22 öğrenci (%35.5) ortalama 69.13 tane kelime kullanırken hiçbir zaman hikaye anlatılmayan 13 öğrenci (%21.0) ortalama 35.15 tane kelime kullanıştır. Bu çalışmada baba eğitim durumu "ilkokul mezunu" olan 7 öğrenci (%11.3) ortalama 37.57 kelime kullanırken baba eğitim durumu " üniversite mezunu" olan 36 öğrenci (%58.0) ortalama 58.41 tane kelime kullanmıştır. Anne eğitim durumu "ilkokul mezunu" olan 12 öğrenci (%19.4) ortalama 34.25 tane kelime kullanırken baba eğitim durumu "üniversite mezunu" olan 30 öğrenci (%48.4) ortalama 59.00 tane kelime kullanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kelime,Aktif Kelime Hazinesi,Söz Varlığı

Yabancı Uyruklu Ebeveynler ile Türk Ebeveynlerin Erken Çocukluk Eğitiminden Beklentilerinin İncelenmesi

Zehra Güneysu, Özkan Sapsağlam

Erken çocukluk eğitimi, bireyin doğumundan 8 yaşında kadar olan dönemi kapsar ve bu dönemde alınan eğitim yalnızca bireyin değil, üyesi olduğu toplumun da gelişmesinde kritik bir öneme sahiptir. Toplumların gelişen dünyaya ayak uydurabilmeleri için eğitim uygulamalarını sosyal yapıdaki değişimlere göre güncelleyebilmeleri gerekmektedir. Ülkemizde de sosyo-kültürel yapı hızla değişmekte; demokratik kaygılar, daha iyi bir gelecek arayışı, aile birleşimi gibi nedenlerle ülkemize gelen yabancı uyruklu aileler bu yapıya dahil olmaktadır. Bu ailelerde yetişen çocuklarının bundan 10-15 yıl sonrasında ülkemizin gelecek profilinin bir parçası olduğu düşünüldüğünde aldıkları eğitim ayrı bir önem arz etmektedir.

Bu çalışma ile yabancı ebeveynler ile Türk ebeveynlerin erken çocukluk eğitimine bakış açılarının ve bu eğitimden beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi ve fenemonoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinde çocukları bir okul öncesi eğitim kurumuna devam eden Türk ve yabancı uyruklu ebeveynler oluşturmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunda 15 Türk kökenli ve 15 yabancı uyruklu ebeveyn yer almaktadır. Araştırmada ebeveynlerin fikirlerinin alınması amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken konu ile ilgili literatür taraması yapılmış, alan uzmanları görüşme sorularını amacına uygunluk açısından incelemiştir. Türkçe ve İngilizce bilen anne babalara yüz yüze görüşme tekniği uygulanarak, dil engelinden dolayı yüz yüze görüşme yapmak imkanı olmayan anne babalar için ise hazırlanan form tercüman aracılığı ile konuştukları dile çevrilerek yazılı olarak görüşme formunu cevaplamaları istenmiştir. Verilen cevaplar yine tercüman aracılığı ile Türkçe' ye çevrilecektir. Araştırma verileri, içerik analizi yöntemiyle analiz edilecektir. Araştırmanın veri analiz süreci devam ettiğinden sonuçlara ilişkin bulgu ve yorumlara tam metinde yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: erken çocukluk eğitimi, ebeveyn beklentileri, Türk ebeveynler, yabancı uyruklu ebeveynler

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğuna Karşı Yaklaşımları

Kerime Meral,. Özkan Sapsağlam

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) dikkatsizlik, odaklanma zorluğu, aşırı hareketlilik, dürtüsellik ile karakterize edilen; kişinin sosyal ilişkileri, okul yaşantısı gibi birçok alanda olumsuz etkiye sahip psikiyatrik bir bozukluktur. DEHB belirtilerinin erken dönemde doğru şekilde saptanması, DEHB'nin yol açtığı sorunların önlenmesinde ve tedavisinde son derece önemlidir. DEHB belirtileri olan çocukların Ebeveynleri tarafından gözlemlenmesi, gözlerinin çocuk psikiyatrisi ile paylaşması önem arz etmektedir fakat ebeveynlerin kendi çocuklarının birçok davranış bozukluğuna aşina olmaları ebeveynlerin çocuklarını tarafsız değerlendirmelerini olumsuz yönde etkileyebilir, bu durum DEHB tanısı konulmasında öğretmen görüşlerinin önemini ve değerini ortaya koymaktadır. Okul öncesi öğretmenleri, DEHB'li olan çocukların saptanmasında önemli verilere kaynaklık edebileceğinden okul öncesi öğretmenlerinin DEHB konusunda temel bilgilere sahip olması gerekir. Öğretmenlerin DEHB konusundaki rolü, tanının konulmasında ve tedavi sürecinde gözlemlerini paylaşarak DEHB tanısının kesinleşebilmesine destek olmaktır. DEHB'nin tanılanmasında; öğretmenler çocuklara yönelik gözlemlerini değerlendirerek, ebeveynleri ilgili sağlık kurumlarına yönlendirmede öncülük etmektedirler. Bütün bu nedenlerden dolayı okul öncesi öğretmenlerinin DEHB'li çocuklara yaklaşımı bu süreci oldukça etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı okul öncesi öğretmenlerin dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB) tanısı olan ve olmayan çocuklara karşı yaklaşımlarını incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinde biri özel biri resmi olmak üzere iki anaokulunda çalışmakta olan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması deseni üzerine kurgulanan çalışmada, Okul öncesi öğretmenlerinin DEHB tanısı olan ve olmayan çocuklara ilişkin yaklaşımlarının belirlenmesi amacıyla Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bu görüşme formu; okul öncesi öğretmenlerinin çocuklarda dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğunu tanıma yeterlilikleri, öğretmenlerin tanısı olan ve olmayan çocuklarla nasıl bir yol izledikleri ve izledikleri yolun çocukların üzerindeki etkilerini değerlendirmelerini içeren sorulardan oluşmaktadır. Bu formunun hazırlanmasında öncelikle araştırmanın amacı göz önünde bulundurulmuş ve konu hakkında literatür taraması yapılmıştır. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu araştırmanın amacı ve nitel çalışmaya uygunluğu açısından değerlendirilmek üzere uzman görüşüne sunulmuştur. Uygulama öncesinde katılımcılara, çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi yöntemi benimsenmiştir. Araştırmanın veri analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Öğretmeni, DEHB, Yaklaşımlar, Dikkat Eksikliği, Hiperaktivite

İlkokul Öğrencilerinin Okula Uyum Sürecinde Akranları ile Yaşadıkları Problemler

Şeyda Kılıç,. Mehmet Faik Yılmaz

Bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin okula uyum sürecinde akranları ile yaşadıkları problemlerin neler olduğu incelenmiştir. Okula uyum sürecini etkileyen faktörler ilkokul öğrencilerinin akranları ile ilişkisini etkilemektedir. Bu bağlamda çalışmada çocukların gelişimsel özellikleri, okul ortamları detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Akran ilişkisi ile ortaya çıkan istenmeyen davranışlar sözel, fiziksel ve ilişkisel davranışlar şeklinde belirtilmiştir. Araştırmacı tarafından ilkokul öğrencilerinin okula uyum sürecini, akranları ile ilişkisini ve bunun sonucunda ortaya çıkan istenmeyen davranışların neler olduğunu ortaya çıkaran yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular araştırmacı tarafından önceden hazırlanarak katılımcı öğretmenlere sunulmuştur. Konu ile ilgili İstanbul'da görev yapan 20 sınıf öğretmeninin görüşlerine başvurulmuştur. Bu görüşmelerde sınıf öğretmenlerine kısmi esneklik gösterilerek elde edilen veriler görüşme formuna verilen cevaplarla toplanmıştır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada içerik analizi yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde kullanılan betimsel analiz ile araştırmaya katılan öğretmenler, okula uyum sürecinde akran ilişkisinde en çok ortaya çıkan istenmeyen davranışın fiziksel davranışlar olduğunu belirtmiştir. Ardından akranlar arasında gerçekleşen argo kelimelerin kullanılmasıyla istenmeyen sözel davranışların, en az ise istenmeyen ilişkisel davranışların meydana geldiğini açıklamıştır. İlkokul dönemine geçiş süreci her çocuğu kapsamlı bir şekilde etkilemektedir. Çocuk bu süre zarfında kendini güvende hissettiği aile ortamından farklı bir ortama giriş yapmaktadır (Erkan, 2011). Okula uyum ve akran ilişkileri aralarında neden sonuç ilişkisi barınmaktadır. Bu nedenle akran ilişkilerinde yer alan olumlu-olumsuz davranışlar, tutumlar okula uyum sürecini önemli ölçüde etkilemektedir. Kaygılı çocukların sosyal çevreden ve durumdan uzak tutulmaları, süreç içerisinde odaklanmalarını, motivasyonlarını da olumsuz yönde etkileyerek azaltacaktır. Bu durum öğrencilerin eğitim ortamlarına, yapılan etkinliklere katılmama ile neticelenecektir (Ladd & Burgess, 2001; Rubin & Burgess, 2001). Araştırmadan elde edilen verilerden ilkokul öğrencilerinin okula uyum sürecinde akran ilişkilerinde meydana gelen problemleri azaltmak ve en aza indirmek için öğretmenler arasındaki iş birliği arttırılarak, örnek uygulamalar ile çözümleme yaptırılacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okula Uyum, Akran İlişkisi, İstenmeyen Davranış

Çocukların Bilgisayar Oyun Bağımlılığı ve Mutluluk Düzeyinin İncelenmesi

Esin Sezgin, Ceyhan Turhan, Fidan Çokvar

Bilgisayar ve internet pek çok alanda yaşamı kolaylaştırırken, oyun ve eğlence aracı olarak da giderek yaygınlaşan bir ilgi alanı haline gelmiştir. Her geçen gün bir adım daha ileriye giden teknolojik gelişmeler, şehirleşme ve oyun alanlarının yetersizliği gibi nedenlerle geleneksel oyun etkinliklerinin yerini dijital oyunlar almıştır. Hemen her yaşta kullanıcısı olan bu oyunlara her yaştan çocuk yoğun ilgi göstermekte ve bilgisayarla oyun oynayarak geçirdikleri süre giderek artmaktadır. Bilgisayar oyun bağımlılığı, bireyin kendini kontrol edememesi sonucunda sosyal ve duygusal sorunlara neden olmaktadır. Bu sorunlardan biri mutluluğun veya yaşam doyumunun azalmasıdır. Çocuklarda okul başarısının düşmesi, arkadaş ilişkilerinin zayıflaması, yalnızlık, depresyon, madde bağımlılığı, gibi birçok durumla ilişkilendirilebilmektedir. Özellikle sevgi, değer verme, açık iletişim, duygusal yakınlık, karşılıklı güvenin olması, çocuğun desteklenmesi, çocukların mutlu bireyler olmalarını sağlayacağı ve bilgisayara olan bağımlılıklarını azaltacağı düşünülmektedir. Yapılan alan yazın incelemesinde, bilgisayar bağımlılığı ile ilgili pek çok araştırma bulunmasına rağmen mutluluk ile olan ilişkisine yönelik çalışmalara rastlanmamıştır. Bu çalışma ile çocukların mutluluk ve bilgisayar bağımlılık düzeylerinin ilişkisi incelenmesi amaçlanmıştır. 2017 TÜİK verilerine göre; İstanbul Avrupa yakasında etnik grupların, ekonomik durum farklılıklarının en çok görüldüğü ve nüfus yoğunluğunun fazla olduğu Esenyurt, Bağcılar, Zeytinburnu ve Avcılar ilçelerinde bulunan MEB'e bağlı okullara devam eden çocuklara ölçeklerin uygulanması için gerekli izinler alınmış ve etik kurul onayı alınmıştır. Örneklem büyüklüğünü saptamak için; MEB'in hazırlamış olduğu İstanbul ili istatistik verileri elde edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda "Rsosoft Sample Size Calculator" programı kullanılmış ve %95 güven düzeyinde örneklem sayısı belirlenmiştir. Buna göre belirlenen ilçelerden resmi okullara devam eden 383 ilkokul öğrencisi araştırma kapsamına alınması planlanmış ancak 135 öğrenciye ulaşılmıştır. Örneklem grubuna 'İlkokul çocukları için bilgisayar oyun bağımlılığı" ölçeği " " Okul çocuklarında mutluluk" ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 16 paket programı ile değerlendirilecektir. Ölçek puanlarının karşılaştırmasında normallik testi sonucu elde edilen veriler doğrultusunda ölçek karşılaştırmaları yapılacak ve sonuçlar literatür ile ilişkilendirilerek sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Oyun Bağımlılığı, Mutluluk, Bilgisayar

Origami ve Matematik Öğretimi

Elif Bahadır

Geleneksel kâğıt katlama sanatı olan origaminin günümüzde matematik, mühendislik ve astronomide ilginç uygulamaları yapılmaktadır. Kâğıt katlayarak ortaya çıkan şekillerin matematiksel kuralları ve hangi şekillerin katlanarak elde edilmesinin mümkün olduğu, matematik eğitiminde kullanılmaktadır. Origami matematik öğrenme ve eğitiminde alan-hacim arasındaki ilişkilerin kurulması, kenar uzunluklarının ve oluşan alanların hesaplanması, geometrik şekillerin cebirsel olarak ifade edilmesi ile geometri ile cebir arasında ilişkinin kurulmasında özellikle yarar sağlamaktadır. Bu araştırma TÜBİTAK 4004 Doğa eğitimi ve Bilim okulları projesi kapsamında desteklenen "Yaşamdaki Matematiğin Farkındayım" başlıklı proje kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırma ortaokul 7. Sınıfı bitirmiş ve 8. Sınıfa başlayacak olan 25 öğrenci ile yaz döneminde yürütülmüştür. Araştırmada origamide önemli bir figür olan turna kuşunun yapımı esnasında düzgün geometrik şekillerin oluşturulduğu sırada neden düzgün çokgen ve kağıt şeritle düzgün beşgen yapımı esnasında neden düzgün beşgen soruları yöneltilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevapların matematiksel düşünce açısından içerik analizi yapılmıştır. Araştırma yöntemi durum değerlendirmesine bağlı içerik analizi olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin açıklamalarında kullandıkları matematiksel kavramlar ve sıklıkları listelenmiş, en çok ve en az kullanılanlar kadar her bireyin farklılıkları da gösterilmiştir. Öğrencilerin geometrik kavramları, gösterim çeşitliliğini, şekil ile etkileşimi matematiksel düşünce açısından nasıl kullandıkları incelenmiştir. Çalışmada kullanılan origami etkinliği ile ortaokul matematik kazanımlarından olan, düzlemsel şekillerin karşılaştırılarak eş olup olmadıklarının belirlenmesi ve bir şekle eş şekiller oluşturulması, yansımada şekil ile görüntüsü üzerinde birbirine karşılık gelen noktaların simetri doğrusuna olan uzaklıklarının eşit ve şekil ile görüntüsünün eş olduğunun fark edilmesi, eşlik ve benzerliği ilişkilendirip kenar ve açı özelliklerini belirlemesi kazanımlarının edinimine yardımcı olmaktadır. Matematik ve geometri konularının origami etkinlikleri ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin psikomotor ve ilişkilendirme becerilerinin gelişimine katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel düşünce, Origami ile matematik öğretimi, Dönüşüm geometrisi

Türk ve İsveçli Annelerin Çocukları İçin Kullandıkları Mutluluk Artırıcı Stratejilerinin Karşılaştırılması

Kübra Baltacı,. Özkan Sapsağlam

Erken çocukluk dönemi olarak adlandırılan 0-6 yaş dönemi insan hayatının en önemli ve en kritik dönemidir. Bu bakımdan çocuğun doğumundan itibaren başlayan bu dönemde çocuğun yetkin bir birey olabilmesi için ailenin etkisi hayati bir önem taşımaktadır. Çocuk ilk eğitimini ailede alır ve anne-babalar çocukların ilk eğitimcileridirler. Sosyalleşme sürecinin en fazla olduğu ve kişilik gelişiminin temellerinin atıldığı erken çocukluk döneminde anne ve babalar tarafından uygulanan ebeveyn tutumları önemli rol oynamaktadır. Literatür incelendiğinde Türk ve İsveçli annelerin çocukları için uyguladığı mutluluk artırıcı stratejiler üzerine bir çalışmanın daha önce yapılmadığı ve iki kültür arasındaki farklılıkları inceleyen çalışmaların az olduğu görülmektedir. Bu çalışmada da Türk ve İsveçli annelerin çocuklarına karşı kullandıkları mutluluk stratejileri üzerine bir karşılaştırma yapılmaktadır. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden nedensel-karşılaştırma yöntemi ile yapılmış olup Türk ve İsveç kültürüne bağlı olarak anne tutumlarının farklılık gösterip göstermediği araştırılmaktadır. Araştırma, 1-5 yaş arası erken çocukluk dönemi çocuğu olan Türk ve İsveçli anneleri kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemini 1-5 yaş arası çocuğu olan 100 Türk ve 100 İsveçli anne oluşturmaktadır. Çalışma İsveç'in Sundsvall şehrinde bulunan İsveçli ve gönüllü 100 anne ile Türkiye'de ise Türk ve gönüllü 100 anne ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında "Development of Subjective Well-Being Increasing Strategies Scale for Children (1-5 Ages)" adlı ölçek kullanılmıştır. Ölçek, önce İngilizce'ye, ardından anneler için İsveççe'ye çevrilmiştir. Ölçek, İsveççe'ye çevrildikten sonra 3 uzman görüşü alınarak ölçeğin yapı geçerliliği test edilmiş, ardından İsveç'te yaşayan ve çalışma grubunda yer alan annelere uygulanmıştır. Yine aynı ölçeğin Türkçe versiyonu İstanbul ilindeki çeşitli anaokullarında çocukları eğitim gören annelere uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde nicel veri analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın veri analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: erken çocukluk, aile, ebeveyn tutumları, kültür, iyi oluş hali.

Teknoloji Çağı Karakteri Olarak Youtuberların Çocukların Günlük Yaşamındaki Etkilerinin İncelenmesi: Ebeveyn Görüşleri

Semanur Sancılı,. Özkan Sapsağlam

Sosyal öğrenme yaklaşımlarına göre insanlar her gün birbirlerini gözlemleyerek, dolaylı yoldan bir öğrenme gerçekleştirirler. Bandura'ya göre kasıtsız öğrenme fırsatları doğrudan veya istenmeden bireyin çevresindeki modellerden öğrenmesi yoluyla meydana gelmektedir. Model ile gözlemleyenin karakter benzerlikleri veya özellikleri davranışın taklit edilmesi oranını artırmaktadır. Bireyler, özellikle çocuklar kendi yaşlarına yakın, kendi cinsiyetinden ve yüksek statülü modelleri seçmektedir. Özellikle çocukların ebeveynlerinin ya da yakın çevrelerindeki arkadaş, akran, öğretmenleri gibi bireylerin davranışlarını gözlemleyerek sıklıkla içselleştirdikleri bilinmektedir. Bunun dışında çocuklar maruz kaldıkları ölçüde kitle iletişim araçlarının sembolik çevresindeki kapsamlı modellerden aldıkları mesajlarla da insan değerlerini, düşünme tarzlarını, davranış biçimlerini olumlu veya olumsuz yönde geliştirmektedir. Günümüz çocuklarının internete özellikle son on yılda sosyal medya araçlarına erişimlerinin kolay olduğu bilinen bir gerçektir. Bu sosyal medya araçlarından Youtube'un bugün iki yüz milyon aktif kullanıcısı bulunmaktadır. Kullanıcıların bir kısmı kendisine ait bir kanalı olan, bu kanala düzenli videolar yükleyen ve belirli bir takipçi sayısına sahip Youtuberlar; bir kısmı ise bu video içeriklerini takip eden ve kendisiyle özdeşlik kuran takipçilerdir. Bu araştırma okul öncesi dönem çocuklarının Youtube videolarına yönelik tercihleri, Youtuberların çocukların günlük yaşamlarını beslenme alışkanlıkları, kullandıkları dil, tüketim tarzları açısından nasıl etkilediğini ve bu konuda ebeveyn tutumlarını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemine uygun olarak durum çalışması deseninde gerçekleştirilecektir. Araştırma kapsamında 3-6 yaş arasında çocuğu olan 20 ebeveynle görüşmeler gerçekleştirilecektir. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanacaktır. Araştırma kapsamında elde edilecek veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilecektir. Veri analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi, youtube, ebeveyn, teknoloji çağı

İlköğretim Öğrencilerinin Yaşam Ortamlarına Göre Çevresel Tutumları

Şeyma Nur Kılıç, Meryem Çobanoğlu, Aslı Görgülü Arı

Çevre, canlı ve cansız varlıkların bir arada denge içinde bulunduğu ortamdır. Var olan dengenin korunması için çevre sorunlarına karşı farkındalık kazanılması gerekmektedir. Günümüzün en büyük problemlerinden biri olan çevre kirliliğinin ve çevre kirliliğinin yol açtığı diğer sorunların temeli, aslında doğada var olan bu dengenin korunamamasıdır. Çevre sorunları önlenmezse dünyada var olan tüm canlı varlıkların yaşamı tehlike altına girecektir. Çevre konusunda bilinçli ve duyarlı bireyler yetiştirmek, bu sorunların çözümü için en etkili yol olarak karşımıza çıkmaktadır. Doğayı tanımak, canlı ve cansız varlıklar arasındaki ilişkiyi anlamak ve bu ilişkiler doğrultusunda çevremizi öğrenmek ve korumasını sağlamak Fen Bilimleri dersinin temel amaçları arasında yer almaktadır. Bu yüzden ilköğretim öğrencilerinden, fen okur-yazarlığı amacı doğrultusunda çevre sorunlarına yönelik farkındalık kazanmaları beklenmektedir. Bu araştırmamızın temel amacı; öğrencilerin yaşadıkları yere göre çevre sorunlarına olan tutumlarını ölçmektir. Bu araştırma için iki farklı ortamdan birer okul seçilmiştir. Okulların ikisi de İstanbul'da farklı ilçelerde yer almaktadır. Okullardan biri İstanbul'un kalabalığında yer alan, kentleşmenin fazla olduğu, yeşil alanın az olduğu ve kent merkezinde yer alan Bağcılar'dan bir şehir okulu seçilmiştir. Diğer okul ise İstanbul'un kalabalığından uzak olan, yüksek binalar yerine bahçeli evlerin yer aldığı, yeşil alanın bol bulunduğu, yetişkinlerin genellikle tarımla ilgilendiği kent merkezine uzak olan Çatalca'dan bir köy okulu seçilmiştir. Her iki okuldan da 5, 6, 7 ve 8.sınıf öğrencileri örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmamız doğrultusunda seçilen örneklemlerden elde edilen veriler sonucunda öğrencilerin yetiştiği ortamın onlardaki çevresel tutumları analiz edilmiştir. Verilerin toplanması için "Çevresel Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Uygulanan ölçek sonucu veriler SPSS programıyla analiz edilip iki farklı ortamda yaşayan öğrencilerin çevre sorunlarına karşı tutumları karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevre sorunları, çevresel tutum, ilköğretim öğrencileri

Sanal Dünyada Millî Kahramanlara Duyulan İhtiyaç

Cevdet Şanlı

Dünyada son iki yüzyıldır yaşananlar baş döndürücü bir şekilde hızla değişiyor. 1789 yılında Fransız İhtilali ile ortaya çıkan yeni dünya düzeni, ardından sanayi devrimi ile taçlandı ve teknolojik gelişmelerle doğru orantılı olarak Batı Dünyası'nın "seküler" dünya tasavvuru din, dil, ırk, cinsiyet ayrımı yapmaksızın bütün toplumları etkiledi. Bu etkilenişten Batı Dünyası karşısında bir kale misali duran Osmanlı toplumu da payına düşeni aldı. O günlerden bugünlere geçen süreçte Batılı anlayış kültür ve medeniyet telakkîmizi değiştirdi. Buna direnç göstereceğimiz bütün değerlerimiz, dinimiz, dilimiz, edebiyatımız, kültürümüz ayaklar altına alındı. Buna rağmen direncimi kaybetmemeliyiz. Sanal âlemdeki bu yozlaşmaya "dur!" diyebilmemiz için ona alternatif millî karakterler üretmeliyiz. Toplumlardaki değişimleri ve gelişmeleri takip edebileceğimiz en somut yerlerden biri de dil yadigârlarıdır. Atalarımızın mirası olan dil yadigârlarımız gerek sözlü, gerekse yazılı olarak bize intikal ettiklerinde onlar vasıtası ile ecdadımızın dünyaya bakış açısını, nasıl bir hayat mâcerasından geçtiklerini, hüzünlerini ve sevinçlerini, yaşayışlarını ve inançlarını buralardan öğreniriz. Edebî ürünler hayatın birer aynasıdır. Bu aynaya iyi baktığımızda aslında kendimizi, geçmişimiz ile birlikte görürüz. Yazılan herhangi bir roman, okunan veya söylenen herhangi bir destan sadece sanat eseri değildir; aynı zamanda o zamanki insanı ve hayatı bize yansıtan bir aynadır. İşte çizgi roman mâceramız, Radyo, TV ve İnternet dünyamız da bu bakış açısı ile ele alınmalı ve ona göre değerlendirilmelidir. Çalışmamızda bir nebze de olsa buna değinmeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: modernleşme, çizgi roman, Osmanlı, Tanzimat, edebi eser, milli kahraman

Öğretmen Adaylarına Verilen Mentorlük Hizmetlerinin Niteliğinin İncelenmesi

Gülay Meral

Mentor terimi Türkçe'ye danışman, rehber, usta, akıl hocası olarak çevrilebilmektedir. Çağdaş eğitim anlayışıyla beraber günümüzde önemi artmaya başlayan mentorlük, daha az bilgi ve deneyime sahip danışanın kişisel ve mesleki anlamda gelişimi için öğretmen, danışman gibi roller üstlenen daha tecrübeli ve bilgili mentor arasında kurulan ilişki olarak ifade edilmektedir. Ülkemizde mentorluk, 'danışmanlık' adı altında uygulanmaktadır. Geçmiş yıllarda yapılan çalışma sonuçları, mentorluğun öğrenciler açısından eğitim ve öğretim becerileri, mesleki gelişimleri, öğretmen kimliğine uyum sağlamaları açısından büyük önem taşıdığını göstermiştir. Öğretmenler gelecek nesillerin inşası için önemli bir vazife üstlenmektedir. Bu anlamda öğrenci yetiştirmek gibi önemli görevleri olan öğretmenlerin donanımlı olması ve nitelikli yetişmeleri için dünya çapında farklı yöntemler uygulanmaktadır. Öğretmenlerin mesleki ve kişisel anlamda gelişimlerini sağlamak için uygulanan mentorlük programları bu yöntemler arasında yerini almıştır. Öğretmen adayları üzerinde üniversite mentorları ve okul mentorları etkili olmakta ve bu unsurlar birbirlerinin tamamlayıcısı olmaktadırlar. Bu çalışmada öğretmen adaylarına yönelik uygulama okullarında danışmanları tarafından sunulan mentorlük hizmetlerinin niteliği incelenmiştir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulama becerisi üzerinde etkili olan okul mentorü ve üniversite mentorü boyutları çalışmada incelenmiştir. Araştırma Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesinde 2019-2020 eğitim-öğretim yılında 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarından toplanan veriler ile gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla çalışmada "Öğretmen Adaylarına Yönelik Mentorlük Algıları Ölçeği" kullanılarak veriler toplanmıştır. Veri toplama amacı ile ayrıca, öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri fakültedeki danışman öğretim üyeleriyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Buna ek olarak, öğretmen adaylarının gittiği uygulama okullarındaki öğretmenleriyle de yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Bunun neticesinde öğretmen adaylarının uygulama sürecine etki eden bütün paydaşlar üzerinde inceleme yapılarak öğretmen adaylarına sunulan mentorlük hizmetlerinin niteliği betimlemeler ile çalışmada açıklanmıştır. Çalışma sonuçlarının mentörlük faaliyetlerinin kullanımında ileride uygulayıcılara katkı sağlanması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mentor, Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmen Adayı

Beliren Yetişkinlik Döneminde Kimlik Gelişimi ve Kişilerarası İlişkiler Arasındaki İlişkileri İnceleyen Çalışmaların İncelenmesi

Merve Sayıkoğlu, Mehmet Güven

Ergenlikten yetişkinliğe geçişte önemli bir dönem olan beliren yetişkinlik döneminde kimlik gelişiminin merkezi rolü nedeniyle son yıllarda kimlik gelişimi sürecinin bazı psikososyal değişkenlerle ilişkisini inceleyen bir çok çalışma bulunmaktadır. Beliren yetişkinlik dönemi kişilerarası ilişkilerin yoğun olarak yaşandığı gelişimsel bir dönem olarak da görülmektedir. Ancak literatürde beliren yetişkinlik döneminde kimlik gelişimi ve kişilerarası ilişkiler arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaları derleyen ve analiz eden bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu konudaki araştırmaları inceleyerek beliren yetişkinlik dönemindeki kimlik gelişimi ve kişilerarası ilişkilerin durumunu ortaya koymak bu alandaki literatüre önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu nedenle bu çalışmada beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin kimlik gelişimi ve kişilerarası ilişkileri arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaları analiz etmek ve sonuçları özetlemek amaçlanmıştır. Bu araştırma nitel araştırmalar kapsamında yer alan bir doküman incelemesi çalışmasıdır. Araştırmada ERIC, Academic Search Complete ve MEDLİNE veri tabanlarında hakemli bilimsel dergilerde 2009-2019 yılları arasında konuyla ilgili yayımlanan araştırmalar incelenmiştir. Bu konuda ulaşılan araştırmalar; içerdiği değişkenler araştırmanın yöntemi, kullanılan ölçme araçları ve araştırmanın sonuçları kapsamında incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda beliren yetişkinlik döneminde kimlik ve kişilerarası ilişkileri inceleyen çalışmaların genellikle yurt dışında yapıldığı sadece bir çalışmanın Türkiye örnekleminde uygulandığı görülmüştür. Yapılan çalışmalarda daha çok korelasyonel analiz ve yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Aynı zamanda çalışmalarda boylamsal çalışmalara da yer verilerek erken dönemde kazanılan kimlik gelişiminin kişilerarası ilişkilere olan etkisi ortaya konmuştur. Kimlik gelişimi ve kişilerarası ilişkileri inceleyen herhangi bir deneysel çalışmaya ulaşılamamıştır. Beliren yetişkinlik döneminde kimlik gelişiminin kişilerarası ilişkilerle pozitif olarak ilişkili olduğu aynı zamanda hem akranlarla hem aileyle iyi sosyal ilişkilere ve sosyal desteğe sahip olmanın kimlik gelişimiyle pozitif olarak ilişkili olduğu görülmüştür. Fakat bu iki kavramın birbirini nasıl etkilediğine dair yapılan çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Bu yüzden bu iki kavramı ele alan daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Beliren yetişkinlik, kimlik, kişilerarası ilişkiler

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin İnsan Hakları Konusunda Malcolm X Çizgi Romanının Kullanımı Hakkında Görüşleri

Ayşenur Temel Genç Osman İlhan

Sosyal bilgiler okullarda okutulan tarih, coğrafya, vatandaşlık bilgisi gibi daha birçok disiplini kapsayan; sözel öğrenmelerin ağırlıkta olduğu bir derstir. Çok disiplinli ve konuların soyut boyutta olmasından dolayı bu derste materyal kullanımı oldukça önemlidir. Sınırsız seçenek yelpazesine sahip materyallerin içerisinden edebi ürünler, sosyal bilgiler öğretiminde önemli yere sahiptir. Tarihi ve toplumsal olayları kapsaması düşünüldüğünde, edebi ürünler sosyal bilgiler öğretiminde kullanılması gereken materyallerdendir. Biyografi, sosyal bilgiler öğretiminde kullanılan edebi ürünlerden birisidir. Bireylerin merak duygusu, onları biyografi okumaya yönlendirmektedir. Biyografi okuyan kişi, okuduğu karakter ile kendisini özdeşleştirmektedir. Bu durum biyografileri ilgi çekici ve sürükleyici kılmaktadır. Sosyal bilgiler dersinin kapsadığı yaş grubundaki öğrencilerin, özdeşim kurma ihtiyaçlarını bu materyalle karşılayabilecekleri düşünülmektedir. Aynı durum çizgi romanlar için de geçerlidir. Çizgi romanlar konuyu az söylem ve fazla görsel ile aktararak öğrencilerin düşünmesini, derse motive olmasını, özdeşim kurmasını sağlamaktadır. Genel olarak soyut konuları içeren sosyal bilgiler eğitiminde, çizgi romanlardan istifade edilirse öğrenciler konuyu somutlaştırarak kolayca kavrayabilmektedirler. İnsan haklarını savunan ve ırkçılığa karşı gelen lider Malcolm X'in hayatı çizgi romanla Andrew Helfer tarafından "Malcolm X" adlı eserde anlatılmıştır. Kitap, 2006 yılında İngilizce; 2010 yılında Türkçe yayımlanmıştır. TürkBiyografi niteliği taşıması ve çizgi roman şeklinde ifade edilmiş olması, eserin sosyal bilgiler dersinde insan hakları konusunda anlatıma uygunluğunu göstermektedir. Araştırma, sosyal bilgiler öğretmenlerinin insan hakları konusunda bu eserin kullanıma dair görüşlerini elde etmek amacıyla yapılmıştır. Bu bağlamda araştırma, nitel araştırma yöntemiyle desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ise İstanbul'da görev yapan 10 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu ile ilk etapta ön görüşme yapılmıştır. Ön görüşmede insan hakları konuları, biyografi kullanımı ve "Malcolm X" ile ilgili görüşmeler yapılmıştır. Ardından "Malcolm X" çizgi romanı öğretmenlere verilmiş ve belli bir zaman diliminde okumaları istenmiştir. Son görüşme aşamasında ise ön görüşmeye benzer soruların yanı sıra hem çizgi romanla ilgili hem de derslerde kullanılmasıyla ilgili sorular sorularak öğretmenlerin görüşleri toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Malcolm X, İnsan Hakları Eğitimi, Çizgi Roman, Biyografi, Sosyal Bilgiler

Akıllı Telefon Uygulamaları Üzerinden Gerçekleştirilen Mesleki Amaçlı Proje Süreçlerinin Değerlendirilmesi

Feyzi Kaysi, Emrah Aydemir

Mesleki eğitimin niteliğinin artması amacıyla teorik bilgilerin pratiğe dönüştürülmesi hayati öneme sahiptir. Bu amaçla meslek yüksekokullarındaki programlarda öğrenim gören öğrenciler için farklı uygulamalar yer almaktadır. Bu uygulamalar arasında ders uygulamalarının atölye veya laboratuvarlarda gerçekleştirilmesi, yaz dönemlerinde yapılan işyeri uygulama stajları ve proje uygulamaları yer almaktadır. Proje uygulamaları ile öğrencilerin mesleklerine yönelik becerileri kazanmaları sağlanabilmektedir. Proje süreçlerinin akıllı telefon uygulamaları üzerinden takip edilmesi ve öğrencilerin proje amacıyla iletişime geçmeleri mümkün olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, mesleki eğitimin niteliğini arttırmak amacıyla yapılan proje uygulamalarının akıllı telefon uygulamaları ile takip edilmesi sürecinde öğrenci görüşmelerinin incelenmesidir. Bu sayede bu uygulamaların etkili olma durumları ve kullanım amaçları ortaya çıkarılabilecektir. Çalışma nitel tekniklerle gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması deseni kullanılarak proje gruplarının görüşmeleri toplanmıştır. Çalışmada 13 proje grubundan, akıllı telefonlarında kullandıkları proje takip uygulamalarındaki veriler toplanmıştır. Verilerin toplanmasından önce aydınlatılmış onam formu potansiyel katılımcılarla paylaşılmıştır. Katılımcıların gönüllü olarak çalışmaya katılımları sağlandıktan sonra elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmanın bulguları arasında, öncelikle bu uygulamaların proje gruplarındaki katılımcılar arasında etkin bir şekilde kullanıldıkları yer almaktadır. Bu süreçlerde katılımcıların projeler hakkında araştırma yapma ve mesleki becerilerini geliştirici proje konularını seçmede özen gösterdikleri ön plana çıkmaktadır. Katılımcıların farklı zamanlarda birbirlerinden görüş aldıkları ve proje bitimine kadar bu süreçlerin devam ettiği ortaya çıkmıştır. Bu sayede proje süreçlerinin daha özenli takip edildiği ve sürdürüldüğü anlaşılmaktadır. Son olarak, deneyimli katılımcıların proje gruplarında malzemelerin seçimi, alımı ve montajı gibi konularda daha aktif oldukları ve diğer katılımcılara destek oldukları belirlenmiştir. Çalışmanın önerileri arasında, akıllı telefonlardaki proje uygulaması gruplarına projeleri değerlendirecek öğretim elemanının eklenmesi yer almaktadır. Bu sayede öğrencilerin hangi süreçlerde desteğe ihtiyaç duydukları daha hızlı bir şekilde belirlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, Proje Takibi, Teknoloji Kullanımı, Akıllı Telefon, Teknoloji Entegrasyonu

A Brief On The History Of Translation Studies

Malgorzata Dorota Koloğlu

Translation studies started to flourish in the second half of the XX century. It was initiated by the introduction of structuralism and semiotics by Jakobson, Nida, Levy and continued through hermeneutic perspective with Gadamer, Steiner, and Paepcke until poststructuralism with Derrida and Chamberlain. The Germain school of translation is also worth of mentioning as it had important contribution into the field. There is still an ongoing discussion about the necessity of teaching translation theory along with the practical skills and this issue has become a source for many types of research. If we accept the presupposition that translation process is very complex and depends on the translator's ability to combine many interdisciplinary skills, it can be said that all the translators should have basic knowledge of many subjects such as philosophy, ethnolinguistics, sociology and law or technical sciences whenever necessary. This paper summarizes the most important definitions coined in the history of translation studies together with the latest ones. It also contains some ideas on translation studies from the Polish written literature. The researcher aims at finding out whether all these theories should be considered one by one to emphasize different views and possible solutions or a translator should choose only the most convenient one to be used as the basis in his/her translation.

Anahtar Kelimeler: translation theory, discourse, translation studies

Aile İçi Kurallarda Tutarsızlık Ölçeği (AKTÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Ahmet Akın Hayrunnisa Terzi

Aile içi kurallar bir ailenin sisteminin oluşması ve aile içi ilişkilerin niteliğine katkı sunması açısından oldukça önemlidir. Kuralların yürürlüğe konması ve aile bireyleri tarafından uygulanması noktasında bir bütünlük sergilemek en az kuralların kendisi kadar kritik bir rol oynamaktadır. Kuralların ebeveynler tarafından tutarsız bir biçimde uygulanması belli bir aşamadan sonra çocuklarda çelişik duygu, düşünce ve tutumların oluşmasına ve sosyal rollerde bir dizi karmaşanın yaşanmasına yol açmaktadır. Bu nedenle aile içinde uygulanan kurallarda tutarlılık sergilenip sergilenmediğinin belirlenmesi gelişim sürecinde psikolojik ve sosyal problemlerin önlenmesine katkı sağlayabilir. Bu araştırmanın amacı Aile içi Kurallarda Tutarsızlık Ölçeği'ni geliştirmek ve geçerlik ve güvenirliğini incelemektir. Araştırma 205'i kadın, 25'i erkek olan 230 kişi üzerinde yürütülmüştür. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde öncelikle aile içinde tutarsız ebeveyn tutumları alanı ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda 23 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve bu maddeler gramer, anlaşılabilirlik ve aile içi kurallarda tutarsızlığı ölçüp ölçmediği noktalarında incelenerek, sonuçta 13 maddelik uygulama formu elde edilmiştir. Aile içi Kurallarda Tutarsızlık Ölçeği 1 "kesinlikle katılmıyorum" ve 5 "kesinlikle katılıyorum" şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Aile içi Kurallarda Tutarsızlık Ölçeği'nin madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Aile içi Kurallarda Tutarsızlık Ölçeği'nin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenirliği Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenirlik analizleri SPSS 20 paket programı ile yapılmıştır. Aile içi Kurallarda Tutarsızlık Ölçeği'nin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %34,80'ini açıklayan, öz-değeri 3,83 olan tek boyutlu ve 11 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .81 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .51 ile .67 arasında sıralanmaktadır. Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı .81 olarak bulunmuştur. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .40 ile .54 arasında sıralanmaktadır. Bu sonuçlar Aile içi Kurallarda Tutarsızlık Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile içi Kurallarda Tutarsızlık, Geçerlik, Güvenirlik

Okul İmajının Oluşumunda Lise Müdürlerinin Rolüne İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri

Süleyman Akkaş, Ali Aksu

Kurumsal imaj bir örgütün kimliğini belirgin şekilde yansıtma kapasitesine sahiptir. Gerek kurum içinden gerekse kurum dışından pek çok bileşenin oluşturduğu kurumsal imaj en sade biçimde örgütün bulunduğu çevrede nasıl algılandığını betimler (Faber, 2002; Uzoğlu, 2001). Toplum içinde onaylanan olumlu bir imaj yaratmak ve bunun devamlılığını sağlamak için kurumsal imajın iyi yönetilmesi gerekir (Baykasoğlu, Dereli, Sönmez ve Yağcı, 2004). Kurumsal imaj eğitim örgütleri tarafında da önemsenmekte ve bu bağlamda "okul imajı" olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurşun (2011, s. 68) tarafından "okulun hedef kitlesinde bulunan öğretmen, öğrenci, veli, diğer okullar ve diğer insanların gözünde oluşan imajı" şeklinde tanımlanan okul imajı, okulun tüm paydaşlarının etkili bir iletişim kurmasında ve doğal olarak okulun başarısı ve gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir (Çobanoğlu, 2011). Bu nedenle, veliler de çocukları için yaptıkları okul tercihlerinde ilgili kurumun imajını dikkate almakta ve çocuklarını "kaliteli okul" olarak algılanan eğitim kurumlarına kayıt ettirmeye gayret etmektedirler. Olumlu bir okul imajının oluşturulmasında tüm paydaşların katkısı olsa da yöneticilerin bu süreçte kilit roller üstlendiği yadsınamaz bir gerçektir (Bakioğlu ve Bahçeci, 2010). Bu çalışmada da ortaöğretim kurumlarında müdürlerin okul imajının oluşumunda üstlendikleri rollere ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerinin ortaya konması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Çalışmanın verilerini toplamak üzere yarı yapılandırılmış görüşme formlarının hazırlanması, ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmen ve okul müdürleri ile yüz yüze görüşmeler yapılarak görüşlerinin sorulması ve elde edilen verilerin betimsel içerik analizi ile çözümlenmesi planlanmaktadır. Analiz sonucunda, öğretmenlerin ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların imajının oluşumunda müdürlerin etkisine dair görüşleri betimlenecek ve elde edilen bulgular ilgili alan yazın ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal imaj, okul imajı, okul müdürü, öğretmen görüşleri, yönetici görüşleri

İlkokul Bağlamında Sürdürülebilir Eğitim ve Sürdürülebilir Liderlik: Öğretmen ve Yöneticilerin Algıları

Ferdane Denkci Akkaş, Ali Aksu

Çağdaş liderlik kuramları arasında özgünlüğü ve dünyanın geleceği için önemli bulunması ile ön plana çıkan Sürdürülebilir Liderlik; alan yazına yeni girmiştir. Sürdürülebilir bir kalkınma için sürdürülebilir yaşam tarzlarının oluşturulması gerekir ki bu da ancak bireysel yaklaşımlarla mümkündür. Bu bireysel değişimin de eğitim ile sağlanabileceği fark edilmiştir. Bu süreçte, sürdürülebilir kalkınmaya götüren eğitim uygulamalarının önünü açan ve "sürdürülebilir eğitim liderleri" şeklinde tanımlanabilecek okul yöneticilerinin çabaları büyük önem taşımaktadır. Hergreaves ve Fink (2006), sürdürülebilir eğitim liderlerinin, kapsamlı ve kalıcı olan derin öğrenmeleri korumak ve geliştirmekle ve ayrıca bunu yaparken hem şimdiki hem de gelecekteki nesillere zarar vermeden, hatta onlara katkı sağlayacak şekilde hareket etmekle yükümlü olduğunu ifade etmektedirler. Bu çalışmanın amacı; ilkokullarda görev yapan öğretmen ve okul yöneticilerinin görece yeni ortaya çıkan "sürdürülebilirlik", "sürdürülebilir eğitim" ve "sürdürülebilir eğitim liderliği" kavramlarını nasıl algıladıklarını ortaya koymaktır. Böylelikle, sürdürülebilirlik ve eğitim konusunda var olan durumun tanımlanmasına ve bu doğrultuda yapılacak çalışmalara katkı sunulması hedeflenmektedir. Bu çalışmanın yapılandırılmasında nitel araştırma yaklaşımlarından betimleyici fenomenoloji benimsenmiştir. Araştırmada çalışılan olguya taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtabilmek için maksimum çeşitleme örneklemesinden faydalanılacaktır. Buna göre, İzmir ili Buca ilçesinde yer alan bir büyük (öğrenci sayısı 2000'den fazla), bir küçük (öğrenci sayısı 500'den az), bir köy okulu ve bir de özel okul olmak üzere toplam dört ilkokul, bu okulların yöneticileri ve her okuldan üçer öğretmen örnekleme dahil edilecektir. Çalışmanın veri toplama sürecinde nitel araştırma tekniklerinden görüşme tekniğinin kullanılması planlanmış ve yapılacak görüşmeler için açık uçlu sorulardan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırma verileri nitel veri analiz yöntemlerinden betimsel içerik analizi ile analiz edilecek olup elde edilecek bulgularınsürdürülebilirlik ve eğitim konusunda öğretmen ve okul yöneticilerinin farkındalıklarına ışık tutması, varsa bu yöndeki yetersizlik, bilgisizlik ve bilinçsizlikleri tespit ederek bunların giderilmesi için yapılacak çalışmalara katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, sürdürülebilir eğitim, sürdürülebilir liderlik, öğretmen görüşleri, yönetici görüşleri Türkçe Ders Kitapları, Söz Sanatları, Metafor

Canlandırma Sanatında Sürrealizm Etkisi: "Destino"

İpek Fatma Çevik

Sanatın doğası gereği öznel olması nedeni ile sanatçı, kendinden yola çıkarak ve kendi yorumu ile sanatı üretir. Bu öznel sanat üretimi süreci içerisinde sanatçının kullandığı farklı türde malzeme,yöntem ve teknikler sonucunda başka bir anlatım dili ortaya çıkmaktadır. 20. yüzyılın en önemli sanatakımlarından biri olan ve hızla yayılarak kısa zamanda küresel bir görüngü (fenomen) haline gelen sürrealizm (gerçeküstücülük) sanat akımının en önemli temsilcilerinden biri olan Salvador Dali'ninürettiği sanat eserlerinde de bahsi geçen bu öznellik görülmektedir. Teknolojinin gelişim süreci içerisinde sürekli bir ivme ile yeniden biçimlenerek gelişen sanat, üretim sürecinde kullanılan malzeme çeşitliliği ile yeni bir ifade anlatım aracı olarak ortaya çıkmaktadır. Hareketsiz resimlerin devinim kazanarak hareketliymiş gibi bir yanılsama oluşturması olarak ifade edilen canlandırma sanatı da kullandığı çok çeşitli malzeme, teknik ve yöntemler ile farklı bir anlatım dili ortayakoyabilmektedir. Canlandırma sanatı, gelişiminden günümüze kadar geçen süre içerisinde, toplumtarafından hedef kitle olarak öncelikle çocukları belirlemiş olmasına rağmen; sanatçının hayal gücü ile biçimlendirilmiş, sınırları zorlayan karakter, mekân tasarımlarının yanı sıra kurgulanan sıra dışı anlatı yapısı ile yalnızca çocuklara değil yetişkinlere de hitap eden bir niteliğe evrildiği gözlemlenmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında, sürrealizm sanat akımının en önemli sanatçılarından biri olan Salvador Dali ve aynı dönem içerisinde Amerika'da canlandırma stüdyosu sahibi ve canlandırma sanatçısı Walt Disney'in 1945 yılında birlikte yapmış oldukları "Destino" adlı canlandırma filmi bir örnek olarak göze çarpmaktadır. Destino, canlandırma film olmanın yanı sıra sürreailst çizimlerden oluşması ile diğer örneklerden ayrılmaktadır. Bu bağlamda, "Destino" film örneği ile sürrealizm akımının canlandırma filminde bir anlatım dili olarak kullanılması bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Destino, Salvador Dali, Walt Disney, Sürrealizm, Canlandırma.

Postmodernist Kültürün Afiş Tasarımına Yansıması ve Neville Brody Afişleri

Zeynep Eda Bürge

Öz: Postmodernizm; Modernizmden sonraki dönem olarak sana ve tasarım olmak üzere birçok alanda farklı biçimlerde etkisinigöstermiştir. Modernizmin kuralcı anlayışına karşı özgür bir tasarım anlayışı ile 1970'lerde ortaya çıkan postmodernizm; afiştasarımlarında zengin çözümleme anlayışlarının oluşmasına etken olmuştur. Postmodernizm; daha eski modern biçimlerüzerinde baskı kuran, yeni biçimler yaratan kapitalist toplumun kültürel egemenidir. Grafik tasarımda; uluslararası bir üslup yaratarak geleneksel tipografinin kurallarını yıkmak postmodernizm'in genel anlayışı olmuştur. Tasarımda var olan biçimleri sorgulayarak yeniden değerlendirip, alternatif oluşturma çabalarına yol açmıştır. Eski üslup ve akımların kullandığı malzemeleri alarak yeni anlatımlar yaratmak,postmodernist tasarımların temelini oluşturmaktadır. Bir biçim ve hareket çeşitliliği sağlayarak özgür ve dışavurumcu bir anlayışın gelişmesine neden olmuştur. "İşlev biçimi belirler"görüşünü savunan postmodernist tasarımcılar; dekoratif öğelerin abartılması ve enformasyonun salt görsel estetikle ele alınmasına karşı çıkarken, başka bir kesimde postmodernist tasarım görüşünü günümüze dek yaygın biçimde kullanmıştır. Afiştasarımlarında, rastlantısallığın varoluşuyla işlevselunsurlar arasında soyut bir kavram anlatımını biçim, kurgu, imge, anlatım yöntemleriyle tipografik değişikliklerle ele almıştır. İlk olarak İsviçre'de ortaya çıkan potmodernist grafik üslubu, Hollanda, Fransa, Almanya, İtalya, İngiltere ve Amerika gibi ülkelerde çeşitli gelişmeler göstermiştir. Çağımız hızla gelişen bir teknoloji çağıdır ve bu çağda üretilen afiş tasarımlarında kullanılan dil ve biçim yönünden etkin birkavram olarak postmodernizmi görmekteyiz. Bu çalışmada; çağdaş grafik tasarımın ve postmodernist üsluba sahip afiş tasarımları üreten en önemli isimlerinden ve tipografiye getirdiği anlayışla günümüz grafik tasarımının kurucusu olarak kabul edilen Neville Brody ve tasarımları incelenerek postmodernist üslubun afiş tasarımlarında yarattığı değişen anlamsallığınavurgu yapılacaktır. Tasarımlarında kullandığı tipografinin sınırlarını zorlayan deneysel yazı karakterleri ve afişleri doğrultusunda postmodernist üslup ve düşünsel temelleribetimler nitelikte bir literatür taraması yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Afiş Tasarımı, Postmodernist Kültür, Neville Brody, Grafik Tasarım

Rkhk M. 57 Vd. Hükümlerine Dayalı Olarak Açılan Tazminat Davalarında Zamanaşımı

Gökmen Gündoğdu

7.12.1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (RKHK), teşebbüslerin mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak için bir takım hükümler getirmiştir. Bu çerçevede RKHK m. 4'te teşebbüsler arası rekabeti bozucu anlaşma ve uyumlu eylemler ile teşebbüs birliklerinin bu yöndeki kararları, RKHK m. 6'da bir veya daha fazla teşebbüsün bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu kötüye kullanmaları ve RKHK m. 7'de ise, belirli istisnalar saklı kalmak kaydıyla, hâkim durum yaratmaya yahut mevcut hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunudoğuracak teşebbüsler arası birleşme ve devralmalar yasaklanmaktadır. Bahsi geçen düzenlemelerin ihlal edildiğini tespit etmesi halinde ise Rekabet Kurulu, bu ihlallere son verilmesi için gerekli tedbirleri alabileceği gibi sorumlular hakkında idari para cezası da uygulayabilmektedir. Rekabet Kurulu'nun uyguladığı idari yaptırımların yanı sıra bu eylemler hukuki sorumluluk da doğurmaktadır. RKHK m. 57 hükmü incelendiğinde, bu kanuna aykırı eylemleriyle rekabeti engelleyen, bozan veya kısıtlayan teşebbüsler ile hakim durumlarını kötüye kullananların, bu eylemlerden dolayı zarar görenlerin her türlü zararlarını tazminle sorumlu tutuldukları; m.58'de ise zararın tazmininin düzenlediği görülmektedir. Ne var ki RKHK m. 57 vd. hükümlerine dayalı davalar için bu kanunda bir zamanaşımı süresi öngörülmemiştir. Her ne kadar bu durumda 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (BK) m. 72 hükmünde belirtilen zamanaşımı sürelerinin uygulanacağı ileri sürülmekte ise de, RKHK m. 57 vd. hükümlerine dayalı davalarda, zarara sebebiyet veren eylemin aynı zamanda bir idari para cezasını da gerektirmesi bu görüşün sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır. Öte yandan BK m. 72hükmünün uygulanması, zararın öğrenilme anına ilişkin birçok sorunu ve belirsizliği de beraberinde getirmektedir. Bu çalışmada, RKHK m. 57 vd. hükümlerine dayalı davalar için uygulanacak olan zamanaşımısüreleri, öğreti ve Yargıtay kararları ışığında tartışılmış; eylemin aynı zamanda bir idari para cezasını da gerektirmesi gerçeğinden hareketle bu sorun için çözüm önerisi sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Rekabetin Kısıtlanması, Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması, Tazminat Davası, Zamanaşımı

Yetki Genişliği ve Yerinden Yönetim İlkelerinin İncelenmesi, Benzerlik ve Farklılıklarının Belirlenmesi

Tülin Çağdaş

Devlet, ulusal sınırları içerisinde yaşamakta olan halkının genel yararlarını korumak ve ihtiyaçlarını gidermek için çalışmaktadır. Bu amaçlarını gerçekleştirebilmek için de devlet idari örgütlenmesini 'Merkezden Yönetim' ve 'Yerinden Yönetim' esasları (ilkeleri) üzerine dayanarak oluşturmaktadır. Yani merkezden yönetimde 'merkezden yönetim ilkesi', yerinden yönetimde ise 'yerinden yönetim ilkesi' uygulanmaktadır. Merkezi idarenin (devlet idaresi) taşra teşkilatının başındaki amirlerin yani valilerin merkezedanışmadan merkezden emir ve talimat almadan , kendi başlarına merkez adına karar alabilmeyetkisidir şeklinde tanımlayabileceğimiz 'yetki genişliği ilkesi', 'merkezden yönetim ilkesi'nin yumuşatılmış bir şeklidir ve söz konusu ilkenin sakıncalarını biraz olsun bertaraf etmek için kabul edilmiştir. Yetki genişliğinde kullanılan yetki merkezindir ve bu yetki millikamu hizmetlerinin ifasında merkezin bir memuru tarafından kullanılmaktadır. Fakat bu yöntem merkezden yönetim ilkesinin sakıncalarını yeterince gidememiştir. Bu nedenle, sorunların yerinde çözülebilmesi için 'yerinden yönetim ilkesi' kabul edilmiştir.'Yerinden yönetim ilkesi' ise, 'halka sunulacak bazı kamu hizmetlerinin merkezi idareteşkilatı ve hiyerarşisi dışında kalan kamu tüzel kişilerince yürütülmesidir' şeklinde ifade edilmektedir. İdari yerinden yönetim ilkesinin uygulandığı kuruluşlar, devlet tüzel kişiliğinden ayrı, kamu tüzel kişiliğine sahiptirler, söz konusu kuruluşların idari, mali veya bilimsel açıdan hareket serbestlikleri mevcuttur, organları seçimle belirlenmekte ve merkezi idarenin vesayet denetimine tabi tutulmaktadırlar. Yetki genişliği ve yerinden yönetim ilkelerinin uygulanması kamu hizmetlerinin yerine getirilmesine verimlilik, etkinlik ve hız kazandırdığı kadar bu hizmetlerin halkın ihtiyaçlarına uygun olmasını da sağlamaktadır. Diğer yandan, yerinden yönetim ilkesi halk arasında demokratik esasların yayılmasını ve kabullenilmesini de mümkün kılmaktadır. Bütün bu nedenlerden dolayı söz konusu iki kavramın önemi büyüktür. Bu çalışmadaki amacımız her iki ilkeyi etraflıca inceledikten sonra birbirlerine benzeyen ve farklı olan yönlerini belirtmektir. Çalışma teorik bir çalışmadır. Anayasa, İdare Hukuku,Kamu Yönetimi kitaplarından ve 1982 Anayasasından yararlanılarak hazırlanmış bir çalışmaolacaktır.

Anahtar Kelimeler: Merkezden Yönetim İlkesi, Yerinden Yönetim İlkesi, Yetki Genişliği, Kamu Hizmeti

Kültürel Miras Kapsamındaki Yapıların Çağdaş Müze İşlevine Adaptasyonlarına Yönelik Louvre Müzesi Öğretileri

Özge Kandemir

Kültürel miras niteliğindeki oluşumların kullanım değişikliği veya genişlemesi yoluyla çağdaş müze işlevine adapte edilmelerine yönelik uygulamaların, günümüzde giderek artarak çeşitlendiğigörülmektedir. ICOM (2010), modern müzenin keşfi olan 18. yüzyılın sonu ve 19. yüzyılın başından bu yana, eski miras yapılarının müze kullanımı için yeniden dönüştürülmeye başlandığını, bu yapıların özel mimarisinin; korumaya, araştırmaya ve koleksiyonlarla geçici ve sabit sergiler aracılığıyla iletişimkurmaya yönelik ihtiyaçlara ilişkin olarak geliştirilmekte olduğunu belirtmektedir. Bu dönüşümün isetemelde, çağdaş koruma anlayışının gerektirdiği ve çağdaş müze olgusunun belirlediği ilkelerin birlikte ele alınmasına yönelik bütünleşik bir yaklaşımı gerektirdiği dikkat çekmektedir. Bu noktada Skolnick(2005), geniş bir ziyaretçi yelpazesi için müze deneyimini zenginleştirmek üzere henüz keşfedilmemiş potansiyelleri açığa çıkarmak amacıyla somutlaştırmanın, anlatının, fonksiyonun geniş yorumlanış biçimlerinin araçlarını gözden geçirmeye yönelmenin, müzenin potansiyellerinin farkında olan ve onu daha iyi bir noktaya getirmeyi hedefleyen her birimiz için çözülmesi gereken temel sorun olduğunu dile getirmektedir. Bu bağlamda kültürel miras niteliğindeki yapılarının çağdaş müze işlevine adaptasyonlarına yönelik uygulama örneklerinde açığa çıkan çeşitliliğin tasarımcının kendi imzasınıoluşturma ile çağdaş koruma yaklaşımının ilkelerini biraraya getirme çabasında yaşanan yaklaşım farklılıklarından kaynaklandığı görülmektedir. Ele alınan çalışma, günümüzde öne çıkan uygulamaörneklerini, olumlu ve olumsuz yönleriyle denenmiş yollar olarak, öğreti niteliğinde değerlendirmektedir. Bu çerçevede çalışmada, geç 12. yüzyıl'a tarihlenen tarihi Louvre Müzesi saray yapısını, iki yüz yılı aşkındır süregiden müze işlevine yönelik geçirdiği kullanım genişlemesi ve değişimine ilişkin müdahale biçimleriyle incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda Louvre: Tarihçesi ve tarihi süreçte sahip hale geldiği soyut ve somut değerleri açığa çıkartan mevcut yapıya ilişkin verileriyle; Kullanım değişikliğine uğrayarak geçirdiği müdahale biçimleriyle; Eski ve yeninin birlikteliğiyle oluşan bütünleşik yapıda açığa çıkan mekânsal kurgu, yeni deneyimler yaratmadaki olumlu ve olumsuz yönleriyle incelenerek değerlendirmeye alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Çağdaş Koruma, Çağdaş Müze, Louvre Müzesi

Tasarım- Erişilebilirlik Kavramı Arasındaki Çok Boyutlu İlişkinin Mekan Tasarımı Üzerinden Değerlendirilmesi

Özge Kandemir Zeynep Acırlı

Tasarım kavramı insanların fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçları, etik değerleri, kültürel kodlanmaları, günlük aktiviteleri ile doğrudan ilişki içerisindedir. Kültürel yapıda ve teknolojik alanda yaşanan değişim ve gelişimler tasarım kavramının pratik ve düşünsel anlamda çeşitlilik göstermesini sağlamış, ancak eylem özünde hep aynı kalmıştır. Bu yönde Giacomin (2012)'nin ifadesiyle tasarlama eylemi "insanların ürün, sistem ve hizmetle etkileşiminin fiziksel doğasından metafizik anlamına kadar birçok soru ve cevabı kapsamalıdır". Bu nedenle merkezinde insanı bulunduran tasarlama eylemi bir ayrıştırma ya da öne çıkartma olmadan bütün insanlara yönelik olup, tasarımcıların hedefi bireylere eşdeğerdeneyimler yaşatmak olmalıdır. Zaten Benzel'in (1985) söylemiyle "hümanist bir çalışma olarak sınıflandırılması" gereken tasarlama eyleminin sonuç ürünü (nesne, mekan, bilgi vs.) insanlar tarafından erişilebildiği oranda kullanılmakta ve amacına ulaşmaktadır. Bu durumtasarlama eyleminin özü ile erişilebilirlik kavramı arasındaki ilişkinin yeniden ortaya konulmasını gerekli kılmaktadır. Scherrer (2001) "erişilebilirlilik kavramı bir zincire benzetildiğinde, zincirin tek bir halkası bile eksilse, bütün zincirin koptuğunu ve bireyin ulaşılabilirliğinin ortadan kalktığını ifade etmektedir. Bu doğrultuda ele alınan çalışma tasarım-erişilebilirlik kavramı arasındaki ilişkiyi açığa çıkarırken; çevresel, kültürel vepsikolojik verilerin entegrasyonundan doğan erişilebilirlik kavramının çok boyutluluğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Yapılan literatür araştırmaları üzerinden elde edilen,tasarım-erişilebilirlik ilişkisine yönelik yapılan çalışmalarda ve yayınlanan ulusal mevzuatlarda kavramın daha çok fiziksel boyutu üzerinde yoğunlaşıldığı dikkat çekmektedir. Bu nedenle çalışma, daha fazla insan, ortam ve ürünü kapsayan günümüz tasarım eylemlerinde tasarımcıların yükümlülüklerini, ortaya koyduğu literatür verileriyle hatırlatmayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede tasarım genelinde ve mekan tasarımı özelinde erişilebilirlik kavramı ele alınırken kavramın fiziksel, sosyo-kültürel, psikolojik boyutları bütünleşik olarakdeğerlendirmeye alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tasarlama Eylemi, Erişilebilirlik Kavramı, Mekan Tasarımı

Drama in The Thin Line Between Epic And Dramatik Theatre

Sinan Gül

This paper's aim is to suggest a comparative reading between examples of epic and dramatic theatres in order to provide a recodification ailing to identify similar and different elements of both ecoles. Bertolt Brecht's Galileo Galilei and Arthur Miller's The Crucible are sources that have been used to point out textual varieties. Although there have been efforts and attempts to appropriate Bertolt Brecht's plays in Turkey, his epic or dialectic theater oftengoes unnoticed or remains misunderstood as his plays are usually staged by certain political groups which propagates a marginalization of his ideas or by unprofessional troupes whose lack of education and material conditions such as rehearsal periods fail to provide an aestheticlevel in order to interrogate and appreciate the delicacies of Brecht's methodology properly. By the same token, textual analysis on his plays in academia experiences a similar fate. As a result, one of his major works is often selected to show the particular characteristics of epic theatre in academic curriculum. While stylistic elements are often scrutinized, the root and purpose of Brechtian techniques usually remain unquestioned. In order to evaluate his theory in a more complete methodology, a comparative analysis can provide more opportunities for students to grasp how Brecht's strategies differ from the methodology and the content oframatic theater. This paper explains how Galileo Galilei and The Crucible can form a good duo to assert a whole analysis of epic and dramatic theater.

Anahtar Kelimeler: Epic theatre, Bertolt Brecht, Dramatic Theatre.

Kültür Varlıkları Koruma Kurullarının Kararlarının Hukuk Mahiyeti: Değerlendirmeler ve Öneriler

Cüneyd Altıparmak

Şehirlerin modern yüzlerinden sıkça bahsedilse de, şehirleri tanımlayan, tanıtma unsuru olarak öne çıkan hususların başında müzeleri, camiileri, kiliseleri, kışlaları, konakları yani taşınmaz kültür varlıkları ve taşınır kültür varlıklarının sergilendiği müzeleri gelmektedir. Bu anlamda taşınmaz kültür varlıklarının yönetimi, korunması gibi konular beraberinde bu alana dair mevzuatı da doğurmuştur. Kültür varlıkları toplumsal ortak mirasımız olması hasebiyle hafızamız olarak da nitelenebilecek öneme haizdir. Kültür varlıkları dediğimizde, sözlü, taşınır ve nihayet taşınmaz kültür varlıkları olarak tasnife gitmekteyiz. Bu tasnifteki varlıklardan taşınmaz kültür varlıklarının, tescili, korunması, fonksiyon kazandırılması gibi konular idari yargının sıkça gündemine girmektedir. Taşınmaz kültür varlıkları ile ilgili yetki ve erk kullanan kurum ve birimler gayet fazladır.Bu bildirimizde, kültür varlıklarının tasnifi ve bunlara hakim olan ilkeleri belirtip, bu alandayetki sahibi olan kurumlara değinip, kültür varlıklarını koruma kurullarının işleyişi, yapısı, çalışma şekli, aldığı kararların mahiyeti üzerinde duracağız. Ancak asıl yoğunluklu olarak bu bildiri de ele alacağımız hususların başında bölge koruma kurulu kararlarının, koruma yüksek kurulu kararları ile bu alandaki uluslararası kurulların ürettiği kararların hukuki niteliğini ortaya koymak gelmektedir. Zira çokça karşımıza çıkan; sit alanları, çevre düzeni projeleri, ören yerleri, alan yönetimi rejimi, etkileşim sahaları gibi kavramların tabi olduğu hukuki esasların ne olduğunu, bu alandaki mevzuat disiplinin hukuk metinleri arasında mukayesenin yapılarak ortaya koymak, bu alanda bundan sonra yapılacak çalışmalara ışık tutacaktır. Bu bildiride ayrıca, koruma bölge ve yüksek kurul kararlarını, Danıştay kararları ile olan ilişkisine yer verip, ayrıca mevzuat disiplini anlamında tespit ettiğimiz sorunlu ve gri alanlara dair değerlendirme ve önerilerimizi de sunacağız. Bildirimizin bu anlamda temel amacının, kültür varlığı hukukun önemli bir idari kurum olan kurulların kararlarının, yazılış, veriliş, tebliğ ve içerik anlamında incelenmesi ve bunlarını hukukiliği yönünden ele alınmasıdır. Ancak bu küçük çaptaki bir çaba olup, ana hatları ile meseleyi ele almamızı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür Varlığı, Bölge ve Yüksek Kurul Kararları, Danıştay, İdare Hukuku

6360 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Yasası'nın Köy Yönetimlerine İdari Açıdan Olumsuz Etkileri

Çiğdem Yavuz

Yerel Yönetimler, idari ve mali özerkliğe sahip olan ve uzmanı oldukları coğrafi alanda çeşitli kamu hizmetlerini sunmak amaçlı ortaya çıkan kuruluşlardır. Ülkemizdeki yerel yönetim birimleri; İl Özel İdareleri, Köyler, Belediyeler ve Büyükşehir Belediyeleridir. 2012 yılında Resmi Gazetede yayımlanan 6360 Sayılı Büyükşehir Belediyesi yasası yerel yönetimlerde yeni düzenlemelere yapılmış, on dört yeni ilde Büyükşehir Belediyesi ve yirmi yedi ilçe kurulmuştur. İl Özel İdareleri ve Köy gibi yerel yönetim birimleri ise bu düzenleme sonrasında kaldırılmıştır. Köyler mahalleye çevrilmiş, köy haneleri mahalleli olarak adlandırılmaya başlanmıştır. 442 Sayılı Kanuna göre nüfusu iki binden aşağı olan yerler köy olarak kabul edilir. Bunun yanı sıra köyler, ekonomilerinin tarım ve hayvancılığa dayandığı, gelenekçi bir hayat anlayışının benimsendiği ve şehirlere oranla yaşamın daha yavaş aktığı mekanlardır. Şehirlerde ise dinamik bir yaşam gözlenmekte olup, bireysellik ön plandadır. Köyler idari açıdan ihtiyar heyetlerine bağlı olan, kendi kararlarını alabilen özerk bir yapılar iken yasa sonrasında merkezi sistemin temsilcisi olan Büyükşehir Belediyelerine bağlı mahallelere dönüşmüşlerdir.

Köy yönetiminin idari yetkilerinden olan köy imamlarını atama yetkisi, köyleri korumakla görevli korucuların seçimi, köy alanlarının imara açılması ve yabancıların köylerden mülk edinmeleri gibi yönetim hakları merkezi yönetimin temsilcileri olan bakanlıklara verilmiştir. Örneğin yabancıların köylerden mülk edinmesi ülkemizde sosyal ve demografik açıdan birçok değişime yol açacak bununla birlikte yer altı bakımından zengin olan köylerin kaynakları bu kişilere geçecektir.Mahalleye dönüşmeden önce köy yönetiminin karar verme yetkisi içerisinde olan bu başlıklar yasayla birlikte merkezi idareye verilmiştir. Bu çalışmanın amacı yapılan yeni düzenlemeler sonrasında köy heyetlerinin idari açıdan kaybettiği yetkileri göstermek, ve doğacak sorunlara ilişkin çözüm yolları üretmektir.

Anahtar Kelimeler: 6360, Büyükşehir Belediyesi, Mahalle, Yerel Yönetimler, Köyler

Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri

Özge Çelebi

16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilen referandum sonucu, 1982 Anayasası'nda türev kurucu iktidarın 6771 sayılı yasa ile yapmış olduğu Anayasa değişiklikleri kabul edilmiştir. Bu düzenlemeyle birlikte, daha önce var olmayan bir işlem türü olan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Türk Hukuk Sistemine getirilmiştir. 2018 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimi sonrasında, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi olarak nitelendirilen yeni hükümet sistemi uygulamaya geçirilmiş ve bu sistemle birlikte Cumhurbaşkanlığı kararnameleri de uygulama alanı bulmuştur. 2017 Anayasa değişikliği öncesinde, parlamenter sistemde Cumhurbaşkanına tanınan kararnamelerin düzenleme alanı atama işlemleri iken, yeni siyasal rejimle birlikte Cumhurbaşkanı yürütmenin başı konumuna getirilmiş ve ona tanınan işlem türü demetamorfoza uğramıştır. Cumhurbaşkanlığı kararnameleri atama işlemlerinin ötesinde, Türk Hukuk Sisteminde yetkisinin doğrudan anayasadan almakta ve bu yetkiye göre sadece yürütmenin değil aynı zamanda yasamanın da yetki alanında işlemler doğurmaktadır. Bunagöre kanunda herhangi bir düzenleme alanı olmayan hususlarda Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri çıkarılabilmektedir. Aynı zamanda bu kararnamelerle birlikte sosyal, kültürel ve ekonomik haklarda da sonuç doğurabilecek düzenlemeler yapılabilmektedir.

Kelsen piramidi olarak da tanımlanan normlar hiyerarşisi piramidine göre, Türk Hukuk Sisteminde normlar arası yapılanma, 2017 Anayasa değişikliğiyle birlikte yeni bir oluşumu da önümüze getirmiştir. Ancak Türk Hukuk sisteminde, yetkisini doğrudan Anayasadan alan Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin, yeni düzenleme alanıyla birlikte Kelsen piramidinin hangi basamağında yer aldığı konusunda doktrinde tam anlamıyla bir oydaşma söz konusu değildir. Zira bu yeni idari işlem türünün, normların çoğulculuğu arasındaki yerinin tayini, normların yargısal denetimi bakımından da oldukça önem teşkil etmektedir.Çalışmada, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin düzenleme alanı ve bu alankapsamında ortaya çıkan ya da çıkması muhtemel olan sorunsallar incelerek, bu yeni işlem türünün normlar hiyerarşisindeki yerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Başkanlık Kararnamesi, 2017 Anayasa değişiklikleri, yürütmenin idari işlemleri

Limited Şirketlerde Çıkmaya Katılma

Sema Aydın

TTK m. 639/1 ile ortaklardan biri şirket sözleşmesindeki hükme dayanarak çıkma istediği veya haklı sebeplerden dolayı çıkma davası açtığı takdirde diğer ortakların da çıkmaya katılabilmesine olanak tanınmıştır. Çıkmaya katılma hakkı ile öncelikle çıkma hakkının dürüstlük kurallarına uygun kullanılması, ortağın bu hakkını kötüye kullanması olasılığında ise şirketin ve diğer ortakların çıkmaya katılarak zarar görmesinin önüne geçilmek istenmektedir. Özellikle zamansız çıkma talepleri karşısında çıkan ortağa ödenmesi gereken ayrılma akçesinin hesaplanması, şirketin ödeme durumu vs. konularının diğer ortaklarca değerlendirmesi ve eşit işlem ilkesi gereği aynı durum ve koşullar kendileri için de geçerliyse çıkmaya katılma haklarını kullanabilmelerine olanak sağlamak gereklidir. Gerek şirket sözleşmesinde öngörülen nedenlerle gerekse haklı nedenlerle çıkma talebinin ileri sürülmesi halinde kendisini çıkma isteğinde bulunan ortak ile aynı konumda gören diğer ortaklar da çıkmaya katılabileceklerdir. Şirket müdür ya da müdürleri ortaklardan birinin sözleşmeye dayanarak çıkmak istemesi ya haklı nedenlerle çıkma davası açması üzerine gecikmesizin diğer ortaklara bildirim yapacaktır. Diğer ortaklardan her biri, bu bildirimin kendisine ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde; a) Şirket sözleşmesinde öngörülen haklı sebep kendisi yönünden de geçerliyse, kendisinin de çıkmaya katılacağını müdürlere bildirmek, b) Açacağı bir dava ile haklı sebepler dolayısıyla çıkma davasına katılmak, hakkına sahiptir. Bir ortağın şirket sözleşmesinde öngörülen nedenlerle çıkma isteğinde bulunması halinde diğer ortakların çıkmaya katılabilmesi için sözleşmede gösterilen çıkma nedeninin kendisi için de geçerli olması gerekmektedir. Sözleşmede belirlenen çıkma koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediği noktasında taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklar mahkeme kanalı ile çözümlenmelidir. Çıkmaya katılma talebinde bulunan ortağın, sözleşmede gösterilen çıkma nedeninin kendisi için de geçerli olması gerektiği hususunda şirketle arasında görüş ayrılığı oluştuğu takdirde; ortak, bir tespit davası açarak hakkını yargı yoluyla tescil ettirebilir. Mahkemenin kararı geriye etkili ve açıklayıcı niteliktedir. Çıkma isteğinde bulunan ortağın sözleşmede dayandığı neden dışında sözleşmede belirtilen başka bir nedene dayalı olarak çıkma talebi, bağımsız bir çıkma talebi olarak değerlendirilmelidir. Şirket ortaklarından biri haklı nedenlerle çıkma davası açmışsa, diğer ortaklar açacağı bir dava ile haklı sebepler dolayısıyla çıkma davasına katılmak hakkına sahiptir. Usul ekonomisi açısından ayrı bir dava açılmasına gerek yoktur, şayet açılmışsa davaların birleştirilmesi gerekmektedir. Diğer ortaklardan her biri, şirket müdür/müdürleri tarafından yapılacak çıkma bildiriminin kendisine ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde çıkmaya katılma hakkını kullanabilecektir. Bir aylık süre hak düşürücü niteliktedir. Şirket müdür ya da müdürleri kaç ortağın ayrılma hakkını kullanacağını tespit ederek, ödenmesi gereken ayrılma akçesini hesaplayacak ve buna uygun finansal kaynağı sağlayacaklardır.

Anahtar Kelimeler: Limited Şirket, Çıkma, Haklı Sebep, Çıkmaya Katılma

Sosyal Sürdürülebilirlik Bağlamında İşlevsel Kalite ve Yapılı Çevrenin Ulaşılabilirlik Profili

Gülşah Doğan, Leyla Yekdane Tokman

Günümüzdeki ve gelecekteki nesillerin refahını sürdürerek-geliştirerek, sağlıklı ve yaşanabilir toplumlar oluşturmayı amaçlayan sosyal sürdürülebilirlik, günümüzde insanların ve toplulukların yaşam kalitesini ortaya koyan en önemli göstergelerden birisi haline gelmiştir. Yapılı çevrenin yaşanabilirliği ve kullanıcının yaşam kalitesi üzerinde etkisi olacak çoğu sosyal sürdürülebilirlik kriterinin doğrudan mekan ile ilişkili olması ise, sosyal sürdürülebilirlik açısından yapılı çevreyi ve yapılı çevrenin mekansal niteliklerini ön plana çıkarmaktadır. Bu bağlamda sosyal sürdürülebilirlik, yapılı çevrenin sağlık, konfor ve refah temelli yaşam kalitesini ortaya koymak açısından, yapılı çevrede sosyal eşitlik, toplumsal kapsayıcılık ve sosyal kazançlar sağlanması ile doğrudan ilişkili hale gelmektedir. Çünkü sürdürülebilir olarak nitelenebilen bir sosyal yaşamın ancak toplumdaki sosyal etkileşimin önemsendiği, kolektif gruplara katılımın desteklendiği, toplumsal istikrarın hayata geçirildiği, yaşanılan/çalışılan yer için aidiyet ve bağlılık duygusunun geliştirildiği ve emniyet ve güvenliğin en üst düzeyde ele alındığı sağlıklı bir yapılı çevrede gerçekleşmesi mümkündür. Böyle bir yapılı çevrenin şekillenmesinde, işlevsel kalite, yaşanılan çevrenin biçimlenişine ilişkin sosyo-kültürel amaçların ve değerlerin bir yansıması ve yapılı çevrenin temel görünüşüne referans sağlayan unsurlar olarak sosyal sürdürülebilirlik bağlamında önem kazanmaktadır. Bu noktada yaşanılan çevrede ihtiyaç duyulan hizmetlere ve imkanlara ulaşılabilirliğin sağlanması en önemli işlevsel kalite parametrelerinden birisi haline gelmektedir. Bu araştırmada, bir yerin ulaşılabilirlik profilinin yapılı çevre ve kullanıcılar üzerinde oluşturduğu etkiler ve bu etkilerin sosyal sürdürülebilirlik açısından öneminin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç temelinde güncel araştırma çalışmaları yapılarak yapılı çevrenin ulaşılabilirlik profili, temel hizmetlere ve toplu ulaşım imkanlarına erişim kolaylığının artması, yavaş ulaşım imkanlarının gelişmesi, sosyal etkileşim potansiyelinin çoğalması, istihdam fırsatlarına ve uygun fiyatlı konutlara erişimin sağlanması, gündelik sokak buluşmalarının ve yerel imkanların yaşayabilirliğinin kolaylaşması ve fiziksel aktivitenin teşvik edilmesi gibi yönleriyle değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda, yapılı çevrenin ulaşılabilirlik profilinin, herkesin eğitim, istihdam, sağlık ve barınma hizmetlerinden eşit şekilde yararlanmasına imkan vermesi ve toplumsal hayata eşit katılım konusunda bireyleri destekleyici ve teşvik edici bir rol oynaması bağlamındaki önemi ve diğer sosyal faydaları ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sürdürülebilirlik, Tasarım, İşlevsel kalite, Yapılı Çevre, Ulaşılabilirlik Profili

Sosyal Sürdürülebilirlik ve Yapılı Çevrenin Mekânsal Kalitesi Arakesitinde Mekânsal Yönelim

Gülşah Doğan , Leyla Yekdane Tokman

İnsanı ve insanın toplumsal yaşamdaki ilişkilerini/etkileşimlerini temel alarak sosyal yaşamın tanımlanmasını, düzenlenmesini ve geliştirilmesini amaçlayan sosyal sürdürülebilirlik, yapılı çevre ve toplum arasındaki ilişkinin çok yönlü ve iyi anlaşılmasını gerektirmektedir. Çünkü insanlar arasındaki sosyal etkileşimler ve bu etkileşimlerin niteliği yapılı çevre yoluyla organize edilmekte ve yapılı çevre sosyal yaşamdaki eylemlerin gelişmesini kolaylaştırmak ya da önlemek konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal sürdürülebilirliğin temelde insanların yapılı çevre içinde kendilerini nasıl hissettikleri ve nasıl davrandıkları ile yakından ilişkili olduğu düşünüldüğünde, yapılı çevrenin sosyal etkileşim, yer duygusu, sosyal bağlar ve topluluk duygusu, emniyet ve güvenlik duygusu, sağlık ve fiziksel refah ve toplumsal katılım vb. gibi konular üzerindeki etkisi yapılı çevrenin mekansal kalitesinin sosyal sürdürülebilirlik bağlamında değerlendirilmesinin önemini belirginleştirmektedir. Çünkü yapılı çevrenin mekansal niteliklerini "mekansal kalite" bağlamında ele almak, yapılı çevrenin sosyal sürdürülebilirlik bağlamındaki kullanıcı gereksinimlerini karşılayabilmesine yönelik yeterliliklerinin değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Bu noktada insanların yapılı çevrede kendilerini konumlandırabilmeleri ve yön bulma stratejileri geliştirebilmeleri için gerekli olan mekansal bir yetenek olarak mekansal yönelim ölçütü, önemli bir mekansal kalite ölçütü olarak yapılı çevrede sosyal sürdürülebilirlik değerlendirmesi yapılmasına imkan vermektedir. Sosyal sürdürülebilirliğin teşvik edildiği ve geliştirildiği nitelikli bir yapılı çevre mekansal yönelim bağlamında; bireyin çevresini anlayabilmesini, yapılı çevrede yön bulma kolaylığını hissedebilmesi, kullanıcı erişiminin kolaylaşmasını, yapılı çevrenin herkes tarafından kullanılabilmesini, kontrol duygusunu ve özerklik anlamında güçlenme duygusunu, mekan kullanımı ile ilişkili verimliliğin artmasını, kazaların önlenmesini, engelli kullanıcıların izolasyonunun/ziyaretçilerin kafa karışıklığının/çalışanların hatalarının ve streslerinin azalmasını, zaman ve para tasarrufunu, yatay ve düşey sirkülasyon sistemlerinin anlaşılmasını mümkün kılmaktadır. Bu bağlamda ele alınan araştırmada, yapılı çevrenin kullanıcılarına sundukları olanakların ve yapılı çevredeki uygun fiziksel koşulların mekansal yönelim ölçütü bağlamında değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla güncel araştırma çalışmaları yapılarak, yapılı çevrede mekansal yönelim konusu sosyal sürdürülebilirlik boyutuyla değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda, yapılı çevredeki mekansal yönelim potansiyelinin yapılı çevre ve kullanıcılar üzerinde oluşturduğu etkiler ve bu etkilerin sosyal sürdürülebilirlik bağlamındaki önemi ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sürdürülebilirlik, Tasarım, Yapılı Çevre, Mekansal Kalite, Mekansal Yönelim

Mekân Tasarımı İçin Beden Kumaşından Dünya Algısı

Gamze Şensoy, Özge Kandemir

Tüketim toplumunda mekân, yalnızca seyretme eylemine olanak verirken beden-mekân ilişkisi giderek zayıflar hale gelmektedir. Yaşantının hızına dâhil olan bedenin deneyimi güçleşmekte ve beden gittikçe pasifleşen bir olguya dönüşmektedir. Oysaki Merleau-Ponty (2016)'nin ifadesiyle "dünya bedenin kumaşından yapılmış" olup, beden temelde gören ve görünendir. Bu yönüyle mekân tasarımı için de beden Tschumi'nin (2018) deyimiyle mimarlığın başlangıç ve varış noktası iken bedensel bir tepki de Pallasmaa'nın (2018) söylemiyle mimarlık deneyiminin ayrılmaz bir yönüdür. Tüm duyularıyla bütüncül olarak var olan bedenin her hareketi mekânda farklı deneyim olasılıklarını açığa çıkarmakta ve böylece mekân her yeni harekette yeniden üretilerek, beden-mekân etkileşimi olanaklı kılınmaktadır. Günümüz tüketim toplumunda ise bedene karşı yalnızca gözle görmeye yönelen mekânın, deneyimi barındırmayan bir nesne haline geldiği görülmekte, ele alınan çalışma da bu durumu elde edilen literatür verileri doğrultusunda ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmada bedenin mekâna etki ederken mekândaki verilerin de bedene etki ettiği bilinciyle günümüzde bedenin mekândan ayrı bir imge ürünü olarak ele alınmasının tasarım disiplini özelinde yarattığı sonuçlar tartışmaya açılmıştır. Burada insanın duyu organları ile duyumsadığı, bedeni ile hareket ettiği ve ancak bedeniyle mekânı görüp, bütüncül olarak deneyimleyebildiği farkındalığıyla bedenin mekân tasarımındaki rolünün ortaya konulması hedeflenmektedir. Çalışma kapsamında, gündelik yaşam pratikleri içerisinde oldukça olağanlaşan ve gittikçe artar hale gelen görselliğe odaklanmanın, tasarım olgusunu da bir meta değeri haline getirmesi eleştirilmektedir. Bu anlamda ele alınan çalışma, mekân tasarımının yalnızca görmeye yönelik değil, bedenin tüm algılama biçimlerine yönelik olması gerektiğine dikkat çekmektedir. Bu konuda günümüzde tasarımcılarda ve mekân üzerine düşünen teorisyenlerde yeni-yeniden farkındalık yaratılması gerekli görülmektedir. Hızın, geçiciliğin, zaman ve mekân tüketiminin oldukça etkin olduğu tüketim toplumunda mekân tasarımı için beden-deneyim-mekân ilişkisinin daha çok tartışılmasının gerekli olduğu görülerek, konuya yönelik elde edilen veriler paylaşıma açılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tüketim Toplumu, Mekân Tasarımı, Mekân Deneyimi, Beden

Çağdaş Sanatta Bir Tema Olarak Anne – Annelik

Lale Aslan

İnsanlık için büyük öneme sahip bir kavram olan "anne", terimsel olarak; "çocuğu olan kadın" anlamına gelmektedir. Annelik ise anne olmanın pratik gerçeklerini ve toplumsal önemini kapsayan bir terimdir. Pek çok boyuta sahip bir olgu olarak annelik, üzerinde çok konuşulan, tartışılan, yorum yapılan bir mesele olmuştur. Annelik, kadın için kaçınılmaz bir gerçek olan ve neredeyse kadının varlığına işaret eden zorunlu bir kimlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadınların yaşamında anneliğin önemi ve değeri üzerine geliştirilen görüşler günümüzde de tartışmalara konu olmakta; kadın figürünü - anneleri onurlandırmak ve anmak amacıyla tüm dünyada farklı tarihlerde çeşitli anma günleri ve etkinlikler düzenlenmektedir. Toplumsal cinsiyet öznesi olan annelik olgusu da, 1970'lerden sonra anlam değiştirmiş ve feminist hareketlerin de etkisiyle kadınların yaşamında anne olmanın önemi ve değeri üzerinden sürdürülen yoğun tartışmalara konu olmuştur. Modern sanatta 1950 sonrasında görülen farklılaşma, duyusal deneyimden düşünceye dayalı bir deneyime dönme gereksinimini ortaya çıkarmış ve 1970'ler de olgunlaşan çağdaş sanatın geleneksel olmayan yapısı ile birlikte ele alınan konular da çeşitlilik göstermeye başlamıştır. Geleneksel anlamda yapılanların aksine küreselleşme, politika, cinsiyet ve kültür farklılıkları önemli konular haline gelmiştir. Anne ve annelik teması da değişen sanat pratikleri içinde çağdaş sanatta sıklıkla ele alınan, sorgulanan konular arasında yer almaktadır. Bir çocuğun yaşamında büyük bir etkiye sahip; hayatın anahtar bileşenleri olan anneler, doğumdan beslenmeye, devam eden yaşam için bir zorunluluktur. Toplumun öncüsü olan sanatçılar da bu temaya ilgi duymuşlar ve sanat tarihi boyunca "anne" temasına eserlerinde yer vermişler; annelere-annelerine karşı olan duygularını ifade ettikleri; insanlığın doğuşunu kutladıkları sayısız eserler üretmişlerdir. Bu araştırmada, çağdaş sanatta, anne ve annelik temasını ele alan sanatçılar ve onların eserleri üzerinde durulmuş; 1970 sonrasında, çağdaş sanattaki alternatif disiplinler ile üretilen eserler ve anlatım biçimleri anne ve annelik bağlamında incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş sanat, Anne, Annelik.

Gelenek ve Çizgi Film: Norveç ve Türk Çizgi Filmlerinde Kültürel Yansımalar

Burçin Geniş

"Çizgi Film" bir başka deyişle "Canlandırma Sineması"; ardışık, statik görüntülerin (cansız nesnelerin çizimleri veya fotoğraflarının) gerçek dünyadaki hareketlerinden yola çıkarak canlı oldukları yanılsamasını sağlayacak biçimde düzenlenmesine verilen addır. Dönüştürücü ve hareket sağlayıcı özelliklerinden dolayı Animasyon; bir çok disiplini bünyesinde sentezleyen elverişli bir üretim alanıdır. Günümüz teknolojisinin olanakları ile çok disiplinli bir yapı içerisinde gelişim gösterdiği izlenmektedir. 21. Yüzyılın başından itibaren, yayın ve medyanın etkisi ve aracılığı ile çizgi film yapımları, toplumlara ve geniş kitlelere ulaşarak küresel ölçekte etkinlik göstermektedir. Bunun yanı sıra, içerik bağlamında değerlendirildiklerinde salt teknik yapıdan ibaret olmadıkları, bulundukları coğrafyanın kültürüne özgü unsurlar içerdikleri görülmektedir. Bu unsurlar daha detaylı ele alındığında, çizgi filmlerin beslendiği katmanların başlıcalarının "kültür" ve buna bağlı olarak "gelenek" olduğu söylenebilir. Kültür; genel tanımıyla, bir ülke halkının gelenekleri, inancı, dili, kökeni ve genel olarak maddi ve manevi değerlerinin bütününe verilen adtır. Geleneğin ise; toplumlarda, atalardan torunlara miras olarak, kuşaktan kuşağa aktarılan, kültürel bilgi, alışkanlık, inanç ve davranışlar seti olduğu söylenebilir. Geleneğin manevi yapısının istifadeye açık olması sanat üretim alanlarına da kaynak oluşturmakdır.

Bu çalışmada; genel perspektiften gelenek ve kültür kavramlarına değinilerek Norveç ve Türkiye'de, bu kavramların yansımaları ele alınacaktır. Ayrıca çizgi filmin etkilediği ve etkilendiği kültürel öğelere ve günümüzdeki örneklerine yer verilerek, 1970'lerde Norveç ve Türkiye'de yapılmış " Flåklypa - Grand Prix" , "Âmentü Gemisi Nasıl Yürüdü?" , "Sansür" , "Hva skal vi gjøre med lille Jill? " örneklemleri özelinde gelenek ve kültür unsur etkileri incelenmeye çalışılacaktır. Bu bağlamda ele alınan örneklerin, bütünsel olarak kültürel ve geleneksel açıdan farklılık ve benzerliklerinin ortaya konulması ve bilinirliğinin arttırılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Animasyon, Çizgi Film, Gelenek, Kültür

Kullanıcı Deneyimi (Ux): Kullanıcı Arayüzünde Animasyon Kullanımı

Burçin Geniş

Kullanıcı ara yüzünde (UI) hareket (motion) iletişimi kullanıcı deneyimleri (UX) sağlar. Kullanıcı ara yüzlerindeki animasyonlar sadece görsel bir deneyim olmanın yanı sıra, " kullanıcı deneyimi " olarak değerlendirilebilir. Güçlü bir iletişim aracı olan hareket sadece görsel bir öğe olmamakla birlikte, bütünlük ilkesini sağladığından dolayı kullanıcı üzerinde güç sahibidir ve kullanıcıyı yönlendirmek için kullanılmaya elverişli bir birim olduğu söylenebilir. Hareket, kullanıcının dikkatini kolayca çeker çünkü insanlar doğal olarak hareket eden şeylere bakarlar. Kullanıcı ara yüzü, bir kişi ile bir bilgisayar arasındaki birim, diğer değişle bir iletişim aracı şeklinde adlandırılmaktadır. Bilgisayar herhangi bir insan tarafından işletilen herhangi bir makine anlamınagelebilir, ancak bu çalışmanın örneklemi mobil ara yüzler ve akıllı telefonlar ile ilgilidir. Ara yüzler,anlaşılmaz ve karmaşık olan teknik dili daha kullanıcı dostu bir dile çevirmek ve iletişimi başka biriylekonuşmak kadar doğal hissettirmeyi amaçlamaktadır. Kötü iletişim, hayal kırıklığına ve kötü deneyimeve zaman kaybına yol açmaktadır. Kullanıcı ara yüzünün temel fonksiyonu, basit bir e-posta okumakgibi bir görev bile olabilir, sadece kullanıcının görevini bitirme konusunda yönlendirmek ve budeneyimi kusursuz biçimde tamamlatmaktır. Hareket bütünlüğü özelliğinden dolayı animasyonlar,kullanıcı ara yüzü daha doğal hissettirmektedir. Ara yüz kullanıcısının dokunuşuna aktif olarak tepkiveren, ara yüz birimi, kullanıcının sadece bir cam parçasına dokunduğunu değil, aynı zamandaelemanlarla gerçekten etkileşime girdiğini hissetmesini sağlayabilir. Animasyonun rolü, kullanıcınıngerçekleştirdiği eylemler arasındaki boşlukları doldurmak ve bu nedenle etkileşimi daha kusursuz halegetirmektir.Bu çalışma, deneyim tasarımcısı, grafik tasarımcıların fonksiyonel tasarım ile kullanıcıyı anlayaraketkili iletişim kurmayı yollarını incelemeyi amaçlamaktadır. Genel bir perspektiften; insan bilgisayar etkileşimi, kullanıcı psikolojisi, kullanıcı deneyimi ve hareket iletişiminin temelini oluşturan animasyon gibi konular ele alınacaktır. Çalışmanın son bölümünde ise, Kullanılabilirlik Prensipleri bağlamında kullanıcı ara yüzünde hareket iletişiminin nasıl kullanılacağına ilişkin örnekler gösterilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Animasyon, Kullanıcı Ara yüzü, Kullanıcı Deneyimi, UX ,UI

Reklam ve Tipografi: Basılı Medya Reklamlarında Tipografi Kullanımı Üzerine Bir İnceleme

Zehra Atabey

Reklamlar farklı mecralarda yer alarak, gün içinde pek çok kez hedef kitlenin karşısına çıkmaktadır. Bir reklam iletisi tüketicinin kimi zaman farkında olarak, kimi zaman da farkında olmaksızın zihninde yer etmektedir. Bunu oluşturan en önemli faktörlerden biri de, onların görsel tasarımlarıdır. Basılı medya reklamlarında kullanılan renk, tipografi ve görsel unsurlar hedef kitlenin reklama olan ilgisini uyandırmada en önemli etkenlerin başında gelmektedir. Basılı reklamlarda kullanılan unsurlardan biri olan tipografi görsel iletişimin en önemli elemanlarından biridir. Bir reklam tasarımında tipografi, tüketicinin dikkatini reklama çekme ve tüketiciyi satın almaya ikna etmede büyük bir öneme sahiptir. Bununla birlikte; reklamda tipografinin kullanımı, hedef kitleye reklam içeriği hakkında bilgi vermektedir. Bu doğrultuda; reklamda kullanılan tipografi, reklam içeriği ile uyumlu olmalıdır. Bir reklamda yer alan tipografik unsurlar biçimsel ya da kullanıldıkları renk ya da doku açısından reklam görseli ile uyumlu olduğu kadar, reklamın içeriğiyle de bir bütünlük oluşturmalıdır ve reklamın temasını hedef kitleye yansıtabilmelidir. Bu çalışmanın amacı, basılı medya reklamlarında tipografi kullanımını açığa çıkarmaktır. Çalışmada, kadın ve erkeklere yönelik dergilerde yer alan reklam tasarımlarında kullanılan tipografik unsurlar incelenmektedir. Dergilerde yer alan kadın ya da erkeklere yönelik ürün ya da hizmet reklamlarındaki tipografik unsurların, reklamın türüne göre birbirlerinden farklılık gösterip göstermediği üzerinde durulmaktadır. Çalışmada raslantısal olarak seçilen; biri kadınlara, diğeri erkeklere yönelik olan iki derginin üçer sayısı incelenmektedir. Çalışmanın kapsamını, ele alınan altı derginin içerisindeki reklamlar oluşturmaktadır. Çalışmada, tipografik unsurlar üzerinden kategoriler oluşturulmuş ve bu reklamlar belirlenen kategoriler aracılığıyla değerlendirilmiştir. Kadın ve erkeklere yönelik olan dergi reklamlarında tipografik olarak farklılık olup olmadığı ele alınan çalışmada, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tipografi, Görsel İletişim, Reklam, Basılı Medya

Yeşilçam Sinemasında Melodramatik Kalıplar ve Kader Teması: Kaderde Birleşenler

Tülay Çelik

Dünya sinemasında olduğu gibi, Yeşilçam sinemasında da popüler bir tür olarak ön plana çıkan melodram, Yeşilçam kimliğinin en önemli karakteristiğidir. Melodramlar; mutlak özelliklere sahip kalıplaşmış karakterler yaratan, iyi ve kötü arasındaki ikiliği vurgulayan, özdeşleşmeyi esas alan, tesadüflerle ilerleyen bir anlatı formu olarak tanımlanabilir. Melodramın, seyirciye aslında daha önceden bildiği hikayeleri anlatma vaadini içeren niteliği, kader teması ile kurduğu organik ilişkiyi ortaya koyar. Seyirciyi filmin akışının içine alan ve bir anlamda teslimiyet yaratan film dili, kaderle kurulabilecek ikinci ilişki ekseni olarak karşımıza çıkar. Filmlerdeki "olay örgüsünün işleyişi, karakterler ve diyaloglar" ise yeniden üretilen değerler dünyası ile kader temasının açık şekilde görünür olduğu alanlar olarak üçüncü ve en önemli ekseni oluşturur. Yeşilçam sinemasının kader ile kurduğu ilişki de bu eksende, Türkiye'deki zihniyet yapısı, kültürel ve toplumsal nitelikler ile kendine özgü bir görünüm kazanır. Buradan hareketle bu çalışma, Yeşilçam filmlerindeki melodramatik kalıplar ile kader teması arasındaki ilişkiyi; olay örgüsü, karakterler ve diyaloglar bağlamında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla, kriter örneklem olarak Yeşilçam sinemasının önemli dönemlerini kapsayan 1948-1979 yılları arasında yapılmış olan ve adında kader geçen melodram türündeki filmler belirlenmiştir (Kader vurgusu, kader temasını güçlendirip ön plana çıkardığı için ve örneklem sayısını sınırlamak için önemli görülmüştür). Tespit edilen 26 adet filmden bazıları; Kaderin Cilvesi (1958), Kaderin Önüne Geçilmez (1961), Kader Kapıyı Çaldı (1964), (Kıyamet Günü) Kaderde Birleşenler (1966), Kader Böyle İstedi (1968), Kaderden Kaçılmaz (1969), Kader Unuttu Beni (1969), Kaderin Ağları (1970), Kaderimin Oyunu (1972) gibi isimlere sahiptir. Tespit edilen filmler arasından Yeşilçam'ın altın çağı içinde üretilen ve hem kader temasının hem de melodramların en belirgin özelliklerini taşıyan "(Kıyamet Günü) Kaderde Birleşenler" filmi tipik örneklem olarak seçilmiştir. Filmin, doküman incelemesi yöntemiyle betimsel analizi yapılmıştır. Çalışmanın bulguları, toplumsal zihniyetle birlikte dönemin değişen koşullarının ve kent yaşamındaki kültürel dönüşümün, -olay örgüsü, karakterler ve diyaloglar aracılığıyla- melodramlardaki kader temasını güçlendirdiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Melodram, Kader, Yeşilçam sineması, Anlatı yapısı

Geçmişten Günümüze Üsküdar'da İki Cami: Mihrimah Sultan Cami ve Marmara İlahiyat Cami

Gamze Tayılga, Sibel Demirarslan

Dinlerin temel ilkelerine ve özelliklerine göre şekillenen özellikle planlamalarında dini ibadetlerin yapılış biçimlerinin etkisi altında oluşmuş yapılar olan ibadet yapıları, toplu kullanıma hizmet vermek için elverişli halde tasarlanmaktadırlar. İslam dininin beş şartından biri olan namaz ibadetini gerçekleştirecek olan kişinin bir mekâna ihtiyacı bulunmaktadır. İslam dini toplu ibadeti teşvik etmektedir. Cemaatle kılınan namaz, yalnız kılınandan daha üstün tutulmuştur. İslam dininin bu gereklikleri büyük ölçekli veya toplu ibadet mekânlarına ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Cami/mescit yapıları da bu doğrultuda ortaya çıkmış olan İslam dini ibadet mekânlarıdır. İnsan merkezli olan İslam inancının mekân biçimlenişine etkisi, bütüncül bir yaklaşımla planlanması sonucunu oluşturmuştur. Cami mekân şekillenmesi konusunda Kuran'ı Kerim'de herhangi bir kural bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra ilk ibadet yapısı ve İslam dini için kutsal olan Kâbe'nin biçimlenişi de ibadet mekânlarının mimari gelişiminde etkin olmamıştır. İslam ibadetindeki bazı ana ilkelerin cami mimarisinin plan ve üst örtüsünü etkilediği görülmektedir. Günümüzde teknolojik yenilikler, gelişen ve değişen hayat standartları ile birlikte toplumların kullanım pratikleri de farklılaşmaktadır. Bu değişim Müslüman toplumun ibadet mekânlarına da yansımaktadır. Günümüz camileri değişen yaşam standartlarına, kullanıcıların ihtiyaç ve beklentilerine uygun olarak inşa edilen ibadet mekânlarını, herkes için tasarım ilkelerini, değişen toplumun sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayacak birimleri içermektedir ve içermelidir. Bu çalışmada Mimar Sinan döneminde inşa edilmiş olan Üsküdar'da bulunan Mihrimah Sultan Cami ve yine Üsküdar'da bulunan günümüz teknolojileriyle inşa edilmiş olan Marmara İlahiyat Cami üzerinden cami planlama kriterleri karşılaştırılarak incelenmiştir. Değişen ihtiyaçlara yönelik analizler yapılarak bu ihtiyaçlara işlevsel olarak yanıt verdiği düşünülen yeni uygulamalar ve mekânlar tespit edilmiştir. Çalışmanın günümüzde yapılacak olan camilerin planlama kriterlerinin belirlenebilmesi için öneri oluşturabilecek bir kaynak teşkil etmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışma Gamze Tayılga'nın Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İç Mimarlık Ana Sanat Dalı yüksek lisans tezinden üretilmiştir. Cami, Mihrimah Sultan Cami, Marmara İlahiyat Cami, Cami Planlama

Anahtar Kelimeler: Kriterleri, Günümüz Camileri, Geleneksel Camiler, Mimar Sinan

Günümüze Camilerinde Kadınlar Mahfili: Kahramanlar Cami ve Ayşe Ilıcak Cami

Gamze Tayılga, Sibel Demirarslan

İbadet yapıları, dinlerin temel ilke ve özelliklerine göre şekillenen özellikle planlamalarında dini ibadetlerin yapılış biçimlerinin etkisi altında oluşmuş yapılardır ve toplu kullanıma hizmet vermek için elverişli halde tasarlanmaktadırlar. Müslümanların toplu ibadet ettikleri mekânlara cami veya mescit adı verilmektedir. Cami içerisinde cemaatin yan yana saflar halinde toplanarak kıble yönüne yönelip namaz kıldığı alanlara ise harim denir. Harim caminin içinde en büyük alanı kaplar. Harim mekânında döşemenin yükseltilmesi ve parmaklık ya da kafesle ayrılarak oluşturulan mekânlara maksure; maksurenin sütunlar üzerinde merdiven eklenerek daha fazla yükseltilmiş ve daha korunaklı biçimine ise mahfil denilmektedir. Mahfillerin sınıflandırılmasında mevki (hünkâr mahfili), kamet/davet (muezzin mahfili), cinsiyet (kadınlar mahfili) etkili olmuştur; bu çalışmada kadınlar mahfili inceleme konusu olarak belirlenmiştir. Kadınların, İslam'ın ilk yıllarında, cami içerisinde ayrı bir bölüm, bölme, oda veya kat olmaksızın harim mekânında saf düzeninde namaz kıldıkları bilinmektedir. Bu durum halen İslam dini için kutsal bir mekân olan Kâbe'de geçerliliğini sürdürmektedir. Türkiye'de ise günümüzde kadınların ibadet etmesi için cami içinde sınırlandırılarak belirlenen mekânlar olarak tanımlanan kadınlar mahfili, zeminden yükseltilerek veya harim mekânının çeşitli bölücüler kullanılarak sınırlandırılması ile oluşturulmaktadır. Bu çalışmada günümüz camilerinden 2018 yılında inşası tamamlanmış olan Dragos Kahramanlar Cami ve Ayşe Ilıcak Cami kadınlar mahfillerinin fiziki koşulları incelenmiştir. Ana ibadet mekânı olan harim ile biçimsel ilişkileri tespit edilerek mekân organizasyonları analiz edilmiştir. Kadınlar mahfilinden caminin tümünün algılanması ve harim ile eşdeğerlikleri tartışılmıştır. Bu çalışmanın günümüzde yapılacak olan camilerde kadınlar mahfilinin öneminin kavranması ve ibadetin huzur ve sükûnet gerektirdiği bilinciyle daha işlevsel ve konforlu mekânların elde edilebilmesinin hedeflenmesi ve bu bağlamda gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için bir kaynak teşkil etmesi istenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cami, Kadınlar Mahfili, Kahramanlar Cami, Ayşe Ilıcak Cami, Günümüz Camileri

Ambalaj Tasarımında Etkileşimin Rolü

Emine Yalur

Grafik tasarımın temelini oluşturan yapıda önemli bir yer tutan ambalaj tasarımında, tüketim kültürünün artmasının sonucu olarak farklı arayışlarla tüketicinin karşısına çıkarma çabasına gidilmiştir. Ambalaj, içerisine konulan ürünün korunmasını, taşınmasını, temiz ve güvenilir bir şekilde tüketiciye ulaşmasını kolaylaştırır. Diğer bir ifadeyle ambalaj; sarar, sarmalar ve korur. Ambalaj tasarımı ise, içerisindeki ürünle ilgili tüketiciye bilgi verir ve ürünün cazibesini arttırarak satılmasını sağlar. Bunları sağlamak için ambalaj tüketicinin algısı da göz önünde bulundurularak tasarlanmalı ve tüketicide alma isteği uyandırmalıdır. Etkileşim, "iki ayrı etkenin, incelenmekte olan bir karakteristik üzerine birlikte yaptıkları etki veya nesneler, parçalar ya da sistemler arasındaki karşılıklı kuvvet etkilerinin tümü olarak tanımlanmaktadır (Baştan, 2009, s.8). Etkileşim, sadece bir multimedya aracılığıyla veya arayüz tasarımıyla tüketici karşısına çıkarılan ürünlerle sağlanmaz. Etkileşim aynı zamanda, karşılıklı olarak etkileme eylemidir. Esasında, ambalaj için kullanılan malzeme de dahil olmak üzere, ambalaj üzerindeki fotoğraf, illüstrasyon, yazı, renk, doku ve grafikler ambalaj ile tüketici arasındaki etkileşimi sağlayan unsurlardır. Eğer tüketicinin bir raftaki alternatif ürünler arasından seçeceği ürünü ambalajı belirliyorsa, o ambalaj ile tüketici arasında güçlü bir etkileşim olduğunu gösterir. Etkileşimli bir ambalaj tasarımında dikkat edilmesi gereken en önemli husus hedef kitledir. Hedef kitlenin algısı etkileşimin boyutunu belirler. Örneğin, hedef kitlesi çocuk olan bir ürün ambalajı ile, 25 yaş üzeri olan bir ürün ambalajının renkleri aynı olamaz. Aksi taktirde tasarım, tüketici ile ürün arasındaki yeterli etkileşimi sağlayamaz. Tüm bu bilgiler dikkate alınarak, bir ambalaj tasarımında dikkat edilmesi gereken hususlar, tüketici ve tasarım arasında etkileşim boyutunu arttırmayı hedefleyen püf noktaları, örnek ambalaj tasarımları üzerinden değerlendirmeleri içeren bu çalışma, ambalaj tasarımcısı ve ürün tüketicisi için rehberlik edecek ipuçları içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Ambalaj, Etkileşim, Tasarım.

Öznel Yaklaşım Belirleyeni Olarak Karar Duygusu

Şahinde Akkaya, Rıfat Şahiner

Orta sınıf burjuvasının modern zaman aylağı flaneur, kalabalıkların içinde dolaşarak olan biteni izler; onun işi, şehrin günlük akışının içinde hayatı gözlemlemektir. Modernist estetiğin, moderniteye direnen kahramanı olan flaneur, bu haliyle parçası olmayı bir yanıyla reddettiği bir yanıyla da içinde sürüklenip gittiği modernitenin özünü oluşturur. Bakmaktan, seyretmekten zevk alan bir kent gezgini olan flaneur, Henri Cartier-Bresson'un gözlemci- fotoğrafçı kimliğinde vücut bulur. Flaneur'ün aidiyet duygusunun eksikliğiyle deneyimlediği arada kalmışlık hali; Bresson'un, parçası olduğu burjuva sınıfını reddederek fotoğrafçı olarak hayatın içine savrulmasıyla benzerlik gösterir. Başkalarının yaşamına kendi ayrıcalıklı konumundan merakla ve profesyonel bir dürtüyle bakan Bresson'un bu tavrı kendiyle özdeşleşen ve mükemmel fotoğrafın kılavuzu haline gelen karar anı manifestosuna dönüşür. Karar anı, tüm grafik unsurların optimal dengede olduğu bir anda fotoğrafın çekilmesine karar verilmesidir. Başka bir deyişle, karar anı, aynı anda gözün, beynin ve kalbin bir olayı hedeflemesidir. Gerçekte, bu denge teknik ya da biçimsel anlamda başarılı olarak değerlendirilen her fotoğrafın ortak özelliği olarak kabul edilmekle birlikte; Bresson'un, iyi fotoğrafın nasıl olması gerektiğine dair yaptığı detaylı tanımlama ve koyduğu kuralların dogmatik olduğu söylenebilir. Dönemin fotoğraf dünyasını yarattığı görsel zenginlikle etkileyen Bresson için -günümüzde dahi- övgülerin arasında yergiye rastlamak oldukça güçken; Bresson'un benimsediği akılcı yaklaşıma karşı çıkan Robert Frank, onun, görmezden gelmeyi tercih ettiği duygusal yaklaşımı benimseyerek yepyeni bir anlatım biçimiyle çıkagelir. Gözlemci-fotoğrafçı pozisyonuyla hareket eden Bresson'un, akılcı, net ve grafik unsurların dengesine odaklı bir kompozisyon oluşturmaya öncelik tanıyan tavrına karşılık; kendi iç dünyasını ortaya koymaktan çekinmeden, biçimden ziyade içeriği önceledeği şiirsel anlatımıyla fark yaratan Frank'in fotografik dili üzerinden öznel yaklaşım belirleyeni olarak karar duygusu meselesi irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Fotoğraf, Karar Anı, Karar Duygusu, Henri Cartier-Bresson, Robert Frank

Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin Web Sayfalarının Görme Engelliler Açısından Erişilebilirlik Analizi

Ahmet Dolunay, Elvin Akkan

İnsan çevresinde olup bitenleri tanımlamak için beş duyu organı ile almış olduğu verileri kullanır. Bu verilerin yaklaşık %80-85'i göz üzerinden gerçekleşmektedir. Bu denli önem taşıyan gözün sağlık bakımından kayıplar yaşamasıyla görme yetisini kaybeden bireyler pek çok zorluk yaşamaktadır. Görme engeli farklı kategorilerde ele alınmaktadır. Bunlar hiç görmeme, görmede belirli oranlarda kayıp yaşama, renk körlüğü ve gece körlüğü olarak tanımlanabilir. Görme kaybı hastalıkla, kazayla veya doğuştan gerçekleşebilmektedir. Görme engelli bireyler teknolojinin olmadığı ortamlarda bilgiye çoğunlukla, başka bireylerin okuduklarını dinleyerek veya Braille alfabesi ile yazılmış kaynakları okuyarak ulaşabilmektedir. Teknoloji bu bakımdan engelli bireyler için sınırsız bir kaynak sunmaktadır. Görme engelli bireylerin yaşamlarını kolaylaştırmak için sunulan uygulama ve gelişmelerden biri de web (internet) mecrasında karşımıza çıkmaktadır. Web sayfaları engelsiz kullanıcılar temel alınarak tasarlanırken, bazı sayfalarda engelli bireyler için de ek özellikler yer almaktadır. Örneğin, az görme durumlarına karşın bazı web sayfaları yazı puntosunu büyütme imkanları sunmaktadır. Engelli bireyler, rahat okuyabileceği şekilde sayfadaki yazıların puntosunu büyütebilmektedir. Yine bu kapsamda ekran okuyucu programlar ile uyumlu tasarlanmış arayüzler görme engeli bireylerin bilgiye ulaşmasını kolaylaştırmaktadır. Teknoloji yardımıyla bireyler iletişim kurma ve bilgi edinme gereksinimlerini karşılayabilmektedir. Bu aşamada önemli olan web sitelerinin görme engelli bireyler tarafından erişilebilir kriterlere sahip olmasıdır. Web sayfalarının görme engelli bireyler için erişilebilir olması için kullanılan görsellerin, videoların veya ses kayıtlarının açıklayıcı bir metne sahip olması gerekmektedir. Sayfanın okunabilirliğini arttırmak için web arayüzünde kullanılan renkler kontrast olmalı, birbirine yakın zemin ve yazı rengi kullanımından kaçınılmalıdır. Yazı karakteri net ve okunabilir olmalıdır. CSS formatı kullanılmalı, HTML özelliği olmalıdır. Türkiye'de 2019 yılı verilerine göre 206 üniversite bulunmaktadır. Bunlardan 129'u devlet ve 77'si vakıf üniversiteleridir. Bu üniversitelerin %99'nun web sayfası bulunmakta ve üniversiteler bu sayfalar aracılığıyla kullanıcılar ile bilgi alışverişi sağlamaktadır. Bildiri kapsamında İstanbul'da bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin web sayfaları analiz edilerek, kullanım ve tasarımsal anlamda görme engelliler için erişilebilir olup olmadığı ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tasarım, Görme Engelliler, Sanat Tasarım, İnsan Bilgisayar, Erişilebilirlik

Sinemasal Mekân ile AVM Mekânının Karşılaştırmalı Analizi

Eyüp Al

Bu çalışmada, sinemasal mekân ile AVM mekânının doğayı öngörülebilir/hesaplanabilir bir mekânsallığa dönüştürüp, mekân içerisindeki her türlü nesneyi de seyirlik bir malzeme biçiminde kurgulaması incelenecektir. Modern öncesi dönemde mekân, insanın doğal ihtiyaçlarının şekillendiği ve tatmin edildiği bir yerdir. Aynı zamanda insan, kendi varlığını sosyalleşerek gerçekleştirmekte; mekânla bütünleşerek ve saygı göstererek hayatına devam etmektedir. Hem bireyin hem de toplumun ortaklaşa kanaatlerinin neticesinde, mutlak olmayan biçimde şekillendirilen klasik mekân tecrübesi, modern dönemle birlikte büyük bir kırılmaya uğramış ve belirli bir anlayışla, her şeyiyle önceden belirlenen bir mekânsal tecrübe açığa çıkmıştır. Özellikle Aydınlanma düşüncesi ile birlikte insanın mekânla kurduğu ilişki değişmiş ve artık tamamen insani belirlenimler neticesinde bir ürün olarak ortaya konulan ve şekillenen mekânsal tecrübe söz konusudur. Bu durumun neticesi ise doğal mekân tecrübesinin yerini tamamen önceden belirlenmiş, her şeyiyle yapay, eklektik ve matematikselleştirilmiş mekânın almasıdır. Çalışmanın odak noktasını da 20. yüzyılın başında sinemanın ve AVM'nin varlığı ile insanın mekânsal tecrübesinin, modern düşünce bağlamında dönüşüme uğraması oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sinema ve AVM mekânının her şeyiyle öngörülebilir, hesaplanabilir, homojen ve türdeş özelliklerini karşılaştırmalı bir biçimde incelemektir. Sinema ve AVM mekânı, ele aldığı her nesneyi, tehlikelerden uzaklaştırmakta ve sorunsuz bir mekânsal tecrübe yaşatmaktadır. Bu durum mekânın mutlak bir biçimde hesaplanması ve göze hitap eden seyirlik yapısıyla ilişkilidir. Karşılaştırmalı bir biçimde incelenecek olan mekân tecrübesi, doğal olanın yerini yapay olana bıraktığını da göstermektedir. Aynı zamanda tüm insani eylemler, mekân aracılığıyla önceden belirlenmekte ve kusursuz bir tecrübe hesaplanmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın odak noktasını farklı gibi gözüken ama aslında benzer niteliklere sahip olan iki mekânsal tecrübe oluşturmaktadır. Sonuç olarak modern düşünme biçiminin iki farklı düzlemdeki karşılığıb olarak okunabilecek sinema ve AVM mekânı, birbirine fazlasıyla benzer modern mekânsal tecrübeyi yaratmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sinema, AVM, Mekân, Modernlik

Alman Dışavurumcu Der Sturm Hareketi

Zeynep Çuhadar Seza Sinanlar Uslu

20. yüzyıl tüm dünyada her alanda dönüşümlerin yaşandığı çalkantılı bir yüzyıldır. 19. yüzyılda başlayan durdurulamaz değişimin etkileri artık bu dönemde kendini tam anlamıyla göstermektedir. Sanat da bu dönüşümden nasibini almıştır. Nitekim bu dönemden önce üretilen eserler yerini toplumun alışık olmadığı farklı anlayışla üretilen sanat yapıtlarına bırakacaktır. İşte bu noktada 'modern' ve 'avangard' sanat olarak adlandırılan eserlerin üretildiği bir döneme giriş yapılmaktadır. Yürüttüğümüz yüksek lisans tez çalışması bu dönemde Almanya'nın başkenti Berlin'de ortaya çıkan Alman dışavurumculuğunun temelinde şekillenen Der Sturm Kültür ve Sanat Dergisi ve etrafında gelişen sanat oluşumlarını konu almaktadır. YTÜ 6. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde sunacağımız bildiride Der Sturm Dergisi altında ortaya çıkan Sturm sanat galerisi, sergileri ve sanatçıları hakkındaki değerlendirmelerin ortaya konması hedeflenmektedir.

Der Sturm 1910 yılında Berlin'de kurulduğunda yalnızca bir kültür ve sanat dergisiydi. Derginin kurucusu ve editörlüğünü üstlenen Alman müzisyen Herwarth Walden (1878- 1941) yirmi iki yıl boyunca Sturm hareketinin başında yer almıştır. İlerleyen yıllarda Der Sturm bir dergiden dönemin avangard sanatını sergileyen bir galeriye, sergi katalogları ve sanatçıların çalışmalarını yayımlayan bir kitabevine, dönemin çağdaş sanatının konuşulduğu ve tartışıldığı sanat akşamlarına, öncü sanatçıların eğitim kadrosunda yer aldığı bir sanat okuluna ve önemli temsilleri gerçekleştiren Sturm tiyatrosuna evirilecektir. Edebiyat, müzik ve görsel sanatlar alanlarında çalışmaların yer aldığı dergi bünyesinde çok sayıda sergi ve sanat etkinliği gerçekleştirilmiştir. Bu sergilerde yer alan sanatçıların kimi döneme damgasını vurmuş avangard sanatçılarıdır. Bununla beraber 1919 yılında Almanya'da kurulmuş olan Bauhaus Okulu eğitim kadrosunun önemli bir kısmının da Sturm hareketi ve sergileri içinde yer aldığı dikkat çekmektedir. Sturm Sergileri başlığıyla açılan yüzün üzerinde serginin gerçekleştirildiği ve bu sergilerin dönemsel olarak Avrupa'nın diğer ülke ve şehirlerine hatta Amerika ve Japonya'ya taşındığı bilinmektedir. Yukarıda özetlenen konular, bildiride detaylandırılacak ve Der Sturm sergilerde yer alan sanatçılar ve sanat eserleriyle dönemin sanatına Sturm hareketi üzerinden genel bir bakış sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Der Sturm Dergisi, Avangard Sanat, Dışavurumculuk, Almanya

Görme Engelli Kullanıcılar İçin Örnekler Üzerinden E-Kütüphane Analizi

Bedia Zeynep Çakar

Bireyin toplumsal yapıdaki yerini ve konumunu alabilmesi, her bir ferde eşit olarak sunulan olanak ve hizmetlerden yararlanabilmesiyle mümkündür. Bu süreçte iletişim, bireyin bilgiye rahatça ulaşıp, ihtiyaçlarını gidererek toplum içinde ve kişisel hayatında sağlıklı bir hayat sürdürmesini sağlamaktadır. Her bir fert merak ettiği sorulara cevap bulmak için farklı yöntem ve kaynaklardan yararlanmaktadır. Bu anlamda Kütüphaneler bilgiye ulaşılması için çalışmalar yürüten kurumlardır. Kütüphaneler, toplumların gelişmesinde büyük katkılar sağlarken, bireylerin bilgiye ulaşabileceği bir merkez görevi üstlenmektedirler. Bu görevlerini yerine getirirken bireyler arasında herhangi bir ayrım gözetmeden toplumun her kesiminden insanlar için koşulsuz bir eşitlik ve erişilebilirlik sunmak durumundadırlar. Toplumda sağlıklı bireyler dışında fiziksel engeli olan bireyler de bulunmaktadır. Engelli kategorisinde görme engelliler daha büyük bir gurup oluşturmaktadırlar. Görme engelliler doğuştan yada sonradan ortaya çıkan olarak ayrıştığı gibi hiç görmeyen ve görme kaybı yaşayanlar olarak da bir birinden ayrılmaktadır. Dünya çapında farklı engelli gurupları için pek çok uygulama ve araştırmalar yapılmaktadır. Ülkemizde de bu temelde çalışmalar sürdürülmektedir. Görme engelli bireyler Braille alfabesi kullanarak, sesli okunmuş kitapları dinleyerek ya da gönüllü bireyleri yardımı ile bilgiye ulaşabilmektedirler. Bu bağlamda hizmet sunan kütüphaneler mevcuttur. Bu kütüphaneler devlet, vakıf ya da özel kurumlar eliyle yürütülmektedir. Bildiri kapsamında görme engelli bireyler için hazırlanmış internet tabanlı kütüphaneler araştırılmıştır. E-Kütüphaneler; erişilebilir olmaları, kullanıcı dostu yapıları, arayüz tasarımları gibi bazı kriterler kapsamında analiz edilmiştir. Bu kapsamda genel olarak e-kütüphanelere değinilirken özelde ise Milli Kütüphanenin bir uygulaması olan

“konusankitaplik.mkutup.gov.tr” sitesi ve İstanbul Büyük Şehir Belediyesinin uygulaması “seslikutuphane.ibb.gov.tr” siteleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Görme Engelliler, Erişilebilir Kütüphane, E- Kütüphane, Arayüz

Gerçeklikten Kurguya, Kurgudan Piyasaya: Çağdaş Fotoğrafçıların Görsel İletişim Tasarımı Alanındaki Üretimleri

Üyesi Suzan Orhan

Fotoğrafın gerçekle olan ilişkisi her zaman sorunlu olmuştur. Gerçeğe benzerlik oranının yüksekliği belgesel kayıt özelliğini güçlendirirken temsil olma özelliği mecranın inandırıcılığını tartışmalı hale getirmiştir. Bütüncül bir bakışla değerlendirildiğinde ise hakikati arayış biçimi olarak özgünlüğünü korumaktadır. Doğrudan/manipülatif, belgesel/sanatsal, modern/çağdaş fotoğraf yaklaşımlarının hemen hepsi, estetik ve teknik özelliklerinin ötesinde tanıklık ve iletişim özelliği ile gerçekliğin görsel parçalarıdır. Çağdaş sanatın piyasa ile olan ilişkisi çağdaş fotoğraf için de geçerlidir. Fotoğraf sanatçıları, yıllar içinde oluşan sokak, kavramsal, belgesel, postmodern, minimalist ve çağdaş fotoğraf tarzlarını kullanarak, görsel iletişim tasarımının reklam ve moda fotoğrafçılığı alanında piyasaya işler yapmaktadırlar. Örneğin, Magnum Ajansına bağlı sokak fotoğrafçısı Bruce Gilden ile savaş fotoğrafçısı Alex Majoli Dolce Gabbana markasının 2019 ilkbahar yaz kreasyonunun fotoğraflarını çekti. Postmodern feminist fotoğrafçı Cindy Sherman ile çağdaş fotoğrafçı Juergen Teller, 2006 yılında, moda tasarımcısı Marc Jacobs için bir dizi reklam fotoğrafı projesi gerçekleştirdi. Juergen Teller, 2008 yılında Marc Jacobs markasının moda fotoğraflarını çekmeye devam etti. Erwin Olaf'ın 1998 yılında çektiği Diesel markasının kot reklam fotoğrafları ile 2004 yılında çektiği Lavazza kahve markasının takvim fotoğrafları örnekler arasında yer almaktadır. Minimalist manzara fotoğrafçısı Michael Kenna ise Adidas, Auidi, BMW, Huawei ve daha birçok marka için minimalist estetiğini kullanarak reklam fotoğrafları çekmektedir. Dış dünyada yakaladığı gerçeklik parçalarının görüntülerini görsel iletişim tasarımının reklam fotoğrafçılığı alanında kullanan daha çok sayıda fotoğrafçı adı sayılabilir. Usta fotoğrafçıların reklam ve moda fotoğraflarının estetik ve ifade gücünün yüksek olmasının yanı sıra markayla birlikte duyurulan fotoğrafçının adı firmalar tarafından bir pazarlama stratejisi olarak da kullanılmaktadır. Bu problemden yola çıkan çalışmada, fotoğrafın piyasa ile olan ilişkisi, sanat ve belgesel fotoğraf alanında ikonlaşmış sanatçıların eserleri üzerinden analiz edilecektir. Sanatın ve fotoğrafın ticarileşmesi eleştirilerinin, direk piyasaya iş yapan sanatçı ve fotoğrafçılara evrilmesi, sanatın tasarım alanında etkili bulunuşu anlayışının başlangıcına, Bauhaus okulunun tasarım yaklaşımına dayandığı söylenebilir. Çalışmanın, reklam fotoğraflarını derinlikli bir şekilde kavramaya yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Fotoğraf, Gerçeklik, Piyasa, Görsel İletişim Tasarımı, Reklam Fotoğrafçılığı

True Blood Dizisinde Vampirlerin Dönüşmesi ve Sınırları Aşması İçin Bir Yer: Louisiana

Mehmet Turan Koçer , Kerem Karaosmanoğlu

Bu bildiri HBO kanalının Güneyli Vampir Gizemleri roman serisinden uyarlanan True Blood dizisine odaklanarak, geçmişten günümüze kurgusal vampir imajının, toplum ile etkileşimli olarak değişimini ele alacaktır. Vampir kurgularının ilk örneklerinde vampirler gecenin tehlikeli ve çirkin yaratıkları olarak tanımlanır. Ancak günümüze kadar olan süreçte bu algı güzelleştirilmiştir ve vampirlere insan özellikleri atfedilmiştir. Araştırma ayrıca bu değişimin neden olduğunu ve ne anlama geldiğini de inceleyecektir. Modern vampir hikâyeleri ve dizileri genellikle Amerika'nın güney bölgesinde, özellikle de Louisiana eyaletinde geçmektedir. Bu bildiride neden Louisiana'nın yer olarak seçildiği ve bölgenin kültürel tarihinin ve sosyal yapısının vampir kurgusuna nasıl uyumlu olduğu tartışılacaktır. Amerika Birleşik Devletleri'nde ırk ayrımı büyük bir problem olmasına rağmen, Louisiana, Afrikalı-Amerikalı, Amerikan Yerlileri, Creole ve Cajun gibi birçok ırka ve etnik kökene, diğer bölgelerden çok daha az sorunlu bir şekilde ev sahipliği yapmıştır. Ayrıca bölgenin Mardi Gras ve cadılık gibi gelenekleri ve çeşitli inanışları içeren çok yönlü bir kültürel yapısı vardır. Bir diğer yandan, politik yozlaşma, gücün kötüye kullanımı ve kölelik konusunda kötü bir ünü de bulunur. Bütün bu özellikler, bölgeyi vampir kurgusu için ideal bir hale getirmiştir. Bu araştırma karşılaştırma metodunu kullanarak Louisiana'nın kültürel tarihi ve sosyal yapısı ile vampir metaforunun kurgusal olarak değişimini ele alacaktır. True Blood, Louisiana'nın kültürel tarihini yansıtır ve vampir efsanesinin dönüşümünü gösterir. Dizide vampirler, kendileri için üretilen sentetik insan kanını içerek tabutlarından çıkarlar. Artık korkutucu yaratıklar olmadıklarını kanıtlamak için Vampir-Amerikan olarak haklarını talep ederler ve topluma karışmak isterler. Bu da Louisiana'nın çok kültürlü yapısına bir etnik grup daha ekler. Vampirlerin ortaya çıkışı dünyanın her yerinde olmasına rağmen, en çok Louisiana'da ses getirmiştir ve aynı zamanda normal karşılanmıştır. Bu çalışmanın sonucunda Louisiana'nın tüm özellikleri ile vampir kurgusunun nasıl iç içe geçtiği gösterilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel tarih, çok kültürlülük, Louisiana, vampir

Gentile Bellini ve İstanbul Seyahati

Nusret Polat

Osmanlılarla Venedikliler on yedi yıl süren bir savaştan sonra 1479 yılının ocak ayında bir barış anlaşması yaptılar. Savaş Osmanlıların galibiyetiyle sonuçlanmış gibi görünse de, varlığını savaşlardan çok ticarete borçlu olan Venedik Cumhuriyet'inde bu anlaşma büyük bir coşkuyla karşılandı. 27 Nisan günü, Osmanlı-Venedik ilişkilerini diplomasi kanalıyla tanzim etmek için Dukalık Sarayı'nın Büyük Konsey Salonuna bir Osmanlı elçisi girdiğinde, sarayın duvarları Venedik Cumhuriyeti'nin resmi düzeyde en önemli ressamı olan Gentile Bellini tarafından anıtsal boyutlardaki resimlerle süsleniyordu. Osmanlı elçisinin bu manzarayı tam olarak nasıl karşıladığını bugün bilemesek de, aynı yılın 1 Ağustos tarihinde, Fatih Sultan Mehmed'in Venedik Senatosu'ndan İstanbul'a gönderilmesi için un bon pytor, yani "iyi bir ressam" talebinde bulunduğunu biliyoruz. Fatih talebinde herhangi bir ressam adı vermediyse de, Senato, Osmanlı ile olan barışa ve iyi ilişkilere ne kadar değer verdiğini göstermek adına Gentile Bellini'yi görevlendirdi. Osmanlı sultanına gönderilen cevapta, seçilen ressam için şöyle deniyordu: Zentil belin optimo pytor (Gentile Bellini, en iyi ressam). Ekim ayında Gentile, Dukalık Sarayı'ndaki resmi işlerini kardeşi Giovanni Bellini'ye bırakarak apar topar İstanbul'un yolunu tutmuş, fakat Senato sarayın fresklerine son dokunuşu, İstanbul'dan dönüşünde Gentile'nin bizzat kendisinin yapmasını da şart koşmuştur. Bu durumdan da kolaylıkla anlaşılacağı üzere Gentile, bugün Rönesans resminde kendisinden daha dikkate değer bir yer verilen Giovanni'den daha önemli bir ressam olarak görülüyordu. Kaldı ki Gentille, İstanbul'a sadece bir ressam olarak elbette gönderilmemişti, o aynı zamanda Venedik'i temsil eden değerli bir kültür elçisiydi. Dolayısıyla, bu bildiride öncelikle Gentile'nin bir ressam olarak değeri yeniden gözden geçirilecektir… Aşağı yukarı 16 ay kaldığı İstanbul'da Bellini, Fatih'in portresi dışında, bir dizi başka resim ve çizim yaptı; çizimleri bazı Osmanlı nakkaşlarını etkiledi, hatta bu etki İran'a kadar uzandı… Bu bildiride, Osmanlı padişahıyla Venedikli büyük ressamın buluşması, İtalyan Rönesans'ın kültürel anlam dünyasına nüfuz edilerek ele alınacak ve bu buluşmanın hem bizim kültürümüz hem de Bellini açısından ne tür etkiler ortaya çıkardığı üzerinde tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gentile Bellini, Rönesans, Fatih Sultan Mehmed, Kültürel Çeviri, Kültürel Alışveriş

Cahit Arf'ı Tanıyalım

Adem Cengiz Çevikel, İlknur Yılmaz

Kariyerlerini matematik, fizik, felsefe gibi toplum gözünde "ağır" ve "ulaşılmaz" olarak nitelenen bilim dallarında yapmış, dahası bu bilim dallarına "adanmış" durumdaki kişiler, genelde toplumca yine "ağır", "ulaşılmaz" ve "yaşamın dışında" olarak nitelendiriliyorlar. Toplum bu kişilere saygının yanı sıra bir tür korku da besliyor. Ancak gerçek bilimsel kişiliğin, bilimsel düşüncenin gerektirdiği parlak bir zihin, analiz ve sentez alışkanlığı, hayal gücü ve yaratıcılıkla beslenerek ortay çıktığı düşünülecek olursa, "gerçek" bilimcilerin de yaşamın kendisiyle ne kadar iç içe, yaşamsal enerjiyle ne kadar dolu oldukları da yadsınamaz. Ülkemizin "gerçek" bir bilimcisi ve en büyük matematikçilerinden Cahit Arf da bu pırıl pırıl bilim insanlarının çarpıcı bir örneği…

Anahtar Kelimeler: Matematikçiler, Cahit Arf, Matematik, Ünlü Matematikçiler,Arf Teoremi

Çokkültürlülük ve Çokdillilik Bağlamında Kaybolmaya Yüz Tutmuş Bir Dil: Hertevince (Hértevin Dili)

Barış Çağırkan, Ali Osman Yalkın

Birçok önemli özelliğe ve işleve sahip olup farklı biçimlerde tanımlanabilen dil, en kısa tanımıyla, "sözlü bildirişim aracı"dır. Dil sayesinde toplumların hafızası kuşaktan kuşağa aktarılarak geçmişle gelecek arasında bağlantı kurulur. Bu bağlamda dil toplum üyelerinin sosyalizasyon süreçleri sonucunda oluşturdukları kültürel değerlerin taşıyıcılığı işlevini üstlenir. Toplumların temel karakteristik özelliklerini sürdürmede dil temel iletken olmuştur. Toplumlar ve topluluklar tarihin ilk dönemlerinden itibaren farklı kültürden bireylerin karşılaşmalarına (sosyalizasyon süreçlerine girmelerine) sahne olmuştur. Bu süreçler sonucunda aynı toplum yapısı içinde farklı kültürler ve dolayısıyla farklı diller karşılaşma imkânı bulmuşlardır. Çokkültürlülüğün temelini oluşturan bu karşılaşmalar aynı zamanda 'çokdillilik' olgusunu da ortaya çıkarmıştır. Ana akım toplum yapısı içinde bir altkültür grubuna ait olan dil göçler, politik süreçler, doğal afetler vb. gibi farklı nedenlerden dolayı topluluğun dağılması sonucu yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalabilir. Bu çalışmada dil-kültür ve çokdillilik bağlamında kaybolmakta olan dil algısı incelenmiştir. UNESCO'nun 2018 yılı raporuna göre ülkemizde 15 dil kaybolma tehlikesi altındadır. Kaybolmakta olan dil ve çokdillilik bağlamında Siirt ili, Pervari ilçesi, Ekindüzü köyünde konuşulan ve Aramice dil ailesinden Süryanicenin farklı bir lehçesi olan Hertevinceyi konuşan son iki kişiden biriyle yapılan nitel görüşme analiz edilmiştir. Hertevince UNESCO 2018 yılı raporuna göre 'son derece yüksek kaybolma tehlikesi' altında olan bir dildir. Hertevin lehçesini konuşanlar, geleneksel olarak Keldani Katolikleridir. Ekindüzü Köyü, Türkiye'deki son Süryani köylerinden biridir, ancak köyde artık Süryani yaşamamaktadır. Görüşme kapsamında kaynak kişiye Hertevince dilini öğrenme süreci, Hertevince dili ve kültürel etkileşim alanları, Ekindüzü köyünün değişen/değişmeyen sosyal yapısı ile ilgili sorular sorulmuş ve toplanan veriler tematik içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Kaybolmakta olan biri dili konuşan son iki kişiden biri olma ve çokdilliliğin kültürel etkileşim bağlamında etkileri çalışma kapsamında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çokdillilik, Çokkültürlülük, Hertevince, Kaybolmakta Olan Diller.

Erken Yaşta Yapılan Evlilikler ve Aile Kurumu Üzerine Etkisi Üzerine Bir Alan Araştırması: Bitlis İl Merkezi Örneği

Barış Çağirkan

Aile kurumu toplumsal yapı içerisinde meydana gelen değişmelerden en fazla etkilenen kurumdur. Farklı toplum yapılarında aile birliğinin kurulmasında ilk aşama olan evlenme ekonomik, politik, kültürel ve dini faktörlerin karmaşık bir etkileşimi nedeniyle tarihsel değişime tabidir. Aile kurumu bireylerin toplum yaşamına uyum sağlaması ve toplumla bütünleşmesi için gerekli bilgileri öğrendikleri ilk kurumdur. Aile kurumu evlilik ile kurulur. Evlenen iki birey, birbirlerine ve topluma karşı bazı sosyal rolleri yerine getirmesi beklenmektedir. Erken yaşta yapılan evliliklerle kurulan ailelerde, eşler bu rolleri yerine getirme noktasında sorun yaşamaktadırlar. Bu durum aile kurumunu, toplumsal yapı içerisinde olumsuz etkilemektedir. Birleşmiş Milletlere göre, 18 yaşını doldurmamış her birey çocuktur. Bu bağlamda, 18 yaşından önce yapılan evlilikler, erken yaşta yapılan evlilik olarak kabul edilmektedir. Erken yaşta yapılan evliliklerin farklı sebepleri vardır; örneğin din algısı, etnisite, yaşam alanı (kırsal, kent), ekonomik durum vb. gibi. Dünyada ve ülkemizde erken yaşta yapılan evlilikler konusu daha çok çocuk gelinler üzerinden tartışılmaktadır. UNICEF'in 2015 yılı raporuna göre her yıl dünyada 15 milyon kız çocuğu erken yaşta evlendirilmektedir. Türkiye'de erken yaşta yapılan evliliklerle ilgili rakamlara baktığımızda TÜİK'in 2016 yılı verilerine göre, Türkiye'de 16-19 yaş arasından yapılan evliliklerin sayısı 11.1241'dir. Bu oran içerisinde erken evlilik yapan erkeklerin sayısı 11.008 iken, kız çocuklarında bu sayı 100.233 kişidir. Ülkemizde kız çocukları arasında erken yaşta yapılan evlilik oranı erkeklerle kıyaslandığında, 9 kattan daha fazladır. Yine TUİK'in 2018 yılı verilerine göre, kız çocuk evlenmelerinin en yüksek olduğu üç il: Ağrı (%14,8), Muş (%14,1) ve Bitlis'tir (%12,5). Çalışma Bitlis İl Merkezinde çocuk gelinler üzerinden erken yaşta yapılan evliliklerin nedenlerini araştırmak için tasarlanmıştır. Bitlis 2018 yılında, en fazla çocuk gelin oranına sahip üçüncü ildir. Bu bağlamda çalışma sahası araştırma konusuna en uygun yerdir. Çalışma nitel bir saha araştırmasıdır. Araştırmacı katılımcılarla 30-45 dakika arasında yüz yüze görüşme yapmıştır. Bitlis'in sosyo-kültürel yapısı dolayısıyla katılımcılarla görüşme yapmak son derece zor olmuştur. Veri analizi sonucunda; Bitlis İl Merkezinde kız çocuklarının erken yaşta evlenmelerinin nedenleri arasında aile baskısı ilk sırada gelmektedir. Diğer yandan Bitlis'in kültürel yapısı ikinci önemli nedendir. Ayrıca, ekonomik anlamda dar gelirli ailelerde, erken yaşta çocuklarının evlendirilmesi ile ekonomik kazanç elde etme çabası olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Erken Yaşta Evlilik, Aile Kurumu, Bitlis, Çocuk Gelinler.

Yerin Ruhu Kavramını Mekânsallaştırmak: Galata ve Eyüp Sultan

Meltem Bali

Çatı kavram olan kent içerisinde insana, mekâna ve zamana dair çeşitlilik barındırmaktadır. Bu çeşitliliği besleyen yer kimliği ve kültürel bellek arasındaki ilişkisellik mekân kullanım biçimlerindeki farklılaşma ile açığa çıkmaktadır. Bu çalışmanın sahasını oluşturan İstanbul'un geleneksel Türk-İslam kültürünü ve kimliğini yansıtan Eyüp Sultan semti ile modernizmin gündelik yaşam pratiklerinde görünürlük kazandığı Galata semti ayrışan bir kentli mekân, peyzaj ve doku sunmaktadır. İstanbul'un geleneksel ve modern köklerini karşılayan bellek birikim mekânları olarak söz konusu semtler yerin ruhu kavramının günümüze değin tanımlanmış bir mekân üzerinden görünür/ okunur olmamasına karşın mevcut kavramı açıklayan/ yansıtan özellikler sunmakta ve bu husus çalışmanın özgünlüğünü desteklemektedir. Antik dönemlere uzanan yerin ruhu kavramı her varlığın kendine özgü bir derinliğinin olduğunu ve bu derinliğin imgelenebilir/algılanabilir olduğunu savunmaktadır. Eyüp Sultan içsel bir mekân olarak kültürel bellek ve yerin ruhu kavramlarının dinamik ilişkisi ile mekân üzerinde söz konusu kavrama fiziki görünürlük kazandırmaktadır. Akılsal boyutlarının yanı sıra insan ve mekân biraradalığı sıradan bir birliktelikten uzakta yerin ruhu kavramının derinliği ile bu mekânda canlanmaktadır. Galata ise fiziki dönüşümünü/ değişimini azınlık köklerine bağlı gerçekleştiren bir mekân olarak akılsallığı ve algısallığı işlevsel düzleme taşıyan bir yer sunmaktadır. Yerin ruhu kavramı çerçevesinde kültürel çeşitliliğe dair farklı nüveler barındıran söz konusu semtlerin gelişim süreçlerinde görülen ayrım algısal farklılığı meydana getirmekte, çeşitli bedensel pratikler ile yerin ruhunun temsilini sağlamaktadır. Bu temsiliyetten hareketle çalışmada araştırma sahası olarak belirlenen semtler fenomenolojik bir yaklaşımla ve karşılaştırmalı bir perspektifle değerlendirilmiştir. Ele alınan sorunsal Galata ve Eyüp Sultan semtlerinin tarihsel, mimari, toplumsal ve kültürel dokusunun değerlendirilmesi, bu bağlamda yerin ruhu kavramının oluşumunun, mekânsal ve toplumsal deneyimlerle açığa çıkan yer kimliklerinin siluet değerleri üzerinden incelenmesidir. Bu çerçevede araştırma sahasını oluşturan mekânların kullanım ve imgelenme biçimleri/ imge üretim biçimleri üzerinde durulmuştur. Yöntem olarak literatür tarama, mekân ziyaretleri ve gözlemleri gerçekleştirilmiştir.

Bilgisayar Oyunlarındaki Matematik

Elif Bahadir

Oyun insan yaşamının her döneminde olan her yaşta karşımıza farklı şekillerde çıkan bir yapıdır. Bu yapılar zaman ve çağımızın gerektirdiği olanaklar doğrultusunda değişmiştir ve gelişmiştir. Günümüz teknoloji çağı olduğundan çocukların oyun algısı teknolojik aletler ile oynanan oyunlara kaymaktadır. Çocuklar tarafından en çok ilgi gören oyunların başında bilgisayar oyunları gelmektedir. Literatürde eğitsel bilgisayar oyunlarının gizli öğrenme sağladığına yönelik araştırmalar bulunmaktadır. Bilgisayar oyunlarının günümüz çocuklarının vazgeçilmezi olduğu düşünüldüğünde bu durumu eğitimin içine dâhil etmenin etkili bir yaklaşım olduğu düşünülmektedir. Bilgisayar oyunlarındaki matematiği fark etmeleri oyunlara farklı bir bakış açısı ile bakmanın yanında soyut bir ders olarak nitelendirdikleri matematiği kendi hayatlarının içine dâhil etmelerini ve matematiğe yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlayacaktır. Bu araştırma TÜBİTAK 4004 Doğa eğitimi ve Bilim okulları projesi kapsamında desteklenen "Yaşamdaki Matematiğin Farkındayım" başlıklı proje kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırma ortaokul 7. Sınıfı bitirmiş ve 8. Sınıfa başlayacak olan 25 öğrenci ile yaz döneminde yürütülmüştür. Araştırmada öğrencilerin çoğunun oynadığı oyunlardaki matematik konularının keşfedilmesine yönelik etkinlikler tasarlanmıştır. AgryBirds, Tetris, Minecraft oyunlarındaki matematik konuları ve kazanımları öğrencilerle oyunun oynanması esnasında gösterilmiş kendi seçtikleri oyunlarda da matematik konularını bulmaları istenmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevapların matematik kazanımları ve matematiksel düşünce açısından içerik analizi yapılmıştır. Araştırma yöntemi durum değerlendirmesine bağlı içerik analizi olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin açıklamalarında kullandıkları matematiksel kavramlar ve sıklıkları listelenmiş, en çok ve en az kullanılanlar kadar her bireyin farklılıkları da gösterilmiştir. Öğrencilerin matematiğe dair kavramları, gösterim çeşitliliğini, şekil ile etkileşimi matematiksel düşünce açısından nasıl kullandıkları incelenmiştir. Dijital oyun tabanlı öğrenmenin, öğrencilerin eğitsel bilgisayar oyunlarını oynayarak matematiğin yaşam durumları ile ilişkisini öğrenmelerinin, matematik eğitimi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Eğitsel bilgisayar oyunları diğer öğrenme yöntemleri ile birleştirilebilir ve tam bir öğrenme sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar Oyunları, Matematiksel düşünce, Matematik öğretimi

Toplumsal Cinsiyet Adaleti

Ahmet Akin, Elif Firat

Kadın ve erkek birbirini tamamlayan iki varlıktır. Tarih boyunca toplumlar ve milletler kadına bu iki cinsiyetin toplumla uyumlu biçimde yaşamaları için kadın ve erkeğe yönelik bir dizi davranışsal yüklemelerde bulunmuşlardır. Bizim kadim medeniyetimizde de kadın ve erkeğe yaratılış itibariyle uygun roller ve toplumsal görev ve sorumluluklar yüklenilmiştir. Bununla birlikte son 20 yılda yaşanılan yoğun sosyal ve teknolojik değişimler, kadına ve erkeğe toplum tarafından atfedilen toplumsal cinsiyet şemalarına yönelik çeşitli zeminlerde tartışmaların yaşanmasına yol açmıştır. Yine son üç yıldan beri özellikle toplumsal cinsiyet eşitliği kavramının ön plana çıkarılması sonucunda kız ve erkek çocukların her anlamda (giyim-kuşam seçimi, isim seçimi, renk seçimi vb.) eşit davranışlar sergilemesinin vurgulanması dikkat çekmektedir. Toplumun sürekliliği ve güçlü bir yapıda varlığını sürdürebilmesi için cinsiyete uygun rol ve davranışlar oldukça önemlidir. Bu noktada toplumsal cinsiyet eşitliği kavram olarak cazip görünse de sosyal ve ailevi anlamda ciddi riskleri bünyesinde barındırmaktadır. Dolayısıyla kadın ve erkek arasındaki ayrımcılığın, haksızlıkların farkında olmak ve eşitlik yerine adalet denklemini kullanmak ve böylece her iki cinsiyetin yaratılış özelliklerin uygun bir rol, görev ve sorumluluk yüklemesi yapmak en doğru eğilim olacaktır. Bu nedenle bu araştırmanın amacı Toplum Cinsiyet Adaleti Algısı Ölçeği'ni geliştirmek ve geçerlik ve güvenirliğini incelemektir. Araştırma 326'sı kadın, 31'i erkek olan 357 kişi üzerinde yürütülmüştür. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde öncelikle toplumsal cinsiyet adaleti algısı kavramıyla ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda 19 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve bu maddeler gramer, anlaşılabilirlik ve toplumsal cinsiyet adaleti algısını ölçüp ölçmediği noktalarında incelenerek, sonuçta 17 maddelik uygulama formu elde edilmiştir. Toplum Cinsiyet Adaleti Algısı Ölçeği 1 "kesinlikle katılmıyorum" ve 5 "kesinlikle katılıyorum" şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Toplum Cinsiyet Adaleti Algısı Ölçeği'nin madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Toplum Cinsiyet Adaleti Algısı Ölçeği'nin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenirliği Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenirlik analizleri SPSS 20 paket programı ile yapılmıştır. Toplum Cinsiyet Adaleti Algısı Ölçeği'nin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %35,33'ünü açıklayan, öz-değeri 5,65 olan tek boyutlu ve 16 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .90 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .41 ile .75 arasında sıralanmaktadır. Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı .85 olarak bulunmuştur. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .36 ile .64 arasında sıralanmaktadır. Bu sonuçlar Toplum Cinsiyet Adaleti Algısı Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplum Cinsiyet Adaleti Algısı, Geçerlik, Güvenirlik

Sosyal Dışlanmaya Maruz Kalan Göçmenler Neler Yaşıyor? İntihar Eden Suriyeli Çocuk Vail Örneği

Maide Kılınç

Günümüz dünyasındaki savaş, kriz ve şiddet olayları gibi gelişmelere bağlı olarak gerçekleşen göç; göçmen ve göç edilen yerlerle ilgili pek çok sorunu meydana getirmektedir. Bu sorunlardan biri olan sosyal dışlanma göçmenlerin göç ettikleri topluma uyum süreçleri açısından tartışılması gereken bir olgudur. Sosyal dışlanma; bireylerin toplumsal hayata tam olarak uyum sağlayamaması ve toplumun kendisi dışındaki bireyleri ile bütünleşmesinin engellenmesi sürecidir. Göçmenler gerek göç süreçlerinde yaşadıkları veya şahit oldukları travmatik olayların psikolojik sağlıklarını hasara uğratması gerekse geldikleri ülkenin dil kültür yapılarına yabancı olmaları dolayısıyla topluma aidiyet duymada veya toplumda var olmada büyük güçlük yaşamaktadırlar. Bunlarla birlikte göç ettikleri toplumlarda ırkçı- milliyetçi veya ötekileştirici söz ve eylemlerle karşılaşmaları da toplumla bütünleşmelerini ve uyum sağlamalarını engellemektedir. Kitlesel göç hareketlerinde göç alan ülkelerde ekonomik ve sosyal değişimlerin meydana geldiği bir gerçektir. Bu durum, göç edilen ülkeler için bir tehdit olarak algılanabilmekte ve çeşitli kaygılara sebep olabilmektedir. Ancak bu algı ve kaygılar insanın yalnızca insan olmasından ötürü değerli olduğu anlayışını unutturup, göçmenlere yönelik nefret söylemleri içeren ifade ve eylemlere dönüşebilmektedir. Bu durum hem toplum ruh sağlığı açısından hem de tehdidin kaynağı olarak görülen göçmenlerin psikososyal sağlıkları açısından ciddi bir risk oluşturmaktadır. Bu noktada henüz çocuk yaşta olan Vail'in maruz kaldığı sosyal dışlanmanın intiharla sonuçlanması somut bir örnek olarak gösterilebilir. Bu çalışma ile arkadaşları tarafından ötekileştirildiği ve ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasıyla intihara sürüklenen 5. Sınıf öğrencisi Suriyeli Vail üzerinden göçmenlerin maruz kaldığı sosyal dışlanma olgusunun irdelenmesi ve sosyal dışlanmaya bağlı sorunların tartışılarak konuyla ilgili duyarlılığın arttırılması amaçlanmıştır. Bu sorunun sebep sonuç ve insan yaşamındaki etkileriyle değerlendirilmesi göçmenlerin uyum ve sosyal içerilmelerine katkı sunacaktır. Sonuç olarak, sosyal dışlanma göç eden bireylerin psikososyal dünyasında tahribatlar meydana getirmekte, toplumda sağlıklı bireyler olarak kendileri, çevreleri ve toplum için faydalı bireyler olarak var olmaları önünde büyük engel oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler:Göç, Göçmenler, Sosyal Dışlanma, Suriyeli Vail

Ana Akım Haber Sitelerinde Otizm ve Otizmli Bireylerin Temsili

Çiğdem Yasemin Ünlü

Geleneksel gazetecilikte haber üretimi mülkiyet yapısının, iktidar ilişkilerinin ve bunlar çerçevesinde ortaya çıkan bir dizi mesleki çalışma rutininin sonucunda gerçekleştirilmektedir. Teknoloji bu çerçevede ortaya çıkan haber üretimini birçok biçimde etkilemiştir. İnternetin haberin üretimi, dağıtımı ve alımlanmasında yarattığı farklılıklar geleneksel gazetecilikten farklı olarak daha hızlı, etkileşimli bir ortamın yanı sıra alternatif yayıncılıklar için de önemli bir fırsat yaratmıştır ancak ana akım gazetecilik internet ortamına uyum sağlayarak devam etmektedir. Bu anlamda ana akım gazetelerin internet ortamına aktarılmasıyla ana akım gazetecilikteki sorunlu temsiller yeni bir araç/mecra olarak internette de varlığını devam ettirmektedir. Ana akım medyada tahakküm altındaki kimlik ve gruplar eksik ve sorunlu temsilleri nedeniyle susturulup ötekileştirilirken, tahakküm kuranların eş deyişle iktidar sahiplerinin ise güçleri meşrulaştırılmaktadır. Bu bağlamda, haber söylemi içinde sınıf ve kimlik temelli eşitsiz temsillerin yanı sıra engellilerin, çeşitli hastalıkları, gelişimsel farklılıkları olan bireylerin de eksik ve sorunlu temsil edilmesi söz konusu olabilmektedir. Otizm, tıbbi adıyla Otizm Spektrum Bozukluğu, doğuştan gelen ya da yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan karmaşık bir nöro-gelişimsel farklılık olarak tanımlanmaktadır. 2018 yılı verilerine göre, her 59 çocuktan birinde otizm görülmektedir. Bu çalışmada ana akım haber sitelerinde otizm konusunun ve otizmli bireylerin nasıl temsil edildiğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Haber söyleminde sınıf, kültür ve kimlik temelli temsillere yönelik çok sayıda çalışma yapılmıştır ancak genetik hastalıkları ya da gelişimsel farklılığı olan bireylerin ve bu hastalıkların ya da farklılıkların temsiline yönelik çalışmalar yok denecek kadar azdır. Çalışma bu bağlamda literatürdeki haber söylemi ve temsil çalışmalarına önemli bir katkı sunmaktadır. Çalışma kapsamında ana akım haber sitelerinden farklı sahiplik yapıları dikkate alınarak seçilen Hürriyet, Sabah, Sözcü haber sitelerinde Ekim 2018-Mart 2019 tarihleri arasında yayınlanan 6 aylık dönemdeki otizm konulu haberler incelenerek Van Dijk'in eleştirel söylem analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Otizm, ana akım haber siteleri, söylem, temsil.

Kitle Toplumuna Geçişte Ikinci Yeni ve Modernizm

Artun Avcı

Türk modernleşmesinin paradigmatik dönüşümü, 1950'li yıllarda gerçekleşmiştir. Bu yıllar, tarımda makineleşme, karayolları ağırlıklı altyapı stratejisi, hızlı kentleşme, gecekondulaşma ve modernleşmeyle birlikte kültürel kodların değiştiği yıllardır. Ayrıca bu dönem cemaat duygularının yitirilmeye başlandığı, kitle iletişimi ve kitle kültürünün yükseldiği bir dönemdir. Kentleşme sürecinin görüngüleri -tüketimin toplumsallaşmasıyla birlikte- kitle kültürü ürünlerinde karşılığını bulmuştur. Bu dönemde modernist edebiyat yapıtları da kitle kültürü olgusuna bir tepki olarak ortaya çıkmıştır. Söz diziminin serbest çağrışımlar üzerine kurulduğu, anlamı ele vermeyen kapalı bir dil kullanan modernist yapıtlar, yeni kent insanının yaşam deneyimlerini anlatmıştır. Şiirde "İkinci Yeni" olarak adlandırılan modernist akım, 1950'lerde kapitalist modernleşmenin hızlanmasıyla birlikte kitle toplumuna geçişte yaşadığımız yabancılaşma sorunlarını ilk defa fark eden ve yabancılaşmaya karşı modernist bir tutum alabilen aydın kuşağını tanımlamaktadır. Bu şairlerin şiirlerindeki karşılığını bulan yenilikçi şiir, modernleşmenin yabancılaşmış yaşam biçimleri yarattığı bir dönemde "kendi olabilme", "özgünlük", "özerklik" ve "bireyselleşme" sorunlarının fark edilmesini sağlayan bir bilinç ortaya koymuştur. Modernleşme süreciyle birlikte yeni caddelerin, bulvarların, kent merkezlerinin açılması ve seçkinlerin söylemlerinin baskın olduğu bir "kamusallığın" oluşturucusu olan basından tüketim ideolojisinin kurucu öznesi olan kitle iletişim araçlarına, kitlesel basına, medyaya dönüşümün gerçekleşmesi, yeni bir toplumsal yaşama geçişin işaretleridir. Bu çalışmanın sorunsalı, yeni toplumsal yaşamda İkinci Yeni şiirinin yeni yaşamın yarattığı "anlamlandırma bunalımına" modernist bir yanıt olarak ortaya çıkıp çıkmadığını ortaya koymaktır. Bu şiirin yeni bir gerçekçilik anlayışıyla bireyin iç dünyasını daha derinlikli biçimde anlatabilmek için imgelere, benzetmelere, bilinç akışına dayandığını ortaya koymaktır. Bu çalışmanın amacı, yeni düşünce ve deneyim malzemesini İkinci yeni şairlerinin şiirleri içinden okumak ve 1950'lerde metropollerde ortaya çıkan yeni toplumsal yaşamı, kitle iletişimini ve kitle toplumunu bu şiirler çerçevesinde yorumlamaktır. Bu çalışmanın diyalektik yöntemi de, olguları yalnızca toplumsal bütünün bir parçası olarak göstermek yerine olguları toplumsal bütünün hem birer ürünü hem de toplumsal bütün ile etkileşimde bulunan değişkenler olarak incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Modernleşme, Kitle iletişimi, Kitle toplumu, İkinci yeni, Modernizm

Eğitim Süreçlerinde Kişisel Öğrenme Ortamlari Olarak Sosyal Ağlar: Instagram Örneği

Asiye Ata, Leyla Turğal

Teknolojinin ve özellikle internetin gelişmesiyle birlikte yeni medya kavramı ortaya çıkmış ve bu yeni kavram ile birlikte birçok alanda değişimler ve dönüşümler meydana gelmiştir. Özellikle insanlığın başından beri hep var olup süregelen en önemli olgulardan biri olan eğitim kavramı da bu değişim ve dönüşüm süzgecinden geçmiştir. Yeni medya araçları içerisinde bir enformasyon kaynağı olan sosyal medya içerisinde bulunan sosyal ağ platformlarıyla birlikte eğitim ve öğretim uygulamaları da değişim ve dönüşümden geçerek yepyeni bir sürece geçmiştir. Bu gelişmelere bağlı olarak zamana ve mekâna bağlılık unsurları da ortadan kalkmıştır. Sosyal ağlarla birlikte her türlü eğitim ve öğretime açık kaynaklar, ilgili konuya yönelik hesap takibi ve bilgiye erişebilme imkânı doğmuştur. Bu imkân dâhilinde sosyal ağlarda, eğitimciler ve bireyler arasındaki mesafe de ortadan kalkarak, sanal ortamda birbirlerine kolay erişilebilirlik, etkileşimlilik gibi birçok yeni olguyu da beraberinde getirmiştir. Özellikle karşılıklı iletişimin ve etkileşimin olduğu sosyal ağlardan biri olan Instagram sosyal paylaşım platformu, eğitim süreçlerinde önemli bir yere sahip olup, eğitim ve öğretim süreçlerinde, uygulamalarında, programlarında oldukça geniş bir alanı kapsamaktadır. Bu oluşan değişim ve dönüşüm süreçlerinde eğitim ve öğretimin, özellikle görsel materyaller paylaşılan Instagram sosyal paylaşım platformunda kendine nasıl yer edindiğini ele alan bu çalışmada Türkiye'deki eğitim ve öğretim odaklı Instagram kullanıcı hesapları araştırılmıştır. Nitel veri analiz tekniklerinden içerik analizinin kullanıldığı çalışmanın örneklemini eğitim alanında 50 bin takipçi ve üzerindeki hesaplar oluşturmaktadır. Çalışmada eğitim süreçlerinde öğretim kademeleri olan okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim kategorileri göz önünde bulundurularak Instagram kullanıcı hesapları bulunup kategorilendirilmiştir. Instagram'da bulunan kullanıcı hesaplarının eğitim-öğretim süreci itibariyle Instagram'daki etki alanını göstermeye yönelik olarak etkisinin ve yayılımının gösterilebilmesi bağlamında Instagram hesaplarının 50 bin takipçi ve üzeri olarak alınması da eğitimin bu sosyal paylaşım platformunda geniş bir kitle tarafından benimsendiği de ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Medya, Sosyal Ağlar, Instagram, Kişisel Öğrenme Ortamı, Eğitim

Kentsel Mekânın Toplumsal Yeniden Üretimi Sürecinde Belirleyici Faktörler: San Marco Meydanı Örneği

Gökçe Uzgören

Toplumsal üretim sürecindeki gelişim ve değişim dinamiklerinden doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenen mekân, aynı zamanda bu dinamikleri eş zamanlı olarak etkilemektedir. Bu anlamda mekân üzerindeki değişimler aynı zamanda tarihsel gerçekliğin bir yansıması olarak da ele alınabilir. Bu çalışmada bir kentsel kamusal mekân olarak San Marco Meydanı'nın toplumsal (yeniden) üretim sürecindeki belirleyici faktörlerin analiz edilmesi ve mekân unsurunun tarihsel gelişim sürecini açıklamadaki olanaklarının gösterilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada meydana dair elde edilen fotoğraflar ve haritalar kullanılarak mekânın tarihsel süreç içerisindeki değişimi resmedilmiştir. Bu değişim sürecinde rol alan farklı siyasi, ekonomik ve toplumsal aktörler tanımlanarak mekân ile mekânın değişimini tetikleyen dinamikler arasındaki karşılıklı ilişki ortaya konmuştur. Çalışma temel olarak Lefebvre'nin mekânsal üçlü (spatial triad) kuramı ve mekân dönemselleştirmesi önermesine dayanmaktadır. Bu dönemselleştirmede; mutlak mekân, kutsal mekân, tarihsel mekân, soyut mekân, çelişkili mekân ve diferansiyel mekân olmak üzere toplam altı mekândan söz edilmektedir. Bu sınıflandırmanın özellikle Marksist teorideki hâkim olan üretim tarzlarının dönemselleştirilmesi ile örtüştüğü bilinmektedir. Lefebvre'nin bu önermesi temel alınarak San Marco Meydanı beş dönem altında incelenmiştir. Bu farklı dönemlerdeki sosyal, ekonomik, siyasi ve teknolojik gelişmeler ile kentsel mekânda ortaya çıkan ve Lefevbre'nin tanımladığı mekânsal dönemler açıklanmıştır. Bunun yanında mekânın üç türü olan tasarlanan mekân (mekân temsili), yaşanan mekân (temsil mekânı) ve algılanan mekân (mekânsal pratikler) türleri ortaya konmuştur. Geçmişi 9. Yüzyıla dayanan ve ilk yapıldığı tarihte dini bir simge olarak var olan meydan; zaman içerisinde maddi yeniden üretim, sembolik yeniden üretim ve iktidarın yeniden üretimi aşamalarında birçok işlevsel ve fiziksel değişim geçirmiştir. Sonuç olarak San Marco Meydanı örneği üzerinden mekânsal analitik bir inceleme ortaya koyan çalışmada mekânın dışsal ilişkiler ile bağlamı olmayan fiziksel bir unsurdan öte toplumsal bir ürün olduğu ve tarihsel süreç içerisinde birçok farklı faktörün karşılıklı ilişkisi ile yeniden üretilmekte olduğu sonucuna varılmıştır. Bu noktada tarihsel süreç içerisindeki toplumsal değişim süreçlerini analiz ederken kullanılabilecek olanaklardan biri de tarihsel-coğrafi bir bağlamda üretim sürecine odaklanılan mekândır.

Anahtar Kelimeler: San Marco Meydanı, Meydan, Kentsel Mekân, Mekânın Üretimi

Dijitalleşen Dünyada Gözetim ve Mahremiyetin Dönüşümü: Black Mirror Örneği

Nida Yağmur Yalçın, Kaan Aytaçoğlu

İnsanlığın başından beri var olan, iktidarların ve güç sahiplerinin toplumu denetlemek ve disipline etmek amacıyla kullandıkları gözetim pratikleri, teknolojinin hızla gelişmesi ve yaygınlaşması ile yeni bir boyut kazanmıştır. Modern toplumlarda teknik ve sistematik gözetime geçilmiş, enformasyon teknolojilerinin sağladığı olanaklarla gözetimin etkisi derinleşmiştir. Gözetim artık yalnızca devletler tarafından değil kişiler ve şirketler tarafından da yapılmaktadır. Web 2.0 teknolojilerinin ortaya çıkması ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşması, kullanıcıların internet ortamında sürekli olarak ve giderek artan bir biçimde veri bırakmalarıyla mahremiyetlerini kendi elleriyle ihmal etmelerine neden olmaktadır. Kullanıcılar başka kullanıcıları gözetlerken aynı zamanda gözetlenmekte üstelik mahremiyetlerini endüstrinin kullanımına sunmaktadırlar. Kişilerin bu cazibeli alanların dışında kalamaması gözetim toplumunu pekiştirmektedir. Gelişen dijital teknolojiler, teşhirin ön plana çıktığı scopofili gözetim türünü ortaya çıkarmıştır. David Lyon, scopofiliyi en basit şekilde "görme tutkusu" olarak tanımlamaktadır. Jeremy Bentham'ın tasarladığı hapishane tasarımını Michel Foucault, güç sahiplerinin çoğunluğu gözetlediği panoptikon modeli olarak kuramsallaştırmıştır. Bu bireyleri sürekli gözetim altında tutan disipliner bir mekanizmadır. Günümüz toplumunun Panoptik sonrası olduğunu ifade eden Bauman'a göre, artık gözetlemek için iktidarın duvarlara ve pencerelere ihtiyacı kalmamıştır. Bireyler sosyal medya ve internet ortamlarında görünür olmak istemekte ve gözetime gönüllü olarak katılmaktadırlar. Bauman, artık mahremiyetin ifşası ve ihlalinin kişileri korkutmadığını hatta tam tersine bu kanalların kapanmasının korkuttuğunu ifade etmiştir. Görünür olma ihtiyacının yanı sıra insandaki merak duygusu da mahremiyet kavramının içinin boşaltılmasına ve sınırlarının bulanıklaşmasına neden olmaktadır. Dijital teknolojiler ve gündelik hayat ilişkisini konu edinen birçok yapıma rastlamak mümkündür. Bu yapımlardan biri; 2011 yılında yayınlanmaya başlayan Black Mirror dizisidir. Dizi kurgusal bir gelecekte iletişim ve gözetim teknolojilerinin insan hayatı üzerindeki etkilerini konu edinmektedir. Çalışmada gözetim çalışmaları literatürüne değinilmiş, yeni iletişim teknolojilerinin eleştirisini yapan Black Mirror dizisinin belli bölümleri incelenerek, mahremiyet kavramı açıklanarak yeni iletişim teknolojilerinin mahremiyet üzerine etkisi tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gözetim, Mahremiyet, Yeni İletişim Teknolojileri, Black Mirror

Yabancılara Türkçe Eğitimi Ders Kitaplarındaki Sıfat İşlevli Yan Tümceler Üzerine Bazı Gözlemler

Hasan Mesut Meral

Bilindiği gibi Türkçe sıfat işlevli yan tümce kurulumunda Hint-Avrupa, Hami-Sami dillerinden farklı olarak çekimsiz fiil (genel anlamda fiilimsi, özelde sıfat fiil) kullanır ve sıfat işlevli yan tümce nitelediği isimden önce gelir. Ayrıca, nitelenen ismin yan tümcedeki işlevine bağlı olarak, farklı fiilimsi ekleriyle farklı şekillerde sıfat fiiller oluşturulur. Örneğin, yan tümcenin nitelediği isim yan tümcedeki fiilin öznesi ise fiilimsi yapımında -(y)An eki kullanılır, devamında iyelik eki kullanılmaz, yan tümcenin öznesi (ardıl adıl dışında) sesletilmez; yan tümcenin nitelediği isim fiilin (genel anlamda) tümleci ise –DIK eki kullanılır, sıfat fiilde yan tümce öznesi ile bağlantılı iyelik eki bulunur, yan tümce öznesi ilgi ekiyle sesletilir. Türkçe dilbilgisinin bu önemli konusunun yeterince karmaşık olması, konunun ikinci dil olarak aktarımını önemli hale getirmektedir. Bu çalışmanın amacı Yabancılara Türkçe Ders Kitaplarında sıfat işlevli yan tümcelerin (sıfat-fiil, ortaç) işlenişini araştırmak, kitapların Türkçe Dilbilgisinin bu önemli konusuna getirdikleri yaklaşımları soruşturmaktır. Çalışmada veri olarak Ankara Üniversitesi Tömer'in Yeni Hitit, Yunus Emre Enstitüsü'nün Yedi İklim ve Kültür Sanat Basımevi'nin İstanbul adlı kitapları kullanılmıştır. Çalışmanın temel bulguları, (i) kimi kitaplardaki dilbilgisi aktarımında, sıfat işlevli yan tümcelerin oluşumundaki özne – tümleç – kalıcı (sözlüksel/donmuş) yapı ayrımının kullanıldığı, kimi kitaplardakinde ise sadece sık kullanılan – az kullanılan sıfat fiil eki ayrımının vurgulandığı, (ii) sıfat işlevli yan tümceler konusunun kimi kitaplarda B2 seviyesinde tek ünitede bütüncül bir şekilde aktarıldığı, kimi kitaplarda ise B1 ve B2 seviyelerine yayılmış olarak verildiği, (iii) kitapların hiçbirinde tamlayanı hedefleyen sıfat işlevli yan tümceler hakkında bilgi verilmediği, sıfat işlevli yan tümceler içerisindeki zamir kullanımına dair kısıtlamalardan bahsedilmediği, çekimli fiiller ile oluşturulan soldan dallanmalı sıfat işlevli yan tümcelerin göz ardı edildiği; kitapların tümünde sıfat işlevli yan tümcelerin şekil özelliklerinin ön plana çıkarılıp anlam özelliklerinin hafife alındığı, bunun sonucunda da sıfat işlevli yan tümcelerdeki kısıtlayıcı – ek bilgi verici okuma farkının aktarılmadığı şeklinde özetlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe, Sıfat İşlevli Yan Tümce, Ortaç Ekleri, -(y)An, -DIK

Beklentiler ve Gerçekler: Yabancı Dil Öğretiminde Akademisyen ve Öğretmenlerin Beklenti Farklarının ve Öğrenme Ortamının İncelenmesi

Şeyma Yanık

Ülkemizdeki okullarda yaşanan eğitim problemlerinden birçoğu yabancı dil eğitiminde karşımıza çıkmaktadır. Özellikle İngilizce eğitiminde, haftalık ders saatleri yüksek olmasına rağmen öğrenciler yabancı dilde iletişim becerilerini yeteri kadar geliştirememektedir. İngilizce eğitimine bu kadar önem verilmesine ve bu alanın hem materyal hem kaynak açısından bu kadar zengin olmasına rağmen İngilizcenin etkili bir şekilde öğretilememesinin sebeplerinin incelenmesi ve gerekli çözüm yollarının bulunması önem arz etmektedir. TEPAV'ın İhtiyaç Analizi Raporu'nda belirtildiği üzere, devlet okullarındaki öğretmenler gerekli dil yeterliliğine ve mesleki becerilere sahip olmalarına ve fakültede kendilerine öğretilen modern öğretim yöntemlerini benimsemelerine rağmen, öğrencilere iletişim becerileri aşılama konusunda yetersiz kalmış ve gramer tabanlı, ezbere dayalı bir öğretimden pek öteye gidememişlerdir. Bunun sebebini de: Öğrencilerin sınav odaklı düşünmeleri,Gramer tabanlı hazırlanmış müfredat,Ülkemiz koşullarında iletişim odaklı öğretime dair bir yöntem olmaması, gibi sebeplere bağlamışlardır.(TEPAV,2014) Bu duruma sebep olarak gösterilen birçok etkenin yanı sıra durum daha geniş bir açıdan değerlendirilince aslında en büyük nedenlerden birinin, beklentilerin gerçeklerden çok farklı olması; yani fakültede öğretilen ve doğru olduğuna inanılan tüm modern yöntemlerin, okullara gelince uygulanabilirlik açısından oldukça yetersiz kalması olduğu söylenebilir. Üstelik yanlış olduğu söylenen tüm yöntemlerin de uygulanabilir yegâne yöntemler olduğu kanısı da durumun vahametini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada da: Fakültelerde öğretilen modern yöntemler günümüz okullarında uygulanabilir mi, uygulanabilirse nasıl uygulanabilir? Akademisyenlerin İngilizce öğretimindeki düşünceleri mi fazla ütopik, yoksa MEB'e bağlı okullarda çalışan öğretmenler kendilerine en kolay gelen öğretim yöntemini seçmeye mi yöneliyor? Fakültelerde edinilen beklentiler ile okullarda karşılaşılan gerçekler arasındaki farkı nasıl kapatabiliriz? sorularının cevap bulması beklenmektedir. Bu çalışma üniversitelerde ders veren akademisyenler ile MEB'e bağlı okullarda çalışmakta olan öğretmenlerin İngilizce öğretimi konusundaki beklenti farklarına odaklanmayı ve bu sayede, İngilizce öğretiminin teorik ve pratik açıdan nasıl ve neden farklılıklar gösterdiğini açıklamayı hedefliyor. Araştırma, fakültelerde görev yapan akademisyenler ve geneli ortaöğretim kurumlarından olmak üzere MEB'e bağlı okullarda çalışan öğretmenlerle röportaj yapılarak ve ders ortamı gözlemlenerek yürütülecektir.

Anahtar Kelimeler:İngilizce öğretimi, beklenti farkları, iletişim becerileri, öğretim yöntemleri

İngilizce Öğretmenlerinin Öğretim İlke ve Yöntemlerine İlişkin Yetkinlik Düzeyleri ve Eğilimlerinin İncelenmesi

Hüma Nayman, Sertel Altun

Türkiye'de yapılan bazı araştırmalarda, İngilizce öğretmenlerinin dili kullanmada yetkin olmalarına rağmen, yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde istenilen başarının elde edilemediği görülmektedir. Eğitim sürecinde öğretmenlerin öğrenme-öğretme durumlarını etkili olarak yönetebilmesi için alan bilgisinin yanı sıra, iyi bir düzeyde öğretim yöntem ve teknik bilgisine sahip olması gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı, İngilizce öğretmenlerinin öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin yetkinlik düzeyleri ve eğilimlerini ve aldıkları eğitimin yeterliliğine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırma nitel yaklaşım ve olgubilim desenine göre tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, İstanbul'da özel kurumlarda ve devlet kurumlarında farklı kademelerde çalışan, kıdem ve eğitim durumlarına göre çeşitlendirilmiş 33 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veriler uzman görüşü ile hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile elde edilmiştir. Veriler içerik analizi yaklaşımına uygun olarak analiz edilmiştir. Verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamaları takip edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin birçoğunun öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin kavramsal yanılgıları olduğu ve alan eğitimi derslerini hatırlamakta daha az sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Öğretmenler derslerinde büyük oranda buluş ve sunuş yolu ile öğretim stratejilerini kullanmaktadır. Uyguladıkları yöntem ve teknikler çalıştıkları kademelere göre farklılık göstermesine rağmen öğretmenlerin tamamı öğrenci merkezli yöntem ve teknikleri tercih etmektedir. Öğretmenlerim genel olarak, işbirlikli öğrenme, gösteri, tartışma, soru cevap, düz anlatım vb. yöntemleri; beyin fırtınası, eğitsel oyunlar, kartopu, altı şapkalı öğrenme, istasyon ve münazara vb. teknikleri kullanmayı tercih ettikleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin bir kısmının yeterli bir eğitim aldığını düşündüğü, birçok öğretmenin ise öğretmenliği deneyim yolu ile öğrendiğini ve lisans ya da formasyon eğitimlerinin tamamıyla teorik olduğunu düşündüğü sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim İlke ve Yöntemleri, Yetkinlik, Eğilim

2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Hikâye Anlatımı

Cengiz Akalın

Hikâye; gerçek, gerçeğe yakın veya kurgulanmış herhangi bir olayı anlatan kısa düzyazı şeklinde edebi metinlerdir. Hikâye, ilk insandan itibaren bütün toplumların maddi ve manevi kültürlerinde olan, genel amacı, anlatılmak istenen kavramın daha iyi anlaşılabilmesini sağlamak, örnek oluşturmak ve verilmek istenen mesajın kalıcı olmasını sağlamak amacıyla sözlü veya yazılı şekilde olabilmektedir. Bütün toplumların kutsal kitaplarda da bu amaca yönelik hikâyeler bulunmaktadır. Sosyal Bilgiler dersi Tarih, Coğrafya ve Vatandaşlık Bilgisi öğretimi ile sınırlandırılmış bir ders değildir. İnsan hayatının bütün alanları ile ilişkili konulara değinmesi ve öğrencileri hayata hazırlaması bakımından ayrı bir önemi bulunmaktadır. Bilindiği üzere öğrencilerin hayata hazırlanması konusunda Sosyal Bilgiler dersi dışındaki herhangi bir ders tam anlamıyla bu görevi yerine getirmede yetersiz kalmaktadır. 9-13 yaşları arasındaki öğrencilerin severek ve eğlenerek öğrenmelerinin sağlanması amacıyla Sosyal Bilgiler ders kitaplarında hikâye anlatımı yapılarak, hatta konu veya ünite sonlarında, konu ve ünite ile ilişkili hikâyelerin hazırlanması veya öğrencilerden o anda oluşturulması istenmelidir. Bu çalışmanın amacı: Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından ilkokul 4 ve ortaokul 5, 6 ve 7. sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında öğrencilere öğretilmek istenen kavramların hikâye anlatımı ile öğretilmesine çalışılıp çalışmadığının tespitini yapmaktır. 9-13 yaşları arasındaki öğrencilerin istendik hedeflere yönlendirilmesi için hikâye anlatımı ile kavramların öğretilmesi büyük önem arz etmektedir. Öğrencilerin istendik hedeflere yönlendirilmesi için ünitelerde öğretilen kavramların, öğrencilerde bilişsel, duyuşsal etki bırakması ve psikomotor olarak kalıcılığının sağlanması hikâye anlatımı ile mümkün olabilmektedir. Sosyal Bilgiler ders kitaplarının bu sorunsalı göz önüne alarak hazırlanması gerekmektedir. Bu yaşlardaki öğrencilerin eğitim ve öğretimleri ezberden uzak, yaparak yaşayarak eğitim ve öğretim modeli ile sağlanmalıdır. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği uygulanarak yapılmıştır. Sonuçların 6. Yıldız Sosyal Bilimler Kongresinde paylaşılması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Sosyal Bilgiler Ders Kitapları, Hikâye Anlatımı, Maddi ve Manevi Kültür

2017 Öğretmen Genel Yeterliklerinin Öğretmen ve Okul Yöneticileri Görüşleri ile İncelenmesi

Kerem Nayman, Sertel Altun

Avrupa ülkeleri ve ABD başta olmak üzere dünyanın birçok ülkesinde öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler toplumsal ve teknolojik değişimlerin de etkisiyle standartlaştırılmıştır. Ülkemizde ise yüzyıllardır yapılan eğitim reformlarının yanı sıra, 1998 yılında eğitim fakültelerinin programları güncellenmiş, 2002'de ise MEB tarafından öğretmenlerin sahip olması gereken ifadeleri içeren "Öğretmen Genel Yeterlilikleri" belgesi yayınlanmıştır. Söz konusu belge 2006'da güncellenmiş ve 2017'de ise son halini almıştır. Bu araştırmanın amacı, 2017'de yayınlanan Öğretmen Genel Yeterlikleri belgesinin öğretmenler ve yöneticiler tarafından ne kadar bilindiği ve öğretmenler tarafından belgede yer alan "B) Meslekî Beceri" kısmındaki göstergelerin ne düzeyde benimsenip uygulandığını tespit etmektir. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı ve durum çalışması desenin göre tasarlanmıştır. Çalışma grubunu Türkiye'nin çeşitli illerinden farklı dallardan, kıdemlerden, özel kurumlar ve devlet kurumlarında görev yapan 24 öğretmen ve 10 yönetici oluşturmaktadır. Araştırmada veriler "Öğretmen Genel Yeterlikleri B) Meslekî Beceri" bölümünde yer alan göstergelere göre uzman görüşü alınarak hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile elde edilmiştir. Veriler, içerik analizi yaklaşımına göre analiz edilmiştir. Kodlar, kategoriler ve temalar belirlenip yorumlanarak veri analizi yapılmıştır. Bahsi geçen belge; hizmet içi eğitime dahil edilmiş ve öğretmenlere duyurulmuş olmasına rağmen, öğretmenlerin birçoğunun bu belgeyi bilmediği veya hatırlamadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Meslekî beceri, söz konusu belgede; eğitim öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğretme ve öğrenme sürecini yönetme, ölçme ve değerlendirme olmak üzere 4 ana başlıkta incelenmiştir. Öğretmenlerin cevapları, bu başlıklar altında belirlenen göstergelerin bir kısmı ile örtüşmektedir. Öğretmenlerin, ölçme ve değerlendirme başlığında; nesnellik ve bireysel farklılıklar, öğretme ve öğrenme sürecini yönetme başlığında; sınıf yönetimi, öğrencinin derse aktif katılımı, materyal ve teknoloji kullanımı, öğrenme ortamları oluşturma başlığında; sınıf ortamının yetersizliği, manevi değerler, öğrenci merkezli eğitim, eğitim ve öğretimi planlama başlığında; kazanımlar, değerler eğitimi, ders süresi konuları üzerine yoğunlaştığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler:Öğretmen eğitimi, Öğretmen yeterlikleri, Mesleki beceri

Boş Zamanı Değerlendirmeye Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Algıları Üzerine Bir Çalışma

Fidan Çokvar, Esin Sezgin

Boş zaman, iş, uyku, yemek yemek, ev işleri, ailesel sorumluluklar, alış-veriş gibi zorunluluklar dışında kalan zamanlarından sonra kişinin aktivite, tutum ve kalite içerikli etkinlikler için özgürce kullandığı zaman olarak açıklanabilir. Bu zaman diliminde yapılan aktivitelerin gönüllü bir katılım gerektirdiğini vurgulamıştır Tarih öncesi dönemden bu güne boş zamana yönelik farklı tanımlar karşımıza çıkmaktadır. Aristoteles boş zamanın beklenti, rekreasyon ve eğlenceyi içeren üç kategoriden oluştuğunu belirtmektedir. Çocuk Hakları Sözleşmesi madde 31 de çocuğun boş zaman değerlendirme, dinlenme, oynama, yaşına uygun eğlence, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılma hakkını, uygun ve eşit fırsatlar sağlanmasını ifade etmektedir. Çocukların boş zamanlarını değerlendirecek yerlerin olmaması, etkinlik fırsatları sağlanamaması sonucunda ruhsal ve bedensel gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebilecek durumlarla karşı karşıya kalmalarına sebep olduğu düşünülmektedir. Çocuğun gelişimine, akademik başarısına etkili olduğu düşünülen boş zamanı değerlendirme aktivitelerine çocukların katılımını, boş zaman değerlendirme biçimlerini ortaya çıkarmak, öğretmenlerin boş zamanın değerlendirmesine yönelik görüşlerini incelemek ve çocuklar üzerindeki etkilerini belirlemek amacı ile bu çalışma planlanmıştır. Çalışmaya İstanbul il merkezinde eğitimine devam eden 80 ortaokul öğrencisi ve derslerine giren öğretmenleri katılmıştır. Bu araştırmada öğrencilere anket uygulanmıştır. Anket formu, literatür taraması sonucu elde edilen bilgiler ve bilimsel çalışmalarda kullanılan ölçek ve anketlerden yararlanılarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Anket 23 sorudan oluşturulmuştur. Öğretmen verileri ise araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma soruları araştırmacı tarafından öğretmenlerle yapılan bireysel görüşmelerde sorulmuş ve kayıt altına alınmıştır. Bu görüşmelerden elde edilen veriler nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Öğrencilerden elde edilen verilerin değerlendirilmesinde ise SPSS 16.0 programı kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde dağılımları ve bağımsız gruplarda t-testi kullanılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerden elde edilen veriler ilgili literatür kapsamında tartışılarak öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Boş Zaman Değerlendirme, Öğretmen Görüşü, Ortaokul Öğrencileri

Examining the Relationship between Pre-service Science Teachers' Awareness about Sustainable Development and Attitudes and Behaviours toward Environmental Issues

Aslı Koçulu, Hakan Sert,

The purpose of this study is to examine relationship between pre-service science teachers' awareness about sustainable development and their attitudes and behaviours toward environmental issues. For this purpose, initially, pre-service science teachers' awareness about sustainable development, their attitudes and behaviours toward environmental issues were detemined and examined in terms of different variables. In second part of research, the relationship between pre-service science teachers' awareness about sustainable development and their attitudes and behaviours toward environmental issues and the relationship between their attitudes and behaviours toward environmental issues were determined. Lastly, whether pre-service science teachers' attitudes and behaviours toward environmental issues predict their awareness about sustainable development or not were presented. In this study, correlational research model, which is one of the quantitative research methods, was used. The sample of study were 712 pre-service science teachers who study at 4 different public universities. Data was collected with 'Personal Information Form', 'Sustainable Development Awareness Scale', 'Attitude Scale towards Environmetal Problems' and 'Behavior Scale towards Environmetal Problems'. In analysis of quantitative data, descriptive statistics, independent samples t-test, one way ANOVA, pearson correlation and multi-linear regression analysis were conducted. The research showed that pre-service science teachers' awareness about sustainable development is high level, their attitudes toward environmental problems are positive but their behaviors toward environmental problems are medium level. In addition, the relationship between pre-service science teachers' awareness about sustainable development and their attitudes toward environmental issues and the relationship between pre-service science teachers' attitudes and behaviors toward environmental issues is medium level in positive direction but the relationship between pre-service science teachers' awareness about sustainable development and their behaviors toward environmental issues is low level in positive direction.

Anahtar Kelimeler: Pre-service Science Teachers, Sustainable Development, Environmental Issues, Attitude, Behaviour

Teknolojinin Sonuçları ile Demokrasinin Hayatta Kalması Arasındaki İlişki

Osman Sümer

Sanayi devriminde dijital dönüşüm (endüstri 4.0); elektroniklerin kullanımını ve bilgi teknolojileri' nin gelişmesiyle de üretimi daha da otomatikleştirdi. Dijital dönüşümün teknolojik temelleri, siber-fiziksel sistemler ve internet ağını barındırmaktadır. Belirtilen teknoloji, yaratıcılığın seviyesini ve bilginin dağıtımını artırabilmektedir. Dijital dönüşüm, bilgiye benzeri görülmemiş bir erişim sağlamıştır. Ancak aynı zamanda bilgiyi yaymak için benzeri görülmemiş bir fırsat sunmaktadır.

Bu açıdan bakıldığında, teknolojinin hızlı gelişimi sayesinde, kendimizi vatandaş olarak ifade etmek için çok ve daha geniş kanallar bulunmaktadır. Artık vatandaş, siyasi meselelerde nasıl oy kullanmaları veya harekete geçmeleri gerektiği konusunda pek çok ipucu sunan bilgi bakımından zengin bir ortamda yaşanmaktadır. Dahası, demokratik olsun ya da olmasın, tüm siyasal uygulamalar, yalnızca siyasal emirlere uymak için halkın siyasal sürece dâhil olmasını beklemektedir. Bununla birlikte, demokrasi, demokratik olmayan bir düzenden daha aktif bir katılım beklemektedir.

Şu var ki, modern toplumunun, siyasal sisteminin ana unsurları son 200 yıl boyunca aynı kaldı. Ne yazık ki, vatandaştan sistemin kararının pasif alıcısı ya da memnun olmaması beklenmektedir. Öte yandan, güven eksikliği, siyasete inanma, değişim talebi, daha fazla hesap verebilirlik, vatandaşın karar alma sürecine dâhil olmaları vb. talepleri giderek artığı görülmektedir. Eğer demokrasi yeniden inşa edilecekse, karar alma sürecinin vatandaşın takdir edebileceği bir süreç olmasına izin vererek, daha kuvvetli ve canlı hale gelebilir.

Buradan hareketle; "Teknolojinin sonuçları ile demokrasinin hayatta kalması arasında gelişen çatışmalar nelerdir? Vatandaşlığımızı akıllıca nasıl kullanırız?" sorularına cevap aradığımız çalışmada, dijital dönüşümün sonrası oluşan mevcut durum sorgulanarak, demokratik siyasal sistemde nasıl olması gerektiği üzerine odaklanacaktır. Ardından değişen siyasal yaşam tarzının kitleler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri analiz edilecektir. Hem siyasal uygulayıcılar, hem de bundan etkilenen kamuoyu açısından ortaya çıkan sonuçlar ve öneriler tartışmaya sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Dijital Dönüşüm, Demokrasi, Siyasal Davranış, Siyasal Katılım

Kitâbu Evsâfı Mesâcidi'ş-Şerîfe'nin Söz Varlığı Üzerine Notlar

İsmail Ilgın

Birbirinden farklı coğrafyalarda ve uzun bir tarih kesitinde konuşulan Türk dilinin tarihî devirleri, yazıldıkları dönemi zengin bir şekilde yansıtan edebî, dinî, tarihî vb. metinler üzerinden takip edilebilmektedir. Bu eserlerin sahip oldukları leksikal zenginlik, bir kesit mahiyetinde olacak şekilde Türkçenin söz varlığı hakkında araştırmacılara bir fikir sunmaktadır. Bu açıdan yaklaşıldığında Türkçenin farklı dönemlerinde kaleme alınmış çeşitli metinler üzerine gerçekleştirilecek söz varlığı çalışmaları, Türk dilinin leksikal yapısını bütün farklılık ve zenginlikleri ile meydana çıkarmada faydalı olacaktır. Bu doğrultuda üzerine söz varlığı çalışması yapılabilecek eserlerden bir tanesi de Ahmed Fakih'in kaleme aldığı Kitâbu Evsâfı Mesâcidi'ş-Şerîfe adlı eserdir. Eserde hac ziyareti için Hicaz'a giden ve dönüşte de Kudüs'te iki ay kalan yazarın gözlemleri ve gezi notları canlı bir üslupla anlatılmaktadır. En erken 14. yüzyılın ikinci yarısı ile 15. yüzyılın ilk yarısında yazıldığı uzmanlarca tahmin edilen eser, eski Anadolu Türkçesinin en önemli ve biricik dil yadigarlarından bir tanesidir. Eser, eski Anadolu Türkçesinin standartlaşmış dil özelliklerini yansıtmak ile birlikte eserde leksikal açıdan birtakım arkaik unsurlar da bulunmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan metin analizi tekniği kullanılmıştır. Bulgular morfolojik ve leksikal açıdan incelenmiştir. Tanıklanan bu unsurlar aġmaḳ, ayruḳ, baŋ virmek, bilemce, çaḳ, döymek, dürişmek, gönülmek, ırmaḳ, ışra, (iŋe) yaŋu, ḳoldaş, ḳoşanmaḳ, namāz düzmek, ṣoylamaḳ ve yügrüşmek şeklinde sıralanabilir. Bu unsurlardan bazıları hapax legomenon niteliğinde olmasa da tarihsel dönem içerisinde bunların tanıklanma sıklıkları çok fazla değildir. Çalışmada bu sözcüklerin izleri, tarihî lehçelerden Türkiye Türkçesi ağızlarına uzanacak bir şekilde sürülecektir. Çalışmada buna ek olarak eserde tanıklanan Arapça, Farsça ve diğer dillerden kelimelerin çokluk işaretlemeleri ve bunların söz konusu metindeki sıklıkları da ortaya konulacaktır. Bu çalışma ile Türk dilinin farklı dönemlerinde kaleme alınmış eserler hakkında gerçekleştirilecek söz varlığı çalışmalarına metinlere yönelim ve yöntem açısından katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kitâbu Evsâfı Mesâcidi'ş-Şerîfe, Ahmed Fakih, Eski Anadolu Türkçesi, Söz Varlığı, Arkaik Unsurlar

Nursel Duruel'in Geyikler, Annem ve Almanya Öyküsünde Leitmotiv Tekniğinin Kullanımı

Şenol Danışman

Türk öykücülüğünde önemli bir yere sahip olan Nursel Duruel, dilin şiirsel işlevini de kullanarak yeni öyküler yaratma peşinde olan bir yazardır. Hikayelerinde sürekli farklı anlatım teknikleri kullanmaya çalışan sanatçı; masal ile günlük yaşantıyı, fert ile cemiyeti bir bütünün içinde ele alır. Yaşamsal öğelerin yanında düşsel öğeleri de canlı bir tablo olarak çizen Nursel Duruel, basit ama etkili yöntemler kullanarak bilindik, yetkin ve düzeyli bir öykü dünyası kurar. Eserlerinde özenle seçtiği motifleri imge dünyasında hareketli bir hale çevirir. Öykülerinde ruhsal olan ile toplumsal olanı kaynaştırırken leitmotiv tekniğinin olanaklarından dayararlanır. Bu teknik yardımı ile öyküler arasında bir çağrışım kurmayı amaçlar. Bu şekilde insan sevgisini bütün öykülerinde merkeze alan yazar, insanların içinde yaşadığı koşullar karşısında aldığı tavırları da öykülerinde yansıtmaya çalışır. İnsanların eşiklerini, derinliklerini, karmaşıklığını belirli kelimelerin tekrarı ile vermek ister. Bu tekrarlar sayesinde yazar, bireylerin hayatlarındaki önemli olaylara da ayrıca dikkat çeker. Bu bildirinin amacı, Nursel Duruel'in Geyikler, Annem ve Almanya öyküsü ana merkeze alınarak leitmotiv tekniğinin belirlenmesi ve bu tekniğinin anlatıma kazandırdığı etkinin gösterilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Nursel Duruel, Geyikler, Annem ve Almanya, Leitmotiv, İmge.

The GCC Inıtıatıve For Yemen Revolutıon: A Save Guard Or A Delıberate Plot?

Slsabıl Saeed, Laçin İdil Öztığ

After the spark of Arab Spring from Tunisia, which extended to most of the Arab nations, calling to end corruption, freedom and decent living, Yemeni people started their demands to change their political situation and reform economic and humanitarian conditions. However, deaths, injuries and everywhere repressed demonstrations was the Yemen political situations scene in the beginning of 2011.The situation has deteriorated, government functions almost stopped and citizens life became miserable. In 3 Apr. 2011, (GCC) countries announced an initiative to transfer power in Yemen and get out of this crisis. In 23 Nov. the signing of the GCC initiative agreement had been between Yemeni government and the oppose. Under that agreement, the national consensus government had been formed, and president Saleh transferred his powers to his deputy Hadi. Yemen was the only Arab revolution country that its demands were finished by such an initiative which gotten support regionally, by Security Council, the United States and the European Union. Thus, the study aims to search for the profound reasons of the GCC initiative, was it really a saving guard for Yemeni people or was an external plot to protect its own affairs to not transfer that freedom waves to their countries. The study also examines its outcomes on the ground, how protests looked to it and what are the local and regional consequences that resulted from the initiative. By tracking the stages of the Gulf initiative and political events followed it, the study sums that the initiative was a result of the concern of countries surrounding Yemen that thought the instability of Yemen may lead to great dangers in the region and this may affect their security and stability. It is also concluded that the initiative results were disastrous because it did not consist all Yemen's problems and did not seek to solve it from roots.

Anahtar Kelimeler: Yemen, Saudi Arabia, 2011 Revolution, GCC Initiative, Region Stability.

Türkiye'de Bilişsel Esneklik ile İlgili Yapılan Çalışmaların Doküman Analizi Yöntemiyle İncelenmesi (2009-2019)

Sümeyra Yaşar, Zehni Koç

Bu çalışmanın amacı, bilişsel esneklikle ilgili 2009-2019 yılları arasında Türkiye'de YÖK tez veri tabanında yer alan lisansüstü tezleri ve ULAKBİM Ulusal Veri Tabanında yayımlanmış araştırma makalelerini incelemektir. Bilişsel esneklik bir konudaki farkındalığı, bir duruma uyumluluğu ve kişinin esnek olmaya yönelik inançlarını içerir (Martin&Andersan, 1998). Birey, hayatının her döneminde problemlerle karşılaşmaktadır. Zorluklara farklı bakış açılarıyla çözümler üretebilmek, esnek zihinsel işlev için oldukça önemlidir. Bu noktada bilişsel esnekliğin, psikolojik uyum için önemi dikkat çekmiş ve bu konuyla ilgili yapılan çalışmaların irdelenmesi gerekliliği doğmuştur. Bu araştırma, doküman analizi yönteminin kullanıldığı nitel bir çalışmadır. Tarama 'Bilişsel Esneklik' anahtar kelimesi kullanılarak yapılmıştır. Tarama sonucu YÖK veri tabanında yer alan 52 yüksek lisans ve 19 doktora tezi, 13 tıpta uzmanlık ve ULAKBİM ulusal veri tabanında yer alan 112 araştırmaya ulaşılmıştır. Bilişsel esneklikle ilgili çalışmaların; ağırlıklı olarak tıp, hemşirelik, dil bilim, fizyoloji, sinir bilim, işletme yönetimi, spor, psikoloji, eğitim-öğretim alanlarında yoğunlaştığı görülmüştür. Tarama 'eğitim-öğretim ve psikoloji' konu alanlarıyla sınırlandırılmış ve çalışmanın amacına uygun olan 46 yüksek lisans ve 17 doktora tezi ile hakemli dergilerde yayımlanmış 10 araştırma makalesi, bu çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Taranan çalışmalar; yıllara göre dağılım, örneklem grubu, kullanılan yöntem ve bilişsel esneklikle ilişkilendirilen değişkenler açısından incelenmiş, çalışmaların frekansları ile yüzdeleri bulunmuştur. İncelenen araştırmaların analizine göre; bilişsel esneklikle ilgili çalışmaların 2016-2019 yılları arasında yoğunlaştığı, örneklem gruplarının da ağırlıklı olarak üniversite öğrencileri, ergenler ve yetişkin bireylerden oluştuğu ve veri analizinde ağırlıklı olarak korelasyon katsayısı yönteminin kullanıldığı görülmüştür. Araştırma sonuçları, bilişsel esneklikle en çok; problem çözme, stresle başa çıkma, öz yeterlik düzeyi, yaratıcılık ve duygu düzenleme becerisi değişkenlerinin pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişkili olduklarına ilişkin bulgular içermektedir. Bilişsel esneklikle ilgili araştırmalarda ele alınan değişkenler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, kültürün bireylerin bilişsel esneklik düzeylerine etkisiyle ilgili çalışmaların sınırlı olduğu ve bu durumun gereği olarak da kültürün bireylerin bilişsel esneklik düzeylerine etkisini inceleyen daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilişsel esneklik, YÖK tez veri tabanı, ULAKBİM ulusal veri tabanı.

Türkçe Ders Kitaplarındaki Öykü Kişilerinin İncelenmesi

Ali Türkel, Meltem Çetinkaya

Öyküleyici metinlerin en önemli ögesi kahramanlarıdır. Çocuklar, okudukları öykülerdeki bu kahramanlara öykünürler. Onların sözlerini, davranış ve eylemlerini kendilerine örnek alma eğilimi gösterirler. Eğitim ortamının önemli öğrenme gereçlerinden olan Türkçe ders kitapları da gelişim çağındaki çocuğun öykü kahramanlarıyla özdeşim kurmasını sağlayan birer araçtır. Bu nedenle ders kitaplarındaki öykü kişilerinin dikkatle kurgulanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada bu nedenden yola çıkılarak Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullarda okutulması uygun görülen Millî Eğitim Bakanlığı Yayınlarına ait ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan öykü metinlerindeki kişilerin, Sever (2017) tarafından belirlenen karakter özelliklerine göre sınıflandırılması amaçlanmıştır. Sever (2017), karakter özelliklerini "açık, kapalı, devingen ve durağan" başlıkları altında toplamıştır. Sever'e (2017) göre açık karakterler, okur tarafından iyi tanınır, kurgulanan olaylar dizisinde birçok özelliğiyle okurun belleğine yerleşir. Kapalı karakterler, yüzeysel olarak tanıtılan, okur tarafından iyi tanınmayan karakterlerdir. Devingen karakterler, değişim yaşayan karakterlerdir. Durağan karakterler ise kurgunun başından sonuna kadar değişmeyen karakterlerdir. Araştırmada bu başlıklar esas alınmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma, kategorisel (sınıflandırmacı) çözümleme tekniğine göre desenlenmiş betimsel bir çalışmadır. Araştırmada verileri elde etmek için seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz durum örneklemesi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri 2018-2019 eğitim öğretim yılında ortaokul seviyesinde (5, 6, 7 ve 8. sınıf) devlet okullarında okutulması uygun görülen ders kitaplarının incelenmesiyle sağlanmıştır. Öncelikle araştırmacılar tarafından araştırmaya konu olan ders kitapları Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Bilişim Ağından (EBA) temin edilmiştir. Ardından her bir sınıf seviyesindeki bu kitaplardan ikişer öykü seçkisiz (random) yolla seçilerek bu öykülerdeki kişiler belirlenmiş ve bu kişiler araştırmacılar tarafından belirlenen ölçüt açısından incelenmiştir. İnceleme sonucunda öykülerdeki kişilerin karakter özellikleri belirlenmiş ve elde edilen veriler tablolaştırılmıştır. Sonuçlardan yola çıkılarak ders kitaplarında yer alan öykü kişilerinin karakter özelliklerinin çocuğun dünyasına ve gelişimine katkıları tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe ders kitabı, öykü, kişi, karakter özellikleri, ortaokul.

High School EFL Students Attitude Change towards English Lessons Enriched with Literary Materials

Gülay Şahin, Semra Saraçoğlu

The use of literature in EFL/ESL classes as authentic materials has gained importance recently and it is accounted as an inseparable part of the language curricula throughout the world. However, literature has been neglected in Turkish EFL/ESL classrooms. The aim of this study is to improve and enrich Turkish High School English courses with authentic literary texts to explore whether there is any significant difference in students' attitudes towards English as a foreign/second language. First, authentic literary reading texts and their lesson plans were prepared according to the level. During the Fall Semester of 2016-2017 Academic Year these lesson plans were conducted to 33 randomly chosen 9th grade students at Istanbul Nevzat Ayaz Anatolian High School as the experimental group. The control group was composed of 28 randomly chosen 9th grade students who were taught with the traditional materials and coursebooks. The data was collected through Abidin & Alzwari's (2012) English Language Attitude questionnaire. Pre-test and post-test results of both the experimental and control groups were calculated and compared via SPSS programme. The results showed that unlike traditional materials, using literary materials was more effective and helpful for the learners in changing their attitudes towards language learning, especially in the emotional aspect. It is suggested that the authorities who are responsible for writing and publishing English coursebooks may take into consideration integrating authentic literary texts in the core material of Turkish High School English coursebooks.

Anahtar Kelimeler: Literature, authentic material, coursebook, EFL/ESL learners' attitudes

A Study On The Use Of Translatıon Technology By The Greek-Speaking Learners Of Turkısh

Murat Cömert

Using translation in language teaching (TILT) is both a highly controversial and a ubiquitous practice. While vocal proponents of the Communicative Approach (CA) denounce any good and meaningful use of translation in or out of the classroom, a new perspective introduces novel ways of incorporating translation into the language learning and teaching sphere. Cook (2010) considers TILT itself as a form of technological education in that it "is a necessary skill and a frequent activity in the personal and professional lives of many individuals, essential for the economic survival of many organizations and for engagement in international affairs" (p. 109). Cook (2010) emphasizes his point by saying that it is an obligation for the foreign/second language education to provide qualified training in translation for the common good of the society, as well as that of the multilingual individuals.

Greek-speaking learners of the Turkish language in Greece or Cyprus, often make use of translation in a passive form of subtitling for the popular Turkish soap operas on Greek TV channels, and in social media accounts such as Facebook, Instagram, Twitter, and YouTube. Studies on the use of these media by the Greek-speaking learners of Turkish can provide useful information for future directions to be taken in language teaching practices focused on Turkish.

This study aims to reveal the usage patterns of translation technology by a smaller group of adult Greek-speaking learners of the Turkish language. The participants are contacted mostly through social media acquaintances and teachers of Turkish in Greece and Cyprus, and thus constitute a convenience sample. The data collected through a questionnaire survey and via semi-structured individual/group interviews will be analyzed for the frequencies, functions, levels of perceived competence in the use of this technology, as well as their perception of its usefulness in their language learning progress.

Anahtar Kelimeler: Turkish as a Foreign Language (TAFL), translation in language teaching (TILT), Greek-speaking learners of the Turkish language, translation technology

Dijital Pazarlama Mecralarında Kullanıcı Etkileşimi

Şebnem Merki, İsmet Öztürk

Tarih boyunca insan yaşam koşullarını kendisine uygun hale getirmek için bazı uygulamalar yapa gelmiştir. Geçmiş çağlarda taşı yontup şekil vermeye başlayan insan, her geçen dönemde buluşlarının üzerine eklemeler yaparak içinde bulunduğu zamanı ve geleceği şekillendirme konusunda adımlar atmıştır. Bu kapsamda sosyal ve teknolojik gelişmeler modern çağda da artan bir hızla devam etmektedir. Ürün ve hizmet pazarlama sektörü de bundan etkilenmiştir. Her geçen gün yeni pazarlama yöntemleri karşımıza çıkmaktadır. Yakın dönemde "dijital pazarlama" kavramı ticaret sektöründe de ağırlığını göstermiş ve klasik pazarlama ilkelerini yeniden tanımlayan bir yöntem olmuştur. Ülke sınırlarını tanımayan, orantısız rekabet gücü oluşturan bir yapı haline gelmiştir.

1800'lü yılların başında hesaplama işlemlerinin mekanik aygıtlara yaptırılması fikri ortaya çıkmış ve günümüzde bilgisayar olarak adlandırılan cihazların temelleri atılmaya başlanmıştır. Bu makineler her geçen gün yeni özellikler eklenerek daha çok iş yapabilir hale gelmişlerdir. Bilgisayarlar kapasite bakımından geliştirilirken bu süreçte boyutları da önemli oranlarda küçültülmüştür. Bu sayede pek çok alanda işlerin bir parçası haline gelen bilgisayarlar pazarlama alanında da yerini almıştır. Ürünlerin stok takibinden maliyet analizlerine, sunumundan raporlamasına kadar tüm süreçlere etkin olarak dahil edilmiştir. İnternetin ortaya çıkmasıyla birlikte bu durum çok daha ileri boyutlara ulaşmıştır.

Dijital pazarlamanın tüketiciye kolay ulaşabilme avantajı, kullanıcıların bir gün içerisinde binlerce mesaja maruz kaldığı bu yoğun iletişim çağında mikro ölçekteki detayların bile kapsamlıca ele alınması zorunluluğunu beraberinde getirmiştir. Internet üzerinde yapılan pazarlama faaliyetlerinin önemli bir bölümünü oluşturan ticari uygulamalar, kullanıcı davranışları göz önünde bulundurularak ürüne hızlı ve kolay bir şekilde ulaşma temelinde kurgulanmaktadır. Bu bağlamda kullanıcı dostu arayüzler internet dünyasında bir adım öne çıkmanın en önemli gerekliliklerinden biri olmuştur. Bildiri kapsamında dijital pazarlamaya değinilmiş, internet üzerinde uygulanan e-ticaret örnekleri daha ayrıntılı bir şekilde analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: interaktif, tasarım, e-ticaret, dijital pazarlama, bilgisayar etkileşimi

Kır-Kent Bütünleşme Süreci ve Değişen Köylülük: Kocaeli Bayraktar Köyü Örneği

Hüseyin Bilal Kuş

"Kentli" ya da "köylü" olma durumu gerek akademik gerek gayrı akademik olarak 1940'lı yıllarda başlayan köyden kente göç sürecinde kent ortamındaki karşılaşmalar bağlamında tartışılarak, sorunları ve sonuçları kentteki parametrelere göre değerlendirilmiştir. Bu süreçte kente yönelik ilgi görece köyü gölgede bırakmıştır. Son yıllarda köy ve kent arasındaki bu ele alış biçimi popülerliğini kaybetmiş ve köy araştırmalarının sayıları artmıştır. Fakat niceliksel artışın yanı sıra köyün sadece kentleşmenin nüfus tedarikçisi olarak ele alınmasından ziyade kırsal olanın yerel niteliklerine odaklanmak, özgün karakterine yoğunlaşmak süreci anlamak bakımından hayli önem arz etmektedir. Bildiride sunulması planlanan verilerin elde edildiği araştırmanın ilk amacı köy ve köylüye yönelik söz söylerken doğrudan kentsel dinamiklerden değil de bizatihi köye ait olandan yola çıkarak (köy güzellemesi yapmadan) değişim ve bütünleşme sürecinde köye sosyolojik anlamda hakkını teslim etmektir.

Bildirinin amaçlarından bir diğeri ise somut bir köy örneği üzerinden yerel ve ülkesel dinamikleri göz önünde bulundurarak kır-kent bütünleşme sürecinde; ekonomik, sosyo-kültürel ve toplumsal yapıda gerçekleşmiş ve gerçekleşmekte olan değişim-dönüşümlerin sebeplerini anlamak, hangi gelişmelere nasıl yol açtığını sosyolojik bir analizle ele almaktır. Araştırma sahası olarak seçilen köyün başlıca geçim kaynağının seracılık olması ve köyün büyükşehir sınırları içerisinde yer alması belirlenen amaca ulaşmada oldukça önemlidir. Söz konusu köyün çevresinde tarımsal üretimi destekleyici (fabrikalar, AVM'ler, zincir market ve lokantalar gibi) unsurların fazlaca olması köyü kentle daimi bir ilişki içerisine sokmaktadır. Diğer taraftan özellikle genç nüfusun kentsel istihdam alanlarına yönelerek kentsel yaşam biçimlerini tercih etmeleri köy ile kent arasında farklı türden bir ilişkiyi mümkün kılmaktadır. Bu süreçte kent ile köy arasındaki sınırın belirleyici faktörlerinin işlevselliğinin olup olmadığı ve "köylü" kavramının salt mekân, üretim faaliyetleri ve tüketim biçimleriyle ilişkili olup olmadığı sorularına nitel araştırma yönteminin doğasına uygun olarak hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak 20 kişi ile yapılan derinlemesine görüşmelerle cevaplar alınmıştır. Bildiri bu cevapların genel bir akış içerisinde sosyolojik analizlerinin takdimini içerecektir.

Anahtar Kelimeler: Kır, Kent, Köylülük, Bütünleşme

Türkiye'de Küresel Kriz Sonrasında Takipteki Kredileri Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi

Mustafa Tevfik Kartal, Serpil Kılıç Depren, Özer Depren

2003 sonunda 8,6 milyar TL olan takipteki krediler, 2008 küresel krizi sonrası ve özellikle Türkiye'nin 2018 yılında yaşadığı makroekonomik zorluklarla beraber artış göstererek 2019 Haziran sonunda 116,2 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Nominal tutara ek olarak takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı, artış eğiliminin analiz edilmesi için kullanılmaktadır. Küresel krizin ortaya çıktığı 2008 yılının sonunda bu oran %3,82 seviyesindeyken, 2019 Haziran sonunda %4,58 seviyesine yükselmiştir. Bu artış, 2008-2019 Haziran döneminde kredi hacminin 367 milyar TL'den 2,54 trilyon TL'ye çıkmasına karşın yaşanmıştır. Gelinen noktada, takipteki krediler Türk bankacılık sektörünün karşı karşıya kaldığı en önemli sorun haline gelmiştir.

Küresel kriz sonrası dönemde takipteki kredilerde yaşanan artışı ve bu artışın bankalara özgü faktörlerden kaynaklanan nedenlerini belirleyebilmek için bu çalışma hazırlanmıştır. 2008 krizin etkileri 2009 yılında da sürdüğü için, analizde 2010:3-2019:6 dönemleri arasındaki üçer aylık veriler kullanılmıştır. Ayrıca analizde takipteki kredilerin nominal tutarı yerine gelişim eğiliminin incelenmesi amacıyla takipteki krediler/toplam krediler oranı bağımlı değişken olarak ele alınmıştır. Diğer taraftan, Çok Değişkenli Uyarlanabilir Regresyon Eğrileri (MARS) yöntemi kullanılarak seçilen 12 bağımsız değişkene ait veriler analiz edilmiştir.

Analiz sonucunda, takipteki krediler/toplam krediler oranını en fazla etkileyen faktör olarak sermaye yeterliliği oranı belirlenmiştir. Etkili olan diğer faktörler ise sırasıyla risk ağırlıklı varlıklar, toplam aktifler, karşılıklar, özkaynak karlılığı ve krediler/toplam aktifler oranı olarak belirlenmiştir. Sermaye yeterliliğinin oranının %17,2'nin üzerinde, risk ağırlıklı varlıkların 1.099,3 milyar TL'nin üzerinde, karşılıkların 56,9 milyar TL'nin üzerinde olması, krediler/toplam aktifler oranının %58'in altında ve toplam varlıkların 2.533,9 milyar TL'nin altında olması takipteki krediler/toplam krediler oranını negatif yönde etkilemektedir.

2019 Haziran sonu itibariyle %4,58 olarak gerçekleşen takipteki krediler/toplam krediler oranının daha da artmasını ve kronik bir sorun haline gelmesini önlemek için, analizde etkili olduğu belirlenen değişkenlere yönelik tedbirler alınmalıdır. Böylece, Türk bankacılık sektöründe takipteki kredilerin kontrol altında tutulması ve bankaların kredi verme kapasitesindeki daralmanın ortadan kaldırılması sağlanmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, Sorunlu Krediler, Bankalara Özgü Faktörler, MARS

Medya Sektöründe Beşinci Nesil Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı için Yapılması Gereken Yatırımlar ve Yatırım Maliyetleri

Birol Akgül, Zeynep Ayer,

Bilişim teknolojileri, 20. yüzyılın sonlarından itibaren ekonomide kendine yer edinmeye başlamıştır. İçinde bulunduğumuz bilgi çağında, bilişim teknolojilerinin kullanıldığı alanlar her gün genişlemektedir. Gelişim hızı artarak artan söz konusu teknolojiler, günümüzde dördüncü nesil bilişim teknolojileri olarak bilinmektedir. Dördüncü Sanayi Devrimi'nin kapıda olduğu, hatta gelişmiş ülkelerde yaşanmakta olduğu son yıllarda, beşinci nesil bilişim teknolojilerine dayalı sistemlerin yakın gelecekte kullanılacağına dair öngörüler ortaya atılmaktadır. Beşinci nesil bilişim teknolojileri, insana duyulan ihtiyacın asgari düzeye çekeceklerine dair öngörülerle ön plana çıkmaktadır. Nesnelerin interneti, hizmetlerin interneti, yapay zeka (mantıksal analiz robotu), siber fiziksel sistemler, üç boyutlu yazıcılar ve bulut bilişim sistemleri, beşinci nesil bilişim teknolojilerinin en çok bilinen örneklerindendir.

Teknoloji, bilgi odaklı bir sistem olarak gelişimini sürdürmektedir. Ortaya çıkan hemen hemen her yeni bilgi, mevcut teknolojinin ilerlemesine katkı sağlamaktadır. Temel işlevi haber adı altında bilgi aktarımı olan medya sektöründe kullanılan araçlar, bilişim teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak devamlı yenilenmektedir. Beşinci nesil bilişim teknolojilerine dayalı araç ve sistemlerinin medya sektöründeki olası kullanımı için, sektörün teknolojik gelişmelere uygun araç ve sistemlere uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Bunun için de kapsamlı ve yüksek maliyetli yatırımlar yapılması gerektiği öngörülmektedir. Bu çalışmada medya sektöründe beşinci nesil bilişim teknolojilerinin kullanımı için yapılması gereken yatırımlar ve yatırım maliyetlerini tartışmak amaçlanmıştır.

Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. Çalışmada öncelikle kavramsal çerçevede beşinci nesil bilişim teknolojileri ele alınmıştır. Ardından medya sektöründe halihazırda kullanılmakta olan bilişim teknolojileri incelenmiştir. Son olarak, medya sektöründe beşinci nesil bilişim teknolojilerinin kullanılması için yapılması gereken yatırımlar ve bu yatırımların maliyetlerine ilişkin öngörü ve tavsiyelere yer verilmiştir. Çalışmada literatür taraması ve dördüncül veriye dayalı kurgusal analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Medya Sektörü, Beşinci Nesil Bilişim Teknolojileri, Yatırım, Yatırım Maliyeti.

Dördüncü Sanayi Devrimi (Sanayi 4.0) Sürecinde Gazetecilik Sektöründe Kullanılacak Robotik Teknolojilerin Haber Kalitesi ve Medya Etiği Açısından Değerlendirilmesi

Birol Akgül, Zeynep Ayer,

Dördüncü Sanayi Devrimi, 2011 yılında Almanya'da düzenlenen Hannover Fuarı'nda gündeme gelmiştir. Nesnelerin interneti ya da Sanayi 4.0 olarak da adlandırılan Dördüncü Sanayi Devrimi, siber fiziksel sistemlere dayalı bir üretim anlayışına dayalı bir ekonomik yapı olarak açıklanmaktadır. Dördüncü Sanayi Devrimi, 17. Yüzyılın sonlarında İngiltere'de buhar gücünün üretimde kullanılmasıyla üretim yöntemlerinde başlayan ve Birinci Sanayi Devrimi olarak adlandırılan sürecin günümüzde gelmiş olduğu son noktadır. Üretim yöntemlerinde eskinin tamamen terk edilip yenilerinin uygulanması, sürecin "devrim" olarak nitelendirilmesine sebep olmuştur. Benzer şekilde sanayi devrimleri, Sanayi 1.0, Sanayi 2.0, Sanayi 3.0 ve Sanayi 4.0 olarak da adlandırılmaktadır. Buradaki 1.0, 2.0, 3.0 ve 4.0 kavramları, devrimleri sembolize etmektedir. Dördüncü Sanayi Devrimi, yani Sanayi 4.0 ile, tarım, sanayi ve hizmet üretiminde insana duyulan ihtiyacın asgari seviyeye indirilmesi öngörülmektedir.

Sanayi 4.0'ın, başta sanayi olmak üzere, ekonominin tüm sektörlerinde köklü bir değişim ve dönüşüm sürecini başlatacağı öngörülmektedir. Mevcut durumda, gelişmiş ülkelerde Sanayi 4.0 üzerine yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Buna ek olarak, yine gelişmiş ülkelerde, Sanayi 4.0 teknolojileri halihazırda kullanılmakta ve yeni üretim yöntemlerine uygun tarım, sanayi ve hizmet üretimi yapılmaktadır.

Bu çalışmada, Sanayi 4.0 sürecinde gazetecilik sektöründe kullanılacak robotik teknoloji kullanımının haber kalitesi ve medya etiğinde yol açacağı olası değişim ve dönüşümü tartışmak amaçlanmıştır. Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde kavramsal çerçevede Sanayi 4.0, robotik teknoloji, haber kalitesi ve medya etiği kavramları incelenmiştir. İkinci bölümde gazetecilik sektörünün mevcut durumu, haber kalitesi ve medya etiği açısından ele alınmıştır. Üçüncü bölümde gazetecilik sektöründe Sanayi 4.0 sürecinde kullanılması beklenen robotik teknolojiler ve bunun haber kalitesi ve medya etiği üzerindeki olası etkileri tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanayi 4.0, Medya Etiği, Robotik Teknoloji

Tarih Öğretiminde Sinemanın Yeri: Çizgili Pijamalı Çocuk Örneği

Evşen Çerkeşli

Sinematograf ilk olarak 1895 yılında Lumiere Kardeşler tarafından bulunduğunda sanatseverler bunun dünyadaki sanat anlayışının temelini etkileyerek yedinci sanata giden yolun kapasını açacağını tahmin edemezdi. Ancak sinema hızla dünyanın pek çok yerine yayılarak gelişir; görselliği ve işitselliği buluşturması, kitlelere seslenebilmesi yönünden kolayca kabul görür. Bu nedenle dünya genelinde sinema faaliyetleri öncelikle askeri amaçlı ve askeriye destekli olarak başlar. Sinemaya yüklenen bu görev, zamanla yapıbozuma uğrar ve direkt olarak film öncesinde propaganda amaçlı gösterimler terk edilir. Ancak sinemanın kitleler üzerindeki tesirinden hareketle filmler aracılığıyla izleyicilere herhangi bir sosyal, kültürel ya da siyasal görüşün aktarımı yapılmaya devam eder. Özellikle günümüzdeki sinema endüstrisinin finansal ayağı düşünüldüğünde lobi faaliyetlerinin filmlerin içeriğinin ana belirleyicisi olduğunu iddia etmek yanlış olmaz. Başka bir deyişle II. Dünya Savaşı'nda Almanların Yahudilere uyguladığı soykırım politikaları günümüzde dahi pek çok filme konu olmayı sürdürmektedir. Yahudilere yönelik pozitif ayrımcılığın beyaz perdede somutlaşmasıyla dünya çapında tarih yazımının bu konudaki taraflarına yönelik olumlu ve olumsuz roller pekiştirilmekte dolayısıyla sinema gizil bir tarih öğretim aracı işlevi görmektedir.

Bu çalışmada Çizgili Pijamalı Çocuk filminden hareketle özellikle çocuklar üzerinden Alman karşıtı ve Yahudi taraftarı tarihsel bakış açısının nasıl vücut bulduğu örneklerle gösterilmeye çalışılırken filmin analizi için yakın ve eleştirel okuma yöntemlerinden yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, sinema, II. Dünya Savaşı

Behiç Ak Çocuk Kitaplarında Toplumcu Gerçeklik

Esma Dumanlı Kadızade, Nasif Sarıçetin,

Toplumcu gerçeklik: Yaşadığı şehrin, ulusun insanlarına bir kişilik ve yaşama bilinci aşılamak; toplu yaşayış düzeninin görevsizliğinden çıkıp iş bölümü ve sınıf çatışmasına dayanan bir dünyanın insanlarını belirsiz ve bölünmüş bireyselliğin kaygılarından, güvensiz bir yaşama düzeninin korkularından kurtarmak, bireysel hayatı toplumsal hayata, kişiseli evrensele yöneltmek, insanın yitirilmiş olan birliğini yeniden kurmaktır şeklinde tanımlanmaktadır. (Tunalı, 1976: 187). Toplumcu gerçekçilikte 'Sanat bir ayna gibi olmalı ve toplum bu aynaya baktığı anda kendini görmelidir' görüşü hakimdir.

Araştırmanın amacı, Behiç AK'ın basit seçkisiz yöntemle seçilmiş olan eserlerinde toplumcu gerçeklik kuramının varsıllığını incelemektir. Araştırma doküman incelemesi yöntemiyle irdelenmiş belirlenen 6 kod ışığında frekans değerleri çıkarılmıştır. "Doküman incelenmesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı araçların çözümlenmesini kapsamaktadır"(Yıldırım ve Şimşek, 2005). Çalışmanın evrenini Behiç AK'ın çocuk edebiyatı yapıtları oluşturmaktadır. Örneklem ise Akvaryumdaki Tiyatro, Eve Giden Küçük Tren, Vapurları Seven Çocuk, Geçmişe Tırmanan Merdiven, Bulutlara Şiir Yazan Çocuk, Çatıdaki Gezegen, Postayla Gelen Deniz Kabuğu, Galata'nın Tembel Martısı adlı çocuk yapıtlarıdır.

Behiç AK'ın 8 eseri 'Doğaya Yabancılaşma, Hayat Tarzı, Teknoloji, İletişim, Tüketim ve Metalaştırma' olmak üzere 6 toplumcu gerçekçi kod altında incelenmiştir. Kullanım sıklığı en fazla olan kod (f.343) ile 'Hayat Tarzı' olurken, en az rastlanan kod ise (f.146) ile 'Doğaya Yabancılaşma' olmuştur. 8 eserde de söz konusu 6 koda rastlanılmıştır. Yazarın, "Postayla Gelen Deniz Kabuğu ve Bulutlara Şiir Yazan Çocuk" adlı kitaplarında teknolojinin yanlış kullanılması ve insanları esir alması ele alınmıştır. "Akvaryumdaki Tiyatro ve Galata'nın Tembel Martısı" adlı eserlerde insanların doğaya yabancılaşması ve doğayı terk etmesi konusu ele alınmıştır. Yazar eserlerinde sadece toplumun sorunlarını ortaya koymamış, o sorunlara kahraman ya da kahramanların çözüm bulmasını sağlamıştır. Sorunlar toplumsal olduğu için sorunun çözümü için yapılan eylemler de toplumsal eylemlerdir görüşünü savunan yazar bu görüşü eserlerinde yansıtmıştır.

Yazarın kitaplarında internet, teknoloji, şehirleşme ve bunların ortaya çıkardığı tüketim toplumunun insanların hayat tarzlarını nasıl etkilediği ele alınmıştır. Yazarın incelenen 8 eserinde de toplumcu gerçekçi yaklaşıma ait olan kodlara rastlanılmış olması eserin toplumcu gerçekçi kaygıyla yazıldığını göstermektedir. Didaktik bir üslup kullanmadan toplumla ilgili eleştirilerini sıralamakta ve çözüm önerileri getirmektedir. Toplumsal ve güncel sorunlara ayna tutmasının ve bu olguları okuyuculara sunmasının öneminin yanında bu eserleri çocuk edebiyatı kapsamında kaleme alması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Behiç AK, Toplumcu Gerçeklik, Çocuk Edebiyatı, Çocuk Kitabı

Çoklu Zekâ Kuramı Bağlamında Vladimir Tumanov'un Çocuk Kitaplarının İncelenmesi

Esma Dumanlı Kadızade, Barış Karaz

Zekâ; Bir kişinin herhangi bir duruma karşı takındığı tavır ve bu tavrı hayata koyma biçimindeki akıl yürütme şeklidir. Çoklu zekâ ise; Bir insanın bir konuya çözüm bulurken birden çok zekâ alanı ile hareket etmesidir. Gardner zekâyı, tek bir faktörle açıklanamayacak birçok yeteneği kapsayan, gerçek hayatta karşılaşılan problemlere çözüm yolu üretebilme yetisi olarak öne sürmektedir. Çoklu zekâ kuramı, isminden de anlaşılacağı gibi tek bir zekâ alanının değil birden çok zekâ alanının insanların yaşamı, bilgi ve becerileri üzerinde etkisinin olduğunu savunan bir kuramdır.

Araştırmanın amacı, Vladimir Tumanov'un Kraliçeyi Kurtarmak, Haritada Kaybolmak ve Böcek çocuk adlı eserlerini çoklu zekâ kuramının 'Doğacı zeka, Kişisel Sosyal zeka, Matematiksel-Mantıksal zeka, Sözel-Dilsel zeka, Müziksel Ritmik zeka, Görsel Uzamsal Zeka, Bedensel Kinestetik ve İçsel Öze Dönük zeka olmak üzere 8 zeka türü bağlamında incelemektir. Araştırmada betimleyici tarama yöntemi kullanılmıştır. Betimleyici tarama yöntemi, "Geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır." (Karasar 2004, s.77). Bu yaklaşım çerçevesinde kitaplardaki veriler çoklu zekâ alanlarına göre çözümlenmiştir. Araştırmanın örneklemini yazarın Türkçe'ye çevrilmiş telif üç eseri (Kraliçeyi Kurtarmak, Haritada Kaybolmak ve Böcek Çocuk) oluşturmaktadır.

Eserlerden; Kraliçeyi Kurtarmak, matematik sevmeyen bir bireye matematiği sevdirirken Haritada Kaybolmak da coğrafi terimleri görsel uzamsal zekâ aracılığıyla öğretir. Böcek Çocuk adlı eserde ise kişisel sosyal zekânın fiziksel yetersizliğe üstün gelmesi anlatılır.

Kraliçeyi Kurtarmak adlı eserde 16 adet matematik sorusu ve cevabı yer almaktadır. Söz konusu sorular sözel zekâ alanına sahip kişilere yönelik yazılmış olup herhangi bir rakamsal ifade içermemektedir. Bu sayede eseri okuyan çocuklar; 'Ölçüm, Sayı, Problem, Yaş Problemi, Cebirsel Ölçüm, Kesir, Zaman Ölçümü, Desenleme, Bilinmeyen İfadeler, Numaralandırma, Cebir, Sayılarla İşlem, Ölçüm (Para), Kütle, Dört İşlem, Metrik Birimler, Uzunluk, Ağırlık' başlıklarını içeren matematik konularıyla karşı karşıya gelmektedirler. Bu açıdan bakıldığında eser, sözel zekâsı gelişkin bir bireyin, matematiksel-mantıksal zekâ alanını harekete geçirmek için idealdir.

Haritada Kaybolmak adlı eserde ise; İzlanda, Finlandiya, İsveç, Etiyopya, Nepal, Mali, Amerika, Kanada, Alaska, Somali, Güney Afrika, Bermuda, Afganistan, Pakistan, Çin, Hindistan ülkelerini; Everest, Himalaya Dağlarını; Hint, Atlas okyanuslarını ve Nil nehri coğrafi terimler yer almakta ve bu terimler kurgu içerisinde didaktik dilden uzak bir biçimde tanımlanmaktadır. Eser, coğrafi terimleri 'Doğacı, Sözel- Dilsel, Görsel- Uzamsal, Mantıksal- Matematiksel' zekâ alanlarına uygun biçimde aktarmıştır.

Böcek Çocuk adlı eser incelendiğinde ise; Okuyucuların 'Kişisel sosyal ve Sözel dilsel' zekâ alanları harekete geçirilmiştir. Bu eser kişisel sosyal zekâsını kullanan fakat ifade yeteneği güçlü olmayan veya fiziksel özelliklerinden ötürü çekingenlik gösteren çocukların zorlukları aşmalarını anlatır. Kitap "Kişisel Sosyal ve Sözel Dilsel" zekânın insan ilişkilerinde ve sorunların çözümünde önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, üç eserin 'Kişisel Sosyal, Doğacı, Sözel- Dilsel, Görsel- Uzamsal, Mantıksal-Matematiksel' olmak üzere toplamda 5 zekâ alanına uygunluğu tespit edilmiştir. Bu eserler birden çok zekâ alanını aynı anda aktif hale getirdiği gibi diğer zekâ alanlarına göre yeterli ve aktif olmayan zekâ alanlarını da canlandırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca bu eserler çocuk edebiyatında okurların kendilerini çoklu zeka alanlarında geliştirmeleri için kullanılabilecek düzeydedir.

Anahtar Kelimeler: Çoklu Zekâ, Zekâ Alanları, Vladimir Tumanov, Çocuk Edebiyatı

Gölcük Tersanesinin Kuruluş Faaliyetleri ve Cumhuriyet Donanmasının Kuvvet Yapısına Etkileri, 1923-1945

Murat Açmuz, Tuncay Zorlu,

Osmanlı Devleti İkinci Meşrutiyet'in ilanıyla beraber mevcut donanma gemilerinin bakım-onarımları ve ihtiyaç duyduğu yeni harp gemilerini inşa ve tedarik edebilmek için çalışmalara başladı. Bu bağlamda yabancı misyonların hazırladıkları programlar neticesinde donanma programları oluşturularak, kuvvet stratejileri geliştirildi. Bu dönemde yabancı devletlere başta dretnot tipi olmak üzere, diğer harp gemileri ısmarlanarak, mevcut tersanelerin altyapılarının bu doğrultuda iyileştirilmesi ve yeni tersanelerin kurulması için hazırlıklar yapıldı. Haliç Tersanesinin, 1914 yaz aylarında teslim edilmesi beklenen dretnot tipi iki geminin bakım-onarım faaliyetlerini karşılayabilecek altyapıya sahip olmaması nedeniyle yeni bir tersane inşası gündeme geldi. Şubat 1912 tarihinde İngiliz Vickers Armstrong şirketi tarafından Marmara Bölgesi etüt edilerek Gölcük bölgesi yeni bir tersane kurulması için uygun bulundu. Ancak plânlanan hususlar İtalya'nın Libya'yı işgali ile başlayan, Balkan Savaşları ve Birinci Dünya Savaşı ile devam eden süreçte akamete uğradı. İstiklâl Harbi sonunda imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nın ilgili maddeleri neticesinde Boğazlar askerden arındırılmış bölge statüsüne geçtiğinden, Türkiye Cumhuriyeti'nin, Osmanlı Devleti'nden devraldığı onarıma muhtaç harp gemilerini ve özellikle fiziki boyutu nedeniyle Haliç'teki havuzlara giremeyen, Birinci Dünya Savaşı'nda aldığı yaralar nedeniyle hareketten sakıt olan Yavuz (SMS Goeben) muharebe kruvazörünün onarımı için çözüm arayışına gidildi. Bu kapsamda daha önce yeni bir tersane yapılması uygun bulunan Gölcük bölgesi tercih edildi. Yavuz muharebe kruvazörünün onarımı için ilk olarak yüzer bir havuz inşa edilmesi, ardından Haliç Tersanesi'nin Gölcük'te yeni kurulması planlanan tersaneye taşınması kararlaştırıldı. Tersanenin kuruluşu ve donanmanın ana üssü haline gelmesiyle Gölcük stratejik bir öneme kavuştu. Gölcük Tersanesi müteakip yıllarda harp gemilerinin inşası ve harbe hazırlık seviyelerinin en üst düzeyde tutulabilmesi için Türk Deniz Kuvvetleri için kritik öneme sahip bir kurum haline gelmiştir. Bu çalışmada Gölcük Tersanesi'nin, Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne uzanan kuruluş aşama ve faaliyetleri Deniz Müzesi Arşivi'nden daha önce kullanılmamış belgeler ışığında iki dünya savaşı arasındaki dönemde Cumhuriyet Donanmasının kuvvet yapısına etkileri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Gölcük Tersanesi, Cumhuriyet Donanması, Deniz Kuvvetleri

Oğuz Özdeş'in Sinemaya Uyarlanan Popüler Aşk ve Macera Romanları

Adem Arslan

Bu bildiride popüler roman, popüler aşk romanları, melodram kavramları üzerinde durularak bunların popüler sinemaya uyarlanmaları hakkında bilgiler verilmiştir. Bu kapsamda Türk edebiyatının önemli popüler roman yazarlarından Oğuz Özdeş'in sinemaya aktarılan popüler aşk romanları tespit edilmiştir. Bu romanların Türk sinemasının özellikle hangi dönemlerinde beyaz perdeye uyarlandığı, yayınlandıkları dönemde başarılı olup olmadıkları irdelenmiştir.

1950-1970 yılları arası, Türk romanlarının sinemaya uyarlandığı zirve dönemdir. Bu dönemin önemli yönetmenlerinden olan Atıf Yılmaz, birçok romanın yanı sıra Oğuz Özdeş'in ilk aşk romanı olan Aşk Istıraptır adlı eserini de 1953 yılında perdeye yansıtmıştır. "Sinemacılar Dönemi" olarak adlandırılan zaman diliminde sinemanın yine aynı zamanlarda yazılan popüler Türk romanlarından ciddî bir şekilde etkilendiği görülmektedir. Bu dönemde tarihî romanlarıyla öne çıkan sanatkârlar Murat Sertoğlu, Oğuz Özdeş ve Abdullah Ziya Kozanoğlu'dur. Daha çok aşk romanlarıyla bilinen sanatkârlar ise Esat Mahmut Karakurt, Muazzez Tahsin Berkant, Kerime Nadir, Oğuz Özdeş, Güzide Sabri gibi popüler roman yazarlarıdır. Bahsi geçen sanatkârların eserlerindeki kolay ve sade anlatımlar, senaryo metinlerine benzerliklerinden dolayı eserlerin sinemaya uyarlanmasında zorluk çıkarmamışlardır. Bu dönemde sinemaya aktarılan romanlar konu itibariyle çok çeşitlilik göstermemektedir. Genellikle tarih, kahramanlık, aşk ve dram çerçevesinde kalmıştır. Bu dönemlerde roman yazarlarından metin yazarı olmaları dolayısıyla yararlanılmış ve yazarlar senarist olarak görülmüştür.

İncelemede Özdeş'in popüler aşk ve macera romanlarından Aşk Istıraptır, Uçurum-Kızım ve Ben ile Gecekondu Rüzgarı adlı romanları ele alınmıştır. Bu romanlar ile yönetmen Atıf Yılmaz tarafından sinemaya uyarlanmış olan Aşk Istıraptır adlı film, yönetmen Sırrı Gültekin tarafından sinemaya uyarlanmış olan Kızım ve Ben, yine yönetmen Sırrı Gültekin tarafından sinemaya uyarlanmış olan Gecekondu Rüzgarı adlı film incelenmiştir. Eserler hakkında kısa bilgiler verildikten sonra olay örgüsü ve dramatik yapı, şahıs kadrosu ve karakterler, zaman, mekân, dil-üslup ve tema-mesaj gibi unsurlar karşılaştırılarak eserler tahlil edilmiştir. Mukayese çerçevesinde romanın filme aktarılmasının başarılı olup olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, sinema, popüler roman, aşk romanı, Oğuz Özdeş.

Bağımsız Sinema Yapıtlarının Ekonomik Altyapısı, Dağıtım Olanakları ve İçerik Tercihleri

Seda Gökdemir, Birol Akgül,

Bağımsız sinema, büyük yapımcı şirketlerin yatırım ve baskılarından ayrı duran, içerik ve bütçe açısından sinema endüstrisinden ayrılmış filmler için kullanılan genel bir kavramdır. Frankfurt Okulu'ndan ödünç alınmış bir nosyonla ''kültür endüstrisi'' çarkına dahil olmayan, özerk kültürel alanlar yaratan bu dalın incelenmesi; küreselleşmiş ve tekelleşmiş kültürel tahakküme boyun eğmeyen, karşıt hegemonya mücadelesinin göz önüne serilmesi açısından önemlidir. Çalışmanın öncelikli amacı olarak bağımsız sinema yapıtlarının, büyük şirketlerden finansman desteği almadan üretimlerini nasıl gerçekleştirdiğini, dağıtım ve gösterimlerini nasıl olanaklı kıldığını açıklamak şeklinde tespit edilebilir. İkincil olarak ise senaryo ve çekim tekniklerinin(içeriklerin), ana akım sinema ürünlerinden farklılaşıp farklılaşmadıklarını, eğer farklılaşıyorlarsa bunun ne yönde olduğunu ortaya çıkarmaktır.

Çalışmada öncelikle genel bir sinema tarihi ve yaygın kullanılan kavramların açıklaması yer alacaktır. Ardından takip eden başlıklar, çalışmanın konusunu temsil eden üç ana hedef altında kurgulanacaktır. Bunlar; bağımsız sinema yapıtlarının ekonomik altyapısı, dağıtım ve gösterim imkânları ile içerik tercihlerinin incelenmesi tatbikidir. Çalışmada betimsel araştırma yöntemi uygulanmaktadır. Araştırmada örneklem olarak seçilen belirli bir sayıdaki bağımsız sinema üreticileriyle mülakat uygulanması yapılacaktır. Ayrıca içerik tercihlerinin irdelenmesi kapsamında metinsel analiz yöntemi de uygulanacaktır. Çalışma sonucunda, büyük yapım şirketlerinin hâkimiyetine mesafenin, içeriklerde bir özgürleşme/özgünleşme yaratıp yaratmadığı, bu şirketlerin desteği olmadan prodüksiyonun nasıl mümkün kılındığı, dağıtım ve gösterimde sorunların ortaya çıkıp çıkmadığı ve çekim tekniği, senaryo gibi içeriksel üretimde ana akımdan farklılaşma sağlanıp sağlanmadığı sorularına cevap aranacaktır. Araştırmanın hem izler kitle üzerinde bilgilendirici rolü olacağı, hem literatüre karşıt hegemonya süreci açısından örnek sunacağı hem de bağımsız film üretme arzusu olan bireylere yol gösterici bir misyonu olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağımsız, sinema, ekonomi, içerik, dağıtım

Gazete İşletmelerindeki El Değiştirmelerin Ekonomi Haberlerine Etkisi: Hürriyet Örneği

Birol Akgül, Ebrar Feyza Kılıç

Halkın bilgi edinme ihtiyacını karşılayan gazeteler kar amacı güden kuruluşlardır. Ekonomik sebeplerden dolayı gazetelerin el değiştirdi veya başka gazetelerle birleştiği Türkiye dahil birçok ülkede görülmektedir. Endüstriyel organizasyon teorisi bağlamında gazete işletmelerindeki el değişikliklerinin gazete içeriklerine yansıması bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Farklı sektörlerde faaliyet gösteren holdinglerin medya alanında da çalıştığı bilinmektedir. Bu konunun önemi holdinglerin ekonomik çıkarlardan ötürü oluşan politik duruşlarının kendi bünyelerindeki gazetelerin içeriklerine yansıyıp yansımadığını incelemektir. Çalışmada gazete sahiplik yapılarındaki değişimlerin ekonomi haberlerine yansımasını tartışmak amaçlanmıştır. 21 Mart 2018 de Doğan Holding'in Demirören Holding'e sattığı Hürriyet Gazetesi'nin ekonomi haberlerini incelemesi üzerinden sonuca varılacaktır. İncelemenin ekonomi haberleriyle sınırlandırılmasın sebebi ekonominin politikayla yakından ilişkisi olmasıdır. İncelenecek gazete nüshası tarihleri 1 Mart 2018 – 10 Nisan 2018 tarihleri olarak belirlenmiştir. Yapılan literatür taraması sonucu gazetenin el değiştirmesi üzerine belirlenen tarihler arasında ekonomi haberleriyle ilgili bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. Birinci bölümde endüstriyel organizasyon teorisi, medya işletmeleri ve holdingleşen medya ele alınmış, ikinci bölümde ise Hürriyet Gazetesinin tarihçesi, el değiştirme süreci ve ekonomi haberlerinin içerik analizine yer verilmiştir. Sonuç olarak da gazete sahiplerinin ekonomik ve politik çıkarlardan ötürü gazete içeriklerinin şekillendiği bulgusuna ulaşılacağı düşünülmektedir. Veri toplama tekniği olarak literatür taraması ve içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada ikincil, üçüncül ve dördüncül veriler kullanılarak betimsel ve kurgusal araştırma yöntemleri bir arada kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Endüstriyel organizasyon teorisi, Gazete işletmeleri, Hürriyet gazetesi, Ekonomi haberleri

Geçmişten Ranta Açılan Kapı; Kentlerde Bir Rant Politikası Olarak Nostaljinin Kullanımı

Rukiye Satılmış

Ülkemizde son yıllarda gerek yeni konut projelerinin gerek kentsel yenileme projelerinin 'nostalji' vurgusu oldukça dikkat çekici boyutlardadır. Yatırımcılar yeni konutlarının nostaljik reklamlarında geçmişin güzel, sakin ve huzur dolu eski günlerini müşterilerine vaat ederken geçmişi ihya etme çabasında olduklarını vurgulamaktadırlar. Mekânların sadece yapım ya da onarım süreçlerinde değil aynı zamanda kullanım süreç ve biçimlerinde de nostalji teması ön plana çıkmaktadır. Mahalle hayatı, yeşil bir doğa, güven, tanıdık bir yaşam gibi ifadelerle gündemde yer bulan bu projeler her ne kadar nostaljik söylemler ile özlenen bir yaşamı vaat ederek yola çıksa da sonuçları itibariyle müşterilerini geçmişle pek de ilişkili olmayan hatta daha da uzağında bir durumla karşı karşıya bırakmaktadırlar.

Bu çalışma kentsel yenileme ve konut projelerinin nostaljik söylemleri ve bu söylemlerde vurguladıkları geçmişin değerleriyle pek de ilişkili olmayan eylemleri üzerinedir. Mikro ölçekte nostaljinin konut yapı ve yenileme projelerdeki işlevine odaklansa da makro ölçekte kentlerin nostaljiye zemin hazırlayan yapısına ilişkindir. Çalışmada medyada yayınlanan, amaçlı örneklem ile seçilmiş nostaljik vaatleri olan konut proje reklamlarının göstergebilimsel yaklaşım ile analiz edilmesi ve bu konutlardaki yaşamların verilen vaatlerle ne kadar örtüştüğü üzerine bir tartışma yapılması amaçlanmaktadır. Nostalji vurgusu ile hayata geçirilen uygulamaların sonuçlarına bakıldığında söz konusu projelerin geçmiş ile kurduğu ilişkinin tutarlılıktan uzak olduğu, nostaljinin bir rant aracı olarak stratejik bir biçimde kullanıldığı ve hatta nostaljiyi yeniden ürettikleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Nostalji, Rant, Reklam

Bankalara Yönelik İş İlanlarının İçerik Analizi ile İncelenmesi

Hale Nur Güler

Kurumların verimlilik ve başarılarını sürdürmelerine olanak sağlayan bir etken de doğru iş gücünün doğru işle eşleştirilmesidir. Değişen ve gelişen teknolojinin unsurları ışığında müşteri beklentilerinin artması, kurumların rekabet mücadelelerini artırmalarını gerektirmektedir. Kurumların en önemli sermayelerinden olan çalışanların deneyimlerinin iyileştirilmesi de bu sürece katkı sağlayacaktır. Kurumla aday iş görenin buluşmalarını sağlayan insan kaynakları departmanlarının işe alım ve yerleştirme süreçlerini etkinlikle yönetmeleri gerekmektedir. Bu çalışmada Türkiye' de faaliyet gösteren bankalara yönelik iş ilanları seçilerek içerik analizi ile incelenmiştir. Verilerin elde edilmesinde Türkiye'deki insan kaynakları sitesinden faydalanılmış, sektöre yönelik 100 adet iş ilanı incelenmiştir. Araştırmada iş ilanlarına yönelik sınıflandırmalar, departman, pozisyon, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mezun olunan bölüm, iş deneyimi, yabancı dil bilgisi, sürücü belgesi, askerlik durumu, bilgisayar bilgisi, çalışma şekli, alınacak personel sayısı, kişisel özellikleri, hipnotik ifade, pozisyonla ilgili açıklama olarak yapılmıştır. Çalışmada en çok bilgi işlem, finans ve pazarlama departmanlarına çalışan ihtiyacı olduğu, sektörde en çok uzman ve orta düzey yöneticiye ihtiyaç duyulduğu saptanmıştır. Lisans mezunu çalışanlara daha çok ihtiyaç olduğu daha çok işletme, iktisat ve mühendislik bölümlerinin ağırlıklı olduğu belirlenmiştir. Çalışmada adaylardan olması gereken yaş aralığının, beklenen deneyim yılının ve adaylardan bilmeleri beklenen bilgisayar programlarının daha çok belirtilmediği saptanmıştır. Adaylardan beklenen yabancı dilin daha çok ingilizce olduğu da çalışmanın bulguları arasındadır. Adaylardan beklenen kişisel özelliklerin daha çok takım çalışmasına yatkınlık, analitik düşünme, karar alabilme, insan ilişkilerinde başarı, müşteri odaklılık, yaratıcılık ve ikna kabiliyeti olduğu görülmüştür. Çalışmada ilanlarda yer alan sürece yönelik adaylara verilen bilgiler de değerlendirilmiştir. Bu çalışmanın sonuçlarının bankacılık sektöründe yer alan ve almak isteyen yönetici, uzman, öğrenci ve araştırmacılara yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Nostalji, Rant, Reklam.

Engelli Çocuğun Ailesi Olmak

Seçil Sanıyaman

Aileler, kendi içyapılarında ya da sosyal çevrelerinde meydana gelen olaylar tarafından yeniden şekillenebilen dinamik yapılardır. Aile üyelerinin birini etkileyen bir olay, nihayetinde, tüm aileyi ilgilendiren sonuçlar doğurabilmektedir. Bu bağlamda, aileye engelli bir çocuğun dâhil olması ya da çocuğun sonradan engelli bir birey haline gelmesi, aile düzeninde büyük değişikliklere yol açmakta, bazı zorlukların yaşanmasına neden olmaktadır. Ebeveynlerin sosyalleşme fırsatlarının azalması, gelir düzeyinin ihtiyaçları karşılamada yetersiz kalması, ev ortamının engelli çocuğun gereksinimlerine göre yeniden düzenlenmesi, (varsa) diğer çocuklarla geçirilen zamanın azalması karşılaşılan zorluklar olarak sıralanabilir. Bu zorluklarla yüzleşenler öncelikle, annelerdir çünkü engelli çocukların bakımlarını sağlayanlar, pek çok araştırmada belirtildiği gibi, temelde anneler olmaktadır. Annelerin destekçileri ise, babalar, diğer çocuklar, büyükanne ve büyük babalar ile diğer akrabalardır. Bu çalışmanın amacı, aileye yeni dâhil olan ya da sonradan engelli bir birey olan çocuğun, aile sistemi içinde nasıl bir değişime neden olduğunu, engelli bireye bakım vermenin aile üyeleri için nasıl deneyimler yaşattığını ortaya koymaktır. Bunun için engelli çocuk ile birebir ilgilenen aile üyeleri ile yapılan çalışmalar incelenmiş ve bir literatür değerlendirmesi ortaya konmuştur. Engelli çocukların aileleri ile ilgili literatüre odaklanmanın, ailelerin yaşam deneyimleri hakkında bilgi edinmek, ihtiyaç duydukları desteklerin neler olduğunu öğrenmek, bireysel ve toplumsal hayatta karşılaştıkları sorunları tanımak ve anlamak için kolaylaştırıcı bir yanı bulunmaktadır. Bu anlamda, bu çalışma engelli çocuklarının ailelerinin yaşam deneyimlerini yansıtması bakımından önemlidir. İncelenen çalışmalarda, annenin destekten yoksun olmasının onu zayıf düşürdüğü, iş fırsatlarının kısıtlanması nedeniyle gelir düzeyinin azaldığı, diğer aile üyeleriyle kaliteli zaman geçiremediği belirtilmektedir. Ayrıca aile üyeleri, ailece yapılan etkinliklerin azaldığını vurgulamışlardır. Anneye destek veren diğer çocuklar ise, kardeşleriyle aynı okula gitme, aynı ortamlarda bulunma vb. zorunluluklar nedeniyle kendi tercihlerini ortaya koyamadıklarını dile getirmişlerdir. Büyük anne ve büyük babanın anneye destek verdiği durumlarda ise, büyük anne ve büyük babanın, emekliliği ertelemek, her zaman aileye öncelik vermek gibi tercihler yapmak zorunda kaldıkları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: engelli çocuk, aile ilişkileri, sosyal destek

Oğuz ve Kelt Eposlarında Kahramanın Mucizevi Doğuluşu ve Hayatı ile Bağlı Motifler

Fidan Gasımova

Bildiride esas amaç Oğuz ve Kelt eposlarında rastlanan mucizevi doğuluş motifinin araştırılmasıdır. Bunun için de "Kitab-i Dede Korkut", "Oğuz Kağan" ve "Kuhulin" eposlarının tipolojik incelenmesi yöntem olarak seçilmiştir.

Eski türk destanlarında çok rast geldiğimiz bu motif kelt destanlarında da kendini göstermektedir. Mucizevi doğuluş motifini inceleyen V.Y.Propp bu doğuluşun çeşitli yollarını kaydetti ki, bunlardan biri de içilen sudan doğuluştur. Kelt eposunda Kuhulini de Dehtire içtiği su ile rahmine dahil olan varlıktan dünyaya getirir ve o doğduğunda artık üç yaşındaydı. Onun adı Setanta olur. Ancak Kulanın köpeğini öldürdükten sonra Kuhulin adlandırılmaya başlanır. Burada hem mucizevi doğuluş motifi, hem kahramanın hızla büyümesi, yiğitlik gösterdikten sonra isim kazanması motifi kendini gösteriyor. Setanta doğduğu andan itibaren önemli güçlere ve yeteneklere sahiptir. Yedi yaşındayken Konhoborun hükümdarlığına boyun eğdirmek isteyen 150 saldırganı püskürtür. On iki yaşındayken demirci Kulanın bekçi köpeğini öldürür ve ceza olarak köpeğin yerini alır, ismi Kuhulin (Kulanın Köpeği) olarak değişir.

Oğuz eposlarında da bu hat yaygın olarak rastlanmaktadır. Örneğin, "Oğuz Kağan" destanında ana kahraman olan Oğuz da mucizevi şekilde doğar. O, Ay hakan'ın oğlu gibi gökten yere indiriliyor. Oğuz hızla büyür, dil açır, yiğitlik gösterir. Yahut "Kitab-i Dede Korkut" eposunda kahramanlık gösteren oğuz yiğitlerine Dede Korkut isim verirdi. Bunu destanın "Dirse han oğlu Buğac han boyu"nda açıkça görmek mümkündür. Nitekim Dirse hanın oğlu yiğitlik göstererek vahşi boğaya galip gelir ve Oğuz beyleri rica ediyorlar ki, Dede Korkut gelip yiğit'e isim versin.

Bildirideki bulgular her iki halkın eposlarında ana kahramanın mucizevi doğuluşu, çabuk büyümesi, yiğitlik gösterdikten sonra şaman görevini üstlenen Dede Korkutun ve druidin onlara isim vermesi vs. hattın neredeyse aynı olduğunu gösteriyor. Mucizevi doğuluş motifi ile bağlı verilen bu paralellerden de görüldüğü gibi, Oğuz ve Kelt halkları folklorunun tipolojisi tarih ve kültürümüzün eski katlarının açılması açısından da önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oğuz, Kelt, folklor, epos, mucizevi doğuluş motifi

Homo Connexus, Phono Sapiens,

Lyla Yoon

Have you ever heard of these? People started talking about an unprecedented evolution of human beings before 4th industrial revolution. What men have done will be gradually replaced by computers and artificial intelligence from simple physical tasks even to intellectual activities. If it is the law of the world to follow the better technology for better benefits, what should we do? Should we just not prepare but wait and see this undeniable future to get behind? or Should we plan and accept the changes beforehand to welcome this new era? What is the key value in this new generation? It is a critical time for everyone to aware the changes and plan for them. Apart from planning, we had better to take actions without losing more time because tiny super computers have already started to take their places in our lives. The transformative power of smartphones comes from their size and connectivity. The phone takes the processing power of yesterday's supercomputers—even the most basic model has access to more number-crunching capacity than NASA had when it put men on the Moon in 1969. With their realm of existence in our lives, privacy matters should also be taken into consideration deeply. The smartphone became the closest person next to you and it turns into a potential spy who publishes most of your private moments or embarrassing moments. Do all those things give you a fear or contemplation? Come and let's look them closer together and find some ways to solve all the problems come with the new era.

Keywords: 4th Industral Revolution, Creativity, Future Education

Dünyada Entegre Raporlamanın Ortaya Çıkışını Gerektiren Nedenler ve Gelişim Süreci

Güler Aras, Filiz Mutlu Yıldırım,

Küreselleşme ve artan rekabet koşulları kurumların değer yaratma süreçlerinde finansal performansa ek olarak finansal olmayan performansın da dikkate alınmasını gerekli kılmaktadır. Finansal olmayan performansı açıklamaya yönelik raporlar bulunmasına rağmen bunların birbirinden ayrı olarak yayımlanması paylaşılan bilgilerde kopukluk, tekrar ve karmaşa gibi sorunları da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla finansal olmayan performansın finansal performans ile etkileşimi göz ardı edilmekte ve bunun sonucunda kurumlar paydaşların ihtiyaç duydukları nitelikli bilgiyi üretmede yetersiz kalmaktadır. Bu çerçevede, her iki performansı tek bir çatı altında toplayarak kurumların değer yaratma süreçlerini kısa, öz ve bütünsel bir biçimde aktarabilmesine olanak sağlayan entegre raporlama kavramı ortaya çıkmıştır. Şeffaflık ve bilgi paylaşımını teşvik ederek kurumlara duyulan güveni artırmada önemli bir rol üstlenen entegre raporlama, ilk kez Güney Afrika'daki borsaya kote şirketler için zorunlu tutulmuş, Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi'nin (International Integrated Reporting Council-IIRC) kurulmasıyla küresel bir boyut kazanmıştır. Bu doğrultuda, entegre raporlama hazırlayan kuruluşlara temel oluşturmak üzere Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi yayımlanmıştır. Türkiye'de de finansal olmayan bilgilerin finansal bilgiler ile entegre bir şekilde raporlanmalarını ve entegre düşüncenin yaygınlaşmasını sağlamak üzere Entegre Raporlama Türkiye Ağı (ERTA) kurulmuştur. Entegre raporlama konusundaki çalışmalar kamu, özel sektör, sivil toplum temsilcileri ve akademisyenlerin katkılarıyla hızla gelişimini sürdürmektedir. Bu çalışma, kurumsal raporlamaya daha birleşik ve etkili bir yaklaşım sunan entegre raporlama kavramının ortaya çıkış sebepleri ve gelişim süreci konusunda hem literatüre hem de uygulama sahasına ışık tutarak söz konusu sürece kılavuzluk etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Entegre Raporlama, Kurumsal Raporlama, Finansal Olmayan Performans.

Entegre Kurumsal Performans Değerlemesinde Bir Model Çalışması: Topsis Yöntemi

Güler Aras, Filiz Mutlu Yıldırım,

Kurumsal performans değerlemesinde sadece finansal performansın göz önüne alınması paydaşların gün geçtikçe artan nitelikli bilgi ihtiyacını karşılamada yetersiz kalmaktadır. Bu noktadan hareketle, finansal ve finansal olmayan performansın bütünsel ve etkileşimli bir biçimde ele alındığı entegre performans kavramı öne çıkmaktadır. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde konuyla ilgili çalışmaların çoğunun teorik ve tartışma niteliğinde olduğu, uygulamaya yönelik çalışmaların ise son derece kısıtlı olduğu gözlenmektedir. Bu çalışma, entegre kurumsal performansı değerlemeye yönelik bir model denemesi gerçekleştirerek literatürdeki söz konusu boşluğa katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde kayıtlı olan mevduat bankalarının 2014 ile 2017 yılları arasındaki halka açık tüm paylaşımları incelenmiştir. İlk olarak entegre performans ölçümünde tüm sermaye öğelerinin sürece dahil edilmesini sağlamak için Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi'nde (Çerçeve) tanımlanan sermaye öğeleri (Finansal sermaye, üretilmiş sermaye, fikri sermaye, insan sermayesi, sosyal ve ilişkisel sermaye, insan sermayesi) arasına yönetişim sermayesi eklenmiştir. Sonrasında, İçerik Analizi yöntemiyle sermaye öğelerini temsil eden göstergeler tespit edilmiştir. Ardından tüm sermaye öğesi boyutları ve göstergelerinin görece önemleri nesnel bir ağırlıklandırma yaklaşımı olan Entropi yöntemiyle belirlenmiştir. Hesaplanan bu ağırlıklardan faydalanılarak TOPSIS (Tecnique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution) yöntemiyle entegre kurumsal performans puanları elde edilmiştir.

Bu çalışma, Çerçeve'de sunulan sermaye öğelerine yönetişim sermayesini de ilave ederek yeni bir boyut kazandırması ve tüm göstergeler için doğrudan sayısal verileri temel alması açısından özgün bir çalışmadır. Öne sürülen yedi boyutlu entegre performans modelinin kurumların finansal ve finansal olmayan performanslarını ortak bir paydada buluşturulmasına olanak sağlayacağı tasarlanmaktadır. Bu model çalışması, kurumsal performansın daha objektif ve etkin bir biçimde ölçülerek karşılaştırılabilmesi konusunda bir rehber niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Entegre Performans, Çoklu Sermaye Öğeleri, İçerik Analizi, Entropi, TOPSİS.

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri ve Faizsiz Kredi Sisteminin Uygulanabilirliği

Maşuk Cahit Uysal

Kooperatifler, bireylerin tek başlarına yapamayacakları işleri yapabilmek için gönüllü olarak bir araya gelerek oluşturdukları demokratik sistemlerdir. Kooperatifçilik hareketinin sorunlarının çözülmesi, kendisinden beklenen ekonomik ve sosyal görevleri yerine getirebilmesi için Türkiye'de kooperatiflerin öncelikle finansal sorunlarının çözümü gerekmektedir. Ülkemizin en büyük çiftçi örgütlerinden biri olan Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri (TKK) de finansman ihtiyacının büyük bölümünü başta Ziraat Bankası olmak üzere dış kaynaklardan temin etmeye çalışmakta ve bu durum ortaklar üzerine kredi maliyeti olarak yansımaktadır.

Özellikle dünyada yaşanan krizlerden en az etkilenen kurumlar olarak kooperatif bankaları önem kazanmıştır. Bankalar dahi kooperatif bankalarından düşük finansman maliyeti ile kaynak elde etmeye başlamıştır. Cumhuriyet döneminin başlangıcından itibaren ülkemizde kooperatif bankacılığı sistemi zaman zaman hayata geçirilmeye çalışılmış ancak devletin yeteri kadar desteğin olmaması, kamuda farkındalığın oluşmaması ve çeşitli engellerle karşılaşılması nedenleri ile sistem başarıya ulaşamamıştır. 1581 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu kapsamında mevduat toplama yetkisi bulunan TKK da banka satın alma girişiminde bulunmuş ancak bu girişimi bürokrasi tarafından engellenmiştir. TKK'nın banka satın alma girişiminin yakın gelecekte gerçekleşmesinin mümkün olmadığı gözükmektedir.

Bu çalışmanın amacı, günümüzde yaşanan ekonomik sorunlarla birlikte faizsiz kredilendirme sistemini hayata geçirmeyi gündemine alan TKK'da bu sistemin uygulanabilirliğinin tespitidir. TKK, finansman-kredi sorununu çözmesi durumunda, elindeki ortak ve şube ağı ile ülkemizin önemli ekonomik potansiyele haiz olan bir kurumu haline gelecektir. Çalışmada genel amaç çerçevesinde, konuyla ilgili temsil özelliği bulunan Co-opbank Persatuan Malezya'da görüşme yapılmış ve gözlem gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda ülkemizde bulunan TKK ve katılım bankaları incelenerek idarecileri ile görüşme yapılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma neticesinde TKK'nın, kredi uygulamalarının faizsiz kredilendirme sistemine benzer olduğu, özkaynaklar dışından sağlanan finansman kaynaklarının ortak sermayelerinden gerçekleştirilmesi gerektiği ve tasarruf-kredi kooperatifi şeklinde örgütlenmesinin daha yerinde olacağı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kooperatifçilik Hareketi, Finansman, Faizsiz Bankacılık

Bağımsız Denetçi Davranışlarının Davranışsal Finans Açısından İncelenmesi: Enron Skandalı Örneği

Merve Vaysal

Globalleşen dünya üzerinde işletmeler sayısız finansal işlemler gerçekleştirmekte olup, her işletmenin muhasebe bilgi sisteminin çıktısı olarak elde edilen finansal bilgilerinin faydalı olabilmesi için ihtiyaca uygun olma ve gerçeğe uygun sunulma özelliklerini taşıması gerekmektedir. Finansal bilgi kullanıcılarına sunulan bilgilerin, karar alma sürecini etkileme gücü ve önemi nedeniyle finansal işlem ve bilgilerin bağımsız denetçi tarafından incelenmesini gerekli kılmakla beraber, bağımsız denetçi hazırlayacağı raporu bilgi kullanıcılarına özgün olarak sunmalıdır. Bu bağlamda bağımsız denetçinin bağımsız denetim standartlarına uygun denetim faaliyetini yürütmesi, bilgi kullanıcıları için önem arz etmektedir. İlgili şirketin, bağımsız denetçinin sunacağı rapor sonucuna göre piyasa değeri olumlu veya olumsuz şekilde etkilenecektir. Bağımsız denetçinin denetim süreci içindeki davranış ve tutumunun şirket için bu denli önem arz etmesinden dolayı finansın bir alt dalı olan davranışsal finansın incelediği konular arasında ele alınabilir. Davranışsal finans, geleneksel finans teorilerinin göz ardı ettiği psikolojik faktörlerin bireylerin karar verme süreçlerine etkilerini açıklayan önerme olarak kabul edilir. Bu doğrultuda bireylerin davranışlarını bilişsel önyargılar, hevristikler ve davranışsal kurumsal finans alt disiplinleri yardımı ile açıklamak mümkündür. Bilişsel önyargılar ‘’yanlış algılama, yanlış reaksiyon verme ya da gösterme gibi sonuçlara yol açan irrasyonel davranış olarak ifade edilmektedir’’ şeklinde tanımlanabilirken; Hevristikler ‘’problem çözmede çeşitli problemlere uygulanabilen ama doğru çözümü her zaman sağlamayan kestirme yol ‘’ olarak tanımlanmaktadır. Konu ile ilgili bir diğer kavram olan davranışsal kurumsal finans ise,’’firma yöneticilerinin irrasyonalitesi önyargısına firma finansal kararları bağlamında yaklaşmaktadır’’ ifadesi ile açıklanmıştır. Bu çalışmada davranışsal finansın sınırları içerisinde bağımsız denetçilerin hazırlayacağı, denetim raporundaki görüşünü ortaya koyacağı aşamada yanlılık faktörlerinden etkilenip etkilenmediklerinin araştırılması amaçlanmaktadır. Uygulama alanı olarak, Enron şirketi ve şirketin denetimini yürüten Arthur Andersen ele alınacaktır. Araştırmanın sonucunda bağımsız denetçilerin yanlılık faktörleri doğrultusunda rapor hazırladıkları ve şirketin pay senetlerinin borsa değerinde ani yükselişlere sebep oldukları anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yanlılık Faktörleri, Bağımsız Denetçi, Borsa Değeri

Türkistanlı Bir Hacı'nın Gözünden 19. Yüzyılın Sonlarında İstanbul

Bahattin Gencal

Bütün İslam toplumlarında İslam'ın şartlarından biri olan Hac ibadetini yerine getirme, bu dine inanan ve mali gücü yerinde olan Müslümanlar tarafından yerine getirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda İslam'ın ilk devirlerinden itibaren hac ibadetinin yerine getirilebilmesi için dünya üzerinde yaşayan Müslümanların çeşitli yolları kullanarak gemi ve deve gibi ulaşım vasıtalarıyla Kabe'nin bulunduğu Suudi Arabistan coğrafyasına geldikleri görülmektedir. Bu bağlamda dünya üzerinde yer alan Müslüman coğrafyalardan biri olan Türkistan coğrafyasından da farklı Türk boylarına mensup insanların genelde Osmanlı topraklarını kullanarak hac vazifesini yerine getirmek maksadıyla Mekke'ye gittiği bilinmektedir. 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar Osmanlı coğrafyasına develerle ulaşıp buradan Osmanlı limanları üzerinden gemilere binerek kutsal topraklara kavuşan Türkistanlı hacıların, Çarlık Rusya'sının 19. yüzyılın ikinci yarısında Türkistan coğrafyasını çok kısa zamanda ele geçirmek maksadıyla bölge toprakları üzerinde kurmuş olduğu raylı sistemden faydalanarak daha kısa zamanda Osmanlı Devletinin başkenti olan İstanbul'a ulaştıkları ve buradan gemilerle kutsal topraklara gittikleri dönüşte yine aynı güzergahları kullanarak vatanlarına döndükleri görülmektedir. Araştırmamızda, Türkistanlı bir hacı olan Kari Kurban Ali Halidi'nin hac vazifesini yerine getirmek maksadıyla kendi topraklarından Trenle hareket ederek İstanbul'a gelmesi, bu sırada 1897 yılında Yunan savaşının başlamasıyla güvenlik maksadıyla hacıların gemilerle kutsal topraklara gitmelerinin durdurulması neticesinde İstanbul'da bir müddet ikamet etmesi, bu esnada şehirde gezip gördüğü yerlere dair tuttuğu notlarını daha sonra 1910 yılında Kazan şehrinde basılan Tevarih-i Hamse-i Şarki adlı eserinde kaleme alması hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kari Kurban Ali Halidi, Tevarih-i Hamse-i şarki, Türkistan, Hacılar, İstanbul.

Tanzimat Dönemi'nde Laik Bir Temele Oturtulmaya Çalışılan Osmanlılık Kimliği

Özlem Yağmur Şafak

Osmanlı İmparatorluğu zamanla askeri, siyasi ve sosyal güç kaybına uğraması ve Avrupa'ya kıyasla geri kaldığını fark etmesiyle bir dizi reform hareketlerine başlamıştır. Reform hareketi 1839 yılında Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile başlamış ve 1876 yılında Kanun-i Esasi'nin ilanı ile devam etmiştir.

Tanzimat ve Islahat Fermanları, Müslümanlar ve gayrimüslimler açısından haklar ve ödevler bakımından eşitlik getirmesi nedeniyle önemli belgelerdir. Bu fermanların bir diğer önemli özelliği ise Osmanlı İmparatorluğu'nun laiklik anlayışındaki gelişimi göstermesidir. Aynı zamanda bu belgeleler, Osmanlı İmparatorluğu'nun merkez yönetiminin kendi içinden yaşadığı değişimi ve dönüşümü göstermesi bakımından önemlidir. Fermanlarda belirtilen hukuki mevzuatın bütün tebaaya eşit olarak uygulanması için çeşitli hukuki düzenlemeler yapılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun dini bağlılıklar yerine laik bir kimlik getirme çabası İslam dünyasında ilk seküler vatandaşlık kanunu olan 1869 Vatandaşlık Yasası'yla devam etmiştir. Bu yasayla Osmanlı İmparatorluğu tebaasında ortak bir yurttaşlık bağı oluşacağını öngörmekteydi.

Sultan II. Abdülhamit, tahta çıkmadan önce yeni bir anayasa ilan etme sözü nedeniyle 23 Aralık 1876 yılında Kanun-i Esasi'yi ilan etmiştir. II. Abdülhamit dönemi hem Tanzimat döneminden kopuş hem de devamı niteliğindedir. Kanun-i Esasi'de temel alınan başlıca ideoloji, Osmanlıcılık-İslamcılık görüşüdür. 1876 yılında ilan edilen Kanun-i Esasi'de devletin dini "İslam" olarak belirlense de hukuken "şeriata bağlılık" ilkesi 1908 yılında gelmiştir. Kanun-i Esasi bu bağlamda bir İslam ülkesinde laikliğin temelini hazırlayan önemli bir belgedir.

Bu çalışmanın amacı, Tanzimat Fermanı ile başlayan ve laik temele oturtulmaya çalışılan Osmanlılık kimliğini anlamaktır. Literatürdeki hakim yaklaşımlar incelenerek yapılacak olan bu çalışma, öncelikle Tanzimat ve Islahat Fermanlarını incelenecektir. Ardından laik bir temele oturtulmaya çalışılan Osmanlılık Kimliği açıklanıp, yapılan düzenlemelere karşı ilk tepkiler irdelenecektir. Son olarak Kanun-i Esasi'nin Osmanlı İmparatorluğu'nun laiklikleşmesi açısından önemi vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kanun-i Esasi, kimlik, laiklik, Islahat Fermanı, Tanzimat Fermanı

2019 Yılı Ödüllü TV Dizilerindeki Giysi Modelleri Üzerinden Vurgulanan Kimlik Algısının Göstergebilimsel Açıdan Çözümlenmesi

Sema Çağlar

Giysiler insanların toplumda kendilerini ifade biçimlerinden biri olarak görülmektedir. Giyim tercihleri sosyo-kültürel, tarihsel ve psikolojik etkenlere göre farklılık göstermektedir. Kişilerin tarzını ortaya koymak üzere seçtiği parçalar anlamlı bir görünüm ortaya koyarak ortam, zaman ve mekân içerisinde sahip olduğu karakter ve kimliğin vurgusunu da yapmaktadır. Moda tarihi içerisinde görülen soylular ve halk arasındaki giyim farklılıkları kimlik ayrımının da ilk adımları olarak gösterilebilir. 1980'lerde moda tasarımcıların kadın giysilerinde dikkat çeken geniş omuzlara yüklediği anlam, toplumda erkek otoritesine gönderme yapan, cinsiyet sınırlarını yıkan erkeksi bir görünüm algısı yaratmıştır. Oluşan bu silüetin güçlü bir tarz yansıtmak isteyen çalışan kadınlar tarafından iş hayatında da tercih dilmeye başlaması bir kimlik sembolü haline geldiğini göstermektedir. Kurgu veya gerçek yaşamlarının senaryolaştırıldığı ve bölümler halinde televizyonda yayınlanan dizilerdeki karakterler toplumu etkilemektedir. Başrol ve yan rollerdeki karakterlerin kostümleri dizinin türü, geçtiği kültürel ortam, tarih ve psikolojik durumlara göre seçilmekte ve toplum üzerinde kimlik algıları oluşturulmaktadır. Bu algıyı oluşturmada araç olan ve İnsanların akıllarında toplumsal cinsiyet, dini ve etnik kimlik algılarına gönderme yapan giysi formlarının ve renklerinin ne gibi özelliklere sahip olduğunu belirlemek mümkündür. Bu çalışmada, farklı dizilerde farklı misyonlardaki karakterlerin giyimleri incelenerek toplumda yaratılan kimlik algısı göstergebilimsel açıdan incelenmiştir. 2019 reyting istatistiklerine göre en çok izlendiği belirlenen beş Türk dizisi çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Belirlenen diziler üzerinden yapılan incelemeye göre giysilere yüklenen anlam ve kimlik algıları arasındaki ilişki görseller ve şekillerle açıklanmıştır. Ayrıca, yıl olarak da sınırlandırılarak karakterlerin giyimlerinin günümüz tarihi ve toplumsal olaylarıyla, hitap ettiği izleyici kitlesiyle olan ilişkisi de incelenmiştir. Sonuç olarak, giysi tercihleri, renkleri ve formları ile toplumdaki göstergeleri arasında ilişki olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın bundan sonraki araştırmalara öncülük edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göstergebilim, moda, giyim, kültür, kimlik

Türk Mutfak Sanatının Yerel Mutfaklar Özelinde Markalaşması "Gastrodiplomasi"

Emel Çirişoğlu

Her geçen gün büyüyen Turizm ve Gastronomi bilimi güncel gelişmelere bağlı olarak kendini yenilemektedir. Gastronomide yeni trendler olarak farklı terimlerin de turizmde hizmet pazarlaması ve gelişen gastronomi bilimine katkısı göz ardı edilemez. Aslında çok uzun zamandan beri farkında olmaksızın kullanılmakta olan gastrodiplomasi terimi, bilinçli olarak son zamanlarda kullanılmaya başlanan ve yeni bir trend olarak karşılık bulan bir kavramdır. Bu bağlamda gastrodiplomasi, ulusal marka bilincini arttırmak için kültürlerin mutfak üzerinden tanıtıldığı ve ulusların kendi mutfaklarının markalaşma sürecinde önemli rol oynayan bir terim olarak bilinmektedir. Çalışmanın amacı Türkiye'nin gastronomi kimliği olarak yerel mutfaklarını ve yöresel yiyeceklerini ön plana çıkarmak ve Türk mutfak sanatı ve Türk kültürünün dünyada bilinirliğinin artırılmasına katkıda bulunmaktır. Çalışmada elde edilen veriler, konu ile ilgili doküman inceleme ve kaynak taraması yapılarak oluşturulmuştur. Bu bağlamda dünyada önde gelen mutfakların gastrodiplomasi çalışmaları, Türk mutfağının ve Türkiye'nin yerel mutfaklarına özgü gastrodiplomasiye örnek olarak sayılabilecek çalışmalarına yer verilmiştir. Neticede Türkiye'nin coğrafi konumu ve ürün çeşitliliği, içinde barındırdığı farklı etnik gruplar ile hoşgörü içerisinde yaşanılması, birbirinden etkilenen ve birbirini etkileyen ulusların mutfakları sayesinde gelişerek büyümeye devam etmiş ve Türk mutfak kültürünün oluşmasında en büyük rolü oynayarak bugünkü halini almasına olanak sağlamıştır. Geniş ürün çeşitliliğin sunduğu imkanlardan faydalanılarak Türk mutfağının olması gerektiği konuma ulaştırılması, hak ettiği değeri bulması ve ulusal mutfak kültürünün tanıtılmasına katkı sağlayacağından ötürü bu çalışmanın literatürdeki eksikleri kapatacağı ön görülmektedir. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda ise, konunun genişletilmesi adına gastrodiplomatlar ile görüşmeler ve alan çalışmaları gerçekleştirilerek daha detaylı bilgiler elde edilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gastrodiplomasi, Türk Mutfak Sanatı, Yerel Mutfaklar, Yeni Trendler

Kişilik Özelliği ve Duyguların Risk Alma Davranışına Etkisi

Selim Aren, Hatice Nayman Hamamcı, Safvan Özcan

Sosyal bilimlerde birçok kuram bireylerin rasyonel davrandığını varsaymaktadır. İktisadi düşünce tarzlarından biri olan Neoklasik finans bireylerin insan olması sebebiyle davranışlarına etki eden eğilimleri görmezden gelerek rasyonel bir bakış açısını savunur. Bu düşünce tarzının bireylerin davranışlarını incelemede yeterli olmadığı, bireylerin doğası gereği davranışlarında her zaman rasyonel olmayacağı Watson, Kahneman, Tversky ve Smith gibi araştırmacılar tarafından gündeme getirilmiştir. Buna paralel olarak "Davranışsal Finans" kavramı doğmuştur. Davranışsal finans bireylerin karar alma davranışlarını incelerken insan psikolojisinin etkisini de dikkate alır. Bu incelemelerde psikoloji ve sosyoloji biliminden yararlanır. Risk alma davranışı bazı bireyler için yüksek kazancı çağrıştırırken bazı bireyler için ise telafi edilemez kayıp anlamına gelmektedir. Bireyler üzerinde risk almanın bu şekilde farklı çağrışımlara sebep olmasında, bireylerin kişilik özellikleri ve duyguları en az diğer etmenler kadar etkilidir. Yapılan bu çalışmada endişe, korku, umut, mutluluk, öfke, üzüntü gibi duygu değişkenleri ve dışa dönüklük, uyumluluk, sorumluluk, nevrotiklik, açıklık şeklinde tanımlanan Beş Büyük kişilik değişkenleri ele alınarak bu değişkenlerin risk alma davranışına etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmıştır. Veri toplama süreci sonunda kolayda örnekleme yöntemi ile kullanılabilir 200 tane anket elde edilmiştir. Toplanan verilerin analizinde SPSS21 İstatistik programı kullanılmış ve doğrusal regresyon, tek yönlü varyans analizi (anova) ve faktör analizi yapılmıştır. Ayrıca araştırmanın her aşamasında çalışmanın güvenilirliğine önem verilmiş ve toplanan verilere güvenilirlik testleri uygulanmıştır. Sonucunda anket verileri güvenilir ve yorumlanabilir çıkmıştır. İlk olarak cinsiyet ve eğitim gibi demografik faktörlerin risk alma davranışına etkisi incelenmiştir. Ardından duyguların ve Beş Faktör 'de yer alan kişilik özelliklerinin risk alma davranışına etkisi ayrı ayrı ele alınmıştır. Son olarak kişilerin sübjektif finansal okuryazarlıklarının bu değişkenlere etkisinin nasıl olacağı incelenmiştir. Katılımcıların finansal yatırımlarını yaparken %38.2 oranında resmi kurum ve açıklamalar ve %36.3 finans uzmanlarını öncelikli bilgi kaynağı olarak dikkate aldıkları da tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal Finans, Büyük Beşli Kişilik Özelliği, Duygular, Riskten Kaçınma

Balkanlarda 1877-1878 93 Harbi) Sonrası Süreçte Türk ve Müslümanlara Uygulanan Soykırım

Ergin Jable, Refki Taç

Osmanlı Devleti 1350'li yıllar itibarı ile Balkan coğrafyasına ayak basmış; 1912 yılına kadar da bu coğrafyada hükmeden unsur olarak kalmıştır. Ne hazindir ki 19.yy ilk çeyreğinden 20.yy.'ın sonuna kadar Balkanlar'da kan ve göz yaşı dinmemiş; Balkanlar, halen patlamaya hazır bir bomba misali uluslararası toplumun gündemindedir. Justin Mccarthy "Ölüm ve Sürgün – (1821-1922) adlı eserinde Osmanlı Müslümanları'na etnik temizliği gündem yapmıştır.

Osmanlı Devleti'nde yaşayan Müslümanlara karşı yapilan soykırım, (1821-1922) planlı bir halde gizlenmiştir. Bu soykırımı, sadece gerçekleştiren (Rusya, Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan, Karadağ) değil, aynı zamanda bunu Avrupa da saklamıstır. Amaç, Avrupa'nın Müslümanlar'dan temizlenmesidirr. Şunu da burada belirtmek gerekir ki XV-XVI. yüzyıllarda İspanya ve Portekiz'de aynı soykırımlar Müslümanlar'a karşı yapılmıştır. Rusya'nın Osmanlı İmparatorluğu'nun doğu kesiminde Müslümanlara karşı işlediği soykırım, yurtlarından sürülmeleri sonunda (Yunanistan, Sırbistan, Bulgaristan ve Karadağ) elinde kaldı. O sırada Büyük Güçler kendi çıkarları üzere diplomatik, jeopolitik, hesaplamaları ve rekabeti sakladılar.

Osmanlı Devleti'nin Müslümanları'na yabancılar tarafından yapılan soykırım sonucu jeopolitik yeni haritalar bile çizilmiştir. Bu olaylar, yapanlar tarafından cok ciddî olarak saklanmıstır. Hiçbir haber kamuya sızdırılmamıştır. Hatta bilim dahi ilgilenmedi; ama, Justin Mc Carthy, "Ölüm ve sürgün - Osmanlı Müslümanlarına Etnik Temizlik, 1821-1922" eserinde, demografik çalışma sahasını araştırırken bu verilere rastlamıştır ve bu olayları gün ışığına çıkarmıştır. bu soykırım ve göçlerin ortaya koymuştu. Beş buçuk milyon müslüman öldürüldü; diğer beş milyon sürgün edildiler. Bu çalışmada bu soykırım ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, soykırım, Balkanlar, Müslümanlar, Demografik

Renklerin Tüketici Davranışlarındaki Etkisi ve Buna Yönelik Fas'ta Bir Araştırma

Chaimaa Boukari, Gülmira Kerim

Renkler algılamayı kolaylaştıran, duyguları harekete geçiren, davranışları etkileyen, önemli bir görsel iletişim unsurudur. Tüketicilerin satın alma sürecindeki davranışlarını etkileyen en önemli etkenlerden biri renklerdir. Hayatın her alanında bulunan renkler bir üründe ilk algılanan öğelerden biridir ve tüketici davranışı üzerinde ve dolayısıyla satın alma davranışını derinden ve doğrudan bir etkiye sahip olduğunu söylenebilir. Bir ürünü sunarken dikkat edilmesi gereken bir unsur olan renk bir mesaj verebileceği gibi bir algı yaratma rolü de oynamaktadır. Dolayısıyla, renkler olumlu yönde etki yaratabilmesi için pazarlama alanında dikkatle kullanılma ve seçilmelidir. İşletmeler bu görsel iletişim unsuru ürünlerinde, doğru kullanarak, akılda kalmak, dikkat çekmek, merak uyandırmak, farklı olmak ve belirli bir algı yaratmak için ikna edici gücünden faydalanabilmektedir.

Tüketicinin dikkatini çeken ilk unsur renktir. Renklerin anlamlarının iyi bilinmesi ve kültürel farklılıklara yönelik doğru seçilerek kullanılması, çok büyük avantajlar sağlayacaktır. Renkler tüketicileri satın almaya iten, çeşitli dürtüler uyandıran, algıyı artıran, karar almayı kolaylaştıran pek çok özelliğe sahiptir.

Bu çalışmanın amacı, renklerin tüketicilere hangi kavramları çağrıştırdığını ve renklerinin tüketicilere ilişkin etkilerini ölçmeye yöneliktir. Ayrıca bu etkilerin demografik değişkenler çerçevesinde farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmektir. Renklerin algılanışları, tüketici davranışlarına etkisi, pazarlamada kullanımı gibi konular ele alınacak ve renklerin tüketiciler üzerindeki etkisi araştırılmaya çalışılacaktır. Araştırmaya yönelik Kazablanka şehrinde yaşayan Faslı Tüketicilerine anket uygulanarak, bu tüketicilerin demografik özelliklerine, çeşitli kavramların ve kişilere hatırlattığı renklere, ve renklerin etkilerine dair veriler elde edilmeye amaçlanmaktadır. Bu verilerden yararlanarak çeşitli analizler yapılacak, ve özellikle Fas pazarında çalışan veya Fas ülke pazarında faaliyet göstermek isteyenlere kullanılacak renklere yönelik önemli fikirler sunulacaktır. Tüketicilerin aklında kalmasında ve satın alma davranışlarında büyük bir etkisi olan renkler doğru ve etkileyici şekilde seçildiğinde, başarıyı beraberinde getirecektir.

Anahtar Kelimeler: Renkler, Algı, Tüketici Davranışları

* Bu çalışma İstanbul Aydın Üniversitesi'nde yürütülen Yüksek Lisans tezinden türetilmiştir.

Mali Denetimlerde ile Kalite Yönetim Sisteminin Gereksinimi Üzerine Bir Araştırma

Murat Karahan, Yaşar Ede, Mehmet Ali Çoban

Mali Denetimin tanımına bakıldığında, işletmelerin mali tablolarının, işletmenin mali durumunu yeterli düzeyde yansıttığını ve gerçeklere uygun göründüğünü ispatı konusunda kamuya kabul edilebilinir bir güven seviyesi garanti eden ve bunların ilgili mevzuat gereğince düzenlemeler, belirlenmiş kıstaslar ile genel kabul gören muhasebe ilkelerine uyumluluk düzeyini gösteren denetim türü olduğu, karşımıza çıkmaktadır. Denetimden geçen tabloların en büyük faydaları, işletmelerin kredi alınabilirliğini artırmak, yatırımcılara yol göstermek ve işletme ile iş ilişkisi olan müşterilere, denetlenen firmanın kârlılığı, verimliliği ve finansal yapısının durumu hakkında güvenilir bilgiler sağlamaktadır. Mali denetimler işletmeler için önemlidir. Buna rağmen işletmelerin mali denetimlerinde yaşanılan sorunların başında, işletmelerin mali kayıtlarını standartlara ve sistematiğe göre yapmamaları gelmektedir. Dolayısıyla mali denetimlerde istenmeyen sonuçlar ortaya çıkmaktadır. İşletmelerin mali tablolarının başarılı bir şekilde kayıt altına almak, kuruluşun mali işlemlerinin sistematik ve saydam bir şekilde yönetilmesi ve kontrol edilmesi gerekmektedir. İşletmeler tarafından hazırlanan mali tablolardaki bilgilerin belirli kriterlere uygunluğunun değerlendirilmesi ve karar vericiler tarafından dikkate alınacak olan bilgilerin doğruluğunun ve güvenilirliğinin ölçülmesi olarak tanımlanabilecek mali denetim faaliyetinin gereği gibi yapılması hem işletmelerin güvenilirliğini artıracak hem de karşı karşıya kalabilecekleri yasal sorunlardan koruyacaktır. Bu durumun sağlanması için ise işletmelerde kalite yönetim sisteminin kurulması göze çarpmaktadır. Bu çalışmamızın amacı işletmelerin mali denetimleri sürecinde kayıtlarla ilgili sorunlar yaşanmaması adına işletmelerde standardizayon ve sistemin oluşması için kalite yönetim sistemine olan gereksinimin değerlendirilmesi olacaktır. Mali denetim sürecinde, işletmelerde mali tabloların tutulması yönünde kalitenin artırılması dolayısıyla elde edilen mali denetim görüşünün güvenilirliğinin artırılması hususunda faaliyetlerin belli standartlara uygun olarak gerçekleştirdiklerinin takip edilmesinin son derece önemli olduğu bilinmelidir. Bu çalışmamızda temel olarak mali denetim ve kalite yönetim sistemi ile ilgili literatür taraması yapılacaktır. Literatür taramasının ardından mali denetimler aşamalarında kalite yönetim sistemine olan gereksinimler ile ilgili önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimler: Mali Denetim, Kalite, Yönetim, Sistem

Analysis of Indicators Used in Assessment of a Country's Resilience to Financial Shocks under Structural Breaks: Evidence from Fragile Five

Esra N. Kılcı

Over the past decade, crises experienced on a global scale have increased the necessity of using different and more complex indicators for assessing the vulnerability against financial shocks in both developed and emerging market economies. These crises have also brought with new instruments regarding the composition and flexibility of monetary policy in addition to the traditional measures such as current account balance, foreign exchange open position, debt rollover capacity, banking sector credit growth rate and assets and liability structures of financial and non-financial institutions. The high volatility of capital flows resulting from adverse developments in global markets and country-spesific factors might have devastating effects, particularly on the economies of emerging market economies. The responsible authorities in the countries use traditional and unconventional policy instruments in order to be able to minimize the negative effects of financial fluctuations on the country's economy, to make external debt payments and to strenghten monetary policies. The objective of this study is to present an empirical analysis of the resillience of Fragile Five countries against financial shocks by investigating the soundness of indicators used in evaluation of a country's resilience against fluctuations in currency liquidity and financial shocks for Fragile Five in the period of 2010:Q1-2019:Q2. In the analysis, Lee and Strazicich (2003) unit root test and the Narayan and Popp (2010) unit root test are employed by using quarterly data obtained from the Bloomberg database. Both tests aim to increase credibility in the analysis by allowing for up to two structural breaks. In the recent period of high volatility and political uncertainty, the research of resilience to external shocks and financial crises is of key importance in terms of taking the timely and adequate actions, thereby maintaining financial stability in the emerging market economies.

Keywords: Financial Crises, External Shocks, Resilience İndicators

Türkiye'de Dijital Detoks İhtiyacı Algısı ve Turizmin Bir Dijital Detoks Aracı Olarak Değerlendirilmesi

İpek Itır Can, Selin Çulcuoğlu, Esra Erbil

Dijital dünyadaki gelişmeler kullanıcılara pek çok avantaj sunmakla beraber sosyal medya, akıllı telefon ve internet oyunlarının kullanımı kişilerin hayatlarına, ilişkilerine müdahale etme noktasına geldiğinde sorunlarla karşılaşılmakta ve hatta interneti aşırı kullanma isteğinin engellenememesi, internet kullanımının mümkün olmadığı durumlarda kişinin gerginlik yaşaması durumlarında "Dijital Bağımlılık" gelişebilmektedir. Her ne kadar davranışsal bağımlılıkların da maddeye bağlı bağımlılıklar gibi değerlendirilip değerlendirilemeyeceği literatürde henüz sonuçlanmamış bir tartışma konusu olsa da, dijital bağımlılıkla ilgili akıllı telefonlardan, sosyal medya kullanımına ve internet oyunlarına kadar pek çok konuyu ele alan araştırmalar yürütülmektedir. Bu gibi istenmeyen durumlarda kişiler "Dijital Detoks" ile belli bir süre için teknolojik aletlerden uzak kalarak bir nevi arınma programı uygulamaya çalışmaktadır. Dijital detoks ihtiyacını kişilerin tatil deneyimine aktarmak ve bu şekilde tatil dönemlerinde bir nevi teknolojik arınma sağlamak "Dijital Detoks Seyahati" olarak adlandırılabilmektedir. Yapılan tatilin sosyal medyada sergilenmesinin oldukça yüksek seviyelerde gözlemlendiği son yıllarda, buna tam zıt olarak değerlendirilebilecek dijital detoks ile kişiler yalnızca keyif için tatil yapabilmekte, başkalarının fikirlerini önemsememekte, fotoğraf çekmektense anı yaşayabilmekte, günlük hayatın yoğunluğundan uzaklaşabilmektedirler.

Çalışmanın amacı, katılımcıların teknoloji bağımlılıklarını ölçerek buna bağlı olarak dijital detoksa ne kadar ihtiyaçları olduklarını tespit etmek ve turizmin bu ihtiyacı gidermedeki rolünü ortaya koymaktır. Bu kapsamda, 170 kişi ile anket çalışması yürütülerek veriler SPSS Paket Programı aracılığıyla analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Dijital detoks kavramının Türkiye literatüründe yeni olduğu ve turizmi bu konuda bir araç olarak değerlendiren çalışmaya rastlanmaması sebebiyle çalışmanın oldukça önemli olduğu ve gelecek araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Detoks, Dijital Detoks Seyahati, Teknolojik Arınma, Turizm.

Kız Hamamından Bekârlığa Veda Partisine Değişen Evlilik Âdetlerinde Değişmeyen Unsurlar

Neslihan Huri Yiğit

Âdetler toplumların sosyal ilişkilerini düzenleme, yönetme ve denetleme noktasında yüzyıllardır aktif rol oynamaktadırlar. Misafir ağırlamaktan, kız istemeye; selamlaşmaktan bayramların icrasına kadar pek çok uygulama, sosyal normlarımız sayesinde kusursuz diyebileceğimiz bir şekilde işlemektedir. Özellikle insan hayatının geçiş dönemleri dediğimiz doğum, evlilik, ölüm uygulamalarında karşılaşılan çıkmazların çözümünde örf, adetler, gelenekler, görenekler büyük kurtarıcı olmaktadır. Ancak her toplum, maruz kaldığı farklı kültürel etkiler neticesinde ciddi değişimler geçirir. Zamanla pek çok uygulama ya bir daha uygulanmamak üzere rafa kaldırılır ya da önemini yitirdiği düşünülen uygulama yerine benzeri konularak sürdürülmeye ve canlandırılmaya çalışılır.

İnternet kullanımının henüz yaygınlaşmadığı dönemlerde doğum, sünnet, evlilik, askerlik gibi kişinin hayatında önemli rol oynayan olayların uygulanmasında karşılaşılan adetler ve gelenekler, yöreye has birer özellik göstermekteydiler. Bu sebeple kültürel bir çeşitlilik söz konusu olmuştur ve bu çeşitliliğin değişmesi, farklı âdetlerle harmanlanması hem uzun bir zaman almış hem de oldukça güç olmuştur.

Oysa günümüzde internet kullanımının yaygınlaşmasıyla beraber artan sosyal iletişim programları, günlük hayatın anlık olarak dünya ile paylaşılmasına imkân vermektedir. Son birkaç yılda sosyal iletişim platformlarından yapılan paylaşımların önemli bir kazanç kapısı haline gelmiş olması da paylaşımların artmasına sebep olmaktadır. Özellikle genç kızların rüya gibi bir düğün töreniyle dünya evine girme telaşının her anının internet ortamında paylaşılması, artan takipçi sayısına paralel olarak da bu safhaların pek çok yöreye ulaşıp, uygulanmasına imkân vermektedir. Tüm bunlara rağmen modern çağın gereği olarak sokak düğünlerinden salon düğünlerine dönülen bir dönemde eski Türk geleneklerinin vazgeçilmezi olan bazı unsurlar, fenomen tabir edilen kişiler tarafından –bilinçli ya da bilinçsiz olarak- kullanılmaya devam etmektedir. Bu düğünlerde tuzlu kahve ikramı, hamama gidilmesi, kırmızı kuşak bağlanması, testi kırılması gibi pek çok âdetin yaşatıldığı görülmektedir. Bu çalışmada eski Türk düğünleri ile günümüz düğünlerinin bir karşılaştırılması yapılarak, değişmeyen unsurların tespitine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Geçiş Dönemi, Evlilik Âdetleri, Kültürel Değişim, Sosyal Medya.

Kurumsal Risk Yönetimi Çerçevesinde İç Denetimin Öneminin Değerlendirilmesi

Ahmet Özcan

Kurumsal risk yönetimi ve iç denetim arasındaki ilişki küresel ekonomide en fazla tartışılan konular arasında yer almaktadır. Küreselleşen ekonomide şirketler birçok riskle karşı karşıya kalmaktadır. Şirketlerin söz konusu risklerin etkilerini azaltmak için etkin bir kurumsal risk yönetimi yaklaşımını benimsemesi gerekmektedir. Kurumsal risk yönetiminde risklerin doğru bir şekilde tanımlanması, değerlendirilmesi, kontrol edilmesi ve raporlanması amaçlanmaktadır. Kurumsal risk yönetimi şirketlerin stratejik hedeflerine ulaşmasını sağlayan bir yönetim aracıdır. Bundan dolayı, şirketlerde kurumsal risk yönetim süreçlerinin stratejik plan ve performans programları ile uyumlu olması gerekmektedir. Geleneksel denetim yaklaşımı şirketlerin maruz kaldığı riskleri tanımlamada yetersiz kalmaktadır. İç denetim, şirketlerin karşı karşıya kaldığı risklerin doğru bir şekilde yönetilmesi konusunda büyük önem arz etmektedir. Günümüzde başarılı şirketler, iç denetim faaliyetlerini kurumsal risk yönetiminin tamamlayıcı unsuru olarak uygulamaktadır. İç denetim, finansal tabloların güvenirliğinin artmasında, süreçlerin iyileştirilmesinde ve verimlilik yönetiminde önemli rol oynayan bir denetim türüdür. Önemli bir yönetim kontrol aracı olan iç denetim, şirketlerin faaliyetleri ile ilgili bağımsız değerlendirmeler yaparak yönetim kurulu üyelerinin karar alma süreçlerine katkı yapmaktadır. Risk odaklı iç denetim sayesinde iç kontrollerin yeterliliğini ve etkililiğini araştırmak mümkün olabilmektedir. Ekonomik, toplumsal ve teknoloji alanında meydana gelen gelişmeler iç denetim faaliyetinin temel dinamiklerini etkilemektedir. İç kontrol, iç denetim ve kurumsal risk yönetimi şirketlerin kurumsallaşma sürecini doğrudan etkilemektedir. Şirketler, risk odaklı iç denetim uygulamaları sayesinde varlıklarını etkin bir şekilde kullanarak kurumsal performanslarını artırabilmektedir. Dinamik bir yapıya sahip olan risk odaklı iç denetim şirketlerin dış denetim maliyetlerini azaltmaktadır. Bu çalışmanın amacı, kurumsal risk yönetimi çerçevesinde iç denetimin önemini çok boyutlu olarak değerlendirmektir. Ayrıca kurumsal risk yönetim odaklı iç denetim faaliyetlerinin gelişimi ve şirketlere sağlamış olduğu katkılar ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Risk Yönetimi, İç Denetim, İç Kontrol

Suriyeli Mülteciler Bağlamın Çokdilli ve Çokkültürlü Eğitim

Talat Aytan, Hasan Seyda Ataizi

Çokdilli eğitim dünyanın birçok ülkesinde uygulanmaktadır. Amacı birden çok dil bilen toplumlar yetiştirmekten ziyade o ülkede konuşulan resmî dil dışında konuşulan dillere ve kültürlere duyarlı bireyler yetiştirmektir. Nitekim dil ile kültür iç içedir, bu sebeple başka dillere aşina olacak bir birey başka kültürleri anlama yolunda adım atar. Böylece birden çok etnik unsurun bulunduğu ülkelerde huzur ve anlaşma ortamı sağlanmak amaçlanır. Özellikle Fransa, Belçika ve Hollanda gibi ülkelerde ve İskandinav ülkelerinde çokdilli eğitimin yaygın olduğu gözlemlenir, zira bu ülkelerde resmî dillerin dışında yöresel diller veya birbirine yakın komşu diller de bulunur ve o yörenin insanları dillerini konuşarak kültürlerini ayakta tutmaya çalışırlar. Doğal olarak bu insanlar aynı zamanda çocuklarının kendi yöresel dilleriyle okutulmasını yeğlerler. Nitekim Türkiye'de de Arapçanın son zamanlarda daha fazla konuşulduğu gözlemlenir. Ülkedeki yerli Arap asıllı vatandaşların yanısıra son zamanlardaki Suriyeli göçmen akımı bu durumun başat sebebidir. Senelerdir ülkemizde ikamet eden göçmenlerin bir gün ülkelerine geri dönecekleri ihtimaline binaen atılacak adımlar yetersiz olacağı gibi ileride pek sıkıntılı bir süreci doğurabilir. Göçmenlerin çocuklarının eğitiminin sağlanması, uzun vadede düşünülmesi gereken en önemli projelerden biridir ve bu süreçte göçmenlerin Türkçe öğrenmeleri elzemdir. Fakat gerek yerli gerek göçmen olan Arap vatandaşların Türkiye'nin resmî dilini öğrenme görevlerinin yanısıra kendi dillerini ve kültürlerini koruma hakları da vardır. Bu haktan ötürü bu insanlara kendi dillerini de en iyi şekilde öğretmek ileride bilinçli nesiller yetiştirecektir. Öte yandan gelecek neslimizi, bu farklı kültürlere ısındırmak, ileride oluşabilecek istenmeyen davranışların önünü alır nitelikte olmasının yanında Türk çocuklarının kendi dillerini anlamalarına yardımcı olabilir; zira Türkçe, Arapçadan çokça etkilenmiş bir dildir. Erken yaşta Türkçe kelimelerin etimolojik haritasına aşina olmak ileride daha düzgün düşünme alışkanlığını doğuracaktır, zira insan en etkin bir şekilde ancak kendi ana dilinde düşünür ve üretir. Bu çalışmanın amacı son zamanlarda ana dili Arapça olan birçok mülteci barındıran Türkiye'de çokdilli eğitim uygulamalarının önemini vurgulamak ve zenginleştirici çokdilli öğrenme modeline uygun biçimde öneriler sunmaktır.

düşünülmesi gereken en önemli projelerden biridir ve bu süreçte göçmenlerin Türkçe öğrenmeleri elzemdir. Fakat gerek yerli gerek göçmen olan Arap vatandaşların Türkiye'nin resmî dilini öğrenme görevlerinin yanısıra kendi dillerini ve kültürlerini koruma hakları da vardır. Bu haktan ötürü bu insanlara kendi dillerini de en iyi şekilde öğretmek ileride bilinçli nesiller yetiştirecektir. Öte yandan gelecek neslimizi, bu farklı kültürlere ısındırmak, ileride oluşabilecek istenmeyen davranışların önünü alır nitelikte olmasının yanında Türk çocuklarının kendi dillerini anlamalarına yardımcı olabilir; zira Türkçe, Arapçadan çokça etkilenmiş bir dildir. Erken yaşta Türkçe kelimelerin etimolojik haritasına aşina olmak ileride daha düzgün düşünme alışkanlığını doğuracaktır, zira insan en etkin bir şekilde ancak kendi ana dilinde düşünür ve üretir. Bu çalışmanın amacı son zamanlarda ana dili Arapça olan birçok mülteci barındıran Türkiye'de çokdilli eğitim uygulamalarının önemini vurgulamak ve zenginleştirici çokdilli öğrenme modeline uygun biçimde öneriler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Çokdillilik, Çokdilli eğitim, Çokkültürlülük, Suriyeli Göçmen Çocuklar

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisi

Berrin Ar

Son yıllarda iletişim araçlarının yaygınlaşması, kültürel ticari ilişkilerin artması, uluslararası ilişkilerin yoğunlaşması başka ülkelerin dillerini öğrenmeyi bir ihtiyaç haline getirmiştir. Türkiye'nin de dünya ülkeleriyle siyasi, askeri, ticari ilişkileri; bulunduğu konumun özelliği, tarihsel altyapısının derinliği bu yüzyılda Türkçe'ye olan merakın artmasına sebep olmuştur. Bu merakın ve ilginin sonucu olarak Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında araştırmalar ve tartışmalar hız kazanmıştır. Bu Türkçe'nin ve Türk kültürünün tanınması, yaygınlaşması açısından son derece önemlidir. Bunun için de alanda neler yapılması gerektiğinin iyi düşünülmesi, iyi belirlenmesi ve iyi uygulanması lazımdır.

Dil öğretiminin temelinde dört temel beceri vardır. (Okuma-Yazma-Konuşma- Dinleme). Bir dil bu becerilerin işlevsel bütünlüğünden oluşur. Dili öğrenmek iletişim kurma amaçlı olduğuna göre bu becerilerin birlikte öğretilmesi önem arz eder. Bununla birlikte bir ana dilin edinilmesinde ve başka bir dil öğrenirken en zor becerinin yazma olduğu kabul görmektedir. Yazma becerisi bireysel bir etkinlik olmasının yanısıra kültürel değerlerin de var olduğu sosyal bir etkinliktir. Çünkü yazma becerisi konuşma ile birlikte kişinin kendisini anlatmasında, sosyal bir varlık olarak kendisini göstermesinde bir araçtır.

Yazma becerisinin önemini anlattığımız bu çalışmamızda şu sorulara cevap verilmeye çalışılacaktır.

1) Yazma becerisinin önemi ve özellikleri nelerdir?
2) Yazma becerisine getirilen yaklaşımlar nelerdir?
3) Yazma becerisinde kullanılan yöntem ve teknikler nelerdir, süreç nasıl işler?
4) Yazma becerisi ile hangi hedeflere ulaşılır?
5) Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metninde tanımlanan Yazma Becerisinin yeterlilik ölçütleri nelerdir?
6) Yazma Becerisinde hedef kitlenin özelliklerine göre sıklıkla yapılan yanlışlar nelerdir?
7) Yazma Becerisinde Ölçme ve Değerlendirme nasıl yapılmalıdır ?
8) Yazma Becerisinde kullanılacak etkinlikler için öneriler neler olabilir?

Anahtar Sözcükler: Türkçe Öğretimi, Yabancı Dil, Öğretim, Yazma Becerisi

Geçici Koruma Statüsü Altındaki Suriyeli Çocukların Türkçe Öğrenim Durumları Üzerine Bir Araştırma

Talat Aytan, Süleyman Karadağ

İnsanlar, yaşamlarının büyük kısmında dile ihtiyaç duymuşlardır. Yaşamlarını sürdürebilmek için ana diliyle iletişim kurmaya devam etmiş yahut başka dile yönelmiştir. Başka dile yönelme; diplomatik, eğitimsel ve kişisel maksatların yanında savaş, doğal afet, göç gibi etmenler ekseninde de gerçekleşebilir. Dil; kişinin iletişim kurmasını, eğitim almasını ve topluma adapte olmasını sağlayan önemli bir mekanizmadır. Türkiye'deki Suriyelilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenimleri ekseriyetle savaş ve göç sebebiyle gerçekleşmektedir. Suriyelilerin hayatlarını devam ettirmeleri, topluma adapte olmaları ve Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlı kurumlarda eğitim almaları için öncelikli olarak Türkçe bilmelerine ihtiyaç vardır. Alan yazın incelendiğinde kamplarda ikamet eden eğitim çağındaki Suriyeli çocuklara yönelik tanımlayıcı araştırmaların kısıtlı oluşu göze çarpmaktadır. Bu araştırma kamplardaki çocuklarla ilgili durumun tanımlanması açısından literatüre katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Araştırmada Şanlıurfa'nın Akçakale, Harran ve Ceylanpınar ilçelerindeki Geçici Barınma Merkezlerinde ikamet eden Geçici Koruma Statüsü altındaki Suriyeli velilerin çocuklara sunulan eğitim imkânları ile ilgili memnuniyet düzeyinin, öğrencilerin Türkçeyi anlama düzeylerinin; eğitim çağındaki çocukların okullaşma oranının, velilere imkân sunulması durumunda çocuklarının eğitimine kamp dışındaki eğitim merkezlerinde devam etme eğilimlerinin betimlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada yöntem olarak betimleyici model benimsenmiş, eleştirel kaynak incelemesinin sonrasında araştırma soruları belirlenerek anket formu oluşturulmuştur. Araştırmada kota örnekleme yöntemi ile toplamda 113 Suriyeli veliden yüz yüze anket ve derinlemesine mülakat yöntemi ile birincil veri elde edilmiştir. Araştırmada yöneltilen sorulardaki yargı ve ifadelerin Suriyeliler tarafından değerlendirilmesi için Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Toplanan veriler SPSS programı ile analize tabi tutulmuştur. Araştırma bulguları incelendiğinde Suriyelilerin %46'sının çocuklara sunulan eğitim imkânlarından memnun olduğu, çocukların yaklaşık %31'inin Türkçeyi anlamadığı, eğitim çağındaki çocukların okullaşma oranının %95 düzeyinde olduğu, velilerin %52,2'sinin imkân olması durumunda çocuklarının kamp dışındaki eğitim merkezlerinde eğitim görmesini istedikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Eğitimi, Kamplardaki Suriyeli Öğrenciler, Dil Eğitimi, Türkçe

Yazar ve Çevirmen Arasındaki Metinlerarası İlişki

Birsen Altaylı Özemir, Füsun Bilir Ataseven

Metinlerarasılık ve Çeviribilim her zaman disiplinlerarası çalışma ile yeni ürünlere kapısını açmıştır. Temel olarak metinlerarasılık bir metnin başka metinlerle kurduğu ilişki olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada metinlerarasılık sadece iki metin arasındaki ilişkiyi değil, iki metni oluşturan yazar ve çevirmen arasındaki ilişkiyi de kapsamaktadır. Çalışmada Türk Edebiyatının ilk postmodern roman örneği olan "Tutunamayanlar" romanının yazarı Oğuz Atay ve İngilizce çevirmeni olan Sevin Seydi arasındaki ilişki metinlerarasılık boyutuyla ele alınacaktır. Kitabın çeviri sürecinin en önemli özelliklerinden biri kaynak ve çeviri metnin aynı zamanda yani kaynak metin tamamlanmadan üretilmiş olması ve yazar-çevirmenin aynı mekanı paylaşacak bir ilişki içinde olmalarıdır. Bu nedenle her iki bireyin kültürel ve tarihsel altyapısının oluşturduğu bu özel sinerjinin çeviriye etkisi çeviri/erek metin/kaynak metin/metinlerarasılık kavramlarıyla tartışıldığında nasıl bir boyuta ulaşabileceği incelenektir. Metin kavramının da yazılı olan, basılı olan görülebilir, elle tutulur olandan giderek uzaklaşarak insana ait olan bütün değerlerin dökümü olarak da aldığımızda çevirmen ve yazar arasındaki "metinlerarası" ilişkinin ortaya çıkan metinlere nasıl yansımış olacağı araştırmanın merkez sorularından biridir. Çalışma yöntemi olarak metinlerarasılık kullanılmış olup, Rus Edebiyat eleştirmeni Mihail Bahtin'in "diyaloji" kavramı ile yazar Oğuz Atay ve çevirmen Sevin Seydi'nin metinlerarasılığı açıklanacaktır. Yazar ve çevirmen ilişkisinin kaynak metnin okuru konumunda olarak erek metni oluşturan çevirmenin sesi Theo Hermans'ın "Çeviri Anlatıda Çevirmenin Sesi" adlı makalesinde tartıştığı biçimiyle çevirmen Sevin Seydi'nin Tutunamayanlar'ın çevirisinde sesinin nasıl duyulduğu örneklerle açıklanarak Çeviribilim ile Metinlerarasılık disipilinlerarası bir örnek oluşturması hedeflenmektedir

Anahtar Kelimeler: Metinlerarasılık, Çevirmenin Sesi, Diyaloji, Çevirmen-Yazar İlişkisi

Bağdatlı Rûhî'nin Tarih Manzumlerinde "Bağdat"

Niyazi Adıgüzel, Vasfiye Ayça Kuşcu

Tarih düşürme; bir kelime, tamlama, mısra veya beytin harflerinin karşılığı olan sayı değerlerinin hesaplanması yani ebced hesabı ya da sözle belirtilmesi yoluyla bir konu ile ilgili tarihin ortaya konmasıdır. Türk edebiyatında tarih düşürme sanatı XIII. asırda ortaya çıkmış, XIV. asırdan itibaren de ebced hesabıyla düşürülen manzum tarihler inşa edilmeye başlanmıştır. Edebiyatımızda tarih düşürme geleneğinin güzel örnekleri Hızır Bey, Edirneli Nazmî, Nâbî, Şeyh Gâlib, Nedîm, Surûrî gibi müverrihlerin kalemiyle ortaya konmuştur. Bu geleneğin önemli isimlerinden biri de XVI. asır şairlerinden Bağdatlı Rûhî'dir. Tek eseri olan Divan'ında, tarih düşürmenin farklı çeşitleriyle inşa edilmiş doksan dört tarih manzumesi bulunmaktadır. Rûhî-i Bağdâdî'nin bu manzumelerinde Bağdat'la ilişkili renkli tarihleri mevcuttur. Bağdat, şairin hayatında önemli bir yere sahiptir. Babasının, Kanuni döneminde Ayas Paşa'nın emrinde Bağdat'a geldiği bilinmektedir. Rûhî, Bağdat'ta doğmuş ve seyahatleri dışında, yaşamının büyük bir bölümünü orada geçirmiştir. Bağdat, kurulduğu günden itibaren İslam dünyasının önemli merkezlerinden biri olmuştur. 1534'te Kanuni döneminde Osmanlı topraklarına katılan şehir; ilim, kültür ve sanat şehri olma özelliğini sonraki yüzyıllarda da devam ettirmiştir. Bu müstesna şehir, Rûhî'nin şiirlerinde bütün yönleriyle tezahür etmektedir. Şairin gazellerinde, terkibbendinde ve özellikle dört manzum mektubunda Bağdat'ı farklı yönleriyle izlemek mümkündür. Rûhî, şehrin güzelliğini ve güzellerini övdüğü kadar olumsuz taraflarını da ele almıştır. Nüktedan ve tenkitçi bir şair olarak Rûhî, zaman zaman Bağdat'ı, halkı ve yöneticileri eleştirel bir yaklaşımla ele almıştır. Bağdatlı Rûhî'nin tarih manzumelerinde de Bağdat kayda değer bir yere sahiptir. Tarih manzumelerinin hemen hemen üçte biri Bağdat'la ilişkilidir. Şair; şehre tayin edilen beylerbeyi, defterdar gibi yönetici ve memurların atanmalarına tarihler düşürmüş; fetihler, vefatlar, çeşitli yapıların inşa ve tamirleri gibi olaylar dolayısıyla da tarih manzumeleri kaleme almıştır. Bu bildiride Bağdatlı Rûhî'nin Bağdat'la ilişkili görülen tarih manzumeleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bağdatlı Rûhî, Bağdat, Ebced, Tarih Düşürme.

Ermeni Harfli Kıpçak Türkçesi Metinlerinde Tıp ile İlgili Söz Varlığı

Zeliha Tuğuz

1521-1699 yılları arasında, Karadeniz'in kuzeyinde, Ermeni harfleri kullanılarak din, tarih, hukuk, edebiyat, dil, kimya gibi birçok farklı konuda Kıpçak Türkçesi ile yazılmış metinler, Türk dili ve tarihi alanında önemli bir yere sahiptir. Ermeni Harfli Kıpçak Türkçesi ile yazıya geçirilmiş bu eserler, kavram alanlarına göre incelendiğinde özellikle tıp ile ilgili söz varlığında zengin bir görünüm sergilemektedir. Yöntem olarak tarama modeli kullanılan bu çalışmada yaklaşık otuz bin sayfadan oluşan Ermeni harfli Kıpçak Türkçesi metinlerinde yer alan tıp ile ilgili isim söz varlığı tespit edilmekle kalmamış, diğer sözcüklerle birlikte bir bağlam (context) içerisinde anlamlandırılmış ve ait oldukları kavram alanlarında incelenmiştir.

Belli bir alandaki birbiriyle ilişkili sözcüklerin birbirleriyle olan ilişkilerini göstermesi bakımından belli kavram alanlarıyla ele alındığı bu çalışmada tespit edilen söz varlığının hangi kavram alanı başlığı altında incelendiği eşdizimlilik (collacation) yöntemiyle belirlenmiştir. Eşdizimlilik yöntemiyle metinlerdeki tıpla ilgili söz varlığının hangi dil birimleriyle kullanıldığı tespit edilmiş; kullanım sıklığından ziyade çalışma konusu olan söz varlığının hangi dil birimlerini tercih ettiğine bakılarak birlikte oluşturduğu bağlam kapsamında incelenmiştir.

Çalışmada Ermeni Harfli Kıpçak Türkçesi metinlerinden elde edilen tıp ile ilgili söz varlığının belirlenmesi, Türkiye Türkçesine çevrilmiş cümleler ve söz öbekleri bağlamında anlamlandırılması ve tespit edilen söz varlığının eserlerin konusuna, kavram alanlarına odaklanılarak o alanlara uyan söz varlığı temelinde eş anlamlılık, zıt anlamlılık, alt anlamlılık, üst anlamlılık, parça bütün ilişkisi gibi belli anlam ilişkileri dikkate alınarak yorumlanması amaçlanmıştır. Tıp ile ilgili söz varlığı Göktürk, Uygur, Karahanlı, Harezm ve Çağatay Türkçesi metinleriyle karşılaştırılarak art ve eş zamanlı bir çalışma ortaya konmuştur.

Ermeni harfli Kıpçak Türkçesi metinlerindeki söz varlığının oldukça zengin olması, gerek anlamsal gerek dil bilgisel gerekse fonetik olarak diğer tarihî dönemlerden belirgin farklılıklar göstermesi bu çalışmanın yapılmasının ana sebebidir.

Anahtar Kelimeler: Tarihî Türk Lehçelerinde Tıp ile İlgili Söz Varlığı, Ermeni Harfli Kıpçak Türkçesi Metinlerinde Tıp ile İlgili Söz Varlığı

Toplam Üretken Bakımda (TPM) Otonom Bakım Etkinliği Üzerine Örnek Bir Çalışma

Taner Hasanoğlu, İsa Demirkol

TPM, üretim sisteminin verimliliğini en yüksek seviyeye çıkaracak bir şirket kültürü oluşturmaktadır. İşletmede bütün çalışanları yeni çözümler üretmeye ve işletmeye katkıda bulunmaya teşvik eder. Bu da çalışanların işini benimsemesini ve çalışırken daha sorumlu çalışması gerektiğini hissettirir. Bu bakımdan TPM, operasyonel hiyerarşinin tüm seviyelerinde yer alan çalışanların oluşturduğu aktif ekipler ile ekipman ve üretim verimliliği kayıplarını tanımlayarak ve yok ederek, üretim etkinliğini optimize etmeye odaklanmış, yapılandırılmış ekipman merkezli sürekli gelişim süreci şeklinde tanımlanmaktadır (Bingöl ve Çorbacıoğlu, 2014).

Otonom bakım (jishu hozen), makine çalışanlarının günlük bakımı kendilerinin yapmaları ve makine üzerinde bakımı iyileştirici ve kolaylaştırıcı tedbir alınması anlamına gelmektedir. Çalışanın, kendi makinesine gönüllü olarak bakım yapması, hatta iyileştirmelerde rol alması fikri, TPM'in "Kendi Ekipmanına Kendin Bakım Yap" görüşünün temelini oluşturmuştur. TPM‟in en önemli hedeflerinden biri sıfır arızadır. TPM ile makineleri hiç arıza yapmayan bir fabrika hedeflenir. Üstelik üretilen ürünlerin hepsi kaliteli, operasyonlardan çıkan hurdalar mümkün olduğu kadar azalmış olmalıdır. Böyle bir fabrikaya ulaşabilmek için makine operatörlerinin, makinelerinin işleyişi hakkında uzman seviyesinde bilgilendirilmiş olması gerekmektedir. Operatörlerin makinelerini çok iyi tanımaları, bakımlı tutulması hususunda sorumluluk almaları ve ekipmanlarını büyük bir maharetle kullanmaları gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı örnek işletme çalışmasıyla otonom uygulamalarının toplam üretken yönetimine nasıl bir etkiye sahip olduğunu örneklerle ortaya koymaktır. Örnek olaya göre geçmiş yılların verileri alınarak periyodik bakımları Otonom bakım ile makine çalışanının sorumluluğuna verilerek, yapay zekâ araçlarının kullanılması ile uyarı sistemi kurulması hedeflenmiştir. Otonom bakım kapsamında spindel kontrol yöntemleri belirlenerek, arıza oluşmadan önce değişim sağlanmıştır. Yapılan bu çalışmalarla: 2018 Yılı Aylık Ortalama Bakım Duruş Süresi 267,9 saat iken, 2019 Yılının ilk 6 Ayında Aylık Ortalama Bakım Duruş süresi *% 57,7* azalarak *113,2 saat* olarak gerçekleşmiştir. Bu doğrultuda makine arızalarını en aza indirilmiş ve maksimum verimlilik elde edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Toplam Üretken Bakım, Otonom, Yapay Zekâ

Toplam Kalite Yönetimi ve Bir Otomotiv Endüstrisinde Kaizen Uygulaması

Yasemin Yeşil, İsa Demirkol

Toplam Kalite Yönetimi; işletmelerin verimliliğini arttırmayı, üretimde sıfır hataya yaklaşabilmeyi ve en önemlisi müşteri memnuniyetinin sağlanabilmesi için uygulanan ve tüm çalışanların katılımının sağlanmasını hedefleyen bir yönetim biçimidir. Toplam kalite yönetiminde başarı yönetim anlayışında yatmaktadır. Dolayısıyla toplam kalite anlayışının en temel özelliği insana bakışıdır. Her geçen gün rekabetin arttığı, müşterilerin kalite beklentilerinin yükseldiği, aynı zamanda düşük maliyet beklentisinin talep edildiği bir süreçte toplam kalite yönetimi; şirketleri rekabet koşullarına karşı varlıklarını koruyabilecek bir duruma gelmelerini sağlamaktadır. Bu bağlamda işletmelerde üretimin artması ile birlikte, imalat sırasında ve imalat sonrasında hatalar artmakta, bunlarda maliyetlerin yükselmesine sebep olmaktadır. Maliyetleri en düşük seviyeye getirmek için toplam kalite anlayışının temelini oluşturan, proseste çalışanların fikirlerinin alınması ihtiyacı doğmuştur. Bu bakımdan çalışanların fikirlerine değer verildiğinde ve işletmeye sahiplenmeleri sağlandığında çalışanlar, aksaklıkları gördüğü zaman hemen düzeltecek, düzeltilmesi için bilgi verecek ve işini daha iyi yapmasına sebep olacaktır. Toplam kalite yönetiminde birçok araç vardır. Bunlardan bir tanesi ise ‘’kaizen’’ çalışmalarıdır. Kaizen, Japoncada ‘’kai’’ değişim ve ‘’zen’’ daha iyi anlamına gelen kelimelerin birleşimi ile oluşan, sürekli iyileştirme anlamına gelmektedir. Kaizen uygulamalarında takım çalışması önemlidir. Çalışmaları sadece belirlenmiş ana takımdan beklemek yerine, proseste sorunlar ile direk temasta olan ve bunları fark eden kişileri çalışmaya dahil etmek en önemli adımlardan biridir. Bu bağlamda süreçte çalışan her kişi kaizen’den sorumludur ve onun bir üyesidir. Kaizenin en önemli felsefesi, geçici aspirin çözümler ile günü kurtarmak yerine sorunun doğru kök sebebinin bulunması ve kalıcı olarak ortadan kaldırılması ile sorunsuz akışı sağlayabilmektir. Bu çalışmanın amacı örnek işletme çalışmasıyla kaizen uygulamalarının toplam kalite yönetimine nasıl bir etkiye sahip olduğunu örneklerle ortaya koymaktır. Öncelikle çalışmanın amacına göre geniş kapsamlı bir literatür çalışması yapılmıştır. Uygulamaya göre incelemede ise kaizenin, müşteri memnuniyetinin artmasına, kalitesizlik maliyetlerinin düşmesine, verimlilik çalışmaları ile şirketin kar oranının artmasına, rekabet etme gücünün artmasına, küçük değişimler ile gelen büyük değişimler elde edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kalite, Toplam Kalite Yönetimi, Kaizen Uygulamaları

Lojistik ve Tedarik Zinciri Araştırmalarında Kullanılabilecek Olan Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Erman Tombak

Ülkemizde son yıllarda Lojistik ve Tedarik Zinciri alanlarında gerek lisans gerekse de lisansüstü eğitim programlarının hızla artmasıyla birlikte, bu alanda bilimsel araştırma yapan araştırmacıların da sayısı artmış bulunmaktadır. Ayrıca işletmeler de lojistiğin ve tedarik zincirinin önemi kavramış ve bu alanda yaşadıkları sorunlara da çözüm beklemektedirler. Ancak Türkçe literatürde spesifik olarak Lojistik ve Tedarik Zinciri alanlarında araştırma yapacak olan araştırmacıların faydalanabileceği ve onlara yol gösterebilecek, rehber niteliğinde, az sayıda kaynak bulunmaktadır.

Bu araştırmada Lojistik ve Tedarik Zinciri alanlarında çalışma yapacak olan araştırmacılara, konuyla ilgili rehber olması açısından, alanlarında kullanabilecekleri bilimsel araştırma yöntemleri sunulmuştur.

Araştırmada Nitel Araştırma Yöntemleri, Nicel Araştırma Yöntemleri ve Karma Yöntemler listelenmiş ve Lojistik ve Tedarik Zinciri alanlarında araştırma yapacak olan araştırmacıların bu yöntemlerden "Nasıl? Niçin? ve hangi koşullarda yararlanabileceği" belirtilmiştir. Son yıllarda bilimsel araştırmalarda sadece Nitel Araştırma Yöntemleri ya da Nicel Araştırma Yöntemlerinin tek başına yeterli olmadığı düşüncesi hakim olmuş ve daha kapsamlı çalışmaların gerçekleştirilmesi amacıyla Karma Yöntem adı verilen "Multi-Methodogical Research" yaklaşımı geçerli olmuştur. Bilimsel Araştırma Yöntemleri üzerine çalışma yapan araştırmacılara göre her yöntemin kendine özgü güçlü ve zayıf yanları bulunmaktadır. Karma Yöntem kullanarak bu yöntemlerin üstün taraflarından faydalanılıp, zayıf tarafları devre dışı bırakılabilmektedir. Karma yöntemle araştırmacılar sadece tek bir alana bağlı kalmadan, birden fazla disiplinle olaylara yaklaşmakta ve böylelikle sorunlara farklı çözüm yolları üretebilmektedir.

Araştırma kapsamında, konuyla ilgili olarak, sistematik literatür taraması yapılmış ve bu yöntemlerle Lojistik ve Tedarik Zinciri alanlarında ne gibi araştırmaların yapıldığı araştırılmıştır. Bu yolla araştırmanın genel çerçevesi oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Lojistik, Tedarik Zinciri, Bilimsel Araştırma Yöntemleri.

Fransızca Sözlüklere Yeni Eklenen Kelimelerle Çeviri Uygulamaları

Osman Coşkun, Agnès Gümüşoğlu

Her dil zamanla kendi bünyesine çeşitli yollarla yeni kelime ve anlam öbekleri katar. Fransız dili özelinde sözlük çalışması yapan yayınevleri de belirli zamanlarda yaptıkları yeni baskılarında Fransızcadaki bu yeniklere yer verir. Çeviri derslerinde, farklı türden metinlerin kaynak dilden hedef dile aktarılması uygulamalarında bir sözlükte geçen çeşitli kelimelerin anlam ve anlam öbeklerinden yararlanılmaktadır. Mütercim tercümanlık bölümünde yapılan çeviri çalışmalarında Fransızcaya yeni girmiş kelimelerin Türkçeye aktarılmasında sorunlar yaşandığı düşünülmektedir. Ladmiral (1979:19) bir dilde karşılığı bulunmayan kelimeler karşısında çevirmenin nasıl bir strateji uyguladığı ile ilgili "Kendi amaç dilinde bir kelime boşluğu ("çevrilemez" bir kelime) karşısında çevirmen yabancı kaynak terim (gösteren ve gösterilen) olarak "ödünçleme" yoluna ya da bu ithalata göre daha ölçülü olan öykünme (Gösteren olmadan gösterileni ödünç alma) yoluna başvurabilir." ifadelerini kullanmaktadır. Yeni kelimelerin Türkçeye aktarımında bu tür sorunların ortaya konulması ve çözümü için çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir. Bu çalışmada Fransızca sözlüklere 2019 yılında yeni giren kelimelerin metin içindeki anlamlarının öğrenciler tarafından Türkçeye aktarılması çeviribilim bağlamında incelenerek, izlenen çeviri stratejilerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma içeriğinde ele alınan yeni kelimeler alan bazında sık kullanıldığı varsayılan *Le Robert* ve *Larousse* sözlüklerinin 2019 baskılarına yeni eklenen kelimelerle sınırlı olacaktır. Bunlardan random yöntemiyle 15 kelime seçilmiş, içinde bu yeni kelimelerin geçtiği cümle ya da kısa paragraflar hazırlanmıştır. Bu çalışmada evren Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Mütercim Tercümanlık bölümüdür. Çalışmada gönüllülük esastır. Hazırlanan çalışma örneklem olarak seçilen gönüllü 2. sınıf öğrencilerince tamamlanmıştır. Örneklem evreni temsil etmektedir. Öğrenciler tarafından yapılan dillerarası aktarımların çeviribilim yaklaşımları bağlamında betimlenip, son yıllarda Fransa ve Frankofon ülkelerde kullanımı yaygınlaşmış ve sözlüklere yeni girmiş kelimelerin Türkçeye aktarımı sürecindeki fırsatlar ile engeller değerlendirilecektir. Araştırma bulguları genel olarak; Fransızca sözlüklere yeni girmiş kelimelerin Türkçeye aktarımda öğrencilerin ilgili kelimelerin kullanımda olduğu art alan bilgisinin yeterliliği oranında süreçte gelişim gösterebildikleri şeklinde yorumlanabilir. Betimsel araştırma niteliğindeki bu çalışmayla ortaya konulacak verilerin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeni Kelime, Çeviri, Uygulama

Les Misérables'ın "Öz-Çeviri" Serüveni

Umut Can Gökduman, Ayşe Banu Karadağ

Bu bildirinin amacı, Fransız yazar Victor Hugo'nun *Les Misérables* [*Sefiller*] adlı yapıtının kaynak dizgedeki yazım sürecini çeviribilim odağıyla "öz-çeviri" kavramı çerçevesinde ele almaktır. Kaynak dizgede *Les Misérables* adlı yapıtın yazımına 1845 yılında başlanmıştır. Victor Hugo sürgünde olduğu dönemin bir kısmında (1848-1860) yazımına belli bir süre ara verdiği bu yapıtı yine sürgünde olduğu 1860-1861 yılları arasında tamamlamıştır. Söz konusu yapıt 1862 yılında, *Les Misérables* adı altında Brüksel ve Paris'te yayımlanarak okurla buluşmuştur. Paris Diderot Üniversitesi'nde Groupe Hugo bünyesinde yürütülen araştırma kapsamında Hugo'nun kaleme aldığı ilk metin (1845), 1848 yılında ara verilen metin (1848) ve nihai metin (1862) şeklinde araştırmacılar tarafından dijitalleştirilmiş ve bu sayede karşılaştırmalı olarak incelemeye sunulmuştur. Bildirinin araştırma nesnelerini bu üç farklı metin oluşturmaktadır. "Öz-çeviri" kavramı çeviribilim alanyazınında "özgün bir yapıtın yazarı tarafından başka bir dile çevrilmesi" (Popovič, 1976); ya da "bir kişinin kendi yazdıklarının başka bir dile çevrilmesi ve bu işlem sonucu ortaya çıkan metin" (Grutman, 2009) şeklinde tanımlanmaktadır. Öz-çevirinin geleneksel tanımında "dillerarası çeviri" vurgusu dikkat çekmektedir. Öte yandan, çağdaş çeviribilim araştırmacıları aynı dilde yeniden yazılan bir metnin de "öz-çeviri" şeklinde değerlendirilebileceğini belirtmiş ve "diliçi öz-çeviri" (Canlı, 2018, 2019) ve "türlerarası öz-çeviri" (Baydere ve Karadağ, 2019) kavramlarını önermişlerdir. Bu bağlamda, sözü geçen çalışmalarda kaynak metin yazarlarının gerçekleştirdiği yeniden yazım işlemleri "öz-çeviri" kavramı dahilinde ele alınmıştır. Bu bilgilerden hareketle, bildiri kapsamında yazar Hugo'nun gerçekleştirdiği işlemin "diliçi çeviri", "öz-çeviri" ve "diliçi öz-çeviri" kavramlarıyla okunması amaçlanmaktadır. Farklı tarihli üç metinde tespit edilen ekleme ve çıkarma şeklindeki değişikliklerin, diliçi çeviride ya da öz-çeviride olduğu gibi belli stratejiler doğrultusunda gerçekleştirildiğinin söylenip söylenemeyeceği tartışmaya açılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Les Misérables, Sefiller*, Diliçi Çeviri, Öz-Çeviri, Diliçi Öz-Çeviri

Türk Dili ve Edebiyatı Alanı Pedagojik Formasyon Eğitiminin Durumu ve Güncel Sorunları

İhsan Kalenderoğlu

Üniversitelerimizin Edebiyat, Fen-Edebiyat, İnsan ve Toplum Bilimleri, Açık Öğretim fakültelerine bağlı olarak akademik faaliyetlerini yürüten, Türk Dili ve Edebiyatı, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları ve Türk Halk Bilimi bölümlerindeki öğrencilerin alanında Türkoloji, filoloji, halk bilimi, Türk lehçeleriyle ilgili çalışmalar yapmanın yanı sıra Türk dili ve edebiyatı alanında öğretmen olma hedefleri de vardır. Ancak gerek Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Ana Bilim Dallarından mezun olan gerekse hâlihazırda formasyon eğitimi almış; atanmayı bekleyen binlerce öğrenciye rağmen pek çok devlet üniversitesindeki ve özel üniversitelerde yer alan ilgili bölümlerdeki öğrencilere istihdam ihtiyacından fazla kontenjan tanınarak formasyon eğitimi verilmektedir. Bu süreçte öne çıkan en temel problemlerden bazılarını; formasyon programının kimlere, ne şekilde, ne zaman, kimler tarafından nerelerde verileceği; programdaki teorik ve uygulamalı derslerin dağılımı ve işlenişi; program sonunda formasyon sertifikası alan geçlerin beklentileri ve durumu, şeklinde sıralayabiliriz. Bu çalışmanın amacı, üniversitelerin Edebiyat, Fen-Edebiyat, İnsan ve Toplum Bilimleri ve Açık Öğretim Fakültelerindeki ilgili bölüm öğrencilerinin pedagojik formasyon eğitimine bakışında ve uygulamada karşılaştıkları problemler olduğu tezinden hareketle yukarıda sıraladığımız hususlara bilimsel çözüm önerileri getirmektir. Betimsel araştırma yönteminin uygulanacağı çalışmamızda yönteme uygun şekilde tarama ve görüşme yapmak suretiyle, program kapsamındaki "Özel Öğretim Yöntemleri" dersinde elde edilen veriler ve genel olarak pedagojik formasyon eğitimi programındaki ilgili öğrencilerden elde edilen veriler kullanılacaktır. Türkiye'de pedagojik formasyon eğitimi veren bir çok üniversitede yeterli kadro olmamasına rağmen alan dışından gelen öğretim elemanlarının bu programları yürütmesi de dikkat edilmesi gereken bir başka husustur. Belirtilen temel hususlar doğrultusunda tebliğimizde Türk dili ve edebiyatı alanında verilen pedagojik formasyon eğitiminin durumu hakkında bilgi verdikten sonra uygulama sürecindeki güncel problemlere değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dili ve Edebiyatı, Pedagojik Formasyon, Pedagojik Formasyon Eğitimi

Köy Enstitülerinin Müfredatındaki Türkçe Dersleri Üzerine

Dilek Ergönenç

Köyde eğitimi canlandırmak, köydeki insanların sadece okur yazar olmakla kalmayıp, iyi birer eğitim görmesini sağlamak, kırsal kesimde yaşayanlar ile şehirde yaşayanlar arasındaki bozuk dengeyi eşitlemek, köye yönelik mesleklerde eğitilmiş elemanlar yetiştirmek, halkın eğitilmesi ve bilinç düzeyinin yükseltilmesi ile köyde ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişimi sağlamak vb. amaçlarla kurulan köy entitüleri; 1940-1954 yılları arasında faaliyet göstermiş kurumlardır.

1936 yılında Maarif Vekili Saffet Arıkan tarafından ilköğretim umum müdürlüğüne getirilen İsmail Hakkı Tonguç'un ve 1938'de Maarif Vekili olan Hasan Âli Yücel'in çabalarıyla Köy Enstitüsü projesi oluşturulmuştur. 1940'ta çıkarılan 3803 sayılı Köy Enstitüleri Kanunu ile deneme okulları enstitüye dönüştürülmüş ve on yedi yeni Köy Enstitüsü açılmıştır. 1942'de çıkarılan 4274 sayılı "Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilât Kanunu" ile enstitülerin yapılandırılması tamamlanmıştır. Özellikle tren yollarına yakın ve tarıma elverişli köylerde açılan 21 köy enstitüsünden; kapatıldıkları 1954 yılına kadar 1398'i kız, 15.943'ü erkek olmak üzere toplam 17.341 kişi yetişmiştir. 1936-1947 yılları arasında faaliyet gösteren eğitim kurslarından da 8675 eğitmen mezun olmuştur. Yüksek Köy Enstitüsü toplam 209 mezun vermiştir. Köy Enstitüleri'nde 1943–1947 ve 1953 öğretim programı olmak üzere üç program hayata geçirilmiştir.. 1940'dan 1943'e kadar 3803 sayılı yasa doğrultusunda ders programı hazırlanmıştır. Enstitülerde 5 yıl boyunca uygulanan öğretim zamanının yarısı kültür derslerine, dörtte biri tarım dersleri ve çalışmalarına, dörtte biri de sanat ya da teknik derslere ve çalışmalara ayrılmıştır. Verilen kültür derslerinden biri olan Türkçe dersi 1..sınıfta haftalık 4 saat, 2. sınıfta haftalık 3 saat, 3. sınıfta haftalık 3 saat, 4. sınıfta haftalık 3 saat ve 5.sınıfta haftalık 3 saat olmak üzere toplam 736 saat okutulmuştur.

Bu bildiride Köy Enstüleri'ni yeniden hatırlarken, enstitü müfredatında kültür derslerinden biri olarak yer alan Türkçe dersi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Köy Enstitüleri, müfredat, Türkçe müfredatı

The Need For Growth In Airports And Airport Relocations

Hülya Öz Aytekin

Airport construction is an important infrastructure investment for cities. As globalization and technological innovations provide safe, fast and cheaper travel the demand for air transport is increasing thus, forcing sector capacity margins. At this point, it is among growth strategies for central and local governments to invest for airport infrastructure. Opening or relocating a logistic hub is complex process. It includes transferring the facilities, making all areas operational before opening and smooth transition to the new systems. The size of project and number of stakeholders increase the challenges. An action plan covers comprehensive processes as management of the operation, stakeholders, human resources, delivery and timely opening of the facility, development of various transfer scenarios, training, leadership, cost and software. The aim of study was to investigate the growth trends of aviation sector and to examine airport relocations as strategy implementations to manage increasing demands. Identifying main factors affecting the success of the project constitutes the problem of study. The mega project, transfer of Atatürk Airport's commercial passenger traffic to global major hub Istanbul Airport which has potential to change the region and the intercontinental air traffic flow was completed. It was marked in the world history as an example of successful airport relocations. Since new and unique in Turkey's aviation industry, such a big airport relocation not studied much in the literature which constitutes the importance of this study. As a method, theoretical framework set by using written sources, secondary data, press releases, statistics, sector forecasts. Many planned strategy can not be implemented for various reasons. Similarly, strategy implementations are less studied compared to strategic planning. At the end of study, a successful relocation as strategic implementation analyzed to make a model indicating the factors effective on completion of project.

Keywords: Strategy Implementations, Growth Strategies, Logistics Strategies, Airport Relocation

Kırgız Tüketicilerinin Online Alışverişte Karşılaştıkları Sorunlar

Davran Yuldaşev

Online alışveriş uygun, ekonomik, rahat, hızlı, karşılıklı etkileşimli, sayısız seçenek sunma gibi avantajlarına rağmen tüketicilerin bir çoğu online alışverişe karşı direnç göstermektedir.

Genel olarak Kırgız tüketicilerinin online alışverişte karşılaştıkları sorunların başında güvenlik sorunları gelmekte bunu; kalite hakkında emin olamama, teslimat kaygısı, sosyal etkileşimin olmaması, mağazalarda aynı ürünün daha ucuza bulunabileceği düşüncesi, online alışverişe karşı ilginin olmaması, bilgi eksikliği gibi sebepler izlemektedir.

Bu çalışmada Kırgız tüketicilerinin online alışverişte karşılaştıkları sorunlar bir bir ortaya çıkartılarak ortaya atılmıştır.

Anahtar Kelime: Tüketici, Alışveriş, Online Alışveriş

Anglo-Norman İngilteresindeki Anonim Ortaçağ Romansı Olan *Gui De Warewıc*'te El Yazması Geleneği

Hülya Taflı Düzgün

Hastings Savaşı (1066) sonrasında Normanların İngiltere'yi yurt edinmesi İngiltere'deki dil ve kültürü tamamen değiştirmiştir. O dönemde Eski İngilizce ve Eski Norsça yazılan destan türünden ya da Fransızca yazılan *chanson de geste* türünden kısmen sıyrılmaya başlayan ve yeni bir edebiyat türü olarak romans ortaya çıkmıştır. Bir başka deyişle, Norman İstilasından sonraki yüzyıllarda destandan ve *chanson de geste* ten başka olarak ortaya çıkan en önemli tür romanstır. Günümüz Ortaçağ uzmanları, romansın tanımı için halen tam anlamıyla fikir birliği içerisinde değildir; ancak kısaca romans kendine özgü coğrafyası içerisinde asil kan taşıyan bir baş karakterin yaptığı kahramanlıkların hikayeleştirilmesi olarak tanımlanabilir. Romans, Eski İngilizceden, Eski Norsçadan, Eski Fransızcadan ve Latinceden farklı olarak Normanların İngiltere'sinde Anglo-Norman dilinde yazılmaya başlanmıştır. Özellikle on üçüncü yüzyılda İngiltere'de Anglo-Norman dilinde ve romans türünde sözlü kültürden yazıya aktarılan *Gui de Warewic* on altı farklı el yazmasının içerisinde günümüze kadar muhafaza edilmiştir. Yazıldığı dönem, konusu ve içeriği nedeniyle hem Anglo-Saxon hem de Anglo-Norman soylularından bahseden *Gui de Warewic*, Doğu Roma İmparatorluğu, Kutsal Roma İmparatorluğu ve Selçuklu İmparatorluğu ile olan etkileşimleri nedeniyle hem tarihsel hem de coğrafi olarak geniş bir yelpazeye yayılmıştır. Bu bağlamda, kendi dönemi içerisinde Anglo-Norman dilinde yazılan *Waldef, Fouke le Fitz Waryn, Havelock de Dane, Boeve de Haumtone* ya da *Roman de Horn* başlıklı diğer romanslar ile karşılaştırıldığında, on altı farklı şekilde el yazmalarında karşımıza çıkan *Gui de Warewic*'in oldukça popüler olduğu söylenebilir. Bu çalışmada, on üç bin mısradan oluşan *Gui de Warewic*'in günümüzde nerede muhafaza edildiği, paleografik ve kodikolojik özelliklerinin ne olduğu ve el yazması geleneği bağlamında İngiliz edebiyatındaki önemi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ortaçağ, İngiliz Edebiyatı, Romans, Gui de Warewic, El Yazması

Cumhuriyet Dönemi Kadın Cinayetlerinin İstanbul Gazetelerine Yansıma Biçimleri (1923-1945)

Ebrar Begüm Üstün, Setenay Nil Doğan

Şiddet "sertlik, kaba güç ve duyguda veya davranışta aşırılık" anlamlarına gelmektedir. Farklı türlerde sınıflandırılması dolayısıyla şiddet çok yönlü bir olgudur ve toplumsal bir sorundur. Şiddet fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik unsurlar içerebilir ve bu çalışma, kadına yönelik şiddetin en uç noktasındaki kadın cinayetlerine odaklanmaktadır. Kadın cinayetleri "kadınların kadın olmaları dolayısıyla erkekler tarafından öldürülmesi" durumudur ve cinsiyet eşitsizliğine dayalı toplumsal bir sorundur. Bu çalışmada, "namus", "töre", miras ya da kıskançlık dolayısıyla erkekler tarafından işlenen kadın cinayetleri ele alınacaktır. Çalışma bu olgunun tarihsel süreçte Cumhuriyet Dönemi (1923-1945) İstanbul basınına nasıl yansıdığını analiz edecektir. Burada temel motivasyon erken Cumhuriyet Türkiyesi'ni kapsayan bu dönemde medya/basın dilinin ve söyleminin gazetelerdeki kadın cinayetleri haberlerine nasıl yansıdığını anlatmaktır. Çalışma 22 yıllık bir süre ile sınırlandırılmıştır ve ideolojik olarak birbirinden ayrılan (ya da ayrıldığını iddia eden), en az 5 yıl boyunca yayınlanmış gazeteler, İkdam, Cumhuriyet, Son Posta, araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışma için erken Cumhuriyet Türkiyesi'nin gazete arşivlerinde yer alan haberler birincil kaynak olup, bu haberlerin söylem analizi yapılacaktır. Söylem analizi, bireylerin ve kurumların dili nasıl kullandıklarını incelemeye olanak sağlayan bir araştırma metodudur. Böylece çalışmada hangi ifadelerin kullanıldığı, nelere vurgu yapıldığı, haberlerin sunumunda kullanılan fotoğraflar veya kadın cinayeti haberlerinin genellikle kaçıncı sayfalarda yer aldığına dikkat edilecektir ve "fail", "mağdur" ve toplum açısından bu cinayetlere nasıl yaklaşılmakta olduğu tespit edilmeye çalışılacaktır. Burada hangi tür konuların haberleştirildiği ve sıklıkla üzerinde durulduğu analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet, Kadın Cinayetleri, Basın, Söylem Analizi

Türkiye'de Yaşayan Kazak Diasporası ve Diaspora Milliyetçiliği

Nur Banu Zafer, Setenay Nil Doğan

Modern siyaset biliminde "Diaspora" kelimesi, kendi topraklarından uzak, yeni çevrelerde yaşayan azınlıklar olarak tanımlanabilen etnik ve dini gruplar için kullanılmaktadır. Travmatik bir olay sonucu anavatanlarından ayrılmak zorunda olan bu gruplar anavatanları ve ev sahibi ülkeleri arasında önemli ilişkilerin gelişmesinde rol oynamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nde bulunan Kazak Diasporası, Doğu Türkistan'da Çin'in şiddet ve soykırım politikasından ötürü bu toprakları terk etmeye zorlanan ve kitleler halinde Türkiye'ye göç eden Kazak göçmenlere dayanmaktadır. Bu çalışma, Büyük Kazak Göçü sonucunda anavatanları olan Doğu Türkistan ve Altay Dağları'ndan ayrılarak Hindistan, Pakistan, Kaşmir, Tibet ve Kansu bölgelerinden geçerek 1952 yılında Türkiye Cumhuriyeti'ne varmayı başaran Kazak Türkleri hakkındadır. Adnan Menderes döneminde Türkiye'ye giriş yapmış Kazak Türklerinin iskân edildikleri bölgelerde göstermiş oldukları sosyal, kültürel ve siyasi tutum ve davranışlarının Diaspora milliyetçiliği ve Milli Kimlik kavramları ışığı altında incelenmektedir. Araştırmanın ilk kısmı, diasporanın anlamı, anavatan ve ev sahibi ülkeler arasında kurulan ilişkiler, ulusötesicilik ve milliyetçilik hakkında bilgiler verir iken, sonraki kısımlarda Kazak Göçü ve nedenleri, Türkiye'deki diaspora milliyetçiliği, Türkiye'deki tek partili ve çok partili dönemin Kazak Diasporasını nasıl etkilediğine yönelik araştırmalara yer verilmiştir. Çalışmanın son bölümlerinde ise anavatana dönüş, Kazakistan ve Doğu Türkistan ile siyasi ilişkiler, esasen Türkiye'de yaşayan Kazakların ne ölçüde diaspora kavramı ile karşılaşabileceğinin incelemesi, bulundukları bölgelerde gösterdikleri sosyal, kültürel ve siyasi göstergelerin diaspora milliyetçiliği ışığı altında araştırmasına yer verilmiştir.

Ayrıca, bu araştırmada Türkiye Cumhuriyet'ine göçmüş ve mülteci sıfatı ile bu topraklara giriş yapmış olan kişiler ve sonraki nesillerden bireyler ile yapılan görüşmelere yer verilecektir. Farklı nesillerden gelen bu kişilerin anavatan ve milliyetçilik bakış açıları arasında ne gibi farklılıklar ve benzerlikler olduğu karşılaştırılarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Diaspora Milliyetçiliği, Kazak Türkleri, Milli Kimlik, Diaspora

Yükseköğretimde Araştırma Performansının Değerlendirilmesi: Türkiye'deki Devlet Üniversiteleri Üzerine Bir Veri Zarflama Analizi Uygulaması

Nuri Özgür Doğan, Serkan Derici

Günümüzde performans değerlendirme ve etkinlik ölçümü hemen hemen tüm sektörlerde firmaların ya da kuruluşların geleceğine yön veren, düzenli olarak değerlendirilmesi gereken kavramlardır. Önce globalleşme ardından ise son dönemde ortaya çıkan Endüstri 4.0'ın getirdiği yenilikler ile beraber firmalar tamamen dışa açık bir yapı haline gelmiştir. Bu durumunda doğal bir sonucu olarak firmalar ya da kuruluşlar rakipleriyle yoğun rekabet içerisine girmiştir. Bu rekabet ortamında firmaların faaliyetlerine devam edebilmeleri ise kaliteli ve etkin bir şekilde faaliyetlerini yürütmelerine bağlıdır. Bu bağlamda firmalar ya da kuruluşlar sürekli iyileştirme odaklı bir sistem ile beraber devamlı performans değerlendirme yapmaktadır. Performans değerlendirme ve etkinlik ölçümünde en etkili profesyonel yöntemlerden birisi ise veri zarflama analizidir. Veri zarflama analizi uygulanırken ele alınan firmalar karar verme birimi olarak adlandırılarak aynı girdi ve çıktılara göre birbirlerine göre değerlendirilerek göreli etkinlik skorları elde edilmekte ve etkin olmadığı tespit edilen firmaların etkin faaliyet göstermesi için söz konusu girdi ve çıktılarda yapması gereken düzenlemeler tespit edilmektedir. Bu çalışma kapsamında Türkiye'de faaliyet gösteren devlet üniversitelerinden belirlenen verilerine (girdiler: aktif anabilim dalı sayısı, öğretim üyesi sayısı; çıktılar olarak ise tamamlanmış yüksek lisans tezi, tamamlanmış doktora tezi ve tamamlanmış dönem projeleri) ulaşılanların lisansüstü akademik performans değerlendirmesi veri zarflama analizi ile gerçekleştirilmiştir. Ele alınan üniversitelerin lisansüstü akademik başarısı performansının veri zarflama analizi ile değerlendirilmesi sonucunda elde edilen veriler ile üniversiteler kendilerini rakiplerine göre daha net bir şekilde görebilecekler ve yapmaları gereken değerlendirmeler ile iyileştirmeleri planlayabileceklerdir. Ayrıca literatür incelendiğinde devlet üniversitelerinde araştırma performansının değerlendirilmesine yönelik veri zarflama analizi ile yapılan çalışma eksikliğini tamamlanarak literatüre küçükte olsa bir katkı yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Performans, Perform

Tarık Buğra'nın Tekrarlarla Kurgulanan Bir Hikâyesi: Oğlumuz

Şahmurat Arık

Türk Edebiyatında romanları yanında hikâyeleriyle de edebiyat tarihlerine geçen Tarık Buğra, öykülerini genellikle insan sevgisi, aşk, merhamet, aile, fedakârlık, dostluk, vefa, özlem, vb. konuları etrafında şekillendirir. Söz konusu kavramlarla ördüğü hikâyelerinde Anadolu insanını merkeze alarak, Türk insanını özelden genele uzanan insanî davranış ve tutumlarla yansıtmaya çalışır. Ele aldığı tavır ve davranış kalıplarını; kahramanları üzerinden, "olan" ve "olması gereken" şekliyle yeniden gündeme getirir. Bu vesileyle bazen bireysel gibi gözüken bazen de toplumun tamamını ilgilendiren kimi problemlere işaret ederek bunlara farklı bakış açılarıyla çözüm önerileri sunar. Bu bağlamda 1949 yılında yayımladığı Oğlumuz adlı öyküsünde de bir anne ile babanın genç yaştaki evlatlarına olan sevgi ve muhabbetlerini; delikanlının savruk davranışlarına karşı duydukları endişe ve yaşadıkları tedirginliği ele alır. Hikâyede ismi verilmeyen ebeveynin yaşadığı sahiplenme duygusu, endişe, tedirginlik ve ümit hâli; iyelik ekleri, şahıs ekleri ve kimi zamirlerin ustaca tekrar edilmesiyle okura hissettirilmeye çalışılır. Ayrıca bazı söz öbekleri de birçok defa yinelenir. Bu tekrarlar; anne ve babanın yaşadığı duyguların değişim ve dönüşümünü ustaca ortaya koyar. Bu çerçevede bahsi geçen tekrarlar, öykünün kurgusunda önemli bir işleve sahip olur.

Bu bildiride Oğlumuz adlı öyküde ebeveynin yaşadığı sahiplenme duygusu, sevgi, tedirginlik, endişe ve ümit hâlinin okura sunulmasında tekrarların rolü üzerinde durulacak ve söz konusu tasarrufun tesirleri irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarık Buğra, *Oğlumuz*, Leitmotif, Endişe, Ümit.

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Resim-Metin İlişkisi

Umut Demirel, M. Özgün Harmankaya

Eğitimde yapılandırıcı anlayışın benimsenmesiyle birlikte bireyin geçmişten getirmiş olduğu bilgilerin önemi daha da fazla ortaya çıkmıştır. Buna yönelik olarak dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik olarak geçmiş bilgilerle bugünün arasındaki ilişkinin yapılandırılması amacıyla pek çok stratejinin uygulanması öngörülmüştür. Bu doğrultuda Türkçe ders kitaplarında okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini geliştirmeye dönük olarak hazırlanan etkinlikler ön bilgileri harekete geçirmeye yönelik çeşitli sorular, görseller ya da günlük hayat ile ilişkilendirilmiştir.

2019'da yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı, pek çok bölümde görsel okuma ile ilgili kazanımlara yer vermiştir. Program'da, 5. sınıf düzeyindeki öğrencilerin anlatma becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlarda görselleri kullanmaları önerildiği gibi anlama becerilerini geliştirmek için de görsellerden hareket etmesi beklenir. Ayrıca Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin (TYÇ) kültürel farkındalık ve ifade boyutunda da görsel iletişim araçlarının kullanılarak deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesi beklenir. Program'ın (2019) öğrenme-öğretme yaklaşımında etkinliklerde görsel iletişim araçlarına yer verilmesi gerektiği belirtildiği gibi ölçme- değerlendirme anlayışında da görsel araçlar ön plana çıkar. Bu durum göz önüne alındığında ders kitaplarında yer alan görsellerin önemi daha da artar. Nitekim birey günlük hayatında gerçekleştirdiği iletişim eylemlerini genel itibarıyla belirli bir bağlamda ve görsel ögelerin desteğiyle gerçekleştirir. Dolayısıyla eğitim sürecinde görsel, metin ve etkinlik sürecinin önemi daha da önemli hâle gelir. Bu doğrultuda araştırmada 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki resimlerin metinlerle ilişkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Araştırmanın inceleme nesnesini Anıttepe Yayıncılık'a ait 5. sınıf Türkçe ders kitabı oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel desen kullanılırken 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlere ait görseller çalışma kapsamına alınmıştır. Alanyazın taraması ve uzman görüşü ardından oluşturulan "Görsel-Metin Uyumu Listesi" uzman görüşüne sunulmuş, dönütler doğrultusunda liste yeniden yapılandırılmıştır. "Görsel-Metin Uyumu Listesi" doğrultusunda 3 Görsel İletişim Tasarımı uzmanı, 3 Sanat Eğitimi uzmanı ve 3 Türkçe Eğitimi uzmanından görüş alınmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe ders kitabı, resim, metin

Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Sosyal Medyanın Kullanılmasına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

Sebahattin Çalışır, Selahattin Çalışır, Nazlı Çalışır

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin eğitimde sosyal medyanın kullanılmasına yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Bu amaçla araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma grubu; 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Esenyurt/İSTANBUL' da bulunan Örnek İlkokulu ve Esenyurt Ali Fuat Üstün ilkokulu öğretmenlerinden gönüllü olarak katılan 30 sınıf öğretmenidir. Bu Sınıf öğretmenlerine, sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla açık uçlu soruların bulunduğu bir yarı yapılandırılmış form yöneltilmiştir. Araştırmadan elde edilen sınıf öğretmenlerinin sosyal medyanın eğitim süreçlerinde kullanılmasına yönelik görüşler incelendiğinde; sınıf öğretmenlerinin aktif olarak çoğunun sosyal medyayı kullandığını, hayatlarında çok fazla zaman harcadıklarını, öğrencilerinde küçük yaş gruplarında bulunmasına rağmen sosyal medyayı aktif olarak kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin bu kullanımının eğitsel amaçlı olması gerektiğini ifade etmişlerdir.Sosyal medyanın alıntılar yaparak veya esinlenerek derslerin işlenmesinde örnekler verilmesine katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir.Öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimi sosyal medyanın artırabileceğini ifade etmişlerdir.Sınıf öğretmenleri sosyal medyanın bilinçli bir şekilde kullanılması konusunda öğrencilere eğitim verilmesi gerektiğini ayrıca bağımlılık, bilgi güvenliği konusunda öğrencilerin uyarılması gerektiğini ifade etmişlerdir.Sosyal medyanın gelecekte çok fazla yaygınlaşacağını bu durumun eğitim amaçlı değerlendirilmesi ve geliştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.Bu konu ile yapılacak araştırmalara dair öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmeni, Sosyal Medya, Eğitim

Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan İdari Personellerin Örgütsel Adalet Algılarının Tükenmişlik Düzeylerine Etkisi: İstanbul İlinde Bir Devlet Üniversitesi

Gökhan Taraç, n. Tülin İrge

Yaşamın vazgeçilmez bir parçası olan adalet kavramı, çalışma hayatında da büyük bir önem taşımaktadır. Örgütlerin ve yöneticilerin çalışanlarına karşı adaletli olması; başka bir deyişle, örgütsel adaletin varlığının çalışanlar tarafından algılanması; kişilerin bulundukları kuruma, yöneticilerine, yaptıkları işe ve etkileşim içerisinde olduğu iş arkadaşlarına yönelik tutum ve davranışlarını etkilemektedir. Adaletsizlik hisseden bireyler ise; işlerine, yöneticilerine ve örgütlerine karşı inançlarını kaybedip bireysel huzuru ve mutluluğu yakalayamamakta ve bu noktada tükenmişlik ile karşı karşıya kalabilmektedirler. Bir süreç içerisinde aşama aşama ilerleyen tükenmişliğin, kişinin bulunduğu durum ile başa çıkamamasının sonucunda çaresizliğe yol açması ile birey; işine, iş arkadaşlarına ve örgüte karşı bağlılığını yitirip işten ayrılmaya niyetlenmekte ve böylece süreç işi bırakma ile sonlanabilmektedir. Dolayısıyla adaletsizlik, tükenmişlik kavramları; nedenleri ve sonuçları itibariyle literatürde önem verilen ve çalışılan hususlardan olmuştur.

Bu çalışma yükseköğretim kurumlarında çalışan idari personellerin örgütsel adalet algılarının tükenmişlik düzeylerine etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Anket çalışması Yıldız Teknik Üniversitesi'nde görev yapan idari (657'ye tabi devlet memuru) personeller ile gerçekleştirilmiştir. 4/B sözleşmeli memurlar ve sürekli işçiler (temizlik, güvenlik, büro destek elemanları) örneklem dışı bırakılmış ve 712 idari personel arasından kolayda örneklem metodu ile ulaşılan 231 kişi - 95'i (%41,1) kadın, 136'sı (%58,9) erkek- ile anket yapılmıştır. Anketin ilk kısmında katılımcıların demografik özellikleri sorulmuş, ikinci kısmında Maslach Tükenmişlik Ölçeği (MaslachBurnoutInventory- MBI) ölçeği ve üçüncü kısmında Niehoff ve Moorman (1993) tarafından geliştirilmiş olan "Örgütsel Adalet Ölçeği" ölçeği kullanılmıştır. Sonuçlara göre çalışanların örgütsel adalet algıları ile tükenmişlik düzeyleri arasında anlamlı ve olumsuz yönde bir ilişki mevcuttur. Ayrıca çalışanların örgütsel adalet algıları ve tükenmişlik düzeyleri yaş, cinsiyet eğitim düzeyi, unvan, kurumda çalışma süresi ve birimde çalışma süresine göre farklılık göstermektedir. Aidiyet duygusu yüksek, verimli, mutlu, örgütüne bağlı çalışanlar için rol ve görev dağılımın belirgin olduğu, bu görevler dahilinde sorumluluk ve inisiyatif sınırlarının belirlendiği, iş stresinin ortadan kalktığı, psikolojik güven ortamlarının sağlandığı işbirliği ve iletişime açık bir örgüt ortamı kurulması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, Tükenmişlik Sendromu, Örgütsel Adalet

* Bu çalışma "Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan İdari Personellerin Örgütsel Adalet Algılarının Tükenmişlik Düzeylerine Etkisi: İstanbul İlinde Bir Devlet Üniversitesi" isimli İstanbul Aydın Üniversitesi Yüksek Lisans tezinden türetilmiştir.

Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Programa Yönelik Tercih Nedenleri ve Memnuniyet Durumlarının İncelenmesi

Feyzi Kaysi, Emrah Aydemir

Üniversite düzeyindeki öğrencilerin öğrenim gördükleri programları farklı nedenlerle tercih ettikleri söylenebilir. Bu nedenler arasında ilgi duyduğu bir alanda öğrenim görmek, sonraki öğrenim kademeleri için basamak olarak kullanmak ve mesleki gelişimini devam ettirmek gibi amaçlar yer alabilmektedir. Bununla birlikte üniversite öğrenimi süresince de öğrenim gördüğü programı tercih etme nedenlerini göz önünde bulundurarak programa karşı memnuniyet durumunu da değişebilmektedir. Çünkü süreç içerisinde programı tercih nedenlerine bağlı olarak beklentilerinin karşılanması veya karşılanamaması gibi sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri programı tercih etme ve bu programlardaki memnuiyet durumlarını incelemektir. Bu sayede öğrencilerin beklentilerinin karşılanmasına yönelik sonuçlar elde edilebilecektir. Çalışma nicel tekniklerle yürütülmüştür. Bu kapsamda tarama modeli ile verilerin toplanması sağlanmıştır. Katılımcılar İstanbul ilindeki bir devlet üniversitesinde öğrenim gören birinci ve ikinci sınıf öğrencilerden oluşmaktadır. Tüm katılımcılar çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Veriler önceden hazırlanmış bir anket formu iler toplanmıştır. Verilerin analizleri yüzde ve frekans şeklinde çalışmada sunulmuştur. Çalışmanın bulguları arasında, katılımcıların önemli bir çoğunluğunun mesleki becerilerini iyileştirmek amacıyla bu programları tercih ettiği sonucu yer almaktadır. Bununla birlikte katılımcıların bir kısmı daha iyi yaşam şartları elde etmek, sonraki öğrenim kademesine ulaşmak ve önlisans diploması sahibi olmak amacıyla bu programları tercih ettiklerini belirtmiştir. Katılımcıların neredeyse yarısı programdan memnun olduğunu belirtirken diğer yarısı ise memnun olmadığını belirtmiştir. Memnun olma nedenleri arasında, beklentilerin karşılanmış olması, iyi bir üniversitede öğrenim görüyor olmak ve samimi öğretim elemanlarının olması öne çıkmaktadır. Memnun olmama durumları ise programın mesleki açıdan yetersiz olduğunun düşünülmesi, yanlış tercihte bulunmuş olmak ve mesleki açıdan yetersiz olma gibi nedenler dikkat çekmektedir. Çalışmanın önerileri arasında, öğrencilerinin memnun olmama durumlarının çözüme kavuşturulmasının sağlanması yer almaktadır. Ayrıca öğrencilerle yapılacak bu tür uygulamalar ile düzenli olarak öğrenci memnuniyetinin izlenmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, Meslek Yüksekokulu, Üniversite Memnuniyet

Büyükşehir Belediyelerinde Sosyal Medya Kullanımı: Sorunlar Ve Öneriler

Büşra Kaya, Burcu Demirdöven

Kamu yönetiminde sosyal medya kullanımı; kamu kurumları ve vatandaşlar arasında çift yönlü iletişim ve ilişki kurulmasına olanak sağlamaktadır. Yerel yönetim kuruluşlarından vatandaşa en yakın hizmet birimi olan belediyeler, çeşitli amaçlarına yönelik faaliyetlerinde sosyal medya araçlarını kullanmaya başlamıştır. Bu çalışma Türkiye'deki 30 Büyükşehir Belediyesinin sosyal medya kullanımına odaklanmaktadır. Çalışmanın amacı, Büyükşehir Belediyelerinin web sitelerinde ikonları bulunan sosyal medya platformlarını inceleyerek, sosyal medya araçlarının hangilerinden yararlanıldığı ve hangi amaçlar doğrultusunda kullandığını analiz etmek ve analiz sonucu saptanan eksiklikler doğrultusunda çeşitli öneriler sunmaktır. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır ve şu sorulara cevap aranmıştır: (1) Büyükşehir Belediyelerinin web sitelerinde hangi sosyal medya platformlarına direkt olarak bağlantıları bulunmaktadır? (2) Sosyal medyada hedef kitleye gönderilen mesajların genel amacı, özellikleri nelerdir? (3) Hedef kitleye verilen mesajlar web 2.0 teknolojileri bağlamında çift yönlü bir iletişim ve karar alma süreçlerine katılım sağlamış mıdır yoksa tek yönlü bir iletişim kurarak sadece kamuyu bilgilendirme amacıyla mı şekillenmiştir? (4) Büyükşehir Belediyelerinin sahip olduğu takipçi sayısı kaçtır? Bu sayının arttırılması için nasıl bir yol izlenmelidir?

Araştırmada ulaşılan temel sonuç, büyükşehir belediyelerinin, sosyal medya kullanımıyla kendilerine fayda sağlayabileceğinin farkında oldukları fakat sınırlı sayıda sosyal medya aracına ve kullanım amacına odaklanarak, bilinçli bir kullanım gerçekleştiremedikleri olarak ifade edilebilir. Araştırmada büyükşehir belediyelerinin, kamu hizmeti sağlama, sosyal sorumluluk projelerini açıklama, altyapı hizmetleri…vb. çeşitli belediyecilik faaliyetleri hakkında bilgilendirme amacıyla sosyal medyayı kullandıkları belirlenmiştir. Büyükşehir Belediyelerinin sosyal medya kullanımı konusunda farkındalığı bulunmasına rağmen; kriz yönetimi, sosyal medya stratejileri ve vatandaşlarla doğrudan diyaloğa geçerek yönlendirme/bilgilendirme ve vatandaşların karar alma süreçlerine katılımını sağlama ve arttırma gibi eksikliklerinin de olduğu görülmüştür. Çalışmada tespit edilen sorunların iyileştirilmesine yönelik çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Büyükşehir Belediyeleri, Sosyal Medya

Liselere Geçiş Sınavlarının (1998-2019) Türkçe Bölümlerine Yönelik Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme

M. Özgün Harmankaya, Kürşat Yorgancı, Yusuf Taşkın,

Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitime geçişle birlikte yıllar içerisinde OKS (Ortaöğretim Kurumları Seçme ve Yerleştirme Sınavı), SBS (Seviye Belirleme Sınavı), TEOG (Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş) ve LGS (Liselere Giriş Sınavı) gibi isimler alan merkezî sınav sistemleri, öğrencileri sınırlı bir süre zarfında cevaplamak durumunda olduğu sorularla karşı karşıya bırakan seçme/yerleştirmeye dönük yüksek risk içeren sınav türlerindendir. Dolayısıyla Millî Eğitim Bakanlığı, eğitim kurumları, eğitimciler, öğrenciler ve veliler tarafından bu tür sınavlara atfedilen değer çok yüksektir.

Merkezî sınavlar; uygulanan eğitim sistemini, programları, ders materyallerini ve öğrencileri somut bir şekilde değerlendirmek için en iyi araçlardan biridir. Bu tür sınavların olumsuz yönleri bir tarafa bırakılırsa bu sınavlar sayesinde Millî Eğitim Bakanlığı kendine dair bir değerlendirme yapma imkânı bularak eğitim politikalarına ilişkin çeşitli düzenlemeler yaparken öğretmenler de kendi öğretim süreçlerini değerlendirme ve düzenleme fırsatı bulur. Bu bakımdan sınavların süreç içerisindeki değişimini anlamak özellikle öğretmenler, öğrenciler ve veliler açısından önemlidir. Nitekim sınav odaklı eğitim sistemlerinde öğrenciler çalışma planlarını sınavlara yönelik olarak hazırladıkları gibi öğretmenler de sınıf içi öğretim stratejilerini ve sınava yönelik rehberlik hizmetlerini geçmiş sınav uygulamalarını göz önüne alarak gerçekleştirirler.

Bu araştırmayla değişen sınav sistemlerinin Türkçe bölümlerini sürece bağlı bir bakış açısıyla biçim ve içerik yönünden değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda 1998-2019 yılları arasında 8. sınıflara uygulanan 34 sınav araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın inceleme nesnelerini 34 sınavın Türkçe bölümüne ait sorular oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel desenin kullanıldığı araştırmada veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış ve betimsel analiz yapılmıştır. Verilerin analizinde araştırmacılar dışında iki alan uzmanından görüş alınmıştır. Araştırma neticesinde sınavlardaki soru, süre, kelime, görsel ve konuların sayısal dağılımı belirlenerek tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Liselere geçiş, Merkezî sınavlar, Türkçe eğitimi, Türkçe soruları

An Exploratory Study into the Effects of Disruptive Innovation Practices in Turkey

Evrim Gemici

Disruptive innovation theory, proposed firstly by Christensen (1997), is based on the fact that factors that contribute to the success of a company can also play an important role in its demise. The theory, which had a product and technology-oriented approach when it was first introduced, was later expanded to cover all kinds of disruptive innovation practices, including service and business model innovations.

The philosophy of disruptive innovation, unlike radical and incremental innovation, reflects products, services or approaches that transform or create new markets in terms of simplicity, convenience, affordability or accessibility. In this sense, the main purpose of disruptive innovation is not to bring the high-performing products or services into the market. On the contrary, it introduces other advantages, such as being cheaper, ease of use to the existing or new customers, offering products or services that have lower performance.

However, after disruptive innovation emerges in new or low-end markets, the improvement phase comes into play, and because the speed of technological progress is higher than the rate of development that customers can use or absorb the benefits of products or services in the market, the performance of disruptive innovation intersects with the needs of more demanding customers.

Disruptive innovation is a concept that emerged in niche markets and referred to small firms rather than incumbents. The reason is that Christensen (1997) argues that both the success and failure of incumbents are closely related to the resource allocation mechanism and the RPV framework, namely resources, processes and values.

However, despite the huge impact of the concept in academia over time, no prior study found in the literature investigating the phenomena in Turkish industry. Based on the above-mentioned characteristics of the theory, an exploratory study using case studies was designed to understand the existing disruptive innovation practices in Turkey, analyze industries and business areas having disruptive innovation potential, specifically in the service industry and determine the strategies of incumbents against disruptive innovation initiatives.

Keywords: Disruptive Innovation Theory, Exploratory Study, Disruptive Innovation in Turkey

Türkiye'de Vergi Aflarının Nedenleri ve Etkileri

H. Muhammet Kekeç

Ülkelerin vergi aflarına başvurma nedenleri temelde vergi uyumunu artırmak ve tahsil edilemeyen vergilerde tahsilatı sağlamaktır. Ancak bu durum amaçla sonuç arasındaki ilişkinin kurulabilmesi noktasında uygulanan afların vergi mükellefleri tarafından nasıl algılandığı ile daha çok alakalı olacaktır.

Vergi afları bir ülke tarafından tahsilatı artırmak amacı ile kullanılmaktadır. Bu ülkeler gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdir. Kısa vadede vergi aflarının olumlu etkisini tahsilatı artırdığını ve vergi idaresinin yükünü hafiflettiğini söyleyebiliriz. Ancak uzun vade de vergiye uyumu azalttığı da bir gerçektir. Vergisini zamanında ödeyen mükellef ile zamanında ödemeyip aftan yararlanan arasında adaleti bozucu bir durum ortaya çıkarmaktadır. Vergi affı hükümetlerin bazı politikaları haline gelmiş durumdadır. Bunlar hem mali hem de siyasi nedenlere dayanmaktadır. Ülkemizde vergi affının uygulamasına yönelik siyasi otorite kısa vadede bir tahsilat sağlamış olmakta ama bu ülkemizde kronik halede gelmiş durumdadır.

Yaşanan krizin etkisi ile kamu kesimi alacaklarının tahsilini kolaylaştırmak amacıyla çeşitli yöntemlere başvurmaktadır. Af da bunların içerisinde en sık başvurulan yöntem olmakla birlikte siyasi araç olarak ta kullanılmaktadır. Bir bakıma zamanında ödenmeyip kaçırılan verginin ödenmesidir. Vergi affı ile bu ahlaki olmayan davranışın barış adı altında legalleşmesidir. Bu da dürüst mükellefin bilinçli davranışını olumsuz etkileyebilir. Mükelleflerin vergi karşısında tavırlarını belirlemelerinde kamunun yani idari kurum olan vergi idaresinin uyguladığı politikalar büyük önem taşımaktadır. Vergi mükellefleri üzerine düşen mükellefiyetleri yerine getirirken aynı şekilde davranmasın da idareden beklemektedir. Verginin taraflarından olan vergi borçlusu mükellef vergi alacaklısı olan devletin verginin dağılımında adaletli davranmasını beklemektedir.

Türkiye'deki bütçe açıkları yani gelir ve giderler arasındaki fark yapısal bir hale gelmiştir. Etkin bir vergileme sağlanmaya çalışılırken kaçakçılığında önüne geçilmiş olmakla birlikte af sonrası uygulamalarda önemlidir. Vergi affı aynı zamanda vergi uyumunu oldukça zorlaştıran bir duruma da gelmektedir. Bu çalışmada ilk olarak vergi aflarının önce teorik ve nitel bir değerlendirilmesi yapılacak; ikinci olarak ise Türkiye özelinde 1980 sonrası vergi afları hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Kaçırma, Vergiden Kaçınma, Vergi Affı

1970'lerde Diyanet İşleri Başkanlığı: Laik Devlet ile İslamcı Hükümet Ortağı Arasında

Mehmet Talha Paşaoğlu

Türkiye'de din-siyaset ilişkileri hangi merhalelerden geçmiş ise ve hükümetlerin din politikaları hangi koşullar altında oluşmuş ve/veya olgunlaşmış ise Diyanet İşleri Başkanlığının kurumsal tarihi de o koşulların etkisi altında şekillenmiştir. Bu çalışmanın konusu, İslamcılığın bir din kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığı'na yönelik ilgisi ve İslam dini adına konuşan biri siyasi, diğeri idari bu iki kurumun 1970'ler boyunca ortaklaştığı ve farklılaştığı söylemlerdir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 1970'li yıllarda kurumsallaşması, hem pozitif hem de negatif anlamda Milli Görüş Hareketi ve siyasetinden etkilenmiştir. Bu çalışmada Milli Görüş'ün din işlerinin idaresi ve aynı zamanda halkı/ toplumu aydınlatma görevi ile yükümlü bir kuruma ve onun bir aktör olma yolundaki kurumsallaşma serüvenine nasıl etki ve katkı yaptığı analiz edilmiştir. Çalışmanın yöntemi, metin analizi ve tarihsel-eleştirel analizdir. Başka bir deyişle, bu bildiri araştırma deseni olarak durum çalışması, veri toplama tekniği açısından doküman incelemesine dayanır. Verilerin analizinde betimleme, örnekleme ve karşılaştırmalı analize yer verilmiştir. 12 Eylül 1980 Darbesi'ne kadar toplumsal ve siyasi kutuplaşma ortamına sık sık siyasi söylem üreterek tepki ve katkı veren Diyanet İşleri Başkanlığı, bu siyasi söylemlerinin çoğunda sağ-muhafazakâr çizgideki İslamcı söylemlerle uyum göstermiştir. Bununla birlikte kurumun geleceğinde söz sahibi olmak isteyen İslamcı siyasetin laik devlet içinde bir dirençle karşılaştığı belirtilmelidir. İslamcı aktörlerin kurumda etkin olmaya çalıştıkça karşılaştıkları söz konusu direnç, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kendi izleğini inşa edip takip etmesi yolunda itekleyici bir işlev görmüştür. Kurumsal kimliğin inşası sırasında sadece yasal mevzuatla sınırlı olmayan TBMM'nin belirleyiciliği ve kurumun bünyesindeki aktörlerin din-siyaset ilişkisinin sınırlarını çizme hususundaki ısrar ve ihtilafları Diyanet İşleri özelinde kurumsallaşmanın nasıl ve ne ölçüde gerçekleştiğini sorgulanmaya açık kılmaktadır. Bu bildiri söz konusu sorgulamaya yönelik bir başlangıç teşkil etme niyetiyle yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Din, İslam, Siyasallaşma, Milliyetçi, İslamcı

Narrative Semiotics: Design Of Space And Influence Of It On Narrative Persons

Murat Kalelioğlu, Orhun Büyükkarcı

There are three significant factors in all kinds of information about the world. One of them is the world itself (space), the other one is the subject (a specific person) who deals with the world, and the last one is the time (a particular moment) when both space and the subject take place. The world is no longer the same if there is a slight change in one of those elements. In this respect, the space is a critical formative element which provides persons a specific elbow room and enables their activities to take place. Each narrative has different spaces with various meanings and functions that can be evaluated from different perspectives. The space can be evaluated on its divisions such as literary space, space of narrative, and space of discourse pursuant to narratology; whereas, the same space can be studied on its relational status with other spaces and constituent elements of narratives in regards to semiotics. The meaning of a sign is in its opposition. Therefore, the space can also be analyzed as a sign within the framework of certain contrary relations. Such an analysis would lead to the semantic extension of space and the meaning of the narrative constructed in its system. Thereby, the space can be classified in various ways, and we think that it affects the relationship of individuals with each other, their acts and moods with regard to its type. In this study, a space-oriented narrative semiotic analysis on the formative elements of meaning that support the generation of the semantic universe of the selected literary text is initiated. In this process, the existence of space within different oppositions and the relationship between the space and the other constituent elements is examined in the sense of narrative semiotics.

Anahtar Kelimeler: Semiotics, narratology, narrative semiotics, space

Temel Eğitimde Eskimeyen ve Değişmeyen Mesele: Ahlak Eğitimi

Abdulkerim Tutmaz

Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre "...ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekil ile evrensel kültür içerisinde korunup geliştirilmesi ve öğretilmesi" eğitim sistemimizin temel ilkelerinden biridir. Bu sebeple sistem, rahle-i tedrisine aldığı her bireyi ontolojik ve epistomolojik olarak değerlendirmeli, sadece müspet ilimle donatmakla yetinmemeli, müntesiplerini aynı zamanda manevi – kültürel – ahlaki açılardan da yetiştirmelidir.

21. yy. ile daha da hızlanan toplumsal değişim ve dönüşüm, birçok konuda olduğu gibi ahlâki alanda da yaşanmaktadır. Günümüzde gerek İslâm – din kaynaklı ahlak anlayışını öğrenme ve yaşama konusunda, gerekse tedrisatını yapma hususunda müspet yada menfi birçok değişimler olmuştur. Bu değişimler çerçevesinde yapılan eğitimin etkinliği, faydalılığı, verimliliği gibi araştırmalar sınırlı sayıdadır. Üzerinden 15 yıldan fazla zaman geçmesine rağmen değiştirilen eğitim felsefesi üzerine yapılan çalışmalar da nadirdir. Oysaki güvenilirliği bir tarafa, ahlak - din eğitiminde uygulanamayacağı yönünde eleştiriler bulunan bir felsefenin, gelecek nesillere iman – amel ve ahlak ekseninde ne katıp ne kaybettirdiği sıkı bir biçimde tekrar tekrar sorgulanmalıdır. Eğitim – öğretim tasarımcılarının ve uygulayıcılarının genelde üzerinde durdukları nokta, ölçme – değerlendirme odaklıdır. Mevzubahis ölçme – değerlendirme de bir üst eğitim kurumuna yerleştirme için kullanılmakta, öğretim konusundaki etkinliği, öğrenciye ve topluma faydalılığı çoğu zaman sorgulanmamaktadır.

Ahlak eğitimini, Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitapları üzerinden inceleyen bu çalışma, 11 – 14 yaş arası öğrencilerin gelişimsel özellikleride dikkate alınarak yapılmıştır. Ünitelerde yer alan konuların, zihni, kültürel, manevi yönden öğrenci seviyelerine ne derecede hitap ettiği, "Yapılandırmacı" eğitim felsefesinin ve bu felsefe temel alınarak geliştirilen programların, din ve ahlak eğitimi yapılırken uygunluğu – etkinliği tartışılmış, ahlak ve öğretimi konusunda, Ülkemizin 20. yy.' da yetiştirdiği kıymetli düşünce adamı ve eğitimci Nurettin Topçu'nun fikirlerine yer verilerek değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahlak, eğitim, ders kitapları, Nurettin Topçu